

X
898]

15

~~H. H. H. H. H. H. H. H. H.~~

18959

*Σπύρος Ι. Παπασπύρου
Ζωγράφος
Καθηγητής Εφόριογεν ΤΕΙ/ΗΠ.*

12 ΟΚΤ. 2001

Σπύρος Ι. Παπασπύρου
Ζωγράφος
Καθηγητής Εφόριογεν ΤΕΙ/ΗΠ.

18959

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΣΟΚΡΑΤΟΥΣ

ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΩΝ, ΚΡΙΤΙΚΩΝ ΚΤΑ.

ΥΠΟ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΖΗΚΙΔΟΥ

καθηγητοῦ.

Επεισόδιο

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν ὑπογραφήν μου
καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ ἐκδότου θεωρεῖται ως κλο-
πιμαῖον.

Τυπίτης Σ. Παπαδόπελος

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΠΟΛΟΓΙΑΝ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ

§ 1. Η του Σωκράτους Ἀπολογία διάφορος εἶνε τῶν λοιπῶν του Πλάτωνος λόγων· διότι δὲν εἶναι διάλογος ως οἱ λοιποὶ λόγοι, ἀλλὰ λόγος δικαστικός, ὑπὸ τοῦ Σωκράτους ἐνώπιον πεντακοσίων δικαστῶν τῆς Ἡλιαίας ἀπαγγελθείς. Σύγκειται δ' ἡ Ἀπολογία ἐκ τριλογίας, ἦτοι ἐκ τριῶν μερῶν καλῶς ἀπ' ἄλλήλων διακρινομένων. Ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ (Ἀπολογ. κεφ. 1—24) ὁ Σωκράτης ως κατηγορούμενος ἀπολογεῖται πρὸς τοὺς δικαστάς, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ λόγῳ (Ἀπολ. κεφ. 25—28) κηρυσσόμενος ἔνοχος ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου προτείνει τοῖς δικασταῖς ποιηὴν ἔχυτοῦ χρηματικήν, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ λόγῳ (κεφ. 29—33) καταδικασθείς ὑπὸ τῶν δικαστῶν εἰς θάνατον ποιεῖται προσλαλιὰν πρὸς τοὺς ἀποψήφισαμένους καὶ καταψήφισαμένους αὐτοῦ δικαστάς.

§ 2. Ἀπετελέσθη δ' ἐκ τριλογίας ἡ του Σωκράτους Ἀπολογία διὰ τόνδε τὸν λόγον. Οἱ δικαστικοὶ ἀγῶνες παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἥσαν ἀτίμητοι καὶ τίμητοί ἦταν μὲν οἱ ἀγῶνες ἐλέγοντο, ὅτε τὸ τιμηματα ώρισμένον ὅν ὑπὸ τῶν νόμων δὲν διετιμᾶτο ὑπὸ τῶν δικαστῶν, τίμητοί δέ, ὅτε τοῦ τιμῆματος μὴ ώρισμένου ὑπὸ τῶν νόμων οἱ δικασταὶ ηνάγκαζοντο νὰ ὀρίσωσι τι ὥρειλεν ὁ κατηγορούμενος νὰ πάθῃ ἢ ν' ἀποτίσῃ (πρβλ. Αἰσχύν. 3, 210. Δημοσθ. 21, 90. 55, 18. 27, 67. Ἀρποκρ. ἐν λ., Οὐλπιακ. ἐν Δημ. 21, 90. Σχολ. Αἰσχύν.

3, 210. Βαρίν. Λεξ. ἐν λ., Πολυδ. Η', 63) ⁽¹⁾. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀγῶν ἐν τῇ προκειμένῃ δίκη ἦν τιμητός, ὥφειλεν ὁ κατήγορος ἐν τῷ κατηγορητηρίῳ αὐτοῦ, ὅπερ ἐλέγετο γραφή ⁽²⁾, νὰ προσεπιγράψῃ καὶ τὴν ποινὴν (τὸ τίμημα), ἃς ἔχειν ἐνόμιζε τὸν κατηγορούμενον, τοῦτο δ' ἐλέγετο ἐπιγράφεσθαι τίμημα, ἡ δὲ προτεινομένη ποινὴ ἐπίγραμμα (Δημοσθ. 38, 2). Μετὰ δὲ τὴν κατηγορίαν καὶ ἀπολογίαν οἱ δικασταὶ ἐψηφίζοντο· ὅτε δὲ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας ἦν ὑπὲρ τοῦ κατηγόρου, ὁ δὲ κατηγορούμενος ἀπεδέχετο τὸ ὑπὸ τοῦ διώκοντος προταθὲν τίμημα, ἐπαύετο πᾶσα περαιτέρω συζήτησις· ὅτε δ' ὅμως ὁ κατηγορούμενος ἐνόμιζεν αὐτὸν λίαν αὐστηρόν, ἀντέκρουεν αὐτὸν ἀντιπροσόλλων ἄλλην ποινήν, μάλιστα δὲ χρηματικὴν ζημίαν, ἢν ἐνόμιζεν ἀρκοῦσαν καὶ ικανοποιοῦσαν τὴν δικαιοσύνην, ἐλέγετο δὲ τοῦτο ἀντιτιμᾶσθαι ἢ ἔαντῷ τιμᾶσθαι ('Απολογ. σελ. 36, 6'. 37, 6'. Δημοσθ. 24, 138. 53, 18. Αἰσχύν. 2, 5), ὅπερ ὁ Σωκράτης πράττει διὰ τοῦ δευτέρου αὐτοῦ λόγου. Ἐπειδὴ δὲ οἱ δικασταὶ καὶ μετὰ τὴν δευτερολογίαν τοῦ Σωκράτους ἀπεδέξαντο τὸ τίμημα τοῦ κατηγόρου, τὴν εἰς θάνατον καταδίκην τοῦ Σωκράτους, ἐν ᾧ οἱ δικασταὶ ἤτοι μάζοντο ν' ἀπέλθωσιν, ὁ Σωκράτης, διότι οἱ ἀρχοντες, οἱ ἔνδεκα, εἶχον ἀσχολίαν καὶ οὕπω ἤγετο εἰς τὸ δεσμωτήριον, ἔνθα ἐλθὼν ὥφειλε ν' ἀποθάνῃ ('Απολ. σελ. 39, ε'), ποιεῖται τὸν τρίτον λόγον πρὸς τοὺς δικαστάς.

3. 'Ο Σωκράτης εἰσήχθη εἰς γραφὴν καὶ οὐχὶ εἰς δίκην'

⁽¹⁾ Ηλημμελῶς δὲ καὶ ἀντιστρόφως ἔρμηνεύονται οἱ ὅροι οὗτοι ἐν Σουτδ. σελ. 190, 6' Βεκ. καὶ ἐν Βεκκ. Ἀνεκδ. σελ. 202, 7 καὶ 459, 26 καὶ Μοσχοπούλ. Σχόλ. εἰς Δημοσθ. 21, 90.

⁽²⁾ 'Ἐν ἄλλαις δὲ περιστάσεσι φάσις, ἐν δὲ ταῖς ἴδιωτικαῖς δίκαιis ἔγκλημα ἡ λῆξις.

διότι δίκη μὲν εἶνε ἡ ὑπὲρ ιδιωτικῶν ἀδικημάτων κρίσις, γραφὴ δὲ ἡ ὑπὲρ δημοσίων (Σχολ. Πλάτ. Εὐθύφρ. σελ. 2, α'). Θωμ. Μάγιστρ. σελ. 83, 6. Φρύνιχ. σελ. 472 καὶ Λοβέν. αὐτ. Ἀρποκρ. ἐν λ. γραφὴ καὶ δίκη, κτλ.), καὶ τῇ μὲν δίκη εἶνε ωρισμένη ὑπὸ τῶν νόμων ἡ καταδίκη, ἐν δὲ τῇ γραφῇ τιμῆ τὸ δικαστήριον τί ὁ κατηγορούμενος ἤττωμενος ὄφελει νὰ πάθῃ ἡ ἀποτίση (Σχολ. Αἰσχίν. 1, 1. Βεκκ. Ἀνεκδ. 226, 27), προσέτι δὲ ἐν μὲν τῇ δίκη ἐνῆγε τὸν ἀδικήσαντα μόνον ὁ ἀδικούμενος καρπούμενος καὶ τὴν ζημίαν (πλὴν τῆς ἐξουλης, βιαιῶν καὶ ἐξαιρέσεως), ἐν δὲ τῇ γραφῇ (πλὴν ὀλίγων περιστάσεων, ἐν αἷς μόνον ὁ παθὼν ἢ οἱ οἰκεῖοι αὐτοῦ ἐνῆγον) πᾶς ἐλεύθερος πολίτης καὶ μέτοικος ἔσθ' ὅτε, τῆς πόλεως ἀμέσως βλαπτούμενης, ἐπραττε τοῦτο δικαστικὰ ἔξοδα λεγόμενα πρυτανεῖα (Πολυδ. Η', 38. Βεκκ. Ἀνεκδ. 291, 15. 192, 17. Θωμ. Μαγ. 298, 8. Ἡσύχ. ἐν λ. καὶ Σουΐδ. σελ. 903, α' Βεκκ.) κατεβάλλοντο μόνον ἐν ταῖς ιδιωτικαῖς δίκαιαις, οὐχὶ δὲ καὶ ἐν ταῖς δημοσίαις. Αἱ γραφαὶ ἐκαλοῦντο καὶ δίκαιαι, ἀλλ' οὐχὶ καὶ αἱ δίκαιαι γραφαὶ (Πολυδ. Η', 41). Ἐν φ' δ' ἐν δίκη οὐδὲν κώλυμα νόμιμον ὑπῆρχε μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῆς νὰ διαλλαχθῶσιν οἱ διάδικοι, ἐν τῇ γραφῇ ὁ ἀπολείπων αὐτὴν κατήγορος καὶ συμβιβαζόμενος τῷ κατηγορουμένῳ ἐτιμωρεῖτο διὰ ζημίας 1000 δραχ. καὶ διὰ μερικῆς ἀτιμίας (πρβλ. § 5).

§ 4. Ἡ δὲ κατὰ τοῦ Σωκράτους γραφὴ ἡν γραφὴ ἀσεβείας (Πλάτ. Εὐθύφρ. σελ. 5, γ'. 12, ε'. Ἀπολ. σελ. 35, δ') ὑπὸ τὸν ἔξης τύπον. «Ἀδικεῖ Σωκράτης οὖς μὲρ ἡ πόλις τομίζει θεοὺς οὐ τομίζω, ἔτερα δὲ καὶ τὰ δαιμόνια εἰσηγούμενος ἀδικεῖ δὲ καὶ τοὺς νέους διαφθείρω τίμημα θάρατος». Ἡ γραφὴ αὕτη διεσώθη παρὰ Διογένει τῷ Λαερτίῳ (Β', 40), ἡν ὁ Φαθωρῖνος εἶδεν ἐν ἐπιγραφῇ σφζομένη ἐν

'Αθήναις ἐπ' αὐτοῦ, τοιαύτην δὲ περίπου ἀναγράφει καὶ ὁ Ξενοφῶν ('Απομν. Α', α', 1) αὐτὴν καὶ ὁ Πλάτων ('Απολ. σελ. 24, 6' καὶ Εὐθύφρ. σελ. 3, 6'). 'Εγένετο δ' ἡ κατ' αὐτοῦ γραφὴ πρὸς τὸν βασιλέα· διότι αἱ γραφαὶ ἀσεβεῖας πρὸς αὐτὸν εἰσήγοντο ('Αριστοτ. 'Αθην. Πολ. κεφ. 57, § 2. Πολυδ. Η', 90. Σχολ. Πλάτ. Εὐθύφρ. σελ. 2, α'). Βεκκ. 'Ανεκδ. 310, 9). ὅθεν ἐν ωρισμένῃ ἡμέρᾳ ὁ βασιλεὺς προσεκαλέσατο τὸν Σωκράτην εἰς τὴν βασιλείου στοὰν (Πλάτ. Εὐθύφρ. σελ. 2, α'). Θεαίτ. σελ. 210, 8'), ἵνα, λαβόντος αὐτοῦ γνῶσιν τῆς καθ' ἑαυτοῦ κατηγορίας, ἐνώπιον τῶν κατηγόρων διεξαγάγῃ τὴν πρὸ τῆς δίκης ἀνάκρισιν καὶ διαγνοὺς ἂν ἡ δίκη εἴνε εἰσαγώγιμος (δικαστέα) παραπέμψη ταῦτην εἰς τι δικαστήριον ὅπως ἐκδικασθῇ. 'Η ἀνάκρισις ἥρχετο ἐξ ὄρκων, ὄμνυσόντων ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων, τοῦ μὲν ἐνάγοντος ὅτι μετ' ἀληθείας καὶ κατὰ συνείδησιν κατηγορεῖ, ἐλέγετο δ' ὁ ὄρκος αὐτοῦ προωμοσία (Πολυδ. Η', 55), τοῦ δὲ κατηγορουμένου ὅτι δὲν ἀδικεῖ, ἐκχλείτο δ' ὁ ὄρκος αὐτοῦ ἀτωμοσία (Πολυδ. Η', 55. Τίμ. Σοφ. Λεξ. Πλάτ. σελ. 38 καὶ σημ. Ruhnken. Διογ. Λαερτ. Β', 40. Πλατ. 'Απολ. σελ. 19, 6'. 24, 6'. Βεκκ. 'Ανεκδ. σελ. 409, 12. 23), ὁ δὲ παρ' ἐκατέρων ὄρκος ἐλέγετο διωμοσία (Πολυδ. Η', 55. Σουέδ. σελ. 123, α'. 305, α'. Βεκκ. 'Ανεκδ. 186, 16. 409, 13. 239, 23), ἀλλὰ καὶ ἀτωμοσία ('Αρποκρατ. ἐν λ. 'Ησύχ. ἐν λ. καὶ ἐν λ. διωμοσία. Βεκκ. 'Ανεκδ. 186, 16. 200, 16. 409, 18. Σχολ. Πλάτ. 'Απολ. σελ. 19, 6'. Θεαίτ. σελ. 172, ε'), ἡ δ' ἔγγραφος ἀπολογία τοῦ ἐναγομένου πρὸ τοῦ δικαστηρίου κατὰ τῆς γραφῆς τοῦ διώκοντος ἐλέγετο ἀτιγραφὴ (Δημοσθ. 45, 46. Πολυδ. Η', 58). Παράδειγμα γραφῆς καὶ ἀντιγραφῆς φέρεται παρὰ Δημοσθένεις (45, 46), ἐν ᾧ ἡ μὲν γραφὴ εἴνε ἥδε: «'Απολ. Ιόδωρος

Πασίωρος Ἀχαρεὺς Στεφάνῳ Μερεκλέους Ἀχαρεῖ ψευδομαρτυρίῳ, τίμημα τάλαρτον. Τὰ ψευδῆ μον κατεμαρτύρησε Στέφανος μαρτυρήσας τὰ ἐρ τῷ γραμματείῳ γεγραμμένα». Ή δ' ἀντιγραφὴ ἦδε: «*Στέφανος Μερεκλέους Ἀχαρεὺς τάληθῇ ἐμαρτύρησα μαρτυρήσας τὰ ἐρ τῷ γραμματείῳ γεγραμμένα».* Παρὰ Πλάτωνι δὲ τὸ ἀρτιγραφὴ (*Ἀπολ. σελ. 27, γ'*) ισοῦται τῇ ἀρτωμοσίᾳ ἡτοι τῇ κατηγορίᾳ (*Ἀρποκρ. καὶ Σουίδ. ἐν λ. ἀρτιγραφή. Ἡσύχ. ἐν λ. καὶ Βεκκ. Ἀνεκδ. σελ. 410, 32*) καὶ γενικότερον ἀρτιγραφὴ εἴνε τὰ τῶν δικαζομένων γράμματα περὶ τοῦ πράγματος, καὶ τοῦ φεύγοντος καὶ τοῦ διώκοντος (*Βεκκ. Ἀνεκδ. σελ. 200, 12, 410, 10*). Μετὰ δὲ τὴν ἀνάκρισιν τὰ γράμματα τοῦ τε ἐνάγοντος καὶ ἐναγορένου ἐτίθεντο ἐν τῷ ἔχινῳ καὶ δι' ἐπισήμου σφραγίδος ἡσφαλίζοντο ἐν αὐτῷ (*Ἀριστοτ. Πολ. Ἀθ. 53, § 2. Πολυδ. Η', 18. 127. Σουίδ. ἐν λ. Βεκκ. Ἀνεκδ. 258, 3. Ἀρποκρ. ἐν λ.*). Κατὰ δὲ τὴν δικάσιμον ἡμέραν ἀπεσφραγίζετο ὁ ἔχινος καὶ ἐνώπιον τῶν δικαστῶν, εἰς οὓς παρεπέμπετο ἡ δίκη, ἀνεγινώσκετο ὑπὸ τοῦ γραμματέως τοῦ δικαστηρίου ἡ τε γραφὴ τοῦ διώκοντος καὶ ἡ ἀρτιγραφὴ τοῦ φεύγοντος.

§ 5. Ο κατήγορος μετὰ τὴν δίκην μὴ λαμβάνων τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων τῶν δικαστῶν ἐζημιοῦτο διὰ γιλίων δραχμῶν (*Πλάτ. Ἀπολ. σελ. 36, 6'. Δημ. 21, 47. Πολυδ. Η', 41. 48. 53. Ἀρποκρ. ἐν Δώρων γραφὴ*)⁽¹⁾ καὶ διὰ μερικῆς ἀτιμίας (*Ἀνδοκ. περὶ Μυστηρ. 33. 75. Πολυδ. Η', 53*) συνισταμένης εἰς τοῦτο, ὅτι ὁ κατήγορος δὲν ἡδύνατο τοῦ λοιποῦ νὰ ἐμφανίζηται ως δημόσιος κατήγορος ἐν ὄμοικ ύποθέσει (*Ἀνδοκ. περὶ Μυστηρ. 76. Δημ.*

(1) Δὲν φαίνεται ἀληθὲς ἐκ τῆς Ἀπολογίας αὐτῆς τὸ τοῦ Πολυδεύκους τόδε: «ο δὲ τῆς ἀσεβείας γραψάμενος καὶ οὐχ ἐλὼν ἐθαρατεῦτο» (*Η', 41*).

η'.

25, 28, 26, 1. Ἀρποκρ. ἐν Δώρων γραφή), ἀπέβαλεν ἔτι τὴν ἐλευθερίαν τοῦ εἰσιέναι εἰς τὴν ἀγορὰν ('Ανδοκ. Περὶ Μυστηρ. 76) καὶ ἐπισκέπτεσθαι ναούς τινας ('Αρχαιολ. Λεξ. Smith μεταφρ. Πανταζ. σ. 110, 6'). Τοιχανοπ. σ. 126, α').

§ 6. Οἱ δὲ γραψάμενοι τὸν Σωκράτην ἀσεβείας ὑπῆρξαν τρεῖς, ὁ Μέλητος, ὁ Ἀρντος, καὶ ὁ Λόκων.

'Ο Μέλητος ἦν τῶν δήμων Πιτθεὺς (Πλάτ. Εὐθύφρ. σελ. 2, 6'), ὅτε δὲ τοῦ Σωκράτους κατηγόρησεν, ἦν νέος καὶ ἀγνωστος, εὐθύτριξ δὲ καὶ οὐχὶ πολὺ καλογένειος καὶ ἐπίγρυπος (Πλάτ. Εὐθύφρ. σελ. 2, 6'). Οὐδόλως δὲ παράδοξον εἶνε ὅτι ὁ Μέλητος νέος ὡν ('Απολογ. σελ. 25, 8'. 26, ε') δὲν ἤδυνήθη νὰ διδῷ ὅποιος ἦν ὁ Σωκράτης. "Οθεν ὁ Σωκράτης μεταχειρίζεται μεγίστην εἰρωνείαν, ἔνθα λόγον περὶ αὐτοῦ ἢ πρὸς αὐτὸν ποιεῖται (Πλάτ. Εὐθύφρ. σελ. 2, γ'-3, α', κτλ.) καὶ ἐμπαίζει σφόδρα τὴν νεανικὴν αὐτοῦ κουφότητα, προσποιουμένου ὅτι ἔφροντισε περὶ σπουδαίων πραγμάτων, περὶ ὧν οὐδέποτε μελημα αὐτῷ ὑπῆρξε, τίνι τρόπῳ δηλ. οἱ νεώτεροι ὄφείλουσι ν' ἀνατρέφωνται ('Απολογ. σελ. 24, 8') καὶ πόθεν ὄφείλει νὰ γίνηται ἀρχὴ τῆς βελτιώσεως τῆς πόλεως (Εὐθύφρ. σελ. 2, γ'-3, α'), ὅθεν καὶ εἰρωνικῶς καλεῖται ὑπὸ τοῦ Σωκράτους πολίτης ἀγαθὸς καὶ φιλόπολις ('Απολογ. σελ. 24, 6'). Δεινῶς ὅμως ὁ Μέλητος τὰ πράγματα ἀγνοεῖ ἀτε προσάπτων τῷ Σωκράτει κατηγορίας ἀνηκούσας τῷ Ἀναξαγόρᾳ ('Απολ. σελ. 26, 8'). Διὸ καὶ ὁ Σωκράτης λέγει δικαίως περὶ αὐτοῦ ὅτι δι' ὑπερηφανίαν καὶ νεανικὴν ἀκολασίαν καὶ ἀπόπειραν καὶ παιδιᾶς χάριν συνέθηκε τὴν καὶ τὸν αὐτοῦ κατηγορίαν ('Απολογ. σελ. 26, ε'. 27, ε'). Ἐπέθετο δὲ τῷ Σωκράτει ἀχθόμενος ὑπὲρ τῶν ποιητῶν ('Απολ. σελ. 23, ε'), οὓς ὁ Σωκράτης ἤλεγχεν ὅτι «οὐ σοφίᾳ ποιοῖται ἢ ποιοῖται, ἀλλὰ φύσει τινὶ καὶ

ἐνθουσιάζοτες» ('Απολ. σελ. 22, γ'). Οὗτος δ' ὁ Μέλητος ἦν υἱὸς Μελήτου τοῦ τραγικοῦ διότι ἐν τῇ ἐπιγραφῇ, ἢν ὁ Φαθωρῖνος ἐπ' αὐτοῦ σῳζομένην εἶδεν, ἐφέρετο «Μέλητος Μελήτου Πιτθεὺς» (Διογ. Λαέρτ. Β', 40), οὗτος δ' ἔρμηνεύεται καὶ τὸ διαφέρον αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν ποιητῶν. Κακῶς δ' ὑπὸ σχολιαστῶν καὶ γραμματικῶν ὁ τοῦ Σωκράτους κατήγορος νομίζεται ὁ αὐτὸς τῷ τραγικῷ (Σχολ. Πλάτ. ἐν Ἀπολ. σ. 18, 6' καὶ 23, ε'. Σχολ. Ἀριστοφ. Βατρ. 1302. Σουΐδ. ἐν λ.) καὶ φαύλῳ ποιητῇ, τῷ πολλάκις χλευασθέντι ὑπ' Ἀριστοφάνους (Βατρ. 1302 καὶ ἐν Γηρυτάδῃ καὶ ἐν Γωργοῖς, πρᾶλ. Ἀποσπ. 176 καὶ Σουΐδ. ἐν λ.) καὶ λεγομένῳ υἱῷ τοῦ Λαίου ('Αριστοφ. ἐν Πελαργοῖς Ἀποσπ. 386. Σχολ. Πλάτ. ἐν Ἀπολ. σελ. 18, 6') ἡ Λάρου (Σουΐδ. ἐν λ. σελ. 700, α') (¹). διότι ὁ τραγικὸς ποιητὴς Μέλητος ἄλλως περιγράφεται ὑπὸ τῶν κωμικῶν ἡ ὥστις ὁ τοῦ Σωκράτους κατήγορος, ἦν δὲ καὶ πρεσβύτερος καὶ γνωστὸς καθ' ὃν χρόνον ὁ Σωκράτης κατεδικάζετο καὶ οὐχὶ ἀγνωστος (C. F. Hermann disputat. de Socrat. accusat. Gotting. 1854 σελ. 6 κ. ἑ.). ἐκωμῳδεῖτο δὲ καὶ εἰς λεπτότητα τοῦ σώματος (Αἰδίαν. Ποικ. Ἰστορ. Ι', 6). Κακῶς προσέτι ὁ τοῦ Σωκράτους κατήγορος νομίζεται ὁ αὐτὸς τῷ Μελήτῳ ἐκείνῳ, ὅστις τῷ 415 π. Χ. μετὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ Νικιάδου ἐτέλεσε τὰ μυστήρια ('Ανδροκ. Περὶ Μυστηρ. 12. 13), τῷ δὲ 404 ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἐστάλη εἰς Σκλαμίνα ἵνα ἀγάγῃ ἐκεῖθεν Λέοντα τὸν Σκλαμίνιον ('Ανδροκ. Περὶ Μυστηρ. 94) ὅπως ἀδίκως φονευθῇ (Ξεν. Ἐλλ. Β', γ', 39), τῷ δὲ 403 ἐστάλη εἰς Λακεδαιμονικά ὑπὲρ τῆς εἰρήνης (Ξεν. Ἐλλ.

(¹) Τὸ παρὰ Σουΐδῃ φερόμενον Λάρου ἴσως εἶνε κακὴ ἀνάγνωσις ἀντὶ τοῦ Λαίου, πολλάκις δὲ τὸ Ι καὶ Ρ συνεγέρθησαν (ὅρα Σγαλιφῆρ. ἐν Γρηγ. Κορινθ. σελ. 214 καὶ 731) πρὸς ἄλληλα.

Β', δ', 36) καὶ τῷ 400 κατήγγειλε τὸν Ἀνδοκίδην ώς ἔνοχον ἀσεβείας ('Ανδοκ. Περὶ Μυστηρ. 12. 35. 63. 94). Διότι οὗτος ὁ Μέλητος δὲν φαίνεται νέος, προσέτι δέ, εἰ ὁ τοῦ Σωκράτους κατήγορος ἐνείχετο τῷ ἀνοσιουργήματι τῷ πρὸς Λέοντα τὸν Σαλαμίνιον γενομένῳ, θὰ ἐποιεῖτο λόγον περὶ αὐτοῦ ὁ Σωκράτης, ὅτε καὶ ἔχει τοῦ ἐμνημόνευσεν ώς προσταγθέντος ὑπὸ τῶν τριάκοντα νὰ συμμετάσχῃ τῆς πράξεως ταύτης ἀλλ' ἀρνηθέντος ('Απολογ. σελ. 32, γ'), πρὸς δὲ τούτοις ὁ "Ἀνυτος ἦν συνήγορος τοῦ Ἀνδοκίδου κατὰ τοῦ Μελήτου τούτου ('Ανδοκ. περὶ Μυστηρ. 150). Τὸν δὲ λόγον τοῦ Μελήτου κατὰ τοῦ Σωκράτους λέγεται ὅτι ἔγραψεν ὁ Ἀθηναῖος δεινὸς ρήτωρ Πολυκράτης (Σουΐδ. σ. 870, α').

§ 7. Ὁ δὲ "Ἀνυτος ἦν υἱὸς τοῦ Ἀνθεμίωνος (Πλάτ. Μέν. σελ. 90, α'. Σχολ. Πλάτ. ἐν Ἀπολ. σελ. 18, 6') ἐπαινουμένου ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος (Μέν. 90, α')." διότι ἦν πλούσιος, τὸν δὲ πλούτον αὐτοῦ ἐκτήσατο τῇ αὐτοῦ σοφίᾳ καὶ ἐπιμελείᾳ, ἐπειτα καὶ κατὰ τᾶλλα δὲν ἦτο ὑπερήφανος πολίτης οὐδὲ πεφυσιωμένος καὶ ἐπαγγής, ἀλλὰ κόσμιος καὶ χαριεύαντος, ἀνέθρεψε δὲ προσέτι καὶ ἐπαιδευσε καλῶς καὶ τὸν "Ἀνυτον, οὐ ἔνεκα ἐξέλεγον αὐτὸν οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὰς μεγίστας ἀρχὰς (Μένων σελ. 90, α'-6')." Ὅτι δὲ δὲν ἦτο μεγάλη ἡ τοῦ Ἀνύτου σοφία φαίνεται σαφῶς ἐκ τοῦ διαλόγου, δὸν ποιεῖται πρὸς τὸν Σωκράτην ἐν τῷ τοῦ Πλάτωνος Μένωνι διότι ἐν ἐκείνῳ μὴ ἀνεχόμενος ὁ "Ἀνυτος τὴν δηκτικὴν τοῦ Σωκράτους εἰρωνείαν (πρόλ. καὶ Διογ. Λαερτ. Β', 38) ἀρχεται ν' ἀπειλῇ καὶ νὰ προδηλοῖ τὰ σχέδια αὐτοῦ". «Ω Σώκρατες, ρᾳδίως μοι δοκεῖς κακῶς λέγειν ἀρθρώπους» ἐγὼ μὲν οὖν ἀρ σοι σιγεβούλεύσαιμι, εἰ ἐθέλεις ἐμοὶ πείθεσθαι, εὐλαβεῖσθαι· ως ἵσως μὲν καὶ ἐρ ἀληπη πόλει ράδιν ἔστι κακῶς ποιεῖται ἀρθρώπους ἢ εῦ, ἐν τῇδε δὲ καὶ πάντα·

οἶμαι δὲ σὲ καὶ αὐτὸς εἰδέραι» (Πλάτ. Μέν. σελ. 94, ε').

"Οτι δὲ ὁ "Ανυτος μετεῖχε πολλῆς κουρότητος φαίνεται καὶ ἐκ τούτου ὅτι, εἰ καὶ ὁμολογεῖ ὅτι εἶνε ὅλως ἀπειρος τῷν σοφιστῶν, ὅμως μισεῖ σφόδρα αὐτοὺς (Μέν. σελ. 92, 6'-γ') καὶ νομίζει ἐκθλητέους πανταχόθεν, διότι «οὗτοι φανερά ἔστι λάθη τε καὶ διαφθορὰ τῶν συγγιγνομέρων» (Μέν. σελ. 91, γ'). "Οθεν οὐδόλως θαυμαστὸν εἶνε εἰ ἀφῆκε καὶ τὸν οὐτὸν κύντοι ἄμοιρον κρείττονος παιδείας, ἐφ' ὃ ψέξας αὐτὸν ὁ Σωκράτης (Ψ. Ξεν. Ἀπολ. § 29—31) ἐξήγειρε μᾶλλον τὴν ὄργην αὐτοῦ καθ' ἑαυτοῦ. Εἰς τοῦτο δ' ἀποδοτέον καὶ τὸ ἐν Ἀπολογίᾳ (σελ. 29, γ') λεγθὲν ὑπ' Ἀνύτου περὶ τοῦ Σωκράτους ὅτι διὰ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ διαφθείρει τοὺς νέους.

Διὰ ταῦτα δὲ καὶ διότι ἦν⁽¹⁾ βυρσοδέψης (Σχολ. Πλάτ. ἐν Ἀπολ. σελ. 18, 6') κατανοεῖται διὰ τίνα λόγον ὁ Πλάτων λέγει ὅτι ὁ "Ανυτος κατηγόρησε τοῦ Σωκράτους ἀγθόμενος ὑπὲρ τῶν δημιουργῶν ἢ χειροτεχνῶν (Ἀπολ. σελ. 23, ε'), οὓς ὁ Σωκράτης ἤλεγχεν (Ἀπολ. σελ. 22, δ').

"Ὕπερ δὲ ὁ "Ανυτος καὶ στρατηγὸς τῷ 409 π. Χ. καθ' ὃν χρόνον πολιορκουμένης τῆς Πύλου ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἀπεστάλη εἰς βοήθειαν τῶν πολιορκουμένων μετὰ 30 νεῶν. Οὗτος ἐκπλεύσας καὶ μὴ δυνηθεὶς διὰ χειρῶνα νὰ κάμψῃ τὴν Μαλέαν ἀπέπλευσεν εἰς Ἀθήνας· ἐφ' ὃ ὁ δῆμος ὄργισθεὶς καὶ κατηγορήσας αὐτοῦ προδοσίαν εἰσήγαγεν εἰς δίκην·

(1) Παρὰ τῷ Σχολ. τοῦ Πλάτωνος (ἐν Ἀπολογίᾳ σελ. 18, 6') λέγεται ὅτι σκωπτόμενος ὑπὸ Σωκράτους διὰ τὸν ἐκ βυρσοδέψικῆς πλοῦτον κατέπεισε γράμμασι τὸν Μέλητον νὰ γράψῃται τὸν Σωκράτην καὶ ὅτι ὁ Θεόπομπος ἐν Στρατιώτισι καλεῖ αὐτὸν Ἐμβάδαρ, παρὰ τὰς ἐμβάδας, ὁ δ' Ἀρχιππος ἐν Ιγκύσιν σκώπτει αὐτὸν ὡς σκυτέα. Υπὸ τοῦ αὐτοῦ Σχολ. καὶ τοῦ Πλουτάρχου (ἐν Ἀλκιβ. Δ') λέγεται καὶ ἔραστης Ἀλκιβιάδου.

ό δ' "Ανυτος ισχυρώς κινδυνεύων ἐσώθη δικάσας τοὺς δικαστὰς (Διόδωρ. ΙΓ', 64), εἶνε δ' ὁ πρῶτος Ἀθηναίων ὁ δικάσας δικαστήριον ('Αριστοτ. Ἀθην. Πολ. ΚΖ', 5. Διόδωρ. ΙΓ', 64. Πλούτ. Γάτ. Μαρκ. ΙΔ'. Ἀρποκρ. λ. δεκάζων. Βεκκ. Ἀνεκδ. σελ. 211, 31. 236, 6. Σχολ. Αἰσχύν. 1. 87). Ούτος ἐπὶ τῶν τριάκοντα φυγῶν (Ξεν. Ἐλλ. Β', γ', 42) ἦν στρατηγὸς ἐν Φυλῇ (Λυσί. 13, 78), συγκατελθὼν δὲ μετὰ τοῦ Θρασυβούλου μέγιστον ἡδύνατο ἐν τῇ πόλει (Ἴσοκρ. πρὸς Καλλίμ. 23. Ἀριστοτ. Ἀθην. Πολ. ΛΔ', 3), εἰς τούτου δὲ τὴν δύναμιν ὀφείλεται μάλιστα ἡ τοῦ Σωκράτους καταδίκη, ὅπερ καὶ ὁ Σωκράτης δηλοῖ λέγων· δις ("Ανυτος") ἔφη ἡ τὴν ἀργὴν οὐδὲν ἐμὲ δεῦρο εἰσελθεῖν ἢ, ἐπειδὴ εἰσῆλθο, οὐλὶ οἰόρ τε εἶραι τὸ μὴ ἀποκτεῖναι με» ('Απολ. σελ. 29, 6'-γ'. Horat. Sat. II, IV, 3). Διὰ τοῦτο δὲ καλεῖ τοὺς κατηγόρους αὐτοῦ «τὸν ἀμφὶ "Ανυτον» ('Απολ. σελ. 18, 6'), ἐν τισιν ὅμως χωρίοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ φέρεται ὅμοιος μετὰ τοῦ Μελήτου ('Απολ. σελ. 25, 6'. 28, α'. 30, γ'), ἀλλ' ὅμως τὴν κατηγορίαν φαίνεται ποιήσας ὁ Μέλητος (Διογ. Λαέρτ. Β', 40), διὰ δὲ τοῦτο ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μόνος αὐτὸς λέγεται κατήγορος τοῦ Σωκράτους ('Απολ. σ. 19, 6'-γ'. 26, 6'. Εὐθύφρ. σ. 2, 6'. Θεαίτ. σ. 210, δ') καὶ πᾶσα ἡ τοῦ Σωκράτους ὑπεράσπισις σκοπεῖ τὴν ἀνασκευὴν τῆς κατηγορίας τούτου· διότι ὁ "Ανυτος καὶ ὁ Λύκων ἥσαν συνήγοροι τοῦ Μελήτου. Τὸν δὲ λόγον τοῦ Ἀνύτου κατὰ τοῦ Σωκράτους λέγεται ὅτι ἔγραψεν ὁ Ἀθηναῖος δεινὸς ῥήτωρ Πολυκράτης (Σουίδ. σ. 871, α').

§ 8. Ο δὲ Λύκων τις ἦν ὀλίγον γνωστὸν τυγχάνει. Ἐκ τῆς Ἀπολογίας αὐτῆς μανθάνομεν ὅτι οὗτος ἐπέθετο τῷ Σωκράτει ἀχθόμενος ὑπὲρ τῶν ῥητόρων (σελ. 23, ε'). Φαίνεται δὲ ὅτι ἦν δικηγόρος τις καὶ τῇ τέγη ταύτῃ εἴχε δύναμιν

τινα παρὰ τοῖς συμπολίταις αὐτοῦ (Stallbaum ἐν Ἀπολ. σελ. 23, ε'), ὅτε οὐχὶ μικρὸν καὶ αὐτὸς συντελέσας τῇ τοῦ Σωκράτους καταδίκῃ διότι, ως ὁ Σωκράτης λέγει, ἔνεκα αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἀνύτου κατεδικάσθη (Ἀπολ. σελ. 36, α'). Πλείονα προστίθησιν ὁ τοῦ Πλάτωνος σχολιαστὴς (ἐν Ἀπολ. σελ. 23, ε') ὅτι ἦν πατὴρ τοῦ Αὐτολύκου, "Ιων τὸ γένος, τῶν δὲ δήμων Θορίκιος, πένης, ως λέγει ὁ Κρατῖνος ἐν Ηυτίνῃ καὶ ὁ Ἀριστοφάνης ἐν Σφρη̄ (στίχ. 1301), ὁ Εὔπολις δ' ἐν Φίλοις κωμῳδεῖ αὐτὸν καὶ ἐπὶ τῇ γυναικὶ 'Ροδίῃ, ἐν δὲ τῷ πρώτῳ Αὐτολύκῳ εἰς ζένον, ὁ Μεταγένης δ' ἐν Ὁμήρῳ εἰς προδότην. Ἀλλὰ κατὰ Κόθητον (Prosopogr. Xenoph. p. 56) καὶ Ἐρμαννὸν (Disput. de Socr. accus. 1854 p. 12 κ. ἐ.), ως ἐν τῷ Μελήτῳ τρεῖς ἀνθρώποι συνεχύθησαν εἰς ἔνα, οὗτῷ καὶ ἐν τῷ Λύκωνι ἐγένετο σύγχυσις διαφόρων προσωπών.

§ 9. Οὐδόλως δ' ἔχονται ἀληθείας ὅσα περὶ τῶν κατηγόρων τοῦ Σωκράτους λέγονται, ὅτι δῆθεν οἱ Ἀθηναῖοι μεταμεληθέντες ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Σωκράτους δι' ὄργης εἶχον τοὺς κατηγορήσαντας αὐτοῦ καὶ τελος ἀκρίτους ἐφόνευσαν (Διόδωρ. ΙΔ', 37) ἢ ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἔκλεισαν τὰς παλαιστρας καὶ τὰ γυμνάσια καὶ τὸν μὲν Μέλητον ἐθανάτωσαν, τοὺς δὲ συγκατηγόρους αὐτοῦ ἐφυγάδευσαν, τῷ δὲ Σωκράτει ἔστησαν ἐν τῷ πομπείῳ χαλκῆν εἰκόνα ἐργασθεῖσαν ὑπὸ Λυσίππου (Διογ. Λαέρτ. Β', 5. 23. 43. Σ', 2. 4. 9) ἢ ὅτι οἱ μὲν Μέλητος κατελιθώθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων (Σουΐδ. σελ. 700, α' Βεκ.), ὁ δὲ "Ανυτος ὑπὸ τῶν Ἡρακλεωτῶν (Θεομιστ. Λόγ. 20. σελ. 239. Augustin. de civ. Dei VIII, 3) ἢ ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἐμίσησαν τοὺς κατηγόρους τοῦ Σωκράτους τοσοῦτον, ώστε μήτε πῦρ νὰ ἐναύωσι μήτε αὐτοῖς ἐρωτῶσι ν' ἀπόκρινωνται μήτε αὐτοῖς λουομένοις νὰ κοι-

εδ'.

νωνώσι τοῦ οὐδατος, ἀλλὰ ν' ἀναγκάζωσι τοὺς παραχύτας νὰ
έκχέωσιν ἐκεῖνο ως μεμιασμένον, ἔως ὅτου ἀπήγξαντο μὴ
ὑποφέροντες τὸ μίσος (Πλούταρχ. Περὶ φθόν. καὶ μίσ. σελ. 538, α'). Διότι ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν μεταμελομένη ἐπὶ¹
τῇ τοῦ Σωκράτους καταδίκῃ ἤδυνατο ν' ἀπαλλάξῃ τούτον
ταῦτης ἐπὶ ἔνα μῆνα διαμείναντα ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ· ἐπειτα
οὐδεὶς τῶν συγγραφέων τῶν ἐγγὺς τῶν πραγμάτων λέγει τι
περὶ τούτου, ἀλλὰ μόνον μεταγενέστεροι ἀπὸ τοῦ Διοδώρου
καὶ ἑξῆς ταῦτα γράφουσιν. Καὶ ὁ Λύσιππος δὲ ὁ ἀνδριαν-
τοποιὸς ὑπῆρξε δύο γενεαῖς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σωκρά-
τους. Όμοιώς ψευδεῖς εἶνε καὶ τὸ λεγόμενον ὅτι, ὅτε ὁ Εὐ-
ριπίδης ἐν τῇ τραγῳδίᾳ αὗτοῦ τῷ Παλαμήδει (παρὰ Διογ.
τῷ Λαερτ. ἐν 61'. Σωκρ.) εἶπε τὸ

ἐκάνετ' ἐκάνετε τὰν πάνσοφον

τὰν οὐδὲν ἀλγύνουσαν ἀηδόνα μοῦσαν,

δι' οὐ δῆθεν ἐνόει τὸν Σωκράτην, πάντες οἱ θεαταὶ ἐδίκρυ-
σαν· διότι ὁ μὲν Παλαμήδης εἰσήχθη ἐν τῇ σκηνῇ τῷ 416
π. Χ. (Αἰλιαν. Ποικ. Ἰστ. Β', 8), ὁ δὲ Εὐριπίδης ἀπέθυνε
πρὸ τοῦ Σωκράτους τῷ 407—406 π. Χ. Οὐδολως δὲ δύ-
νανται ν' ἀποδείξωσι τὸ ἐναντίον τὰ ἐπόμενα χωρία. «Μή
ώς ἀληθῶς ταῦτα, ὅτι Κρήτων, σκέμματα ἢ τῶν ἁδίων ἀπο-
κτιννύτων καὶ ἀναβιωσκομένων γένεται, εἰ οἷοι τ' ἦσαν, οὐ-
δεὶς ξὺν τῷ, τούτων τῶν πολλῶν» (Πλάτ. Κριτ. σελ. 48, γ')
καὶ «οἵμαι δὲ ὑμᾶς οὐκ ἀγροεῖτε ὅτι τῇ πόλει πολλάκις οὐ-
τῶς ἥδη μετεμέλησε τῶν κρίσεων τῶν μετ' ὀργῆς καὶ μὴ μετ'
ἔλεγχον γενομένων, ὅστις οὐ πολλὸν πρότερον διατίπονται παγὰ
μὲν τῶν ἐξαπατησάτων δίκηντα λαβεῖται ἐπεθύμησε, τοὺς δὲ
διαβληθέρτας ἥδεως ἄντερ ἀμειροτείνει πρότερον πράττον-
τας» (Ισοκρ. Ἀντιδ. 19). διότι διὰ τοῦ πρώτου ὁ Σωκρά-
της ἀπλῶς ἥθελησε νὰ δηλώσῃ τὴν κουφότητα καὶ ἀστασίαν

τοῦ λαοῦ, διὰ δὲ τοῦ δευτέρου ἡ αὐτὴ ἀσάφεια ὑπάρχει, οἷα καὶ διὰ τοῦ πρώτου δηλοῦται.

§ 10. Ἐν τοῖς τοῦ Σωκράτους κατηγόροις ὁφείλει νὰ καταλεχθῇ καὶ ὁ Ἀριστοφάνης ὁ κωμικός, οὐχὶ διότι ἦν συνέταιρος τοῖς περὶ Ἀνυτον, ἀλλὰ διότι, ως αὐτὸς ὁ Σωκράτης περὶ αὐτοῦ λέγει, ἀνῆκε καὶ ὁ Ἀριστοφάνης ἐκείνοις, οἵτινες ψευδῆ περὶ αὐτοῦ διέδωκαν ('Απολ. σελ. 19, γ'). διότι ἐν ταῖς Νεφέλαις τῷ 423 π. Χ. καὶ 24 ἔτεσι πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Σωκράτους διδαχθείσαις ὁ Σωκράτης εἰκονίζεται τοιοῦτος, οἷος ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐνομίζετο, διὸ καὶ ἐν τῇ Ἀπολογίᾳ (σελ. 18, 6'-γ') λέγεται ὅτι οἱ πολλοὶ κατήγοροι καὶ πολὺν χρόνον κατηγορηκότες διέφειραν αὐτόν. Ὁ Ἀριστοφάνης ὅντως ἐνόμισεν ὅτι ὁ Σωκράτης ἔζητε τὰ ὑπὸ γῆς καὶ τὰ οὐράνια, ἥρεντο τοὺς θεούς, οὓς ἡ πόλις ἐνόμιζε, τὸν ἡττω λόγον ἐποίει κρείττω καὶ καθόλου ὅτι ἦν ὁ ὄλεθριώτατος τῶν σοφιστῶν.

§ 11. Ὁμολογητέον ὅτι ὁ Ἀριστοφάνης ἐσφάλη μεγάλως, διότι ἔζέλαθε τὸν Σωκράτην ὅμοιον τοῖς σοφισταῖς Γοργίᾳ καὶ Πρωταγόρᾳ, ἐνῷ ὁ Σωκράτης οὐδέποτε ἐδιδαχεὶ τὴν φητορικὴν οὐδὲ τὰς τέχνας ἐκείνας, δι' ὃν ἡδύνατο νὰ ποιῇ τις τὸ ἀδικον δίκαιον (τὸν ἡττω λόγον κρείττω ποιεῖ), ως ἔπραττον οἱ ἄλλοι σοφισταί, πρὸς τούτοις δὲ δὲν ἤσχολεῖτο περὶ θεωρίας τῆς γενέσεως τοῦ παντὸς (τὰ μετέωρα) οὐδὲ πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν ὑπὸ γῆς, ἀλλ' ἐφιλοσόφει ἀληθῆ φιλοσοφίαν· διότι, ως ὄρθότατα ὁ Κικέρων (Tuscul. V, 4, 10) λέγει, «ὅ Σωκράτης πρῶτος τὴν φιλοσοφίαν κατηγαγεὶ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐρ ταῖς πόλεσιν ἐνίδρυσε καὶ εἰς τοὺς οἰκους ἔτι εἰσῆγαγε καὶ ηγάγκασε ταύτην περὶ τοῦ βίου καὶ τῷρ ἡθῷρ καὶ τῷρ ἀγαθῷρ καὶ τῷρ κακῷρ νὰ ἐρευνᾷ». Ταύτην δ' ὁ Σωκράτης αὐτὸς ἐκάλει ἀνθρωπίνην.

σοφίαν, τοιαύτην δηλ. ήτις ἀναφέρεται εἰς τὸν ἀνθρωπὸν.
 «Ἐγώ . . . δι' οὐδὲν ἀ.λ.λ' ἡ διὰ σοφίαν τινὰ τοῦτο τὸ ὄρομα
 ἔσχηκα. Ποίαν δὴ σοφίαν ταύτην; ἥπερ ἐστὶν ἵσως ἀρθρω-
 πίνη σοφία· τῷ δότῃ γάρ κινδυνεύει ταύτην εἶναι σοφός»
 (Απολογ. σελ. 20, δ').

§ 12. Καίπερ δὲ τοιούτων ὅντων τῶν τοῦ Σωκράτους
 κατηγόρων, ὅμως αἱ ἐπὶ πολλὰ ἔτη κατ' αὐτοῦ γενόμεναι
 διαβολαὶ ὡς διαφθορέως τῶν νέων καὶ ἀνατροπέως τῆς θρη-
 σκείας, τὸ πολυχρόνιον μῆσος, ὅπερ πολλοὶ ἀτ' ἔξελεγχόμενοι
 ὑπ' αὐτοῦ εἴχον κατ' αὐτοῦ καὶ τῶν σοφιστῶν, πρὸς οὓς
 ἐταύτιζον τὸν Σωκράτην καίπερ ἀσπονδότατον αὐτῶν ἐχθρὸν
 ὅντα, ἡ γενικὴ πεποίθησις ὅτι ὁ Σωκράτης δὲν ἦτο φίλος τῆς
 δημοκρατίας (Ξεν. Ἀπομ. Α', 6', 9), ἡ συνεπάθουν πρὸ
 ὅλιγου χρόνου φοβερᾶς ἀπαλλαγέντες ὀλιγαρχίας, ἡ παρ-
 ρησία καὶ τὸ θάρρος, ἀτινα ὁ Σωκράτης μετεχειρίσατο ἐν
 τῇ ἀπολογίᾳ αὐτοῦ, ἡ σκέψις ὅτι τὸ διαλεκτικὸν καὶ ἐρευ-
 νητικὸν τοῦ Σωκράτους σύστημα, εἰ καὶ ὑπ' αὐτοῦ περιω-
 ρίζετο μόνον εἰς ἀνθρώπινα πράγματα, ὅμως ὑπὸ τῶν ἀκροα-
 τῶν αὐτοῦ ἐφαρμοζόμενον καὶ ἐν ζητήμασι περὶ τῆς ἀρχῆς
 τοῦ παντὸς ἔμελλε νὰ ὑποσκάψῃ τὰ θεμέλια τῆς θρησκείας,
 ἡτις δὲν ἐπεδέχετο φιλοσοφικὴν συζήτησιν, τῶν Ἀθηναίων
 ἡναγκασμένων ὅντων ἡ νὰ ἀφήσωσι τὴν φιλοσοφίαν νὰ
 καταστρέψῃ τὴν θρησκείαν ἡ ἀγωνιζομένων ὑπὲρ αὐτῆς νὰ
 περιορίσωσιν ὅσον ἥν δυνατὸν πᾶσαν ἀδιακώλυτον φιλοσο-
 φικὴν ἔρευναν. (Παπαρηγ. Ἰστ. τόμ. Α', ἐκδ. Β', σελ.
 677—678), πάντα ταῦτα συνετέλεσαν νὰ καταδικασθῇ ὁ
 Σωκράτης. Καὶ οὕτως ὁ σοφώτατος, δικαιότατος καὶ εὔ-
 σεβέστατος Σωκράτης ἐθδομηκοντούτης γεγονὼς τῷ 399
 π. Χ. ἐκρίθη ἄξιος θανάτου καὶ παρεδόθη τοῖς ἕνδεκαι ἵνα
 φονευθῇ ὡς ἀσεβῆς περὶ τοὺς θεοὺς καὶ διαφθορεὺς τῶν νεών,

οὗτοι δ' ἦγαγον τὸν Σωκράτην εἰς τὸ δεσμωτήριον ἔγγὺς τοῦ δικαστηρίου ὃν (Πλάτ. Φαιδωνι σελ. 59, δ'), ἐν δὲ τῷ δεσμωτηρίῳ διέμεινε τριάκοντα ἡμέρας ἐκ τινος τύχης, διότι τῇ προτεραικῇ τῆς δίκης ἔτυχε νὰ στεφθῇ ἡ πρύμνα τοῦ πλοίου, ὃ κατ' ἔτος οἱ Ἀθηναῖοι εἰς Δῆλον ἔπεμπον, νόμος δ' ὑπῆρχεν αὐτοῖς ίνα μέχρι τῆς ἐπανόδου τοῦ πλοίου ἡ πόλις καθαρεύῃ καὶ μηδεὶς δημοσίᾳ φονεύηται (Πλάτ. Φαιδωνι σελ. 58, α'-γ'). Ξεν. Ἀπομ. Δ', η', 2. Σουίδ. λ. Σωκράτης). Κατὰ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον οὐδόλως ἀλλοιώτερον ἡ πρότερον ἔζησεν ὁ Σωκράτης θαυμαζόμενος ἐπὶ τῷ εὐθύμως καὶ εὐκόλως ζῆν (Ξεν. Ἀπομ. Δ', η', 2). "Οτε δ' ὁ Κρίτων συνεβούλευσεν αὐτῷ νὰ δραπετεύῃ τοῦ δεσμωτηρίου (Πλάτ. Κρίτ. σελ. 44, 6' κ. ἐ), ἀπέρριψε τὴν συμβουλὴν μὴ θέλων νὰ παραβῇ τοὺς νόμους καὶ καταλίπῃ τοῖς νέοις ὄλεθριον παράδειγμα, συνεζήτει δ' ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὑψηλὰ ζητήματα, περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς. Οὕτω δὲ μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ πλοίου ἐκ Δήλου πιὼν τὸ κώνειον γενναίως καὶ ἀταράχως ἀπέθανε μάρτυς τῆς ἀληθείας καὶ διαπρύσιος κήρυξ τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀρετῆς.

§ 13. Ὁ Σωκράτης ἂν καὶ πρὸς τῇ ἀσεβείᾳ περὶ τοὺς θεοὺς κατηγορεῖτο καὶ ἐπὶ διαφθορᾷ τῶν νέων, ὅμως ἡ κατ' αὐτοῦ κατηγορία ἐλέγετο γραφὴ ἀσεβείας ἐκ τοῦ σπουδαιοτέρου πράγματος. Ἡ μὲν ἐπὶ διαφθορᾷ τῶν νέων κατὰ τοῦ Σωκράτους κατηγορία προηῆλθεν ἐκ τῆς γνώμης ὅτι ὁ Σωκράτης ἦν ὁ κορυφαῖος τῶν σοφιστῶν, οἵτινες ἐνομίζοντο ὅτι ἦσαν «φανερὰ λόγη τε καὶ διαφθορὰ τῶν συγγεγρομένων» (Πλάτ. Μέν. 91, γ'). ἡ δὲ ἐπ' ἀσεβείᾳ περὶ τοὺς θεοὺς κατ' αὐτοῦ κατηγορία προύκυψεν ἐκ τῆς γνωστῆς τοῦ Σωκράτους φράσεως ὅτι «τὸ δαιμόνιον σημαίνει αὐτῷ», ὅπερ καὶ ὁ Ξενοφῶν πλὴν τοῦ Πλάτωνος παρετήρησε λέγων. «Διετεθρύ. Ιητο

γὰρ ὡς φαίη Σωκράτης τὸ δαιμόνιον ἔαντῷ σημαίνειν· ὅθεν
δὴ καὶ μάλιστά μοι δοκοῦσιν αὐτὸν αἰτιάσασθαι καὶ τὰ δαι-
μόνια εἰσφέρειν» (Ξεν.'Απομ. Α', α', 2 πρβλ. καὶ Δ', η', 1)
καὶ «Μαρθάρω, ὃ Σωκρατεῖς ὅτι δὴ σὺ τὸ δαιμόνιον φῆς
σεαντῷ ἐκάστοτε γίγνεσθαι. Ως οὖν καιροτομοῦντος σοῦ περὶ
τὰ θεῖα γέγραπται ταύτην τὴν γραφὴν» (Πλάτ. Εὔθυνος.
σελ. 3, 6').

§ 14. Λόγον περὶ τοῦ δαιμονίου τοῦ Σωκράτους ποιού-
μενοι παρατηροῦμεν ὅτι ὑπάρχει διαφωνία μεταξὺ Ξενοφῶν-
τος καὶ Πλάτωνος συναγομένη ἐκ πάντων τῶν χωρίων, ἐν
οἷς παρ' αὐτοῖς λόγος περὶ αὐτοῦ γίνεται. Παρὰ μὲν τῷ Ξε-
νοφῶντι⁽¹⁾ τὸ δαιμόνιον λαμβάνεται ὡς οὐδέτερον ἐπίθετον
μετὰ σημασίας οὐσιαστικοῦ (πρβλ. καὶ τὸ οὐδέτ. ἐπίθετ. τὸ
θεῖον=θεός) ἀντὶ τοῦ δαιμῶν, θεός, παρὰ δὲ τῷ Πλάτωνι⁽²⁾
κείται ἐπιθετικῶς καὶ τίθεται τὸ ὄνομα σημεῖον, ὡς «τὸ δαι-
μόνιον σημεῖον» (Πλάτ. Πολ. 496, γ'), ἢ ἐξυπακούεται,
ἀντὶ δὲ τούτου ὁ Πλάτων μεταχειρίζεται καὶ τάσδε τὰς φρά-
σεις, «τὸ τοῦ θεοῦ σημεῖον» ('Απολ. σελ. 40, 6'), «τὸ ειω-
θός σημεῖον» ('Απολ. σελ. 40, γ'). Φαῖδρ. 242, 6'. Θεάγ.
129, 6'. Εὔθυδ. 272, ε') καὶ ἀπλῶς «τὸ σημεῖον» ('Απολ.
σελ. 41, δ'. Θεάγ. σελ. 129, δ'), «ἡ φωνὴ» ('Απολ. σελ.
31, δ'. Φαῖδρ. 242, γ'. Θεάγ. 128, δ'-ε'. 129, 6'-γ')
καὶ «ἡ εἰωθυῖα ματικὴ» ('Απολ. σελ. 40, α'). Προσέτι δὲ
κατὰ μὲν τὸν Ξενοφῶντα τὸ δαιμόνιον καὶ προέτρεπε τὸν

(1) Ξενοφ. 'Απομ. Α', α', 1—2. 4. 9. δ', 2. 10. Δ', γ', 14. η', 1.
5. 'Απολογ. 4. 12. 13. Συμπ. η', 5.

(2) Πλάτ. Εὔθυνος. σελ. 3, 6'. 'Απολ. 24, 6'. 26, 6'. 27, γ'-ε'. 31,
δ'. 40, α'-δ'. 41, δ'. Θεάγ. 151, α'. Φαῖδρ. 242, 6'-γ'. 'Αλκε. Α',
103, α'-δ'. Εὔθυδ. σελ. 272, ε'. Θεάγ. 128, δ—131. Πλάτ. Πολ. Γ',
σελ. 496, γ'.

Σωκράτην νὰ πράττῃ τι καὶ ἀπέτρεπεν αὐτὸν (Ξεν. Ἀπομ. Α', α', 3—9. Δ', γ', 12. η', 1. Ἀπολ. 4. 12. 13), κατὰ δὲ τὸν Πλάτωνα μόνον ἀπέτρεπεν, οὐδέποτε δὲ προέτρεπεν αὐτὸν (Πλάτ. Ἀπολ. σελ. 31, δ'. Φαιδρ. 242, γ'. Θεάγ. σελ. 128, δ'. πρᾶλ. καὶ Cicer. de Divinat. I, 54, 122 καὶ Αἰδιαν. Ποικ. Ἰστ. Η', 1).

§ 15. Περὶ δὲ τῆς φύσεως τοῦ δαιμονίου τοῦ Σωκράτους πολλὰ ἐλέγθησαν καὶ ἔγραφησαν ὑπὸ παλαιοτέρων καὶ νεωτέρων. Κατὰ μὲν τὸν Πλούταρχον «τὸ δαιμόνιον τοῦ Σωκράτους ἥν φωνῆς τινος αἰσθησις ἡ λόγου νόησις ἐν τῷ Σωκράτει ἐγρηγορότι ὥσπερ φωνῆς ἡ λόγου αἰσθησις γίνεται ἐν τοῖς ἄλλοις κοιμωμένοις· διότι ὁ νοῦς τοῦ Σωκράτους καθαρὸς ὅν καὶ ἀπαθής, ἀτε μικρὸν ἔαυτὸν τῷ σώματι χάριν τῶν ἀναγκαίων καταμιγνύοντος, ἥν εὐαίσθητος καὶ ἐπιτήδειος ταχέως νὰ μεταβάλληται ὑπὸ τοῦ προσπίπτοντος λόγου δαιμονος ἀνευ φωνῆς γινομένου, ἐν τῷ παρὰ τοῖς ἄλλοις τοῦτο γίνεται καθ' ὑπνον ἡσυχάζοντος τοῦ σώματος, διότι πεπνιγμένοι ὄντες εἰς τὰ πάθη καὶ τὰς χρείας τοῦ σώματος δὲν δύνανται νὰ εἰσακούσωσι καὶ παράσχωσι τὴν διάνοιαν τοῖς δηλουμένοις» (Περὶ τοῦ Δαιμον. Σωκράτ. 20 σελ. 588, δ'). Κατὰ δὲ τὸν Κικέρωνα (de Divinat. I, 53, 121. 54, 122) «ώς ὁ παραδιδόμενος τῇ ἀναπαύσει, προπαρεσκευασμένου τοῦ πνεύματος διά τε καλῶν σκέψεων καὶ διὰ πράξεων ἀρμοδίων εἰς ἀναπαύσιν, βέβαια καὶ ἀληθῆ καθ' ὑπνον βλέπει, οὕτως ἡ ἀγνὴ αἰσθησις καὶ ἡ καθαρὰ εἶνε ἔτοιμοτέρα τοῖς ἐγρηγοροῖς καὶ εἰς τὴν τῶν ἀστέρων καὶ τῶν πτηνῶν καὶ τῶν λοιπῶν σημείων ἀλήθειαν. Τοῦτο βεβαιώς εἶνε ὅπερ περὶ τοῦ Σωκράτους πολλάκις λέγεται, δτι ὑπάρχει θεῖόν τι, δαιμόνιον δτ' αὐτοῦ καλούμενον, τῷ τινι αὐτὸς οὐδέποτε μὲρ προτρέποντι, πολλάκις δ' ἀποτρέποντι ἀείτοτε ὑπήκουσεν». Κατὰ τινας δὲ

τῶν νεωτέρων, ἵνα παραλίπωμεν τὰς πολλὰς καὶ ποικίλας αὐτῶν γνώμας περὶ τούτου (ὅρα Περιοδ. Σωκράτ. τόμ. Α', σελ. 14—26), «τὸ δαιμόνιον ἦν σφοδροτέρα τις τῆς ψυχῆς κίνησις, ἥτις εἶνε κοινὴ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ δὲν ἔχει τὴν αὐτὴν παρὰ πᾶσι δύναμιν, ἀλλ' ὅσον τις ἔχει ἀκεραιοτέραν καὶ καθαρωτέραν ψυχήν, ὅσον δὲν ὁξυτέραν καὶ ἡμερωτέραν διάνοιαν ἔχει, ὅσον περὶ ἀγαθὰς σκέψεις μᾶλλον ἀσχολεῖται καὶ ἀγνότητα ἡθῶν ἔχει, τοσοῦτον σφοδροτέρα εἶνε ἐκείνη ἡ αἰσθησις τῆς ψυχῆς. Οὐδόλως δὲ θαυμαστὸν ὄφείλει νὰ φαίνηται ὅτι ταύτης τῆς κατωτέρας κινήσεως ἡ δύναμις παρὰ πλείστοις ἀνθρώποις εἶνε τοσοῦτον ἀσθενής καὶ μικρά, ὥστε μηδ' αἰσθητὴ νὰ γίνηται, ἐν τῷ Σωκράτει δὲ τούναντίον ὑπῆρξε πολὺ σφοδροτάτη καὶ δέξιατάτη» (Kühner 'Απομν. Εενορ. σελ. 30—31). Καθ' ἡμᾶς δὲ «ἡ ψυχικὴ ἐνέργεια ἡ ἀκωλύτως ἐνεργοῦσα διὰ τῆς ζωηρᾶς εἰς ἔαυτὸν τοῦ ἔσω ἀνθρώπου συγκεντρώσεως, ἡ σύντονος τοῦ νοῦ προσήλωσις ἡ περὶ τὸ ζητούμενον μέχρι χωρισμοῦ τῆς ψυχῆς ἀπὸ τῶν δεσμῶν τοῦ σώματος γινομένη, δι' οὐράδιως ἀνευρίσκετο τὸ μὴ πρακτέον ως ἐπιθλαβές, ἥν τὸ παρὰ Σωκράτει δαιμόνιον παριστάμενον ἐν αὐτῷ ὡς τις ἐξωτερικὴ θεία ἔμπνευσις, ὡς τις φωνὴ θεόθεν αὐτῷ ἀποστελλομένη».

§ 16. 'Ο δὲ Σωκράτης ἐν τῇ 'Απολογίᾳ τὸ δαιμόνιον παρέβαλλε πρὸς μαντικὴν ('Απολ. σ. 40, α') καὶ ἔθεώρει ως σημεῖον δεδομένον ὑπὸ τοῦ θεοῦ ('Απολ. σελ. 40, β'), οὐ ἔνεκα ἐνόμιζεν ὅτι ἡκουε φωνὴν τινα ('Απολ. σελ. 31, δ'). 'Αρξάμενον τοῦτο ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας αὐτοῦ καὶ παριστάμενον αὐτῷ συγνάκις ἐν παντὶ τῷ βίῳ αὐτοῦ οὐδέποτε μὲν προέτρεπεν αὐτόν, ἀλλ' ἀπέτρεπεν αὐτὸν νὰ πράττῃ τι μέλλον οὐχὶ καλῶς ν' ἀποθῇ, εἴτε σπουδαῖον ἥν τοῦτο εἴτε σμικρὸν ('Απολ. σελ. 40, α'. 31, δ'). Τὸ δαιμόνιον ἐκώ-

λυσε τὸν Σωκράτην νὰ πράττῃ τὰ πολιτικὰ ('Απολ. σελ. 31, δ'), ἀλλ' ἐν τῇ δίκῃ οὐδόλως ἀπέτρεψεν αὐτὸν οὕτε ἔωθεν ἔξεργόμενον τοῦ οἶκου οὕτε ἀναβαίνοντα ἐπὶ τὸ δικαστήριον οὕτε μέλλοντά τι νὰ εἴπῃ, ἐν φὰ ἐν ἄλλοις λόγοις πολλαχοῦ καὶ μεταξὺ λέγοντα ἐκώλυσεν αὐτὸν ('Απολ. σελ. 40, α'). Ἐρευνῶν δὲ τοὺς λόγους, δὶ' οὓς ἐκωλύετο ὑπὸ τοῦ δαιμονίου, ἀνεύρισκεν ὅτι τὸ μέλλον νὰ πραχθῇ θὰ ᾖ τοῦ ἐπικίνδυνον. "Οὗτον τῆς περὶ τὰ πολιτικὰ ἐνασχολήσεως διὰ τοῦτο ἐνόμισεν ὅτι ἀπετράπη, διότι ἀσχολούμενος περὶ ταῦτα πρὸ πολλοῦ θὰ ἐφορεύετο καὶ οὕτε τοὺς Ἀθηναίους θὰ ὠρέλει οὕτε ἔκυτὸν ('Απολ. σελ. 31, δ' κ. ἔ.), τῆς δ' ἐν τῇ δίκῃ παντελοῦς ἐλλείψεως ἐναντιώσεως τοῦ δαιμονίου λόγον εὗρισκεν ὅτι αὕτη θὰ ἔχῃ ἀγαθὴν ἔκθεσιν ('Απολ. σελ. 40, 6').

§ 17. Ἡ δὲ τοῦ Σωκράτους Ἀπολογία εἶνε γνήσιον τοῦ Πλάτωνος ἔργον· διότι μαρτυρεῖται ὑπὸ πολλῶν ἀρχαίων συγγραφέων⁽¹⁾ καὶ γραμματικῶν καὶ λεξικογράφων⁽²⁾, συμφωνεῖ δὲ καθόλου καὶ τῇ κρίσει τῶν παλαιῶν, ἣν ἐποιοῦντο περὶ τῆς τοῦ Σωκράτους Ἀπολογίας· διότι ὁ μὲν Πλάτων (Γοργ. σελ. 486, α'—β'. 521, δ') λέγει ὅτι ὁ Σωκράτης ἀπολογούμενος οὐδαμῶς μετεχειρίσατο τὸ σύνηθες εἶδος τῆς ῥητορικῆς, ἀλλ' ἐβάδισεν ἴδιαν ὄδόν, ὁ δὲ Ξενοφῶν ὅτι, ἐν φὰ οἱ ἄλλοι συνήθιζον ἐν τοῖς δικαστηρίοις πρὸς γάριν τοῖς δικασταῖς νὰ διαλέγωνται καὶ νὰ κολακεύωσι καὶ νὰ

⁽¹⁾ Ἀριστοτ. 'Ρητ. Β', 23 σελ. 1398, α, 15 καὶ Γ', 18 σελ. 1419, α, 7. Διον. Ἀλικ. Δεινότ. Δημ. 23 σελ. 1026 P. Τέχν. 'Ρητ. 8 σελ. 295 P. Cicer. Disput. Tuscul. 1, 24. de orat. 1, 54. Ἀθην. Ε', 215, γ'-δ'. 218, ε'. Θεμιστ., Στοθαῖος, Πρόκλος, Διογ. Δαέρτιος, Ἀριστείδης, οὓς μνημονεύει ὁ Φίσκερος ἐν τῇ ἐκδ. Ἀπολογ., Κρίτ. καὶ Φαΐδ. σελ. 66.

⁽²⁾ Ἀρποκρ. λ. ἀντιγραφή. Βενκ. Ἀνεκδ. σελ. 407, 29. Σουΐδ. λ. ἀντιγραφή. Θωμ. Μάγιστρ. σελ. 25, 3. 79, 7. 229, 2. 314, 13. 317, 3. 42. 350, 9. 41. 42. 375, 9. 41. κτλ.

παρακαλῶσι παρὰ τοὺς νόμους, ἐκεῖνος οὐδὲν ἡθέλησε τῶν εἰθισμένων ἐν τῷ δικαστηρίῳ παρὰ τοὺς νόμους νὰ ποιήσῃ (Απομ. Δ', δ', 4), ἀλλὰ «τὴν τε δίκην πάρτων ἀνθρώπων ἀληθέστατα καὶ ἐλευθεριώτατα καὶ δικαιότατα εἶπε καὶ τὴν κατάγγωσιν τοῦ θαράτου πραότατα καὶ ἀνθρωδέστατα ἥμερην» (αὐτόθ. Δ', η', 1). Διονύσιος δ' ὁ 'Ἀλικαρνασσεὺς λέγει ποτὲ μὲν ὅτι ἡ 'Απολογία τοῦ Σωκράτους οὗτ' ἐν λόγοις τόπον ἔχει οὗτ' ἐν διαλόγοις (Περὶ Δεινότ. Δημοσθ. κεφ. 23 σελ. 1026 Ρ.), ποτὲ δὲ ὅτι πρὸς τὴν ἀπολογίκη ὑπάρχει ἐν αὐτῇ καὶ κατηγορίᾳ τῶν 'Αθηναίων, ὅτι τοιοῦτον ἄνδρα εἰς δίκην ὑπῆγαγον, τὸ δὲ πικρὸν τῆς κατηγορίας κεκρυμμένον εἶνε διὰ τοῦ ἐπιεικοῦς τῆς ἀπολογίας· διότι ὅσα ὑπὲρ ἔχυτοῦ ἀπολογεῖται εἶνε κατηγορίᾳ τῶν 'Αθηναίων· εἶνε δὲ τρίτον ὁ λόγος καὶ Σωκράτους ἐγκώμιον καὶ τέταρτον τὸ βιβλίον περιέχει καὶ τὸ παράγγελμα, ὃποῖος ὁφείλειν καὶ εἶνε ὁ φιλόσοφος (Τέχν. Ρητορ. κεφ. 8 σ. 295 Ρ.). 'Ο Κικέρων δὲ ἀποφαίνεται ὅτι «ὁ Σωκράτης ὑπάρξας σοφώτατος ἀπάντων καὶ βιοὺς ἀγιώτατα οὕτως ἐν τῷ δικαστηρίῳ ὑπὲρ ἔχυτοῦ θανάτου κρινόμενος ἀπειλογήσατο ὥστε μηδόλως ικέτης καὶ ὑπόδικος, ἀλλὰ διδάσκαλος καὶ κύριος τῶν δικαστῶν νὰ φαίνηται ὑπάρχων» (de orat. 1, 54, 231).

§ 18. Νομίζων δ' ὁ Σωκράτης ὅτι τὸ πράττειν τὰ δίκαια καὶ τὸ ἀπέχεσθαι τῶν ἀδίκων εἶνε καλλίστη μελέτη ἀπολογίας οὐδόλως ἐφρόντισε τῆς πρὸς τοὺς δικαστὰς ἀπολογίας (Ξεν. 'Απομ. Δ', η', 4 κ. ἐ.) οὐδὲ λόγον ῥήτορικὸν καὶ πειστικὸν ὑπὸ τοῦ ῥήτορος Λυσίου συνταχθέντα καὶ προσφερόμενον αὐτῷ ἵνα μεταχειρίσηται τοῦτον ἐν τῷ δικαστηρίῳ ὁ φιλόσοφος ἐδέξατο (Cicer. de orat. 1, 54, 231. Disput. Tuscul. I, 29, 71. Στοθ. 'Ανθολ. Α', 70) νομίζων ὅτι δὲν ἀρμόζει αὐτῷ «ἄσπερ μειρακίῳ πλάττοντι λόγους

εἰς τοὺς δικαστὰς εἰσιέραι» ('Απολ. σελ. 17, γ'), ἀλλὰ προυτίμα ὡς Σωκράτης ν' ἀποθάνῃ ἢ ὡς Λυσίας νὰ περισωθῇ (Valer. Maxim. 6, 4).⁷ Οθεν ἀπελογήσατο τοῖς δικασταῖς οὐχὶ διὰ λόγου κεκαλλιεπημένου ῥήμασι καὶ ὄνόμασιν ὁμοίως τοῖς τῶν ῥητόρων λόγοις οὐδὲ κεκοσμημένου διὰ ῥητορικῶν κοσμημάτων δυναμένων ν' ἀποπλανᾶσι τοὺς δικαστάς, ἀλλὰ διὰ λόγου εἰρημένου τοῖς ἐπιτυχοῦσιν ὄνόμασι καὶ τῷ τρόπῳ τῆς λέξεως, ὃν ἀείποτε ὁ Σωκράτης ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ μετεχειρίζετο. Διὰ τοῦτο καὶ αἰτεῖται συγγνώμην παρὰ τῶν δικαστῶν, ἣν ἔθδομήκοντα ἔτι τὸν ὅν καὶ τὸ πρῶτον εἰς δικαστήριον ἀναβαίνων μεταχειρίζεται φράσιν ἀπλῆν καὶ ζένην τῆς δικαστικῆς λέξεως ('Απολ. σελ. 17, 6'—18, α').

§ 19. Κατὰ ταῦτα ἡ τοῦ Σωκράτους Ἀπολογία εἶνε τὸ μᾶλλον ἀτεχνὸν Πλατωνικὸν ἔργον, ἀναγραφή τις οὖσα τῶν λόγων τῶν ὑπὸ τοῦ Σωκράτους πρὸς τοὺς δικαστὰς εἰρημένων· διότι ὡς τεχνικὸν ἔργον ἐξεταζομένη πρὸς ἄλλαις φανεραῖς ἐλλείψεσιν ἔχει ἴδιη κοπώδη τινὰ περιττολογίαν. Καὶ φαίνεται μὲν ἐν αὐτῇ ποιά τις τάσις τοῦ Πλάτωνος πρὸς τεχνικὴν τῆς ὕλης διάπλασιν, ὑπάρχει δ' ὅμως καὶ ἀνάγκη τις πιέζουσα τὸν Πλάτωνα ἵνα μὴ πολὺ ἀπομακρυνθῇ τῆς ἀκριβοῦς ἀφηγήσεως τῶν γεγονότων, ἀτινα δὲν ἡσαν ἄγνωστα τοῖς συγχρόνοις (ὅρα 'Ιστ. Ἐλλ. Φιλ. τόμ. Γ' μεταφρ. Μαντζάκ. σελ. 172—173).

§ 20. Ἐγράφη δ' ἡ Ἀπολογία ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος οὐχὶ πολὺ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σωκράτους· διότι οὗτος ὁ χρόνος τῆς συγγραφῆς ἦν καταληλότατος διά τε τὴν πρόσφατον λύπην τοῦ Πλάτωνος ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ καὶ διὰ τὴν ἀγανάκτησιν, ἷν ἐξήγειρεν ὁ ἀδικος ἐκείνου θάνατος. Οἱ δὲ Πλάτων ἐν τῇ Ἀπολογίᾳ ἐπειράθη νὰ ἀποτυπώσῃ ὅσον ἐνδέχεται πιστῶς καὶ ἀκριβῶς τοὺς λόγους

τοῦ Σωκράτους, ως ὁ Θουκυδίδης ἐν ταῖς δημηγορίαις αὐτοῦ τοὺς λόγους τῶν λαλούντων ἡπτέρων, καὶ νὰ καταδεῖξῃ γνησίως τὸν Σωκράτην ὅποιος κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ἐφάνη καὶ ὅποσον θαρραλέως πρὸς τὸν θάνατον εἶχεν, ὅπως συμβαίνει πᾶσιν ως ἐπὶ τὸ πολὺ ὅσοι ἔχουσι τὴν ἡθικὴν συνείδησιν ἀπηλλαγμένην τύψεως καὶ ἐφρόντισαν νὰ ὅμοιωθῶσι τῷ Θεῷ κατὰ τὴν ἀρετὴν καὶ ἀγιότητα.

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑΣ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ

Πρῶτος λόγος (κεφ. 1—24).

Προοίμιον (κεφ. 1—2), ἐν ᾧ 1) ὁ Σωκράτης ἀπολογούμενος περὶ τοῦ τρόπου τῆς λέξεως λέγει: ὅτι οὐδαμῶς οὐ ποιήσηται χρῆσιν τῶν αὐτῶν καὶ οἱ κατηγόροι αὐτοῦ τεχνῶν, ἀλλὰ θὰ εἰπῃ τάληθη διὰ τοῦ συνήθους λόγου (κεφ. 1). 2) ὁ Σωκράτης αἰτεῖται παρὰ τῶν Ἀθηναῖών νὰ ἐπιτραπῇ αὐτῷ, πρὶν ἡ ἀπολογήσηται πρὸς τὴν τοῦ Μέλητου κατηγορίαν, ν' ἀνασκευάσῃ κατηγορίαν δεινοτάτων τινῶν κατηγόρων, οἵτινες ἐπὶ πολὺν χρόνον αὐτὸν διέβαλον (κεφ. 2).

Προτάσεις.

- 1) Ὁ Σωκράτης ἀπολογεῖται πρὸς τοὺς προτέρους αὐτοῦ κατηγόρους (κεφ. 3—10).
- 2) Ὁ Σωκράτης ἀπολογεῖται πρὸς τὸν Μέλητον (κεφ. 11—15).

3) Ὁ Σωκράτης ἀπολογεῖται πρὸς τὸ πλῆθος (κεφ. 16—22), ὅπερ ἀποτελεῖ τὴν παρέκβασιν τῆς ὑποθέσεως, ἐν ᾧ δικαιολογεῖται τὴν ἴδιαν συμπεριφοράν.

Κατασκευὴ τοῦ πρώτου (κεφ. 3—10).

1) Ὁ Σωκράτης πρὸς τὴν κατ' αὐτοῦ κατηγορίαν ὅτι ἀσχολεῖται περὶ μάταιά τινα καὶ ἐπικίνδυνα καὶ ὅτι ταῦτα ἔδιδασκεν ἄλλους (κεφ. 3 σελ. 19, α'-γ') ἀπολογεῖται λέγων ὅτι αὐτὸς δὲν πράττει τοιαῦτα καὶ οὐδέποτε ὑπέσχετο οὐδ' ἐπεχείρησε νὰ διδάσκῃ παιδαράς (κεφ. 3—4 σελ. 19, γ'-20, γ').

2) Ἡ ἀρχὴ τῶν διαβολῶν τούτων συνέβη ἐνεκα τῆς τοῦ Σωκράτους σοφίας, δι' ἣν καὶ αὐτὸς νομίζει ὅτι οὐδὲν οἶδε καὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς δοκοῦντας ἐαυτοῖς καὶ ἄλλοις ὅτι εἶνε σοφὸς ἀποδεικνύει οὐδὲν εἰδότας. Ἀποδεικνύει δὲ τοῦτο δι' ἀνδρῶν πολιτικῶν, ποιητῶν καὶ χειροτεχνῶν (κεφ. 5—8). Ἐκ ταύτης δὲ τῆς σοφίας α') καὶ ὁ Σωκράτης αὐτὸς μισητὸς ἐγίνετο ἐκείνοις τοῖς ἀσόφοις ἀνθρώποις καὶ μεγάλω πλήθει τῶν ἀκουόντων (κεφ. 9) καὶ β') καὶ τῶν ἐπακολουθούντων αὐτῷ νέων διαφθορεὺς ἐνομίζετο (κεφ. 10).

Κατασκευὴ τοῦ δευτέρου (κεφ. 11—15).

Ὁ Σωκράτης ἐν τῇ τοῦ Μέλητου κατ' αὐτοῦ κατηγορίᾳ ὅτι διαφθείρει τοὺς νέους καὶ οὐδαμῶς νομίζει τοὺς τῆς πόλεως θεούς, ἀλλὰ νέους λατρεύει θεούς (κεφ. 11), ἀπολογεῖται ὅδε (κεφ. 12—15): 1) οὐδαμῶς ἐπιτρέπεται τῷ Μέλητῷ νὰ κατηγορῇ τοῦ Σωκράτους ὅτι διαφθείρει τοὺς νέους (κεφ. 11, σελ. 24, γ')· διότι οὐδέποτε ὁ Μέλητος περὶ βελ-

τιώσεως τῶν παιδῶν ἐφρόντισε (κεφ. 12, σελ. 25, γ'): 2) κατηγορεῖ τοῦ Σωκράτους χρήζοντος διδασκαλίας καὶ νουθεσίας διότι εἰ ἡμαρτεν, ἡμαρτεν ἄκων, οἱ δ' ἀκουσίως ἀμαρτάνοντες νουθετοῦνται, ἀλλὰ δὲν εἰσάγονται εἰς δίκην.

'Αδίκως ἔτι ὁ Μέλητος κατηγορεῖ τοῦ Σωκράτους ὅτι ἀρνεῖται τοὺς θεοὺς (κεφ. 14): διότι 1) προσάπτει τῷ Σωκράτει ὅσα ὁ Ἀναξαγόρας διδάσκει (κεφ. 14). 2) ἀποδέχεται ὅτι ὁ Σωκράτης νομίζει ὅτι ὑπάρχουσι δαιμόνια, εἶνε δ' ἀνάγκη ἵνα ὁ δειχόμενος ὑπαρξίᾳ δαιμονίων παραδέχηται συγχρόνως ὅτι ὑπάρχουσι δαιμονες ἢ καὶ θεοί (κεφ. 15).

Κατασκευὴ τοῦ τρίτου (κεφ. 16—22).

1) 'Ο Σωκράτης δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἀμαρτάνει καὶ εἰς τὸ πλῆθος, διότι ὁ τρόπος τοῦ βίου αὐτοῦ ἐγένετο πρόξενος τοῦ θανάτου αὐτοῦ (κεφ. 16—18). 'Αλλ' ὁ Σωκράτης ἀπολογούμενος λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ μεταβάλῃ τὸν βίον αὐτοῦ διὰ τὸν φόβον τοῦ θανάτου: διότι ὁ θάνατος εἶνε φοβερὸς μόνον τοῖς φαύλοις καὶ τοῖς παραβατίνοις τὸ καθῆκον (κεφ. 16): κακὸν εἶνε τὸ μὴ φιλοτοφεῖν, ὁ θάνατος δῆμως ἂν εἶνε κακὸν ἢ μὴ ἀμφίβολον εἶνε, τὰ δ' ἀμφίβολα κακὰ οὐδεὶς προτιμᾷ τῶν βεβαίων κακῶν (κεφ. 17). 'Εὰν δ' οἱ Ἀθηναῖοι φονεύσωσι τὸν Σωκράτην διὰ τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ, οὐδαμῶς αὐτὸν θὰ βλάψωσιν ἀλλὰ μᾶλλον ἔκυτοὺς (κεφ. 18).

2) 'Ο Σωκράτης δύναται νὰ νομισθῇ μεμπτὸς τῷ πλήθει, διότι δὲν ἐφρόντισε περὶ αὐτοῦ: «οὐ τολμῶ ἀραβαίρω εἰς τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον ξυμβούλευει τῇ πόλει» (κεφ. 19, σελ. 31, γ'—20). 'Αλλ' ὁ Σωκράτης διὰ τοῦτο τῶν πολιτικῶν ἀπέσχετο, διότι τὸ δαιμόνιον ἐκώλυσεν αὐτὸν καὶ δι-

καίως ἐκώλυσεν αὐτόν· διότι ἀσχολούμενος περὶ τὰ πολιτικὰ πρὸ πολλοῦ θὰ ἐφονεύετο καὶ οὕτε τὴν πόλιν θὰ ὡφέλει οὕτε ἔαυτὸν (κεφ. 19—20).

3) Ὁ Σωκράτης τῷ πλήθει μεμπτὸς ἦν, διότι ἐκ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ παρήχθησαν ὄλεθριώτατοι τινες ἀνθρωποι (κεφ. 21—22). Ἀλλ' ὁ Σωκράτης 1) οὐδένα ποτὲ ἴδικ ἔσχεν αὐτοῦ μαθητὴν (κεφ. 21). 2) ἐὰν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦθελον διαρθρῆ ὑπ' αὐτοῦ, θὰ κατηγόρουν αὐτοῦ ἢ αὐτοὶ ἢ οἱ οἰκεῖοι αὐτῶν, ὅπερ οὐδαμῶς ἐγένετο (κεφ. 22), ἀλλὰ πᾶν τούγαντίον συμβαίνει.

'Επάλογος (κεφ. 23—24). Ὁ Σωκράτης οὐδόλως πειράται νὰ κινήσῃ τὸν ἔλεον τῶν δικαστῶν πρὸς ἔαυτόν· διότι τοῦτο κατ' αὐτὸν εἶνε 1) αἰσχρὸν (κεφ. 23) καὶ 2) ἀδικον (κεφ. 24).

Δεύτερος λόγος (κεφ. 25—28).

Προοίμιον (κεφ. 25). Ὁ Σωκράτης θαυμάζει ὅτι διὰ μικρὰς ὑπεροχῆς ψήφων κατεδικάσθη.

'Ορισμὸς τοῦ τιμῆματος (κεφ. 26—28).

1. Ὁ Σωκράτης κρίνει ἔαυτὸν ἄξιον τῆς ἐν τῷ πρυτανεῖῳ σιτήσεως (κεφ. 26).

2. Πεπεισμένος ὃν ὅτι οὐδένα ποτὲ ἔκουσίως ἤδικησε δὲν κρίνει ἔαυτὸν ἄξιον κακοῦ τινος. Διὰ τοῦτο οὕτε δεσμῶν οὔτε ἔξορίας τίμημα ἐπιτρέπει ἔαυτῷ νὰ ἐπιβάλῃ (κεφ. 27).

3) Ὁ Σωκράτης, ἐπειδὴ αὐτῷ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ζῇ ἡσυχάζων καὶ μὴ διδάσκων, διότι τοῦτο εἶνε ἀπειθεῖα πρὸς τὸν θεόν, ποιῶν τὸν θέλει νὰ ὑποστῆ χρηματικήν, ὅσην ἢ αὐτὸς ἔχει ἢ οἱ φίλοι αὐτοῦ προσφέρουσιν (κεφ. 28).

Τρίτος λόγος (κεφ. 29—33).

1. Οι καταψήφισμένοι αὐτοῦ δικασταὶ (σελ. 38, γ') ὅνειδος τῇ πόλει προσῆψαν (κεφ. 29) καὶ ἔαυτοὺς οὐδαμῶς ἀπήλλαξαν τῶν ἐλεγχόντων αὐτούς· διότι ἀντ' αὐτοῦ θὰ ἐλέγχωσιν ἄλλοι νεώτεροι καὶ σφοδρότεροι, οὓς αὐτὸς τότε ἐκώλυεν (κεφ. 30).

2. Τοῖς δ' ἀποψήφισμένοις αὐτοῦ δικασταῖς (σελ. 39, ε') ὁ Σωκράτης δεικνύει ὅτι ὁ θάνατος εἰς αὐτὸν δὲν εἶναι κακός. Διότι α') τὸ δαιμόνιον ἐν πάσῃ τῇ δίκῃ οὐδόλως ἀπέτρεψεν αὐτὸν (κεφ. 31). 6') ὁ θάνατος αὐτὸς δὲν εἶναι κακός, εἴτε ἐκλείπει δι' αὐτοῦ ἡ αἰσθησις εἴτε μετοίκισις γίνεται εἰς ἔτερον τόπον (κεφ. 32).

Ἐπίλογος (κεφ. 33). Ὁ Σωκράτης τοὺς μὲν ἀποψήφισμένους αὐτοῦ δικαστὰς θαρρύνει, τοὺς δὲ καταψήφισμένους αὐτοῦ παρακαλεῖ νὰ λυπῶσι τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, ὅταν ἡβήσωσιν, ώς αὐτὸς ἐλύπει αὐτούς, ἐὰν φαίνωνται αὐτοῖς ἀμελοῦντες τῆς ἀρετῆς (κεφ. 33) (¹).

(¹) Ἐν τῇ ἀναλύσει ταῦτη εἴχομεν πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ βιβλίον Juli. Deuschle Dispositi. Apol. 1867 p. 1—23 καὶ τὴν τοῦ Mart. Wohl-rab Apol. p. 7—14 τοῦ ἔτους 1877 καὶ τὴν τοῦ Γάλλου A. Materne 1885 p. 1—3.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΕΙΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΑΝ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ

Κεφ. 1. "Ο, τι μὲν ὑμεῖς . . . ἐγώ δ' οὐν] ἀντιτίθενται οὐχὶ αἱ ἀντωνυμίαι, ἀλλ' αἱ προτάσεις πρὸς ἀληγλας, πρόδλ. Εὔθυρ. σελ. 14, 6'.

ῷ ἄνδρες 'Αθηναῖοι] οὗτω καλεῖτοὺς δικαστὰς Θέλων διὰ τῆς προσφωνήσεως ταύτης, ἵστι ποιεῖται γρῆσιν 36 φοράς, νὰ καταστήσῃ τοὺς δικαστὰς μᾶλλον προσεκτικούς, ἀναμιμνήσκων τὴν δόξαν τῆς πόλεως (πρόδλ. 29, δ'). Ἀντὶ δὲ ταύτης τῆς προσφωνήσεως μεταχειρίζεται καὶ τὸ «ῷ 'Αθηναῖοι» ἔξαντις καὶ τὸ «ῷ ἄνδρες 'Αθηναῖοι» δις (σελ. 29, δ'. 30, γ') καὶ τὸ «ῷ ἄνδρες δικασταῖ» τετράκις (σελ. 40, α'. ε'. 41, α'. γ'), ἀλλὰ τοῦτο μόνον ἐπὶ τῶν ἀποφηρισαμένων αὐτοῦ δικαστῶν, περὶ ὧν λέγει «ὑμᾶς γὰρ δικαστὰς καλῶν ὁρθῶς ἄρτι καλοίητο» (σελ. 40, α'), ἀπαξιῶν νὰ καλέσῃ τοὺς ἄλλους δικαστάς, ὡς ὁ Μέλητος καλεῖ πάντας (σελ. 23, δ'), ἐκ περιφρονήσεως· διὸ καὶ λέγει «τούτων τῶν φρασκότων εἴται δικαστῶν» (σελ. 41, α'). Οἱ δικασταὶ ἦσαν 500 ἡλιασταὶ. Οἱ ἡλιασταὶ πάντες ἦσαν 6000 ('Αριστοτ. 'Αθην. Πολ. ΚΔ', 3), οὗτοι

δὲ εἰς 10 τμῆματα ἀνὰ 500 διῃροῦντο, οἱ δὲ πλεονάζοντες 1000 ἦσαν ἀναπληρωτικοὶ τῶν ἀπόγτων.

πεπόνθατε] λέγεται περὶ τῆς ἐντυπώσεως, ἦν ἐμποιοῦσι τῇ ψυχῇ οἱ λόγοι, ὡς «ὅτι επεπόνθεμεν ὑπὸ τῶν λόγων» (Πλάτ. Φαῖδ. 89, α')." «οἷα δὴ πέπονθα αὐτὸς ὑπὸ τῶν τούτουν λόγων καὶ πάσχω ἔτι καὶ ρυτοὶ» (Πλάτ. Συμπ. 215, δ')." «έάρ τι πάθωμεν πλημμελές ὑπὸ τοῦ λόγου» (Πλάτ. Ηολ. 451, ε'), πρόδλ. καὶ Ξεν. Συμπ. α', 9. Πολλὰ δὲ δῆματα ἐνεργ. φωνῆς λαμβάνουσι σημασίαν καὶ σύνταξιν παθητ., ὡς «δίκαια πεπονθός ἐγὼ ἔσομαι ὑφ' ὑμῶν» ('Απολ. σελ. 42). «φεύγειν ὑπὸ Μελήτου» (σελ. 35, δ'. 49, γ'). «ὅρομα ἔχετε καὶ αἰτίαν ὑπὸ τῶν βουλομέρων τὴν πόλιν λουδορεῖν» (σελ. 38, γ'): «ὑφ' ὑμῶν θαράτου δίκην ὁριλῶν» (σελ. 39, δ'). «κακόρ τι λαβεῖν ὑπὲρ αὐτοῦ» (σελ. 25, ε'), πρόδλ. καὶ σελ. 33, δ'.

ἐγὼ δ' οὖν] διὰ τοῦ «δ' οὖν» (=ώς τόσον κοινῶς) ἀντιτίθενται εἰς τὰ πρότερον ἀδέσποτα ἄλλα βέβαια, ὡς «εὶ μὲν θαρραλέως ἐγὼ ἔχω πρὸς θάρατον η μὴ, ἄλλος λόγος,

πρὸς δ' οὖν δόξαν... οὐδὲ μοι δοκεῖ καὶ λὸν εἶναι» (σελ. 34, ε'). «εἰ μὲν δίκαια ποιήσω οὐχ οἶδα, αἱρήσομαι δ' οὖν ὑμᾶς» (Ξεν. Ἀν. Α', γ', 5).

καὶ αὐτὸς] ὁ καὶ μετ' ἐπιδοτ. ἐννοίας = καὶ αὐτὸς ἐγὼ οὕτω διετέθη οὐ πὸ τῶν κατηγόρων ὥστε παρ' ὀλίγον ἐλησμόνησα ἐμαυτὸν (ἐξέχασα ἂν εἴμαι ἐγὼ αὐτός, δὲν πιστεύω τὸν ἔαυτόν μου). Ταῦτα ὁ Σωκράτης λέγει εἰρωνευόμενος, πρόβλ. «ἐπεὶ ξύμοιτε καὶ αὐτῷ». (σ. 41, α').

νέπ' αὐτῷ... ἐπειλαθόμην] τὸ ἐπιλαθάρομαι τιος μετέπεσεν εἰς παθητ. σημασίαν κατὰ σύμπτυξιν = ἐπέλαθόμην ἐμαυτοῦ, ἥγηθη δ' εἰς τοῦτο ὅπ' αὐτῶν = αὐτοὶ ἐπυίησαν ὥστε με ἐπιλαθέσθαι ἐμαυτοῦ, πρόβλ. «μέλλων οοι φράζειν, ὅτι διωξίμηντο αὐτόρ, ὑπὸ τιος ἀλλον ἐπειλαθόμην» (Πλάτ. Πρωτ. 310, γ'). «ὑπὸ τωθείας καὶ αὐτὸ τοῦτο ἐπιλέλησμαν» (Πλάτ. Φαιδρ. 235, δ'). Τοιοῦτον εἶνε καὶ τὸ «αἰσθόμενος νέπ' αὐτομάλων ὅτι οὕτε Βρασίδας — οὕτε οἱ ἐνόντες ἀξιόμαχοι εἰνεν» (Θουκ. Ε', 2, 3 = αἰσθόμενος ὅτι κτλ., ἀγθεῖς δ' εἰς τοῦτο ὅπ' αὐτομάλων ἦ = αὐτομάλων ποιησάντων ὥστε αὐτὸς αἰσθέσθαι ὅτι κτλ.).

· ὀλίγον] πρόβλ. Σουΐδ. «ὀλίγον δεῖν, σχεδόν, παρὰ μικρόν, λέγεται δὲ καὶ χωρὶς τοῦ δεῖν» (σελ. 768, α'), «ὀλίγον αὐτῷ ἀπαρτεῖσθαι παρόρτες ἄρ βέλτιον ἐλεγον» (σελ. 22, ε'), πρόβλ. καὶ Φαιδ. 80, γ'. Συμπ. 198, γ'. Φαιδρ. 258, ε'. Πρωτ. 361, γ'. Γοργ. 472, α'. Λέγεται δὲ

καὶ «μικροῦ» (ὅρα Σουΐδ. σελ. 716, δ') καὶ ἀντ' αὐτῶν τὸ «παρ' ὀλίγον» καὶ «παρὰ μικρόν». Μετ' αὐτῶν δὲ τίθεται ὁριστικὴ παρωχημένου γρόνου σημανουσα πρᾶξιν μὴ συμβάσαν μέν, ἐγγίζουσαν δὲ εἰς τὴν πραγματικότητα, ὅτε δὲ τίθεται ὁ ἄρ, σημαίνεται δι' αὐτοῦ ἐπανάληψις (= συνεχῶς), ως ἐν σελ. 22, 6'.

πιθαρῶς ἐλεγον] πρόβλ. καὶ σελ. 23, ε'. Τὸ πιθαρὸν δὲ = «τὸ πίστιν παρεχόμενον ἀνευ τοῦ εἰδέναι» (Πλάτ. Γοργ. 454, ε'), τὸ εὔκολως πειθον, τὸ πιστικόν, πρόβλ. καὶ Φαιδρ. 269, γ'.

ώς ἔπος εἰπεῖν] διορίζει συνγένως τὸ εὐδείς, ὅλος, πᾶς, ἄπας, ἔκαστος, ἀεί, οὐδέποτε, ως «οὐδὲν ἐπισταμέρῳ, ως ἔπος εἰπεῖν» (σελ. 22, δ'. Θεάγ. 128, δ') καὶ «ώς ἔπος γάρ εἰπεῖν, ὀλίγον αὐτῷ ἀπαρτεῖ... ἐλεγον» (σελ. 22, 6'). Αντιτίθεται δὲ τῷ «ἀκριβεῖ λόγῳ» καὶ τῷ «ὄρτωσ», ως «τὸν ως ἔπος εἰπεῖν η τὸν ἀκριβεῖ λόγῳ» (Πλάτ. Πολ. 341, 6') καὶ «οὐχ ως ἔπος εἰπεῖν μηριοστὸν ἀλλ' ὄρτωσ» (Πλάτ. Νόμ. 656, ε'). Η παρὰ Θουκυδίδη δὲ λέγεται μόνον «ώς εἰπεῖν» ἀνευ τοῦ ἔπος (Α', 1, 2. Β', 51, 2. Γ', 30, 2. Ζ', 58, 4), πρόβλ. «ώς ἔπος εἰπεῖν· τοῦτο σχηματίζεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς καὶ «ώς εἰπεῖν ἔπος» καὶ «ώς ἔπος εἰπεῖν» καὶ «ώς ἔπος φάραι» καὶ «ώς φάραι ἔπος». Εἳτε δὲ καὶ διὰ μιᾶς λέξεως ἐκφωνεῖται, οἷον «ώς φάραι» καὶ «ώς εἰπεῖν». Σημαίνει δὲ πάντα τὸ αὐτό (Σχολ. Πλάτ. Συμπ. 186, α'. Σουΐδ. σελ.

1155, 6'). Φέρεται δὲ τὸ «ώς εἰπεῖν ἔπος» ἐν Αἰσχύλ. Πέρσ. 714. Παρὰ δὲ Ὡροδότῳ λέγεται καὶ «ώς εἰπεῖν λόγω» (Β', 37. 53) καὶ «ώς λόγω εἰπεῖν» (Β', 45), ὅπερ καὶ ἀντίθεται τῷ «ἔργῳ», ως «ώς γε λόγω εἰπεῖν . . . τῷ ἔργῳ» (Διων. Κάσσ. MB', 44). Τιθεται δὲ τὸ «ώς ἔπος εἰπεῖν», ὅτε τις ἐκφράζεται ἀμελέστερον καὶ οὐχὶ ἀκριβῶς = ἵνα εἴπω (ἐκφρασθῶ) οὕτως, ως συνηθίζει τις νὰ λέγῃ, καθόλου, σχεδόν (ὅρα Λοέεν. Παραλειπ. σελ. 59—60. Βήγερ. σελ. 205—206. Κυνν. Γραμ. § 585, 3. Γ. Ζηκιδ. Συν. § 230, 2).

αὐτῶν ἐν ἔθαμψα τῷ πολλῷ] ἀμφότεραι αἱ γενικαὶ ἔξαρτῶνται ἐκ τοῦ ἔν, ἡ μὲν «αὐτῶν» κτητικὴ καὶ ἀρσεν. γένους, ἡ δὲ «πολλῷ» μεριστικὴ οὖσα καὶ οὐδετερ. γένους, πρᾶλ. καὶ «τοῦτό μοι ἔδοξεν αὐτῶν ἀναισχυντότατον εἶναι» (σελ. 17, 6').

τοῦτο] εἶνε ἐπεξήγησις τοῦ ἔν, πρᾶλ. «ἔν τι, τοῦτο, διανοεῖσθαι ἀληθές, ὅτι κτλ.» (σελ. 41, γ').

ἐν φέλεγον] = ὅτε ἀντὶ τοῦ ὅτι (Cron.), κατὰ δὲ Stallbaum=quo loco, ubi.

ώς χρῆ] οὕτω καὶ «πολὺν μὲν χρόρον ἥπτόρουν τί ποτε λέγει» (σ. 21, 6'), πρᾶλ. καὶ Εὐθυφρ. 4, γ'. 9, α'. Τινὰ τῶν γειρογράφων ἔχουσι «χρῆν», ἀλλ' ἡ ἔννοια τοῦ παρατατικοῦ δὲν ἀρμάζει.

ώς δεινοῦ ὄντος λέγειν] τὸ ως σημαίνει ὑποκειμ. αἰτίαν = ως ὄντος ἐπιτηδείου (ίκανον) ἥγιτορος, πρᾶλ. «δεινός λέγεται καὶ κατὰ τὴν τῶν λόγων δύναμιν» (Σουΐδ. σελ. 262,

6'). Λέγεται δ' ὁ ἥγιτωρ οὐ μόνον «δεινός λέγειν», ἀλλὰ καὶ «δεινός εἰπεῖν».

αἰσχυνθῆται, ὅτι] ὅρα σελ. 22, 6'.

αντίκα] ἐν τούτῳ κεῖται ἡ δύναμις τῆς ἀναισχυντίας· διότι ἡ μετὰ μακρὸν χρόνον ἔξελεγκτις παρέχει μηκοτέραν ἀφορμὴν αἰσχύνης.

μηδ' ὀπωστιοῦν] λέγεται καὶ «οὐδ' ὀπωστιοῦν» (σελ. 26, ε') = μηδὲ καθ' ὀποιονδήποτέ τινα τρόπον, μηδαμῶς.

δεινός λέγειν] πολλάκις οἱ ἀπολογούμενοι προφασίζονται ἀδυναμίαρ τῷ λέγειν. Ο Σωκράτης οὐδέποτε μετεγχειρίσατο τὸ δικανικὸν εἶδος τοῦ λέγειν, εἰ καὶ ἦν εὐγλωττότατος.

τοῦτο . . . αὐτῶν] διὰ τοῦ «τοῦτο» ἀναμιμήσκει τὸ προλεγόμεν «τὸ μὴ αἰσχυνθῆται», τὸ δ' «αὐτῶν» γενικὴ κτητικὴ τοῦ «τοῦτο» (πρᾶλ. σ. 17, α').

εἰ μὴ ἄρα] λέγεται εἰρωνικῶς = ἐκτὸς ἂν λέσως (πρᾶλ. σελ. 38, 6').

λέγειν] συναπτέον τῷ «δεινόν». εἰ μὲν γάρ τοῦτο λέγονται, ὄμολογοίνται ἄρ] ὁ μὲν = βεβαίως (Cron.).

‘Η πρότασις καθ' ὁριστ. ἐνεστῶτος παρίσταται ως μὴ ἀληθῶς συμβαίνουσα, ὅτε ἡ ἀπόδοσις εἶνε κατ' εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἄρ, ως «πολλὴ γάρ ἄν τις εὐδαιμονίᾳ εἴη περὶ τούς νέους, εἰ εἰς μὲν μόνος αὐτοὺς διαφθείρει, οἱ δ' ἄλλοι ὠφελοῦσιν» (σελ. 25, 6') (Wohlrbab).

όμολογοίνται ἄρ . . . εἴται φήτωρ] ἐνταῦθα συντάσσει. ἀπαρεμφάτω, σπανίως δὲ συντάσσει. μετοχῇ, ὅτε ἡ πρᾶξις δηλοῦσται ἔτι μᾶλλον ὥρισμένη, ως «έμμερομερ οἵς ὄμολο-

γῆσαμεν δικαιοὺς οὗσιν» (Πλάτ. Κρίτ. 50, α'). πρόλ. καὶ Ἰσοχρ. 4, 33). ὅρα Κυνν. Γραμμ. § 482, 2· 484, 18. Ἐρμαν. εἰς Βίγερ. σ. 769.

οὐ κατὰ τούτους εἶναι φήτωρ] = ὁμοιογῶς ὅτι διάφορος τούτων φήτωρ εἴμι (Στέφαν.), ὅτι οὐχὶ ὁμοιος τούτοις φήτωρ εἴμι. Ἡ κατὰ σημαίνει συμφωνίαν ἐν παραδολῇ, ώς «έλθων ἐκεῖ πατέρα τε καὶ μητέρα εὑρήσεις οὐ κατὰ Μιτραδάτην τε τὸν βουκόλον καὶ τὴν γυναικαν αὔτοῦ» (Ἡρόδ. Α', 121) καὶ «ὅ (καλὸν) ἔαν ποτε ἰδῆς, οὐ κατὰ γρυπίον τε καὶ ἐσθῆτα... δόξει σοι εἶναι» (Πλάτ. Συμπ. 211, δ'). Ο Muretus (Var. Lect. 3, 16) θέλει νὰ παραλειφθῇ τὸ οὐ, ὅπερ δὲν φαίνεται ὄρθιόν, διότι ἐνταῦθα = ὁμοιογοίην ἀν ἔγωγε εἶναι φήτωρ (δεινός), ἀλλ' οὐ κατὰ τούτους φήτωρ. "Ωφειλε νὰ εἰπῃ «ὁμοιογοίην ἀν ἔγωρε δειρός εἶναι λέγειν», ἀλλ' ἀντὶ τούτου ἐκφέρει τὴν ἔννοιαν ἀρνητικῶς = δὲν εἶμαι φήτωρ (δεινός) καθ' ὃν τρόπον οὗτοι, κοσμοῦντες μὲν τὸν λόγον, φευδόμενοι δέ, διότι ἔγω λέγω τὰ ἀληθῆ, ἀλλ' οὐχὶ τὰ φευδῆ.

οὗτοι μὲν οὖτ] ὁ οὖτ = πάντως (Cron).

ἢ τι ἡ οὐδὲν] = σχεδὸν οὐδὲν (κυρίως = ἡ ἔν τι ἡ οὐδέν), ώς «ἀνανθένηκε δὲ τις ἡ οὐδείς καὶ παρ' ἡμέας αὐτῶν» (Ἡρόδ. Γ', 140) καὶ «ἢ γάρ πού τινι ἀλλῷ ἡ οὐδεὶς τῶν ἔμπροσθεν γέγονε» (Πλάτ. Πολ. 496, γ') καὶ «τούτων τῶν περιεστηκότων ἡ τινα ἡ οὐδέρα οἰδα» (Ξεν. Παιδ. Ζ', ε', 45) καὶ «ἴσασιν ἡ τις ἡ οὐ-

δεῖς αὐτὸν» (Αἰλιαν. παρὰ Σουΐδ. σελ. 619, α'), πρόλ. καὶ «εἰδότων ὀλίγα ἡ οὐδὲν» ('Απολ. σελ. 23, α'). Κυνν. Γραμμ. § 470, σημ. 2.

Γ. Ζηκίδ. Συντ. § 313, σημ.

ἴμετς δ' ἔμοῦ] διὰ τὴν ἀντίθεσιν ὥφειλε νὰ ἡ «ἔμοῦ δ' ἀκούσεσθε πᾶσαν τὴν ἀληθειαν».

πᾶσαν τὴν ἀληθειαν] ώς ἐν σελ. 33, γ' «πᾶσαν ἔμοῦ τὴν ἀληθειαν ἔγω εἶπον». Τὸ ἄρθρον σημαίνει ἀληθειαν ωρισμένην καὶ προσήκουσαν τῇ ιδιότεσσι.

κεκαλλιεπημέρους γε λόγους] δηλ. ἀκούσεσθε. Ἐνταῦθα μόνον τὸ φῆμα ἀπαντᾷ μετὰ παθητ. διαθέσεως παρὰ τοῖς Ἀττ. πεζολόγοις, δις δὲ φέρεται παρ' αὐτοῖς ὡς ἐνεστώς μετ' ἐνεργ. σημασίας ώς ἀποθετικοῦ φήματος (Θουκ. Τ', 83, 2. Ψ. Πλάτ. 'Ιππαρχ. 225, γ'). ὅρα Γ. Ζηκίδ. Λεξ. σελ. 212. Οἱ φήτορες καλλιέπειαν διώκοντες ἐκόσμουν τὸν λόγον αὐτῶν διὰ τῶν λεγομένων φήτορικῶν κοσμημάτων.

ώσπερ οἱ τούτων] δηλ. κεκαλλιεπημέροι εἰσίν, πρόλ. καὶ «τοὺς μὲν ἐν μεσογείᾳ οἰκοῦντας, τοὺς δὲ περὶ τὸν ἀέρα, ὡσπερ γίμετς περὶ τὴν θάλατταν, τοὺς δὲ ἐν νήσοις» (Πλάτ. Φαίδ. 111, α'), ἐνθα ἔννοειται τὸ «οἰκοῦμεν».

φήμασί τε καὶ ὀρόμασι] ὁ Cron παραδάλλει Συμπόσ. 198, δ', ἔνθα ὁ Σωκράτης περὶ μὲν τοῦ λόγου τοῦ 'Αγάθωνος λέγει εἰρωνικῶς: «τοῦ καλλονέ τῷρ ὀρομάτων καὶ φημάτων τίς οὐκ ἀν ἔξεπλάγη ἀκούων», περὶ δὲ τοῦ εἰδόους τοῦ λόγου αὐτοῦ

λέγει: εἰ τι καὶ τοιούτου λόγου δέει, περὶ Ἐρωτος τάληθη λεγόμενα ἀκούειν, ὄρόμασι τε καὶ θέσει φήματων τοιαντη, ὅποια δὴ ἄρ τις τόχη ἐπελθοῦσσα» (σελ. 199, 6'). Εἶνε δὲ τὸ φῆμα = φράσις (Πλάτ. Κρατ. 399, α'-δ'. 425, α'), τὸ δὲ ὄρογα = λέξις (πρᾶλ. Κρατολ. 425, α'. 431, 6'. Σοφ. 262, α').

κεκοσμημένον] δηλ. διὰ ῥητορικῶν σημάτων καὶ εὔρυθμίας (Fischer). Οἱ κεκαλλιεπημένοι δὲ λόγοι διὰ φράσεων, λέξεων καὶ ῥητορικῶν σημάτων καὶ εὔρυθμίας δύνανται νὰ συγκαλύψωσι τὴν ἀληθειαν καὶ ἀποπλανήσωσι τὴν δικαιοσύνην, πρᾶλ. ἀμαρταρομέρων δὲ λόγοι ἐπεισ κοσμηθέτες προκάλυψμα γίγνονται» (Θουκ. Γ', 67, 6). Έκεῖνοι δὲ ποιοῦνται γρῆσιν τῶν τοιούτων κοσμημάτων, ὅσοι θέλουσι νὰ καλύψωσιν αἰσχρότητας γενομένας (Sall. Jug. 85, 31).

ἀκούσεσθε] ἐτέθη μετὰ τὸ ἀ.λ.λά, πρᾶλ. καὶ «ἔκαστος δὲ τούτων μὴ μόνος, ἀλλ' ἵτῳ μετὰ νέου» (Πλάτ. Νόμ. 951, ε').

εἰκῇ λεγόμενα τοῖς ἐπιτυχοῦσιν ὄρόμασι] τὸ «λεγόμενα» εἶνε κατηγορ. μετοχὴ καὶ ἀποδίδοται τῷ ἐννοούμ. «πράγματα». Τὸ «εἰκῇ... τοῖς ἐπιτυχοῦσιν ὄρόμασιν» εἶνε σχῆμα ἐκ παραλλήλου (Cron), πρᾶλ. «πάλαι πολλὰ ἡδη ἔτη» (σελ. 18, 6'), «αὖθις γάρ δὴ... λάζωμεν αὖ» (σελ. 24, 6'), «αὖ... πάλιν» (σελ. 27, δ'), πρᾶλ. καὶ Κρίτ. 46, δ'. Liv. II, 31, 5. Λέγει δὲ ὁ Σωκράτης «ἀκούσεσθε τὰ λεγόμενα εἰκῇ»,

διότι αὐτοῦ «ἐπιγειροῦντος φροντίσαι τῆς πρὸς τὸν δικαστὰς ἀπολογίας ἦναντι: ὧθη τὸ δαιμόνιον» (Ξεν. Απομ. Δ', η', 5).

πιστεύω γάρ δίκαια εἶται] διὰ δύο λόγους ὁ Σωκράτης δὲν θέλει νὰ καταφύγῃ εἰς τὰ κοσμήματα τοῦ λόγου, τὸ μὲν διότι ἡ ὑπόθεσις αὐτοῦ εἶνε δικαία, τὸ δὲ διότι τοῦτο δὲν ἀρμόζει τῇ ἡλικίᾳ αὐτοῦ.

ἄλλοι] περὶ τοῦ ἐπομένου λόγου = λέξω.

μηδεὶς . . . προσδοκησάτω] τὸ ἀπαγορευτικὸν μὴ ἀπαιτεῖ διποτακτικὴν ἀρίστου, ἀλλ' ἐπὶ τρίτου προσώπου καὶ προστακτικὴν ἀρίστου, πρᾶλ. «μήτε, ὃ ἔλεγες ἐν τῷ δικαστηρίῳ, δυσχερές σοι γενέσθω» (Πλάτ. Κρίτ. 45, 6'). Γ. Ζηκ. Συντ. § 211, 6 καὶ σημ. Ἐπὶ πρώτου δὲ προσώπου τιθεται καθ' διποτακτικὴν παντὸς χρόνου.

οὐδὲ γάρ] = καὶ γάρ οὐκ (σ. 18, δ').

ὅ ἀρδεες] ἐν τῇ Ἀπολογίᾳ τῆς προσφωνήσεως ταύτης ποιεῖται γρῆσιν 19 φοράς (ὅρα σελ. 17, α').

τῇδε τῇ ἡλικίᾳ ὥσπερ μειρακίῳ πλάττοτε] ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν «πλαττούσῃ» ἔθηκε «πλάττοτε» (= κομμοῦντι) κατὰ τὸ νοούμενον σχῆμα, διότι τὸ «τῇδε τῇ ἡλικίᾳ» = ἐμοὶ τὴν λικούτῳ ὄντι. Σφάλλονται οἱ ἐκλαμβάνοντες τὸ «τῇδε τῇ ἡλικίᾳ» ὡς δοτικὴν χρονικὴν καὶ ἔξυπακούοντες τὴν δοτικὴν «ἔμοι». Όμοιότητα δὲ παρατηρηθεῖσαν καὶ ὑπὸ τοῦ Κοραῆ ἔχει τὸ χωρίον πρὸς τὸ Ισοκράτους (Παναθην. § 3): «ἡγοῦμαι γάρ οὐχ ἀρμόττειν οὕτε τοῖς ἔτεσι τοῖς ἐνε-

νήκοντα καὶ τέτταριν... οὗτοί δὲ τοῖς τρόπον ἔτι λέγειν». Αὐτὶ δὲ τοῦ «Ἄσπερ μειράκιον» ἐγένετο ἀφομοίωσις, ως «καὶ νῦν τοὺς Ἀθηναίους οὐχ ἔκαται, ὡσπερ ἐκεῖνοι, ἀλλ᾽ ἐγγὺς ὅντας περιορᾶτε» (Θουκ. Α', 69, 5). Γ. Ζηκ. Συντ. § 607, 1. σημ. 2. Περὶ δὲ μειρακίου δρα σελ. 18, γ'.

εἰς ὑμᾶς εἰσιέραι] δηλ. τοὺς δικαστὰς = τὸ δικαστήριον, πρόδλ. «Δημοσίᾳ δὲ οὐ τολμῶ ἀραβαῖτων εἰς τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον ξυμβουλεύειν τῇ πόλει» (σελ. 31, γ'). «Ἡ εἰς πρόθεσις μετ' αἰτιατ. προσώπου συντασσομένη τίθεται ἢ ὅταν σημαίνηται ἡ τοπικὴ ἔννοια, ως «ἡλθεν εἰς ἀρθρώποντας ἀπόρους» (Θουκ. Α', 9, 2 = εἰς τὴν γάρ φαν ἀνθρώπων ἀπόρων) ἢ σημαίνηται τὸ ἐνώπιον ἢ ἐχθρικὴ κίνησις ἢ τὸ μέχρι, ως «τὸ βουλόμενον τῆς γνώμης οὐ δηλούντες ἐξ τοὺς Ἀθηναίους» (Θουκ. Α', 90, 2. πρόδλ. καὶ Α', 72, 2) καὶ «τε εἰς Μήδους» (Ξεν. Ηαιδ. Α', ε', 14) καὶ «ἡ Ἀττικὴ ἐξ Θησέα κατὰ πόλεις ὥκειτο» (Θουκ. Β', 15, 1).

Καὶ μέρτοι καὶ πάρν] ὁ πρῶτος καὶ εἶναι ἀκολουθίας σημαντικός (= καὶ διὰ τοῦτο, δοῦν), ὁ δὲ δεύτερος καὶ ἐπιδοτικός = καὶ διὰ τοῦτο βεβαιώς καὶ πολὺ μάλιστα. Τὸ δὲ «καὶ πάρν» συναπτέον τῷ ἑγμάτῳ.

παρίεμαι] = παραίτοιμαι, ως αὐτὸς ὁ Πλάτων προϊὼν ἔρμηνεύει αὐτό (σελ. 27, α'), παρακαλῶ, καὶ κεῖται συνωνύμως πρὸς τὸ δέομαι (πρόδλ. Πλάτ. Πολ. 341, 6'. Νόμ.

742, 6'). «Ορα Ἄρουράνην. εἰς Τίμην. σελ. 207 καὶ Σουΐδη. ἐν λ. Κυρίως δὲ τὸ παρίεμαι τι = ἐκεῖνο τι παριέναι πρὸς ἐμάυτόν, πρόδλ. τὸ ἐνεργ. «ἐμέμφετο τῷ Σάκῃ ὅτι οὐ παρίει αὐτὸν πρὸς τὸν πάππον» (Ξεν. Ηαιδ. Α', δ', 6), οὕτερον δὲ δέχομαι τι καὶ θέλω καὶ αἴτοιμαι τι παρά τινος.

ἔαρ διὰ τῶν αὐτῶν λόγων] ἀσύνδετον πρὸς τὰ ἡγούμενα, διότι εἶνε ἐπεξήγησις τοῦ τοῦτο εἰς τὰ ἐπόμενα ἀναφερομένου. Περὶ δὲ τοῦ πράγματος πρόδλ. «Ἐὰν ἐτῷ εἰωθότι τρόπῳ τοὺς λόγους ποιῶματα» (σελ. 27, 6').

καὶ ἐτῷ ἀγορᾷ ἐπὶ τῶν τραπεζῶν] συνάπτονται ἀλλήλοις τὸ «καὶ ἐτῷ ἀγορᾷ» καὶ τὸ «καὶ ἀλλοθι», τὸ δὲ «ἐπὶ τῶν τραπεζῶν» διορίζει ἀνρέστερον τὸ «ἐτῷ ἀγορᾷ», ως τὸ «πάλαι πολλὰ ἥδη ἔτη» (σελ. 18, 6') καὶ «ἐτῷ ἀγορᾷ ἐπὶ τραπέζαις» (Πλάτ. Ιππ. Ελ. 368, 6') καὶ «τῆς ἀγορᾶς πρὸς τὰς τραπέζας προσφοιτῶν» (Θεόφρ. Χαρακτ. ΚΑ'). Αἱ τραπέζαι δὲ ἦσαν τῶν τραπεζίτῶν καὶ τῶν ἀργυραμοιθῶν ἢ κολλυρίστῶν, περὶ δὲς ἀνεστρέφοντο οἱ εὐγενεῖς καὶ οἱ πλούσιοι. «Ἐντεῦθεν δὲ κατανοεῖται διὰ τὸ ὁ Σωκράτης λέγει ὅτι πολλοὶ τῶν δικαστῶν ἤκουσαν αὐτὸν ἐτῇ ἀγορᾷ ἐπὶ τῶν τραπεζῶν διότι οἱ δικασταὶ δὲν ἦσαν τῆς κατωτάτης τάξις. ἄνθρωποι» (Stallb.).

τοπικὸν (= ἔνθω), εἶνε δὲ τοῦτο συχνὸν παρὰ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς, σπάνιον δὲ παρὰ τοῖς πεζοῖς τῶν Ἀττικῶν (Θουκ. Δ', 48, 6. 74, 1. Πλάτ. Φιλ. 61 α'). Εὔθορη. 12,

α'-γ'. Δείναρχ. κατ' Ἀριστογ. 40 κτλ., καὶ C.I.A. II, 667, 12 κ. ἔ. καὶ 668, 4 κ. ἔ. τῷ 385 π. X.).

πολλοῖ] πρᾶλ. σελ. 19, γ'-δ'.

καὶ ἀλλοθι] δηλ. καὶ ἐν περιπάτοις καὶ ἐν παλαιστραις καὶ ἐν ἔργαστηροις καὶ ὅπου πολλοὶ ἔφοιτων (ὅρα Ξεν. Ἀπορ. Α', α', 10. Διῶν Χρυσόστ. 54, 557).

μήτε θορυβεῖ] ὅπερ ἐποίησαν πολλάκις οἱ δικασταὶ ἀκούοντες ὅταν ἀπήρεσκον αὐτοῖς (σελ. 20, ε'. 21, α'. 27, 6' καὶ 30, γ'), ἀντ' αὐτοῦ δὲ λέγει καὶ τὸ βοῶρ (σελ. 30, γ'). Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐν ἐκκλησίαις ή ἐν δικαστηρίοις ή ἐν θεάτροις ή ἐν στρατοπέδοις ή ἐν ἄλλῳ τινὶ συλλόγῳ ἐποιοῦντο θόρυβον φέγοντες τὰ λεγόμενα ή πραττόμενα ή ἐπαινοῦντες ὑπερβαλλόντως ἕκατερα καὶ ἐκδιώνυτες καὶ κροτοῦντες (Πλάτ. Πολ. 492, 6'. Νόμ. 876, 6').

εἰτι δικαστήριοι ἀραβέηκα] πρᾶλ. καὶ «ἀρέβαιοι ἐρτανθοῖ» (σελ. 40, 6'). "Αλλοτε δὲ τὸ ἀραβαιτεῖρ κεῖται ἀπολύτως (σελ. 33, δ'. 36, α'). "Ἐκείτο δὲ τὸ δικαστήριον ἐν ὅψηλῷ τόπῳ, οὗ ἔνεκα τὸ ἀραβαιτεῖρ, πρᾶλ. καὶ τὸ ἀραβιθασάμερος (σ. 34, γ'-δ').

ἔτη γεργούρως ἐθδομήκορτα] οὕτως ἔχουσι τὰ πλεῖστα τῶν γειρογράφων, ὀλίγα δὲ «πλειώ η ἐθδομήκορτα», ἔν δὲ καὶ Θωμᾶς ὁ Μάγιστρος (σελ. 79, 7) «πλειώ ἐθδομήκορτα». Ἡ πρώτη γραφὴ κυροῦται καὶ ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος (Κρίτ. 52, ε') καὶ τοῦ Ἀπολλοδώρου (παρὰ Διογ. Λαερτ. Β', 44), πρᾶλ. Μαξιμ. Τυρ. 39. p. 412 καὶ C.I.G.

II. p. 321. Λέγεται δὲ παρὰ τοῖς παλαιοῖς μετὰ γενικῆς κατ' ἐνεστῶτα καὶ ἀόριστον, «Ὥρ ἐτῶν ἐθδομήκορτα», «γερόμερος ἐτῶν εἴκοσι» κτλ., μετ' αιτιατικῆς δὲ κατὰ παρακείμενον (Πλάτ. Ἀλκ. Α', 121, ε'. Λυστ. Ἀποσπ. 30. Ἰσονορ. 12, 3. 15, 9. Ξεν. Ἀπορ. Γ', Τ', 1. Λουκιαν. Μακροθ. 18. 19. κτλ.). ὅρα καὶ Κόδητ. Var. Lect. σελ. 200. ἀτεχρῶς] διορίζει τὸ «ξέρως», πρᾶλ. καὶ «ἀτεχρῶς ἐρήμηρ κατηγοροῦντες» (σελ. 18, γ'). Εἶνε δὲ σύνηθες εἰς τὰς παραβολάς, ως «ἀτεχρῶς ὥσπερ σκιαμαχεῖν» (σελ. 18, δ'), πρᾶλ. καὶ 30, ε'. Φαῖδ. 90, γ'. Τὸ μὲν ἀτεχρῶς = ἄνευ τέχνης, οὗ ἀντιθετον τὸ ἐτεχρῶς καὶ τεχρικῶς, τὸ δὲ ἀτεχρῶς (= ἄνευ τέχνης, τὸ δὲ τέχνη ἐνταῦθα = τέχνασμα) ἀδόλως, ἀπλῶς, ἀληθῶς, σαφῶς (ὅρα καὶ Σουΐδ. σελ. 190, α' Βεν.).

ξέρως ξέρω τῆς ἐρθάδε λέξεως] = εἰμι ἀπειρος τῆς δικαστικῆς γλώσσης (ὅρα καὶ Θωμ. Μάγιστρ. σελ. 252, 4). Πολλάκις δὲ οἱ ἀπολογούμενοι ἀπειρίαν τῶν δικαστικῶν πραγμάτων προσεποιοῦντο. Τὸ λέξις δ' ἐνταῦθα = τρόπος τοῦ λέγειν, τὸ ὕφος, ὃ ἡμεῖς ἐν τῇ συνηθείᾳ γλῶσσαν καλοῦμεν (Γαλλ. style), ως «καὶ ἔσται αὐτοῦ (Ομήρου) η λέξις μετέχουσα ἀμφοτέρων, μιμήσεως τε καὶ τῆς ἄλλης διηγήσεως» (Πλάτ. Πολ. 396, ε').

ὥσπερ οὖν ἄρ] ὁ ἄρ ἀποδίδοται τῷ «ξυνεργητώσκετε», παρ' ᾧ καὶ ἐπαναλαμβάνεται διὰ τὴν παρένθετιν δις, ὅστις οὐ μόνον δις ἐπαναλαμβάνεται (πρᾶλ. καὶ σ. 35, δ'. 41, α'),

ἀλλὰ καὶ τρίς (σελ. 31, α'. 40, δ') πολλάκις.

ξέρος] εἶνε ἀντίθετον τοῦ ἀστοῦ, πρᾶλ. «καὶ τῷ ἀστῷ καὶ ξέρω» (σελ. 23, δ') καὶ «ξέρω καὶ ἀστῷ» (σελ. 30, α'). Οἱ ξένοι δ' ἐπετρέπετο ἵνα ἀπολογῶνται μόνοι ἐν δικαστηρίῳ.

ξυνεργιγρώσκετε δήπον ἄρ μου] ἥδύνατο νὰ εἰπῃ ὡδεῖς «Ἄσπερ οὐράρ ἔρ ξέρω τῷ ὅρτι τυγχάροτι ξυνεργιγρώσκετε δήπον ἄρ μου, εἰ... ἔλεγον» ή «Ἄσπερ οὐράρ ἔρ ξυνεργιγρώσκετέ μοι δήπον, εἰ τῷ ὅρτι ξέρος ἐτύγχαρος ὥρ καὶ ἐρ ἐκείνη τῇ φωρῇ τε καὶ τῷ τρόπῳ ἔλεγον» (ἢ «εἰ τῷ ὅρτι ξέρος ὥρ ἐρ ἐκείνη τῇ φωρῇ... ἔλεγον»). Εντεῦθεν δὲ φαίνεται ὅτι ή κυρίᾳ ὑπόθεσις εἶνε τὸ «εἰ... ἔλεγον», ή δὲ ὑπόθεσις «εἰ... ἐτύγχαρος ὥρ» εἶνε ἀνάλυσις ὑποθετικῆς μετοχῆς.

τῇ φωρῇ] = τῇ διαλέκτῳ, πρᾶλ. «ἴττῳ Ζεύς, ἔφη, τῇ αὐτοῦ φωρῇ εἰπὼν» (Πλάτ. Φαίδ. 62, α') καὶ «Ἀπολλωνίδης τις ἦν βοιωτιάζων τῇ φωρῇ» (Ξεν. Αν. Γ', α', 26).

τῷ τρόπῳ] δηλ. τῆς λέξεως (πρᾶλ. σελ. 18, α') = τῷ εἰδεῖ τῆς λέξεως· διότι ἐν δικαστηρίοις ἔχροντο δικαστικαῖς λέξεσι, πρᾶλ. «ξέρως ἔχω τῆς ἐρθάδε λέξεως».

ἐρ οἰςπερ ἐτεθράμμην] ἀντὶ τοῦ «ἐρ οἰσπερ τέθραμμαι» μετεχειρίσατο τὸν ὑπερσυντέλ. ἀκολουθῶν τῷ τρόπῳ τοῦ λόγου, ὃν ἤρξατο διὰ τοῦ «ξυνεργιγρώσκετε ἄρ», πρᾶλ. καὶ τὸ «δέξ ξειλεῖρ» μετὰ τὸ «εἰχομερ ἄρ» (ἐν σελ. 20, α'). ὅρα καὶ Πλάτ.

Πρωτ. 327, γ'. Χαρμ. 171, ε'. καὶ δὴ καὶ ρῦρ] προηγθέντος τοῦ «Ἄσπερ οὐράρ ἄρ» ὥφειλε νὰ εἰπῃ «οῦτο καὶ ρῦρ». Τὸ δὲ ρῦρ ἀντιθέται πρὸς τὴν ὑποτιθεμένην περιστασιν τοῦ «εἰ ξέρος ἐτύγχαρος ὥρ» (πρᾶλ. σ. 26, δ').

τοῦτο ὑμῶν δέομαι δίκαιοις <ὅρ> τὸ ὅρ εὐκόλως δυνάμενον νὰ ἐκπέσῃ μετὰ τὸ ΟΝ τοῦ δίκαιοις εἰσηγάγομεν ἐξ ἡμετέρας εἰκασίας. Τὰ δὲ χωρία, εἰς ἢ παραπέμπουσιν οἱ ἔρμηνευταὶ νομίζοντες τὸ δίκαιοις κατηγορούμενον (σελ. 20, δ'. 41, γ'. Πρωτ. 318, δ'), εἶνε διάφορα τοῦ παρόντος.

Ὥς γ' ἐμοὶ δοκῶ] ἐνταῦθα γίνεται γρῆσις τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας ἀντὶ τῆς αὐτοπαθοῦς, πρᾶλ. καὶ «δοκῶ μοι ἀδύνατος εἶναι» (Πλάτ. Πολ. 368, δ'), εἶνε δ' ἡ σύνταξις προσωπικὴ ἀντὶ τῆς ἀπροσώπου ὡς γ' ἐμοὶ δοκεῖν (τοῦτο δίκαιοις εἰραι) ή «ώς ἐμοιγε δοκεῖν».

ἔττο... σκοπεῖν] τὰ ἀπαρέμφατα ταῦτα καὶ τὸ προσέχειν εἶνε κατ' ἐπεξήγησιν διορισμοὶ τοῦ «τοῦτο». ἵσως μέρ... ἵσως δὲ] ἐπάναφορά. αὐτὸ τοῦτο... τοῦτῳ] διασταχοῦνται διὰ τοῦ «εἰ δίκαια λέγω ἢ μὴ» (πλαγία ἔρωτημ. πρότασις).

αὕτη ἀρετὴ] τὸ «αὕτη» εἶνε ὑποκείμενον ἀφομοιώθεν πρὸς τὸ κατηγορ. «ἀρετή» ἀντὶ τοῦ «τοῦτο» (δηλ. τὸ σκοπεῖν εἰ λέγω δίκαια ἢ μὴ) ἀρετή, πρᾶλ. «αὕτη ἐστίν ίκανὴ ἀπολογία πρὸς ὑμᾶς» (σελ. 24, δ').

Κεφ. 2. δίκαιος εἴμι ἀπολογήσασθαι] σύνταξις προσωπικὴ ἀντὶ

τοῦ «δίκαιόρ εστιν ἀπολογήσασθαι με», πρᾶλ. «δίκαιος εἰλείπεται» (Πλάτ. Συμπ. 214, γ') καὶ «ἡμεῖς... δίκαιοι ἐσμεν σήσαντές σε κινδυνεύειν τοῦτον τὸν κινδυνὸν» (Πλάτ. Κρίτ. σελ. 46, δ'). «Ἀρχεται δ' οὐτως δίκαιος οὐ Σωκράτης, οὐα μὴ νομισθῇ ὅτι ἔξω τοῦ παρόντος ἀγῶνος λέγει (ὅπερ δὲν ἐπετρέπετο) λόγον ποιούμενος περὶ τῶν προτέρων αὐτοῦ κατηγόρων.

πρὸς τὰ πρῶτά μου ψευδῆ κατηγορημέτρα] καλῶς λέγεται «ψευδῆ» καὶ οὐχὶ «ψευδῶς», διότι λέγεται «κατηγορήκασιν ἐμοῦ ψευδῆ», τὸ δὲ «πρῶτα» διορίζει ὅμοι τὰς δύο λέξεις «ψευδῆ κατηγορημέτρα», αἵτινες ισοῦνται τῷ μεταγεν. ψευδοκατηγορίαι = πρὸς τὰς πρώτας κατ' ἐμοῦ ψευδοκατηγορίας. Τὸ δὲ μοῦ συναπτέον τῇ μετοχῇ. «Ο δὲ Hirschig ὀδελίζει τὸ «ψευδῆ», ὃ ἐννοητέον καὶ εἰς τὸ «ὕστερα».

πρὸς ἔμπας] = ἐνώπιον ὑμῶν, πρᾶλ. «ἔρχεται κατηγορήσων μου πρὸς τὴν πόλιν» (Πλάτ. Εὔθυφ. 2, γ') καὶ «Ξενοφῶντα διέβαλλε πρὸς Σεύθην» (Ξεν.'Αν. Ζ', ε', 6). πρᾶλ. καὶ σελ. 24, 6'.

καὶ πάλαι πολλὰ ἥδη ἔτη] τὸ μὲν «πάλαι» σημαίνει τὴν ἀρχὴν, τὸ δὲ «πολλὰ ἥδη ἔτη» τὴν διάρκειαν (Cron). Διότι τὸ πάλαι σημαίνει μόνον παρελθόντα χρόνον ἀνευ διαρκείας συνήθως, πρᾶλ. «πάλαι οὐκ ἀσὶ μακρὸν χρόνον σημαίνει, ἀλλ' ἔστιν οὖ καὶ πρόσφατον Ἀττικῶς» (Φαθωρῖν.). Μετὰ τὸ «καὶ πάλαι λέγοτες» ἔσκοπει νὰ προσθῇ

τὸ «καὶ τῦτο», ἀλλὰ μετέβαλε τὴν σύνταξιν διὰ τὴν ἀναφορικὴν πρότασιν, «οὖς — μᾶλλον φοβοῦμαι ἢ τοὺς ἀμφὶ "Ἄρυτον». Τὸ δὲ «λέγοτες» εἶνε ἀναφορικὴ μετοχὴ. Πλημμελῆς εἶνε ἡ γνώμη τῶν νομιζόντων ὅτι ὁ πρῶτος καὶ συνδέει τὸ «πάλαι λέγοτες» τῷ «πολλοῖ», ὃ δὲ δεύτερος καὶ τὸ «πολλὰ ἥδη ἔτη» τῷ «οὐδὲν ἀληθές». διότι τότε ἔδει νά ἦ «οἱ κατήγοροι». Ὁρθοτέρα εἶνε ἡ γνώμη τῶν συνδεόντων ὅδε: «καὶ πάλαι πολλὰ ἥδη ἔτη (λέγοντες) καὶ οὐδὲν ἀληθὲς λέγοτες». "Ισως δὲ γραπτέον ὅδε: «καὶ πάλαι πολλὰ ἥδη ἔτη <κατηγορηκότες> καὶ οὐδὲν ἀληθὲς λέγοτες», πρᾶλ. «εἰσὶν οὗτοι οἱ κατήγοροι πολλοῖ καὶ πολλὸν χρόνον ἥδη κατηγορηκότες» (σελ. 18, γ'), ἢ ὅδε: «καὶ πάλαι πολλὰ ἥδη ἔτη <πολλὰ> καὶ οὐδὲν ἀληθὲς λέγοτες».

οὖς ἐγὼ μᾶλλον φοβοῦμαι] οἱ ἀπολογούμενοι ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου λέγουσιν ὅσα εἶνε ἐναντία αὐτοῖς, πρᾶλ. «ἀνάγκη τὸν ἀπολογούμενον, καὶ ἔτι ἵσου ἀκροασθε, ἔλαττον ἔχειν. Οἱ μὲν γὰρ ἐκ πολλοῦ χρόνου ἐπιθουλεύοντες, αὐτοὶ ἀνευ κινδύνων ὄντες, τὴν κατηγορίαν ἐποιησαντο, ήμεις δ' ἀγωνιζόμεθα μετὰ δέους καὶ διαβολῆς καὶ κινδύνου τοῦ μεγίστου» (Δυσὶ. 19, 3 πρᾶλ. καὶ Ἀνδοκ. Περὶ Μυστηρ. § 6).

ἢ τοὺς ἀμφὶ "Ἄρυτον] = ἢ τὸν "Ανυτον καὶ τοὺς συντρόφους του. Εἰ καὶ ὁ Μέλητος ἦν ὁ κύριος τοῦ Σωκράτους κατήγορος, ὅμως διὰ τὴν

δύναμιν τοῦ Ἀνύτου λέγονται οἱ κατηγόροι αὐτοῦ οἱ ἀμφὶ "Arvator (ὅρα Εἰσαγ. § 7).

[καὶ τούτοις] = πλὴν ἐκείνων καὶ τούτους, οὓς μόνον ἐκείνους ἀλλὰ καὶ τούτους.

[τὸν πολλὸν] = τοὺς πλεῖστους.

[παραλαμβάροντες] ἐπειδὴ τὸ ἔτη μα τοῦτο ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λέγεται ἐπὶ τῶν παραλαμβανόντων παιδας πρὸς διδασκαλίαν, ὁ Σωκράτης εἰρωνεύεται δι' αὐτοῦ τοὺς κατηγόρους αὗτοῦ ὡς παιδαγωγούς καὶ διδασκάλους (πρᾶλ. Πλάτ. Ἀλκ. Α', 421, ε'. Πολ. 541, α'. Φαιδ. 82, δ'. Ξεν. Ἀπομ. Β', α', 1).

[ἐπειθο] ἀποπειρατικὸς παρατατικός.

[κατηγόρουν ἐμοῦ οὐδὲν ἀληθὲς] σύστοιχον ἀντικείμ.=οὐδεμίαν ἀληθῆ κατηγόριαν. Λοιπή ή γραφή εἶνε ὅρθοτέρα τῶν ἄλλων, ἥν ἔχει καὶ γειρόγραφόν τι, τῶν ἄλλων ἐχόντων «ἐμοῦ μᾶλλον οὐδὲν ἀληθές», ἀντὶ δὲ τοῦ «μᾶλλον» ὁ Schanz προύτεινε «μὰ τό—οὐδὲν ἀληθές» (πρᾶλ. Πλάτ. Γοργ. 466, ε'), ὃ δὲ Hermann ὀδελίζει τὸ «μᾶλλον οὐδὲν ἀληθές».

[ώς ἔστι τις Σωκράτης] ὡς καὶ ἐν σελ. 23, γ': «ώς Σωκράτης τις ἔστιν». Πάντα δὲ ταῦτα λέγονται μετὰ περιφρονήσεως.

[σοφὸς ἀρήρ] σοφοὶ ἐλέγοντο καθόλου οἱ φιλόσοφοι καὶ μάλιστα οἱ σοφισταί. Μετ' εἰρωνείας δὲ ὁ Σωκράτης λέγει διὰ ἀπεδόθη αὐτῷ ὑπὸ τῶν κατηγόρων τὸ ἐπίθετον τοῦτο, ὅπερ ἥν ἴδιον τῶν σοφιστῶν, ἐν οἷς κατε-

λέγθη καὶ αὐτός. Τὸ σοφὸς ἀρήρ καὶ τὰ ἐπόμενα πάντα εἶνε οὐγῇ κατηγορούμενα, ἀλλὰ κατὰ παράθεσιν διορισμοὶ = ἔστι τις Σωκράτης, ὃς ἔστι σοφὸς ἀνήρ, κτλ., πρᾶλ. «Ἐπίδαμος ἔστι πόλις» (Θουκ. Α', 24, 1 = ἔστι τις Ἐπίδαμνος, ὃς ἔστι πόλις).

τὰ τε μετεώρα φροντιστής] ἡ αἰτιατικὴ ἔξαρταται ἐκ τοῦ οὐσιαστικοῦ, πρᾶλ. καὶ «ἐπιστήμονες ἥσαρτα προσήκορτα» (Ξεν. Παιδ. Γ', γ', 9). Καὶ δοτική, ὡς «τὴν ἐμὴν τῷ Θεῷ ὑπηρεσίαν» (Πλάτ. Ἀπολ. 30, α'). Τούναντίον δὲ παρὰ Ξενοφῶντι λέγεται «εἰ μή γε ἐδόκεις τῶν μετεώρων φροντιστής εἶναι» (Συμπ. Γ', 6) καὶ «τῷ οὐρανῷ φροντιστήν» (Ἀπομ. Δ', ζ', 6). Συνετάληθη δὲ τὸ φροντιστής μετ' αἰτιατικῆς, διότι ἐψύλασξε τὴν ἔηματικὴν σύνταξιν γενόμενον ἐκ τοῦ «φροντίζω τινός» = ἐρευνῶ, ἀνιγνεύω τι, ὡς «τούς τὰ τοιαῦτα φροντίζοντας» (Ξεν. Ἀπ. Α', α', 11. πρᾶλ. καὶ Ἡροδ. Ζ', 8, 1. Ἀριστοφ. Νεφ. 189, 215). Τῶν μετεώρων φροντισταὶ ἐκαλούντο οἱ φυσικοὶ φιλόσοφοι οἱ ἀσκολούμενοι περὶ τὴν ἐρευναν τῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ κόσμου. Ηρός τούτους παρομοιωθεῖς καὶ ὁ Σωκράτης ὑπὸ τῶν κατηγόρων καλεῖται οὖτω (ὅρα Εἰσαγ. § 11). τα τε μετ. φροντ. καὶ τὰ ὑπὸ γῆς ἀπαρτα] πρᾶλ. καὶ Σωκράτης ἀδικεῖ καὶ περιεργάζεται ζητῶν τὰ τε ὑπὸ γῆς καὶ τὰ οὐράνια (σελ. 19, 6'). Αὕτη η σοφία (σελ. 20, δ')

λέγεται «μείζων τις ἡ κατ' ἄρθρωπον σοφία». Τολμηρὰ εἶνε ἡ γνώμη νὰ δέεισθῇ τὸ «φροντιστήκ» (A. de Bamberg. in Fleckeiseni annual. 1876 p. 666), ὅπερ φέρεται ἐν ἀπασι τοῖς χειρογράφοις καὶ παρὰ Θωμ. τῷ Μαγ. σελ. 375, 9.

τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιῶν] ὁ Ἀριστοφάνης (ἐν Νεφ. 112) λέγει περὶ Σωκράτους καὶ Χαιρεψῶντος τάδε· «εἰναι παρ' αὐτοῖς φασιν ἄμφω τῷ λόγῳ, τὸν κρείττον' ὅστις ἔστι καὶ τὸν ἥττονα. Τούτοιν τὸν ἔτερον τοῦ λόγοιν τὸν ἥττονα νικᾶν λέγοντά φασι τάδικωτερα». Τὸ ποιεῖν τὸν ἥττω λόγον κρείττω ἦν ἔργον τῶν σοφιστῶν, ὃς τοῦ Ηρωταγύρου (Ἀριστοτ. Ρητ. Β', 24, σελ. 1402, α', Αἴλ. Γέλλ. Att. Noct. V, 3, 7) καὶ τῶν δύοιών, οὓς κατεπολέμει ὁ Σωκράτης καὶ περὶ ὃν ὁ Κικέρων (ἐν Brut. VIII, 30) λέγει «νὰ διδάσκωσιν ὑπισχγοῦντο τίνι τρόπῳ ἀγώνι ἥττων ἡδύνατο τῷ λόγῳ νὰ γίνηται κρείττων. Τούτοις ἀνθίστατο ὁ Σωκράτης, ὅστις διὰ λεπτοῦ τινος διαλεκτικοῦ τρόπου ν' ἀνασκευάζῃ τὰ διδάγματα αὐτῶν συνήθοζεν».

οὗτοι . . . ταύτην τὴν φήμην κατασκεδάσατες]=οὗτοι, διότι ταύτην τὴν φήμην κατεσκέδασαν, οἱ δεινοὶ μου κατήγοροι εἰσιν. Λοτη ἐίναι ἡ ἐν τοῖς χειρογράφοις φερομένη γραφή, κακῶς δ' ὁ Heindorf προσέθηκε τὸ οἱ ἄρθρον πρὸ τοῦ ταύτην. Τὸ φήμην εἶνε μέστη λέξις, κειμένη ἐπ' ἀγαθῆς καὶ κακῆς ἐννοίας. Ἐνταῦθα καὶ ἐν σελ. 20, γ' κείται ἐπὶ κακῆς ἐννοίας = κακή φήμη, δυσφη-

μία. Τὸ δὲ κατασκεδάσατες = διαδόντες, πρόθλ. καὶ τὸ παθ. αὕτη ἡ φήμη κατεσκέδασται τοῦ Μίνωα (Ψ. Πλάτ. Μίν. 320, ε') καὶ «οὐδὲ οὗτος ὁ λόγος ἐν τῇ πόλει κατεσκέδασται» (Δυσ!. 10, 23). Πληρεστέρα σύνταξις εἶνε «ταύτην τὴν φήμην κατασκεδάσατές μου», παρελείφθη δ' ἡ προσωπικὴ ἀντωνυμία μου, διότι μικρὸν ὄπισθεν ὑπάρχει, ἵνα μὴ γεννηθῇ κύρος.

οἱ δειροὶ εἰσὶ μου κατήγοροι] εἶνε κατηγορούμενον σύναρθρον, δι' οὗ σημαίνονται οἱ κατ' ἔξογὴν δεινοὶ κατήγοροι τοῦ Σωκράτους (ὅρα Γ. Ζην. Συντ. § 277).

οὐδὲ θεοὺς ρομίζειν] ὁ οὐδὲ ἔχει ἐπιδοτικὴν ἔννοιαν = πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ θεοὺς οὐ νομίζειν. Τὸ ρομίζω θεούς=λατρεύω θεούς κοινῷ νόμῳ παραδεκτούς (σελ. 23, δ'. 24, 6'. 26, 6'. γ'. 27, α'. 35, δ'. Ξεν. 'Απομ. Α', α', 1. 2. 6', 64. Αἰσχύλ. Ηέρσ. 497. Πλάτ. Εὔθυφρ. 3, 6'. Συμπ. 202, δ'. Μενέζ. 237, δ'. κτλ.), τὸ δὲ «ρομίζω εἶραι θεούς» (σελ. 26, γ'. δ'. ε'. Ξεν. 'Απομ. Α', α', 5 κτλ.) καὶ «ἡγοῦμαι θεούς» (σελ. 27, δ'. Εὔρ. Ξεν. 800. Πλάτ. Κρατύλ. 397, γ'. κτλ.) καὶ «ἡγοῦμαι εἶραι θεούς» (σελ. 35, δ'. Ηροδ. Γ', 8. κτλ.) = πιστεύω ὅτι ὑπάρχουσι θεοὶ.

πολὺν χρόνον ἥδη] ἡ συνήθης θεσις τῶν λέξεων εἶνε «πολὺν ἥδη χρόνον», ως «πολλὰ ἥδη ἔτη» (σ. 18, 6') καὶ «τοσαῦτα ἥδη ἔτη» (σελ. 31, 6'), ἀλλ' ὅμως καὶ «τὸν ἄπαντα χρόνον ἥδη» (Πλάτ. Πολιτ. 363, δ').

κατηγορηκότες] δηλ. εἰσὶ = κατηγορήκασιν.

ἐρ ταύτη τῇ ἡλικίᾳ] = ἐν ταύτῃ οὐδῶν τῇ ἡλικίᾳ.

λέγοντες] δηλ. εἰσὶν = λέγουσιν.

ἐρ ἡ ἄρ μάλιστα ἐπιστεύσατε παιδες ὄντες] = ἐν τῇ ὀποίᾳ ἡλικίᾳ ἀτε ὅντες παιδες εὐκολώτατα ἥθελετε πιστεύση αὐτοῖς, εἰ ἡδύναντο νὰ πείσωσιν οὐδὲν, ὅπερ ὅμως οὐδόλως ἥδυνθησαν νὰ κατορθώσωσιν (Stallb.), προβλ. «γράφειν ἐπιχειρῶν περὶ ὡρ μηδεὶς ἄρ ἀλλος ἐτόλμησεν» (Ἴσοκρ. 12, 85). Ἡ παιδικὴ δὲ ἡλικίᾳ εἶναι τὰ μάλιστα εὔπιστος, προβλ. εὐπιστοι (οἱ νέοι) διὰ τὸ μῆπω πολλὰ ἔξηπατῆσθαι» (Ἀριστοτ. Ρητ. Β', 12, σ. 1839, α').

μειράκια] παῖς μὲν εἶναι ἀπὸ 7 ἑτῶν μέχρι 14, μειράκιοι δὲ ἀπὸ ἑτῶν 14 μέχρι 21 (Πολυδ. Β', 4. Σχολ. Αἰσχ[ιν]. 1, 7).

ἀτεχρῶν] ὅρα σελ. 18, δ'.

ἐρήμητρ κατηγοροῦντες] δηλ. δίκητρ, «ἐρήμητρ δὲ δίκη λέγεται ἡ μὴ ἔχουσα τὸν ἀπολογούμενον» (Σχολ.) καὶ «ἐρήμητρ: δίκη ἐστίν, ὅταν μὴ παρόντων ἀμφοτέρων τῶν προσόντων (γράφε προσώπων) ὁ δικαστὴς τὴν φῆφον ἐπενέγκη κατὰ τοῦ ἀπόντος» (Βεκκ. Ἀνεκδ. 245, 14). ὅρα καὶ Ἡσύχ. καὶ Σουτδ. ἐν λ.

ἀπολογουμένου οὐδενὸς] χρησιμένει εἰς πλείονα διασάφησιν τοῦ «ἐρήμητρ», ἀλλ' ὁ Hirschig ὀδειλίζει τὰς λέξεις ταύτας.

ὅ δὲ πάρτων ἀλογώτατος, ὅτι] συνήθως ἐν ταῖς φράσεις ταύταις παραλείπεται τὸ ὅτι, εἶναι δὲ τότε ἡ

ἀναφορικὴ πρότασις κατὰ παράθεσιν διορισμὸς εἰς ὅλην τὴν πρότασιν (ὅρα Πλάτ. Συμπ. 220, α'. Δυσ. 19, 33), φέρονται δὲ καὶ φράσεις μετὰ τοῦ ὅτι κατ' ἔλειψιν τοῦ «τοῦτο ἐστιν» (Πλάτ. Εὔεδ. 304, γ'. Δυσ. 204, δ'. Πολ. 491, ε'. Ἰσοκρ. 4, 176). Κυν.. Γραμμ. § 406, σημ. 9. «Ἄλογον δ' εἶνε τὸ παράδοξον.

πλὴν εἴ τις] τινὰ τῶν χειρογράφων ἔχουσι ταύτην τὴν γραφήν, ἀλλα δὲ «πλὴν εἰ μὴ τις», ἦν ἐδέξατο καὶ ὁ Wohlrab. 'Ἐκ τῶν ἀρχαίων γραμματικῶν ὁ μὲν Φρύνιχος (σελ. 459 Λοβ.) λέγει «Χωρίς εἰ μὴ δοίη ἀδόκιμον· τὸ γάρ μη καὶ τὸ χωρίς ἀμφότερα ἀρνητικὰ ὅντα ὅμοι πιπτεῖν οὐ δύναται, ἀλλὰ τὸ ἔτερον ἢ τὸ μὴ ἢ τὸ χωρίς». 'Ομοίως καὶ ὁ Λουκιανὸς (Ψευδοσοφ. § 7). Τούτωντίον δὲ Θωμᾶς ὁ Μάγιστρος (σ. 399, 2) λέγει: «Ἀμφότερα λεγε, καὶ «χωρίς εἰ μὴ τόδε» καὶ «χωρίς εἰ τόδε», εἰ καὶ Φρύνιχος ἀδόκιμον εἶναι λέγει τιθέμενον μετὰ τοῦ μήτωσπερ γάρ φαμεν «πλὴν εἰ τόδε» καὶ «πλὴν εἰ μὴ τόδε» καὶ «ἐκτὸς εἰ μὴ τόδε» καὶ «ἐκτὸς εἰ τόδε», οὕτω καὶ «χωρίς εἰ μὴ τόδε» δεῖ λέγειν, οὐ μόνον «χωρίς εἰ τόδε»· τὸ γάρ πλὴν καὶ τὸ ἐκτὸς τὸ χωρίς δηλοῦσιν... Κρείττον μέντοι εἰ χωρίς τοῦ μὴ λέγοιτο». 'Αμφότερα λέγονται τό τε «πλὴν εἰ» καὶ τὸ «πλὴν εἰ μὴ» μετὰ τῆς ἔξης διαφορᾶς. 'Ἐάν μὲν λέγωμεν «πλὴν εἰ» τὸ πλὴν περιέχει ὑποθετικὴν ἀρνησιν καὶ οὐδόλως γράψει τοῦ μήτων δεῖ «πλὴν εἰ μὴ» τὸ πλὴν ἐν

αὐτῇ τῇ ἀρνητικῇ οὐποθέσει περιέχεται, ως «καὶ συνεστιᾶσθαι Καλλιδάμαντα μετὰ Πειραιέων ἐν ἀπασι τοῖς ιεροῖς, πλὴν εἴ που αὐτοῖς Πειραιεῦσι κόμιμόν ἔστιν εἰσιέναι, ἄλλω δὲ μὴ» (C.I.A. II, 589, 14, τοῦ δ'-γ' αἰῶν. π. X., πρὸλ. καὶ Ηλάτ. Πολ. 366, γ') καὶ «πρὸς τὴν ἡδονὴν μήκους... οὐδὲν προσδεησόμεθα πλὴν εἰ μὴ πάρεργόν τι» (Πλάτ. Πολ. 286, δ'). Παραδείγματα συνέλεξεν ὁ Graevius (ad Lucian. IX p. 478) καὶ ὁ Λοβένκιος (εἰς Φρύνιχ. σελ. 459). ὅρα καὶ Κυνν. Γραμμ. § 577, 8.

κωμῳδοποιὸς] τὰ γειρόγραφα ἐνταῦθα τε καὶ ἐν Φαιδ. 70, γ'. Συμπ. 223, δ' καὶ Ἀλκιδ. Α', 121, δ' ποικιλλουσι φέροντα «κωμῳδοποιὸς» καὶ «κωμῳδοποιός». 'Ο Μοῖρις δὲ διδάσκει «κωμῳδοποιὸν» Ἀττικῶς, κωμῳδοποιὸν Ἐλληνικῶς, δὲ θωμ. ὁ Μάγιστρος (σελ. 199, 7) «καὶ κωμῳδοποιὸς καὶ κωμῳδοποιός». 'Επειδὴ δὲ ὁ Αριστοφάνης εἶπε κωμῳδοποιητὴς (Εἰρ. 734) καὶ κωμῳδοδιδάσκαλος (Ἴππ. 507. Εἰρ. 737) καὶ τραγῳδοποιὸς (Θεσμ. 30) καὶ τραγῳδοδιδάσκαλος (Θεσμ. 88), φαίνεται ὅτι οἱ Ἀττικοὶ ἐκ φευδοῦς ἐτυμολογίας ἀγόμενοι ἔλεγον κωμῳδοποιὸς καὶ τραγῳδοποιὸς καὶ οὐχὶ κωμῳδοποιὸς καὶ τραγῳδοποιός. 'Εννοεῖ δὲ ἐνταῦθα τὸν Αριστοφάνην διδάξαντα τὰς Νεφέλας τῷ 423 π. X., μεθ' ἡς ὁ Σωκράτης ἐπέζησεν 24 ἔτη. Πλὴν δὲ τούτου ἐκωμῳδησαν τὸν Σωκράτην καὶ ὁ Κρατῖνος ἐν Πανόπταις, ὁ Εὔπολις καὶ

ὁ Διφίλος (Σχολ. Αριστοφ. Νεφ. 96) καὶ ὁ Αμειψίας ἐν Κόννῳ (Υποθ. Αριστοφ. Νεφ. 5 καὶ Σχολ. στήχ. 525).

ὅσοι δέ] ἡ σύνταξις ὥφειλε νὰ ἔχῃ οὕτω : «ὅσοι δέ, οἱ μὲρ φθόρῳ καὶ διαβολῇ χρώμετοι, οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ πεπεισμέτοι, ὑμᾶς ἀρέπειθο» (Cron). Διαχρίνει τοὺς κατηγόρους εἰς δύο, εἰς κατηγόρους κατηγοροῦντας ἐκ φθόνου καὶ διαβολῆς καὶ εἰς κατηγόρους ἐκ πεποιθήσεως κατηγοροῦντας. Εξηνέγθη δὲ ἀνακολούθως.

φθόρῳ καὶ διαβολῇ χρώμετοι] τροπικὴ μετοχή. Τὸ δὲ χρῶματα ποιεῖ περιφράσεις μετ' οὐσιαστ. πολλάκις, ὡς τὸ «διαβολῇ χρῶματα» (πρὸλ. καὶ Ισοκρ. 15, 8)=διαβάλλω καὶ «φθόρῳ χρῶματα»=φθονῶ καὶ «ἀλαζορείᾳ χρῶματα» (Ισοκρ. 12, 20)=ἀλαζονεύομαι καὶ «χρῶματα ταῖς ἀληθείαις» (Ισοκρ. 8, 38, 9, 5, 15, 260)=ἀληθεύω καὶ «ἀκροβολισμοῖς χρῶματα» (Θουκ. Ζ', 25, 8)=ἀκροβολίζομαι καὶ «αὐθαδείᾳ χρῶματα» (Ισοκρ. 6, 98)=αὐθαδείζομαι, κτλ.

ἀρέπειθο] ἀποπειρατ. παρατατ., τὸ δὲ ἀραπείθειρ κυρίως=ἐξεγείρειν τὴν καταδεβλημένην κατάπεισιν (πρὸλ. καὶ ἀρεγείρω, ἀρερεθίζω)=μετὰ ζῆλου πείθειν.

πεπεισμέτοι] αἵτιολ. μετοχή. ἀπορώτατοι] μετὰ παθητ. ἐννοίας =τὰ μάλιστα ἀγίτητοι, ἀκατάθλητοι. Σπανίως δὲ ἡ λέξις αὕτη τίθεται: ἐπ' ἀνθρώπων παθητικῶς (Θουκ. Δ', 32, 4), ἀλλ' ὡς λέγεται ποταμὸς ὅρος καὶ ἄλλα ἀπορα, οὕτω καὶ

οἱ ἄνθρωποι ἀπόροι λέγονται οἱ μὴ δυνάμενοι νὰ ἡττῶνται, πρόλ. καὶ «γρόβος ἀπόρος» (Πλάτ. Νόμ. 698, γ') καὶ «βορῆς ἄπειρος μέγας τε καὶ ἀπόρος» (Ἡροδ. Γ', 44), συνήθως δὲ μετ' ἐνεργ. σημασίας ἀπόρος λέγεται ἄνθρωπος ἐνδεής βοηθείας καὶ γνώμης. 'Αντι δὲ τοῦ πρὸ αὐτοῦ «πάρτες» προτιμητέον τὸ τῶν πλειόνων χειρογράφων «πάρτιων» = ὅλων ὅσοι τὸν Σωκράτην διέβαλον, οὗτοι εἶνε οἱ μάλιστα ἀγήτητοι.

οὐδὲ γάρ] = καὶ γὰρ οὐκ (σ. 17, γ').
ἀραβιβάσασθαι] μέσον διάμεσον = διὰ τῶν ἀρχόντων ἀναβιβάσαι γάριν ἔκυτοῦ. Κατωτέρω δὲ (σ. 34, γ'-δ') εἶνε μέσον ὥφελείας.

ἐνταυθοῖ] δηλ. εἰς τὸ δικαστήριον.
Οἱ Ἐλμασλήτοις κατεδίκασεν αὐτὸν παραδεγμάτους μόνον τὸ ἐρταυθί, τούναντίον δὲ ὁ Ἐρμαννός ὑπερήσπισεν αὐτὸν καὶ ἐφιλοτάσθησε πότε τῷθεται τὸ ἐρταυθοῖ καὶ πότε τὸ ἐρταυθί, ἂν καὶ οὐδεμίαν ἔχουσι διαφοράν, ἐγένετο δὲ κατὰ συνεκδρομὴν πρὸς τὸ Μεγαροῦ, Ἰσθμοῦ, ἐρδοῦ, καὶ λ. ('Αριστοφ. Αγ. 152, Νεφ. 814. Λυσ. 4. 570. Θεσμ. 225. Πλ. 608), ή δὲ γρῆσις αὐτοῦ νῦν εἶνε ἀναμφισθῆτητος εὑρεθέντος καὶ ἐν ἐπιγραφῇ Ἐλευσίνος (C.I.A. IV, b, 27, b, 13 τῷ 439 π. X.).

ῶσπερ σκιαμαχεῖν ἀπολογούμενοί τε καὶ ἐλέγχειν] ὁ Stephanus νομίζει ὅτι εἶνε ἀνακολουθία ἀντὶ τοῦ ὄμαλου «ῶσπερ σκιαμαχεῖν ἀπολογούμενό τε καὶ ἐλέγχοτα» ἢ ἀντὶ τοῦ «ῶσπερ σκιαμαχοῦτα ἀπολογεῖσθαι τε καὶ ἐ-

λέγχειν». 'Ορθότερον ὁ Fischer λέγει ὅτι «καὶ ἐλέγχειν μηδενὸς ἀποκριτούμενον» ἀνταποκρίνεται τῷ «σκιαμαχεῖν» ὡς ἐπεξήγησις, οὐδόλως δ' ἀντίκειται ἡ θέσις τοῦ τέκαλ, διότι τὸ «σκιαμαχεῖν ἀπολογούμενον» εἶναι στενῶς συνδεδεμένον, οὗ ἔνεκα καὶ μετετέθη ὁ τέλος, ὡς «πολεμεῖν μαχομένους τε φήσομεν καὶ πολεμίους φύσει εἴται» (Πλάτ. Πολ. 470, γ') καὶ «παρακαλοῦσα μεθ' ἡμέρα τε καὶ ἐπεγείρουσα νόκτωρ» (Νόμ. 854, α'). Πρὸς σκιαμαχῆταν δὲ ὁ Σωκράτης παραβάλλει τὴν ἄνευ ἀντιδίκων ἀπολογίαν καὶ τὸν ἔλεγχον.

μηδενὸς ἀποκριτούμενον] ἐτέθη τὸ μηδενὸς καὶ οὐχὶ τὸ οὐδενὸς διὰ τὴν περιεγομένην θυσίαν. ἔννοιαν.

Αξιώσατε] = ἀναγνωρίσατε, ὄμολογήσατε, νομίσατε, παραδέξασθε, ως καὶ «οὐκ ἀξιῶ μὲν γάρ ἔγωγε» (σελ. 34, δ'). "Ἄλλοτε δὲ = κρίνω, νομίζω (σελ. 22, δ'. 35, γ') καὶ ἄλλοτε = κρίνω ἀξιῶν (σελ. 38, α') καὶ ἄλλοτε = ἀπαιτῶ (σελ. 19, δ')." 'Ορχ Buttmann. ad Demosth. Mid. p. 165.

ῶσπερ ἐγὼ λέγω] τὸ «διττοὺς τοὺς κατηγόρους γεγονέται» ἔννοητέον καὶ ἐνταῦθα.

τοὺς πάλαι, οὓς ἐγὼ λέγω] = τοὺς πάλαι τοὺς δι' ἐμοῦ λεγομένους.

καὶ οἵθητε] ὁ Σωκράτης λέγει τοῦτο θέλων νὰ προλάβῃ τὴν κρίσιν τῶν δικαστῶν ὅτι λέγει τέτοιος θεού θεούσεως (ἔξαγωντα), ὅπερ κατὰ τοὺς νόμους δὲν ἐπετρέπετο (ὅρα Πλάτ. Θεατ. 172, ε').

πρὸς ἐκείνους] δηλ. τοὺς πάλαι κατηγορήσατας ἐμοῦ.

καὶ πολὺ μᾶλλον] δηλ. ἡκούσατε ἐκείνων πρότερον, ἀτε «πολὺ χρόνος ἥδη κατηγορηκότων» (σελ. 18, γ').

τῶν ὑστερον] ὅθε λιζονται οὐπό τινων αἱ λέξεις αὗται.

εἶναι] εἶνε ἐπίρρημα γενόμενον ἐκ τοῦ εἰλα ἐπιρρήματος, ὡς τὸ ἔρεχεν ἐκ τοῦ ἔρεχα, τὸ ἔπειτεν ἐκ τοῦ ἔπειτα, τὸ εἰτεν ἐκ τοῦ εἴτα καὶ τὸ κέρ ἐκ τοῦ κά. Τίθεται δέ, ὅταν γίνηται μετάβασις εἰς ἄλλα καὶ οὐπάρκῃ μὲν συγκατάθεσις τῶν εἰρημένων, συναφὴ δὲ πρὸς τὰ μέλλοντα (Τίμαι. Λεξ. Πλάτ. καὶ Ρουγκήν. αὐτόθ. Βενκ. Ἀνέκδ. σελ. 243, 24. Ἡσύχ. καὶ Σουΐδ. ἐν λ.), ίσουται δὲ τῷ «ταῦτα μὲν δὴ οὕτως» ἢ τῷ δημάδει «ἄς εἶτε», «πά(γ)ει καλά», πρόλ. καὶ τὸ Λατιν. «bene habet» (Cic. Mur. § 14).

τὴν διαβολήν] = τὴν κακὴν περὶ ἐμοῦ γνώμην, ὡς καὶ ἐν σελ. 20, δ'. 21, 6'. 24, α'. 28, α'. Διαβολή βεβαίως = κακὴ γνώμη, οὐπόνοια διεγειρούμην ἐκ φευδοῦς κατηγορίας (συκοφαντίας). Ἡσύχ. «διαβολή οὐπόπτευσις ἢ οὐπόληψις» (Stallb.). Τὸ δ' ἔξελέσθαι μέσον ὡφελεῖας = ἔξελειν ἐκ τῆς φυγῆς τῶν δικαστῶν τὴν διαβολὴν πρὸς ὡφέλειαν έσωτοῦ.

ἔσχετε] = ἐλάβετε, διετηρήσατε.

ταῦτην] ἐπιτάσσεται μετ' ἐμφάσεως (ὅρα σελ. 35, 6').

ἐρ οὕτως ὁλίγῳ χρόνῳ] ταῦτὰ λέγει καὶ ἐν σελ. 24, α' καὶ 37, 6'. Ὁλίγος δὲ χρόνος εἶνε ὁ διὰ κλε-

ψύδρας μετρούμενος χρόνος. «Ἡ δὲ κλεψύδρα ἀγγεῖόν ἔστιν ἔχον μικροτάτην διάτην περὶ τὸν πυθμένα, ὅπερ ἐν τῷ δικαστηρίῳ μεστὸν ὕδατος ἔτιθετο, πρὸς ὃ ἔλεγον οἱ ἡγίτορες» (Σχολ. Ἀριστοφ. Ἄχ. 693 καὶ Σουΐδ. ἐν λ.), ἔξαντλουμένου δὲ τοῦ ὕδατος, ὡφειλον νὰ παύωνται λέγοντες. Ἐλέγοντο δὲ αἱ δίκαιαι, ὥν τὴν διάρκειαν προσδιώριζον διὰ τῆς κλεψύδρας, δίκαιαι πρὸς ὕδωρ (Πολυδ. Η', 113), δ' ἐπιμελούμενος τῆς κλεψύδρας οὐπηρέτης καθ' ὃν χρόνον ἔλεγεν ὃ ἡγίτωρ ἐκαλεῖτο δέφ' ὕδωρ (αὐτόθ.).

βον.λοίμηρ... ἄρ] τὸ μὲν «βον.λοίμηρ ἄρ» λέγεται περὶ πραγμάτων δυναμένων νὰ ἐκπληρωθῶσι καὶ μὴ=velim, τὸ δ' «ἔβον.λόμηρ ἄρ» περὶ τῶν μὴ ἐκπληρουμένων=vellem (Γ. Ζην. Συντ. § 210. Ἀσωπ. Η. Β', σ. 362, § 39).

εἴ τι ἀμειρο καὶ ὑμίν καὶ ἐμοὶ] = εἰ τοῦτο (τὸ ἔξελέσθαι οὐμῶν τὴν διαβολὴν) ἀμεινόν τι ἔστι καὶ οὐμῖν καὶ ἐμοὶ = εἶνε βέλτιον (σελ. 41, δ'), συμφορώτερόν πως καὶ οὐμῖν καὶ ἐμοὶ. «Ο δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως εἶνε «ἢ τὸ μὴ ἔξελέσθαι».

καὶ πλέον τί με ποιῆσαι ἀπολογούμενο] ἔξαρτᾶται καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ «βον.λοίμηρ ἄρ». Ο Σωκράτης ἐπιθυμεῖ οὐ μόνον τὴν καθ' αὐτοῦ κακὴν γνώμην ν' ἀφαιρέσῃ, ἀλλὰ καὶ πλέον τι τούτου νὰ κατορθώσῃ, νὰ ἐμποιήσῃ δηλ. τοῖς δικασταῖς ἀγαθοῖς περὶ έσωτοῦ γνώμην. Εὰν δ' ὁ Σωκράτης δὲν κατώρθωσε τοῦτο νὰ ἐμβάλῃ τοῖς τότε δικασταῖς διὰ τῆς

ἀπολογίας αὐτοῦ, ἐν ᾧ ὑπάρχει οὐ μόνον ἀνασκευὴ τῆς καὶ ἀυτοῦ κατηγορίας, ἀλλὰ καὶ ἀπεικόνισις παντὸς τοῦ βίου αὐτοῦ, ἡδύνηθη ὅμως νὰ ἐμποιήσῃ τοῦτο τῇ κρίσει ὅλης τῆς μετὰ ταῦτα ἀνθρωπότητος. Τὸ ἀπολογούμενον εἶναι τροπικὴ μετοχ.

αὐτὸν] ἀναφέρεται εἰς ὃ καὶ τὸ τοῦτο (δηλ. τὸ ἔξελέσθαι τὴν διαβολήν).

ἴτω ὅπη τῷ θεῷ φίλοι] δηλ. *iérai* = ἂς ἀποθῆ ὅπως θέλει ὁ Θεός, ν' ἀποθῆ ὅπως εἶναι εὐάρεστον τῷ Θεῷ, πρᾶλ. καὶ «εἰ ταύτη τοῖς θεοῖς φίλοι, ταύτη ἔστω» (Πλάτ. Κριτ. 43, δ') καὶ «πράττωμεν ταύτη, ἐπειδὴ ταύτη ὁ θεός ὑγρηγεῖται» (αὐτ. 54, ε') καὶ «ἢ μὲν ἡμῶν μοῦρος ὅπουπερ εἰσ', ίτω» (Σοφ. Οἰδ. Τ. 1458). Τὸ δὲ σύναρθρον «οὐ θεός» δὲν σημαίνει ωρισμένον Θεόν, διότι τὸ ἄρθρον ἔχει γενικὴν σημασίαν, ἀλλὰ = η Θεία φύσις, η Θεότης, τὸ Θεῖον (ὅρα καὶ Ξεν. Ἀπ. Δ', ζ', 6. Lex. Xenoph. Sturz τόμ. B', p. 521).

τῷ δὲ ρόμῳ] πρᾶλ. «οἱ Σόλων καὶ ὁ Δράκων ἔνορκον ποιησάμενοι τοῖς δικασταῖς τὸ ὄμοιώς ἀμφοῖν ἀκροάσθαι καὶ τὸ τὴν εὑνοιαν ἵσην τοῖς κρινομένοις ἀπονέμειν» (Λουκιαν. Περὶ τοῦ μὴ ῥᾶδο. πιστ. Διαδ. 8) καὶ τὸ «μηδὲ δίκην δικάσῃς, πρὶν ἀμφοῖν μῆθον ἀκούσῃς» (Ψ. Φωκυλ. 87. πρᾶλ. καὶ Ἀριστοφ. Σφ. 725) καὶ τὸν ὄρκον τῶν ἥλιαστῶν «ἀκροάσομαι τοῦ τε κατηγόρου καὶ τοῦ ἀπολογουμένου ὄμοιώς ἀμφοῖν» (παρὰ Δημοσθ. 24, 151). Ο νόμος ὁ κελεύων τοὺς κατηγορουμέ-

νους ν' ἀπολογῶνται παρεδάθη ὑπὸ τῶν τριάκοντα (Λυστ. 12, 82. Ἰσοχρ. 4, 113). «Ωφειλε δὲ διὰ τὴν ἀντίθεσιν νὰ ἦ «ἔμε δὲ τῷ ρόμῳ δὲν πειθεσθαι».

Κεφ. 3. Ἐντεῦθεν ἀρχεται ἡ ὑπόθεσις τοῦ λόγου.

'Araλάθωμεν... ἐξ ἀρχῆς] πρᾶλ. «ἄκουες δὴ ἐξ ἀρχῆς ἐμοῦ ἀραλάθότος τὸν λόγον» (Πλάτ. Γοργ. 506, γ') καὶ Πλάτ. Κριτ. 46, γ'. Πολιτ. 544, 6'. κτλ., σημαίνει δὲ τὸ ἀραλαμβάνειν τὸ πάλιν καὶ ἀκριβέστερον σκοπεῖν. «Ἀλλοτε δὲ=λαμβάνω εἰς γεῖρας βιθλίον, ὡς «ἀραλαμβάνω αὐτῶν τὰ ποιήματα... διηρώτων» (σελ. 22, 6'), παρὰ δὲ Πολυδιψ (Δ', δ', 11) λέγεται καὶ «ἀραλαμβάνειν εἰς τὰς χεῖρας».

ἡ ἐμὴ διαβολὴ] ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία ισοῦται πρὸς γενικὴν ἐξ ἀντικειμένου, πρᾶλ. καὶ «αὕτη ἔστιν η διαβολὴ η ἐμὴ» (σελ. 24, α') καὶ «ἐπὶ διαβολῇ τῇ ἐμῇ λέγει» (σελ. 20, ε').

ἡ δὴ καὶ πιστεύων Μέλητος] Ὁ Σωκράτης καὶ (ἐν σελ. 23, ε') λέγει ὅτι ἐξ ἐκείνων τῶν διαβολῶν προηλθεν ἡ κατηγορία αὐτοῦ, «ἐκ τούτων (τῶν διαβολῶν) καὶ Μέλητος μοι ἐπέθετο καὶ Ἀρυτος καὶ Λύκων» καὶ ὅτι αὐτὸν θὰ ἀποκτείνῃ οὐχὶ ὁ Μέλητος οὐδὲ ὁ Ἀνυτος, «ἀλλ' η τῷ πολλῷ διαβολῇ τε καὶ φθόρος» (σελ. 28, α'). Ἐνταῦθα δὲ τὸ πιστεύειν = ἔχειν πεποιθησιν, θαρρεῖν, τὸ δὲ δὴ=βεβαίως. Περὶ δὲ τοῦ καὶ παρατηρητέον ὅτι πολλάκις γίνεται γρῆσις ἐν τῇ Ἑλλ. γλώσσῃ

τοῦ «φι καί», «η καί», «διὸ καί», «όθεν καί», κτλ., πρᾶλ. «φι καὶ δῆλον» (Ξεν. Ἀν. Β', γ', 6. Δ', ζ', 20), η καὶ Μεσσήνιοι ἐκλήθησαν οἱ πάντες» (Θουκ. Α', 101, 2), κτλ. (ὅρα Κόντ. ἐν Ἀθην. Τόμ. Γ', σελ. 342—3), πρᾶλ. καὶ σελ. 27, δ'. 38, ε'.

Μέλητός με ἐγράψατο τὴν γραφὴν ταύτην] τὸ γράφομαι τιτα (Ξεν. Ἀπομ. Α', α', 1. Πλάτ. Εὐθύφρ. 5, 6) η γράφομαι τιτα γραφὴν (Πλάτ. Εὐθύφρ. 2, α'). Ξεν. Ἀπ. Δ', η', 4. Δημ. 18, 251. Αἰσχύν. 1, 1. κτλ.) η γράφομαι τιτα τιτος (= ἔνεκά τινος. Δημ. 18, 13. Αἰσχύν. 2, 14. κτλ.) εἶνε μέσον συνεπτυγμένον = γράφων ἐμαυτὸν η τὸ ἐμὸν ὄνομα διώκω τινά, διὰ γραφῆς κατηγορῶ τινος (ὅρα καὶ Ἀσωπ. Εἰσ. εἰς Σύντ. σελ. 225, § 40. Γ. Ζητ. Συντ. § 176). Τὸ δὲ Μέλητος γενόμενον δι' ἀναδιβασμοῦ τοῦ τόνου ἐξ ἐπιθέτου μελητός (τοῦ μέλει) μὴ σωθέντος καὶ κυρούμενον ὑπό τε τοῦ μέτρου ('Αριστοφ. Βατρ. 1302) καὶ τῶν ἐπιγραφῶν (Bentlei. resp. ad Boyl. p. 167. Dawes. misc. p. 488. Dobree ad Aristoph. Ran. 1336) κακῶς γράφεται διὰ τοῦ Ι ἐν τισι γειρογραφοῖς, ἢν γραφὴν καὶ ὁ Εὐστάθιος παρὰ τὸ μέλι παράγων προτείνει (ἐν Ὁδυσ. Β', σ. 42).

διέβαλλον οἱ διαβάλλοντες] ἐν τῇ Ἐλλην. γλώσσῃ τιθεται μετοχὴ τῆς αὐτῆς βέζης καὶ σημασίας παρὰ τὸ βῆμα, ὡς «ἐπιεικῆ ἀν μοι δοκῶ... λέγειν λέγων» (σ. 34, δ') καὶ «οὐκ ἀνέλπιστόν μοι γέγονε τὸ γεγονός

τοῦτο» (σελ. 36, α')· ὅρα Γραμ. Κυνν. § 490, 3.

ώσπερ οὖν κατηγόρων] τὸ πλῆρες θὰ ητο ὅδε· δεῖ οὖν τὴν διαβολὴν αὐτῶν ἀραγρῶνται ὡσπερ κατηγόρων τὴν ἀρτωμοσίαν εἰώθαμεν ἀραγρῶνται» (Held.).

τὴν ἀρτωμοσίαν] ἀρτωμοσία κυρίως εἶνε ὁ τοῦ κατηγορουμένου ὅρκος (ὅρα Εἰσαγ. § 4), ἀλλὰ καὶ ὁ παρ' ἐκτάσιν τῶν ἀντιδίκων ὅρκος, «ἐπειδὴ ἀρτώμυνον οἱ διώκοντες καὶ οἱ φεύγοντες, οἱ μὲν ἀληθῆ κατηγορήσειν, οἱ δὲ ἀληθῆ ἀπολογήσεσθαι» ('Αρποκρ. ἐν λ.), προσέτι δὲ καὶ αὐτὴ η κατηγορία, «ἀρτωμοσία, γραφὴ ἔροκος κατά τιτος περὶ ὧν ἡδικῆσθαι φησι». (Τίμ. Δεξ. Πλάτ. ἐν λ.). "Οὐεν λαμβάνεται καὶ ώς συνώνυμος πρὸς τὸ ἔγχημα (σελ. 24, δ'-γ'), πρᾶλ. καὶ Διογ. Δαερτ. Β', 40. 'Ο Σωκράτης τὰς παλαιὰς καθ' ἑαυτοῦ κατηγορίας θέλει νὰ καταρτίσῃ εἰς τακτικὴν κατηγορίαν καὶ ν' ἀνασκευάσῃ αὐτάς.

ἀδικεῖ καὶ περιεργάζεται] = ἐστὶν ἄδικος καὶ περίεργος, τὸ δὲ περιεργος = ματαιοπόνος, ώς «τὸς δὲ ἄλλως πως ποιῶντας περιέργους καὶ ματαιοὺς ἐρόμιζεν εἴται» (Ξεν. Ἀπομ. Α', γ', 1). 'Ο Cron τὸ περιεργάζεται παραβάλλει πρὸς τὸ «περιττότερον πραγματευομέρον» (σ. 20, γ') καὶ πρὸς τὸ «eupide laborasset» (Nep. Aristid. 1, 4). Τὸ περιεργάζεσθαι = περιεσά πράσσειν ('Ησύχ. ἐν λ.) καὶ μάταια καὶ ἀνωφελῆ.

ζητῶν . . . καὶ . . . ποιῶν] ή μὲν

μετοχὴ ζητῶν αἰτιολογεῖ τὸ περιεργάζεται, ἡ δὲ μετοχὴ ποιῶν τὸ ἀδυκεῖ κατὰ γιασμόν.

τά τε ἐπὸ γῆς] εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Σωκράτους βλέπων ὁ Στρεψιάδης (παρ' Ἀριστοφ. Νεφ. 191) τινὰς ἐσκυμμένους ἔρωτῷ «τί γάρ οἴδε δρῶσιν οἱ σφόδρ' ἐγκενυρότες;» Μαθ. οὗτοι δ' ἐρεθοδιφῶσιν ὑπὸ τὸν Τάρταρον», ἔνθα ὁ σχολιαστὴς = «τὰ ἐπὸ τὴν γῆν ζητοῦσιν.

καὶ τὰ οὐράνια] τὰ μετέωρα καὶ ἄτινα ὁ Σενέκας (Quaest. Natur. 2, 1) καλεῖ coelestia et sublimia, πρᾶλ. «τίσιν ἀνάγκαις ἔκαστα γίγνεσθαι τῶν οὐρανίων» (Ξεν. Ἀπομ. Α', α', 11) καὶ «τῶν οὐρανίων φροντιστὴν γίγνεσθαι ἀπέτρεπεν» (αὐτ. Δ', ζ', 6). 'Ἐκ τούτων δὲ γίνεται δῆλον ὅτι ἡ ἐν τινὶ γειρογράφῳ καὶ παρὰ Θωμᾶ τῷ Μαγίστρῳ (σελ. 375, 12) φερομένη γράφῃ «τὰ ἐπουράνια» εἶνε ἡ ττονόρθη. Περὶ δὲ τοῦ ἄρθρου πρᾶλ. «τὰ περὶ τὰ δύστρα τε καὶ τὰ οὐράνια πάθη» (Πλάτ. Ἰππ. Μ. 285, γ').

τὰ αὐτὰ ταῦτα] δηλ. τὸ ζητεῖν τὰ τε ὑπὸ γῆς καὶ τὰ οὐράνια καὶ τὸ ποιεῖν τὸν ἥττω λόγον κρείττω.

Τοιαύτη τις] = τοιαύτη περίπου. Λέγει δὲ οὕτω, διότι οἱ λόγοι τῶν τοιούτων κατηγόρων δὲν δύνανται ἀκριβῶς ν' ἀναφέρωνται, πρᾶλ. «ἐπὶ ζήτησιν αὐτοῦ τοιαύτην τινὰ ἐτραπόμην» (σελ. 21, 6'). 'Ομοίως καὶ «ἔχει δέ πως ὕδε» (σελ. 21, 6'). Γ. Ζην. Συν. § 314.

έωρᾶτε] ὡς δὲ Κόδητος (ἐν Mnem. 1875 σελ. 282) γράφει «έοράκατε».

καμψιδίᾳ] δηλ. ταῖς Νερέασις. Σωκράτη τινὰ κτλ.] ἐπεξήγησις τοῦ «ταῦτα».

ἐκεῖ] δηλ. ἐν τῇ τοῦ Ἀριστοφάνους κωμῳδίᾳ, πλεονάζει δὲ τὸ ἐκεῖ, πρᾶλ. «ἐγεωργοῦμεν ἐν τῇ Νάξῳ, ἐθήτευεν ἐκεῖ παρ' ἡμῖν» (Πλάτ. Εὔθυρ. 4, γ').

περιφερόμενον] διότι ὁ Σωκράτης ἐν τῇ σκηνῇ παρίσταται τοῖς θεοταῖς αἰωρούμενος ἐπὶ καλάθου (ὅστις ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ καλεῖται καὶ κρεμάθει καὶ ταρρός) καὶ περιφερόμενος τῇδε κάκεισε.

ἀεροβατεῖν] πρᾶλ. «ἀεροβατῶ καὶ περιφροῦ τὸν ἥλιον» (Ἀριστοφ. Νεφ. 225) καὶ «ἀεροβάτειν, εἰς τὸν ἀέρα περιπατεῖν» (Ἡσύχ. καὶ Σουΐδ. ἐν λ. καὶ Βενν. Ἀνεκδ. 347, 6). Τοῦτο δ' ἐποίει ὁ Σωκράτης ἵνα εὑρισκόμενος ἐγγύτερον ἔξετάζῃ τὸν ἥλιον.

ἄλλην πολλὴν φλυαρίαν φλυαροῦντα] γελοιά τινα περὶ οὐρανοῦ καὶ τῶν νεφῶν δοξάζοντα.

ῶν] ὁ πληθ. ἀριθμὸς ἀναφέρεται εἰς τὸ «ἄλλην πολλὴν φλυαρίαν», ως εἰς ἦν «καὶ ἄλλα πολλὰ φλυαροῦντα, ὡν... πέρι».

οὐδὲν οὔτε μέγα οὔτε σμικρὸν] πρᾶλ. «μηδὲν δεῖν μήτε μέγα μήτε σμικρὸν γάιρειν» (Πλάτ. Φιλ. 33, 6') καὶ «οὔτε μικρὸν οὔτε μέγα οὐδὲν τῶν δεόντων ποιούντων ήμῶν κακῶς τὰ πράγματ' ἔχει» (Δημοσθ. 9, 5). 'Ο Κόδητος δὲ διεῖλεται τὸ «οὐδὲν» φέρεται καὶ ἐν σελ. 21, 6'. 24, α' καὶ 26, 6'. Μετὰ δὲ τοῦ

«οὐδὲν» ἀνέγνω Θωμ. ὁ Μάγιστρος (317, 4). Καὶ ἐν συγκριτικῷ δὲ λέγεται «οὐδὲν ἔστιν οὕτε μεῖζον οὕτε ἔλαττον ψήφισμα οὐδέποτε, Αἰσχίνη, περὶ τῶν συμφερόντων τῇ πόλει» (Δημ. 18, 139). «Ορα καὶ Βίγερ. σελ. 114 καὶ 724. Τὸ δὲ «οὕτε μέρα οὕτε σμικρόν» εἶναι παροιμιώδης φράσις = οὕτε πολὺ οὕτε ὀλίγον (κοινῶς).

πέρι ἐπαίνῳ] πρᾶλ. «Ἄνταν ἐρεῖν πέρι μέλλη» (Πλάτ. Φαιδρ. 259, ε') καὶ «ψύχης τε πέρι καὶ σώματος» (Συμπ. 181, ε'). Τὸ ἐπαίνῳ (ἐννοῶ) εἶναι μόνον παρὰ Πλάτωνι εὑρηστον ἐκ τῶν Ἀττ. πεζολόγων καὶ τούτῳ μόνον κατ' ἐνεστῶτα παρ' αὐτῷ ἀπαντᾷ. Περὶ δὲ τῆς συντάξεως αὐτοῦ πρᾶλ. «Ἐπαίνεις οὐδὲν περὶ γυμναστικῆς» (Πλάτ. Γοργ. 518, γ') καὶ Πλ. Κρίτ. 48, α'. Ἐν ταῖς ἐκφράσεσι δὲ ταῖς δηλούσαις αἰσθητικὴν ἡ πνευματικὴν ἀντίληψιν, ἀκούειν, εἰδέναι (σελ. 29, ε'), ἐπισταθμοῖς (Πλάτ. Εὐθύφρ. 4, ε'), ἐπιστήμαις (Πλάτ. Πρωτ. 312, ε') γυγνώσκειν, κτλ. τίθεται ἡ περὶ μετὰ γενικῆς σημαίνουσα τὴν ἀναφοράν.

καὶ οὐχ ὡς ἀτιμάζων λέγω τὴν τοιαύτην ἐπιστήμην] = καὶ οὐ λέγω ταῦτα, διότι δῆθεν καταφρονῶ τὴν τοιαύτην ἐπιστήμην (τὴν ἀστρονομίαν), οὐ προσποιοῦμαι καταφρόνησιν τῆς τοιαύτης ἐπιστήμης.

περὶ τῶν τοιούτων συγράφεις] ή περὶ σημ. ἀναφοράν, πρᾶλ. «φρονίμους περὶ τούτων» (Ξεν. Παιδ. Α', Γ', 15 καὶ 21) = ἔαν τις εἶναι ἐπιστήμων (εὑπειρός) περὶ τὰ τοιαῦτα.

μή πως ἐγώ ἐπὸ Μ. τοσαύτας δίκαιας φρέγοιμι] τὸ «φρεύγω δίκηντο πτοεῖ τιρος» (Πλάτ. Εὐθύφρ. 3, ε'. Απολ. 35, δ'. κτλ.) λέγεται περὶ τοῦ ἐναγομένου, διό καὶ συντάσσεται παθητικῶς, τὸ δὲ «διώκω δίκηντο» (Πλάτ. Εὐθύφρ. 3, ε'. κτλ.) περὶ τοῦ ἐναγόντος. Τὸ χωρίον τούτο ἐκλαμβάνεται διττῶς ἡ ὡς εὔκτικὴ ἐπὶ ἀπευγῆς (= εἴθε μηδόλως τοσαύτας κατηγορίας ὑπὸ Μελήτου νὰ κατηγορηθῶ ὅστε ἔνεκα φόδου νὰ προσποιῶμαι διττὰ καταφρονῶ τὴν τοιαύτην ἐπιστήμην) ἡ νᾶς εὔκτικὴ πλαγίου ἐρωτηματικοῦ λόγου (= ἐκ φόδου μὴ πως (τρόπον τινὰ) ἐγώ ὑπὸ Μελήτου ἥθελον κατηγορηθῆ τοσαύτας δίκαιας). Περὶ τοῦ χωρίου τούτου, ἐν τῷ καὶ γραφῇ «μή ποτ' ἐγώ», ἔγραψεν ὁ Cron (Rem. p. 83 κ.ε.). Ο Schleiermacher θέλει νὰ γραφῇ ἡ παλαιὰ γραφὴ «φρεύγοιμι», κατὰ δὲ τὸν Stallbaum ὁ ἀδρίστος σημαίνει πρᾶξιν καθ' ἑαυτὴν θεωρουμένην, ἀποκλειομένης πάσης σημασίας τῆς διαφρεσίας, τῆς ἐκβάσεως καὶ τῶν τοιούτων. Ο Schanz ὅμως θεωρῶν τὸ χωρίον νόθον ὀθελεῖται αὐτό. Ο δὲ πληθ. δίκαιας σημαίνει εἰρωνείαν τοῦ Σωκράτους.

ἄλλα γάρ ἐμοὶ τούτων οὐδὲν μέτεστιν] ὁ Rostius συμπληρωτὸς ὡδεῖς «ἄλλ' οὐ φεύξομαι, ἐμοὶ γάρ οὐδὲν τούτων μέτεστιν», ὃ δὲν εἶνε ἀληθές διότι ἡ ἀντίθεσις ὑπάρχει ἐν τῷ «οὐχ ὡς ἀτιμάζω λέγω». Ο δὲ Stallbaum ὡδεῖς «ἄλλ' ἐκεῖνο οὐτως ἐχει· οὐ γάρ ἐμοὶ τούτων οὐδὲν μέτεστιν». Καθ' ἡμᾶς

ἀναπληρωτέον ὅδε: «οὐ λέγω (ταῦτα) ὡς ἀτιμάζω τὴν τοιαύτην ἐπιστήμην, ..., ἀλλὰ (λέγω ταῦτα), ἐμοὶ γάρ οὐδὲν τούτων μέτεστιν», πρόθλ. ἐγὼ οὖν καὶ αὐτὸς ἐκαλλυνόμην τε καὶ ἡδρυνόμην ἄν, εἰ ἡ πιστάζων ταῦτα ἀλλ' οὐ γάρ ἐπίσταμαι» (σελ. 20, γ')= ἀλλ' οὐ καλλύνομαι τε καὶ ἡδρύνομαι, οὐ γάρ ἐπίσταμαι ταῦτα. "Ορα καὶ σελ. 19, δ'. 25, γ'. 26, α'. 28, α'. 42. Περὶ δὲ τοῦ πράγματος πρόθλ. «οὐδὲ γάρ περὶ τῆς τῶν πάντων φύσεως, ή περ τῶν ἄλλων οἱ πλεῖστοι, διελέγετο σκοπῶν, ὅπως ὁ καλούμενος ὑπὸ τῶν σοφιστῶν κύριος ἔψυ χαράκης ἐκαττα γίγνεται τῶν οὐρανίων, ἀλλὰ καὶ τοὺς φροντίζοντας τὰ τοιαῦτα μωράινοντας ἀπεδείχνυν» (Ξεν. Ἀπομ. Α', α', 11).

μάρτυρας αὐτοὺς ὑμῶν τοὺς πολλοὺς παρέγομαι] μέσον ὡφελεῖας = παρέχω ἐμαυτῷ (Γ. Ζηκ. Συντ. § 173), ἀντὶ δὲ τοῦ «αὐτῶν ὑμῶν τοὺς πολλοὺς» εἶπε «αὐτοὺς ὑμῶν τοὺς πολλούς», πρόθλ. «καὶ τούτων ὑμᾶς αὐτοὺς μάρτυρας παρέξουμε» (Λυσί. 12, 74). Ἐποίουν δὲ τοῦτο πολλάκις οἱ βῆτορες, ἵνα πάσσων ἀμφισβολίαν αἴρωσιν. Ο δὲ Hermann ὀδειλίζει τὸ ἄρθρον τοῦ «τοὺς πολλούς», διότι (ἐν σελ. 17, γ') λέγεται «ὑμῶν πολλοί».

ἀξιῶ] ὅρα σημ. ἐν σελ. 18, δ'= ἀπαιτῶ.

φράζειν] ὡς συγγενὲς τοῦ διδάσκειν εἶνε, πρόθλ. τὰ τοιαῦτα τοῦς μαθηταῖς ἐπὶ σχολῆς φράζοντας» (Πλ. Θεατ. 180, 6').

ὅσοι πώποτε] τὸ πώποτε συνήθως τιθέται ἐν ἀρνητικαῖς προτάσεσι (πρόθλ. Ξεν. Ἀν. Ε', ε', 8 «ἡμεῖς ὑμᾶς οὐδὲν πώποτε ὑπῆρξαμεν κακῶς ποιοῦντες») ὅρα καὶ ἐντ. σ. 33, α'-δ') καὶ ἐν ἐρωτηματικαῖς ἴσοδυναμούσαις πρός ἀρνητικάς, ὡς «εἰς Δελφούς ἥδη πώποτε ἀφίκου»; (Ξεν. Ἀπ. Δ', δ', 24· πρόθλ. καὶ Δ', δ', 11. ε', 9. Ἐλλ. Γ', ε', 14). Τιθέμενον δ' ἐν ἀναφορικαῖς καὶ ὑποθετικαῖς ἡ πλαγίαις ἐρωτηματικαῖς προτάσεσι κείται ἀντὶ τοῦ ποτε, πρόθλ. «ὅστις πώποτε τι γέγραφεν ἡ γράψει» (Πλ. Φαιδρ. 258, δ'. πρόθλ. καὶ Δημ. 18, 139. 213. 298. 312. κτλ.) καὶ «εἴ τις ἀνθρώπων ἥδη πώποτε ἐσκέψατο» (Πλ. Θεατ. 196, α'. πρόθλ. καὶ ἐντ. σ. 33, δ') καὶ «φράζετε ἀλλήλοις εἰ πώποτε — ἤκουσε τις» (Πλ. Ἀπολ. 19, δ'). "Ορα καὶ Κυνν. Ξεν. Ἀπομ. Β', δ', 7.

οἱ τοιοῦτοι] τὸ «οἱ τοιοῦτοι» εἶνε διοκείμ., τὸ δὲ «πολλοὶ ὑμῶν» κατηγορ., πρόθλ. «ἐπειδὴ πολλοὺς μὲν Ἀθηναίων εἰδεῖη τοὺς τὰ ὅμοια πράττοντας αὐτῷ» (Λυσί. 12, 74 = ἐπειδὴ εἰδεῖη ὅτι οἱ τὰ ὅμοια πράττοντες αὐτῷ ἡσάν πολλοὶ Ἀθηναίων). Τὸ δὲ «οἱ τοιοῦτοι»=οἱ ἐμοὶ διαλεγομένου ἀκηκούτες; "Αλλοι δὲ τὸ «ὑμῶν» συνάπτεσι τῷ «οἱ τοιοῦτοι» καὶ ἄλλοι τῷ «πολλοὶ» νομίζουσι διοκείμ., τὸ δὲ «οἱ τοιοῦτοι» κατηγορούμενον.

εἰ πώποτε] = εἰ πώποτε τις ὑμῶν ἤκουσεν ἐμοῦ διαλεγομένου περὶ τῶν τοιούτων ἡ σμικρὸν ἡ μέγα.

ἐκ τούτων] πολλάκις παρὰ τοῖς

παλαιοῖς ὁ πληθυντ. ἀριθμὸς δὲν ἀναφέρεται εἰς πολλά, ἀλλ' εἰς ἓν, ως «ἄλλ' ἀνόητος ἀνθρωπος τάχ' ἄν σιγήσῃ ταῦτα, φευκτέον εἶναι ἀπό του δεσπότου» (Πλάτ. Φαίδ. 62, δ'). καὶ σ. 70, δ' πρᾶλ. καὶ Κρίτ. 48, ε'. 52, 6'. Ξεν. Ἀπ. Γ', Τ', 6). Εἶναι δὲ τὸ «ἐκ τούτων» κατὰ Stallbaum = «ἐκ τοῦ φράζειν ἀλλῆλοις κτλ.», καὶ θ' ἡμᾶς δὲ = «ἐκ τοῦ οὐδεπώποτέ τινα ὑμῶν ἀκοῦσαι ἐμοῦ περὶ τῶν τοιούτων διαλεγομένου»: διότι ἐν τῇ ἔρωτηματικῇ πλαγίᾳ ἔρωτήσει «εἰ πώποτε... ἥκουσέ τις» περιέγεται ἀρνητικὴ ἔννοια. «Ὑπάρχει καὶ γραφὴ «ἐκ τούτου».

τοιαῦτ' ἐστι] ὅμοια, δηλ. φευδῆ. τᾶλλα περὶ ἐμοῦ ἂν οἱ πολλοὶ λέγοντες] ὁ Κόδητος γράφει «τᾶλλ' ἂν περὶ ἐμοῦ οἱ πολλοὶ λέγοντες» (ἐν Mnem. 1860 p. 361).

Κεφ. 4. Ἐπονορύσας ἐν τῷ προτέρῳ κεφαλαίῳ τὴν κατηγορίαν διαγορεῖται περὶ τὰ οὐράνια καὶ τὴν διαστροφὴν τῆς ἀληθείας ἀνασκευάζει νῦν τὴν κατηγορίαν διαδίδοσκει τοὺς παῖδας.

'Αλλὰ γάρ] ἀναπληρωτέον ὡδεῖ· «Αλλὰ τοιαῦτ' ἐστὶ καὶ τᾶλλ' ἂν περὶ ἐμοῦ οἱ πολλοὶ λέγοντες, οὐδὲν γάρ οὐδὲ τούτων ἐστιν (ἀληθές)». Κοινῶς δὲ παραμελουμένης τῆς τοιαύτης ἀναπληρώσεως τὸ ἄλλα γάρ = ἄλλα βεβαίως, ἀλλ' ὅμως.

οὐδὲ τούτων οὐδέν ἐστιν] ἀντὶ τοῦ «οὔτε» ἐγράψαμεν τὸ «οὐδὲ» (σελ. 18, δ'), πρᾶλ. «σὺ δέ γε οὐδὲ ὅρῶν γιγνώσκεις οὐδὲ ἀκούσων μέμνησας» (Ξεν. Ἀν. Γ', α', 27), ως καὶ ὁ

Fischerus ἔχει, νομίζοντες ὅτι τὸ «οὔτε . . . οὐδὲ» δὲν εἶναι ὅρθον, διάφορον δ' εἶναι τὸ «οὔτε . . . οὔτε . . . οὐδὲ» (ὅρα σελ. 30, 6'. 33, δ'). Ο Cron γράφει «ἔστιν», ὁ δὲ Schanz ὀρειζεται αὐτό (Stud. p. 34), κατὰ δὲ τὸν Heindorf συναπτέον τῷ ἐστιν τὸ ἐπιφερόμενον «ἀληθές», ὅπερ καὶ ὅρθότερον.

παιδεύειν ἐπιχειρῶ ἀνθρώπουν καὶ χρήματα πράττομαι] ὁ Ἀριστοφάνης περὶ τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Χαιρεψῶντος λέγει· «οὗτοι διδάσκουσ', ἀργύριοι ἢν τις διδῷ, λέγοντα τικῆν καὶ δίκαια ταῦτα» (Νεφ. 98—99), ἔνθα ὅρθῶς ὁ σκολιαστὴς λέγει· «καὶ τοῦτο φεῦδος διαβολῆς γάριν, οὐδεὶς γάρ μισθὸν ἔτέλει Σωκράτει». Όρα καὶ Ξεν. Ἀπομ. Α', δ', 5. 60. Τ', 11. Ἀπολ. 16. Πλάτ. Εὔθυφρ. 3, δ'. Ἀπολ. 31, γ'. 33, δ'. Ἰππ. Μ. 300, δ'. Δὲν ἡδύνατο δὲ νὰ εἴπη «παιδεύειν ἐπιχειρῶ ἀνθρώπουν χρήματα πράττομαι», διότι ἀρνεῖται δύο, διὰ δὲν ἐπαγγέλλεται νὰ διδάσκῃ καὶ ὅτι δὲν λαμβάνει γρήματα.

χρήματα πράττομαι] μέσον ὡφελεῖταις, ὅπερ συνήθως συντάξσει. διπλῆς αἰτιατικῆς, ἀλλὰ πολλάκις παραλείπεται ή μία τῶν αἰτιατ. = πράττω ἐμαυτῷ τινα (ἀνθρωπον) γρήματα (πρᾶλ. σελ. 31, γ' καὶ Θρωμ. Μάγιστρ. σελ. 317, 10 κ. Ἑρ. Γ. Ζηκ. Συντ. § 153, 3). Εἶναι τοῦτο τὸ τοῦ Ξενοφῶντος «μισθὼν τῆς συνουσίας πράττεσθαι» ('Διπ. Α', δ', 60).

οὐδὲ τοῦτο ἀληθές] = καὶ τοῦτο οὐκ ἀληθές (ἐστιν) = οὐ μάνον ταῦλλα,

ἀλλὰ καὶ τοῦτο. Τὸν οὐδὲ ἐπανελή- σίων καὶ μάλιστα τῶν νεανιῶν. Πλάτων
φθη διὰ τὴν παρένθεσιν.

'Επει] = ἂν καὶ (quamquam), ως «ἐπει ἔγωγ' ἐδεόμην καὶ συνε-
βούλευον, ἀλλ' οὐκ ἥθελεν» (Πλάτ. Θεατ. 142, γ'. πρθλ. καὶ Συμπ. 182, α'. 187, α'. Πρωταγ. 317, α'. 333, γ'. 335, γ').

τοῦτο δοκεῖ εἴραι] τὸ «δοκεῖ εἰ-
ραι=εἴη ἄν. Κατὰ Stallbaum λέγει ταῦτα δὲ Σωκρ., ἵνα δὲ φιλάρ-
γυρία τῶν σοφιστῶν γνωσθῇ καὶ
καταγελασθῇ.

ώσπερ Γοργίας κτλ.] οὗτοι πάντες ἐπράττοντο γρήματα τοὺς μα-
θητάς, πρῶτος δὲ ἐποίησε τοῦτο Πρωταργόρας ὁ Αδηρίτης, ὃς τις καὶ πρῶτος ἐκάλεσεν ἔαυτὸν σοφι-
στήν· ἐλάμβανε δὲ παρὰ τῶν μαθη-
τῶν οὐχὶ ἔλαττον τῶν 100 μνᾶν (Διογ. Λαέρτ. Θ', 52. Quintil. III, 1). Εμιμήσαντο δὲ τοῦτον καὶ ἄλλοι, μάλιστα δὲ Γοργίας ὁ Λεοντε-
νος καὶ αὐτὸς λαμβάνων παρὰ τῶν μαθητῶν αὗτοῦ 100 μνᾶς (Διόδωρ. ΙΒ', 53. Σουΐδ. ἐν λ.). Ομοίως δὲ ἐποίησε καὶ Πρόδικος ὁ Κείος, ὃν εἰ καὶ πλεῖστον τῶν ἄλλων σοφι-
στῶν τιμῆσε Πλάτων (Γοργ. 459, δ'), ὅμως ἔνεκα τῆς φιλαργυρίας ὁ αὐτὸς ἐλέγχει (Πρωταγ. 315, δ'), ως ποιεῖ καὶ ὁ Ξενοφῶν (Συμπ. Δ', 62). Ιππίλας δὲ ὁ Ἡλείος ὁ ἐπι-
δεικτικῶς διδάσκων (Πλάτ. Πρωτ. 315, γ'. Ιππ. Μ. 285, 6'). Ιππ.
·Ελ. 367, ε') ἀναμφισβόλως ἐφρόντισε καλῶς περὶ τοῦ βαλλαντίου αὗτοῦ. Οἱ σοφισταὶ φιλογρήματοι ὅντες ἐθή-
ρευον τὴν εὔνοιαν ἀνθρώπων πλου-

τοῦ Πλάτωνος (Πρωτ. 313, δ'. Ιππ. Μ. 282, δ'. κτλ.) καὶ ὁ Ξενοφῶν (Συμπ. α', δ) καὶ ὁ Ἰσοχράτης (κατὰ σοφιστ. καὶ Ἐλέν. Ἐγκ. 1) καὶ ὁ Ἀριστοτέλης (Σοφιστ. Ἐλεγγ. 1) ἔγραψαν κατὰ σοφιστῶν. Πρόσθες δὲ καὶ Cicero. Acad. II, 23, 72· «sic (sophistae, enim appellabantur ii, qui ostentationis aut quaestus causa philosophabantur» (Stallb.). "Ορα καὶ Ξεν. Απομ. Α', Γ', 13. Κυνηγ. ιγ', 1—9. Ἰσοχρ. Ἀντιδ. 235. Πλούτ. Θεμιστ. Β', 4. Κορ. εἰς Ξεν. Απομ. σελ. ι'. Ασωπ. Εἰσ. εἰς Ηλύδ. 22, § 57. Ο Γοργίας τὸ πρῶτον ἦλθεν εἰς Ἀθήνας τῷ 427 π. Χ. (Διόδωρ. ΙΒ', 54) ὡς πρεσβευτὴς ἐκ Σικελίας, οὗτος δὲ τῇ ἑταρικῇ δύναμιν καὶ φραστικὴν τέχνην ἔδωκε, τροπὰς καὶ μεταφορὰς καὶ ἀλληγορίας καὶ ὑπαλλαγὰς καὶ καταγράψεις καὶ ὑπερβάσεις καὶ ἀναδιπλώσεις καὶ ἐπαναλήψεις καὶ ἀποστροφὰς καὶ παρισώσεις μεταγειτισάμενος (Σουΐδ. ἐν λ. Γορ-
γίας). Ο Πρόδικος δὲ ἡσχολεῖτο περὶ τὴν σημασίαν τῶν λέξεων καὶ τὴν διάκρισιν τῶν συνωνύμων (Πλ. Πρωτ. 337, 6'. γ'. 351, α'. 358, ε'). Ο δὲ Ιππίλας ἡσχολεῖτο περὶ τὰ ἄστρα καὶ τὰ οὐράνια πάθη (Πλ. Ιππ. Μ. 285, 6'-γ'). Πρωταγ. 315, γ'). Δὲν ἀναφέρει καὶ τὸν Πρωταργόραρ τὸν ἀποθανόντα ἥδη.

οὗτοι γάρ ἔκαστος] οὗτως ἔγρά-
ψαμεν ἀντὶ τοῦ «τούτων», πρθλ. «οἱ οὗτοι σοφοὶ εἰσιν, ὅπτε εἰς τὰς πό-
λεις ὕντες τῶν νέων τοὺς γενναιοτά-

τους τε καὶ πλούσιωτάτους, οἵς ἔξεστι τῶν πολιτῶν ὃ ἂν βούλωνται προῖκα συνεῖναι, τούτους πείθουσιν ἀπόλιτούτας τὰς ἐκείνων συνουσίας αὐτοῖς συνεῖναι, προσκατατιθέντας ἀργύριον πάχυπολον μισθόν, καὶ γάριν πρὸς τούτους εἰδέναι» (Ψ. Πλάτ. Θεάγ. 128, α'). Τὸ γωρίον τουτοῦ, ὃ οἱ ἐρμηνευταὶ νομίζουσιν ἀνακόλουθον, παρέγει πολλὰς δυσκολίας, εἴνε δ' ἀνάγκη νὰ γραφῇ «οὗτοι γάρ ἔκαστος . . . οἵοι τ' εἰσὶν ἴότες . . . πείθειν» ἢ «οὗτοι γάρ ἔκαστος . . . [οἵοις τ' ἔστιν] ἴότες . . . πείθονται» ἢ «τούτωρ γάρ ἔκαστος . . . οἵος τ' ἐστὶν ἵώρ . . . πείθειν . . . ἀπολιπόντας οἱ ἔντειραι» ἢ «τούτωρ γάρ ἔκαστος, ὡς ἀνδρες, οὕτω σοφός ἐστιν, ὥστ' ἴότες» κτλ.

<οὖτω> σοφοὶ εἰσιν] οὕτως ἐγράψαμεν ἀντὶ τοῦ «οἵοις τ' ἔστιν», ὃ ὁ Hirschig ὀλέλιξει μετά τίνος ἀνωνύμου ἐν τῇ Ephem. Jenen, 1832 ἀρ. 135 σελ. 116).

<ώστε> ἴότες] οὕτως ἐγράψαμεν ἀντὶ τοῦ «ἵώρ».

οἵς ἔξεστι κτλ.] = οἵς (νέοις) ἔξεστι προῖκα συνεῖναι ὃ ἂν βούλωνται τῶν ἀναυτῶν πολιτῶν (συνεῖναι).

προῖκα] ἀντιθέται πρὸς τὰ «χρήματα διδόντας», πρᾶλ. «προῖκα, δωρεάρ, ἄτρεν μισθοῦ» (Σουλ. ἐν λ.).

ἔντειραι] τὸ ἔντειραι καὶ τὸ ἔντειρον στα ἀναφέρεται εἰς τὴν διδασκαλίαν καὶ παιδείαν, ἐντεῦθεν δὲ καὶ οἱ μαθηταὶ καὶ οἱ ἀκροσταὶ καλοῦνται οἱ ἔντειρες (Stallb.).

τούτους πείθονται] διὰ τὴν παρένθετον ἀναγεν τὴν ἔννοιαν τοῦ *πρέους*

διὰ τοῦ *προύτοντος*. Ο Stephanus γράφει «πείθειν».

χάριν πρὸς εἰδέραι] οὕτως ἐγράψαμεν κατὰ Κόδητον (Nov. Lect. σελ. 465), πρᾶλ. ἐν τῷ Θεάγει «καὶ χάριν πρὸς τούτους εἰδέραι καὶ Ἀριστοφ. Σφ. 1420, ἀντὶ τοῦ προσειδέραι, ὃ δὲ Hirschig γράφει «προσειδότας». Περὶ δὲ τοῦ πράγματος πρᾶλ. «γρήματα ἐκείνοις τελοῦντα καὶ γάριτας κατατιθέμενον. Εἰσὶ δὲ οὗτοι οἱ συφισταὶ, οἵσπερ καὶ ὁ ἀδελφός σου Καλλίας πολλὰ τελέσας γρήματα σοφός δοκεῖ εἶναι» (Πλάτ. Κρατύλ. 391, 6'-γ').

Ἐπεὶ καὶ] = ἔπειτα καὶ (ἐπεὶ δέ, προσέτι), τιθέται δ' οὕτως ἐν ἀπαριθμήσει πλειστῶν πραγμάτων, ώς «ἐπεὶ ἔμοιγες καὶ αὐτῷ θαυμαστῇ ἀν εἴη διατριβῇ αὐτόθι» (σελ. 41, α'). πρᾶλ. καὶ Πρωτ. 334, 6').

Πάριος] ὁ Εὔηρος (πρᾶλ. καὶ σ. 20, 6' καὶ Φαιδ. 60, δ'. Φαιδρ. 267, α'), ησαν δὲ δύο Εὔηροι ἀμφότεροι ἐλεγείων ποιηταὶ καὶ Πάριοι, γνωστότερος δ' ἦν ὁ ἐνταῦθικ νεώτερος ὅν (ῆρα Αρποκρατ. καὶ Σουλ. ἐν λ.). Τινὲς τῶν νεωτέρων διδάσκουσιν ὅτι ὁ Σωκράτης παρ' αὐτοῦ ἐδιδάχθη τὴν μετρικὴν (Maxim. Τυρ. 38, 4 σελ. 225).

ἐπιδημοῦντα] διατριβούντα ἐν τινὶ γήρᾳ (ἐνταῦθι δὲ = ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πατρὶδι), εἴνε δ' ἀντιθέτον τοῦ ἀποδημεῖν (Ξεν. Παιδ. Ζ', ε', 69) καὶ ἀπεῦραι (Λίσγκ. 3, 128), συνώνυμον δὲ τοῦ παρεῦραι (αὐτόθ.), ιδίῃ δὲ λέγεται περὶ ξένων ἐργομένων εἰς τινὰ τόπον καὶ ἐκεῖ διαμενόντων, ώς «έπε-

δήμει Πρόδικος» (Πλάτ. Πρωτ. 315, δ'. πρβλ. καὶ 318, δ'. 342, γ').

Λυστ. 9, 4. Ξεν. Ἀπορ. Α', δ', 61. κτλ.). Σημαίνεται ὅτι δὲν εἶδεν αὐτὸς τὸν Εὔγηνον, ἀλλ' ἤκουσε παρὰ τοῦ Καλλίου ὅτι διατρίβει ἐν Ἀθήναις.

τετέλεκε] ὄρθως ὁ Βενιζῆρος ἀντὶ τοῦ τῶν γειρογρ. τετέλεκει ἔγραψε παραχείμενον· διότι καὶ ἡ σημασία τοῦ ὑπερσυντ. δὲν ἀρμόζει, καθότι, ὅτε ὁ Σωκράτης διελέγετο τῷ Καλλίᾳ, δὲν εἴχε τελέση γρήματα πᾶσιν, ἀλλ' ἔμελλε νὰ πράξῃ τοῦτο τῷ Εὐγένῳ (Engelh.). Περὶ τῆς σημασίας τοῦ τετέλεκτο (=ἀποτίνειν) πρό. «τετέλεκτο, ἐπιτετέλεκτο, πορεῖτο ἢ τὸ δαπανᾶν» (Σουΐδ. ἐν λ.), παρὰ δὲ Πλάτωνι λέγεται «τετέλεκτο χρήματα (Κρίτ. 48, γ'. Κρατύλ. 391, δ'-γ'), ἀργύριον (Πρωτ. 311, δ'-γ'), μισθὼν (Πρωτ. 311, δ'-γ'), φόρον (Αλκ. Α', 429, α'), δῶρα (Αλκ. Β', 149, ε'), μετοίκιον (Νόμ. 850, δ'), ξεσοίτια (Νόμ. 955, ε').

Καλλία τῷ Ἰπποτίκον] οὗτος ἦν οὕτω πλούσιος ὥστε κατὰ τὴν τοῦ Πλουτάρχου (Πειριλ. ΚΔ') μαρτυρίαν ἐλέγετο ὁ πλούσιος, ὁ δὲ οἶκος αὐτοῦ ἦν κοινός ξενών τῶν σοφιστῶν (Πρωτ. 314, ε' κ. ἐ. 315, δ'). Πρός αὐτὸν δὲ λέγει ὁ Σωκράτης παρὰ Ξενοφῶντι (ἐν Συμπ. α', 5): «ἀεὶ σὺ ἐπισκόπεις ἡμᾶς καταφρονῶν ὅτι σὺ μὲν Πρωταγόρας τε πολὺ ἀργύριον δέδωκας ἐπὶ σοφίᾳ καὶ Γοργίᾳ καὶ Προδίκῳ καὶ ἄλλοις πολλοῖς, ἡμᾶς δὲ ὄρχες αὐτουργούς τινας τῆς φιλοσοφίας ὄντας».

αὐτοῦ] δοτικὴ περιποιητικὴ τοῦ λαβεῖτο.

ἐπιστάτηρ] λέγεται ἐπιστάτης ὁ ἐφεστηκὼς πράγματι οὐφρεγμότες (Ἀρποκρ. ἐν λ. Ψπερεῖδ. κατὰ Δημ. IV, 16. Πολυδ. Ζ', 183). Ἐνταῦθα μὲν λέγεται ἐπὶ κτηνῶν, κατωτέρω δὲ (σελ. 20, δ') ἐπ' ἀνθρώπων (ἀντὶ τοῦ διδάσκαλος).

λαβεῖτο καὶ μισθώσασθαι] τὸ λαβεῖτο κείται συνωνύμως πρὸς τὸ μισθώσασθαι (πρβλ. καὶ σελ. 20, δ'). διότι τὸ λαμβάρω καθοικὸν ὃν τιθεται καὶ ἀντὶ τοῦ δαρεῖζομαι (Ἀριστοτ. ΑΘην. Πολ. Μ', § 3 καὶ ΛΘ', § 6) καὶ ἀντὶ τοῦ ὥροῦμαι (Ἀριστοφ. Νεφ. 1224—1267. Εἰρ. 1261 κτλ.) καὶ ἀντὶ τοῦ μισθοῦμαι (Κόντ. ἐν 'Αθηνῷ τόμ. Δ', σελ. 100—101). Διαφέρει δὲ τὸ ἐνεργ. μισθῶ τοῦ μέσου μισθοῦμαι τι· διότι τὸ μὲν ἐνεργ. = διδωμένον τι ἐπὶ μισθῷ, τὸ δὲ μέσον = λαμβάνω τι ἐπὶ μισθῷ (Ασωπ. Π. Β', σ. 314, § 69. Γ. Ζηκ. Συντ. § 175, σημ.). Παρὰ δὲ Πλάτωνι ὁ ἐνεργ. τύπος ὑπάρχει μόνον σύνθετος ἀπομισθοῦτος (Πολιτ. 475, δ').

καλώ τε κάγαθώ] παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς λέγεται πάντοτε κατὰ κράσιν «καλὸς κάγαθός» ἢ «καλὸς τε κάγαθός» (Φωτι. Λεξ. σελ. 309, 7. Σουΐδ. σελ. 561, δ' Βεν.), ἐν ᾧ δὲ τὰ ἐπιρρήματα εὑρίσκονται κατ' ἀμφοτέρας τὰς θέσεις «καλῶς τε καὶ εὖ» καὶ «εὖ τε καὶ καλῶς» (Λοζεκ. Παραλ. σελ. 65), τὰ ἐπιθετὰ ὅμως λέγονται μόνον «καλὸς κάγαθός» οὐγὶ δὲ καὶ «ἀγαθός καὶ καλὸς» (Ἐλλάδ. παρὰ Φωτ. Βιβλ. σ. 529)

καὶ «τὸ μὲν καλὸς ἐπὶ τῆς ἐν σώματι ὥρας, τὸ δὲ ἀγαθὸς ἐπὶ τῆς ἐν ψυχῇ» (Σουΐδ. σελ. 561, 6'), εἶνε δὲ καλὸς κἀγαθός τις, «ὅταν τελέως σπουδαῖος ἦ» (Ψ. Ἀριστοτ. Ἡθικ. Μ. Β', 6', 2).

ἢ γρ' ἀρ οὐτος]. δηλ. εἰ . . . ἐγενέσθηρ.

τῶν iππικῶν] οὗτος θὰ ἡτο ἐπιστάτης τῶν πωλῶν, ὁ δὲ γεωργικὸς τῶν μύστων.

ἐρ νῷ ἔχεις] = διανοεῖ, ἐννοεῖς, πρόθλ. «τί ἐρ νῷ ἔχεις ποιεῖν;» (Πλάτ. Κρίτ. 50, α'). «λέξατε πρός με τι ἐρ νῷ ἔχετε» (Ξεν. Ἀν. Γ', γ', 2).

τῆς ἀρθρωπίνης τε καὶ πολιτικῆς] κατ' ἐπεξήγησιν διορισμοὶ τοῦ «τοιαύτης» = ἀρετῆς, ἣν ὅφειλον νὰ ἔχωσι καὶ ως ἀνθρώποι καὶ ως πολίται.

διὰ τὴν τῶν νιέων κτῆσιν] = γέννησιν σύῶν (γενικὴ ἐξ ἀντικ.), πρόθλ. καὶ «παῖδας κτησάμενος» (Εὔρ. Ιφ. Τ. 695) καὶ τὸ δημόδες «ἀπέκτησεν ἐρ παιδὶ» (= ἐγέννησεν).

ποδαπός] «ποδαπός ἐπὶ γένους λέγων ὄρθως <ἄν> εἴποις, οἷον ποδαπός ἐστι, Θηβαῖος ἢ Ἀθηναῖος;» (Θωμ. Μάριστρ. 289, 3. Φρύνιγ. σ. 56) καὶ «ποδαπός ποιὸς θύνους, ποίας χώρας» (Σουΐδ. 865, 6' Βεκ.).

Ἐνηρος] τινὰ τῶν γειραργο. προπαροξύνουσιν, ἀλλα δὲ ὀξύνουσιν Εὐηρός. Καὶ οἱ γραμματικοὶ οὐχὶ περὶ τοῦ ποιητοῦ, ἀλλὰ περὶ τοῦ ποταμοῦ διαφωνοῦσι· διότι ὁ μὲν Ἡρόδιανός (Α, 181, 26 Lentz) τονίζει Εὐηρός, ὁ δὲ Στέφανος ὁ Βυζάντιος

(σελ. 421, 17) καὶ ὁ Ἡσύχιος (ἐν λ.). Εὕηρος, ὁ καὶ προτιμότερον εἶνε.

πέτρε μηῶν] μικρὸς ἦν ὁ μισθὸς τῶν πέντε μνῶν τοῦ Εὐήρου παραβαλλόμενος πρὸς τὰς 100 μνᾶς, ἃς ἐλάμβανον οἱ ἄλλοι σοφισταί Πρωταγόρας καὶ Γοργίας (Ὀρα σελ. 19, ε'), ἡ δὲ μηᾶ ποσότης γρηγματικὴ οὖσα καὶ οὐχὶ νόμισμα ἡδύνατο ἐκατὸν δραχμὰς (Πολυδ. Θ', 56. 59. 86).

ἔμαχάρισα, εἰ . . . ἔχει . . . διδάσκει] αἱ διὰ τοῦ εἰ πλάγιαι ἐρωτηματικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται ἐνταῦθα καθ' ὄριστικήν, ώς εἰ ἦν «εἰπορία μαχάριος ἐστιν Εὕηρος, εἰ . . . ἔχει . . . διδάσκει».

ώς ἀληθῶς] προηλθεν ἐξ ἐλλειψεως καὶ ἀφομοιώσεως τοῦ ἐπιθέτου εἰ ἔχει ταύτην τὴν τέχνην οὐτως, ώς ἀληθές ἐστιν (Κυνν. Γρ. § 555, σημ. 45. Γ. Ζηκ. Συντ. σελ. 13, σημ. 3),

κατ' ἄλλους δὲ = εἰ ἔχει ταύτην τὴν τέχνην οὐτως, ώς ἔχει τις ἀληθῶς (πρόθλ. Σχοιναν. παρ' Ισπιώ σελ. 368) καὶ κατ' ἄλλους = εἰ ἔχει ταύτην τὴν τέχνην οὐτως ὥστε ἀληθῶς δοκεῖν ἔχειν (πρόθλ. Ελλενδ. Σοφοκλ. Λεξ. τόμ. Β', σ. 999). «Ορα καὶ Βίγρε. σελ. 563 καὶ Βασιάδ. Δημ. σελ. 253—4.

οὖτως ἐμμελῶν] ἐμμελῆς κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ πλημμελῆς (Πλ. Κριτ. 106, 6') ἐν μεταφορᾶς τῆς μουσικῆς = ὁ μέτοχος τοῦ ὄρθος μέτρου, ὁ μέτριος (Πλάτ. Νόμ. 760, α'. 776, 6'), ἐνταῦθα δὲ καίται ἀντὶ τῆς μετρίας τιμῆς τῶν 5 μνῶν (εὐθηγά) κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν τεραστίαν καὶ παρὰ τὸ μέτρον ὑπερβολι-

κήν τῶν ἄλλων σοφιστῶν τιμὴν τῶν 100 μηδὲν. Οὐ Fischer κακῶς ἐρμηνεύει τὸ ἔμμελῶς διὰ τοῦ προθύμως.

ἐκαλλυρόμην] μόνον οὗτος ὁ τύπος ἀπαντᾷ ἐν τῆς μέσης διαθέσεως παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις καὶ μόνον ἐνταῦθα = ἐξεμνυνόμην, ἐκαμάρων. Οὐ λόγος δὲ γέμει εἰρωνείας.

ἡθρυνθύμην] μόνον ὁ τύπος οὗτος ἀπαντᾷ ἐνταῦθα καὶ τὸ ἡθρύνετο (Ξεν. 'Αγησ. 0', 2) παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις, εἶναι δὲ συνώνυμα τὰ ῥήματα, πρᾶλ. Ἡσύχ., καὶ Σουΐδ. ἐν λ. καὶ Βενκ. 'Αγένδ. 209, 9. 322, 27.

ἀλλ' οὐ γάρ ἐπίσταμαι] ὅρα σ. 19, γ'. δηλ. ταῦτα, ἀπερ διδάσκει ὁ Εὔηνος.

Κεφ. 3. Ἀποδείξας ὅτι ἡ κατ' αὐτοῦ διαβολὴ εἶναι φεύδης ἔξετάζει νῦν τὰς ἀφορμὰς ταύτης.

ὑπολάθοι ἄρ τις] = δύναται τις ἵσως ἔξι ὑμῖν νά με διακόψῃ (δι' ἐρωτήσεως αὐτοῦ), πρᾶλ. Πλάτ. Πρωτ. 320, γ'. "Ἀλλοτε δὲ = νομίζειν (σελ. 35, α'. 40, 6') τὸ ἐπολαμβάνειν.

τὸ σὸν τί ἔστι πρᾶγμα] = τὸ πρᾶγμα εἶναι αὐτὸ τὸ ἴδιον σου; τί ἔκκαμες; πρᾶλ. «φαῦλον γάρ ἂν εἴη τὸ ἔμὸν πρᾶγμα» (Πλάτ. 'Ιππ. Μ. 286, ε' = φαῦλως ἔχουσι τὰ κατ' ἔμὲ = τὴν ἔχω ἀσγημα) καὶ «θαυμάζω ὅτι ποτ' ἔστι τὸ σὸν πρᾶγμα» (Πλάτ. 'Αλκ. Α', 104, δ' = τὸ διανοεῖ, ἐν νῷ ἔχεις) καὶ «ἀσγημον ὃν φανεῖσθαι τὸ τοῦ Σωκράτους πρᾶγμα» (Πλάτ. Κρίτ. 53, δ' = ὁ Σω-

κράτης καὶ τὰ ἀφορῶντα αὐτόν). Οὐ Λατīνος μεταφράστης Φικίνος ηρμηνεύει διὰ τοῦ «quid . . . tuum est opus?

πόθεν] = ἐκ τίνος αἰτίας, πρᾶλ. καὶ «μετὰλλῳ γάρ ὑμᾶς διδάσκειν, δύθερ μοι ἡ διαβολὴ γέγονε» (σελ. 21, 6') καὶ τὸ ἐρτεῦθεν = ἐκ ταύτης τῆς αἰτίας (σελ. 21, δ'. 23, γ').

οὐ γάρ δῆπον . . . γε] πρᾶλ. «οὐ γάρ δῆπον φεύδεται γε» (σελ. 21, 6') καὶ οὐ δῆπον τούτου γε ἔνεκα οἱ ἔκει ἀποκτείνουσι» (σελ. 41, γ'). Όρα καὶ Εὐθύφρ. 43, α'. Γοργ. 455, α'. Πολ. 509, α'.

οὐδέρ] ἀντὶ τοῦ μηδὲρ κατ' ἐπιδρασιν τοῦ οὐ ἐτέθη οὐδέρ.

περιττότερον πραγματευομέρον] = περιεργάζεσθαι (σ. 19, 6'), ἀσγολεῖσθαι περὶ τι ἔξι ἀνωφελοῦς περιεργίας καὶ ματαιότητος, πρᾶλ. «ἳν δὲ καὶ πεπαχιδευμένος ἀπλῶς, οὐ πολύτροπος, οὐδὲ περιττός σοφίσμασι καὶ πανούργημασιν ἀνθεύόπων κακοδαιμόνων» (Διῶν Χρυσόστ. λόγ. Α', σ. 64) καὶ «πόρος περισσός» (Σοφ. 'Αντιγ. 780 = μάταιος) καὶ «μούχθος περισσόν» (Αἰσχύλ. Ηρομ. 383). Εἶναι δὲ γενικὴ ἀπόλυτος μετὰ σημασίας ὑποθετικῆς = εἰ μὴ σὺ τῶν ἄλλων περιττότερον ἐπραγματεύου (περιεργότερον ἔπραττες).

ἔπειτα] ἔρμηνευόμενον διὰ τοῦ σῆμας παραβάλλουσιν οἱ ἔρμηνευταί πρὸς τὸ Πλάτ. Λαζ. 192, 6'. Καθ' ὑμᾶς δὲ ἔρμηνευτέον διὰ τοῦ τότε, ἔπειτα, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει καὶ Λαζ. διὰ τοῦ d e i n d e καὶ post καὶ οὐχὶ διὰ τοῦ t a m e n.

φίμη τε καὶ λόγος] κεῖνται συγ-
ωνύμως καὶ ἐπὶ πακῆς ἐννοίας (σελ.
18, γ').

έργοντειν] οὕτως ἐγράψαμεν ἀντί-
τους ἐν τοῖς γειρογρ. «γέροντε». Ο
Stallbaum μετὰ τὸν Poppo (Prol.
ad Thuc. A' p. 452) νομίζει ὅτι
ὁρθῶς ἐτέθη ὁ παρακείμενος, διότι ἡ
φήμη ἔκεινη ἀληθῶς ἐγένετο, ὡς εἰ-
τὸ πλῆρες ἦν: «λόγος γέροντε, ὃς
οὐκ ἄττικός εἴη, εἰ μὴ τι ἐπραττεῖ».
Ἐγὼ δ' ὅμως νομίζων ὅτι ὁ παρα-
κείμ: ἀτόπως ἔχει μετέγραψα ὥδε:
«οὐν γάρ <ἄτ> δήποτον σοῦ γε...
λόγος ἔργοντειν [εἰ μή... οἱ πολ-
λοί]».

εἰ μή τι... οἱ πολλοί] ὀδελίζει
τὴν πρότασιν ταύτην ὁ Ἐρμαννός
μετὰ τοῦ Κοδῆτου (de art. in-
terpr. p. 442. Var. Lect. p.
299), οἵς ἡκολούθησαν καὶ ἄλλοι.
“Ἐτεροι δόμως τηροῦντες τὴν πρότα-
σιν ταύτην νομίζουσιν ὅτι εἶνε διπλῆ
διόδισις καὶ παραβάλλουσι πρὸς γω-
ρία διορθούμενα (Πλάτ. Χαρμ. 176,
6).” Ιων 538, δ'. Φαΐδ. 67, ε').
Διάφορον δ' εἶνε τὸ ἐν Ἀπολογ.
σελ. 27, δ'. Εἶνε δὲ ἡ πρότασις
οὗτη σχόλιον τοῦ «σοῦ οὐδὲν τῷ
ἄλλῳ περιττότερον πραγματευο-
μένον».

αὐτοσχεδιάζωμεν] πρᾶλ. Κοραῆγ
(εἰς Ἰσοκρ. Εὐχ. 41): «ἀπροδύουλεύ-
τως καὶ μὴ προεντρεπειθέντα πράτ-
τειν ἡ λέγειν σημαίνει τὸ αὐτοσχε-
διάζειν. Καὶ οἱ μὲν Ἀττικοὶ τῷ
συνθέτῳ ἐχρήσαντο (Μοίριδ. Ἀττικ.
σελ. 46), οἱ μεταγενέστεροι δὲ καὶ
τὸ ἀπλοῦν σχεδιάζειν ἐπὶ τῆς αὐ-

τῆς σημασίας ἔταξαν» (Ὀρα καὶ Βεκκ.
Ἀνεκδ. σελ. 83, 4. Εὔσταθ. Πλ.
Π., 1080, 6). Ο Πλάτων μετεγει-
ρίσατο τὸ ἔχειν καὶ ἀλλαχοῦ (Εὐ-
θύφρ. 5, α'. 16, α'. Κρατύλ. 413,
δ'. Φαΐδρ. 236, δ'). Μενέξ. 235, γ'.
δ'. Σίσυφ. 390, 6'), ἀπαξ δὲ καὶ τὸ
ἀπαυτοσχεδιάσαι (Εὔθύδ. 278, ε').
‘Αντιτίθεται δὲ εἰς τὸ «ἀρθῶς νο-
μίζειν» (Πλάτ. Εὐθύφρ. 5, α').

Ταῦτι μοι δοκεῖ] = ὁ λέγων ταῦτι
δοκεῖ μοι λέγειν δίκαια. Εἶνε δὲ τὸ
ταῦτι ἀναφερόμενον εἰς τὰ ἡγούμενα
ἀντικείμ. τοῦ ὁ λέγων.

τό τε ὄρομα] δηλ. τὸ εἶναί με
σοφόν, πρᾶλ. «πολλὰς διαβολὰς ἀπ'
αὐτῶν (τῶν ἀπεγνωσθέντων) γεγονέναι,
ὅνομα δὲ τοῦτο λέγεσθαι: σοφὸς εἰ-
ται» (σελ. 23, α') καὶ «δι' οὐδὲν
ἄλλ' ἢ διὰ σοφίαν τινὰ τοῦτο τὸ
ὄρομα ἔσχηκα» (σελ. 20, δ'). “Ορα
καὶ σελ. 31, ε'. ‘Ενταῦθα τὸ ὄρομα
= φήμη, προσωνυμία, παρωνύμιον.
“Ἄλλοτε δὲ λέξις (σελ. 17, 6'. γ')
ἢ ὀνομασία τινὸς κυρίου (σελ. 21,
γ') ἢ ὀνειδος (σελ. 38, γ').

‘Ακούετε δι]] καὶ «ἄκουετε δή
μουν» (σελ. 32, α') καὶ Φαΐδ. 96,
α'. Ταῦτα λέγονται, ὅταν εἶνε ἀνάγκη
νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν τοῦ
ἀκούοντος, πρᾶλ. «ἄκουε δή· τοῦτο
παροιμιῶδές ἐστιν ἐφ' ὃν ἐκκαλέσα-
σθαι βουλόμεθα τὸν ἀκούοντα» (Σχολ.
Πλάτ. εἰς Τιμ. σελ. 20, δ' καὶ Τιμ.
εἰς Ηροκλ. 25, γ').

εν̄ μέρτοι ἴστε, πᾶσαν... ἐρῶ] παρενθετικῆς τιθεται τὸ «εν̄ ἴστη»
καὶ «εν̄ ἴστε» εἰς τὰς τοιαύτας φρά-
σεις ἀνευ τοῦ ὅτι, ως «ταῦτα γὰρ

κελεύει ὁ θεός, εὐ̄ ἵστε» (σελ. 30, α') καὶ «εὐ̄ γὰρ ἵστε, ἐὰν ἐμὲ ἀποκτεῖντε, οὐκ ἐμὲ μεῖζῳ βλάψετε» (σελ. 30, γ'). «Ορα καὶ Πλάτ. Κρίτ. 54, δ'. Ξεν. Ἐλλ. Ε', α', 14 καὶ Βιγρ. σελ. 269, 47. Κυνν. Γρ. § 548, 1, α'.

'Εγὼ γάρ] διασαφητικός ὁ γάρ (πρᾶθ. καὶ 20, ε'). Χαιρεφῶντα γάρ καὶ 21, α' καὶ 6' ταῦτα γάρ καὶ 22, α'. 6' καὶ 30, γ' καὶ 31, 6'. 32, α' καὶ 40, γ').

οὐδὲν ἀλλ' ἥ] πρᾶθ. «τίνα ἄλλον ἔχουσι λόγον βοηθοῦντες ἐμοὶ ἀλλ' ἥ τὸν ὄρθον τε καὶ δίκαιον;» (σελ. 34, 6'). Τίθεται δὲ τὸ «ἀλλ' ἥ» μετ' ἀποφατικὴν πρότασιν ἡ ἑρωτηματικὴν ισοδυναμοῦσαν ἀποφατικῆν, προύκυψε δ' ἐκ συγχωνεύσεως δύο συγγενῶν συντάξεων, «οὐδὲν ἀλλο . . . ἥ» καὶ «οὐδὲν ἀλλο . . . ἀλλά» (Γ. Ζηκ. Συντ. § 508, σημ.), πρᾶθ. καὶ Meisterh. Gr. Ep. 2 σ. 214, 41.

ἔσχηκα] = ἔχω λαβών (πρᾶθ. σελ. 19, α' καὶ Πλάτ. Φαιδρ. 241, 6').

ποιαρ δή σοργιαρ ταύτην] παρελείφθη δή διὰ πρόθεσις διὰ τὴν στενὴν πρὸς τὰ ἡγούμενα συνάρτειαν, πρᾶθ. «περὶ δὴ τούτων αὐτῶν ὁ λόγος ἡμῖν . . . ὄρθως ἂν γίγνοιτο· τίτρωρ; (Πλάτ. Ηολιτικ. 283, γ'). Τὸ δὲ ταύτην συνήθη τῇ ἑρωτηματ. ἀντων. ποιαρ οὕτη κατηγορούμενω, πρᾶθ. «ἄγγειαρ φέρωρ χαλεπήν. Τίτρα ταύτην;» (Πλάτ. Κρίτ. 43, γ'). Ήδύνατο νὰ ἥ καὶ ἄλλως ὅδες «ποια δή (ἐστιν) ἡ σοργία αὕτη;»

κιρδυνεύω ταύτην εἰραι σοργός] = φαίνομαι ὅτι εἶμαι σοργός, πρᾶθ.

«κιρδυνεύει μὲν γάρ οὐδέτερος οὐδὲν καλὸν καγαθὸν εἰδέναι» (σελ. 21, δ') καὶ «κιρδυνεύει σοφός τις εἶναι (Εζούσφ. Σ., γ') καὶ «κιρδυνεύεις οὐκ ἀληθῆ λέγειν» (Ποργ. 489, 6'), κτλ. «κιρδυνεύει, ἐγγίζει» (Τίμ. λ. Πλάτ. ἐν λ. καὶ Σουΐδ. ἐν λ.) καὶ «τὸ κιρδυνεύειρ, ἐλέγγεσθαι καὶ δείχνυσθαι νῦν σημαίνει» (Σχολ. Λανεκδ. εἰς Γρηγ. Ναζ. Λόγ. 32). Τὸ ῥῆμα ἐκ τῆς πρώτης αὐτοῦ σημασίας μεταπίπτει εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ δύρασθαι συμβῆναι ωστε, ἐγγίζειρ (πρᾶθ. καὶ «αυτοῦ τῷ ἔστι κιρδυνος φορεοῦ πλησιασμός» Αριστοτ. Ρητ. Β', 5) καὶ ἐντεῦθεν πιθαρὸν εἴραι, φαίνεσθαι. Λέγεται δὲ οὐ μόνον ἐπὶ φαύλων τινῶν, ώς «κιρδυνεύομεν . . . φαῦλοι τινες εἶναι ἄνδρες» (Πλάτ. Μέν. 96, δ'), ἄλλα καὶ ἐπὶ εὐνοϊκῶν καὶ τερπνῶν, ώς «κιρδυνεύεις ἐν καιρῷ τινι οὐκ ἐρεβαῖ με» (Πλάτ. Κρίτ. 44, α') καὶ «κιρδυνεύει . . . φρόνιμός τις εἶναι» (Πλάτ. Αλκιβ. Β', 142, ε').

ταύτην εἴραι σοργός] ως τὰ ῥήματα δέχονται σύστοιχον αἰτιατικήν, οὗτο καὶ τὰ ἐπίθετα, πρᾶθ. «μήτε τι σοργός ὃν τὴν ἐκείνων σοργιαρ μήτε ἀμαθής τὴν ἀμαθίαρ» (σ. 22, ε') καὶ «κακὸν πᾶσαν κακιαρ» (Πλάτ. Πολ. 490, δ') καὶ «δοῦλος τὰς μεγίστας θωπείας καὶ δουλείας» (αὐτ. 579, δ'), κτλ. Λέγεται δὲ καὶ «οὔτε μέρα οὔτε σμικρὸρ σοργός ὄντος» (Απολ. σελ. 21, 6') ἀντὶ τοῦ «οὔτε μεγάλην οὔτε σμικρὰν σοργίαν σοργός ὄν». «Ορα Εἰσαγ. § 41.

τάχ' ἀρ] τὸ τάχα ἐκ τῆς γρονι-

κῆς σημασίας (=ταχέως), ή τις ἀπαντᾷ σπανίως καὶ παρὰ τοῖς πεζοῖς (Θουκ. Λ', 77, 5. Η', 94, 2. Πλάτ. Φαιδρ. 242, α'. Κριτ. 108, γ'), μετέπειταν εἰς τὴν τροπικὴν (=ἴσως) μετὰ τὸν "Ομηρον. Ἐνίστε δὲ τίθεται μετὰ τοῦ Ἰσως ὅμοιος ἡ μετὰ τοῦ ἀριστοῦ ποὺ πρὸς μεζονα τῆς ἐννοίας δηλώσιν (Πλάτ. Απολ. 31, α'. Σοφ. 247, δ'. Πολιτ. 264, γ'. Φιληδ. 13, δ'. Νόμ. 629, α'. 676, γ'. Φιδρ. 256, γ'. Θουκ. Τ', 10, 4. 34, 2, 78, 3), πρᾶλ. «τὸ δὲ τάχα ἀντὶ τοῦ Ἰσως... καὶ μόνον τίθεται καὶ μετὰ τοῦ Ἰσως, ποτὲ δὲ καὶ μετὰ τοῦ ποὺ τοῦ δηλοῦντος τὸ Ἰσως ἐκ παραλλήλου, οἶνον... τάχ' Ἰσως καὶ τάχα πον καὶ Ἰσως πον» (Θωμ. Μάγιστρ. 357, 5).

οὐκ ἀρτὶ ξελεγον] =οἱ ἀρτίως λεγθέντες σοφισταὶ, Γοργίας, Πρόδικος καὶ Ἰππίας (σελ. 19, ε').

μείζω τινὰ ἡ κατ' ἄρθρωπον] =ἡ ἀνάλογον πρὸς τὴν τοῦ ἀνθρώπου οὐπεράνθρωπόν τινα σοφίαν, πρᾶλ. «δύο γάρ οὐπλιτας μέζονας ἡ κατ' ἄρθρωπον φίνουν ἔχοντας» (Ἡροδ. Η', 38) καὶ «νεκρὸν μείζω ἡ κατ' ἄρθρωπον» (Πλ. Πολ. 359, δ'), «μεῖζον ἡ κατ' ἄρθρωπον νοσεῖν» (Σοφ. Οἰδ. Κ. 598), «προσελθὼν χρείττων τις ἡ κατ' ἄρθρωπον» (Ξεν. Παιδ. Η', ζ', 2), «μεῖζον ἡ κατ' ἄρθρωπον φρονεῖ» (Ἀντιφάν. παρ' Αθην. Ι', 444, 6').

ἡ οὐκ ἔχω τι λέγω] =εἰ δὲ μὴ (ἄλλως) δὲν ἔχω τι νὰ λέγω περὶ ταύτης τῆς σοφίας αὐτῶν. Ὁ Forster γράφει «ηρούχεχχωδιλέγω». Κατὰ δὲ τὸν Stallbaum καὶ Fi-

scher ἡ φράσις ἐμπειριέχει εἰρωνεῖαν καὶ =ἡ θεῖαν ἔχουσι σοφίαν ἡ οὐδεμίαν. Τό δὲ σημαίνει ἔξαίρεσιν =εἰ δὲ μὴ, ἄλλως (Γ. Ζηκ. Συντ. § 494). Τό δὲ λέγω εἶναι οὐποτακτική, ἡ δὲ πρότασις πλαγία ἐρωτηματικὴ =ὅτι λέγω, ὅπερ ἔχουσι καὶ τινὰ γειρόγραφα.

οὐ γάρ δὴ ἔγωγε] ὁ γάρ αἰτιολογεῖ οὐπονοούμενην πρότασιν «οὐδέταραι γάρ ἀπατᾶσθαι».

ὅστις φησί] εἶναι οὐποκείμεν. τοῦ γενέδεται καὶ λέγει=ό φάσκων (δηλ. ἐπίστασθαι με αὐτήν).

ἐπὶ διαβολῆς τῇ ἐμῇ] ὅρα σελ. 19, α'. Εἶναι δὲ ισχυρότερον ἡ τὸ «ἐπὶ τῇ ἐμῇ διαβολῇ» = ἔνεκα τοῦ διαβάλλειν ἐμέ.

καὶ μοι] δοτικὴ γαριστικὴ = καὶ παρακαλῶ (πρᾶλ. σελ. 30, γ'). Γ. Ζηκ. Συντ. § 95, σημ.

μὴ θορυβήσῃ] ὅρα σελ. 17, δ'.

μηδ' ἔαρ δόξω] ὁ ἐν τῷ μηδὲ περιεγόμενος καὶ εἶναι ἐπιδοτικός. Τυπάρχει καὶ γραφὴ «μηδὲ ἄρ» καὶ «μηδέρ, ἄρ».

δόξω τι... μέρα λέγειν] = μεγαληγορεῖν, καυγᾶσθαι, πρᾶλ. «μὴ μέρα λέγε» (Πλ. Φιδ. 95, 6') καὶ «μήπω μέρη εἴπησ» (Πλ. Σοφιστ. 238, α').

οὐ γάρ ἐμότι ἐρῶ τὸν λόγον] συνήθης τρόπος τοῦ θηρεύειν τὴν εὔνοιαν, ὅτε οὐπῆρχε φόδος μὴ κατηγορηθῆ τις δι' ἀλαζονείαν, πρᾶλ. Εὔριπ. Αποσπ. Μελανιπ. 22 «οὐκ ἐμός δ μῆθος, ἀλλ' ἐμῆς μητρός πάρα» καὶ «λόγος γάρ ἐστιν οὐκ ἐμός, σοφῶν δ' ἔπος» (Εὔρ. Τέλ.

513). "Ορα καὶ Πλάτ. Ἀλκ. Α', 124, γ'. Συμπ. 177, α'. Διον. Ἀλκι. τόμ. Γ', σελ. 969. Θεμιστ. Λόγ. 21, σελ. 246, 6'. Στοῦ. Ἀνθολ. σελ. 594. Εἶνε δὲ τὸ ἐμὸν κατηγορούμενον = ὁ λόγος, ὃν ἔρδη, οὐκ ἔστιν ἐμὸς (ὅρα καὶ σελ. 31, γ').

ἀξιόχρεωρ] «σημαίνει κυρίως ὁ ἀξιόχρεως τὸν ἀξιὸν τοῦ γρέους, τουτέστι τὸν ἴκανὸν διαλῦσαι τὸ γρέος, κατὰ μεταφορὰν δὲ καὶ τὸν ἀξιόπιστον, οὗτον ἔστι τὸ μάρτυς ἀξιόχρεως, καὶ ἀπλῶς τὸν ἴκανὸν ὅτιον ἀπεργάτασθαι» (Κοραῆς εἰς Ἰσοκρ. τόμ. Β', σ. 70), πρᾶλ. σ. 38, 6' καὶ Ἰσοκρ. «ἀξιόχρεως, ἀξιόπιστος» καὶ Σουΐδ. «ἀξιόχρεως, ἴκανός, ἔχεγγυος, ἀξιόπιστος». Συγχάκις δὲ λέγεται ἐπὶ ἀξιόπιστου ἔγγυητοῦ (σελ. 38, 6'. Νόμ. 871, ε'. 914, δ'-ε'. 937, 6'). Εἶνε δὲ κατηγορούμενον.

ἴμιντ] δοτικὴ δοξαστικὴ τοῦ ἀξιόχρεωρ = κατὰ τὴν κρίσιν ὑμῶν.

τὸν λέγοντα ἀρούσω] ἐννοεῖται ὡς ἀντικείμ. ἐκ τῶν ἡγουμένων τὸ «τὸν λόγον», σημαίνει δὲ τὸ ἀποδιδόναι, στηρίζειν τι εἰς τι (πρᾶλ. Πλάτ. Θεατ. 175, α'. Ἀλκι. Α', 410, ε'. 412, δ'. Λυστ. 12, 28 καὶ 61 καὶ 81, 22, 8. Ἰσοκρ. 10, 67 καὶ 11, 41).

Τῆς γὰρ ἐμῆς] ὄμαλῶς θὰ εἶγεν οὕτω: «παρέξουμαι γὰρ ὑμῖν τὸν θεὸν τὸν ἐρ Λειφοῦς μάρτυρα τῆς ἐμῆς σορίας, εἰ δή τις ἔστι καὶ οὖα ἔστιν», πρᾶλ. καὶ «εὖ τοίνου ἔσθι... ὅτι οὐδέπω ἀπτει ἀντῆς ὅση ἔστιν ἡ ἀπορία» (Πλάτ. Παρρ.

133, α' = αὐτῆς τῆς ἀπορίας ὅση ἔστιν). Τὸ δὲ τις καὶ οὖα εἶνε κατηγορούμενα = ἐὰν βιβαλίως ἡ ἐμὴ σορία εἶνέ τις (σπουδαία) καὶ ὄποια (ποίας λογῆς).

Χαιρεψῶντα γάρ] ὁ γάρ διασαφητικὸς (ὅρα σελ. 20, δ') = δηλαδὴ γνωρίζετε, νομίζω, τὸν Χαιρεψῶντα, ὅστις μεταξὺ τῶν οἰκειοτάτων τοῦ Σωκράτους πολλάκις μνημονεύεται, ἐντεῦθεν δὲ μανθάνομεν ὅτι ἔφυγεν ἐξ Ἀθηνῶν ἐπὶ τῶν τριάκοντα καὶ κατῆλθε μετὰ τοῦ Θρασυδόσκου καὶ εἶχεν ἀποθάνη πρὸ τοῦ Σωκράτους.

ἐκ νέον] = ἐκ νεανικῆς ἡλικίας (πρᾶλ. σελ. 18, 6').

καὶ ἴμων τῷ πλήθει] = τῷ δημοφιλέστερῳ (Ἀθηναίων, τῷ δημοκρατικῷ πλήθει (πρᾶλ. σελ. 31, γ' καὶ Μέγ. 90, 6')). 'Ανομοίως συνέταξε διότι ὥφειλε νὰ εἴπῃ «οὐδοί τε ἐμοί τε ἔταιρος ήτρ εκ νέον καὶ τῷ πλήθει ἴμων».

[έταιρός τε] καὶ *ξυνέργυε*] ὁ Κόρητος (Var. Lect. σελ. 299) ὀδέλλεισε τὸ «έταιρός τε», ὅπερ ἐλλείπει καὶ ἔν τινι γειρογράφῳ, δὲ Lud-wig ὀδελλίζει τὸ «έταιρός τε καὶ», ὅτι συνάπτεται τὸ «ὑμῶν τῷ πλήθει» τῷ «ξυνέργυγε». Οἱ δὲ τηροῦντες τὸ «έταιρός τε» παραβάλλουσι διὰ τὴν ἐπανάληψιν αὐτοῦ πρὸς τὸ Πλάτ. Συμπ. 184, α'. Πρωτ. 344, δ'. Εὔοδ. 307, γ'. Θεατ. 158, δ'. Φαῖδ. 69, 6'. πρᾶλ. καὶ I. Vahlen Zeitschr. f. d. österr. Gymnas. 1872 p. 522.

ξυνέργυε τὴν ρωγὴν ταύτην] λέγει «ταύτην» τὴν οὐχὶ πολὺ ἀπέ-

γουσαν καὶ ἐπὶ τῶν τριάκοντα συμ-
βάσαν (404—403 π. Χ.) διότι ἐκεῖ-
νοι παραλαβόντες τὴν πόλιν καὶ τυ-
ραννικῶς διοικοῦντες ἡνάγκασαν πολ-
λοὺς τῶν Ἀθηναίων νὰ φύγωσιν εἰς
Μέγαρα καὶ εἰς Θήρας, ὅπόθεν μετὰ
τοῦ Θρασυβούλου ὥρμηθέντες καὶ νι-
κήσαντες τοὺς τριάκοντα κατῆλθον
εἰς τὴν πόλιν (πρᾶλ. Ξεν. Ἐλλ. Β',
δ', 1 κ. ἔ.). Ἔννοητέα δὲ ἡ δοτικὴ
«ὑμῖν» = ἔψυχες σὺν θυμῷ. Οἱ δικα-
σται τοῦ Σωκράτους ως ὁ κατῆγορος
αὐτοῦ "Ανυτος ἦσαν ἀνδρες δημο-
κρατικοί, σὺν τῷ Ἀνύτῳ φυγόντες
καὶ μετ' αὐτοῦ κατελόντες.

καὶ μεθ' ὑμῶν κατῆλθε] ἵσως διὰ
τοῦτο ὁ Σωκράτης ποιεῖται λόγον
περὶ τῆς φυγῆς καὶ καθόδου τοῦ Χαι-
ρεψῶντος θέλων διὰ τοῦ παραδείγ-
ματος τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ νὰ ἀνα-
ρέσῃ τὴν γνώμην ὅτι δῆθεν ὁ Σωκρά-
της δὲν ἦτο φίλος τῆς δημοκρατίας (Ξεν. Ἀπ. Α', δ', 9). Οἱ παλαιοὶ δὲ
«ἰδίως ἐπὶ τῷ φυγάδων χρωμαται
τῷ κατέρχεται». (Σγολ. Ἀριστοφ. Βατρ. 4196), ἀλλὰ καὶ τῷ κάθο-
δορ ποιεῖσθαι (Ισοκρ. 9, 28), οἱ δὲ
μεταγενέστ. καὶ τῷ καταπορεύεσθαι,
ώς ἐνεργητ. δὲ μεταβατ. εἶνε τὸ
«κατάγει τινὰ» (Θουκ. Α', 111, 1.
Ἀνδοκ. 1, 103) καὶ κάθοδορ ποιεῖν
τινα (Θουκ. Η', 76, 7) καὶ καθίεται
φυγάδα (Ξεν. Ἐλλ. Β', δ', 20),
παρὰ δὲ μεταξεν. καὶ κατακαλεῖται
φυγάδα, ἡ δὲ πόλις καταδέχεται
τὸν φυγάδα (Ἀνδοκ. 1, 66, 3, 31.
Ξεν. Ἐλλ. Ε', α', 34. κτλ.).

ὥς σφροδρός ἐφ' ὅτι ὥρμησειεν]

ἀντὶ τοῦ «εἰ ἐπὶ τῷ ὥρμησειεν» (πρᾶλ. Stallb. εἰς Εὔούσηρ. p. 17.)
Τοῦ Χαιρεψῶντος τὴν σφροδρότητα
φανεροῖ ἡ Πλάτων (ἐν Χαρρ. 153,
6') λέγων περὶ αὐτοῦ ὅτι ἦν μαρικός
καὶ ὁ Σγολ. Ἀριστοφ. (Νεφ. 444)
«Χαιρεψῶν δοκεῖ γενέσθαι περί-
θερμοῖς» (πρᾶλ. καὶ Σουίδ. ἐν Ἀ.
σελ. 1114, δ' καὶ Ξεν. Ἀπ. Β', γ', 1
κ. ἔ). Πλὴν τοῦ Ἀριστοφάνους (Νεφ.
103 κ. ἔ. 501 κ. ἔ.) καὶ ὥπο ἄλλων
κωμικῶν ἔργων ὁ Χαιρεψῶν ἴσως
παρανοηθεῖς (ὅρα Σγολ. Πλάτ. Ἀ-
πολ. σελ. 20, ε'. Σγολ. Ἀριστοφ.
Νεφ. 104. 501). Ἀμεταβ. = ἐφ' ὅτι
ἥρμησεν, ἐπιγειρήσειεν.

μαντεύσασθαι] = νὰ ἐρωτήσῃ τὸ
μαντεῖον (πρᾶλ. Ἀριστοφ. Σφ. 159.
Ἡροδ. Α', 46. Η', 36. Αἰσχύλ. 3,
107), ἄλλοτε δὲ = προφητεύειν (σελ.
39, δ').

ὅπερ λέγω] διαριζεῖ τὸ «μὴ θο-
ρυβεῖτε», ὅπερ εἴπεν (ἐν σελ. 17, δ'
καὶ 20, ε') ἀνωτέρω, κεῖται δὲ ὁ
ἐνεστῶς ἐνταῦθα (πρᾶλ. καὶ σελ. 33,
γ'. Κρίτ. 45, δ'. Φαιδ. 58, γ'. Δάγ. 193, ε'), ἀνθ' οὗ ὁρθότερος εἶνε ὁ
ἄρριστος εἰπορ, ὃν μεταγειρίζεται
ἐν σελ. 29, δ', ἀλλ' ὁ ἐνεστῶς ση-
μαίνει = ὅπερ εἴπον πρότερον καὶ αὐ-
θίσεν λέγω. Καταντᾷ δὲ τοῦτο
ἴσον τῷ ὥσπερ εἴρηται. Κακῶς ὁ
Φ. Α. Οὐδόλφιος οὐδὲ μηνεύει αὐτὸ διὰ
τοῦ «ἄλλα διὰ τοῦτο, ὅπερ λέγω,
μὴ θορυβεῖτε».

ἥρετο γάρ δι]] ὅρα σελ. 20, δ'
περὶ τοῦ γάρ = δηλαδή, διὰ δὲ τοῦ
διῆ συνάπτεται ὁ διακοπεῖς λόγος.
Καὶ ἄλλοι μηνημονεύουσιν ὅτι ὁ Χαι-
ρεψῶν ἥρωτησε τὸ μαντεῖον περὶ τῆς

τοφίας τοῦ Σωκράτους (ὅρα Ψ. Ξεν. Ἀπολ. 14. Διογ. Λαέρτ. Β', 37. Σχολ. Ἀριστοφ. Νεφ. 144). «Ορα πῶς κρίνει περὶ τούτου ὁ Ἀθηναῖος (σ. 218, ε' κ. ἑ.).

ἀρεῖλερ] τὸ ἀραιεῖται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ χρησμοδοτεῖται ἀμεταβάτως «ἢ ἀπὸ τοῦ ἄρωθεν λαμβάνει τὸ πτεῦμα καὶ πληροῦσθαι τοῦ θεοῦ ἢ ἀπὸ τοῦ ἀρεῖται τὴν ἀγροιαν» (Σχολ. Πλάτ. Νομ. 856, ε' καὶ Βεζ. Ἀνεκδ. 596, 1) κατὰ τοὺς ἀργαῖους γραμματικούς, κατὰ δὲ τοὺς νεωτέρους ἐννοεῖται τὸ ἀντικ. φωνήν = ὕψωσε φωνήν, ἀπεκρίνατο.

μηδέρα σοφώτερον εἶναι] δῆλ. ἐμοῦ. Ἡ ἀπόκρισις τῆς Πυθίας πρὸς τὸν Χαιρεφῶντα ἦν: «σερδός Σοροκλῆς, σοφώτερος Εὑριπίδης, ἀρδρῶν δὲ ἀπάρτων Σωκράτης σοφώτατος» (κατὰ Σχολ. Ἀριστόφ. Νεφ. 144 καὶ Σουΐδ. 968, 6'). Ἄλλα κατὰ Διογ. Λαέρτ. Β', 37 ἔχει ὁ δεύτερος στίχος ὅδε: «ἀρδρῶν ἀπάρτων Σωκράτης σοφώτατος». Ἐντεῦθεν δὲ καὶ ὁ Σωκράτης ὑπὸ Κικερώνος (Cat. Maj. 21, 78) καλεῖται «is, qui est omnium sapientissimus Apollinis oraculo judicatus» (Fischer). Ὁλίγον δὲ διαφόρις διηγεῖται τοῦτο ὁ Σωκράτης ἐν τῷ Ψ. Ξενοφ. Ἀπολ. 14: «ἀρεῖλερ ὁ Ἀπόλλων μηδέρα εἶναι ἀρθρώπων ἐμοῦ μήτε εἰλευθεριώτερον μήτε δικαιότερον μήτε οὐρφορέστερον» (Forster).

ὁ ἀδειγδός] δῆλ. ὁ Χαιρεκράτης, ὃς ἦν νεώτερος τοῦ Χαιρεφῶντος (Ξεν. Ἀπομ. Β', γ', 45).

Κεφ. 6. ταῦτα] δῆλ. τὰ ἡγούμενα. δόθει] σημαίνει αἰτίαν (ὅρα σελ. 20, γ'). ταῦτα γάρ] ὁ γάρ διασαρητικὸς (ὅρα σελ. 20, δ').

ἐρεθυμούμην] πρᾶλ. «ἐρεθυμηθῶσι, κυρίως ἐν θυμῷ, τουτέστιν ἐν νῷ, βάλλωνται καὶ λογίσωνται. Ἡ δὲ συνήθεια κατεγρήσατο τῷ ἐρεθυμοῦμαι ἐπὶ τοῦ μημονεύνω» (Κοραῆς εἰς Ἰσοχρ. 2, 5).

airittetai] πρᾶλ. «airittetai ἀντὶ τοῦ δηλοῦ . . . καὶ airitteteσtai δὲ τὸ λεληθότως περὶ τινος λέγειν» (Σουΐδ. ἐν λ. σελ. 42, α').

οὔτε μέγα οὔτε συκρότ . . . σοφὸς] ὅρα σ. 19, γ' καὶ 20, ε'. 21, δ'.

σύροιδα ἐμαντῷ σοφὸς ὥν] εἰς τὸ σύροιδα ἐμαντῷ ἡ κατηγορηματικὴ μετογὴ συμφωνεῖ ἢ τῷ ὑποκ. ἢ τῇ δοτικῇ, ὡς «ἐμαντῷ ἔντιμη οὐδὲν ἐπισταμένῳ» (σελ. 22, δ'). Μετ' ἄλλου δὲ προσώπου τιθεται αὐτὴ κατὰ δοτικήν, ὡς «ἔντιμος Μελήτῳ μὲν γενδομένῳ, ἐμοὶ δὲ ἀληθεύοτιν» (σελ. 31, 6'), σπανιώτερα δὲ κατ' αἰτια., ὡς συνειδώς με ἀληθῆ ἐγκαλοῦντα» (Ψ. Δημ. 49, 58. πρᾶλ. καὶ Ἰσοχρ. 8, 113). «Ορα καὶ Βίγερ. σελ. 340. Γ. Ζηκ. Συντ. σ. 107, σημ. 2. Τὸ μὲν οἴδα = γινώσκω τι ἐξ ἀκοῆς ἢ ἐκ πληροφορίας ἄλλων, τὸ δὲ σύροιδα = γινώσκω τι ἐξ ιδίας ἀντιλήψεως, αὐτόπτης καὶ αὐτήκοος αὐτοῦ γενόμενος, ὡς «τὰ μὲν ἄλλ. ἔγωγε οὐκ οἴδα . . . οὐδὲ σύροιδα» (Δημ. 20, 13) καὶ αεξ ὥν παρὼν καὶ ἀκούων σύροιδα» (Δημ. 3, 3) καὶ «αὐτὸς ἔντιμος ἡ μαθὼν

ἄλλου πάρα; (Σοφ. Οἰδ. Τ. 704). Κυρίως τὸ σύνοιδά τιτι =οἶδα σὺν αὐτῷ τῷ πρᾶξαν! τι καὶ ὡς αὐτόπτης δύναμαι μαρτυρῆσαι περὶ αὐτοῦ, οὔτερον δὲ = γινώσκω ἀκριβῶς περὶ τινος, ὡς σύνοιδα ἔμαυτῷ, Μελήτῳ, κτλ. = γινώσκω ἀκριβῶς περὶ ἐμαυτοῦ, περὶ Μελήτου, κτλ. Ἡ δοτικὴ συνήθως εἶνε πρόσωπον, σπανίως δὲ σημαίνει καὶ πρᾶγμα (Πλάτ. Φαῖδ. 92, δ'), διότι ἀπλῶς τὸ συνειδέραι τιτι = γινώσκειν ἀκριβῶς περὶ τινος (ὅρα Κυνν. Ξεν. Ἀπομ. Β', ζ', 1. Βασιάδ. Δημ. Ολ. Γ', σ. 320).

τί οὖρ ποτε λέγει φάσκων] = τι ἄρα γε λοιπὸν ἐννοεῖ λέγων. Τὸ μὲν λέγει ἀναφέρεται εἰς τὰς ἐννοίας, τὸ δὲ φάσκων εἰς τὰς λεξεις (Held.).

οὐ γάρ δῆπον—γε] ὅρα σ. 20, γ'.

οὐ γάρ θέμις αὐτῷ] δηλ. ψεύθεοθαί. Ἐπιστένετο διὸ τῶν παλαιῶν ὅτι τὸ θεῖον καθόλου καὶ ὁ Ἀπόλλων δὲν ἐψεύδοντό ποτε, ὡς «πάτητη ἀγενεδὲς τὸ δαιμόνιό τε καὶ θεῖον» (Πλ. Πολ. 382, ε', πρό. καὶ αὐτ. 383, δ' καὶ Αἰσχύλ. Προμ. 1032. Ηινδ. Πυθ. 3, 29, 9, 42), πρόλ. καὶ σελ. 30, δ' «θεμιτὸν εἴραι». Εἶνε δὲ τοῦτο τὸ σύμφωνον τοῖς θεοῖς νόμοις καὶ δυνάμενον γενέσθαι.

ηπόρουν τί ποτε λέγει] ὁ Fischer θέλει νὰ γραφῇ «λέγοι». Πολλάκις καὶ μεθ' ιστορικὸν γρόνον ἐκφέρονται αἱ προτάττεις ὡς ἀπόλυτοι (ὅρα Γ. Ζηχ. Συντ. § 577).

μόρις πάρν] τὸ πάρν διορίζει τὸ μόρις ἀντὶ τοῦ «πάρν μόρις»=μετὰ μεγίστης βίας, δι' οὗ δηλοῦται ἡ ἵστωτερικὴ ἀντίστασις τοῦ φιλοσόφου

ν' ἀναλάβῃ τοιαύτην ὁγληράν ζητησιν. "Ισως δὲ ἀντὶ τοῦ μόρις ὁφείλει νὰ γραφῇ τὸ μόλις, ὡς ἐν Εβδόμ. 282, δ' καὶ Ἀξιόχ. 368. 6' ὑπάρχει κατὰ πάντα τα γειρόγραφα καὶ ὡς λέγει πάντοτε ὁ Ξενοφῶν (ὅρα Κυνν. Ξεν. Ἀπομ. ἐν Α', γ', 13 καὶ Ἀναδ. Γ', δ', 48) καὶ ὁ Θουκυδίδης (ὅρα Stahl Quaes. Gr. ἐκδ. 6' σ. 50) καὶ ὁ Δημοσθένης (ὅρα Voemel. Dem. Cont. p. 144 κ. Ἑ.), ἀλλ' ὅμως κατ' ἄλλους παρὰ Πλάτωνι ἐπικρατεῖ τὸ μόρις τοῦ μόλις (ὅρα Schneider ad Pl. Civ. 6, p. 502, γ'). "Ορα καὶ Γρ. Kühner—Blass Τόμ. Α', σελ. 155—156.

ἐπὶ ζητησιν αὐτοῦ] γενικὴ ἐξ ἀντικειμένου = τοῦ γρησμοῦ, ὅπερ ἐξάγεται ἐκ τῆς ἐννοίας τῶν ἡγουμένων = ἵνα ζητήσω τι ἐννοεῖ ὁ γρησμός.

τοιαύτην τιτά] = τοιαύτην περίπου (ὅρα σελ. 19, 6').

ἐτραπόμην] λέγεται μετὰ τῶν διορισμῶν εἰς τι, ἐπὶ τι, πρός τι = ἐτρεψα ἐμαυτόν, ἐπορεύοην, ἐβάδισα. Διαφέρει δὲ τοῦ ἄλλου μέσου ἀρρέστου ἐτρεψόμην τιτά = τρέψας εἰς φυγὴν ἀπέωσα ἀπ' ἐμαυτοῦ.

ἡλθορ ἐπὶ τιτά] ἀσύνδετον πρός τὰ ἡγουμένα ὡς ἐπεξήγησις ὄν. Ἡν δ' οὕτος εἰς τῶν πολιτικῶν (πρόλ. σελ. 21, γ'. 22, α').

ώς... ἐλέγχων] πρόλ. καὶ «ἡ α... ως... καταληγόμενος» (σ. 22, 6').

έρτασθα, εἴπερ πον] διὰ τῶν διποθετικῶν προτάσεων, εἴπερ τις (καὶ ἄλλος) ἢ ἄλλος τις, εἴπερ πον, εἴπερ ποτέ, εἴ ποθερ, ἐν αἷς παραλείπεται τὸ ῥῆμα εὐκόλως ἐννοεύμε-

νον (ὅρα Γ. Ζηκ. Συντ. § 572. 2), σημαίνεται ὅτι τὸ ἐν τῇ ἀπόδοσει εὑρίσκεται ἐν πλεονὶ βαθυῷ ἢ ἐν ἄλλῳ τινὶ = ἕνα ἐνταῦθα μᾶλλον ἢ ἄλλοι που ἐλέγχω τὸ μαντεῖον. Σπανίως δὲ ἀπαντῶσι πλήρεις αἱ φράσεις αὗται, ώς «ἐγὼ δ', εἴπερ τινὶ τούτῳ καὶ ἄλλῳ προσηκόρτως εἰρηται, νομίζω κάμοι νῦν ἀρμότειν εἰπεῖν» (Δημοσθ. 24, 4). «Ορα Κυνν. Γρ. § 599, 2. Ὁ Hirschig θέλει νὰ γραφῇ «εἴπερ πον ἄλλοθι», πρόλ. ὅμως «έτανθ', εἴπερ πον, αὐτὸν ὁμολογήσει» (Πλάτ. Θεατ. 172, α', πρόλ. καὶ 171, ε').

τὸ μαρτεῖον] σημαίνει τὸν τόπον, οὐχὶ δὲ τὴν ἀπόκρισιν τοῦ μαντείου, ταύτην δὲ δηλοῖ διὰ τοῦ ἐπομένου «χρησμῷ», ὃν προτωποιεῖ, ώς καὶ κατωτέρω (σελ. 22, ε') «ἀπεκρινάμην οὖν ἐμαυτῷ καὶ τῷ χρησμῷ» ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν «τῷ χρηστρι θεῷ», πρόλ. καὶ «ζητοῦντι κατὰ τὸν θεόν» (σελ. 22, α') καὶ «ζητῶ κατὰ τὸν θεόν» (σελ. 23, δ').

ἐμὲ ἔφησθα] δηλ. σοφώτατον εἶναι (σελ. 21, δ').

ὄρόματι] = διὰ τοῦ ὄντος αὐτοῦ, ὄνομαστί, πρόλ. «Ἄηδες ἵσως ἔστιν ὄνομαστὶ περὶ τινῶν μεμρῆσθαι» (Δημ. 34, 132) = οὐδόλως ἔχω ἀνάγκην νὰ καλῶ αὐτὸν ὄνομαστί.

γὰρ] αἰτιολογεῖ πρότασιν νοούμενην «λέγω δὲ τοῦτο».

[πρόδε] ὅτι ἐγὼ σκοπῶν] ὥστε λέξαμεν τὸ «πρόδε» νομίζοντες ὅτι τὸ «ὅτι... σκοπῶν» εἶναι ἐπανάληψις τοῦ «διασκοπῶν τοῦτον» γενομένη ἔνεκα τῆς παρενθέσεως «ὄρόματι...»

πολιτικῶν». Τῶν τηρούντων τὸ πρόδε ὁ μὲν Cron συνάπτει τὸ πρόδε ὅτι» τῷ «σκοπῶν» παραβάλλων πρόδε τὸ «πρόδε ἐμαντὸν σκοπῶ» καὶ «πρόδε ἀλλήλους σκοποῦμεν», μεcum consideramus· οἱ δὲ πλεονες συνάπτουσι πρόδε τὸ «ἔπαθον» παραβάλλοντες πρόδε τὸ «ὅμοιότατον πάσχω πρόδε τοὺς φυλοσοφοῦντας ὥσπερ πρόδε τοὺς παιζοντας» (Πλ. Γοργ. 485, δ'). «Ἔγει δὲ τὸ ἔξῆς ὥδε· «ὅν ἐγὼ σκοπῶν τοιοῦτόν τι, ὡς ἀνδρες Ἀθηναῖοι, ἔπαθον [καὶ] διαλεγόμενος αὐτῷ»

[καὶ] διαλεγόμενος αὐτῷ] ὁ Wex. (in Fleckeiseni annal. 1856 p. 670) ἐγκλείει αὐτὸν ἐν τῇ παρενθέσει, ὁ δὲ Schanz (Stud. p. 34) ὥστε λέξεις ταύτας, ὁ δὲ Schleiermacher ὥστε λέξει μόνον τὸν καὶ. Καθ' ἡμᾶς δὲ γραπτέον ὥδε· «πολιτικῶν,—ὅτι ἐγὼ σκοπῶν τοιοῦτόν τι ἔπαθον, ὡς ἀνδρες Ἀθηναῖοι, [καὶ] διαλεγόμενος αὐτῷ· ἔδοξέ μοι κτλ.» (πρόλ. σελ. 22, α'). Οὕτω δὲ ἀπαλλασσόμεθα καὶ τοῦ ἀνακολούθου σχῆματος «διασκοπῶν . . . [καὶ] διαλεγόμενος . . . ἔδοξέ μοι», πρόδε ὁ παραβάλλουσιν οἱ ἐκδόται τὸ Πλάτ. Νόμ. 686, δ'. Ξεν. Παιδ. Γ', α', 31. Η δὲ μετογὴ διαλεγόμενος γρονικὴ τοῦ σκοπῶν».

ἔδοξέ μοι] ἀτύνδετον πρόδε τὰ ἡγούμενα ως ἐπεξήγησις ὃν (πρόλ. σ. 21, δ'. 22, α'. δ'. 25, α').

Ἐρτεῦθεν] αἰτιολογικῶς (πρόλ. σ. 20, γ').

τούτῳ ἀπηχθόμην] = ἐμισήθην ὑπὸ τούτου. Τὸ ἀπεχθάρουμαι λέγεται πάντοτε ἀπεχθάρουμαι τινὶ, σπανίως δὲ καὶ ἀπεχθάρουμαι πρὸς τινὰ (Εὐρ. Μῆδ. 290. Ἀριστοτ. Ἀθην. Πολ. ΙΑ', § 2), πρᾶλ. καὶ ἀπολλήν μοι ἀπέχθεια γέγονε καὶ πρὸς πολλοὺς (Πλ. Ἀπολ. 28, α') = πολὺ ἀπήγθημαι πρὸς πολλοὺς (=πολλοῖς).

πρὸς ἔμαυτὸν . . . ἐλογιζόμην] τὸ λογιζέονθαι, σκοπεῖν, σκέψασθαι ἐρθυμεῖσθαι πρὸς ἔαντὸν = καθ' ἔαντὸν λογίζεσθαι, secum cogitare, πρᾶλ. «ἐλογιζόμην πρὸς ἔμαυτὸν» (Ἀνδροκ. 4, 52) καὶ «πρὸς ἔμαυτὸν σκοπῶ» (Πλ. Εὐδόκρ. 9, γ'. πρᾶλ. καὶ Φαῖδ. 85, δ'. 95, ε'. Ἰππ. Μ. 295, α'. Ἀντιφῶν 1, 31) καὶ «ἐρεθυμηθῆντο πρὸς ἔμαυτὸν» (Ἀνδροκ. 1, 51).

σοφράτερός εἰμι] ἀντὶ τοῦ «εἴηντο», ἐτέθη δὲ ὄριστικὴ κατὰ τὰς ἀνεξαρτήτους προτάσεις.

οὐδέτερος] οὕτ' ἔγω οὔτε ὁ ἔξελεγχόμενος πολιτικός.

οὐδὲν καλὸν κάγαθὸν] χειρόγραφόν τι ἔχει «οὐδὲν ἀγαθόν». Τὸ δὲ «καλὸν κάγαθὸν» εἶναι τὰ ἔξαρτα ὑποκείμενα τῆς Σωκρατικῆς φιλοσοφίας.

οὐκ εἰδὼς] εἰ καὶ οὐκ οἶδεν.

ῶσπερ [οὖρ] οὐκ οἶδα] ὡδεῖτισαμεν τὸ οὖρ κατὰ Κόδητον (Var. Lect. p. 299), δὲ Wohlhab τηρῶν αὐτὸν παραβάλλει πρὸς τὸ «εἰ ἔστιν, ὓσπερ οὖρ ἔστιν» (Πλάτ. Φαῖδρ. 242, ε'), ὅπερ εἶναι διάφορον. «Ινα εἶχε λόγον τινὰ ὑπάρξεως τὸ οὖρ, ὥφειλε νὰ εἶνε ὕδες ἀέρω δέ,

ῶσπερ οὐκ οἶδα, οὖτως οὖρ οὐδὲ οἶομαι» (ἢ οὐδὲ οὖρ οἶομαι).

τούτου γε σμικρῷ τινι αὐτὸ τοῦτο σοφράτερος εἴηται, ὅτι κτλ.] ἀντὶ τοῦ «αὐτῷ τούτῳ» ἔγραψα «αὐτὸ τοῦτο», πρᾶλ. «οὔτε μέγα οὔτε σμικρὸν . . . σοφρός» (σελ. 21, 6') καὶ «τὰλλα σοφωτάτων» (σ. 22, γ') καὶ «τὰλλα τὰ μέγιστα σοφωτατος εἴηται» (σελ. 22, δ') καὶ «ταῦτα σοφοὶ εἴηται» (Ξεν. Ἀπομ. Δ', Γ', 7 καὶ Πλάτ. Λάζ. 194, δ') καὶ «ταῦτην (τὴν σοφίαν) εἴηται σοφρός» (Πλάτ. Ἀπολ. σελ. 20, δ'). εἶνε δὲ τὸ «σμικρῷ τινι» δοτικὴ τοῦ μέτρου, τὸ δὲ «τούτον» γενικὴ συγκριτικὴ = τούτου τούταλκιστον (τοῦ πολιτικοῦ) εἶμαι ὀλίγον τι σοφώτερος κατ' αὐτὸ τοῦτο ὅτι κτλ. Ηερὶ δὲ τοῦ πράγματος πρᾶλ. Cicer. Acad. 1, 4, 15:

«Socrates—ita disputat ut... nihil se scire dicat nisi id ipsum eoque praestare ceteris, quod illi, quae nesciant scire se putent, ipse se nihil scire id unum sciāt; ob eamque rem se arbitrari ab Apolline omnium sapientissimum esse dictum, quod haec esset una hominis sapientia (ἀνθρωπίνη σοφία), non arbitrari sese scire quod nesciat». «Ορα καὶ σελ. 29, 6'.

ἢ μὴ οἶδα] ἐτέθη τὸ μή, διότι = εἴ τινα μὴ οἶδα.

οὐδὲ οἶομαι] = καὶ οὐκ οἶομαι.

Ἐρτεῦθερ] = ἐκ τούτου, πρᾶλ. καὶ

«ἀπῆκα οὖν καὶ ἐρτεῦθεν» (σ. 22, γ').

τῶν ἔκειρον δοκούντων σοφωτέρων εἰραι] κατὰ τὸν Cron ἐννοεῖ ἀυτοὺς τοὺς διδασκάλους τῶν πολιτικῶν. Κατὰ δὲ τὸν Wecklein ὅφελει νὰ γραφῇ «καὶ ἔκειρον δοκοῦντα σοφωτέρον εἰραι» ἄνευ ἀνάγκης τινός, ἀλλὰ καὶ τὸ καὶ δὲν δύοιάζει παλαιογραφικῶς πρὸς τὸ τῶν, ἀνὴρ οὗ δρεῖλε νὰ γράψῃ «τιν'» (=τινὰ) τουλάχιστον.

Κεφ. 7. οὐρὴ ἥδη] τὸ μὲν οὐρὴ εἰς τὸ ἐν σελ. 21, 6' ἀναφέρεται, τὸ δὲ ἥδη (=τότε πλέον) ἀναπαριστᾶ τὴν κατ' ἔκεινον τὸν χρόνον στιγμὴν (Cron).

ἔρεξῆς] κατὰ σειράν, κατ' ἔξακολούθησιν.

ὅτι ἀπηχθαρόμην] τὸ ὅτι εἶνε εἰδίκὸν καὶ οὐγὶ αἰτιολογικόν, ἔξαρταται δ' ἐκ τοῦ δεδιώκει τὸν Wohlrab παραβάλλοντα πρὸς τὸ «φοβοῦνται καὶ ὅτι ἡ ψυχὴ γυμνὴ τοῦ σώματος παρ' ἔκεινον ἀπέργεται, καὶ τοῦτο πεφύσθηται» (Πλάτ. Κρατ. 403, 6'), πρόσθεις δὲ καὶ τὸ Ξεν. Παιδ. Γ', 6', 30. Οἱ Κόδητος ὅμως (Var. Lect. p. 191) καὶ ὁ Schanz (Stud. p. 36) ὀδελιζοντες τὸν «καὶ» τὸν πρὸ τοῦ «λυπούμενος», τὰς δὲ μετοχὰς «λυπούμενος» καὶ «δεδιώκει» ὡς τροπικὰς τῆς μετοχῆς «αἰσθαρόμενος» ἐκλαμβάνοντες (=μετὰ λύπης καὶ δέους) ἔξαρτωσι τὸ «ὅτι ἀπηχθαρόμην» ὡς καὶ ὁ Stallbaum ἐκ τοῦ «αἰσθαρόμενος». Η γνώμη αὕτη φαίνεται μοι πιθανότερα (πρόλ. σ. 26, ε'). Ή δὲ μετοχὴ αἰσθαρόμενος εἶνε ἐνδοτική.

ὅμως δὲ ἀραγκαῖον ἐδόκει εἰραι] μετὰ τὰς μετοχὰς ἔθηκε ἡρῆμα καὶ ἀνακολουθίαν ἔχει τοῦ εἰπεῖν, «ὅμως δὲ ἀραγκαῖον ἥγρονύμερος εἰραι», πρόλ. καὶ «γρημάτων μὲν οὐκ αἰσχύνεται ἐπιμελούμενος, . . . φροντίσεως δὲ καὶ ἀληθείας καὶ τῆς ψυχῆς . . . οὐκ ἐπιμελεῖ οὐδὲ προτίζεις;» (σελ. 29, δ'-ε') καὶ «τοῦτο λέγω οὐ παιζω, ἀλλ' ἀραγκαῖον οἶμαι κατλ.» (Πλάτ. Λάχ. 196, ε').

τὸ τοῦ θεοῦ] ὅρα Γ. Ζηκ. Συντ. § 281 = τὴν τοῦ θεοῦ ἀπόκρισιν, τὸν χρησμὸν τοῦ Ἀπόλλωνος.

περὶ πλείστου ποιεῖσθαι] = ἡγεῖσθαι πλείστης τιμῆς ἄξιον. Ἐν ταῖς φράσεσι «περὶ πολλοῦ, περὶ πλείστος, περὶ πλείστου, περὶ σμικροῦ, περὶ ὀλίγου, περὶ ἐλάττονος, περὶ ἐλαχίστου, περὶ οὐδερός, περὶ πατός ποιεῖσθαι», ἐν αἷς σπανιώτερον ἀντὶ τοῦ ποιεῖσθαι ὑπάρχει καὶ τὸ ἡγεῖσθαι καὶ πολλῷ σπανιώτερον τὸ τίθεσθαι καὶ εἰραι, ἡ περὶ σημαντικοῦ ἐκτίμησιν (ὅρα Γ. Ζηκ. Συντ. § 457, 5. Κοραχῆν εἰς Ἰσοκρ. Δοκ/τ. 16, Κόντ. Αθην. Τόμ. Γ', σελ. 224—231). Τὸ δὲ μέσον ποιεῖσθαι ἐν ταῖς φράσεσι ταύταις = ποιῶ ἐμαυτῷ, ἢτοι κατ' ἐμαυτὸν ποιῶ, ἡγοῦμαι, εἶνε δὲ τὸ ποιεῖσθαι ἀντὶ τοῦ ἡγοῦμαι συγκὸν παρ' Ἡροδότῳ, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πολλάκις οὔτως ἀπαντᾷ, ὡς «οὐκ ἀρασχεῖτον ἐποιεῖσθαι» (Θουκ. Α', 118, 2. Β', 21, 2) καὶ «δεινότερον ποιησάμενος» (Πλάτ. Α', 102, 3. Γ', 60, 4) καὶ «ἔργων τοῦτο ποιούμενος» (Πλάτ. Γοργ. 489, γ') καὶ «εὕρημα ἐποιη-

σάμηρ» (Ξεν. 'Αναθ. Β', γ', 18· πρόλ. καὶ Φιλόστρ. σελ. 22 καὶ 751) καὶ «τίνας ἂν τις κριτὰς ἵκανωτέρους ποιήσαιτο» ('Ισοκρ. 12, 152), κτλ.

ιτέορ οὐν σκοποῦντι τὸν χρησμὸν] ἐν τῷ *ιτέορ ἐννοητέον τὸ εἰραι*, ἔξαρτάται δὲ ἐκ τοῦ ἡγουμένου *ἔδόκει = ἔδόκει οὖν μοι ιτέορ εἰραι σκοποῦντι τὸν χρησμὸν* (*Σχολ. Πλάτ.*) = *ἔδόκει μοι χρῆγαι εἴραι σκοποῦντα* (*Πλάτ. Λυσ. 213, ε'*), πρόλ. *«ἔδοξε γρῆγαι . . . μὴ ἀπειθῆσαι αὐτῷ ἀλλὰ ποιεῖν· ἀσφαλέστερον γάρ εἶναι μὴ ἀπιέναι!»* (δηλ. *ἔδοξεν. Πλάτ. Φαῖδ. 61, α'*). *ὅρα* καὶ *Πλ. Κρατ. 401, δ'*. Τὸ δὲ *σκοποῦντι εἶναι τροπικὴ μετοχὴ*.

τὸν χρησμὸν τί λέγειν] σχῆμα προτίθεως ἀντὶ τοῦ *«τί ὁ χρησμὸς λέγειν* (*πρόλ. σελ. 21, ε'*).

ηὶ τὸν κύριον] πρόλ. *«Ῥαδαμάνθυος ὅρκος ὁ κατὰ κυνὸς ἡ γηνός ἡ πλατάνου ἡ κριοῦ ἡ τινος ἄλλου τοιούτου»*.

οἵς ἦν μέγιστος ὅρκος ἀπαντεῖ
[λόγῳ κύων,

ἔπειτα γάρ, θεοὺς δὲ ἐστίγων
Κρατῖνος Χείρωσι. Κατὰ τούτων δὲ νόμος ὅμνύναι, ἵνα μὴ κατὰ θεῶν οἱ ὅρκοι γίγνωνται. Τοιοῦτοι δὲ καὶ οἱ Σωκράτους ὅρκοι» (*Σχολ. Πλάτ. Απολ. 21, ε'. Σουΐδ. 918, ε'*). *«Σημείωσαι τοῦτο περὶ ὅρκου, δὲ καὶ νῦν ἐπιγριάζειν πολλοὶ γάρ πρὸς λάχανα ὅμνύουσιν, εὔορχίαν ἐπιδεικνύμενοι»* (*Σουΐδ. αὐτόῦ. πρόλ. καὶ σ. 4001, ε'. 4124, α'*). *«Ορα καὶ Ἡσύχ. ἐν τῷ 'Ραδαμάνθυος ὅρκος καὶ Σχολ. Αριστοφ. Σφῆκ. 83 καὶ*

οὐν τὴν "Ηραν» (*σελ. 24, ε'*). Περὶ δὲ τοῦ *«μὰ τὸν κύρια τὸν Αἰγυπτίων θεόν»* (*Πλάτ. Γοργ. 482, δ'*) πρόλ. *Λουκιαν. Βί. Ηρασ. 16. Φιλόστρ. Απολλών. Ζ', 19, σ. 257*.

ἢ μήτ] συνήθως *τιθεται* ἐπὶ ὅρκων, πρόλ. *«ἢ μήτ, ὄντως δήτι καὶ ἀλλ' οὖν καὶ ἀλλ' ὅμως· «ὅμινοι τοὺς βασιλείους θεούς, ἢ μήτ ἐγώ ὑμᾶς σφίσω»* (*Σουΐδ. ἐν λ. σ. 475, α'*).

οἱ μὲν μάλιστα] ἀσύνδετον πρὸς τὰ ἡγουμένα ἐνεκα ἐπεξηγήσεως (*ὅρα σελ. 21, γ'*).

οἱ λίγον δεῖν] διορίζει τὸ πλείστου καὶ = *σχεδόν* (*ὅρα σελ. 17, α'*).

τοῦ πλείστου] δηλ. τῆς ἐπιστήμης, σοφίας.

ζητοῦντι κατὰ τὸν θεόντ] = κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ (*Ορον*), πρόλ. καὶ *«ζητῶ καὶ ἐρευνῶ κατὰ τὸν θεόντ»* (*σελ. 23, δ'*). *Ο Σωκράτης ἐνόμισε τὸν χρησμὸν ὃς αἰνιγμα δοθὲν ὑπὸ τοῦ θεοῦ αὐτῷ πρὸς λύσιν* (*πρόλ. σ. 21, ε'. 23, α'-ε'. 28, ε'*).

ἐπιεικέστεροι] οἱ ἐπιεικεῖς ἀντιτίθενται τοῖς φαύλοις (*Ψ. Πλάτ. Επιστ. 311, ε'. Ισοκρ. 5, 135*) = ἀρμοδιώτεροι, κρείττονες, πρόλ. *«ἐπιεικεστάτη, μετρία, εὐγνώμων, καλῶς ἔχουσα»* (*Σουΐδ. σελ. 397, α'*), ἐν δὲ σελ. 36, δ' τὸ *ἐπιεικέστερος* = μετριώτερος (κατά τινας, ἔνθα ἴδε).

πρὸς τὸ φρονίμως ἔχειν] = πρὸς τὸ εἶναι σοφούς, πρόλ. *«φρονίμος, σοφός, διανοητής»* (*Ἡσύχ. ἐν λ.*), εὗ φρονῶν, φρόνησιν ἔχων.

πλάνητη] = περιπλάνησιν, τὸ περιτρέχειν καὶ ἐξελέγχειν τὰς διαφόρους τάξεις.

ἐπιτεῖξαι] = φανερῶς δεῖξαι, ἐκθεῖναι, καταδεῖξαι (πρόδλ. καὶ σελ. 24, γ'. 40, α').

ώσπερ πόνους τινὰς ποτοῦντος] ή γενική «ποτοῦντος» ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐν τῷ «ἔμηρ» περιεχομένη γενικὴν «ἔμοι», πρόδλ. «ἴδων τὴν σήμανταν καὶ μεγαλοφροσύνην ἀραιορτος ἐπὶ τὸν ὄχριθαντα» (Πλ. Συμπ. 194, α') καὶ «πόσις ἔμὸς τῆς ἀθλίας» (Εὐρ. Ἡλ. 366). ὅρα Γ. Ζην. Συντ. § 367, 5=ώς εἰς ἐπόνουν πόνους τινὰς (δίκην ἄλλου Ἡρακλέους, οὐ τοὺς ἄθλους αἰνίττεται).

ἴτα μοι καὶ εὐέλεγχτος γέροιτο] οὕτως ἐγράψαμεν ἀντὶ τοῦ φερομένου ἀρέλεγχτος, πρόδλ. «ταῦτα καὶ ἀληθῆ ἔστι καὶ εὐέλεγχτα» (σελ. 33, γ'), πολλάκις δὲ παλαιογραφικῶς τὸ α καὶ ε συνεχύθησαν (ὅρα Σχαιφῆρ. εἰς Γρηγ. Κορ. σελ. 251. 302. 304), ως καὶ τὸ ν καὶ υ (αὐτόθ. σελ. 363. 727. 735 καὶ 736). Ο Σωκράτης ἐπιθυμεῖ νὰ ἐλέγῃ τὸ μαντεῖον (σελ. 21, γ. 22, 6'), διότι τὸ ἀρέλεγχτος οὐδένα λόγον ἔχει, οὐ ἔνεκα καὶ ὁ Στέφανος καὶ ὁ Μαδδίγιος (Adv. Crit. I, p. 368) γράφουσιν «ἴτα μή μοι καὶ ἀρέλεγχτος», ὃ δὲ J. H. Voss «ἴτα ἔμοιγ' ἄρ ελεγχτός», (σύνταξις ἀσυγχώρητος), ὃ δὲ Hermann «ἴτα καὶ ἐλεγχτός», ὃ δὲ Schmelzer νομίζει τὸ ἀρέλεγχτος, ὃ αὐτὸς γράφει ἀρέλεγχτος, ῥημ. ἐπιθ. τοῦ ἀρέλεγχω (Εὐρ. Ἡων 1470)=ἐκ νέου ἐλέγχω (οὐχὶ ἐκ τοῦ στερητ. α, ἀλλὰ τῆς προθέσ. ἀρά), ὃ δὲ Schleiermacher δεγόμενος τὸ ἀρέλεγχτος νομίζει ὅτι «τὸ ἀληθῶς

γενόμενον ὁ Σωκράτης εἰρωνικῶς διὰ τῆς τελικῆς προτάσεως οὕτως ἔξεφρασεν, ώς εἰς ἐπειθύμει νὰ γίνηται τοῦτο». Ό δὲ Wolf ἐρμηνεύει διὰ τοῦ «ἴνκ μοι ἡ μαντεία ὑπὸ μηδενὸς τοῦ λοιποῦ δύνηται ἐλέγχεσθαι». Ο καὶ εἶνε ἐπιδοτικὸς=πρὸς τοὺς πόνους (ἴνα μὴ μόνον πονοίην, ἀλλὰ) καὶ ἡ μαντεία κτλ.

επὶ τὸν ποιητὰς] οἱ ποιηταὶ ἐνομίζοντο σοφοί, πρόδλ. καὶ τὴν ἡσσιν αὐτὴν «σοφὸς Σοφοκλῆς, σοφώτερος Εὐριπίδης».

τόνε τε τῷ τραγῳδιῶν κτλ.] ὁ Πλάτων (Ἴππ. Ἐλ. 368, δ') ἀναφέρει «ἴπη καὶ τραγῳδίας καὶ διθυράμβους», κατὰ τί δὲ διέφερον ταῦτα τὰ εἰδὸν τῶν ποιημάτων φαίνεται ἐκ τοῦδε τοῦ Πλάτωνος (ἐν Πολ. 394, 6'): «τῆς ποιήσεως τε καὶ μυθολογίας ἡ μὲν διὰ μιμήσεως ὅλη ἔστιν, ὡσπερ σὺ λέγεις, τραγῳδία τε καὶ κωμῳδία, ἡ δὲ δι' ἀπαγγελίας αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ—εὔροις δ' ἂν αὐτὴν μάλιστά που ἐν διθυράμβοις—ἡ δ' αὖ δι' ἀμφοτέρων ἐν τῇ τῷ ἐπῶν ποιήσει». Ηρόπαντων δὲ οἱ ἐπὶ Σωκράτους διθυράμβοποι λόγον μετεχειρίζοντο ἐμπαθέστερον καὶ τούτου ἔνεκα σκοτεινότερον καὶ λέξεις ἀκολάστως συντεθειμένας. Οθεν ὁ νυμφόληπτος Σωκράτης (Φα:δρ. 238, δ') λέγει «τὰ νῦν γὰρ οὐκέτι πόρρω διθυράμβων φθέγγομαι» (Wohlrab).

ἐρταῦθα] ἐπὶ προσώπων=παρὰ τούτοις, ώς καὶ τὸ ἐρτεῦθερ (σελ. 21, γ')=ἐκ τούτων.

ἐπ' αὐτοφώρῳ] =«ἐπ' αὐτόπτῳ,

ἐπ' ὄφθαλμοῖς, ἐπ' αὖτῷ τῷ κλέματι ἀλούς» (Σουΐδ. σελ. 388—9. Σχολ. Πλάτ. Νόμ. 942, α'. Ἡσύχ. ἐν λ.), σαρψίς, ἐμφανῶς.

[*Ara laubärwār tā ποιήματα*] ὅρα σελ. 49, α'.

μάλιστα πεπραγματεῦσθαι] μετὰ παθητ. διαθέσεως (πρᾶθ. καὶ Πλάτ. Ηρακλ. 129, ε'). Ξεν. Ἰππικ. η', 10. Αἰσχύν. 4, 167) = ἡσαν πεποιημένα ὥπ' αὐτῶν μετὰ πλείστης φροντίδος. 'Ορα Schanz ἀντὶ τοῦ μάλιστα εἰκάζει νῦν γραφῇ «ἀκάλιστα» (Philol. 4869 p. 556).

διηρώτωρ ἄρ] ὁ ἄρ σημαίνει ἐπανάληψιν, πρᾶθ. καὶ «ἀπαντεῖς οἱ παρόντες ἄρ βέλτιον ἔλεγον» (σελ. 22, 6'). 'Ορα Κυνν. Γραμ. § 392, α', 5. Γ. Ζηκ. Συντ. § 204 = συνεγώς. Τὸ δὲ διερωτᾶρ καὶ διαπυρθάρεσθαι = ἐπιμελῶς καὶ μέχρι ἑνὸς πάντας ἐρωτῶν (ὅρα Dorvill. ad. Charit. p. 670. Βίγρερ. σελ. 590, α').

τί λέγοιεν] τί αὐτοὶ ἔννοοιεν διὰ τῶν ποιημάτων αὐτῶν.

ἴτα ἄμα τι καὶ μαρθάροιμι] ὁ καὶ ἐπιδοτικός = ἵνα οὐ μόνον ἔξελέγχοιμι τὸ μαντεῖον ἀλλ' ἄμα καὶ μαρθάνοιμι τι παρ' αὐτῶν.

Αἰσχύρομαι . . . εἰπεῖν] τὸ αἰσχύρομαι μετὰ μετογῆς = ἐντρέπομαι δὲ πράττω τι (πρᾶθ. σελ. 28, 6' καὶ 29, δ'), ως «τοῦτο οὐκ αἰσχύρομαι λέγων» (Ξεν. Ηπιδ. Ε', α', 21), μετ' ἀπαρεμφ. δὲ = ἀποφεύγω τι ἔξι αἰσχύνης, οὐκ ἐπιτρέπω, ως «πᾶς ἂν τις αἰσχυνθείη τὸν κακὸν σύσκηνον παραλαβεῖν» (Ξεν. Δαξ. Πολ. 0', 4). 'Ορα Κυνν. Γραμ.

§ 484, 21. Ἀσωπ. Εἰσ. εἰς Συντ. σελ. 608. Γ. Ζηκ. Συντ. § 238, 4, σημ. 3. Ἀντὶ τῆς μετογῆς τιθεται καὶ πρότασις διὰ τοῦ ὅτι (ὅρα σελ. 17, 6').

ώς ἔπος γάρ εἰπεῖν] ὁ γάρ διασφητικός. Τὸ δὲ «ώς ἔπος εἰπεῖν» (ὅρ. σ. 17, α') διορίζει τὸ «ἄπαντες».

ἀλίγου] διορίζει τὸ «ἔλεγον ἄρ βέλτιον». Τὸ ἔξης: «ἄπαντες ὡς ἔπος εἰπεῖν οἱ παρόντες ὀλίγου ἔλεγον ἄρ (= πολλάνις) βέλτιον αὐτῶν» (πρᾶθ. σ. 17, α').

περὶ τῶν αὐτοὶ ἐπεποιήσεσαν] = περὶ τῶν πεποιημένων ὥπ' αὐτῶν, περὶ τῶν ποιημάτων αὐτῶν. Ἐγένετο δὲ ἔλξις = περὶ ἐκείνων ἂ. Η ἐπανάληψις δὲ τοῦ αὐτοὶ δὲν γίνεται ἀπλῶς, ἀλλὰ δηλοῦται δι' αὐτῆς ἴσχυροτέρα κατηγορία δτι οἱ ἄλλοι ἔκρινον κάλλιον περὶ ποιημάτων ἢ οἱ ποιηταὶ αὐτοὶ. Τὸ δὲ ποιεῖν ιδίᾳ λέγεται περὶ ποιητῶν = ποιῶ ποιήματα, στιγμούργῳ (ὅρα Πλάτ. Φαίδ. 61, 6'. κτλ.).

ἐρ ὀλίγῳ] δηλ. χρόνῳ. Λέγεται δὲ ποτὲ μὲν ἄνευ τοῦ οὐσιαστικοῦ «χρόνῳ» (ὅρα Θουκ. Γ', 66, 3. Δ', 55, 3. Δημ. 3, 18), ὅπως καὶ «ἐρ βραχεῖ» (Πλάτ. Συμπ. 217, α'), ποτὲ δὲ λέγεται πληρες «ἐρ ὀλίγῳ χρόνῳ» (Πλάτ. Ἀπολ. 19, α'. 24, α'. 37, 6'. Κριτ. 52, ε'). Σοφιστ. 234, α'. Ἰππ. Μ. 282, ε'), δ' Ἐρμανός ἔγραψεν «ἐρὶ λόγῳ».

φύσει τινὶ καὶ ἐρθοντιάζοντες] συνάπτονται διὰ τοῦ καὶ νις συγγενῆ κατ' ἔννοιαν (αἰτιολογικοὶ διορισμοί), εἰ καὶ ἀνόμοια γραμματικῶς. Φέσις

δ' εἶνε ἡ φυσικὴ ὄρμη (instinctus) ἡ ἄνευ συνειδήσεως ἐνέργοιςσα, ἡ φυσικὴ ἔμπνευσις. Τὸ δὲ ἐρθονοιάλω καὶ ἐρθονοιά -ῶ εἶνε ἀμετάβατα = ἔνθετός εἴμι, κοινῶς ἐρθονοιάζομαι. Περὶ δὲ τοῦ πράγματος ὅρα Πλάτωνα (ἐν "Ιων. 533, ε'): «πάντες γὰρ οἱ τε τῶν ἐπῶν ποιηταὶ οἱ ἀγαθοὶ οὐκ ἐκ τέγχης, ἀλλ' ἔνθεοι ὄντες καὶ κατεγόρεντο πάντα τὰ καλὰ λέγουσι ποιηταί, καὶ οἱ μελοποιοὶ οἱ ἀγαθοὶ ὡσαύτως — καὶ οὐ πρότερον οἵδες τε ποιεῖν (ὅ ποιητής), πρὶν ἂν ἔνθεος τε γένηται καὶ ἔκφρων καὶ ὁ νοῦς μηκέτι ἐν αὐτῷ ἐνῇ· ἕως δὲ ἂν τούτῃ ἔχῃ τὸ κτῆμα, ἀδύνατος πᾶς ποιεῖν ἔστιν ἀνθρωπος καὶ γρηγορεῖν» πρό. καὶ Πλ. Νόμ. 719, γ'.

οἱ θεομάρτυρεις καὶ οἱ χρησμοφόιοι] οὗτοι ἐνθουσιάζοντες καὶ οἵονει ἐκτὸς ἔσυτῶν ὄντες «λέγουσι μὲν ἀληθῆ καὶ πολλά, ίσασι δὲ οὐδὲν ὃν λέγουσιν (Πλάτ. Μέν. 99, γ'). Διὰ ταῦτα δὲ ὁ θεὸς ἐξαιρούμενος τούτων (τῶν ποιητῶν) τὸν νοῦν τούτοις γρῆται ὑπηρέταις καὶ τοῖς χρησμοφόις καὶ τοῖς μάντεσι τοῖς θεοῖς, ἵνα ἡμεῖς οἱ ἀκούοντες εἰδόμενοι ὅτι οὐκ οὗτοί εἰσιν οἱ ταῦτα λέγοντες οὕτω πολλοῦ ἀξια, οἵς νοῦς μὴ πάρεστιν, ἀλλ' ὁ θεὸς αὐτός ἔστιν ὁ λέγων, διὰ τούτων δὲ φθέγγεται πρὸς ἡμᾶς» (Πλάτ. "Ιων 534, γ'-δ'). Τὸ δὲ θεόμαρτις = ὁ διὰ θείας ἔμπνευστες μαντεύομενος, χρησμοφός δὲ = ὁ γρηγοροῦς ἐμμέτρους λέγων, προφήτης.

καὶ γὰρ οὗτοι] πρόδλ. «(οἱ πολιτικοὶ οὐδὲν διαφερόντως ἔχοντες πρὸς τὸ φρονεῖν ἢ οἱ γρηγοροῦς καὶ οἱ

θεομάρτυρεις καὶ γὰρ οὗτοι λέγονται μὲν ἀληθῆ καὶ πολλά, ίσασι δὲ οὐδὲν ὡρ λέγονται» (Πλάτ. Μέν. 99, γ'). Διὰ τοῦτο ἴσως γραπτέον ἔνταῦθα «λέγονται μὲν πολλά καὶ ἀληθῆ» ἀντὶ τοῦ «λέγονται μὲν πολλά καὶ καλά». Τὸ δὲ «οὗτοι» = οἱ θεομάρτυρεις καὶ οἱ γρηγοροῦσι.

καὶ οἱ ποιηταί] = ως οἱ θεομάρτυρεις καὶ οἱ γρηγοροῦσι, οὗτοι καὶ οἱ ποιηταί.

ἡσθόμηνται αἰτῶν... οἰομένων] τὸ αἰσθάρομαι συντάσσεται ποτὲ μὲν μετὰ γενικῆς προσωπικῆς (πρόδλ. Πλάτ. Γοργ. 481, α'). Ιππ. Μ. 371, α'. κτλ.), ποτὲ δὲ μετ' αἰτιατικῆς (σελ. 20, α'. Θεαίτ. 144, α'. κτλ.), ποτὲ δὲ μετ' εἰδικῶν προτάσεων διὰ τοῦ ὅτι (σελ. 21, ε'. Φαιδρ. 241, ε'). Πρωτ. 328, δ'. κτλ.) καὶ ώς (Πλάτ. Κρίτ. 43, δ'. κτλ.), συντάσσεται δὲ καὶ ἀπαρεμφ., ὅτε σημαίνει τὸ ἡγοοῦμαι, εἰκάζω, ώς «αἰσθαρόμενος αὐτοὺς μέγα παρὰ βασιλεὺς Δαρείῳ δέρασθαι» (Θουκ. 5', 59, 3), πρόδλ. καὶ Θουκ. Ε', 4, 6. Πλ. Φαιδρ. 235, γ'. Ή δὲ μετὰ γενικῆς ἢ αἰτιατ. σὺν μετοχῇ σύνταξις διαφέρει, ἀτε τῆς πρώτης σημανούσης ἀμεσον, τῆς δὲ δευτέρας ἔμμεσον αἰσθησιν, πρόδλ. σελ. 20, α' καὶ «αἰσθόμενός ποτε Λαμπροκλέα πρὸς τὴν μητέρα χαλεπαίνορτα» (Ξεν. 'Απ. Β', ε', 1 πρόδλ. καὶ Παιδ. Α', α', 2, 3) καὶ «ἴσθησαι πώποτέ μου ἢ ψευδομαρτυροῦντος ἢ συκοφατοῦντος» (Ξεν. 'Απ. Δ', δ', 11. πρόδλ. καὶ Παιδ. Ζ', α', 22).

ταῦτα σοφωτάτων] ὅρα σ. 21, δ'.

ἀρθρώπων] = διὰ τὴν ποίησιν οὐ-
ονται εἰναι σοφώτατοι καὶ τάλλα
ἀνθρώπων, ὃ δὲ Hirschig ὀδελέζει
τὸ «ἀρθρώπων» νομίζων ὅτι ὥφειλε
νά καὶ «τῷ ἀρθρώπων» οὐχὶ ὄρθισ-
διότι ἡ μεριστικὴ γενικὴ λέγεται καὶ
ἄναρθρος μεθ' ὑπερθετικοῦ, ὡς «ἄρι-
στά γ' ἀρθρώπων» (Πλ. Θεατ. 148, 6') καὶ «κάλλιστ' ἀρθρώπων»
(Πλ. Νόμ. 636, ε') καὶ «ῆκιστ' ἀρ-
θρώπων» (Φαῖδ. 67, ε') καὶ «φθονε-
ρὸς ἕκιστ' ἀρθρώπων» (Πρωτ. 361,
ε') καὶ «τὸν ἄριστον ἐρ ἀρθρώποις»
(Δισ. 211, ε') (Stallb.). "Ορά καὶ
σελ. 25, ε'. 37, α'.

ἄ οὐκ ἥσαρ] δηλ. σοφοὶ = καὶ οὐκ εἶ
(ἢ περὶ αὐτοῦ) οὐκ ἥσαν σοφοῖ. Ταῦτην
τὴν ἀναπλήρωσιν ποιοῦνται οἱ ἐκδό-
ται. Κατὰ τὸν Jacobs δὲ ἵστως ἐγρά-
φετό ποτε ἥσαρ (ὅρα Λισγάλ. Προμ.
451. Εὐρ. Κυκλ. 231. Ρῆσ. 855) =
ἥδεσαν, ὅτε = ἄ οὐκ ἥπισταντο.

καὶ ἔτενθετερ] = ως ἐκ τῶν πολι-
τικῶν καὶ ἐκ τούτων (τῶν ποιητῶν).
ὅρα τὸ ἔταῦθα (σελ. 22, 6').

τῷ αὐτῷ] μετ' αὐτὸν ὁ Bekker
ἐγράψε τὸ «αὐτῶν» ἢ μᾶλλον «τῷ
αὐτῷ τούτων», εὐκόλως ὅμως ἡ γε-
νικὴ αὐτῇ δύναται νά ἐννοηθῇ ἐν τῷ
περιγεγορέατι γωρὶς νά προστεθῇ.
Τὸ δὲ τὸ «τῷ αὐτῷ . . . φέρε» εἶνε
δοτικὴ ὀργανική, ἡτις τίθεται μετὰ
πολλῶν ἑημάτων συγχριτικὴν ἔν-
νοιαν ἔχόντων, ὡς «πλήθει περιῆρη»
(Ξεν. Αν. Α', η', 13) καὶ «περιγε-
ρέοθαι τῷ πολέμῳ» (αὐτ. Γ', ε',
29) καὶ «χρήμασιν ἐπιλεορεκτεῖτε»
(αὐτ. Γ', α', 37), κτλ. Εἶνε δὲ
τοῦτο τὸ «ἄ μὴ οἴδα οὐδὲ οἴομαι

εἰδέραι, ἐκεῖνοι δὲ οἴορται εἰδέραι
οὐκ εἰδότες». Κακῶς φέρεται παρὰ
Θωμᾶς τῷ Μαγίστρῳ «τῷ αὐτῷ οἰό-
μενος περιγεγονέναι ὅπερ καὶ τῶν
πολιτικῶν περιεγένετο» (σελ. 314,
13), ἔνθα τὸ «περιεγένετο» προηλ-
θεν ἐκ σχολίου, ἀντ' αὐτοῦ δὲ ὥφειλε
τούλαχιστον νά ἡ «περιεγενόμην»,
διότι τὸ πρόσωπον εἶνε πρῶτον.

περιγεγορέατι] τὸ περιγέγρεσθαι
ἢ περιεῖναι = νικᾶν, νιπέρτερον εἶναι.
Προηλθε δὲ ἡ σημαντία αὕτη κατὰ
Ζεύνιον παρὰ Βιγέρω (σελ. 657, α')
ἐκ τῆς προθέσεως περὶ σημανούσης
τὸ περικυκλοῦν καὶ ζωννύναι, ὅστις
δὲ περικυκλοῖ καὶ περιζωννύει τινὰ
νικᾷ αὔτὸν καὶ νιποτάσσει. "Τσερον
δὲ ἡ περὶ σημανεῖ τὴν νιπερτέρησιν.

φέρε καὶ τῷ πολεμικῷ] δηλ.
περιγεγόρειν, κατ' ἄλλους δὲ φέ-
μην περιγεγορέατι.

Κεφ. 3. Τελευτῶν] κεῖται ἡ με-
τογὴ ὡς ἐπίρρ. = τελευταῖον (Γ. Ζην.
Συντ. § 244, σημ. 1).

χειροτέχνας] τοὺς διὰ χειρῶν ἐρ-
γαζομένους, πρόθλ. «χειροτέχνης,
χειρονοργός, βάρανσος, βαρανσονορ-
γός, ἐδραῖος» τὸ γάρ ἀποχειρο-
βίοτος καὶ χειρῶνας καὶ χειρογά-
στωρ καὶ χειρόθοσκός καὶ χειρο-
βάρανσος ἦτον ἂν τις προσοῖτο»
(Πολυδ. Ζ', 7).

ἴμαντες γάρ ἔντρηδη οὐδὲν ἐπι-
σταμένω] ὅρα σημ. ἐν σελ. 21, 6'.
Περὶ δὲ τοῦ πρώτου προσώπου τοῦ
νιπερσυντελίκου πρόθλ. «παραδίδωσι
γάρ Ἡρακλεῖδης ὅτι Ἀττικοὶ τοὺς
τοιούτους νιπερσυντελίκους ἐν τῷ ἥτα
μόνον περατοῦσιν, ἢδη λέγοντες καὶ

έργονήκη καὶ ἐπεποίηκη. Καὶ οὕτω φησὶ Παναλίτιος ἔχειν τὰς γραφάς παρὰ Πλάτωνι» (Εὐστάθ. Όδ. Ψ, 220) καὶ «έωράκη τὸ πρῶτον πρόσωπον, ὃς ἐπεπόρθη καὶ ἐπεποιήκη καὶ ἥδη τὸ ὑδεῖν. Πλάτων τοῖς τοιούτοις γράψαι συγματισμοῖς» (Φωτι. Λεξ. σ. 242, 12· πρᾶλ. καὶ σ. 254, 3), πρᾶλ. καὶ «ἀπωλόλην καὶ . . . ωφελήκη» (σελ. 31, ε') καὶ «ἀπεπερέγη» (σελ. 36, α'). «Ορα καὶ Κόντ. Λόγ. Ἐρμ. Τόμ. Α', σελ. 42—43.

τούτους δ' εῦ ὥδη] κατὰ Κόδητον (Mnem. 1875 p. 282) ἀντὶ τοῦ «δὲ γ' ὥδειν». «Ωφειλες δὲ νὰ εἴπῃ «εῦ ὥδη δὲ ὅτι εὑρήσουμε τούτους», προέταξε δὲ τὴν δεικτικὴν ἀντωνυμίαν ἵνα ἀντιτάξῃ τῷ «ἔμαυτῷ».

τούτου μὲν οὐκ ἔμενόθη] τὸ γενένδεοθαι γενικῆ συντασσόμενον = ἀπατᾶσθαι, ἀποτυγχάνειν τινός (πρᾶ. Πλ. Θεοτ. 499, γ'. Μενέζ. 245, γ'. Πολ. 413, α'. κτλ.).

ταύτη] πρᾶλ. «ταύτη, οὕτως, τούτῳ τῷ τρόπῳ» (Ἡσύχ. ἐν λ.) καὶ «ταύτη, τούτου ἐνεκενὴ οὕτως» (Σουΐδ. ἐν λ.), σημαίνει δὲ προσέτι καὶ τὸ κατὰ τοῦτο, ὃς πρὸς τοῦτο ἡ ὑπὸ ταύτη τὴν ἔποψίν, πρᾶλ. «καὶ ταύτη εἰνὶ γενναιοτάτη ἡ γεωργικὴ τέλγη ὅτι καὶ ὁρέστη ἐστὶ μαθεῖν» (Ξεν. Οἰκ. ιη', 10), «καὶ ταύτη ἀθλιώτατον ἡ τυραννίς» (Ξεν. Ιερ. ζ', 42) πρᾶλ. καὶ Ξεν. Απ. Α', ζ', 3. Γ', ε', 2. Δ', γ, 12. Αναβ. Β', Γ', 7, Συμπ. δ', 17. Εἶνε δὲ ἐπίρρημα (ὅρα καὶ σελ. 26, γ').

ὅπερ καὶ οἱ ποιηταὶ πρᾶλ. «σκέψαι—ἐὰν ἄρα καὶ σοὶ ξυνδοκῇ ἀπερ καὶ ἐμοὶ» (Πλ. Φαῖδ. 64, γ'). «Ορα καὶ σελ. 19, α'. Ἐννοητέον δὲ τὸ «ἔδοξαρ ἔχειν».

[καὶ οἱ ἀγαθοὶ δημιουργοὶ] ὁ Hirschig καὶ ὁ Schanz ὀδειλίζουσι τὰς λέξεις ταύτας.

διὰ τὸ τὴν τέγματα] ἐπεξήγησις τοῦ ταύτορος διὸ καὶ ἀσυνδέτως (σελ. 22, α').

ἔξεργάζεσθαι] = ἔξασκειν (Ξεν. Συμπ. δ', 61).

τὰλλα τὰ μέριστα] τὰ τὴν διοικήσιν τῆς πόλεως ἀφορῶντα. 'Ἐπι Σωκράτους ἐν Ἀθήναις οἱ πλουτιώτατοι καὶ οἱ γειροτεχνικοὶ δὲν εἴχον τοσαύτην ἐν τῇ πόλει δύναμιν. Τούτων δέ τινες ἐπεδίωκον ὄργας ναυτικὰς καὶ στρατιωτικὰς καὶ ἄλλας δημοσίας ὑπηρεσίας, ἀν καὶ ἐλάχιστα ἡσγολοῦντο περὶ τὰς τέγμας τὰς γερησίμους εἰς ταύτας τὰς λειτουργίας. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Σωκράτης συγγάνεις σκώπτει αὐτῶν τὴν σπουδαχρίαν ταύτην. 'Ομοίως δὲ καὶ οἱ κωμικοὶ, δις φαίνεται ἐκ τοῦ Ἀριστοφάνους καὶ τῶν ἀποσπασμάτων τῶν ἄλλων (Forster). Αἱ δὲ λέξεις «τὰ μεγάλα» (Πλ. Πολ. 426, γ'. Ξεν. Αν. Β', Γ', 16), «τὰ μείζω» (Πλ. Γοργ. 484, γ'. Μενέζ. 234, α') καὶ «τὰ μέριστα» (Ισοκρ. 8, 55) ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐσήμαντον τὰ πολιτικά.

ἡ πλημμέλεια] κυρίως = τὸ νῦν παραφωνία, ἐνταῦθα δὲ = ἀμάρτημα, ἀποτία τὸ ἀτόπως ἀντιποιεῖσθαι σοφίας μὴ διπλογόνσης αὐτοῖς.

τὴν σοφίαν] = τὴν ἐπιστήμην.
ἀπέκρυψεν] = ἐπεσκίαζεν, ἐπε-
σκότει.

ώστε με ἔμαντὸν ἀρερωτᾶν] καὶ
οὐχὶ «Ἄστ’ ἔμέ», διότι = ἀρηρώτων
ἔμαντὸν ἄνευ τοῦ προσθέτου ἔγρα
(Cron). «Ωφειλε δὲ νὰ εἴπῃ ὥριστι-
κὴν καὶ οὐχὶ ἀπαρέμφατον, διότι ὁ
Σωκράτης ὅντως ἀνηρώτησεν ἔστον.
Τὸ ἀρερωτᾶν=δι’ ἔρωτῆσες ἀκριβῶς
ἔξετάζειν, ώς «τὰ μειράκια τάδε —
θαμὰ ἐπιμέμνηται Σωκράτους — οὐ
μέντοι αὐτοὺς ἀνηρώτησε, εἰ τὸν Σω-
φρονίσκου λέγοιεν» (Πλ. Λάζ., 180,
ε'). «Ορα καὶ Ξεν. 'Αν. Β', γ', 4.
ἐπέρι τοῦ Αρηρωτοῦ] ἐν ὄντυματι,
ἄμα δὲ καὶ χάριν τοῦ γρηγοριοῦ, βοη-
θῶν τῇ σαρηνείᾳ αὐτοῦ (πρᾶλ. Σοφ.
Φιλ., 1294).

πότερα—ἢ] λέγεται καὶ «πότερ-
πορ—ἢ» (σελ. 28, 6') καὶ «πότερα
—ἢ» (Πλ. Φιλόρ., 276, 6'), κτλ.

δεξαίμην ἄρ] δύναται: νὰ ἐννοηθῇ
ὅτι ὑπόθεσις τὸ «εἴ τις μici αἱρεσιν
δοίη» (πρᾶλ. Ἰσοχρ., 5, 68). Τὸ δὲ
δεξαίμην = προελοίμην.

Ἐγω, ἔχειν] παρήγησις, πρᾶλ.
καὶ θαῖττον θαράτου θεῖ (σελ. 39,
6'), ὅρα καὶ σελ. 34, γ' καὶ δ'.

μήτε τι] τὸ τὶ ἐνισχύει τὴν ἀρ-
νησιν, ώς ἐν τῷ οὐ τι (=οὐδαμῶς)
καὶ μή τι (=μηδαμῶς).

σοφός ὡρ] ἡ μετοχὴ εἶνε κατ'
ἐπεξήγησιν διορισμὸς τοῦ οὗτως, πρᾶλ.
καὶ «παραπλησίως δοκῶ λέγειν,
ἀπανθαδιόμενος» (Πλάτ. Ἀπολ.,
37, α'. πρᾶλ. καὶ σελ. 30, ε').

ἀμφότερα] δηλ. σοφίαν καὶ ἀμα-
θίαν αὐτῶν, πρᾶλ. καὶ Πλάτ. Εὑ-

θέφρ. 9, δ'. Γοργ., 524, ε'. 469,
ε'. Φιληθ. 45, δ'. Φαιδρ. 228, α'.
Λυσ. 218, ε'. Πολ. 555, δ' (Stallb.).
λυσιτελοῖν] καὶ οὐχὶ λυσιτελοῖ
(ὅρα Κοθητ. Nov. Lect. 597.
Mnem. 1880 p. 393). Τὸ λυσιτε-
λεῖν = ὠφελεῖν, λέγεται δὲ καὶ δια-
λελυμένως τέλη λύειν (Σοφ. Οἰδ.
Τ. 316 καὶ Σηγολ. αὐτ.) ἀντὶ τοῦ
ὠφελεῖν, κυρίως δὲ ἀποτίνει τὰς
εἰσφορὰς (ὅρα καὶ Πλ. Κρατ. 417,
γ'). Λέγεται δὲ παρ' Ἀττικοῖς λυ-
σιτελῆς καὶ λυσιτελεῖν, ἀλλ' οὐχὶ
καὶ λυσιτέλεια, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ τὸ
ῳδελεῖα (Θ. Μάγιστ. 220, 14. Πο-
λυδ. Ε', 136).

Κεφ. 9. 'Εκ ταντησὶ δὴ τῆς
ἐξετάσεως] φέρεται καὶ γραφὴ «ἐκ
ταντης ἥδη» καὶ ἀντὶ τοῦ «ἐξετά-
σεως» τὸ «εξεως», ὅπερ ἄνευ λόγου
τινὲς προτιμῶσιν.

πολλαὶ μέρ... ὄρομα δέ] ἐκ τῶν
ἀντιθετικῶν συνδέσμων μέρ... δὲ
φαίνεται ὅτι ἡ διὰ τοῦ δὲ ἐκφερο-
μένη πρότασις ἔξηνέγκθη ἀνακολού-
θως κατ' ἀπαρέμφατον «ἀλέγεσθαι»
καθ' ἐλξιν πρὸς τὸ ἡγούμενον «γε-
γονέραι» ἀντὶ τοῦ πολλαὶ μέρες ἀπέ-
χθειαὶ μοι γεγόρασι —, ὄρομα δὲ
τοῦτο λέγομαι σοφὸς εἶναι.

καὶ οἵτι χαλεπώταται] ἡ ἀνα-
φορικὴ ἀντωνυμία οἷος τιθεμένη ἐν
ὑπερθετικῷ ἐπιτείνει αὐτό, πρᾶλ.
«χωρίον οἷον χαλεπώτατον» (Ξεν.
'Αν. Δ', η', 2. πρᾶλ. καὶ Ζ', α', 23).
«Ορα καὶ Πλ. Συμπ. 220, 6'. Θουκ.
Δ', 32, 4. Προηλθε δὲ τοῦτο ἐξ
ἐλλειψεως τῆς δεικτικῆς ἀντωνυμίας,
πρᾶλ. «Σωκράτης ἐδόκει τοιοῦτος

εῖναι, οἶος ἂν εἴη ἔριστός τε καὶ εὐδαιμονέστατος» (Ξεν.'Απ. Δ', η', 11). 'Ἐνταῦθα = τοιαῦται οἵτις εἰσιν αἱ χαλεπώταται ('Ασωπ. Π. Β', σ. 121, § 87) = καὶ ταῦτα χαλεπώταται (Jacobs). "Ορα καὶ Κυνν. Γρ. § 349, 7. Γ. Ζῆτ. Συντ. § 128. Βιγερ. σελ. 120. Τὸ δὲ χαλεπός ἐνταῦθα = δυστάχεστος, ὄγληρός.

ἀπ' αὐτῶν] γένους θηλυκοῦ = ἀπὸ τῶν ἀπεγνθεῶν.

ὅρομα δὲ τοῦτο λέγεσθαι, σοφός εἶναι] τὸ σύστοιχον ἀντικείμενον τοῦ ἐνεργητικοῦ, «ὅρομάζω τινὰ ὅρομα» (Εὐρ. "Ιων 800) καὶ «καλοῦσθαι με τοῦτο τὸ ὅρομα» (Ξεν. Οἰκ. Ζ', 3. ὥρα καὶ Πλ. Κρατ. 383, 6') καὶ «ἄρα καλοῦστες ταῦτα τὰ ὄρόματα ἑαυτὸν» (Πλ. Πολ. 471, δ'), μένει καὶ ἐν τῇ παθητ. συντάξει, ὡς «ὅρομα (ἡ πολιτεία) δημοκρατία κέκληται» (Θουκ. Β', 37, 1) καὶ «ὅρομα Ζάγκλη ἦν ὑπὸ τῶν Σικελῶν κληθεῖσα ἡ Σικελία (αὐτ. Γ', 4, 5) καὶ «ὅρομα ἐρ κεκλημένον της Σικελίωτας» (αὐτ. Δ', 64, 3). "Ορα Κυνν. Γρ. § 411, σημ. 7. Καὶ «ὅρομα ωρομάζετο" Ελενος• (Σοφ. Φιλ. 605). Κατ' ἀναλογίαν δὲ τούτων καὶ «ὅρομα λέγομαι σοφός» καὶ μετὰ τοῦ εἶναι περιττεύοντος ἐν τοῖς τοιούτοις ῥήμασι (ὅρα Heindorf. εἰς Πλάτ. Θεοπ. 160, 6') ὅρομα λέγομαι εἶναι σοφός», πρᾶλ. «σοφιστὴν ὅρομάζοντας τὸν ἄνδρα εἶναι» (Πλ. Πρωτ. 314, ε') καὶ «ὅσοι ἐπιστήμας ἔχοντες ὅρομάζονται τινες εἶναι» (αὐτ. Πολ. 428, ε') καὶ «οὖς (πατρός) εἶναι ωρομάσθητος» ('Ισαί.

2, 41) καὶ «οἱ Σιμίας ἐπωρυγμάτα ἔχει σμικρός τε καὶ μέγας εἶναι» (Πλ. Φαίδ. 102, γ')· ὥρα Κυνν. Γρ. § 355, σημ. 2. 'Εξηγέληθη δὲ τὸ κατηγορούμενον κατ' ὄνομαστ. σοφός καὶ οὐχὶ κατ' αἰτιατ. σοφόν, διότι τὸ λέγεσθαι, εἰ καὶ ἔξαρτάται ἐκ τοῦ ὄντες, ὅμως ἔχει ὑποκείμενον κατ' ὄνομαστικὴν (ἔγρ.), διότι ἐν τῷ «ἀπέχθεια μοι γεγόνασιν» περιέχεται ἡ ἔννοια τοῦ «ἀπεχθῆκε γέγονα» ἢ «ἀπήχθημαι». Κακῶς δὲ ὁ Evangelhard νομίζει ὅτι τὸ «ὅρομα τοῦτο» εἶναι ὄνομαστικὴ καὶ παράθεσις τοῦ «σοφός», ὃ δὲ Hirschig γράφει «ὅρομά τε», ὃ δὲ Fischer γράφει μετὰ τὸ γεγονέραι ἄνω στιγμήν, μετὰ δὲ τὸ «ὅρομα δὲ τοῦτο» ὑποστιγμήν, ἄλλοι δὲ γράφουσιν ὑποστιγμήν μετὰ τὸ «λέγεσθαι» ἐκλαμβάνοντες τὸ «σοφός εἶναι» ἐπεξήγησιν. Τῶν γνωμῶν τούτων ἡ τελευταία εἶναι πιθανωτέρα. "Ισως δὲ καὶ ἡ μετὰ τὸ «ὅρομα δὲ τοῦτο» στιγμή, ἦν εἰσηγήσατο ὁ Fischer, ἔχει καλῶς μετὰ τοιαύτης συντάξεως, «πολλαὶ μὲν ἀπέχθειαί μοι γεγόνασι, — ὄνομα δὲ τοῦτο (γέγονέ μοι), λέγεσθαι σοφός εἶναι» (= ὄνομα δὲ τοῦτο ὄνομασμα, δηλ. λέγουμαι εἶναι σοφός), τὸ δὲ σοφός ἐτέθη κατ' ὄνομα κατὰ τὸ νοούμενον.

ἄντει περὶ ἔξελέγξω] περὶ τῆς διπλῆς αἰτιατ. πρᾶλ. τὸ παθητ. «ηδιστα ταῦτα ἔξελέγχομαι» (Πλ. Εὔθυδ. 295, α').

τὸ δὲ κινδυνεύει] τὸ «τὸ δὲ» κειται ἐπιφρόημ. (=ἐν τούτοις, ἀλλ' ὅμως ἀληθῶς) ἀντιτίθεται δὲ ἄλλῳ

τινὶ οὕτως, ὅπερ τὸ δι' αὐτοῦ ἐκφερόμενον νὰ νομίζηται ἀληθὲς (ὅρα Stallb. αὐτό). 'Αντ' αὐτοῦ λέγεται ἐν τῇ δημάρχῳ τῷ «αὐτό», ώς «διὰ τὸ δὲν οπάγεις: αὐτὸν οπάγεις δῆλος ὁ κόσμος» (Γ. Ζηχ. Συντ. § 270, 2, σημ. Ἀσωπ. Η. Β', σελ. 140, § 21. Κυνν. Γραμμ. § 459, ε), πρᾶλ. Πλ. Θεολ. 157, α'. Προηλθεν δὲ τοῦτο ἐκ τῆς πληρεστέρας φράσεως «τὸ δὲ ἀληθές», ώς «τὸ δὲ γε ἀληθές τοιοῦτον μέντι ἦν ἡ δικαιοσύνη» (Πλ. Πολ. 443, γ'. πρᾶλ. καὶ Τίμ. 86, δ'). 'Ορα καὶ σελ. 37, α' καὶ 38, α' καὶ 39, γ'.

τῷ ὄντι] μετὰ τὸ «τὸ δέ» τιθεται τὸ «τῷ ὄντι» καὶ τὸ «ἀληθεῖα» ἐπαυξάνον καὶ διασαφηνίζον μᾶλλον τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ, πρᾶλ. «τὸ δὲ ἀληθεῖα γε κτλ.» (Πλ. Νόμ. 731, ε').

δὲ τῶν τινὸς ἀξια καὶ οὐδενὸς] ὁ καὶ ἔχει αὐξητικὴν καὶ ἐπανορθωτικὴν σημασίαν τοῦ «δὲ τῶν τινὸς» ἰσοδυναμῶν πρὸς τὸ μᾶλλον δὲ καὶ τὸ Λατιν. *a tque* (Cicer. Orat. 16, 52), ώς «ταῦτα πάντα ἡγησαμένη μικρὰ καὶ οὐδὲν» (Πλ. Θεολ. 173, ε') καὶ «ῶν σμικρὰ μὲν εἰς τὸν κάμνοντα καὶ οὐδὲν ἀναλίσκουσι» (αὐτ. Πολιτικ. 298, α'). Συνηθέστερον δὲ εἶναι τὸ ἢ ἀντὶ τοῦ καὶ, ώς «εἰδότων δὲ δὲλγα ἢ οὐδὲν ἀληθές» (σ. 23, γ') καὶ «ἢ τι ἢ οὐδὲν ἀληθές» (σ. 17, 6'). 'Ορα Fritsch. Quaest. Lucian. p. 11.

τοῦτον δὲ λέγειν τὸν Σωκράτην κατὰ διόρθωσιν τοῦ Wolf=καὶ φανεται οὗτος ὅτι δὲν λέγει περὶ Σωκράτους ὅτι λέγει, ἀλλὰ μετεγειρί-

σατο μόνον τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐμὲ τοὺς ἄλλους παράδειγμα ποιούμενος (in Verm. Schriften p. 94 κ. ἑ.). Τὴν δὲ γνώμην ταύτην ἀσπάζο·ται πολλοί. "Ἄλλοι δέχονται τὴν γραφὴν γειρογράφων τινῶν «τοῦτο λέγειν τὸν Σωκράτην» = τοῦτο λέγει περὶ τοῦ Σωκράτους (ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη σοφία δὲλγου τινὸς ἀξια ἐστιν), τὸ ἐμὸν δὲ μεταγειρίζεται παράδειγμα (ἴνα καὶ οἱ ἄλλοι ἐννοήσασιν ὅτι πάσης στερούνται σοφίας). 'Ο δὲ Ast (Zeitschr für Wissensch. u. Kunst. 1, 2 p. 104) ἀποδέχεται τὴν γραφὴν τῶν πλειόνων γειρογράφων «τοῦτο λέγειν τὸν Σωκράτην», νομίζει δὲ ὅτι τὸ «τοῦτο τὸν Σωκράτην» κείται δεικτικῶς ἀντὶ τοῦ εμέ. Ηροτιμοτέρα γραφὴ εἶναι ἡ πρώτη, τὸ δὲ «τοῦτο» = τὸ σοφὸρεται. Τὸ λέγω τινά τι = λέγω τι περὶ τινος, ώς «οὐς φροντιστέον τὸ ἐροῦσιν οἱ πολλοὶ ἡμᾶς» (Πλάτ. Κρίτ. 48, α') καὶ ὅπερ γρασὶ τὸν συντριβορτάς τινα (αὐτ. Μένων 77, α').

προσκεχρῆσθαι] ἡ πρᾶλος ἵσως σημαίνει τὸ ἀρμοδίως, προσκόντως, ώς προσήκω, προσθέμιος, ώς «ἡ ψυχὴ, ὅταν μὲν τῷ σώματι προσχρῆσθαι εἰς τὸ σκοπεῖν τι ἢ διὰ τοῦ ὄραν ἢ διὰ τοῦ ἀκούειν ἢ δι' ἀλληλῆς τινὸς αἰσθήσεως, τότε ἔλεκται οπό τοῦ σώματος» (Πλ. Φαιδ. 79, γ'). πρᾶλ. καὶ 99, 6'. Σοφιστ. 244, γ').

ἐμὲ παράδειγμα ποιούμενος] ἀποπειρατ. ἐνεστῶς, εἶναι δὲ ποτὲ μὲν μέσον ὥφελείας, ώς «βουλευόμενος παραδείγματα ποιοῦ τὰ παρεληλυθότα τῶν μελλόντων» (Ισοκρ. 1,

34 = ποίει σεαυτῷ), ἀλλοτε δὲ μέσον δύναμικόν, ὃς ἐνταῦθα. Τό δὲ παράδειγμα = πρότυπον μιμήσεως, ὃς «δεῖγμα τῆς Ἰππονίκου φύσεως»^ν ἔξενηνόγαμεν, πρὸς ὃν δεῖ ζῆν σε ὥσπερ πρὸς παράδειγμα» ('Ισοχρ. 1, 11). 'Η μετογὴ τροπική.

Ὥσπερ ἄρ εἰ εἴποι] πρόδ. καὶ σ. 27, α'. δ'. 'Ἐν τῷ «ὦσπερ ἄρ εἰ» ἔλλειπει ἡ ἀπόδοσις ἐννοουμένη ἐκ τοῦ ἡγουμένου ἕντατος = ὥσπερ ἂν ποιοίτο ἐμὲ παράδειγμα, εἰ εἴποι, πρόδ. «διεφθάρησαν, ὥσπερ ἄρ εἰ πρὸς ἀπαντας ἀνθρώπους ἐπολέμησαν» ('Ισοχρ. 4, 69) = ὥσπερ ἂν διεφθάρησαν, εἰ ἐπολέμησαν (ὅρα Γ. Ζηκ. Συντ. § 574, 3) καὶ «Κῦρος... ἡσπάζετο αὐτὸν ὥσπερ ἄρ εἰ τις συντεθραμμένος καὶ πάλαι φιλῶν ἀσπάζοιτο» (Ξεν. Παιδ. Α', γ', 2) = ὥσπερ ἂν ἀσπάζοιτο, εἰ τις... ἀσπάζοιτο. "Ἐνεκα δὲ τῆς πολλῆς γρήσεως τὸ ὥσπερ ἄρ εἰ ἔλαβε τὴν σημασίαν τοῦ ντει (quasi) καὶ ἡ ἀναπλήρωσις καθίσταται πολλάκις δυσκολωτέρᾳ ὃς «φρεσούμενος ὥσπερ ἄρ εἰ παῖς» (Πλάτ. Γοργ. 479, α' = ὥσπερ ἂν φοβοίτο, εἰ παῖς εἴη) ὅρα Κυν. Γραμ. § 398, σημ. 4. Βίγερ. σελ. 422—423 καὶ ἐνταῦθ. σ. 27, δ'.

οὗτος ὑμῶν] τὸ «ὑμῶν» συναπτέον τῷ «σοφώτατος».

ἔγρωκεν] ἔχει ἀναγνωρίσας, κατανοήσας, πρόδ. «ἀνθρώπων ὁ σοφώτατος πρὸς θεὸν πληθκος φανεῖται» (Πλ. Ἰππ. Μ. 289, 6').

πρὸς σοφίαν] ἡ πρὸς σημαίνει ἀναφορὰν = εἰς σοφίας λόγον.

Ταῦτ' οὐν] τὸ «ταῦτα» εἶνε αι-

τιατικὴ τῆς αἰτίας = διὰ ταῦτα, ταύτην δὲ τὴν σημασίαν ἔχει μάλιστα τὸ «ταῦτ' ἄρα» (Ξεν. Παιδ. Α', δ', 27), πρόδ. «ταῦτ' ἄρα Ἀττικὸν ἀντὶ τοῦ διὰ ταῦτα» (Γρηγόρ. Κορίνθ. σελ. 29). Γ. Ζηκ. Συντ. § 64. 'Η δὲ παράλειψις τοῦ ἀντικείμ. εἶνε ὡς ἐν τῷ Γοργ. 503, δ' «ἐάρ ἵππης, καλῶς εὐρήσεις». Κατ' ἀλλούς δὲ εἶνε ἀντικ. τοῦ ἵππου τὸ ταῦτα.

κατὰ τὸν θεόν] πρόδ. σελ. 22, α'.

τῶν ἀστῶν καὶ ἔρωτ] οὔτως ὁ Cronus μετὰ γειρογράφων ἀντὶ τοῦ «τῶν ἔρωτ», πρόδ. καὶ σελ. 30, α'.

ἐάρ τινα] οὔτως ἐγράψαμεν ἀντὶ τοῦ «ἄρ τινα». Εἶνε δὲ ἡ πρότασις αὕτη ὡς ἀντικείμ. τοῦ ἐρευνῶν.

ἐπειδάρ μοι μὴ δοκεῖ] δηλ. οὗτος εἴραι σοφός. Προσωπικὸν τὸ δοκεῖν ἐνταῦθα.

βοηθῶν τῷ θεῷ] = πράττων τοῦτο, ἵνα φαίνηται ὅτι ἡ ἀπόκρισις τοῦ 'Απόδλωνος εἶνε ἀληθής (Stallb.). Οὔτω καὶ ὁ Οἰδίπους (Σοφ. Οἰδ. Τ. 245) θέλων νάξ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐντολὴν τοῦ γρηγοροῦ λέγει: «ἐγὼ μὲν οὖν τοιόσδε τῷ τε δαίμονι τῷ τ' ανδρὶ τῷ θανόντι σύμμαχος πέλω». 'Ἐν σελ. 32, ε' «πράττων ἀξίως ἀνδρὸς ἀγαθοῦ ἔζογθουν τοῖς δικαιοῖς» (Jacobs), πρόδ. καὶ σελ. 22, ε' «ἀπεκρινάμην... τῷ γρηγορῷ». 'Ο ἐνεστῶς εἶνε ἀποπειρατικός, ἡ δὲ μετογὴ τροπική.

έρδεικρυμαι] τὸ ἐνεργητικ. ἔρδεικρυμαι εἶνε λέξις δικαστικὴ = καταγγέλλω τινὰ κακουργοῦντα περὶ τὰ κοινὰ (Σχολ. Αριστοφ. Ἰππ. 278.

Σουΐδ. σελ. 363, α') διὰ τῆς λεγομένης ἐρδείξεως (ὅρα σελ. 32, 6'), τὸ δὲ μέσον ἐρδείκρυματι (=δεικνύω, καθίστημι φανερόν) εἶναι ποτὲ μὲν μέσον εὑθὺ (=ἐνδείκνυμι ἔμαυτόν), «ἐρδεικρύμεος τοῖς πρέσβεσι» (Δημ. 19, 113), ποτὲ δὲ μέσον κτητικόν, «ἐρδείκρυματι εὐροιατ» (Ξεν. Ἀν. Γ', α', 19), προθεμίατ (Ξεν. Ἐλλ. Γ', ε', 44), ἀρετὴν καὶ σωφροσύνην (Ἴσοκρ. 7, 37), κτλ., λέγεται δὲ χάριν σαφηνείας καὶ «έρεδείξατο (ἢ Ἐλένη) τὴν αὐτῆς δύναμιν» (Ἴσοκρ. 10, 64), κτλ., ἀλλοτε δὲ μέσον δυναμικόν, ὡς ἐνταῦθα, πρόδη. καὶ σελ. 29, δ'. 32, δ'. 35, 6'.

ἔπος ταύτης τῆς ἀσχολίας] ἡ ἔπος = ἔισκα, τὸ δὲ «ἀσχολία, ἡ περὶ τι ἀναστροφὴ» (Θωμ. Μάγιστρ. σελ. 34, 12).

σχολή] = εὔκαιρία, πρόδη. «σχολή οὐγί: ὁ τόπος, ἐνῷ σχολάζουσι καὶ διατρίβουσι περὶ παιδείαν, οὐδὲ αὐτὴ ἡ ἐν λόγοις εὐμούσια καὶ διατοιχή, ἀλλ' ἣν οἱ πολλοὶ ἀκόρως καλοῦσιν εὐκαρπίατ» (Σουΐδ. σελ. 1000, 6'), πρόδη. καὶ σελ. 23, γ'.

ἐρ περία μυρίᾳ] = ἐν πενίᾳ πολλῇ καὶ ἀμέτρως μεγάλῃ, πρόδη. «ἐρ περία μυρίᾳ διάγων κατέστρεψε τὸν βίον» (Αἰλιαν. Ποικ. Ἰστ. Γ', 12). Τὸν ἀθλίως ἐρώμενον ἐψηλωσαν τῶν γηραμάτων καὶ — ἀπέλιπον αὐτὸν ἐρ περία δῆπον μυρίᾳ» (Ἀρισταῖν. Β. Ἐπιστ. 18, σελ. 100). Ο Σωκράτης ἦν πένης (Ξεν. Οἰκ. 6', 3), πᾶσα δὲ περιουσία αὐτοῦ ἐξειμάθη εἰς 5 μνᾶς (αὐτόθ.). καὶ ὡς ποιηὴν ἔσαυτος προτείνει τοῖς δικασταῖς μίαν

μνᾶν (Πλ. Ἀπολ. σελ. 38, 6'), διὸ καὶ λέγει «οὐ γάρ ἔστι μοι χρήματα ὄπόθερ ἐκτίσω» (αὐτ. σ. 37, γ'. πρόδη. καὶ Πολιτ. 338, 6'). Τὴν πενίαν τοῦ Σωκράτους κωμῳδεῖ καὶ ὁ Εὔπολις (παρ' Ὁλυμπιοδώρ. ἐν Φαιδ. 44) «μισῶ δ' ἔγωγε Σωκράτην τὸν πτωχὸν ἀδολέσχην, ὃς τὰλλα μὲν πεφρόντικεν, ὄπόθεν δὲ καταφαγεῖν ἔχοι, τούτου κατημέληκεν.

διὰ τὴν τοῦ θεοῦ λατρείαν] γενικὴ ἐξ ἀντικειμένου, πρόδη. καὶ «καταφυγοῦσα πρὸς θεῶν εὐγάρ τε καὶ λατρείας» (Πλ. Φαιδρ. 244, ε') = διὰ τὴν τῷ θεῷ ὑπηρεσίαν (σ. 30, α').

Κεφ. 10. οἱ νέοι μοι ἐπακολουθοῦστες] = ἀκολουθοῦστες μοικατόπιν.

οἵς μάλιστα σχολῆ ἐστίν] ἐτονίσαμεν τὸ ἐστίν, διότι δὲν εἶναι συνδετικόν, ἀλλ' ὑπαρκτικόν. Τὸ δὲ ἔστι μοι σχολῆ (καὶ σελ. 23, 6'), σχολὴν ἄγω (σελ. 36, δ' καὶ Πλάτ. Θεατ. 172, ε'. Τέμ. 48, 6' κτλ.) καὶ «εὖ σχολῆς ἔχω» (Θωμ. Μάγιστρ. σελ. 327, 14) καὶ σχολάζω εἶναι συνώνυμα, τὸ δὲ εὐκαρπεῖν εἶναι ἀδόκιμον καὶ μεταγενέστερον (Θωμ. Μάγ. σελ. 327, 14. Σουΐδ. σελ. 1000, α'-δ').

οἱ τῶν πλούσιωτάτων] διορισμὸς κατ' ἐπεξήγησιν εἰς τὸ «οἱ νέοι οἵς μάλιστα σχολῆς ἐστίν» = οἱ τὰ μάλιστα σχολάζοντες νέοι, δηλ. οἱ τῶν πλούσιωτάτων.

αὐτόματοι] συναπτέον τῷ ἐπακολούθοις] καὶ εἶναι κατηγορούμενον ἀντὶ τοῦ ἐπιφρ. αὐτόματως = αὐθορμήτως, πρόδη. «αὐτόματος, αὐτόκλητος, αὐτοπροαρτεος» (Σχολ.

Ἄριστοφ. Πλ. 1190) καὶ «ἀέτομάτως, αὔτοκελεύστως, αὔτοκλήτως, αὔτοδιούλως, αὔτοπροθύμως» (Μ.'Ετυμ. σελ. 173, 7). Ὁρα καὶ σελ. 38, γ'. 41, δ'.

χαίρονται ἀκούοντες] κατηγορηματικὴ μετογὴ = εὐχαριστοῦνται ν' ἀκούσωσι τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἔξετάζωνται ὑπ' ἐμοῦ (πρᾶλ. καὶ σ. 33, γ'). Διάφορον δ' εἶνε τὸ «*χαίροντες ἀκούονταν*» (= μετὰ γραφῆς ἀκούσιν), πρᾶλ. καὶ *χαίροντοι τινες πολὺν γρόνον διατριβοτες*» (σ. 33, 6').

πολλάκις ἐμὲ μιμοῦνται, εἴτα ἐπιχειροῦσιν] ἥντι τοῦ «*μιμοῦνται*» ὁ Fischer εἰκασε νὰ γραφῇ «μιμούμενοι», ὃ ἔδεξατο καὶ ὁ Schmelzer, καὶ ὁ Λαζήνος μεταφράστης Ficinus μετογὴν πρὸ ὄφθαλμῶν εἶγε : «qui etiam ipsi nonnunquam me imitati, alios deinde confutare contendunt». Άλλ' ἐνταῦθα τὸ εἴτα δὲν εἶνε τὸ Λαζ. deinde, post, ἀλλὰ τὸ atque tum, καὶ τότε, πλειστάκις δὲ τὸ «*εἴτα*», καὶ «*ἔπειτα*» τιθένται ἥντι τοῦ «καὶ εἴτα» «καὶ ἔπειτα» (πρᾶλ. Ξεν.'Απ. Β', 6', 44. Πλ. Θεατ. 151, γ'. Εβδού. 295, γ'. 'Απολ. 33, α'). Πρὸς τούτοις δὲ τὸ «*μιμοῦνται διαταρηνίζεται* διὰ τοῦ «*εἴτα ἐπιχειροῦν ἄλλον εἴξετάζειν*», πρᾶλ. καὶ «οἱ πολλοὶ τῶν σοφῶν ὅπο τοῦ πυκνὰ περιστρέψεθαι ζητοῦντες, ὅπῃ ἔχει τὰ ὄντα, ἀεὶ ἀλιγγιῶσι κάπειτα αὐτοῖς φαίνεται περιφρέσθαι τὰ πράγματα» (Πλάτ. Κρατ. 411, 6'). Ὁρα Cron in Fleckeiseni anal. 1863 p. 857—60).

ἄλλον εἴξετάζειν] τοῦτο τῶν νέων τὸ ἔθος καὶ τὴν κακὴν τοῦ πλήθους γνώμην περὶ φιλοσοφίας εἰκονίζει καλλιστα ὁ Σωκράτης διὰ τῶν δε «οἱ μειρακίσκοι, ὅταν τὸ πρῶτον λόγων γεύωνται, ὡς παιδιάς αὐτοῖς καταχρῶνται, ἀεὶ εἰς ἀντιλογίαν γράμμενοι, καὶ μιμούμενοι τοὺς ἔξελέγχοντας αὐτοὶ ἄλλους ἐλέγχουσι γαίροντες ὥσπερ σκυλάκια τῷ ἔλκειν τε καὶ σπαράζτειν τῷ λόγῳ τοὺς πλησίον ἀεὶ. — Καὶ ἐκ τούτων δὴ αὐτοὶ τε καὶ τὸ ὅλον φιλοσοφίας πέρι εἰς τοὺς ἄλλους διαβέβληνται» (Πλάτ. Πολ. 539, 6') (Forster).

τι ἀρθρώπωτοι] καὶ γραφὴ «τι τῶν ἀρθρώπωτοι», πρὸς ἣν παραχάλλουσι τὸ Ξεν. 'Αν. Α', 0', 15.

οὐλίγα ἢ οὐδὲν] ὅρα σελ. 17, 6' καὶ 23, α'. Τὸ ἢ = ἡ μᾶλλον, πρᾶλ. «*βραχέα ἢ οὐδὲν*» (Πλ. Φαιδρ. 244, 6') καὶ «*οὐλίγα ἢ οὐδὲν διαφέρουσι*» ('Αλκιβ. 3, 4)..

οἰομέρων μέρ... ειδότων δὲ] ἡ γνῶσις ἀντιθέται τῇ οἰήσει.

'Ερτεῦθεν] αἰτιολογικῶς (ὅρα σ. 20, γ').

ἄλλ' οὐχ αὐτοῖς] ἐμπεριέχει πολλὴν εἰρωνείαν τοῦ Σωκράτους. διότι οἱ ἔξεταζόμενοι ὄργιζονται κατὰ τοῦ Σωκράτους καὶ οὐχὶ καθ' ἔκυπον, καθ' ὄντας πρειλον νὰ ὄργιζονται ὅτε ἔνεκκ τῆς πλάνης αὖτῶν καὶ ἀγνοιας ἐλέγχομενοι ὅπο τῶν νέων ἐκείνων. Λύτη εἴνε ἡ γραφὴ τῶν πλειόνων γειρογράφων, τῶν δ' ἄλλων εἶνε «*ἄλλ' οὐχ αὐτοῖς*» δηλ. τοῖς ἐλέγχουσι νέοις = ὄργιζονται κατὰ τοῦ Σωκράτους καὶ οὐχὶ κατὰ τῶν νέων.

διάτι δὲν πατέουσιν αὐτοί, ἀλλ' ὁ Σωκράτης. Τῇ ἐκδοχῇ ταύτῃ ἀντικείται ἡ ἀντωνυμία αὐτός, ἀνθ' ἣς ὅφειλε νῦν εἶπη «ἀ.λ.' οὐ τούτοις» ἢ «έκεινοις». Τό δὲ «ἀ.λ.' οὐ» = καὶ οὐ (Ξεν. 'Αν. Β', α', 10), ως «ἐκ τούτων εἶναι τὸ πείθειν, ἀ.λ.' οὐκ ἐκ τῆς ἀληθείας» (Πλ. Φαιδρ. 260, α'. πρόλ. καὶ 229, δ'. Ισοχρ. 4, 137), πρόλ. σελ. 26, α'. 28, 6'.

Σωκράτης τις ἔστι μιαρώτατος] τό τις συναπτέον τῷ κατηγορουμένῳ «μιαρώτατος» (= Σωκράτης ἔστι μιαρώτατός τις) καὶ οὐχὶ τῷ ὑποκειμένῳ Σωκράτης, ως ἐν σ. 18, 6'.

ἔπειδαν τις αὐτούς ἔρωτῷ] εἴπεν οὗτοι γενικῶς ἀντὶ τοῦ «ὅτε τις αὐτοὺς ὥρωτα, διτὶ ποιῶν καὶ διτὶ διδάσκων, εἰχον μὲν οὐδὲν εἰπεῖν», πρόλ. «φίλον τε γάρ ηγοῦνται τὸν ὑπουργοῦντα, ἦρ καὶ πρότερον ἔχθρος ἦ, πολέμιον τε τὸν ἀντιστάντα, ἦρ καὶ τύχη φίλος ὅντα» (Θουκ. Α', 41, 3).

διτὶ ποιῶν] = διτὶ ποιῶν ἔστι μιαρώτατος. Ἡ μετοχὴ αἰτιολογική.

καὶ διτὶ διδάσκων] = καὶ διτὶ διδάσκων διαφθείρει τοὺς νέους.

ἀ.λ.' ἀποροῦσσιν] κατ' εἰκασίαν τοῦ Ast, τῶν γειρογράφων ἔχόντων «ἀ.λ.' ἀγροοῦσσιν», ὁ δὲ Κόδητος (Var. Lect. σ. 299) ὀδελήξει, ὁ δὲ Schanz μεταβάλλει εἰς τὸ «ἀμφιγροοῦσσιν».

κατὰ πάντων] ἡ κατὰ σημαίνει ἐγχρικὴν σχέσιν, πρόλ. •κατ' ἐμαυτῶν ἔρειν αὐτός» (σελ. 37, 6').

τὰ πρόχειρα ταῦτα] πρόλ. καὶ αὐτὸν κοινῇ τοῖς φιλοσόφοις ὑπὸ τῶν

πολλῶν ἐπιτιμώμενον ἐπιφέρων αὐτῷ (Ξεν. 'Απ. Α', 6', 31). Τό δὲ «ταῦτα» λέγεται μετὰ περιφρονήσεως, πρόλ. «οὐκ ὄρχεις τούτους τοὺς συκοφάντας ὡς εὔτελες» (Πλ. Κρίτ. 45, α'. πρόλ. καὶ 48, γ'. Συμπ. 181, α').

καὶ τὰ ὑπὸ γῆς <ζητεῖν> καὶ] οὕτως ἐγράψαμεν κατὰ Hirschig, φ. τινι καὶ ὁ Cornarius (Ecl. p. 5) συμφωνεῖ, ἀλλὰ καὶ γειρόγραφον τι ἔχει «γῆς ζητεῖν καὶ». Εννοηθέον δὲ ἐκ τῶν ἡγουμένων τὸ «διαφθείρει τὸν νέοντα διδάσκων», ἐκ δὲ τοῦ διδάσκων ἔξαρτωνται πάντα τὰ ἀπαρέμφατα.

Τὰ γάρ ἀληθῆ] ὁ γάρ αἰτιολογεῖ τὴν πρότασιν «λέγοντες τὰ πρόχειρα ταῦτα». Ο πληθ. «τὰ ἀληθῆ» εἶναι ως ἐν Φαιδρῷ σελ. 62, δ', διασαφεῖται δὲ τὸ ἐπιθετον διὰ τῆς εἰδικῆς προτάσεως «ὅτι κατάδηλοι γεγρορταί».

οὐκ ἄρ εθέλοιεν λέγειν] διὰ τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄρ ἐκφέρεται ἔννοια θετικὴ ως διὰ τῆς ὄριστικῆς, ἀλλὰ μετ' ἐπεικεστέρας ἐκφράσεως, ητις ἐνισχύεται καὶ διὰ τοῦ παρεντιθεμένου οἰοματοῦ.

εἰδέραι <τι>] κατὰ διόρθωσιν τοῦ Κοβῆτου (Mnem. 1875 p. 282) πρόλ. καὶ σελ. 23, γ', ὁ δὲ Heindorf ἐγράψε «μέρ <τι> εἰδέραι». Τό δὲ προσποιούμενοι εἰδέραι=πρός τὸ εἰδέναι ποιοῦντες ἔχοτούς = καμαρόμεροι (κοινῶς).

φιλότυμοι] ὁ Stallbaum εἰκάζει νὰ γραφῇ φιλότυχοι. σφιδροὶ καὶ . . . ξυρτεταγμέρων]

αἱ φράσεις ἐλήφθησαν ἐκ τῶν πολεμικῶν προσδοτῶν κατὰ τοὺς σχολιαστάς, εἶνε δὲ τὸ συντεταγμένως = composite et meditate (Heindorf.) = προσηκότως καὶ ἐσκευμένως (μετὰ μελέτης), καὶ ἄλλους δὲ = ἐξ παραπάκεως, καὶ καὶ ἄλλους = ἐξ παρασκευῆς ἢ ἐκ συμπράτων. Οὐ Ερμαννός δέ, ὁ Κόρητος, ὁ Ast καὶ ἄλλοι μετά τινων γειρογράφων προτιμῶσι τὸ «ξυντεταγμένως», πρᾶλ. παῖς τὸ ἐν Φιλήδῃ (σ. 59, α') καὶ εἰκασίαν τοῦ Heusdii καὶ ὑπὸ Βενκήρου δεκτὸν γενόμενον ξυντεταγμένως «τὰ περὶ τὴν δύσαν ζητοῦσι ξυντεταγμένως» καὶ τὸ ἐν Πολιτ. 499, α' ὑπὸ τῶν γειρογράφων κυρουμένον «ζητεῖν τὸ ἀληθές . . . ξυντεταγμένως» καὶ «ἀλεξαντέ με—ξυντεταγμένος καὶ σπουδάζοντα» (Πλ. Εὔδ. 288, δ') καὶ «ἡ σπουδὴ καὶ ἡ ξύντασις» (Πλ. Συμπ. 206, δ'). Εἶνε δὲ τὸ ξυντεταγμένως = μετὰ σπουδῆς (σπουδῆ), προθύμως (πρᾶλ. καὶ Ξεν. Οἰκ. κ', 22). Ἡμεῖς προτιμῶμεν τὴν γραφὴν ξυντεταγμένως (= λέγοντες ἐκ συμφώνου καὶ μετὰ πιθανότητος). Διότι τὸ συντεταμένον καθιστᾷ τὸ πρᾶγμα ἥττον πιθανόν· ἐφ' ὧ δὲν θὰ συνήπτετο τὸ συντεταγμένως καὶ πιθανῶς.

λέγοντες] σύναψον «πολλοὶ καὶ λέγοντες ξυντεταγμένως καὶ πιθανῶς».

ἐμπεπλήκασιν] πρᾶλ. «ἥμῶν γοῦν ἐκκεκώφωκε τὰ ὅτα καὶ ἐμπέπληκε Λύσιδος» (Πλάτ. Λυσ. 204, γ'). καὶ πάλαι καὶ νῦν] πρᾶλ.

Πλάτ. Φιλ. 45, δ'. Σοφ. 239, δ'. [Ἐκ τούτων] κατά τινας μὲν εἶνε οὐδέτερον (= διὰ ταῦτα), κατ' ἄλλους δὲ ἀρσενικὸν (= ἐκ τούτων, ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰρημένων κατηγόρων). Μέλητος] ὅρα Εἰσαγ. § 6. [Ἄνυτος] ὅρα Εἰσαγ. § 7. [Λύκων] ὅρα Εἰσαγ. § 8. ὑπέρ τῶν ποιητῶν ἀχθόμενος] μετοχὴ αἰτιολογική, τὸ δ' ἀχθομαὶ ὑπέρ τιος (πρᾶλ. Πλ. Γοργ. 457, δ' καὶ Ἀριστοφ. Λυσ. 10) συντάσσεται ὄμοιως ὡς τὸ αἰσχύνομαὶ ὑπέρ τιος (Πλάτ. Κρήτ. 45, ε'. Θεατ. 190, ε'). Συμπ. 183, α'. Νόμ. 819, δ'), τὸ δὲ ὑπέρ τιος = ἐν ὀνόματι τινος. Ορεξ Εἰσαγ. περὶ τοῦ πράγματος § 6.

ὑπέρ τῶν δημιουργῶν καὶ τῶν πολιτικῶν] διότι ὁ Ἀνυτος ἦν βυρσοδέψης (Σχολ. Πλάτ. ἐν Απολ. σελ. 18, ε') καὶ πολιτικὸς ἐκλεχθεὶς ἐπὶ τὰς μεγίστας ἀρχὰς (Πλάτ. Μέν. σ. 90, α'-δ') ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων καὶ μέριστον δυνάμενος ἐν τῇ πόλει μετὰ τὴν σὺν τῷ Θρασυδόλῳ κάθοδον αὐτοῦ. Ἄλλ' ὁ Menagius (ad Diog. La. II, 39) καὶ ὁ Κόρητος (Var. Lect. p. 299) διέλεξουσι τὸ «καὶ τῶν πολιτικῶν». Διότι ὁ Σωκράτης πρότερον δὲν ἤλεγχε ἥττορας, ἀλλὰ μόνον πολιτικούς, διὰ τοῦτο εἰς τοὺς ἥττορας περιέχονται καὶ οἱ πολιτικοὶ οἱ ἐνταῦθα μνημονεύμενοι.

ὑπέρ τῶν ἥητόρων] ὅρα Εἰσαγ. § 8. [ἀρχόμενος] πρᾶλ. σελ. 19, α'. [Ἐννοεῖται δὲ ἐκ τοῦ ἔλεγος ἡ μετοχὴ «λέγων» ἡ ἡ γενικὴ «τοῦ λό-

γον», γενικῶς δὲ τὸ ἀρχόμενος = ἐν ἀρχῇ (ὅρα Γ. Ζητ. Συντ. § 244, σημ. 1).

οὕτω πολλήν γεγονοῦται] = εἰ καὶ οὕτω πολλὴ γέγονεν.

Ταῦτ' ἔστιν — τὰ ληθῆ] ἐντεῦθεν μέχρι τέλους τοῦ κεφαλαίου εἶναι ὁ ἐπίλογος τῆς πρὸς τοὺς πάλαι κατηγόρους ἀπολογίας τοῦ Σωκράτους. Λέγει δὲ συνάρθρως τὰ ληθῆ, διότι ἀναφέρεται εἰς τὸ εἰρημένον: «ὑμεῖς δ' ἔμοι ἀκούσεσθε πᾶσαν τὴν ἀληθειαν» (σελ. 17, ε'). ως εἰ ἔλεγεν, «ἡ περὶ τῆς εἰπον ἀληθείας εἶναι αὐτῇ, ἵδοις ή καθαρὰ ἀληθεια». Άντι δὲ τοῦ ἔστιν ἐγράψαμεν ἔστιν συνδετικὸν ὅν.

ἀποκρυψάμενος] τὸ ἀποκρύπτομαι συντάσσεται διπλῇ αἰτιατικῇ, ως «οὐ γὰρ ἀποκρύψομαι σφώ τὸ νῦν ἐμοὶ ἔνυθανον» (Πλάτ. Νόμ. 702, ε'), εἶναι δὲ μέσον ποτὲ μὲν κτητικόν, ως «Δημογέρης οὐκ ἀποκρύψπται τὴν οὐσίαν» (= τὴν ἔνυτον οὐσίαν. Δημ. 28, 3· πρᾶλ. καὶ Δείναρχ. 3, 18). Ισοκρ. 7, 35), ἀλλοτε δὲ μέσον ὡφελείας, ως «οὐκ ἀποκρύψομαι τὰ ληθῆ» (Ισοκρ. 12, 100· πρᾶλ. καὶ Αἰσχύλ. 3, 141), ἀλλοτε δὲ μέσον δυναμικόν, ως «οὐκ ἐν σκότῳ οἱ θεοὶ ὑμᾶς ἀποκρύπτονται» (Ξεν. Παιδ. Η', ζ', 23. πρᾶλ. καὶ Πλ. Εβδομάρ. 11, ε'). Εἶναι δὲ τὸ ἀποκρύπτομαι τι ἀντίθετον τοῦ κατατίθημι τι εἰς τὸ μέσον (Πλάτ. Φιληδ. 11, ε') «Ο Ναζῆρος ἀντ' αὐτοῦ γράφει τὸ ἐποστειλάμενος, ὅθελιζει δὲ τὸ ἐπόμενον «οὐδ' ἐποστειλάμενος».

οὐδ' ἐποστειλάμενος] πρᾶλ. «οὐποστειλάμενος, ὑποκρυψάμενος, φοβηθεῖς» (Ἡσύχ. ἐν λ. καὶ Σουίδ.). Εἶναι δὲ τοῦτο εὐχρηστότατον παρὰ τοῖς ἥγιτορσιν, ὅταν λέγωσι τὴν ἀληθείαν παρρησίᾳ καὶ ἀνευ συστολῆς τινος, πρᾶλ. «οὐδὲν ἐποστειλάμενος πεπαρηστασμαῖ» (Δημ. 4, 51· πρᾶλ. καὶ 19, 237). Ἐλέγθη δ' ἐκ μεταφορᾶς τῶν ναυτῶν τῶν καταδιβαζόντων τὰ ίστια = καταστέλλω ἐμαυτόν, συμμαζόνομαι, ἀποσύρομαι, ὑπερερον δὲ ὑποκρύπτομαι, παρασιωπῶ τι ἐκ φύσου (πρᾶλ. Βασιλ. Δημοσ. σελ. 216—217. Βίγρ. σ. 309—311. Dresig. de verb. medi. I, 140.).

τοῖς αὐτοῖς] γένους οὐδετέρου = ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς, δηλ. τοῖς ἀληθέσιν ἢ εἰπεν. Εἶναι δὲ δοτικὴ τῆς αἰτίας, παρελείψθη δὲ ή δοτικὴ τοῦ προσώπου ἐν τῷ ἀπεγθάρομαι. «Ο δὲ Heindorf θέλει νὰ γραφῃ ἀντ' αὐτοῦ, τὸ «τούτοις αὐτοῖς» (πρᾶλ. σ. 34, γ').

οἱ καὶ τεκμηριοις ὅτι ληθῆ λέγω] = η ἀπέγθεια τεκμηριοῖς τὴν ἀληθείαν τῶν λόγων· διέτι ή ἀληθεία μῆσος παράγει, πρᾶλ. «ἄπιντες δργίζονται τοῖς μετὰ παρρησίας τὰ ληθῆ λέγοντο» (Δουκιαν. Αποκηρυτ. 7).

αὐτῆ, . . ταῦτα] αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμ. εἶναι κατηγορούμενα.

ἢ διαβολὴ ἢ ἐμή] σελ. 24, α'.

ταῦτα [ἔστιν] τὸ ἔστιν ὡδέλιτεν ὁ Hirschig.

νῦν—αὐθια] πρᾶλ. Πλάτ. Χαρμ. 169, δ'. Νόμ. 711. γ'.

οὗτως εὐρήσετε] ὁ Hirschig γράφει «οὗτως ἔχοντ' εὐρήσετε», ὃ δὲ Stallbaum προτιμᾷ νὰ γραψῃ «οὗτως εἴραι εὐρήσετε». διότι καὶ ὁ Λατίνος μεταφράστης Ficinus ἐρμηνεύει διὰ τοῦ «ita esse inventis».

Κεφ. ΙΙ. Ἐντεῦθεν ἀρχεται ἡ πρὸς τοὺς ἀμφὶ "Ανυτον ἀπολογία,

αὕτη—ικαρὶ ἀπολογία] τὸ θυοκείμ. ἀφωμοιώθη πρὸς τὸ κατηγορούμενον (πρᾶλ. σελ. 18, α').

έστιν] ὁ Schanz (Nov. Com. p. 161) μετὰ τοῦ Λαζαρεν. κωδικος, τὰ δ' ἄλλα γειρόγραφα ἔστω.

πρὸς ἑμῖσας] = ἐνώπιον ὑμῶν (πρᾶλ. σελ. 18, 6'). Λέγεται δὲ ἀπολογεῖσθαι πρὸς τοὺς δικαστὰς, πρὸς τοὺς κατηγόρους, πρὸς τὰ κατηγορημέρα (σελ. 18, α'). Ἀπολογεῖται πρὸς τοὺς δικαστὰς καὶ οὐχὶ πρὸς τοὺς κατηγόρους διότι τοιοῦτοι δὲν ἦσαν οὐδὲ ἦν κατ' αὐτοῦ κατηγορία διατετυπωμένη ὥπο τῶν προτέρων κατηγόρων.

τὸν ἀγαθὸν] κεῖται εἰρωνικῶς (ὅρα Σοφοκλ. 'Αντιγ. 275).

καὶ φιλόπολιν, ὡς φησι] διότι ὁ Μέλητος παρέστησε τὴν κατηγορίαν αὐτοῦ ὡς προελθούσαν ἐξ ἀγάπης πρὸς τὴν πόλιν καὶ τὸ κοινόν ἀγαθὸν (πρᾶλ. Πλ. Εὔθυφρ. σελ. 2, γ'. 3, α'), πρᾶλ. «φιλόπατρις, ὁ φιλόπολις· καὶ τὸ μὲν φιλόπολις κοινόν, τὸ δὲ φιλόπατρις Ἀττικόν» (Σουΐδ. σελ. 1094, α'. Σχολ. 'Αριστοφ. Πλοευτ. 900), ὅπερ δὲν εἶνε ἀληθίς καὶ ὄφελει νὰ μεταγραψῃ εἰς

τὸ «τὸ μὲν φιλόπατρις κοινόν, τὸ δὲ φιλόπολις Ἀττικόν (κατὰ Dindorf.), ἀπαντῷ δ' ὅμως παρ' Ἀττικοῖς τὸ ἀφηρημένον φιλόπατρία ('Αριστοφ. Σφῆν. 1465) διὰ τὴν δυσκολίαν τοῦ σηματισμοῦ ἀφηρημένου ἐκ τοῦ φιλόπολις. Ἐκ τούτου δὲ φαίνεται ὅτι καὶ οὐδεμία διαφορὰ ὑπάρχει τοῦ φιλόπατρις καὶ φιλόπολις κατὰ σημασίαν, ἄλλως δὲ νομίζει ὁ Stallbaum, ἀλλὰ μόνον κατὰ τὴν γρῆσιν.

ἀνθίς—αὐ] σημῆμα ἐκ παραλλήλου, πρᾶλ. καὶ «αὖ—πάλιν» (σελ. 27, δ') καὶ σελ. 17, γ'. 'Αναφέρεται δὲ διὰ τοῦ «ἀνθίς» πρὸς τὴν πρώτην κατηγορίαν (σελ. 19, 6').

γάρ δή] ὁ γάρ διαπαρητικός, δὲ δὴ = βεβαίως, πρᾶλ. καὶ «γησὶ γάρ δή» (σελ. 24, γ'), ἄλλοτε δὲ τὸ «γάρ δή» κεῖται αἰτιολογικῶς, ὡς «έγρω γάρ δή» καὶ «οὐν γάρ δήπον ψεύδεται γε» (σελ. 21, 6').

ώσπερ . . . ὅρτωρ] συνήθως τὸ μὲν ὡς μετὰ μετοχῆς τίθεται ἐπὶ ἀληθινῆς αἰτίας, τὸ δὲ ωσπερ ἐπὶ μὴ ἀληθινῆς, συμβαίνει ὅμως καὶ τὸ ἀντίστροφον, ὡς καὶ ἐνταῦθα, πρᾶλ. «οὐ δὲ ωσπερ ὡρ δικαίος οὐκ ἐφέσπειτο λόγοισιν» (Εὑρ. Ιππολ. 1307) καὶ «δεδίσαι δὲ ὡς εν εἰδότες (Πλ. 'Απολ. 29, α'), ἐπὶ ταύτης δὲ τῆς σημασίας προσλαμβάνει συνήθως καὶ τὸ δή, ὡς δὴ τούτοις κρατοῦντας τῶν Ἐλλήνων τοὺς Λακεδαιμονίους» (Πλ. Πρωτ. 342, γ'), πρᾶλ. καὶ σελ. 35, α'.

τὴν τούτων ἀρτωμοσίαν] αὕτη ἐσφέζετο κατὰ τὸν δεύτερον πρὸ Χρι-

στούς αιδῶνα ἐν τῷ μητρόφῳ τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Πλάτωνικοῦ φίλοιού του Φεδωρίου παρὰ Διογένει τῷ Λαζετίῳ (Β', 40): «ἡ δὲ ἀντωμοσία τῆς δίκης τοῦτον εἶχε τὸν τρόπον ἀνάκειται γάρ ἔτι καὶ νῦν, φησὶ Φεδωρίνος, ἐν τῷ μητρόφῳ. Τάδε ἐγράψατο καὶ ἀνθωμολογήσατο (ἀντωμόσατο Schoemann) Μελήτος Μελήτου Ηιτίδεως Σωκράτει Σωφρονίσκου Ἀλωπεκῆθεν ἀδικεῖ Σωκράτης οὓς μὲν ἡ πόλις τομίζει θεούς οὐ τομίζω, ἔτερα δὲ καὶ τὰ δαιμόνια εἰσηγούμενος ἀδικεῖ δὲ καὶ τὸν τέρενος διαφθείρων τίμημα θάρατος». Ουμία δὲ ταύτη εἶναι καὶ ἡ παρὰ Ξενοφῶντι φερομένη. «Ἡ μὲν γραφὴ κατ' αὐτοῦ τοιάδε τις ἦν ἀδικεῖ Σωκράτης οὓς μὲν ἡ πόλις τομίζει θεούς οὐ τομίζω, ἔτερα δὲ καὶ τὰ δαιμόνια εἰσφέρων ἀδικεῖ δὲ καὶ τὸν τέρενος διαφθείρων» (Ξεν. Απ. Α', α', 1). Ήρι δὲ τοῦ ἀντωμοσία ὅρα σελ. 19, 6'.

δέ πως ὡδε] = ὥδέ πως (πρόδλ. Ξεν. Απ. Β', α', 21). Λέγει δὲ οὗτος ἂτε μὴ ἀναρέρων αἵτας τὰς λέξεις τῆς ἀντωμοσίας, ἀλλὰ τὰ κυριώτατα αὕτης. Κακῶς δὲ τὸ ὕδε γράφεται μεθ' ὑπογεγραμμένου I, διότι τὰ εἰς ω καὶ ως ἐπιφρήματα ἡσαν ἀργυρᾶι ἀραιότεραι εἰς ωτι, ἀλλ' οὐδὲ δοτικαί.

ἀδικεῖν] καίτιαι ἀπολύτως = εἶνε ἀδικούν (πρόδλ. σελ. 19, 6').

ἔτερα δὲ δαιμόνια καὶ τὰ] δηλ. τομίζοντα. Ταῦτα δὲ λέγονται κατ'

δαιμόνιον (πρόδλ. Ξεν. Απ. Α', α', 2—5). Εἰταγ. § 13.

ἐγκλημα] = ἀντωμοσία, αἵτη ἡ κατηγορία, ἡ ἔγγραφος κατηγορία. Εἶναι δὲ ἡ ὄνομασία αὕτη γενικωτέρα, πρόδλ. «κοινῇ δὲ ταῦτα πάντα φαίης ἐν ἐγκληματα καὶ ὡς Πλάτων ἐπικληματα» (Πολυδ. Η', 29), πρόδλ. σελ. 19, 6'.

ἐν ἔκαστον] ὁ Hirschig γράφει «καθ' ἐν ἔκαστον».

ρησι] ὁ γάρ διασαρητικός (ὅρα σελ. 20, δ').

ἀδικεῖν] ὁ Σωκράτης λέγει ὅτι δὲν ἀδικεῖ αἵτος, ἀλλ' ὁ Μελήτος διότι ὃς ἐν τῇ ἴδιωτικῇ δίκῃ ὁ ἐνάγων συνηθίζει ν' ἀποδεικνύῃ ὅτι ὁ κατηγορούμενος εἶναι ἐγκρίθεις (Λυστ. 12, 2), οὗτος ὁ κατηγορῶν τινος ἐν δημοσίᾳ δίκῃ ὑποτίθεται ὅτι ἐφρόντισε περὶ τοῦ πράγματος, οὐ ἔνεκα κατηγορεῖ ἀλλως ὅφελεις νὰ νομίζηται ἀνθρώπος κοῦρος. Διὰ τοῦτο ὁ Σωκράτης πάλιν καὶ πάλιν λέγει ὅτι ὑπὸ τοῦ Μελήτου οὐδεμίᾳ ἐλήφθη φροντὶς περὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν νέων (σελ. 24, δ', 25, γ', 26, α') καὶ ὅτι οὗτος παῖς εἰναι σπουδαίῳ πράγματι, πρόδλ. σελ. 26, ε' «έμοι γάρ δοκεῖ οὗτοι—πάντα εἶναι θεριστῆς καὶ ἀνθλαστος καὶ ἀτεγγῶς τὴν γραφὴν ταύτην ὑδεῖ τινὶ καὶ ἀκολασίᾳ καὶ νεότερι γράψασθαι» καὶ σελ. 27, α' «τοῦτο ἔστι παῖζοντος» καὶ σελ. 27, δ' «τοῦτ' ἐν εἴη ὁ ἐγὼ φημι σε αἰνίττεσθαι καὶ γαριεντιζεσθαι» (Wohlrab).

σπουδῇ χαριετίζεται] πρό. «χαριετίζεται, εὐτραπελεύεται, σκώ-

πτει» (Σχολ. ἐντ. καὶ ἐν Πολ. 436, δὲ καὶ Σουθ. σ. 1119, α'), ἀπαντᾷ δὲ τὸ ἔργα μόνον κατ' ἐνεστῶτα (ἐνταῦθ. καὶ σελ. 27, α'. δὲ καὶ Πολ. 436, δ') καὶ τοῦτο μόνον παρὰ Πλάτωνι, ἀντ' αὐτοῦ δὲ οἱ μεταγενέστεροι λέγουσι τὸ ἐντραπελένομαι, ἀστείζομαι καὶ ἀστειένομαι = σπουδαῖος ἀστειένεται. Εἶνε δὲ τοῦτο σχῆμα ὀξύμωρον, οὗ πρότερον παράδειγμα εἶνε τὸ δημόδες «μέσα στὰ χώρια καίμαται καὶ στὴ φωτιὰ μαργάρων» καὶ τὸ «frigid a fomenta curarum» (Horat. Epist. A', 3, 26), ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ἀστειένεται ἐν τοῖς σπουδαῖοις, ὅπερ εἶνε ἡ περὶ ζωῆς η θενάτου κατηγορία αὐτοῦ. «Ο δὲ Pape (ἐν Δεξ. λ. σπουδῆ) ἔρμηνεύει τὸ ἐνταῦθα σπουδῆ διὰ τοῦ «ἐκ προμελέτης, ἐπίτηδες», ἀλλαχοῦ δὲ (ἐν λ. γαριεντίζουμενι) διὰ τοῦ «σπουδαῖως ἀστειένεται». «Ομοιον τοῦ παρόντος εἶνε τὸ «σπουδῆ παιᾶνει» (ὅρα Jacobs Achill. p. 790), ἐν φόρμαλόν εἶνε τὸ «σπουδῆ σπονδάζειν» (Φωτ. Κωδ. 80, 113) καὶ ἐναντίον αὐτοῦ τὸ «παιδίη παιᾶνει» (Πλάτ. Φιλόρ. 265, δ'). Πρᾶλ. καὶ τὸ «δικαῖως ἂν (Λυσίας) ἐπιτιμήσεως ἀξιοῖτο, χαριετιζόμενος ἐν οὐ καριετικαὶ φῇ» (Διον. Ἀλιξ. Λυσ. 14).

φαδίως] = ἀκρίτως, ἀπερισκέπτως, πρᾶλ. «φαδίως — οὐδεὶς ἔντρην» (Πλ. Κρίτ. 48, γ'. πρᾶλ. καὶ Νόμ. 917, δ'), πρᾶλ. καὶ σελ. 31, α'.

εἰς ἄγωνα καθιστάει] τὸ ἄγων ἐνταῦθα = δίκη, πρᾶλ. «εἰλάτω τοντοὺς τοῦ ἄγωνος ἄγωνα ἄγωνιζόμενος» (σελ. 31, γ'), τὸ δὲ καθι-

στάραι τινα εἰς ἄγωνα = εἰς δίκην εἰσάγειν, ως «ἰδίᾳ ἐπιθεουλεύοντας καὶ δημοσίᾳ εἰς ἄγωνας καθιστάρτας» (Πλ. Πολ. 494, ε') καὶ «ἔφοροι — κύριοι — καὶ περὶ τῆς ψυχῆς εἰς ἄγωνα καταστῆσαι» (Ξεν. Λαζ. Πολ. η', 4).

Σπανίως καὶ «καθιστάραι τινὰ ἐν ἄγωνι» (Ἀντιφῶν 5, 61). Τινὰ τῶν γειρογράφων ἔχουσι πληθ. «εἰς ἄγωνας». Τὸ καθιστάς αἰτιολ. μετοχή.

προσποιούμενος] τροπικὴ μετοχή. Ὡρ οὐδὲ τούτῳ πώποτε ἐμέλησεν] τὸ μέλειν συντάσσεται δοτικῇ προσώπου καὶ γενικῇ πράγματος (πρᾶλ. καὶ σελ. 26, δ'. 32, δ'. πτλ.), ητίς ἐκφέρεται καὶ διὰ τῆς περὶ προθέσεως, ως «οὐδέν σοι μεμελήκει περὶ ὥρ ἐμέλησεις» (σελ. 25, γ'), τὸ δὲ οὐδὲν = οὐδέλως. Εἶπε δὲ «τούτῳ» μετ' ἐμφάσεως ἀντὶ τοῦ «αὐτῷ», διὰ δὲ τοῦ «αἴμελησερ» γνωται ὑπαινιγμός εἰρωνικός πρὸς τὸ ὄνομα Μέλητος (πρᾶλ. καὶ σ. 24, δ'. 25, γ'. 26, δ'), πρᾶλ. καὶ Πλ. Συμπ. 174, δ'. 185, γ'.

ως δὲ — ἔχει] ἔχοτάται ἐν τοῦ ἐπομένου ἐπιδεῖξαι.

[καὶ] ἴμιτρ ἐπιδεῖξαι] ὁ Κόδητος (Var. Lect. p. 299) οὐδελέξει τὸν καὶ, οἱ δὲ τηροῦντες αὐτὸν ἐρμηνεύουσιν αὐτὸν διὰ τοῦ «ώς ἔμαντροντο καὶ ὑμῖν», ὅπερ εἶνε ἀτοπον. Ἀντὶ τοῦ ἐπιδεῖξαι (= φανερά δεῖξαι), τινὰ τῶν γειρογράφων ἔχουσι καὶ «ἐποδεῖξαι», ὅπερ δὲν ἀρμάζει ἐνταῦθα.

Κεφ. 12. 'Ἐντεῦθεν ἄρχεται ὁ Σωκράτης μέχρι τέλους τοῦ 16 κεφ.

νὰ ἐλέγῃ τὸν Μέλητον ἀποτείνων αὐτῷ διαρρόους ἔρωτήσεις, πρὸς ἃς ὅφειλεν ἔκεινος ν' ἀποκρίνηται κατὰ νόμουν (πρᾶλ. σελ. 25, δ' καὶ Λυσί. 12, 24).

Καὶ μοὶ δεῦρο—εἰπὲ] τὸ μοὶ δοτικὴ γαριστικὴ (ὅρα σελ. 20, ε'). Τὸ δὲ «δεῦρο—εἰπὲ» = ὅμιλος εἰπὲ (σελ. 24, δ'), πρᾶλ. «δεῦρο αὖ συνεπίσκεψαι μετ' ἐμοῦ» (Πλάτ. Κρατ. 422, γ') καὶ Οδ. Ρ. 529 καὶ 544. Πλάτ. Θεοτ. 144, δ'. Πολ. 445, γ' καὶ «δεῦρο ἀντὶ τοῦ ἔρχον» (Βενν. Ἀνενδ 88, 19).

ἄλλο τι ἢ περὶ πολλοῦ ποιεῖ] διὰ τῆς ἔρωτηματικῆς ταύτης προτάσεως περιμένεται ἀπόριας καταρρατική. Ἀντὶ δὲ τοῦ «ἄλλο τι ἢ» λέγεται καὶ «τι ἄλλο ἢ» καὶ ἀνευ ἔρωτήσεως αὐδὲρ ἄλλο ἢ», εἶνε δὲ καὶ φράσεις μεθομήρειοι καὶ ἐλλειπτικαὶ, ἐν αἷς ἐλλείπει τὸ ῥῆμα ποιεῖν, πάρειν, εἴραι, γίγνεσθαι ἢ τι τοιοῦτον, πρᾶλ. «ἄλλο τι ἢ ὄμολογῶμεν;» (Πλάτ. Κρίτ. 52, δ'. πρᾶλ. καὶ 50, α') καὶ ἄλλο τι ἢ ἔξαπατηγήσεσθαι;» (Πλ. Κρατ. 436, 6=ἄλλο τι πεισεσθαι) καὶ «ἄλλο τι ἢ οὐδὲν κωλύει παρέιναι;» (Ξεν. Ἀν. Δ', ζ'. 5=ἄλλο τι ἔσται) καὶ «τι ἄλλο οὗτοι ἢ ἐπεδούλευσαν;» (Θουκ. Γ', 39, 2=τι ἄλλο ἐποίησαν ἢ) καὶ «οἱ Λακεδαιμόνιοι — ἄλλο οὐδὲν ἢ ἐν γῇς ἐναυμάχουν» (Θουκ. Δ', 14, 3). Σπανίως δὲ ἀπαντῶσι καὶ πλήρεις αἱ φράσεις, «τὸ θάνατον δεδίεναι οὐδὲν ἄλλο ἔστιν ἢ δοκεῖν» (σελ. 29, α') καὶ «οὐδὲν ἄλλο ποιοῦσιν ἢ καθιστᾶσι τὴν πόλιν εἰς τὸν αὐτὸν

τρόπον» (Δημ. 8, 10. πρᾶλ. καὶ § 27 καὶ Ηλ. Πολ. 424, δ'. Λυκοῦργ. 92). Κατὰ μικρὸν δὲ αἱ φράσεις αὗται μετέπεσσον εἰς ἐπιρρηματικὴν σημασίαν καὶ τίθενται ἔνθα δὲν ἀρμόζουσιν, ώς «οὐδὲν γάρ ἄλλο ἢ πόλεις ἐκπεπολιορκημένη ἐσώνταν ὑποφευγόυσῃ» (Θουκ. Ζ', 75, 5), καὶ κατὰ παράλειψιν τοῦ ἢ τὸ ἄλλο τι = ἄρα οὐ, δις «ἄλλο τι φίλεται ὑπὸ θεῶν;» (Πλάτ. Εβδόμορ. 40, δ'). «Ορα Βίγερ σελ. 147—148. Κυνν. Γρ. § 487, 18. 597, α. Ἀσωπ. Η. Β', σελ. 808 § 39. Ισοῦται δὲ τῷ «ἄλλο τι (ποιεῖς) ἢ περὶ πολλοῦ ποιεῖ;» = ἄρα οὐ περὶ πολλοῦ ποιεῖ; Περὶ δὲ τοῦ δευτέρου προσώπου τοῦ μέσ. ἐνεστῶτος ποιεῖ διὰ τοῦ ΕΙ ὅρα σελ. 29, δ' «αἰσχύνειν καὶ περὶ τοῦ «περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι» σελ. 21, ε'.

περὶ πολλοῦ ποιεῖ ὅπως] πρᾶλ. «οὐδῆς γάρ ἐστι τῶν νέων πρῶτον ἐπιμεληθῆναι ὅπως ἔσονται ὅτι ἀριστοῖ» (Πλ. Εβδόμορ. 2, δ').

ὥς βελτίστοι] δηλ. ἔαντωρ (Γ. Ζην. Συντ. § 121).

βελτίστους ποιεῖ] καὶ μικρὸν ὅπισθεν «ἀμείρονα ποιεῖν» ἀνευ διαφορᾶς τεος καὶ ἐπὶ ήθικῆς μορφώσεως.

μέλior γέ σοι] αἰτιατικὴ ἀπόλυτος μετ' αἰτιολ. σημασίας = ἐπεὶ μελημάσοι διηγεκές ἐστι τοῦ εἰδέναι, τίς αὐτοὺς βελτίστους ποιεῖ.

τὸν διαγρθείροντα . . . ἐμὲ] κακῶς ὁ Cron νομίζει τὴν μετοχήν, εἰ καὶ εἶνε ἐπιθετική, κατηγορούμενον τοῦ «ἐμέ». Ενταῦθα προετάχθη τὸ «τὸν διαγρθείροντα» ως τὸ σπουδαιότε-

ρον, ἐπετάχθη δὲ τὸ «ἀέμιλον» ὡς δῆθεν ἐπεξήγησις, πρᾶλ. «διανοεῖ τὸν ρόμουνος ήμᾶς ἀπολέσαι» (Πλάτ. Κρίτ. 50, 6') καὶ «ἔγνωτε — τὸν τὰ βέλτιστα εἰρηκότα ἐμὲ» (Δημ. 5, 5) καὶ «τι! τὸν σύμβουλον ἔδει λέγειν ἦ γράφειν τὸν· Ἀθήνησιν ἐμέ;» (Δημ. 18, 66) = ἔξευρῶν ἐμὲ τὸν κατὰ τὸν σὸν λόγον (ώς φῆς) διαφθείροντα τοὺς νέους εἰσάγεις (ἐμὲ) κτλ.

εἰσάγεις τοντοῖσι καὶ κατηγορεῖς] σύνταξις κατὰ παράταξιν ἀντὶ τοῦ «εἰσάγω τοντοῖσι κατηγορεῖς», ἀλλὰ ὁ Κόδητος (Var. Lect. 299· πρᾶλ. καὶ Mnemos. 1860 σ. 442) διελίξει τὸ «καὶ κατηγορεῖς». Τὸ δὲ εἰσάγειν κατὰ τὴν δικαινείην τῶν Ἀθηναίων γλωσσαν ποτὲ μὲν λέγεται περὶ τῶν ἀρχόντων τῶν εἰσαγόντων τὴν δίκην εἰς τι δικαστήριον (Ἀντιφῶν 6, 42. Δημ. 21, 47) ἢ τοὺς ἀντιδίκους (Δημ. 48, 31) οὗ ἔνεκα λέγονται: καὶ εἰσαγωγεῖς [ὅρα 'Αριστοτ. 'Αθ. Πολ. κεφ. 52. Βεζκ. 'Ανεκδ. 246, 14. Πολυδ. Η', 93 καὶ 101], ποτὲ δὲ περὶ τοῦ κατηγόρου τοῦ ἐνάγοντός τινα εἰς δικαστήριον ἢ εἰς δικαστάς, ὡς «εἰσάγοι τίς με εἰς δικαστήριον» (σελ. 29, α') καὶ «εἰσαγαγὼ εἰς ἑμᾶς» (Δημ. 59, 12). Συνήθως δὲ λέγεται: «εἰσάγω τινὰ εἰς δικαστάς», σπανίως δὲ μετὰ δοτικῆς «εἰσάγω τινὰ δικαστάς», ὡς τὰς διαδικασίας αὐτοῦς εἰσάγειν» ('Αριστοτ. 'Αθ. Πολ. κεφ. 61, σελ. 86, 14 Bl.) καὶ «οἱ (ἀρχοτες) εἰσῆγορ αὐτοῖς τὰς δίκαιαν» (Βεζκ. 'Ανεκδ. σ. 246, 15) καὶ διαιτηταί εἰσιν [ἐν] οἵς 'Αθήνησιν εἰσή-

γορτοῖς οἷς ἴδιωτικαί δίκαιοι» (Σζολ. Πλάτ. Νόμ. 920, δ'), τὸ δὲ [ἐρ] ὀδελίσχειν κατὰ Κόντον (ἐν Ἀθην. Τόμ. Δ', σελ. 175). «Οὐεν σφάλλονται ὁ Schanz καὶ ὁ Κόδητος (Var. Lect. p. 299) γράψαντες «εἰς τοντοῖσιν».

μήτρασσον] = διγλωσσον, δεξιῶν, ὡς καὶ ἔμπροσθεν πᾶς μεμύρηκερ ἡμῖν λόγος» (Πλάτ. Φαιδρ. 277, γ').

όρῆς] δι' αὐτοῦ σημαίνεται περίγελως, πρᾶλ. Πλάτ. Γοργ. 475, ε'. 491, δ'. 510, δ'. Νόμ. 690, δ'. Τὴν τοιαύτην δὲ σημασίαν ἔχει ἐν ἐρωτηματικαῖς καὶ συμπερασματικαῖς προτάσεσιν. Τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐν τῇ δημιώδει διὰ τοῦ «βλέπειν».

οὐκ ἀισχρόδρ] = τὸ σιγᾶν οὐδὲ δοκεῖ σοι εἶναι αἰσχρὸν καὶ τεκμήριον ἵκανον οὗ δὴ ἐγὼ λέγω (τεκμήριον τοῦ οὐπίσμου ὡς γενικῆς ἐξ ἀντικειμένου) (πρᾶλ. σελ. 24, γ');

οὐδὴ ἐγὼ λέγω] ἐτέθη κατὰ γενικὴν διὰ τὸ τεκμήριον ἀντὶ τοῦ «τούτου, δὲ λέγω... ἐπέγειρε δὲ τὸν μετουκῆς ὡς γενικῆς ἐξ ἀντικειμένου.

διτὶ . . . μεμέληκερ] ἐπεξήγησις τοῦ «οὐδὴ ἐγὼ λέγω» (πρᾶλ. σελ. 24, γ').

ῶγαθὲ] κατὰ κορᾶσιν καὶ οὐγῆι κατ' ἀφάρεσιν, πρᾶλ. «ῶγαθὲ ἀντὶ τοῦ ὡ ἀγαθὲ» (Σουΐδ. 1146, α'). Τοιεται δὲ εἰρωνειῶς.

Οἱ νόμοι] ὁ Μέλητος κακῶς ἀποκρίνεται ὅτι οἱ νόμοι (ποιοῦσι τοὺς νέους ἀμεινούς): διέτι οἱ νόμοι μόνον πολάζουσι τὰ γενύμενα ἀμαρτήματα, ἀλλὰ δὲν προλαμβάνουσι ταῦτα, ὡς η ἀνατροφὴ καὶ η παιδεία (πρᾶλ.

Τισορ. 7, 40—42. Ξεν. Παιδ. Α', ε', 2—3).

αὐτὸς τοῦτο οἶδε, τὸς νόμουν] τὸ «αὐτὸς τοῦτο» διαταρφεῖται διὰ τοῦ «τοὺς νόμουν», πρόλ. «καὶ μοι ἐπί-
θετικῶν αὐτοῦ τούτον ποίησαι, τῆς βραχυλογίας» (Πλ. Φοργ. 449, γ')
(Held.)

Οὗτοι—οἱ δικασταὶ] ὁ Κόδητος
(Var. Lect. p. 299) γράφων «οὐ-
τοῖς» ὀδελίζει τὸ «δικασταὶ» οὐχὶ
ὑρθός, διότι διὰ τοῦ «οὐτοῖς» μόνου
δύνανται νὰ ἔννοηθωσι καὶ οἱ ἀκροσταὶ
καὶ οὐχὶ μόνον οἱ δικασταὶ. Ὁ Μέ-
λητος νομίζει διὰ οἱ δικασταὶ βελ-
τιοῦσι τοὺς νέους διὰ τῆς τιμωρίας.

εὖ γε—λέγεις] τὸ «εὖ λέγειν»
ώς καὶ τὸ «εὖ ἀγγέλλειν» λέγεται
ἔνιοτε περὶ τῶν ἀγαθῶν ἀγγελόντων
(Held.).

νὴ τὴν "Ηρα]" ὁ Σωκράτης εἰ-
καὶ ἀπέφευγε νὰ ὅμοιψῃ εἰς τοὺς θεοὺς
(ὅρα σελ. 21, ε'), ὅμως συγνάκις
ὅμοιει εἰς τὴν "Ηραν" (Φοργ. 449,
δ'. Θεατ. 151, δ'. Ιππ. Μ. 287,
α'. 291, ε' Ξεν. Οἰκ. i', 4. Ἀπ.
Α', ε', 5. Γ', i', 9. ια', δ. Δ', 6',
9. δ', 8). Ὁ ὄρκος ἦν γυναικεῖος.
ἀλλ' ὅμως καὶ ὁ Λυσιμάχος οὔτως
ὅμοιει (ἐν Πλάτ. Λαζ. 181, α').

καὶ πολλῇ γέροντος] δηλ. λέ-
γεις.

τῶν ὀρεινῶν τοὺς νέους.

οἴδε οἱ ἀκροσταὶ] ἐντεῦθεν φαίνε-
ται ὅτι παρὰ τοῖς παλαιοῖς αἱ δίκαιαι
ἐγίνοντα δημοσίᾳ, ὥσπερ γόντων καὶ
ἀκροστῶν ἐν αἰταῖς.

οἱ βούλευται] οὗτοι ἦσαν 500 καὶ

πλήρως ἀνὰ 50 ἐκλεγόμενοι: ἐξ ἑκά-
στης φυλῆς καὶ ἐπὶ ἓν τοῦ (Σχολ.
Πλάτ. Γοργ. 473, ε') ἦσαν ὑπερ-
τριακοντούτεις (Ξεν. Ἀπ. Α', 6',
35), καὶ ὑφίσταντο δοκιμασταί (Δημ.
Μειδ. 111. Ἀριστοτ. Ἀθην. Πολ.
45, 3), ἐν τοῖς ἐξ ἀστῶν καὶ ἐπί-
τιμοι πολλήται καὶ ὑπερτριακοντού-
τεις. Ἐκάστη δὲ φυλὴ ἐπρυτάνευεν,
ὅπως ἐκληροῦντο, αἱ μὲν προῶται 4
ἐπὶ 36 ἡμέρας ἐκάστη, αἱ δὲ ὑστεραὶ
6 ἐπὶ 35 ἡμέρας ἐκάστη διότι εἰχον
σεληνιακὸν ἔνιαυτὸν ἐξ ἡμερῶν 354.
Οἱ δὲ πρυτανεύοντες αὐτῶν συνεστί-
τουν ἐν τῇ θύλῳ, λαμδάνοντες ἀρ-
γύριον παρὰ τῆς πόλεως, ἔπειτα
συνῆγον καὶ τὴν βουλὴν καὶ τὸν δῆμον,
τὴν μὲν βουλὴν καθ' ἐκάστην,
πλὴν ἐάν τις ἡμέρα ἦν ἀφέσιμος, τὸν
δὲ δῆμον τετράποις ἐν ἐκάστῃ πρυτα-
νείᾳ (Ἀριστοτ. Ἀθην. Πολ. 43,
2—3. Ἀρπορ. λ. Πρυτανεῖας καὶ
πρυτάνεις. Σχολ. Πλάτ. Νόμ. 953,
γ'. Πολυδ. Η', 95—96).

ἀ.λλ' ἄρα—μη] =ἀ.λλ' ἵσως, μετὰ
θαυμασμοῦ τινος εἰρημένον. Ὁ δὲ
ἐρωτῶν δι' αὐτοῦ δηλοῖ τὴν τελευ-
ταίαν ὑπολειπομένην πιθανότητα, ως
«ἀ.λλ' ἄρα, ὡς Ἰππόκρατες, μὴ οὐ
τοιαύτην ὑπολαμβάνεις;» (Πλ. Πρωτ.
312, α' καὶ «ἀ.λλ' ἄρα, ὡς πρός
Διός, μὴ ὁ Κτήσιππος ἦν ὁ ταῦτα
εἰπών, ἐγὼ δὲ οὐ μέμνημαι;» (Πλ.
Ερροδ. 290, ε')). Ὁφει Κυνν. ἐν
Ξεν. Ἀπορ. Γ', ια', 4 καὶ Γραμ.
§ 509, ε.

οἱ ἐρ τῇ ἐκκλησίᾳ [οἱ ἐκκλη-
σιασταὶ] ὁ Hirschig καὶ ὁ Κόδητος
(Var. Lect. p. 299) ὀδελίσαν τὸ

«οἱ ἐκκλησιασταὶ» σκόλιον ὃν τοῦ «οἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ». Ἐκαλοῦντο δὲ οὗτοι πάντες οἱ ἔχοντες τὸ δικαιώματα νὰ ἐκκλησιάζωσι πολῖται, εἰχον δὲ τὸ δικαιώματα τοῦτο πάντες οἱ ἐπίτιμοι πολῖται ἀπὸ 20 ἑτῶν καὶ ἕτης. «Οὐεν ἐνταῦθα τὸ «οἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ» λαμβάνεται συνωνύμως πρὸς τὸ «πάντες . . . Ἀθηναῖοι», ὡς ἐκ τῶν θεέρων φάνεται, κατὰ Forster.

μὴ — διαφθείρουσι τὸν γεωτέρον; ἢ κάκεῖσθαι βελτίους ποιῶσιν ἀπαρτεῖς;] Διὰ τῆς δευτέρας ἐρωτήσεως σημαίνεται τὸ αὐτὸν «ἢ οἱ οἱ διαφθείρουσι» δι᾽ ἄλλων λέξεων, πρᾶλ. «τὸ δὲ μὴ ποτε μεταβολὴν — ἐρδέγεται; ἢ — οὐδαμῶς ἀλλοιώσιν οὐδεμιὰν ἐρδέγεται;» (Ηλάτ. Φαιδ. 78, δ').

Πάντα σφρόδρα] πρᾶλ. «πάντα σφρόδρα· ἀνάπαλιν δὲ οὐ λέγουσιν (Ἀττικοί) σφρόδρα πάντα» (Φώτ. ἐν Χ.), πρᾶλ. καὶ σελ. 26, 6'. Πλάτ. Νόμ. 627, α'. Ιππ. 'Ελ. 372, δ' καὶ Λιλιαν. Ποικ. Ιστ. Β', 1. 16 Γ', 9. 22. 25. Γ', 2. Θ', 20. 27. ΙΒ', 15. ΙΓ', 1. ΙΔ', 6. 43. Σπανίως δὲ φέρεται καὶ «πάντα σφρόδρα» (Αιδίαν. Ποικ. Ιστ. Ζ', 4). Πλημμελῶς δὲ γράφεται παρ' Αἰσχύνη (2, 36) «σφρόδρα πάντα σκυθωπάσσας» (Cobet. Var. Lect. 540. Lobeck. Paral. p. 62).

πολλὴν γέ μου κατέγρωκας δυστεγίας] καὶ γραφή «ἀτυχίας», ἀλλὰ τὸ μὲν δυστεγία ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λέγεται περὶ γενικῆς ἀτυχίας, τὸ δὲ ἀτυχία περὶ μερικῆς συμφο-

ρᾶς (Engelh.). Τὸ καταγιγγώσκειν συντάσσει γενικὴ προσώπου καὶ αἰτιατ. πράγματος = εἰς πολλὴν δυστυχίαν κατεδίκασάς με, ἐθεώρησάς με ὡς πολὺ δυστυχὴν ἄνθρωπον. Ἐκληπτέον δὲ καθ' ήμας τὸ δυστεγίας = μωρίαν, πρᾶλ. «τοὺς εὐτραπέλους καὶ τοὺς σκληρεῖς δυναμένους, οὓς νῦν εὐφυεῖς προσαγορεύουσιν, ἐκεῖνοι δυστυχεῖς ἐνόμιζον» (Ισοκρ. 7, 49) καὶ «οὐ γάρ οὕτως ἔφρων οὐδὲ ἀτυχής εἴμι ἐγώ» (Δημ. 3, 21); «τι γάρ ἀτυχέστερον ἄλλο η̄ ἐκεῖνο τῆς ψυχῆς τὸ μέρος νοσεῖν, ὥς τῶν ἀλόγων διενηγόγαμεν;» (Κοραῆς εἰς Ισοκρ. ἔνθ. ἀνωτ.). Η δὲ ἔννοια διασαφεῖται ἐκ τῶν ἐπομένων. «Ἐγὼ δὲ δὴ εἰς τοσοῦτον ἀμαθίας ἥκω, φάστε καὶ τοῦτο ἀγροῦ ὅτι, ἔαρτια μοχθηρὸν ποίησο τῷρ ξυρόντων, κιρδυνεύσω κακόν τι λαβεῖν ἐπ' αὐτοῦ» (σελ. 25, ε').

οὕτω σοι] ὁ Hirschig «οὔτωσί». οἱ μὲν βελτίους] εἶνε ἐπεξήγησις, οὗ ἔνεκα καὶ ἄνευ συνδέσμου τιθεται, δι᾽ οὗ νὰ συνάπτηται τοις ἡγουμένοις. Ἐννοεῖται δὲ τὸ ἥημα ἐκ τῶν ἡγουμένων ἀναλόγως = οἱ μὲν βελτίους ποιούντες αὐτοὺς (δοκούσι σοι) πάντες ἀνθρώποι εἰναι, εἰς δὲ τις ὁ διαφθείρων (δοκεῖ σοι εἰναι); πρᾶλ. Πλάτ. Ιππ. 'Ελ. 372, δ'. Λυτ. 212, δ'. Ερμοδ. 291, γ'. Ιων 541, α'. Νόμ. 659, δ' - ε'.

πάντες ἀνθρώποι] οὕτως ἐγράψαμεν ἀντὶ τοῦ ἀνάρθρου «ἀνθρώποι» (πρᾶλ. σ. 39, γ').

τοῦραρτιον τούτον πᾶν] συνήθως λέγεται «πᾶν τοῦραρτιον» (Γοργ.

515, ε'. Θεατ. 158, α'. 190, 6'. Ιππ. Ελ. 372, δ'. Πολ. 490, 6'. κτλ.) ή «τούτον πᾶντας τούραρτιον» ('Απολ. 34, α'). Είναι δὲ τὸ «πᾶντας τούραρτιον» κατὰ παράθεσιν διορισμός εἰς πᾶσαν τὴν πρότασιν, ἡς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ προτάσσεται = η, ὅπερ ἔστι πᾶν τούραρτιον τούτου, εἴς μὲν τις (δοκεῖ σοι εἶναι) ὁ ὥν οἵδες τε ποιεῖν βελτίους ἡ πάνυ δόλιοι (διοκοῦσι σοι εἶναι οἱ ὄντες οἵοι τε βελτίους ποιεῖν), οἱ ἵππικοι. "Αλλοτε τὸ «πᾶντας τούραρτιον» εἶναι ἀντικείμενον ἥρματος (σελ. 34, α'), ως «οὐδὲν τῶν αὐτῶν ἐκείνοις πράττομεν, ἀλλὰς «πᾶντας τούραρτιον» ("Ισοκρ. 8, 41). Τὸ δὲ πᾶντας εἶναι κατηγορηματικὸς διορισμός σημαῖνον τῆς ἐναντιότητος τῷ δόλῳ καὶ οὐχὶ τὰ μέρη, καταντῷ δὲ ὡς ἐπίφρημα = δόλως, πρᾶλ. καὶ τὸ «τὸ πᾶντα» (σελ. 32, δ').

[ἱππικοι] ἵππικος εἶναι ὁ ἔμπειρος τῆς ἵππικῆς, οὗ ἀντιθετον τὸ ἀριτπος (Ηλάτ. Πρωτ. 350, α'. Πολ. 335, γ').

διαφθείροντιν] ἐν τῆς παρεμφατικῆς συντάξεως μετεχειρίσατο ὄριστικὴν μεταβαλλόν τὸν λόγον εἰς ἀνεξάρτητον ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν «διαφθείρειν» (=δοκοῦσι σοι διαφθείρειν).

περὶ ἵππων καὶ τῶν — [ψων] = περὶ ἵππους καὶ τὰ — ζῷα (πρᾶλ. σελ. 25, α').

[πάττως δήπον] ἀναγνάζεται ὁ Σωκράτης ν' ἀποκρίνηται ἀτέ μη ἀποκρινομένου τοῦ Μελήτου (πρᾶλ. σελ. 41, γ').

έαρ τε οὐ φῆτε] ἐτέθη ὁ οὐ ἀντὶ τοῦ μή, ὅπερ καὶ φέρεται κατά τινα

γειρόγγαρφα, διότι ἀποτελεῖ μετὰ τοῦ ἔρματος μίαν ἔννοιαν = ἐάν τε ἀρνήσθε ('Ερμαν. εἰς Βίγερ. σελ. 831, 510. 'Ασωπ. Η. Β', σελ. 566, § 38—44. Εἰσ. εἰς Σύντ. σελ. 789, § 55), τούραρτίον δὲ ὁ Aken (Lehre v. Temp. u. Mod. § 232) νομίζει ὅτι ὁ Σωκράτης εἶπεν «οὐ φῆτε», ως εἰ προηγεῖτο τῶν ἐναντίων τὸ «οὐ φῆμεν», πρᾶλ. «ἔπειτα εἴ τι ἐμοῦ κηδόμενος οὐκ οἶει δεῖν ἀναλίσκειν τάχα, ξένοι ἔτι ἐνθάδε ἔτοιμοι ἀναλίσκειν» (Ηλάτ. Κρίτ. 45, 6').

ἄρ—εἴη, εἰ—διαφθείρει, —ώρελοῦσσιν] ἐκρέρεται ἐνταῦθα ἡ ὑπόθεσις καὶ δὲ ὄριστικὴν ἀντὶ τῆς εὐκτικῆς, διότι ὁ Σωκράτης δέχεται ὡς ἀληθῆ τὸν ἴσχυροτερόν τοῦ Μελήτου πρὸς ἐξήγησην τοῦ ἀποτελέσματος, πρᾶλ. «εἰ μὲν ταῦτα λέγων διαφθείρω τὸν τένον, ταῦτ' ἂν εἴη βλασφεράν (σελ. 30, 6') καὶ «πολλὴ μάνταν με φιλοψυχίᾳ ἔγοι, εἰ οὖτως ἀλόγιστός είμιν» (σελ. 37, γ').

ἀλλὰ γάρ — ικαρῶς ἐπιδείκνυσαι] = ἀλλ' οὐχ εἴς μὲν αὐτοὺς διαφθείρει, οὐ δὲ ἄλλοι: ὥρελοῦσσιν, ίκανοῖς γάρ ἐπιδείκνυσαι ταῦτα δεγχόμενος ὅτι κτλ. Τὸ δὲ ἐπιδείκνυσαι εἶναι μέσον εὐθὺς = ἐπιδεικνύεις σεαυτόν, πρᾶλ. «ἐν τοσούτων τεκμηρίων ἐπιδεικνύμενος ὅτι συκοφαντεῖ» (Δημ. 29, 22), ἀντὶ οὗ λέγεται καὶ τὸ «ἐπιδεικνύω ἔμαντιόν» (Ηλάτ. Θεατ. 145, 6'. 'Ισοκρ. 3, 39. 7, 70. 9, 61. 15, 154. κτλ.).

[τὴρ σεαυτοῦ ἀμέλειαν] διασαρτεῖται τοῦτο διὰ τῆς ἐπομένης προτάσ. περὶ ὡρ ἔμε εἰσάγεις] ὅρα σημ.

ἐν σελ. 24, δ'. Πρότιθες δ' ἔκείνοις ὅτι τὸ εἰσάγω συντάσσεται καὶ μετὰ γενικῆς τῆς αἰτίας (σελ. 26, α') ἡ μετ' αἰτίαλ. προτάσσεως διὰ τοῦ ὅτι (σελ. 29, α') καὶ μετὰ γενικῆς συντῆ περὶ προθέσει, ἀλλὰ τὸ «περὶ ὄντος» ἀνήκει καὶ τῷ «μεμέληκεν», διότι λέγεται «μέλει μοι τιος» καὶ «μέλει μοι περὶ τιος» (πρᾶλ. Ξεν. Ηιδ. Ε', γ', 23. Δ', ε', 17. Ζ', α', 20. κτλ.).

Κεφ. 13. ὁ πρὸς Διός Μέλητε] ὄμοιος λέγεται καὶ «σὺ δὲ αὐτός, ὁ πρὸς θεῶν Μέρων, τι φῆς ἀρετὴν εἶναι;» (Πλ. Μέν. 71, δ'). "Αλλως δὲ κατωτέρῳ «πρὸς αὐτῶν, ὁ Μέλητε, τούτων τῶν θεῶν» (σελ. 26, ε') καὶ «τούτῳ πρὸς θεῶν, ὁ Κρίτων, οὐ δοκεῖ κτλ.» (Πλ. Κρίτ. 46, ε') καὶ «οὐ δὲ δὴ πρὸς Διός, ὁ Εὐθύνηρος» (Πλάτ. Εὐθύνηρ. 4, ε'). "Ανευ δὲ κλητικῆς ἐπομένης, «ὁ πρὸς Διός» (σελ. 26, ε'). Πολιτ. σελ. 459, α') καὶ «ὁ πρὸς θεῶν» (Πλάτ. Σοφ. 221, δ'. Σοφ. Α'. 371). Οὐχὶ ὅρθως ὁ Κυνηγός νομίζει ὅτι τὸ ὁ δὲν ἀνήκει τῇ κλητικῇ, ἀλλὰ τῇ ἐμπροθέτῳ γενικῇ σύν τῇ πρὸς (ἐν Γραμμ. § 357, δ).

πότερον ἔστιν] οὕτως ἐγράψαμεν ἀντὶ τοῦ ἔστιν.

ὁ ταῦτα] πρᾶλ. «ὁ ταῦτα, ὁ σύ, ὁ ἔταιρος, ὁ οὗτος, ὁ μακάριες πρόσωπα τιμητικῆς λεῖξεως» λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ εἰρωνείᾳ ποιλάκιες (Πτούγ. ἐν λ.).

τοὺς δὲ ἐγγυταῖς ἑαυτῶν ὄντας] τὸ δὲ ἔτι τὴν σημασίαν ἥντεχει μετὰ μετογῆς συνημμένον ὃν = ἐκάστοτε,

πρᾶλ. «τῇ δὲ καθισταμένη ἀρχῇ» (σελ. 37, γ'). Ό δὲ Hirschig θελει νὰ γραψῃ «ἀεὶ τοὺς» (πρᾶλ. 25, δ'). Περὶ δὲ τῆς μετὰ γενικῆς συντάξεως τοῦ ἐγγυταῖς πρᾶλ. «ἐγγύτατα γέρους εἶναι» (Αἰσχύλ. Ιν. 388) καὶ αὐδεμίτα ἀνθρώπινη ἡδονὴ τοῦ θείου ἐγγυτέρῳ δοκεῖ εἶναι» (Ξεν. Ιέρ. ζ', 4). "Ορα καὶ σελ. 30, α'.

ὁ ρόμος] οὗτος διεσώθη παρὰ Δημοσθένει «τοῦ ἀντιδικού ἐπάραγκες εἴραι ἀποκρίνεσθαι ἀλλήλοις τὸ ἐρωτώμενον, μαρτυρεῖν δὲ μή» (κατὰ Στεφάν. Β' § 10 σελ. 1131).

ὡς διαφθείροντα] νομίζων ὅτι διαφθείρω.

ἐκόρτα ἢ ἄκοντα] κατηγορούμενα μετ' ἐπιρρ. σημασίας.

ἐκόρτα ἔγωγε] δηλ. εἰσάγω σε ως διαφθείροντα κτλ. ἐκόντα.

Τι δῆτα] σημαζίνει ἀνυπομονησίαν καὶ θυμασμόν.

τηλικούτον ὄντος] = ὅστις εἰμὶ τηλικούτος (= γέρων). Τὸ τηλικούτος συνήθως τίθεται ἐπὶ μεγάλης ἡλικίας, σπανίως δὲ καὶ ἐπὶ μικρᾶς (Πλ. Γοργ. 466, α'). Εἶνε γιατὸν τὸ σηκῶμα. Τοῦτο στηρίζεται εἰς τὴν γνώμην ὅτι οἱ γέροντες εἶνε πολυπιερότεροι.

τηλικόσδε ὥν] ἐνδοτικὴ μετοχή, τὸ δὲ τηλικόσδε ἐνταῦθα κείται ἐπὶ σημικρᾶς ἡλικίας, ἀλλαχοῦ δὲ ἐπὶ μεγάλης (σελ. 34, ε'. 37, δ'. Κορτ. 49, δ').

ἀεὶ τοὺς μάλιστα πλησίον ἑαυτῶν] = «τοὺς δὲ ἐγγυταῖς ἑαυτῶν ὄντας» (σελ. 25, γ'). Έντεῦθεν δὲ φαίνεται ὅτι τὸ ἀεὶ ἔχει τὴν αὐτὴν

σημασίαν = ἐκάπιτοτε (ὅρα Γ. Ζηκ. Συντ. § 381, 1). Περὶ δὲ τῆς μετὰ γενικῆς συντάξεως τοῦ πλησίον πρᾶ. «πλησίον Θηθῶν καὶ Αθηνῶν» (Δημ. 9, 27).

οἱ δὲ ἀγαθοὶ ἀγαθό^{τοι} <τι>] οὐτοις ἐγράψαμεν ἀντὶ τοῦ «ἀγαθόν», ως γράφεται καὶ ἐν σελ. 25, γ'.

ῶστε καὶ τοῦτο ἀγροῦ] ὁ καὶ ἐπιδοτικὸς ἐν τῷ μεζονος εἰς τὸ ἔλασσον = οὐ μόνον ἄλλα μεζονα ἄλλα καὶ τὸ ἔλαχίστον τούτο.

κακόρ τι λαβεῖται ἐπ' αὐτοῦ] οὐτοις ἐγράψαμεν κατὰ Κόδητον (Var. Lect. p. 342. Mnem. 1875. p. 282), ἦν γραφὴν ἔγουσι καὶ τινα γειρόγραφα, ἀντὶ τοῦ «ἀπ' αὐτοῦ» ὅπερ θέλουσιν οἱ ἐκδόται νὰ στηρίξωσι διὰ τοῦ «ώφελετοθαι ἀπὸ τούτων, ἢ παρ' ἡμῶν λαμβάρονται» (Πλάτ. Εὐθύρ. 45, α'), πρόσθις δὲ τούτῳ καὶ τὸ «μην τι κακόρ λαβῃ παρ' ἡμῶν ἀμελοῦσσαι» (Ξεν. Οἰκον. 9', 11), ἔνθα δὲ Κόδητος (Var. Lect. p. 343) γράφει «έρ' ἡμῶν» 'Αλλ' ὅμως λέγεται μὲν «λαμβάρω τι παρά τινος», δὲ τημαζίνεται τὸ κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ (Cobet N. L. 588), ἀλλ' οὐχὶ καὶ «ἀπὸ τινος». Εἶνε δὲ τὸ «κακόρ τι λαβεῖται ἐπ' αὐτοῦ» πειθητικ., διαθίσεως = κακοῦσθαι ὑπ' αὐτοῦ (ὅρα σημ. σελ. 17, α').

ταῦτα ἔγώ σοι οὐ πειθομαι] = εἰς ταῦτα ἔγώ δέν σε πιστεύω, πρόλ. «εἰ ταῦτα — πείσει τούτῳ» ('Αριστοφ. Νερ. 1000).

οἴμαι δὲ οὐδὲ ἀλλοι ἀρθρώπωρ οὐδέτερα] δηλ. πείσεσθαι σοι ταῦτα. Συγγάνις δὲ συμβαίνει ἐν τῷ «οἴμαι

δὲ» τοιαύτη Ἑλλειψίς, ως «έγώ μὲρ — ἐπαιρῶ τε ἐμῶ τὴν διάροιαν καὶ κοινωνεῖν ἐπομος, οἴμαι δὲ καὶ Λάχητα τόρδε» (Πλ. Λάζ. 180, α') καὶ «σό τε κατὰ τοῦ ἀγρωτεῖ τὴν δίκην, οἴμαι δὲ καὶ ἐμὲ τὴν ἐμήν» (Πλ. Εὐθύρ. 3, ε') καὶ «έγώ σε, ὃ Φαληρε, ἀσμενος ἐφράκα, οἴμαι δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες» (Ξεν. Αν. Β', α', 16). Ο δὲ οὐδὲ εἶναι ἐπιδοτικὸς = οὐ μόνον ἐμὲ ἄλλα καὶ ἄλλον. Τὸ δὲ «ἀρθρώπωρ» ἀνάρθρως δις καὶ «μηδέρα ἀδικεῖται ἀρθρώπωρ» (σελ. 37, α'). πρόλ. καὶ σελ. 22, γ'.

ἄλλ' ἦ] = ἄλλα πειθομαι ὅτι ἦ.

ἦ, εἰ διαφθείρω <διαφθείρω> ἄκων] οὗτοις ἐγράψαμεν κατὰ Να-θηρον (Obs. crit. p. 14). Ο δὲ Στέφανος καὶ Schanz γράφουσιν «ἦ [ἢ] διαφθείρω ἄκων».

τῶν τοιούτων [καὶ ἀκονοίων] ἀμαρτημάτων] ὡςελίσαμεν τὸ «καὶ ἀκονοίων» κατὰ Baiter καὶ Winkelmann, ὁ δὲ Κόδητος (Var. Lect. p. 300) θέλει ν' ἀναγνωσθῇ «τῶν τοιούτων ἔνεκα ἀμαρτημάτων».

έαρ μάθω] εἶνε ως παθητ. τοῦ διδάσκω = ἐάν διδαχθῶ.

πανόσομαι] ἔννοεῖται ἐκ τῶν ἐπομένων ἡ μετοχὴ ποιῶν, πρόλ. Πρωταγ. 328, δ'. Φιλόρ. 262, ε'. 'Αριστοφ. Ορν. 1408. Κανὼς δὲ ὁ Engelhardt ἔρμηνει αὐτὸν διὰ τοῦ «τὸ λοιπὸν οὐ ποιήσω».

ξυγγενέσθαι] = διδάσκαλον πρὸς μαθητὴν ἀναστραφῆναι (πρόλ. σελ. 41, α').

καὶ οὐκ ἡθέλησας] ὁ Κόδητος
ῳδεῖται τὰς λέξεις ταύτας (Mnem.
1875 p. 283).

τὸν κολάσεως δεουμένον] πρᾶλ.
«διαφέρει δὲ τιμωρία καὶ κόλασις·
ἡ μὲν γὰρ κόλασις τοῦ πάσχοντος
ἔνεκα ἔστιν, ἡ δὲ τιμωρία τοῦ ποι-
οῦντος, ἵνα ἀποπληρωθῇ» (Ἀριστοτ.
‘Ρητ. Α’, 10). ‘Η διαφορὰ δὲ αὕτη
δὲν τηρεῖται πάντοτε, ως καὶ ἐν τοῖς
ἔγκυστι τιμωροῦμαι καὶ κολάζω (ὅρ.
Ἐεν. Παιδ. Α’, 6—7).

ἀλλ’ οὐ μαθήσεως] = καὶ οὐχὶ μα-
θήσεως (πρᾶλ. 23, γ'. 28, δ').

Κεφ. 14. ’Αλλὰ γάρ — τοῦτο
μὲν δῆλον] = ἀλλά, ὡς ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, οὓς διαφθείρω τοὺς νεωτέρους,
τοῦτο γάρ δῆλον κτλ. (ὅρα σελ. 20,
γ'. 25, γ').

οὔτε μέγα οὔτε ὅμικρόν] πρᾶλ.
σελ. 19, γ'. Εἶναι αἰτιατ. τῆς ἀνα-
φορᾶς εἰς ἐπιρρηματικὴν σημασίαν
μεταπεσοῦσα = πολὺ καὶ ὀλίγον, πρᾶ.
καὶ «Ὥρ οὐδὲν τούτῳ ἐμέλησεν»
(σελ. 24, γ'. δ' 25, γ' κτλ.).

οἵμως δὲ δὴ] τίθεται, ὅτε νομίζε-
ται μὲν τι ἀποδειγμάτων, ἀλλ' οὐγ-
ῆτον προστίθεται καὶ ἀλλη τις ἀπό-
δειξις ἡ διατάξης πλειών.

ἡ δῆλον δὴ] ὁ ἡ εἰνε λυτικός.
Διὰ τῆς πρώτης ἐρωτήσεως ὁ ἐρω-
τῶν σημαντεῖ τὴν ἀπορίαν αὗτοῦ,
διὰ δὲ τῆς δευτέρας τῆς διὰ τοῦ ἡ
εἰσαγομένης λέγεται ἡ μόνη δυνατὴ
εἰς λύσιν τῆς ἀπορίας ἀπόκρισις (ὅρα
Γ. Ζην. Συντ. § 498), πρᾶλ. «ἡ
δῆλον ὅτι τῆς ἀξίας;» (σελ. 36,
δ'). Πλάτ. Κρίτ. 43, γ').

ὅτι κατὰ τὴν γραφὴν] = ὅτι φάε-

με διαφέρειν τοὺς νεωτέρους; κατὰ
τὴν γραφὴν.

διδάσκοντα] τροπικὴ μετογὴ ἀν-
ταποκρινομένη τῇ διὰ τοῦ πᾶντος ἐρω-
τήσει = διδάσκοντά με τοὺς νεωτέρ-
ους μὴ νομίζειν θεούς —, νομίζειν
δὲ ἔτερα διαμόνια κανά.

οὐ ταῦτα λέγεις ὅτι διδάσκων
διαφθείρω] = οὐ λέγεις ὅτι διδάσκων
ταῦτα διαφθείρω τοὺς νεωτέρους;
Τό ταῦτα συναπτέον τῷ «διδάσκων»,
πρᾶλ. καὶ «ταῦτα δὲ» ἔτι ἥττον πι-
στεσθέ μοι λέγοντι (σ. 38, α'), ἐνθα
τὸ «ταῦτα τῷ λέγοντι».

πάντα σφόδρα] ὅρα σελ. 25, α'.

ταῦτα λέγω] συνεπτυγμένως εἰρη-
μένον = ταῦτα λέγω, ώς ταῦτα διδά-
σκων διαφθείρεις, πρᾶλ. σελ. 26, γ'
καὶ 25, α'.

ὤρ νῦν ὁ λόγος ἔστιν] γενικὴ ἐξ
ἀπτικειμένου (= οὓς νῦν λέγομεν),
ἀνάγκη δὲ νὰ μὴ ἐννοήσῃς ἡ περὶ
πρόθεσις διέτι λέγεται μὲν «λέγειν
περὶ τινος» καὶ «λόγος περὶ τινος»,
ἀλλὰ καὶ «λέγειν τινὰ» (σ. 23, α'),
καὶ «λόγος τινός», ἐνταῦθα δὲ ἀρ-
ιμοδιώτερον εἴνε νὰ ἐρμηνεύῃ, ώς
εἰπομέν, καὶ οὐχὶ διὰ τοῦ «περὶ ὡρ
νῦν λέγομεν», πρᾶλ. «οὐ γάρ τι σου
δίλιγος λόγος ἔστιν ἐν τοῖς ἡμετέ-
ροις ἡλικιώτας» (Πλάτ. Χαρμ. 156,
α') (Stallb.) καὶ «ἡμῶν λόγος τις
ἥν παρ' αὐτοῖς» (Ἐεν. Παιδ. Τ',
γ', 10).

ὁ λόγος] τίθεται σύναρθρον, ὅτε
ἐννοεῖται ὁ λόγος, περὶ ὃν ἀποκλού-
μεθα, ώς «ἡπιστάμην ὅτι οὐ περὶ
τῶν μειρακίων ἡμῖν ὁ λόγος ἔστιν»
(Πλάτ. Λάχ. 188, δ', πρᾶλ. Πρωτ.

334, δ'). «Οτε δὲ ἄναρθρον τιθεται, ἐννοεῖται οὐχὶ ωρισμένος λόγος, ὡς «πολὺ ἂν ἡμῖν πρότερον περὶ ἐκείνου λόγος ἐγένετο ἐν τῷ δικαστηρίῳ η̄ περὶ ἐμοῦ» (Πλάτ. Εὐθυφρ. 5, γ', πρβλ. Ηρωτ. 322, δ') (Engellh.).

[τοῖς ἀρδράσι] τοντοισι] ὁ Κόση-
τος ὀβελίζει τὸ «τοῖς ἀρδράσιν»
Var. Lect. p. 300). πρβλ. καὶ 26,
δ': «τῶνδε» καὶ «ἐπό τοντων»
(αὐλ. 27, γ').

μαθεῖται] = ἐννοήσαι (πρβλ. Πλάτ.
Εὐθυφρ. 3, α').

πότερον] τὸ δεύτερον μέρος τῆς
ἔρωτήσεως διὰ τοῦ η̄ ἀρχόμενον είνε
τὸ «η̄ πατάπασι με κτλ.», ὅπερ
διὰ τὰς παρενθέσεις ἔξηνέγκθη ὡς
ἀνεξάρτητον.

καὶ αὐτὸς ἄρα] ἐκ τῆς διδασκα-
λίας τοῦ Σωκράτους διδάσκοντος νὰ
νομίζωσιν οἱ νεώτεροι ὅτι είνε θεοὶ¹
ἔξαγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι καὶ ὁ
Σωκράτης ἐνόμιζεν ὅτι οὐ πάρχουσι
θεοί.

τὸ παράπτατο] διόλου, πλαντελῆς,
κατὰ πάντα τρόπον, ἔξ οὐκολήρου»
(Σουΐδ. σελ. 1037, α').

οὐδὲ ταῦτη ἀδικῶ] τὸ «ταῦτη»
ἐπίρημα = καὶ κατὰ τοῦτο δὲν εἶμαι
ἀδικος (ἴνογος), πρβλ. σελ. 22, δ'.

οὐ μέρτοι] δηλ. νομίζω θεούς.

οὖς γε η̄ πόλις] δηλ. νομίζει.

τοῦτο ἵστιν ὅ μοι ἐγκαλεῖται] οὐ-
τοις ἐγράψαμεν καὶ οὐχὶ «ἴστιν», ὡς
πάντες γράφουσιν. Τὸ μὲν «τοῦτο»
είνε οὐκείμενον, διαταρφούμενον διὰ
τοῦ «ὅτι ἐτέρουν» (νομίζω), τὸ δὲ
«ὅ μοι ἐγκαλεῖται» κατηγορούμενον
(πρβλ. σελ. 27, δ' καὶ 31, δ') = τοῦτο

ἐστι τὸ εἰς ἐμὲ ἔγκλημά σου (ἢ κα-
τηγορία σου). Τὸ δ' ἐγκαλεῖται συν-
τάσσεται αἰτιατικῇ καὶ δοτικῇ, ὡς «ἀπορῶν ὅτι ἐγκαλοῦμεν ἐμοῖς» (σ.
27, ε'. πρβλ. καὶ Σοφ. Ἡλ. 768.
Δημ. 40, 49. Πλουτ. Λυκ. 18). Εξ
αὐτοῦ δὲ καὶ τὸ ἐγκλῆμα (σ. 24, γ').
οὕτε—τε] ὅρα Γ. Ζηκ. Συντακτ.
§ 488.

ταῦτα διδάσκειν] δηλ. μὴ νομί-
ζειν θεούς.

Ταῦτα λέγω] = τοῦτο λέγω, οὓς κτλ.
τὸ παράπτατο οὐ νομίζεις θεούς] ὁ Μέλητος ἀντιφάσκει εἰς ἔκυτόν,
διότι ἐν τῇ γραφῇ δὲν κατηγόρησε
τοῦ Σωκράτους ὡς πάντῃ ἀθέου.

Ω θαυμάσιε Μέλητε] μετ' εἰρω-
νείας καὶ μομφῆς = παράδοξε. Προσ-
φωνεῖ δ' οὕτως ὁ Σωκράτης τὸν
Μέλητον διὰ τὰς ἀντιφάσεις αὐτοῦ.

ἴτα τί ταῦτα λέγεις] φράσις ἐλ-
λειπτική, ἐν ᾧ ἐπὶ ἀρχιτικοῦ γρόνου
παραλείπεται τὸ «γέρνηται», ἐπὶ δὲ
ιστορικοῦ τὸ «γέρεστο» = ἴτα τί γέ-
νηται, ἴτα τί γένοιτο (ὅρα Ερμανν.
εἰς Βίγερ. σελ. 847, 556. Γ. Ζηκ.
Συντ. § 529, σημ.), καθόλου δὲ
παραλειπομένης τῆς ἀναπληρώσεως
ταύτης τὸ «ἴτα τί;» = διὰ τί; πρβλ.
«ἴτα τί βούλεται εὑδαίμονι εἶναι ὁ
βουλόμενος;» (Πλάτ. Συμπ. 205,
α'. πρβλ. καὶ Αριστοφ. Εἰρ. 408)
καὶ «ἴτα τί» διὰ τί, ἐς τὸ (Ἡσύχ.).
Ομοία φράσις, ἐν ᾧ ἐλλείπει τὸ αὐτὸ
ἔχμα καὶ είνει ισοδύναμος, είνει τὸ
«ώς τί;» «ώς τί δὴ φεύγεις;» (Εὐρ.
Ιων 525) καὶ «ώς τί μ' ιστορεῖς
τόδε;» (Εὐρ. Φοιν. 621). Βίγερ.
σελ. 558, α' καὶ 559, α'.

οὐδὲ ἥλιος οὐδὲ σελήνης] πρόλ. καὶ σελ. 48, δ'. 19, δ'. Τὸ οὐδὲ—οὐδὲ=καὶ οὐχί—καὶ οὐχί, πρόλ. οὐδὲ γάρ λόγος οὐδὲ σκῆψις εἴτε—οὐπολείπεται» (Δημ. 1, 6). Τὸν ἥλιον δὲ καὶ τὴν σελήνην πλὴν ἄλλων λαῶν καὶ μάλιστα τῶν Ηερσῶν (Ξεν. Παιδ. Η', ζ', 3) καὶ οἱ "Ελλήνες ἐνόμιζον θεοὺς καλοῦντες τὸν μὲν ἥλιον Ἀπόλλωνα, τὴν δὲ σελήνην Ἀρτεμίην. Ἐνόμιζον δ' αὖτα θεούς οὐ μόνον οἱ ἄλλοι ἀλλὰ καὶ οἱ φιλόσοφοι, πρόλ. «ἥλιος ὄψεσθαι καὶ τὸν ἄλλον θεούν» (Πλάτ. Νόμ. 950, δ') καὶ «φαίνονται μοι οἱ πρώτοι τῶν ἀνθρώπων τῶν περὶ τὴν Ἑλλάδα τούτους μάνους τοὺς θεούς ηγετούσι, οὕτως νῦν πολλοὶ τῶν βαρεῖσθων, ἥλιος καὶ σελήνης καὶ γῆς καὶ ἄστρα καὶ οὐρανὸς» (Πλάτ. Κρατ. 397, γ'). Ἀλλ' ὅμως οἱ φιλόσοφοι καὶ διέσεισαν τὴν τοιαύτην πίστιν (ὅρα Πλάτ. Νόμ. 886, δ'), μάλιστα δὲ ὁ Ἀναξαγόρας καὶ οἱ ὅμοιοι αὐτῷ, οἵτινες ἐνόμιζον δὲι ὁ μὲν ἥλιος ἡν λιθος, ἡ δὲ σελήνη γῆ καὶ «οὐδὲν τῶν ἀνθρωπείων πραγμάτων φροντίζειν δυνάμενα» (Πλ. Νόμ. 886, δ'). Ο Σωκράτης δὲ ηγετο τῷ Ἀπόλλωνι, ως μαρτυρεῖ ὁ Πλάτων λέγων: «Ο δὲ εἰστήκει μέγρι ἔως ἐγένετο καὶ ἥλιος ἀνέσχεν· ἔπειτα ὥχετ' ἀπιών προσενέκμενος τῷ ἥλιῳ» (Συμπ. 220, δ').

ἄρα] ἀκολουθίας σημαντικός=λοιπόν, οὖν.

νομίζουσιν εἶναι θεούς;

Μᾶς δι', δ' ἄρδες δικασταῖ]

τοῦτο λέγει ὁ Μέλητος (ὅρα σημ. σελ. 17, α'), τὸ δὲ «μὰ Δία» περιέχει ἀρνησιν=οὐ μὰ Δία νομίζει θεοὺς εἶναι ἥλιον καὶ σελήνην, πρόλ. σελ. 26, ε' καὶ «ὅταν τεῦχε τὸ μὰ ἡ προτειμένην ἔχει τὴν ἀρνησιν ἡ νοουμένην» (Θωμ. Μάρκιστρ. σελ. 240, 17) καὶ «μὰ Δία, οὐκ ἐπὶ τοῦ μὰ τὸ Δία ἔλεγον, ως οἴονται τινες· ἔχοντο δὲ αὐτῷ ἀντὶ τοῦ <οὐ> μὰ Δία, ὥσπερ καὶ τῷ νῇ Δία ἐπὶ τῷ (γράφε τοῦ) ναὶ, δθεν καὶ τοῖ (γράφε νῇ) Δία λέγουσι· καὶ τοῖ μὰ Δία—ἐπὶ κατωματικοῦ τὸ μὰ Δία, ὅταν αὐτοῦ προτάττεται τὸ τοῖ» (Σουΐδ. σ. 678, α'. πρόλ. καὶ σελ. 676, δ'. 741, δ'). Ο Μέλητος ποιεῖ ἀποστροφὴν πρὸς τοὺς δικαστάς.

'Αραξαγόρου] ὁ 'Αραξαγόρας ὁ Κλαζομένιος ἐδίδασκεν δὲι ὁ ἥλιος ἦν μύδρος διάπυρος καὶ μετῶν τῆς Ηελοποννήσου, ἡ δὲ σελήνη γῆ οἰκήσεις ἔχουσα καὶ λόρους καὶ φάραγγας (Διογ. Λαέρτ. Β', 8. Σουΐδ. λ.)' Αναξαγόρας καὶ μύδρος σελ. 94, α' καὶ 726, δ'. 'Ανθολ. Παλ. Ζ', 95. 'Αρποκρ. λ. 'Αναξαγόρας]. 'Ο Σωκράτης δὲ οὐ μόνον δὲν ἡτακολεῖτο περὶ τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ καὶ ἀνατρέψας εἶται τὴν τοῦ 'Αναξαγόρου θεωρίαν (ἐν Ξεν. 'Απομ. Δ', ζ', 7). 'Ερμηνευτέον δὲ τὸ «μέδρος διάπυρος» διὰ τοῦ «λίθος διάπυρος» (Ξεν. 'Απ. Δ', ζ', 7. Σουΐδ. λ. 'Αναξαγόρας σελ. 94, α') καὶ οὐχί διὰ τοῦ «οίδηρος διάπυρος», ως ὑπό τινων ἐρμηνεύεται. 'Ο Schanz ὀνειδίζει τὸ 'Αραξαγόρου» (Stud. p. 35), ὃ δὲ Baiter εἰνάξει νὰ γραφῇ ἀντ' αὐτοῦ

τὸ «Σωκράτους». Ἐνταῦθα εἶναι εἰδωνικῶς εἰρημένον = κατηγορῶν ἐμοῦ ἐπὶ τῇ θεωρίᾳ ταύτη νομίζεις ὅτι ἔχεις ἐνάπιόν σου τὸν 'Αναξαγόραν; ὁ φίλε] εἰρωνικῶς κεῖται.

καὶ οὗτῳ] ὁ Sauppe γράψει «τὸ οὐτώ» (in Jen. Litteraturz. 1875 p. 13). Τὸ «οὐτώ» ἀνήκει καὶ τῷ «καταρροεῖς» καὶ τῷ «ἀπείρον», εἶναι δὲ τὸ «οὐτώ» = τόσον.

τῶνδε] = τῶν δικαστῶν, προδλ. καὶ «ἔμοι καὶ τοντοιν» (σελ. 26, 6').

ἀπείρον γραμμάτων] ἀγραμμάτους, ἀμαθείεις.

Ἄστε οὐκ εἰδέραι] ἐτέθη τὸ οὐ καὶ οὐγὶ τὸ μή, διότι ἀποτελεῖ μετά τοῦ ἀπαρεμφάτου μίαν ἔννοιαν = ὅτε ἀγνοεῖν, ως «οὕτω σκαύον εἶναι ὅτε οὐ δέρασθαι μαθεῖν τὰ λεγόμενα» (= ἀδύνατεῖν. Λυσί. 10, 15) καὶ «ῶστ' οὐ μεμρῆσθαι» (= ἐπιλεῆσθαι. Δημ. 18, 283). Κατ' ἄλλους δὲ ἐτέθη τὸ «οὐκ εἰδέραι», ἀποδέποντος τοῦ Σωκράτους εἰς τὴν ἀρνησιν τοῦ παρὰ τοῦ Μελήτου ὄρθου λόγου «οὐκ ἴστασι» (ὅρα Κυν. Γραμμ. § 513, 4).

τὰ 'Αραξαγόρου βιβλία] τοιούτον γη τὸ «περὶ Φύσεων» ἢ «τὰ Φυσικά» ('Αθην. Δειπν. Β', σελ. 57, δ'), κατὰ δὲ Διογένην τὸν Λαέρτιον (Β', 11) πρώτος τῶν φιλοσόφων βιβλίον ἔξιδωκε συγγραφῆς.

καὶ δὴ καὶ οἱ νέοι] ὁ δεύτερος καὶ εἶναι ἐπιδοτικός. Διὰ τῶν μορίων τούτων εἰσάγεται νέον τι ἀνάλογον πρὸς τὰ ἡγούμενα ἄλλα πως σπουδαιότερον = καὶ ἐπὶ τίλους καὶ οἱ νέοι. Δηλοί διὰ τούτου ὁ Σωκράτης ὅτι ὁ Μελήτος ἔχων τὴν ἀναθείαν νὰ

κατηγορεῖ τοῦ Σωκράτους ἐπὶ κατηγορίαις προσηκούσαις τῷ 'Αναξαγόρᾳ οὐδόλως παραδοξον εἶναι νὰ εἴπῃ ὅτι καὶ οἱ νέοι μανθάνουσι τὰ περὶ ἡλίου καὶ σελήνης παρὰ τοῦ Σωκράτους. Κακῶς ὁ Heindorf γράψων ἄνευ στίξεως «τῶν λόγων καὶ δὴ καὶ» δέχεται ὅτι τὸ «μαρθάρουσιν» ἔξαρτάται ἐκ τοῦ ὅτι.

εἰ πάρν πολλοῦ] δηλ. προαιρτο. Τὸ δὲ «πάρν πολλοῦ» διαταρεῖται διὰ τοῦ «δραχμῆς».

ἐκ τῆς δραχμῆστρας πριαμέρον] μετεγγειρίσατο μετοχὴν ἀντὶ τῆς κατὰ παράταξιν συντάξεως «πρίασθαι καὶ Σωκράτους καταγελᾶν», προδλ. καὶ «θεοὺς οὐχ ἡγούμενον φάραι ἐμὲ θεοὺς αὐλήγεσθαι πάλιν» (σ. 27, δ'). Διττῶς δὲ τὸ γωρίον τοῦτο ἐρμηνεύεται. 'Η δραχμήστρα ἦν μέρος τοῦ θεάτρου πρὸ τῆς σκηνῆς, ἔνθα ὁ γορός ἔξετέλει τὰς ἔξελίξεις αὐτοῦ καὶ τὰς δργήσεις. 'Ο ποιητὴς ἐν τοῖς γορικοῖς μέλεσιν ἐκφράζει τὴν γνώμην αὐτοῦ καὶ τὰ διάφορα αἰσθηματα. 'Ο δ' Εὔριπίδης, διτις ἐκαλεῖτο καὶ σκηνικός φιλόσοφος, ἐν αὖτοις ἔξερχαζε πολλάκις καὶ φιλοσοφικάς θεωρίας τοῦ 'Αναξαγόρου, μαθητὴς αὐτοῦ ὁν, ὃς οἱ κομικοὶ ἔτικεπτον. Οὕτως ἐν τῷ 'Ορέστῃ (στήγ. 982—5) λέγει «μαδλοιμὲ τὰν οὐρανοῦ μέσον γλονός τε τεταμέναν αἰωρήμασι πέτραν, ἀλέσεσι γρυσσέσις φερομέναν δίνεισι βδ.λον ἔξι 'Ολύμπου». Τοῦτο δὲ βεβαιοῖ καὶ ὁ Λαέρτιος (Β', 10) λέγων «Εὔριπίδην μαθητὴν ὄντα αὐτοῦ ('Αναξαγόρου) χρυσέαν βδ.λον εἰπεῖν τὸν

ηλιον ἐν τῷ Φαέθοντι». Τὸ δὲ εἰσι-
τήριον τοῦ θεάτρου ἡγοράζετο ἀντὶ
δύο ὄρολῶν, ἐνίστεται δὲ καὶ ἀντὶ δραχ-
μῆς (‘Αρποκρ. λ. Θεωρικὰ καὶ Σουΐδ.
λ. Θεωρικὰ σελ. 503, 6’), ἡς πλειστον
τιμὴ κατὰ τὸν νόμον δὲν ἐπετρέπετο.
“Οὐεν σηματίνει ὅτι ταῦτα ἡδύναντο
οἱ νέοι νὰ μανθάνωσιν ἐκ τῆς ὁργῆς
στρας τοῦ θεάτρου ἡγοράζοντες εἰσι-
τήριον τὸ πολὺ πολὺ μιᾶς δραχμῆς
(κατ’ ἄλλους δὲ η μία δραχμὴ = 6 ὄ-
ρολοι ἐδίδοντο εἰς τρεῖς ἑφεξῆς παρα-
στάσεις. Λέγεται δὲ «ἐρίστε», διότι
τοιαῦται θεωρίαι δὲν ἐδιδάσκουντο ἐν
πᾶσι τοῖς δράμασιν. Κατὰ τὴς ἑρ-
μηνείας ταύτης εἶναι τὸ «ἐκ τῆς ὁρ-
γῆστρας πριαμέρον», ἀνθ’ οὗ ὡ-
φειλε νὰ εἶναι «παρὰ τῆς ὁργῆ-
στρας μαρθάροντας» (πρᾶλ. Ηλάτ.
Νόμ. 659, α’). Ο δὲ (Boeckh
(Staatsh. d. Athen. I, p. 68), ὁ

Polle (in Fleckeiseni annal.
1868 p. 770—772), ὁ Schoene
(αὐτόθ. 1870 p. 802—3) καὶ ἄλλοι
παραδέχονται βιβλιοπωλεῖον ἐν τῇ
ὁργῆστρᾳ τοῦ θεάτρου, ὅτε δὲν ἐδι-
δάσκουντο δράματα. Κατὰ τὴν ἐκδο-
γήν δὲ ταύτην τὸ ὁργῆστρα λη-
πτέον μᾶλλον οὐχὶ ἐπὶ τῆς τοῦ θεά-
τρου θέσεως, ἀλλ’ ἐπὶ ἄλλης θέσεως
κειμένης ἐν τῇ ἡγορᾷ διότι Τίμαιος
ὁ σοφιστὴς (ἐν ταῖς τοῦ Ηλάτ. λέξ.
ἐν λ. ὁργῆστρα καὶ ‘Ρουγκὴν. ἐν-
ταῦθ.) γράφει τάδε: «ὅργῆστρα τὸ
τοῦ θεάτρου μέσον γωρίων· καὶ τό-
πος ἐπιφανῆς εἰς πατήγυριν, ἔρθα
‘Ἄρμοδιον καὶ ‘Αριστερείτορος εἰ-
κόρεα», πρᾶλ. καὶ «ὅργῆστρα πρῶ-
τον ἐκλήθη ἐν τῇ ἡγορᾷ, εἴτα καὶ τοῦ

θεάτρου τὸ κάτω ἡμικύκλιον» (Φωτι.
ἐν λ.), ἐκαλοῦντο δὲ τὰ ἐν τῇ ἡγορᾷ
βιβλιοπωλεῖα βιβλιοθῆκαι ἢ ἀπλῶς
βιβλία, «οὕτω γάρ τὸν τόπον οὗ τὰ
βιβλία οἱ Ἀττικοὶ ὠνόμαζον, ὥσπερ
καὶ τοὺς ἄλλους τόπους ἀπὸ τῶν ἐν
αὐτοῖς πιπρασκομένων» (Πολυδ. Θ’,
47). Ο δὲ Hertlein (Conject.
zu griech. Pros. 3. Sammlg.
Wertheim 1873 p. 11) ἀντὶ τοῦ
«ἐκ τῆς ὁργῆστρας» γράφει «ἐκ
τῆς ἡγορᾶς» ἀνευ ἀνάγκης καὶ πα-
λαιογραφικῆς ὄμοιότητος. Ως τὸ
μέρος ἐκεῖνο τῆς ἡγορᾶς ἐκαλεῖτο
ὅργῆστρα, οὐτως ἄλλο μέρος, ἐν τῷ
ἐπιωλοῦντο τὰ σκεύη. ἐκαλεῖτο κύ-
κλοι (Πολυδ. Ι’, 18) καὶ ἄλλο ἄλ-
λως, ἐκαστον δὲ τῶν διαφόρων με-
σῶν τῆς ἡγορᾶς ἐλέγετο κύκλος
(Εὐρ. Όρ. 919. Διφιλ. παρὰ Πο-
λυδ. Ι’, 18).

πριαμέρον] καὶ γραφὴ «πριαμέ-
ροις». Πολλάκις αἱ μετοχαὶ δοτικῆς
ἡγουμένης ἢ νοούμενης τίθενται κατ’
αἰτιατικήν.

Σωκράτονς καταγελᾶται ἀντὶ τοῦ
«ἔμου καταγελᾶται», ως πρότερον εἰ-
πεν «οἱ νέοι ταῦτα παρ’ ἔμου μαρ-
θάρονται», πρᾶλ. «οὐδὲν γάρ ἂν μου
ὄφελος εἴη, ὃ Σώκρατες, οὐδέ τῳ
ἄν διαφέροι. Εὐθέρφωρ τῶν πολλῶν
ἀνθρώπων» (Ηλάτ. Εὐθύφρ. 4, ε’).

καὶ - ἄποτα ὄντα] καὶ μάλιστα
ἄρτι οὖν εἶναι τόσον ἄτοπα, ως ταῦτα
παρίστησιν ὁ Σωκράτης (ἐν Ξεν.
‘Απ. Δ’, ζ’, 7). Ο σφετερισμὸς ξέ-
νων καὶ μάλιστα ἀτόπων θεωριῶν
οὐα καθίστη τὸν Σωκράτην πολλῷ
γελοιότερον.

Ὥ πρὸς Διός] πρᾶλ. σελ. 25, γ'
καὶ «ὦ πρὸς Διός, ἦν δὲ ἐγώ» (Πλ.
Πολ. 332, γ') καὶ «ἄλλ' ἄρα, ὃ
πρὸς Διός, μὴ ὁ Κτήσιππος ἦν ὁ
ταῦτ' εἰπὼν» (Εὐθ. 290, ε') καὶ
«ἄλλ' ἔστιν, ὃ πρὸς τοῦ Διός»
(Δημ. Φιλ. Γ', § 15).

Οὐ μέρτοι] τὸ «μέρτοι»=βεδαῖως,
ὅς καὶ μικρὸν ὅπισθεν «καὶ ταῦτα
μέρτοι».

οὐδὲ ὁ πωστιοῦ] ὅρα σελ. 17, 6'.

Ἄπιστος γ' εἶ] =λέγεις ἀπίστευτα.
Κεῖται μετὰ παθητ. διαθέσεως = ἀπί-
στευτος, μὴ πιστευτός, ἀπιθανός, ὡς
«ἐγώ σοι — ἐρῶ — ἀπιστος μὲν νῆ-
τοὺς θεούς, ἀληθὲς δὲ» (Πλάτ. Θεάγ.
130, δ') καὶ «ἥμιν ἀπιστος ἐδόκει
τὸ πρᾶγμα εἶναι» (Πλ. Εὐθ. 295,
α') καὶ «ἡ δὲ ἀπόδεξις ἔσται δεινοῖς
μὲν ἀπιστος, σοφοῖς δὲ πιστή» (Πλ.
Φαιδρ. 245, γ').

καὶ ταῦτα] =καὶ μάλιστα. Ἔλαβε
δὲ τὴν σημασίαν ταύτην κατ' ἔλλει-
ψιν τοῦ ποιεῖν, πάσχειν καὶ τῶν
ὄμοιών, ὡς «κακῶς τινας ποιοῦμεν
καὶ ταῦτα οὓς ἤκιστα δεῖ» (Πλάτ.
Κρίτ. σελ. 50, α'). Συνήθως δὲ τί-
θεται μετὰ μετογῆς, ὡς «καὶ ταῦτα
κινδυνεύοντα» (σελ. 34, γ'). Γ. Ζην.
Συντ. § 326. Βίγερ. σελ. 176, 55.
Ἀσωπ. Π. Β', σελ. 668, § 35.

σαντῷ] ποιητικὸν αἴτιον τοῦ ἀπι-
στος=οὐ πιστευόμενος. Ήπο σαντῷ,
ὡς συμβαίνει παντὶ, δῆτις ἐναντία
ἔσατῷ λέγει (πρᾶλ. σελ. 27, α').

ἴμοι γάρ δοκεῖ] ὁ γάρ αἴτιολογεῖ
ὑπονοούμενην πρότασιν τήγηδε «λέγω
δὲ οὕτως» η παρομοίαν.

ἔβριστης—ἔβρει] =ἄλαζῶν—ἄλα-
ζονείς.

ἀκόλαστος — ἀκολασία] =θρασύς
(παράτολμος)—θρασύτητι.

καὶ ρεότητι] δοτικαὶ τοῦ ἀναγκα-
στικοῦ αἰτίου, τὸ δὲ ρεότης ἐνταῦθα
= νεανικὴ ὑπεροψία.

Ἐσκε γάρ] ὁ γάρ =δηλαδή. Τὸ δὲ
ἔσκε μετὰ δοτικῆς=εἰμὶ ὅμοιός τινι,
όμοιάζω, πρᾶλ. «οὐ γάρ ἀρθρωπίρω
ἔσκε τὸ ἐμὲ τῶν — ἐμαυτοῦς πάντων
ἡμεληκέναι» (σελ. 31, 6').

ξυντιθέτι διαπειρωμέρω] ἡ δευ-
τέρα μετογὴ εἶναι τροπικὴ τῆς πρώ-
της=ἔσκειν ἀνθρώπῳ, ὃς ξυντιθέσιν
αἰνιγμα διαπειρώμενος, η δὲ διά-
πειρα ἐρμηνεύεται διὰ τῆς ἐπομένης
προτάσεως, πρᾶλ. «αἰσθόμερος μὲν
λυπούμερος καὶ δεδιώχη» (σ. 21, ε').

Ἐν τισι τῶν γειρογράφων γράφεται

«ξυντιθέτι ἡ διαπειρωμέρω» καὶ ἔν-

τινι «καὶ διαπειρωμέρω» οὐδὲ δρθῶς.

γράσσεται — ἔμοῦ χαριερτίζομέ-
ρον] πρᾶλ. «εἱ γιγράσκεις ἔμοῦ
ρθεγγομέρον» (Πλάτ. Κρατύλ. 435,
α') καὶ «γίσθόμητ αὐτῷ διὰ τὴν
ποίησιν οἰομέρων» καὶ τάλλα εἴναι
σοφῶν» ('Απολ. σελ. 22, γ'). Περὶ
τοῦ χαριερτίζομαι ὅρα σελ. 24, γ'.

ὁ σοφὸς δῆλος] ὁ κεκηρυγμένος σο-
φός (Cron., ὁ σοφὸς δῆλος. ἔκεινος
(Held.).

Οὕτος γάρ] ὁ Meibomius «οὕ-
τως γάρ», ὁ προτιμᾶς καὶ ὁ Stall-
baum.

ῶσπερ ἄρ εἰ εἴποι] νομίζουμεν ὅτι
ἰσοῦται τῷ «ῶσπερ ἄρ τὰ ἐρατία
αὐτὸς ἔαντῷ λέγοι, εἰ εἴποι», πρ.
23, ε' καὶ 27, δ'.

Κεφ. 13. Ξυνεπιοκέψασθε] = σὺν ἐμοὶ ἐπισκέψασθε (= ἔξετάσατε).

ἥ] = πῶς, διὰ τίνος τρόπου.

ταῦτα] δηλ. «ἀδικεῖ Σωκράτης θεούς οὐ νομίζων, ἀλλὰ θεούς νομίζων».

ἥμιντ̄ ἀπόκριται] δοτικὴ γαριστική. κατ' ἀρχὰς] πρόδ. σελ. 47, γ'.

παρηγησάμην] μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς = ίκετευσα (πρό. Πλάτ. Σοφ. 241, δ', 242, α', κτλ.). Τὸ ἀποθετ. παραιτοῦμαι πλὴν τῆς σημασίας τοῦ αἰτοῦμαι τι παρὰ τίνος, ίκετεύω, σημαίνει καὶ ἀπωθῶ τι ἀπ' ἐμαυτοῦ, ἀποτρέπομαι τι (Δημοσθ. 21, 5) καὶ ἀπλῶς τὸ ἀποποιοῦμαι τι, ἀποφεύγω (Πλάτ. Πρωταγ. 358, α'), ἡ τελευταία δὲ σημασία εἶναι συνήθης μάλιστα παρὰ μεταγενεστέροις, ως «παραιτεῖσθαι τὸν πότον» (Πλούτ. Θεμιστ. Γ', 3), κτλ., ἡ δὲ δημιώδης μεταχειρίζεται τὸ ἐνεργητικὸν παραιτῶ (ὅρα καὶ Θωμ. Μάγιστρ. 274, 5).

μέμυησθέ μοι μὴ θυρυνθεῖν] τὸ μοι δοτικὴ γαριστική. Τὸ μεμυῆσθαι μετὰ μετοχῆς μὲν = ἐνθυμοῦμαι δὲ, ως «μεμυῆμεθ' ἐς κίνδυνον ἐλθόντες μέγαν» (Εὑρ. Ἐκ. 244), κτλ. μετ' ἀπαρεμφάτου δὲ = σκέπτομαι, προσέχω, σπουδάζω, ἐπιμελοῦμαι; ως «ὅστις τοὺς οἰκείους ἐπιθυμεῖ ιδεῖν, μεμυῆσθω ἀνὴρ ἀγαθὸς εἰτραι» (Ξεν. Ἀν. Γ', δ', 39) καὶ «έάν τις μηνοθῇ δῆκα τὸ στράτευμα ποιεῖν» (αὐτ. Γ', δ', 41), κτλ. ὅρα Κυνν. Γρ. § 484, 10. Ἀσωπ. Η. Β', σελ. 465, § 43. Εἰτ. Ἑλλ. Συντ. σελ. 607.

εἰς τῷ εἰνθότι τρόπῳ] δηλ. διαλογικῶς.

ἀρθρώπους δὲ οὐ τοιιζει] ὁ Hirschig ὀδελίζει τὸ «τοιιζει», ἀλλ ὁ Stallbaum παρατηρεῖ ὅτι εἶναι συνήθης ἐν τοιαύτῃ ἀντιθέσει ἡ ἐπανάληψις τοῦ αὐτοῦ ἥγματος (πρό. Πλάτ. Κρίτ. 54, α').

ἄλλα καὶ ἄλλα] ὁ Μέλητος δυσαρεστούμενος διὰ τὸν τοῦ Σωκράτους διαλεκτικὸν τρόπον δὲν ἀπεκρίνετο, ἀλλ ἐθορύβει, εἶναι δὲ σύστοιχον ἀντικείμενον ἀντὶ τοῦ «ἄλλοι καὶ ἄλλοι θόρυβοι» (πρόδ. καὶ σ. 25, δ'). Τὸ «ἄλλοτε ἄλλα καὶ τὸ «ἄλλα καὶ ἄλλα» λέγεται περὶ τῶν μη σταθερῶν ἀλλὰ ποικίλων, ως «διελεγέσθην ἀλλήλοιν, ἄλλην καὶ ἄλλην ἀποδέποντ' εἰς ἥμαξ» (Πλ. Εὔρ. 273, 6') καὶ «ἄλλην καὶ ἄλλην» (ζήδονήν) πειρασόμεθα διώνεται» (Ξεν. Πατιδ. Δ', α', 15). «Ορα Βίγερ. σελ. 76, α'.

οὐκέτις] ἀποκρίνεται ὁ Σωκράτης. Τὰ δὲ περὶ ὅν ἐρωτᾶται εἶναι ἀληγούειαι ἀναμφισβήτητοι, ως πᾶς τις δύναται νὰ βεβαιώσῃ.

ὢ ἀριστε ἀρδρῶν] εἰρωνικῶς, οὐχὶ δύμως καὶ τὸ ἐν σελ. 29, δ.

τὸ ἐπὶ τούτῳ γε] εἶναι ἀντικείμενον τοῦ ἀπόκριται, πρόδ. «τὸ ἐρωτώμενον ἀποκρίται» (Πλάτ. Κρίτ. σ. 48, ε'). Γοργ. 461, ε') = τὸ μετὰ τοῦτο τολμάχιστον ἀπόκριναι = πρὸς τὸ μετὰ τοῦτο (οὐ καὶ σπουδαιότερον καὶ πρὸς ὅ ἔμελλε διὰ τῆς διαλεκτικῆς νὰ ἀγάγῃ αὐτὸν) ἀπόκριναι τούταλχιστον.

δαιμόρια — δαιμορας] οἱ δαιμο-

νες ἡταν ὑποδεέστεροι τῶν θεῶν, τὸ δὲ ἔργον αὐτῶν καταραντεῖς ἐγίνετο ἐν τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων, ἀναλογοῦσι δὲ πρὸς τοὺς τῆς γριπτικανικῆς θρησκείας ἀγγέλους, πρόδηλον. «πᾶν τὸ δαιμόνιον μεταξύ ἔστι θεοῦ τε καὶ θυητοῦ—έρμηνευον καὶ διαπορθμεῦον θεοῖς τὰ παρ' ἀνθρώπων καὶ ἀνθρώποις τὰ παρὰ θεῶν» (Πλάτ. Συμπ. 202, ε'). Οἱ δὲ δικίμονες ὑπὸ τῶν παλαιῶν ἐνομίζονται ὅτι ἡταν ἡ θεοὶ ἡ πατέρες θεῶν ('Απολ. σελ. 27, δ').

[Ως ὠρηησας] τὸ ὡς εἶνε ἐπιτακτόν, τὸ δὲ ἔρμην κατέται ἀπολύτως ὡς ἐν τῇ Δατ. τὸ juvare, ἀναλογεῖ δὲ πρὸς τὸ ἡμέτερον «μᾶς ὑπεχρέωσει» μετ' εἰρωνείας λεγόμενον καὶ πρὸς τὸ «πόσον μ' ηγχαρίστησαν», πρόδηλον. «εἰ θέλεις μοι ἀποκρίνεσθαι, πάνταν ὄρησει» (Πλάτ. Ιππ. 'Ελ. 373, α'), πρόδηλον καὶ Λουκιαν. 'Ερμότ. 59. Διάλ. Θε. 26, 1. Κακῶς ὁ Στέφανος ἀντ' αὐτοῦ γράψει τὸ «ῶστηησας».

μόριαι] = τέλος πάντων (πρόδηλον καὶ σελ. 21, 6').

ὑπὸ τοντωρι] δηλ. τῶν δικαστῶν (πρόδηλον καὶ σελ. 26, 6').

εἴτ' οὖν καιρὰ εἴτε παλαιὰ] προστιθησι τὸ οὖν ἐν τῷ πρώτῳ μόνον μέρει ἵνα τονίσῃ τὸ «καιρά (δαιμόνια)», ἀτινα ὁ Μέλητος ἐδέχετο ὅτι ὁ Σωκράτης ἐνόμιζεν, πρόδηλον. «εἴτ' οὖν φύσιν, ὡς σὺ λέγεις, εἴτε δι' ἄλλο τι» (Πλάτ. Εὐθυφρ. σελ. 3, δ'). Συνήθως δὲ τὸ οὖν τίθεται ἐν ἀμφοτέροις, ὡς «εἴτ' οὖν ἀληθὲς εἴτ' οὖν φεῦδος» ('Απολ. σελ. 34,

ε').» Ορά καὶ Βίγερ. σ. 515. Κυνν. Γρ. § 508, 3, α').

ἀλλ' οὖν—γε] συνήθως γωρίζεται διὰ λέξεως τινος, σπανίως δὲ δὲν γωρίζεται, ως «ἀλλ' οὖν γε περὶ προδοσίας κρίνοντας» (Δυκούργ. 141). Γ. Ζητ. Συντ. § 391, 2. Κυνν. Γρ. § 508, 4, b = ἀλλὰ τέλος πάντων βεβαίως (ὅρα καὶ σελ. 34, ε').

καὶ διωμόσω] = καὶ μάλιστα διωμόσω. 'Εν τῷ διόμενοθαι ἡ διὰ ἔχει ἐπιτακτὴν σημασίαν = ποιεῖσθαι γρῆσιν ἀπάντων τῶν ἐν τῷ ὄρκῳ ἀνηκόντων, δηλ. τῆς ἐπιμαρτυρίας τῶν θεῶν καὶ τῆς κατάρας καθ' ἑαυτοῦ καὶ τῶν οἰκείων (Βίγερ. σελ. 589, 6'). Λέγεται δὲ τὸ ἔρμην, ὡς καὶ τὸ διωμοσία (ορά Εἰσαγωγ. § 4), περὶ τῶν δύο δικαζομένων, πρόδηλον. «διομευμένων ἀντὶ τοῦ ὀμνυόντων κυρίως διωμοσία λέγεται ἡ παρὰ τῶν δύο δικαζομένων» (Σχολ. Αἰσχύν. 2, 156). Εἶνε δὲ μέσον ὀφελεῖταις.

εἰ τῇ ἀτιγραφῇ] = τῇ ἀντωμοσίᾳ (σελ. 19, δ'. 24, δ' καὶ Εἰσαγωγ. § 4), τῇ κατηγορίᾳ, πρόδηλον. «Πλάτων δὲ ἐν τῇ Σωκράτους 'Απολογίᾳ τὸ αὐτὸν καλεῖ ἀτωμοσίαν καὶ ἀτιγραφήν» ('Αρποκρατ. λ. ἀντιγραφή πρόδηλον καὶ Σουΐδ. ἐν λ. σελ. 117, δ'. 'Ησυχ. ἐν λ. καὶ Βενν. 'Ανεκδ. 410, 32).

οὐχ οὕτως ἔχει;] ἐννοητέον ἐν τῶν ἡγουμένων τὸ οὔποκειμ. «ταῦτα».

"Ἐχει δὴ] ἀπόκρισις τοῦ Σωκράτους = (ταῦτα) ἔχει δὴ (= βεβαίως) οὕτως. Λέγει δὲ οὕτως ὁ Σωκράτης, διέτι πρόκειται περὶ γνώμης ἀναμφιβολίου.

τίθημι γάρ σε ὁμολογοῦντα] τὸ τιθέραι (καὶ μέσ. τίθεσθαι) κυριολεκτεῖται ἐπὶ τῶν λογιζομένων, ως τὸ Λατ. ponere, πρᾶλ. «ψῆφος τιθέραι» (Δημ. 18, 229 Θεοφρ. Χαρ. ΚΓ') καὶ «ψῆφος τιθεμαι» (Πλάτ. Νόμ. 674, α'), ὅπερον δὲ μεταφορικῶς = ὑπόλαχμάνω, νομίζω, ὑποτίθημι. Συντάσσεται συνήθως μετ' ἀπαρεμφάτου, σπανίως δὲ μετὰ μετοχῆς κατηγορηματικῆς, ως «τίθημι στασιάζειν αὐτὸν» (Ἴσοκρ. 4, 145. πρᾶλ. καὶ Δημ. 20, 20) καὶ «εἰ θεῖμεν αὐτὸν λέγοντα τὸν Πιττακὸν» (Πλάτ. Πρωτ. 343, ε'. πρᾶλ. καὶ Νόμ. 860, γ'. Δημ. 23, 76).

ητοι—γε—η] ἐν τῷ πρώτῳ μέλει λέγεται «ητοι» πρὸς ἐνίσχυσιν αὐτοῦ, τοῦτο δὲ ἐνισχύεται ἔτι μᾶλλον διὰ τοῦ «γέ», ὅπερ γωρίζεται διὰ λέξεως παρενθιμένης, ως «ητοι πρότερόν γε ή ὕστερον μαθόντα παρά σου» (Πλ. Γοργ. 460, α') καὶ «ητοι ἐπιστάμενοι γε αὐτὰ γεγόναμεν — η ὕστερον—ἀναμιμήσκονται» (Πλάτ. Φαΐδ. 76, α'). Κυνν. Γρ. § 540, 5.

φῆς ή οὖ;] = ὁμολογεῖς ή οὐχί; εἴπερ δαίμονας ἡγοῦμαι] τὸ εἴπερ = ἐπειδή περ, ός μικρὸν ὅπισθεν, ἀντὶ δὲ τῆς ὄριστικῆς ἥδυνατο νὰ εἴπῃ γενικὴν ἀπόλυτον. 'Ο Cron παραβάλλει πρὸς τὸ «ἐπειδή γε μὴν φεύδεσθαι ηρξατο Σεύθης περὶ τοῦ μισθοῦ, εἰ μὲν ἐπαινῶ αὐτόν, δικαίως ἂν με καὶ αἰτιῶσθε καὶ μισοῦτε» (Ξεν. 'Αν. Ζ', Γ', 15) καὶ «όπότε δ' ἔξιοι πᾶν τὸ στράτευμα, εἰ τις γωρίς ἀπελθὼν λάθοι τι, δημόσιον ἔθοξεν εἶναι» (αὐτ. Γ', Γ', 2).

θεοὶ τιρες] διὰ τοῦ τιρεὶς καθίστανται οἱ θεοὶ ἀρίστοι, εἴτε τῆς πόλεως θεοὺς εἴτε ἄλλοι.

τοῦτ' ἄρ εἴη ὃ ἐρώ φημι] τὸ μὲν «τοῦτο» (δηλ. τὸ εἶναι τοὺς δαίμονας θεούς τινας) εἶναι ὑποκείμενον, τὸ δὲ ὃ ἐρώ φημι κτλ. εἴναι κατηγορούμενον, πρᾶλ. «τοῦτ' ἐστίν ὃ μια ἐγκαλεῖται» (σελ. 26, γ').

αιρίττεσθαι] = αἰνιγμα προβάλλεται (πρᾶλ. καὶ σελ. 27, α') = τοῦτο ἐστί τὸ ὑπὸ σου προβαλλόμενον αἰνιγμα καὶ ὁ γαριεντισμός σου.

θεοὺς — πάλιν] εἶναι ἐπεξήγησις τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως = (τὸ) γάρται σε οὐχ ἡγούμενον ἐμὲ θεοὺς ηγεῖσθαι αὐτὸν πάλιν θεούς. Μετεγειρίσατο δὲ μετοχὴν ἀντὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου (πρᾶλ. καὶ σελ. 26, ε') = «γράμαι σε οὐχ ἡγεῖσθαι ἐμὲ θεοὺς καὶ αὐτὸν ηγεῖσθαι θεούς».

αὐτὸν πάλιν] κατά τινας δὲν εἶναι πλεονασμός, διότι τὸ μὲν αὐτὸν σημαίνει ἀντίθεσιν = τούναντίον, τὸ δὲ πάλιν ἐπανάληψιν, τὸ δὲ αὐθικόν ανανέωσιν (πρᾶλ. σελ. 24, 6').

ἐπειδή περ γε δαίμονας ἡγοῦμαι] ἐπανέλαβεν αὐτό, εἰ καὶ πρότερον εἶπεν •εἴπερ δαίμονας ἡγοῦμαι». Συνηθίζουσι δέ οἱ παλαιοὶ μάλιστα μετὰ παρενθέσεις νὰ ἐπαναλαμβάνωσι τῶν προηγουμένων τινὰ ἔνεκα πλείονος σαφηνείας καὶ ἐναργείας ή ἔνεκα ζωηροτέρας ἐντυπώσεως ἐν τῇ μνήμῃ τοῦ ἀκροατοῦ, πρᾶλ. «οὐτε πείθεται οὐτε πείθεται τούτων οὐδέτερα ποιεῖ» (Πλ. Κρίτ. 51, ε') καὶ 'Απολ. σελ. 28, α'. Προσετέθη δέ ἐνταῦθα τὸ «ἐπειδή

περ γε δαιμονας ἡγοῦμαι», ἵνα αἰτιολογηθῇ τὸ προλεγόνεν «θεοὺς αὖ ήγενθαι πάλιν.

δ' αὐτὸν = δ' ὅμως (ἢ ἐναντίας).

τημφῶν] διηροῦντο αὗται εἰς Ναῦάδας, Νηροίδας, Ὀρειάδας ἢ Ὀρεστιάδας, Δρυάδας, Αμαδρυάδας, Κρηταῖας.

ἢ ἔκ τινων ἀλλων] δῆλον γυναικῶν, οἵτινες μυθολογοῦνται ἡ Δαράνη, ἡ Λήδα, ἡ Αλκμήνη, ἡ Σεμέλη, κτλ.

Ὥρ δὴ καὶ λέγονται] = ἐξ ὧν δὴ (= ως γνωστὸν) καὶ (= μάλιστα) λέγονται (εἴναι παῖδες νόθοι θεῶν). Εν ταῖς ἀναροτικαῖς προτάσεσιν, ἐν αἷς ὑπάρχει ἡ αὐτὴ σχέσις πρὸς προηγούμενον ἐμπρόθετον διορισμόν, ἡ πρόθετις συνήθως μὲν παραλείπεται, σπανίως δὲ τίθεται (ὅρα Γ. Ζηκ. Συντ. § 406). Περὶ τοῦ καὶ ὅρα σελ. 19, α'.

τις ἄρ τιθρώπων] πρᾶλος καὶ Ἀριστοτ. Ρητορ. Β', 23 σ. 1398, α καὶ Γ', 18 σελ. 1419, α, διτις ἀναφέρει τὸ γρῷον τοῦτο.

Φαστερ ἄρ εἰς τις—ἡγοῦστο] ὁσπερ ἀν εἴη ἄποτον, εἰς τις κτλ. ὅρα σελ. 23, δ'. Ισοντ. 1, 27.

[ἢ] καὶ ὄρωρ τοὺς ἡμιόροντας] ὁ Bekker, Forster, Cobet (Var. Lect. p. 93) καὶ ἄλλοι ὀδειλίζουσι τὸ «ἢ» τὸ πρὸ τοῦ «καὶ ὄρωρ», ὁ δὲ Cron ὀδειλίζει τὸν καὶ, καθ' ὃν καὶ ὁ Wohlrab, ὁ δὲ Winckelmann γράψει «ἢ <ἴππωρ> καὶ ὄρωρ», τὸ δὲ «τοὺς ἡμιόροντας» ἀνακαίστατον ὃν καὶ ἀναφερόμενον ὑπὸ τοῦ Ἀρριανοῦ (Ἐπικτ. Διατ. Β', 5) ὀδειλίζεται κακῶς; ὑπὸ τοῦ Her-

mann, Bäumlein (in Jahni archivo VI p. 545 καὶ in Fleckeisen. annal. 1866 p. 116), Cron (Bem. p. 95 καὶ in Fleckeisen. ann. 1866 p. 122) καὶ ἄλλων, ἄλλοι δὲ στίζουσιν ἐκατέρωθεν τὸ «τοὺς ἡμιόροντας» κατ' ἐπεξήγησιν διορισμὸν ἐκλαμβάνοντες αὐτό. Ο δὲ Fischer, ὃ τινι ἡκολούθησεν ὁ Stallbaum καὶ ὁ Muenscher (in Fleckeisen. annal. 1865 p. 473. 1866 p. 822) παραλείπων τὸν καὶ λέγει: διτις οἱ ἡμίονοι δύνανται νὰ καλῶνται ἴππωρ παῖδες καὶ ὄρωρ παῖδες, διότι οὐ μόνον ἐκ τοῦ ἴππου καὶ τῆς ὄνου ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ὄνου καὶ τῆς ἴππου δύνανται νὰ γεννῶνται. Ἡμεῖς παραλείποντες μόνον τὸ ἡ συντάσσομεν οὕτω: εἰς τις ἡγοῦστο τοὺς ἡμιόροντας παῖδας ἴππωρ καὶ ὄρωρ. Μεταγειρίζεται δὲ ὁ Σωκράτης τοὺς ἡμιόροντας ως παράδειγμα, διότι καὶ οὗτοί εἰσι νόθοι παῖδες ἴππων καὶ ὄνων, ως οἱ δαἰμονές εἰσι νόθοι παῖδες θεῶν καὶ νυμφῶν ἡ γυναικῶν.

οὐκ ἔστιν ὅπωρ σὺ [ταῦτα] οὐχὶ ἀποπειρώμενος ἡμῶν ἐγγάγει τὴν γραφὴν ταύτην] τὸ «οὐκ ἔστιν ὅπωρ οὐ» (πρᾶλος καὶ σελ. 40, γ') = πάντως (ὅρα Γ. Ζηκ. Συντ. § 581, 5, σημ.) = πάντως σὺ ἐγγάγει τὴν γραφὴν ταύτην ἀποπειρώμενος ἡμῶν ταῦτα (δῆλος τὸ θεοὺς μὲν οὐ νομίζειν, δαιμόνια δὲ νομίζειν). Τὸ ἀποπειρᾶσθαι, ἀν' οὖν πρότερον (σελ. 27, α') μετεγειρίσατο τὸ διαπειρᾶσθαι, συντάσσεται γενικῇ προσώπου καὶ αἰτιατ. πράγματος, ως «ἀπο-

πειρᾶ μον καὶ τόδε» (Ξεν. Οἰζ. 10', 13). Ὁ Hermann ὀδελίζει τὰς λέξεις «τὴν γραφὴν ταύτην», ὁ δὲ Muenscher (in Fleckeis. annal. 1865 p. 472) τὸ «ταύτην» μόνον, ὁ δὲ Schanz (Stud. p. 35) ὀδελίζει τὸ «ταῦτα», ὥπερ καὶ ἡμῖν ἀποδεκτὸν φαίνεται, τὸ δὲ ἀποπειρώμενος νὰ ἦ ἀπολύτως, ἀφ' οὗ μάλιστα ἐλέχθη ἐν τοῖς προτέροις (σελ. 27, α'), τις ἡ ἀπόπειρα τοῦ Μελήτου.

ἡ ἀπορῶν] ἡδύνατο νὰ εἴπῃ «ἡ ἀποπειρώμενος—ἡ ἀπορῶν», πολλάκις δὲ ὁ πρῶτος ἡ παραλείπεται. Τὸ δεύτερον εἶνε ἡ ἀλλοθῆς τοῦ Σωκράτους γνώμη (πρβλ. σελ. 23, δ'), διὸ δὲ τοῦ πρώτου δηλοῦται ἡ ἀντίφασις ἡ ἐν τῇ κατηγορίᾳ. Εἶνε δὲ αἱ μετοχαὶ αἰτιολογικαὶ.

ἐργαλοίνε] καὶ οὐγὶ ἐγκαλοῖς ὅρα Κόδητ. ἐν Nov. Lect. p. 597 καὶ Mnem. 1880 p. 393). Ὁρᾳ δὲ περὶ τοῦ ἔργματος σελ. 26, γ'.

ὅπως δὲ σὸν κτλ.] = οὐδεμία δὲ μηγανὴ ἐστὶν ὅπως σὺ πειθοὶς ἀντικα ἀνθρώπων, ώς κτλ.= ὅλως ἀδύνατόν ἐστι πειθεῖν σέ τινα τῶν ἀνθρώπων, καὶ μικρὸν νοῦν ἔχοντα, ὅτι ἐστὶ τοῦ αὐτοῦ (ἀνδρὸς) ήγειρθαι καὶ δαιμόνια καὶ θεῖα καὶ πάλιν τοῦ αὐτοῦ μῆτες δαιμονιαὶ μῆτες θεοὺς ἡγεῖσθαι. Εἴς καὶ ὁ αὐτὸς ἀνθρώπος οὐ δύναται μὴ ἀποδέγεισθαι: δαιμονιαὶ καὶ θεούς, ἐὰν ἀποδέγηται δαιμόνια καὶ θεῖα. Εἶνε δὲ τροπικὴ δυνητικὴ πρότασις. Τὸ δὲ «οὐδεμία μηχανὴ ἐστὶν ὅπως σὸν τιτα πειθοὶς ἄρ»= οὐδαμῶς ἀν τινα πειθοὶς. Τὸ μη-

χαρῆ = τρόπος (πρβλ. Ηφαδ. B', 160, 181, Πλάτ. Φαῖδ. 72, δ'. 86, α'). ὅρα καὶ Βιγερ σελ. 113).

καὶ συμχρὸν τοῦ] ὁ καὶ ἐπιδοτικὸς ἐκ τοῦ μειζονος εἰς τὸ ἔλασσον. ἀρθρώπιστρ] ὀδελίζει αὐτὸ ὁ Hirschig.

ώς [οὐ] τοῦ αὐτοῦ ἐστι] τὸ ὡς εἶνε εἰδικὸν καὶ ἔξαρταῖς ἐκ τοῦ «πειθοὶς ἄρ». πρβλ. «ἢν πεισθεῖν ὑμᾶς, ὡς χρὴ ἡμῖας ἀφεῖται» (Πλ. Πολ. 327, ε'). Ὁρᾳ Γ. Ζητ. Συντ. § 217, σημ. 4. Τὸ δὲ «οὐ», ὥπερ ὑπάρχει ἐν πολλοῖς τῶν γερογράφων, ὀδελίζεται ὅπό τοῦ Cron (Bem. p. 96 κ.έ.), Stallbaum καὶ ἄλλων. Τὸ δεύτερον δὲ «τοῦ αὐτοῦ» ὀδελίζει ὁ Hirschig.

[μητε ἔρωας] ὀδελίζει τὰς λέξεις ὁ Schanz μετά τοῦ Prammer (Zeitschr. f. d. öster. Gymnas. 1864 p. 469) καὶ τοῦ Heller (Philol. Anz. 1874 p. 538). Οὐδεὶς λόγος φαίνεται ὅτι ἡδύνατο νὰ ἀναγκάσῃ τὸν Σωκράτην νὰ προσθῇ καὶ τοὺς ἔρωας, οὓς πρότερον δὲν ἀνέφερεν. Κατὰ τὸν Wohlrab ὄμως προσέθηκεν ὁ συγγραφεὺς καὶ τὸ ἔρωας ἵνα πληρέστερον πάντα τὰ θεῖα δηλώσῃ (πρβ. καὶ Muenscher in Fleckeis. annal. 1865 p. 476). μηχανὴ ἐστὶν] ἐτονίσαμεν τὸ ἐστὶν ὡς ὑπαρκτικόν.

Κεφ. 16. Ἐντεύθεν μέγρι τοῦ 22 κεφαλαίου εἶνε ἡ παρέκθασις τῆς οὐποθέσεως, ἐν ᾧ δικαιοιλογεῖ τὴν ἴδιαν συμπεριφορὰν ὁ Σωκράτης.

'Α.τ.λὰ γάρ] ὅρα σελ. 19, γ'. Δι' αὐτοῦ γίνεται μετάβασις εἰς νέον τι.

Εἶνε δὲ δύσκολος ἡ ἀναπλήρωσις τοῦ ἀ.τ.λά. "Ισως ἔχει ὅδε. 'Α.τ.λά. Μέλητος τὰ ἐντατά αὐτὸς ἔαντῷ ἐν τῇ γραφῇ λέγει, ως μὲν γάρ» κτλ.

ώς μὲν—γραφῆν] εἰδίκῃ πρότασις μὴ ἔξαρτωμένη ἐκ τοῦ «ἀπολογίας», ως ὅπ' ἄλλων νομίζεται, ἀλλ' ὑποκείμενον οὗτα.

οὐ πολλῆς μοι δοκεῖ εἶναι ἀπολογίας] τὸ ὑποκείμενον τοῦ δοκεῖ εἶνε ἡ εἰδικὴ πρότασις = τοῦτο (ὅτι οὐκ ἀδίκω κατὰ τὴν Μελήτου γραφὴν) οὐ δοκεῖ μοι εἶναι ὑποκείμενον πολλῆς ἀπολογίας (οὐ γρήγει πολλῆς ἀπολογίας), πρᾶλ. «εἰ δέ τῷ δοκεῖ ταῦτα καὶ δαπάνης μεγάλης καὶ πόνων πολλῶν καὶ πραγματείας εἶναι, καὶ μάλα ὄρθως δοκεῖ» (Δημ. 8, 48).

ικαρὰ καὶ ταῦτα] δηλ. ἐστὶν = καὶ ταῦτα ἀρχεῖ (Πλάτ. Φαΐδ. 108, ε').

ἐν τοῖς ἔμπροσθεν] σελ. 20, γ'. πρᾶλ. καὶ Κρίτ. σελ. 46, ε'.

πολλὴ μοι ἀπέχθεια γέγονε καὶ πρὸς πολλοὺς] = πολὺ ἀπέγγοημαι καὶ πολλοῖς, ώς δὲ λέγεται ἀντὶ τοῦ «ἀπέχθάρουαι τινα» σπανίως καὶ ἀπέχθάρουαι πρὸς τινα» (Εὔρ. Μηδ. 290. Λαριστοτ. Αθην. Πολ. ΙΑ', § 2), οὕτω καὶ «ἀπέχθεια γίγνεται μοι πρὸς τινα».

καὶ τοῦτ' ἐστὶν ὁ ἐμὲ αἰρήσει ἀντὶ τοῦ «τοῦτ' ἔστιν» ἔγραψαμεν «τοῦτ' ἐστὶν». Τὸ μὲν τοῦτο (δηλ. ἡ πολλὴ ἀπέγγοησις) εἴνε ὑποκείμενον, τὸ δὲ «ὁ ἐμὲ αἰρήσει» κατηγορούμενον (πρᾶλ. σελ. 26, γ'. 27, δ'. 31, δ'). Τὸ δὲ αἰρεῖν κείται μετὰ δικαστικῆς ἐννοίας = καταδικαζειν, τὸ

δὲ παθητικὸν εἶνε ἀλίσκομαι (πρᾶλ. σελ. 38, δ'. 39, δ'). Κακῶς ἐνταῦθα ἔρμηνεύεται διὰ τοῦ ἀπολλύναι ὥπο τοῦ Λατ. μεταφράστου Φιξίνου.

οὐδὲ "Άρντος] ὁ Λέκωρ δὲν μνημονεύεται ως οὐδενὸς λόγου ἀξιος.

ἡ τῶν πολλῶν διαβολή τε καὶ φθόρος] αἱ λέξεις αὗται ἡδύναντο νὰ ἔλλειπωσι, διότι ἡ ἔννοια αὐτῶν περιέχεται ἐν τῷ τοῦτο (πρᾶλ. σελ. 27, δ'). Τὰ δὲ ἔτερογενῆ ὄνόματα διὰ τῶν συμπλεκτικῶν συνδέσμων συνδεόμενα τίθενται μετὰ τοῦ προστηκοτος ἄρθρου, εὑρίσκονται δὲ καὶ ἔνευ ἄρθρου, ως «ἀντελόμενοι τὰ τανάγρα καὶ τεκρούς» (Θουκ. Α', 54, 1).

ἄδη] = ἡ ως γνωστόν.

καὶ ἀ.τ.λ.love] ὁ Hirschig γράφει «καλούς».

[καὶ] ἀγαθούς] ὁ Κόδητος (Var. Lect. p. 300) ὀδελίζει τὸν καὶ. Τοιοῦτοι δὲ εἶνε ὁ Παλαμήδης καὶ Αἴας ὁ Τελαμώνιος (σελ. 41, δ'), ὁ Μίλιτάδης, ὁ Θεμιστολῆς, ὁ Αριστείδης, ὁ Κίμων, ὁ Αναξαγόρας, κτλ.

οὐδὲν δὲ δειρὸν μὴ ἐρ μοὶ στῇ] = οὐδεὶς δὲ φύρος ὑπάρχει μὴ σταματήσῃ τὸ κακὸν τοῦτο εἰς ἐμέ, δὲν θὰ σταματήσῃ εἰς ἐμέ. «Ο Σωκράτης προλέγει ὅτι αὐτός δὲν θὰ εἶνε τὸ τελευταῖον θύμος τῆς ἀδίκου διαθολῆς καὶ τοῦ φθόνου. Αντὶ τούτου ἡδύνατο νὰ εἴπῃ καὶ «οὐ μὴ στῇ ἐρ μοὶ» ἢ «οὐ μὴ στήσεται ἐρ μοὶ», πρᾶλ. «οὐδὲν δειρὸν μὴ φοβηθῇ» (Πλ. Φαΐδ. 84, δ') = οὐ μὴ φοβηθῇ = οὐ φοβήσεται καὶ «οὐδὲν δειρὸν αὐτῷ μὴ ποτε ἀδικηθῇ» (Πλ. Γοργ. 520,

δ') = οὐ μὴ ἀδικηθῆ καὶ «οὐ φόβος μή σε ἀγάγω» (Ξεν. Λπ. Β', α', 25) = οὐ μή σε ἀγάγω, οὐκ ἄξω σε (ὅρα Γ. Ζην. Συντ. § 205, 4 καὶ σημ.). Τὸ δὲ ῥῆμα ἵστασθαι εἶνε ἀντί τοῦ δημιώδους σταματᾶν ἀντιτιθέμενον πρὸς τὴν πρόσοδον τοῦ κακοῦ. «Τιποκεύμενον τοῦ «στῆ» εἶνε τὸ «ταῦτα» (δηλ. ἡ τῶν πολλῶν διαβολῆ τε καὶ φθόνος), πρᾶλ. καὶ «ἄ—ηρηκεν».

εἰτ' οὐκ αἰσχύνεται] = καὶ δὲν αἰσχύνεσσα; Τὸ εἴτα ἐπὶ ἔρωτήσεως σημαίνει ἀγανάκτησιν καὶ θαυμασμὸν (ὅρα Γ. Ζην. Συντ. § 381, 4). Περὶ δὲ τῆς συντάξεως τοῦ αἰσχύνεσθαι μετὰ μετοχῆς ὅρα σημ. ἐν σ. 22, 6'.

τοιωδῖον ἐπιτήδενμα ἐπιτηδένσας] = ἀσχοληθεὶς περὶ τοιωτῆν ἀσχολίαν.

κίνδυνον—τοῦ ζῆται τεθράραι] = ὑπολογίζεσθαι τὸν κίνδυνον τοῦ ζῆν ἢ τὸ τεθνάναι. Εἶναι δὲ τὸ «τεθράραι» αἰτιατικῆς πτώσεως καὶ ἀντικείμενον τοῦ ὑπολογίζεσθαι καὶ συγδέεται διὰ τοῦ ἢ ἀνάρθρως μετὰ τοῦ ἀνάρθρου «κίνδυνον» = κίνδυνον τοῦ ζῆν ἢ θάνατον, πρᾶλ. καὶ «τοῦ μὲν θανάτου καὶ τοῦ κινδύνου ὡλιγώρησε» (σελ. 28, γ' καὶ δ') καὶ «κάν φαινώμεθα ἀδικα αὐτὰ ἐργαζόμενοι, μὴ οὐ δέη ὑπολογίζεσθαι οὕτ' εἰς ἀποθνήσκειν δεῖ παραμένοντας καὶ ήσυχάν ἄγοντας, οὔτε ἀλλο τι ὁτιοῦν πάσχειν πρὸ τοῦ ἀδικεῖν» (Πλάτ. Κρίτ. 48, δ') καὶ ἐνταῦθ. σελ. 28, δ'. Σφάλλονται οἱ νομίζοντες τὸ τεθράραι γενικῆς πτώσεως καὶ συγπτοντες αὐτὸ πρὸς τὸ ζῆν. Οἱ Ηιρ-

schig ὀδελίζει τὸ «τοῦ ζῆται ἢ τεθράραι».

ὅτον τι καὶ σμικρὸς ὄφελος ἐστίν πρᾶλ. καὶ Πλάτ. Κρίτ. 46, α' καὶ 54, α' = οὐτινος καὶ σμικρά τις ὠρέλεια ὑπαρχει. Ο καὶ ἔχει ἐπιδοτικὴν σημασίαν ἐκ τοῦ μεζονος εἰς τὸ ἔλασσον. Ή δὲ γενικὴ ὁστον εἶνε Φενικὴ ἢ οποιειμένου, πρᾶλ. «γεωργοῦ ἀργοῦ οὐδὲν ὄφελος» (Ξεν. Παιδ. Α', Γ', 18) = γεωργός ἀργός οὐδόλως ὠρέλει. Αντὶ δὲ τοῦ «ὄφελος ἐστιν» ἔγραψαμεν «ὄφελος ἐστίν», διότι τὸ ἐστίν εἶνε ὑπαρχτικόν. Ή ἀναφορικὴ δ' αὕτη πρότασις διορίζει τὸν ἄρδρα = ἀνδρα καὶ σμικρόν τι ὠρέλοιστα.

ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνο μόνον σκοπεῖν] ὃροθέρεον οὐκ ἡτο τὸ «μην ἐκεῖνον», τὸ δὲ «ἀλλ' οὐκ» = «καὶ οὐκ» (ὅρα σελ. 23, γ'). Ετέθη δὲ τὸ οὐ ἀντὶ τοῦ μή, διότι ἀποτελεῖ μίαν ἔννοιαν μετὰ τοῦ ῥήματος = ἀλλ' εἰ οὐκ οἶτε δεῖν σκοπεῖν ἐκεῖνο μόνον. Τὸ δ' ἐκεῖνο ἀναφέρεσται εἰς τὰ ἐπόμενα, πότερον κτλ.

ὅταν πράττῃ <τι>] ὁ Βεκκῆρος προσέθηκε τὸ τι κατά τίνα γειρόγραφα ἀναγκαῖον ὅν, ὁ δὲ Forster ἐπιδοκιμάζοντος καὶ τοῦ Heindorf εἰκάζει νὰ γραφῇ «ὅτι ἂν πράττῃ» ἀντὶ τοῦ «ὅταν πράττῃ».

πότερον] καὶ γραφή «πότερα».

τῷ γε σῷ λόγῳ] ἡ δοτικὴ αὕτη περιέγει τὴν ὑπόθεσιν παρεσχηματισμένην οὖσαν (ὅρα Γ. Ζην. Συντ. § 573) = εἰ ταῦτα λέγοις, πρᾶλ. καὶ «ὅτια ἄρα καὶ ἀνόσια τὰ αὐτὰ ἂν εἴη τούτῳ τῷ λόγῳ» (Πλάτ. Εἰδούσῃ.

8, α'). Εἶνε δὲ δοτικὴ ὄργανική.
[ἥμιθέωρ] = ἡρώων (πρβλ. Ἡσιόδ.
"Εργ. 158. Ξεν. Συμπ. η', 31).

οἱ τῆς Θέτιδος νίοις ὁ Ἀχιλλεύς.

παρὰ τὸ αἰσχρότερον τι ὑπομεῖναι]
ἡ παρὰ σημαίνει σύγκρισιν. 'Ο Ἀ-
χιλλεύς προτιμᾷ τὸν κίνδυνον ἢ τὸ
ὑπομεῖναι αἰσχρόν τι, τοιοῦτον δὲ ἦν
τὸ ἔσσαι τὸν φόνον τοῦ φίλου Πα-
τρόκλου ἀτιμώρητον.

Θστε—οὐδὲ ταῦτα ἀκούσας] σύν-
ταξις ἀνακόλουθος γενομένη ἔνεκα
τῆς παρενθέσεως. Διὰ τοῦ «οὐ δέ»,
λησμονήθέντος τοῦ προτέρου θστε,
γίνεται νέα ἀργὴ λόγου. Τὸ ἀνα-
κόλουθον οὐδὲ ἔλειπεν, ἐὰν μὴ ὑπῆρχε
τὸ «οὐ δέ», πρβλ. καὶ σελ. 29, 6'.
ἐπειδὴ] γρονικῶς = ὅτε.

προθυμουμέρωφ] ἀναφορικὴ μετογή.
θεός οὐσα] ἀναφορικὴ μετογή.
Προσετέθη δὲ τῷ λόγῳ, ἵνα δηλωθῇ
ὅτι ἡ πρόρρησις τοῦ θανάτου τοῦ
Ἀχιλλέως ἐγένετο ὑπὸ τῆς Θέτιδος
θεᾶς οὔσης καὶ γνωσκούσης τῷ μέλλον.

οὐτωσι πως] προστίθησι τὰς λέ-
ξεις ταῦτας, ἵνα δεῖξῃ ὅτι ὑπὸ τοῦ
Σωκράτους δὲν λέγονται αὐταὶ αἱ
λέξεις, ἀλλ' ἡ ἔννοια αὐτῶν ὡς ἔγ-
γιστα.

ῷ παῖ] ταῦτα διηγεῖται ὁ "Ομη-
ρος (ἐν Ἡλ. Σ, 95 κ. ἔ.).

εἰ τιμωρήσεις Πατρόκλῳ] πρβλ.
«τιμωρήσεις ἀντὶ τοῦ ἐκδικήσεις ἢ
ἀντὶ τοῦ εἰ τῷ Πατρόκλῳ ἐκδικησιν
τοῦ φόνου παράσγης. Τὸ τιμωρῶ
δὲ—δοτικὴ συντάξεσται, ὅτε ἀντὶ¹
τοῦ βοηθῶ λαμβάνεται (Σχολ.).

αὐτίκα γάρ τοι] πρβλ. Ἡλ. Σ, 96 :
«αὐτίκα γάρ τοι ἔπειτα μεθ' Ἔ-

κτορα πότμος ἐτοῖμος». Λῦται δὲ
αἱ λέξεις «αὐτίκα—ἐτοῖμος» κείναις
ἐν παρενθέσει. Τὸ δέ τοι = σοι.

φρστ] ὑποκείμενον εἶναι ἡ Θέτις.
πότμος] πρβλ. «πότμος, μόρον,
θάνατον» ('Ησύχ. ἐν λ καὶ Σουλ. ἐν λ.).

οἱ δέ] ὁ Ἀχιλλεύς.

τοῦ θαράτου καὶ τοῦ κιρδέντον]
πρωθύστερον (ὅρα καὶ σελ. 28, δ').

κακὸς ὥν] τροπικὴ μετογή, τὸ δὲ
κακός = δειλός, ἄνανδρος = δεισας τὸ
ζῆν μετὰ δειλίας καὶ τὸ μὴ τιμωρεῖν
τοῖς φίλοις.

τιμωρεῖν] ὁ Hirschig καὶ ὁ
Mudgius μεταβάλλουσιν εἰς τὸ «τι-
μωρῶν».

αὐτίκα—τεθραίνει] πρβλ. Ἡλ. Σ,
98 «αὐτίκα τεθραίνει, ἐπεὶ οὐκ ἄρ-
εμελλον ἐταίρῳ κτεινομέρῳ ἐπαμε-
ραι» καὶ Ἡλ. Σ, 104 «ἄλλ' ἦματι
παρὰ τηνσὶν ἐτώσιοι ἀγθός ἀρού-
ρης». Η εὐκτικὴ τίθεται ἐπὶ εὐχῆς.

δίκηντες τῷ ἀδικοῦντι] =
τιμωρίαν ἐπιβαλὼν τῷ ηδικηότι. Τὸ
δίκηντες τιμηθῆμι τινι ('Αντιφῶν 4,
α', 5. 6', 8. Ξεν. Ἐλλ. Β', γ', 28.
κτλ.) καὶ δίκηντες τιμηθῆμι παρά τι-
νος ('Ηροδ. Α', 115. Ε', 83. Ξεν.
Ἀθ. Πολ. α', 18. κτλ.) καὶ ποιητι-
κῶς δίκηντες τιμηθῆμι παρά τινος (Σοφ.
Ἡλ. 34) εἶνε φράσεις συνώνυμοι =
τιμωρεῖν τινα, κολάζειν. Η μετογὴ
ἐπιθετικὴ γρονικὴ καὶ ἡ ἐνεστῶς ἀδι-
κοῦντι ισοῦται τῷ παρακειμένῳ (Γ.
Ζην. Συντ. § 188, 5).

παρὰ τηνσὶν κορωνίσειν] ἡ παρὰ
παρὰ τοῖς πεζοῖς τῶν Ἀττικῶν λέ-
γεται σγέδον ἀείποτε μετὰ δοτικῆς

προσώπου, ἄλλως δὲ παρὰ ποιηταῖς ἔχει ἂτε τιθεμένη καὶ ἐπὶ πραγμάτων (ὅρα Γ. Ζηκ. Συντ. § 454, σημ.). Τὸ κορωνίστιν ὁ Πλάτων ἔξ ἄλλων γωρίων προσέθηκε μὴ ὑπάρχον ἐν τῷ μνημονεύοντι γωρίῳ τοῦ «Ομήρου, πρᾶλ. «κορωνίδες, καμπολόπρυμνοι νῆες» (Ἡσυχ., ἐν λ.). Τὸ δὲ «παρὰ τηνοῖς κορωνίστιν ἄχθος ἀρούρης» εἶναι ἐπεξήγησις.

Μὴ αὐτὸν οἰεῖ γίνεται ἡ ἐρώτησις διὰ τοὺς μὴ, διότι ἡ ὑπονοούμενή ἀπόκρισις εἴνει ἀρνητική, πρᾶλ. σελ. 25, α'. "Ανευ λόγου καὶ κακῶς ὁ Heusde (Spec. Crit. p.12) θελει νὰ γραφῇ ἀντὶ τοῦ «οἰεῖν» τὸ «οἴον».

οὕτω γάρ ἔχει] ὁ γάρ αἰτιολογεῖ τὴν ὑπονοούμενην πρότασιν «οὐκ ἐφρόντισε θαράτον καὶ κιρδέον». οὐ ἄρ τις κτλ.] ἐπεξήγησις ἀσύνδετος τοῖς ηγουμένοις.

ἡγησάμενος βέλτιστος εἰραιδῆλ. τάξαι έαντὸν ἔκει. Ἡ μετοχὴ αἰτιολογική.

ἢ ἐπ' ἀρχορτος ταχθῇ] καὶ ἀντίθεσιν πρὸς τὸ «έαντὸν τάξῃ».

ως ἐμοὶ δοκεῖ] δηλ. δεῦρ μέρορτα κιρδυρεύειν.

μηδὲν ἐπολογιζόμενον] τὸ μηδὲν ἐπιφρημ., ἐτέθη δὲ τὸ μηδὲν καὶ οὐγῇ τὸ οὐδέρ, διότι ἡ μετοχὴ παράκειται τελικῷ ἀπαρεμφάτῳ = καὶ μὴ ὑπολογίζεσθαι (ὅρα Γ.Ζηκ. Συντ. § 250), πρᾶλ. «εἰ βούλει ἐμὲ ιέναι ως σὲ μὴ αἰσχυνομένον» (Ξεν. Παιδ. Α', δ', 26).

πρὸς τὸν αἰσχροῦ] ἡ πρὸς σημαίνει σύγκρισιν = μᾶλλον, ως «ἐπανιεῖν πρὸς δικαιοσύνης ἀδικίαν (Πλ.Πολ.

361, ε') καὶ «μήτε παιδας περὶ πλείονος ποιοῦ μήτε τὸ ζῆν μήτε ἄλλο μηδὲν πρὸ τοῦ δικαιον» (Πλ. Κριτ. 54, 6') καὶ «ἄλλο ὄτιον πάσηειν πρὸ τοῦ ἀδικεῖν» (αὐτ. 48, δ'), πρᾶλ. καὶ σελ. 29, 6'.

Κεφ. 17. εἰργασμένος] τὸ ἐργάζεσθαι ιδίᾳ σημαίνει τὸ πονεῖν καὶ ἀντιτίθεσθαι τῷ ἀργεῖν, ἐνταῦθα δὲ τιθεσθαι ἀντὶ τοῦ πονεῖν, ως ὁ Heindorf διδάσκει ἐν Γοργίᾳ (σελ. 518, ε'), πρᾶλ. καὶ Λάζητ. 200, 6' «σὺ μὲν οὖν μοι δοκεῖς ως ἀληθῶς ἀνθρώπειον πρᾶγμα ἐργάζεσθαι» (Engelh.).

ὅτε μὲν—τότε μέν—, τοῦ δὲ θεοῦ — ἐρταῦθα δὲ] ἡ ἐπινάληψις τοῦ μὲν καὶ δέ ἐν ταῖς ἀποδόσεις καθίστησται τὸν λόγον ζωηρότερον, πρᾶλ. Ισοκρ. Ἀρεοπ. 47 καὶ Κορακῆν αὐτῷ. Βούσιρ. 2. Ηλάτ. Γοργ. 502, 6'. Ξεν. Ἀν. Γ', α', 43. Ὁρα Γ. Ζηκ. Συντ. § 500, σημ. καὶ § 506. Κυνι. Γρ. § 529, 3.

οἱ ἀρχορτες] δηλ. οἱ στρατηγοὶ Καλλίας, Κλέωρ καὶ Ἰπποκράτης, οἵτινες ἥρξαν ἐν Ποτειδαιά, Ἀμφιπόλει καὶ Δαρλίῳ τῶν Ἀθηναίων στρατιωτῶν, ὃν ἦν καὶ ὁ Σωκράτης διακριθεὶς ἐπὶ τῇ ἀνδρείᾳ αὐτοῦ.

εἰλεοσθε] οὐγῇ ως δικασταί, ἀλλ' ως πολίται: Λθηγαῖοι, εἰς ὃν ἐξελέγοντο οἱ δικασταί.

ἐρ Ποτειδαιά] αὐτῇ ἡ γραφῇ εἶναι δρθή, ως φάνεται ἐξ ἐπιγραφῶν (Meisterhans Gr. 2 § 14, 14 καὶ § 15, 28. Γ. Ζηκ. Θουζ. Α', 56, 2), ἡ μάχη ἐκεῖ ἐγένετο τῷ 432 π. Χ., στρατηγοῦντας τοῦ Καλλίου. Ἡ Πο-

τείδαια ἐκαλεῖτο πρότερον μὲν Φλέγρα, οὐτερον δὲ Ποτείδαια καὶ μετὰ ταῦτα Κασσάρδρεια (Στράβ. Z', 27, σελ. 330), νῦν δὲ Κασσάρδρα ἐν τῇ Χαλκιδικῇ Χερσονήσῳ κειμένη. Ἐν τῇ Ποτείδαιᾳ δὲ Σωκράτης ἔσωσε τὸν Ἀλκιβιάδην (Πλάτ. Συμπ. 220, δ'-ε'. Χαρμ. 153, α').

[*Ἀμφιπόλει*] πόλις ἐν Μακεδονίᾳ· ἡ *Ἀμφιπόλις* κληθεῖσα οὕτως ὑπὸ "Ἀγωνος διὰ τὸ περιφρέσιθι αὐτὴν ὅπό τοι ποταμοῦ Στρυμόνος, πρότερον ὄνομα ζημένη ἐγένετο" (Θουκ. Α', 400, 3. Δ', 402, 4). "Ηττήθησαν δ' ἐνταῦθα τῷ 422 π. Χ. οἱ Ἀθηναῖοι ὅπό τῶν Λακεδαιμονίου στρατηγούμενοι ὅπό τοι Κλέωνος (Θουκ. Ε', 40. Διόδ. ΙΒ', 73—74).

ἐπὶ Δηλίῳ] πλησίον τοῦ Δηλίου, πόλεως τῆς Βοιωτίας, ἔνθα οἱ Βοιωτοὶ ἐνίκησαν τοὺς Ἀθηναῖους στρατηγούμενους ὅπὸ Ιπποκράτους (Θουκούδ. Δ', 95—96. Διόδωρ. ΙΒ', 69—70) τῷ 424 π. Χ. Ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ πολὺς ἔπαινος γίνεται τοῦ Σωκράτους (Πλάτ. Συμπ. 221, α'-δ'. Λάζ. 181, 6)."Ορα πῶς κρίνει περὶ τούτων τῶν τοῦ Σωκράτους στρατειῶν ὁ κατήγορος τοῦ Πλάτωνος Ἀθηναῖος (σελ. 215, δ' κ. ἑι., πρό. καὶ Ηλλάτ. Κρίτ. σ. 52, 6' καὶ Λιλιαν. Ποικ. Ἰστ. Γ', 17. Ζ', 14. "Ἐνταῦθα δὲ δὲν τηρεῖται χρονολογικὴ τάξις, διότι ὥφειλε νὰ προταχθῇ τὸ «ἐπὶ Δηλίῳ» τοῦ «εἰς Ἀμφιπόλει». Ψευδὲς δ' εἶνε ὅπερ λέγεται (παρὰ Διογ. Λαέρτ. Β', 22) ὅτι κατὰ τὴν ἐπὶ Δηλίῳ μάχην ἔσωσεν ὁ Σωκράτης τὴν ζωὴν τοῦ Ξενοφῶν-

τος· διότι οὗτος γεννηθεὶς περὶ τὸ 431 (πρόλ. Ξεν. Ἀναδ. Γ', α', 14. 25. Γ', δ', 25. Ζ', γ', 46) δὲν ἤδυντα να στρατεύηται τῷ 424 π. Χ.

ώσπερ καὶ ἄλλος τις ἔμερεν δηλ. πρόλ. «ἄρχεσθαι ἐπίσταμαι ὡς τις καὶ ἄλλος» (Ξεν. Ἀν. Α', γ', 15) καὶ «νομίζω (θεός) ὡς οὐδεὶς τῶν ἐμῶν κατηγόρων» (Πλ. Ἀπολ. 35, δ'). Αἱ φράσεις αὗται ισοῦνται τῷ εἰπερ τις καὶ ἄλλος, ὅπερ πάντα ἄλλον, παντὸς ἄλλου μᾶλλον (Γ. Ζην. Συντ. § 537).

τοῦ δὲ θεοῦ τάττοντος] ἀροματῶς ἐξήνεγκεν ἡ ὡς πρότερον εἶπεν «ὅτε μέρι μερις οἱ ἀγωντες ἔταττον» ἀντὶ τοῦ «ὅτε δὲ ὁ θεός ἔταττεν».

φίθητι τε καὶ ἐπέλαθον] ἑγματικούνυμικ, ἐννοητέον δὲ τὸ «τάττειν με δεῖρι φιλοσοφοῦντα ζῆν».

φιλοσοφοῦντα—έξετάζοντα] τροπικαὶ μετοχαὶ τοῦ ζῆν.

ἄλλο ὄτιοντι πρᾶγμα] τὸ «ότιοντι πρᾶγμα» εἶνε κατὰ Stallbaum ἰσχυρότερον ἢ τὸ «ότιον» μάνον, «οὐδὲ ἂν ὄτιοντι πάσχῃ ὅπ' αὐτῶν» (Πλ. Κρίτ. 49, γ'). "Ο Hirschig ὀλεῖται τὸ «πρᾶγμα».

λίποιμι τὴν τάξιν] τὸ «εἰ—λίποιμι τὴν τάξιν» ἔχει ἀπόδοσιν τὸ «δεινὰ ἄρ εἴηται εἰργασμέρος», τὸ δὲ παρεντιθέμενον «εἰ—ἔμερον—καὶ ἐκινδύνευον», ὅπερ ὡς γενόμενον τίθεται καθ' ὅριτικήν, γρηγοριμένει μόνον ὡς ὅρος συγκρίσεως πρὸς διάγνωσιν τῆς ὑπαρχούσης ἀτοπίας = «εἰ κατίπερ τοῦ θεοῦ τοῦ μεζονος τῶν ἀρχόντων τάττοντος λίποιμι τὴν τάξιν». Αἱ τοιαῦται δὲ προτάσεις ἐκ-

φέρονται διὰ τῶν συνδέσμων μὲρ— δὲ (οὐρά Γ. Ζηκ. Συν. § 504, σημ. 4), ἐν αἷς ἡ συνέχεια ἀνήκει μόνον εἰς τὸ δεύτερον μέρος, ως «αἰσχρόν ἔστιν, εἰ ἐγὼ μὲν τὰ ἔργα τῶν ὑπὲρ ὑμῶν πόνων ὑπέμεινα, ὑμεῖς δὲ μηδὲ τοὺς λόγους αὐτῶν ἀνέξεσθε» (Δημ. 48, 160) καὶ «δεινὸν εἶη, εἰ ὁ μὲν τοὺς

Καρίωνας καὶ Ξανθίας ὑποκρινόμενος οὗτος εὐγενῆς καὶ μεγαλόψυχος γένοιτο, ἐγὼ δὲ ὁ τῆς μεγίστης πόλεως σύμβουλος—οὐ κατάσχοιμ τὴν θρησκίαν» (Αἰσχρ. 2, 157). "Ορα καὶ σελ. 29, δ'-ε'.

δεινὸν μέρταρ εἴη] καὶ γραφῆ «δεινὸν τὰρ εἴη». Σφάλλονται οἱ γράφοντες κατ' ἔκθλιψιν «μέρτη ἄρ» η «τ' ἄρ» καὶ οὐχὶ κατὰ κράσιν διότι παρὰ τοῖς πεζοῖς ή διφθοργος ΟΙ δὲν ἐκολίθεται, ἀλλ' ὅμως συγκιρνάται.

καὶ ὡς ἀληθῶς] λέγεται κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν νῦν ψευδῶς γενομένην εἰσαγωγὴν αὐτοῦ εἰς τὸ δικαστήριον. 'Ο Hirschig γράφει «εἰσαγάγοι», ὀδελίζει δὲ τὸ «εἰς δικαστήριον».

ἀπειθῶν] καὶ αὕτη καὶ αἱ ἐπόμεναι μετοχῆι εἴνε αἰτιολογικαὶ.

οὐδὲν ἄλλο ἔστιν ἥ] ορα σελ. 24, 6'. Ταῦτα ἔχει καὶ ὁ Πλούταρχος ('Ηθικ. σελ. 108, ε').

δοκεῖν σοφὸν εἶναι μὴ ὄρτα] κατ' αἰτιατικὴν διὰ τὸ ἐννοούμενον γενικὸν ὑποκείμ. τινά. 'Η μετοχὴ πρότερον μὲν ἐνδοτικὴ οὖσα ἐξηγήθη διὰ τοῦ οὐ, «σοφὸς εἶναι οὐκ ὄντ», ἐνταῦθα δὲ διὰ τοῦ μή, διότι εἴνε ὑποθετική. δοκεῖν γάρ κτλ.] = τὸ δεδιέναι θά-

νατόν ἔστιν εἰδέναι (τινὰ) ἢ οὐκ οἰδέ (τις), πρᾶλ. καὶ «ἀμαθία — η τοῦ οἰδεσθαι (τινὰ) εἰδέραι ἢ οὐκ οἰδέρ (τις· σελ. 29, 6'). "Ορα καὶ Ηλάτ. Κρήτ. σελ. 49, γ' καὶ Γ. Ζηκ. σελ. 7, σημ. 4. Κακῶς δὲ νομίζεται ὑποκείμ. τοῦ «οὐκ οἰδέρ» τὸ «οὐδοκῶν εἰδέραι».

οἰδέ μὲρ γάρ οὐδεὶς τὸν θάρατον οὐδὲν εἰ τυγχάρει κτλ.] εἶνε πρόληψις ἀντὶ τοῦ «οὐδὲν» εἰς ὁ θάρατος τυγχάρει» κατὰ τὸ «χρηματών οὐκ αἰσχύνει ἐπιμελούμενος ὅπως σοι ἔσται ὡς πλεῖστα» (σελ. 29, δ'), ὁ δὲ οὐδὲν εἴνε ἐπιδοτικός = οὐ μόνον εἰ τυγχάνει μέγιστον ὃν τῶν κακῶν, ἀλλ' οὐδὲ εἰ τυγχάνει μέγιστον ὃν τῶν ἀγαθῶν (πρᾶλ. καὶ 29, 6'). Σαφέστερον εἴπεν ἐν σ. 37, 6' «ὅ (οἰνατον) φημὶ οὐκ εἰδέραι οὐτ' εἰ ἀγαθὸν οὐτ' εἰ κακὸν ἔστιν».

μέριστον ὄν] καθ' ἔλξιν ἐτέθη ὄν καὶ οὐχὶ ὡρ ἀροματικῶν πρὸς τὸ κατηγορούμενον, πρᾶλ. «τὴν ἡδονὴν διώκετε ὡς ἀγαθὸν ὄν» (ἀντὶ τοῦ οὐδοτον. Πλ. Πρωτ. 354, γ') καὶ «καὶ ἐπιθυμίαι σφόδρα ἡπουσιν — ὡς περιρρεῦμα ἐκεῖσες ἀπωχετενυμέρον» (Πλ. Πολ. 485, δ'). Γ. Ζηκ. Συντ. § 606, 2, σημ. καὶ ἐνταῦθ. σελ. 40, 6'.

δεδίασι] = δεδίασι δὲ τὸν θάνατον νομίζοντες ὅτι εὖ λέσσαν ὅτι ὁ θάνατος μέγιστον τῶν κακῶν ἔστιν.

Kai τοῦτο] ὁ Heindorf εἰπάτει νὰ γραφῇ ἀντὶ τοῦ καὶ τὸ καίτοι. 'Αλλὰ κατὰ τὸν Wohlrab ὁ καὶ ἐν ἀργῇ ἐρωτήσεως τεθεὶς ἀνασκευάζει τὸν λόγον ἀλλου, πρᾶλ. «καὶ τούτου τοῦ τοῦ λόγου τὶ ἂν ἀλογώτερον εἴη

πράγμα;» (Πλ. Γοργ. 519, γ'). Εἶνε δὲ τὸ τοῦτο ὑποκείμενον τὸ δὲ ἀμαθία κατηγορούμενον, πρᾶλ. «τοῦτο δέ ἐστιν ἀράμενος» (Πλ. Φαῖδ. 73, δ').

Ἄλλοτε δὲ γίνεται ἀφορμοτικός τους ὑποκειμένου, ώς «αὕτη ἐστὶν ixarή ἀπολογία» (Ἀπολ. σ. 24, 6'). Κακῶς ὁ Fischer ἔρμηνείει τὸ «τοῦτο» διὰ τους «διὰ τοῦτο».

αὕτη ἡ ἐπορείδιστος] πρᾶλ. καὶ σελ. 21, δ'.

ἡ τοῦ οἰεσθαι κτλ.] εἶνε ἐπεξήγησις.

τῷ πολλῷ ἀρθρώπωτ] πρᾶλ. σελ. 34, ε' καὶ «οὐδέ τῷ ἀν διαφέροι Εὔθυφρων τῶν πολλῶν ἀνθρώπων» (Πλ. Εζο. σελ. 4, ε') καὶ Πλ. Φαῖδ. 65, α'. Περὶ δὲ τοῦ διαφέρω τινὶ ὅρᾳ καὶ σελ. 34, ε'.

εἰ δῆλον = ἔαν τῷ ὅντι (πρᾶλ. 34, δ').

δὴ τι συράτερός του] οὗτως ἐγράψαμεν ἀντὶ τοῦ «δή τῷ» (ὅρα σ. 21, δ').

τοῦτο ἄττο] δηλ. φραίνει εἰνε σορώτερος. Ἐγράψαμεν «τοῦτο» ἀντὶ τοῦ «τούτῳ».

οὗτως καὶ οἷομαι οὐκ εἰδέρατι] τὸ οὗτως ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ παραλειφθὲν ὥσπερ, ὥπερ ἐμπεριέχεται ἐν τῇ μετοχῇ εἰδώς, ἀνθ' ἡς ἡδύνατο νὰ εἴπῃ «ώσπερ οὐκ οἶδα» (Engelh.).

ἀπειθεῖτ τῷ βελτίοντ] τὸ ἀρθρον ἔχει γενικήν σημασίαν = παντὶ βελτίονι. Ἀλλοτε ἐνομίζομεν ὅτι ὥφειλε νὰ γραφῇ «ἀπειθεῖτ τῷ βελτίονι» ώς ἀντωνυμία = τινί!

Πρὸ οὖτον τῷ κακῷ] ή πρὸ σημαίνει προτίμους μετὰ συγκρίσεως (ὅρα σελ. 28, δ'). Σαφέστερον θὰ ἡτο οὗτως: φοβήσομαι μᾶλλον τὰ

κακά, ἢ οἶδα ὅτι κακά ἔστιν, ἢ ταῦτα ἢ μὴ οἶδα εἰ καὶ ἀγαθὰ τυγχάνει ὅντα.

ὤν οἶδα] καθ' ἔλξιν = ἢ οἶδα.

εἰ καὶ ἀγαθὰ ὅτα τυγχάρει] ἐγράψαμεν ἀντὶ τοῦ «εἰ ἀγαθά» κατὰ Fischer τὸ «εἰ καὶ ἀγαθά», διεσώθη δὲ ἡ γραφὴ αὐτῆς παρὰ Στοθαίω, Θεοδωρήτω καὶ Εὐσέβιω. Εἶνε δὲ ὁ καὶ ἐπιδοτικός = εἰ μὴ μόνον κακά ἀλλὰ καὶ ἀγαθὰ ὅντα τυγχάνει (ὅρα σελ. 29, α').

ώστε οὐδέ] ὥφειλε νὰ ὑπάρχῃ ἀπόδοσις τὸ «πείσομαι ἐμῦτο», ἀλλὰ διὰ τὰς πολλὰς παρενθέσεις ἐτέθη ἀπόδοσις τὸ «εἴπομεν ἀττοῦ», φ τινι οὐδόλως ἀρμόδει καὶ ὁ προταχθεὶς σύνδεσμος οὐδέ.

εἰ με ῥῦτο ὑμεῖς ἀφίστε] ή ὑπόθεσις αὐτῆς διὰ τὰς πολλὰς παρενθέσεις ἐπανελήφθη καὶ τὸ δεύτερον μεταδεσμημένη διὰ τοῦ «εἴ μοι — εἴποτε» καὶ τὸ τρίτον διὰ τοῦ «εἴ οὖτος — ἀφίστε». Σημαίνει δὲ τὸ ἀφίέται τὸ ἀπολύειν, πρᾶλ. καὶ μικρὸν ὄπισθεν «ἀφίεμέν σε». Ο Στέφανος ἔγραψεν «ἀφίστε» ἀντὶ τοῦ «ἀφίστε» (τοῦ χειρογράφου).

ἀπιστήσατες] τὸ ἀπιστεῖν, ἀπιστος καὶ ἀπιστία λέγονται καὶ περὶ τοῦ ὅσοι δὲν ὑπακούουσιν ἀλλοις, εἶνε ἀπειθεῖς, πρᾶλ. «ἀπιστεῖν δοτικῇ τὸ ἀπειθεῖν. Λέγουσι δὲ καὶ ἀπιστίαν τὴν ἀπειθεῖαν καὶ ἀπιστος ὁ μὴ πειθόμενος. Οὕτω Πλάτωνι» (Σουΐδ. ἐν λ. σελ. 140, α'. πρᾶλ. καὶ Βεκκ. 'Ανεκδ. 424, 32). «Ορά καὶ Valckenar. εἰς Ηρόδ. Γ', 108 καὶ Heindorf εἰς Πλάτ. Θεατ. 146, γ'.

τὴν ἀρχὴν] = κατ' ἀρχάς, ἐξ ἀρχῆς, ως «τὸ μὲν ἄρρεν ἦν τοῦ ἡλίου τὴν ἀρχὴν ἔκγονον, τὸ δὲ θῆλυ τῆς γῆς» (Πλάτ. Συμπ. 190, 6'), ὅπερεν δὲ = καθόλου, ἦν σημασίαν ἔχει καὶ ἐνταῦθα, ως «ἀρχὴν γὰρ οὐτως φύοντο δεῖν ζῆν τοὺς πολίτας» (Λυκουργ. 125). Ὁρα Γ. Ζηκιδ. Συντ. § 61, σημ. 2. Βίγερ. σελ. 80, 722.

δεῦρο εἰσελθεῖν] περὶ μὲν τοῦ κατηγοροῦντος λέγεται «εἰσάγειν τινὰ εἰς τὸ δικαστήριον» (σελ. 29, α'), περὶ δὲ τοῦ κατηγορουμένου «εἰσπένται εἰς τὸ δικαστήριον» (Πλάτ. Κρίτ. 45. ε'), τὸ δὲ πρᾶγμα «εἴσοδος τῆς δίκης» (αὐτόθ.).

οὐχ οἶστρος τ' εἴραι τὸ μὴ ἀποκτεῖναι μὲν περιεμένετο τὸ αἱμὶ οὐκ ἀποκτεῖναι» (ὅρα Γ. Ζηκ. Συντ. § 220), τίθεται δὲ καὶ μόνον τὸ μὴ προηγούμενης ἀρνήσεως, ως «οὐδὲ ἀρρηστίς ἔστιν αὐτοῖς τὸ μὴ ταῦθι πέπερ Φιλίππου πράττειν» (Δημ. 19, 163). Τὸ δὲ ἀποκτεῖναι (καὶ σελ. 30, γ'-ε'. 31, α'. 35, α'. 38, γ'. 39, γ'-δ'. 41, γ'. Κρίτ. 48, γ' κτλ.) = διὰ τῶν ψήφων καταδικάζειν τινὰ εἰς θάνατον, ἐφ' ης σημασίας ἀναγνώσκεται καὶ παρὰ Θενοφῶντι (‘Απομ. Δ', η', 5) τὸ ἀποκτείνειν, ὅπερ ἀττιθετεῖται πρὸς τὸ ἀπολύειν (Stallb.).

ηδὴ ἄρ ἑμῶν οἱ νιεῖς] ὁ ἄρ δὲν ἀνήκει τῷ μέλλοντι διαγθαρήσονται, ἀλλὰ τῇ μετοχῇ ἐπιτηδεύοντες κατὰ σύμπτυξιν = ηδὴ ἐπιτηδεύοντες ἀν Ἀ. Διδάσκει, ἐπιτηδεύοντες δὲ (= εἰ δ' ἐπιτηδεύουσιν, ἐὰν δ' ἐπιτη-

δεύωσι) ταῦτα διαφθαρήσονται. Ἀλλοι δὲ δέ οὐδεὶς ξουσι τὸν «ἄρ».

εἴ μοι—εἴποιτε] ἡδύνατο νὰ εἴπῃ καὶ «εἴ με ἀρίστε, ἀριέντες δ' εἴποιτε μοι». Τὸ δὲ «πρὸδε ταῦτα» = κατὰ ταῦτα, κατ' ἀναφορὰν πρὸς ταῦτα (τὴν κατηγορίαν τοῦ Ἀνύτου) Engelh.).

ἐφ' ὃ τε] ή ἐπὶ σημαίνει συμφωνίαν = ἐπὶ τῷ ὄρῳ, συντάσσεται δὲ τότε ἀπαρεμψάτω ἢ ὄριστανη μέλλοντος (ὅρα Γ. Ζηκ. Συντ. § 558. Κυνν. Γραμμ. § 584, σημ. 3. Βίγερ. σελ. 30, 618 καὶ 857. Σπανίως λέγεται καὶ «ἐφ' ὃ», ἐνίστε δὲ προηγεῖται αὐτοῦ καὶ τὸ «ἐπὶ τούτῳ», ὧς ἐνταῦθα.

ἐφ ταῦτη τῇ ζητήσει διατρίβειν] πρόδ. «ἐν οἷς ἂν τοὺς ἀρχοντας τοὺς αὐτῶν ὄρῶσι διατρίβοντας (‘Ισοκρ. 3, 37) καὶ «ἐν γυμνασίοις διατρίψεις» (‘Αρρ. Νερ. 1002), ως ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ λέγεται «διατρίβω περὶ τινὰς» = ἀπολεῖσθαι. Τὸ δὲ ζητησίς = ἔρευνα = εἰς τὸ εἶδος τῶν ἔρευνῶν σου, περὶ ἃς μέχρι τοῦδε ἡσχολεῖσθαι. Ο δὲ Hirschig ἔγραψεν «ἐν ταῦτῃ τῇ εξετάσει» (πρόδ. 23, 6'. 28, ε'. 38, α').

ἀ.λῷα — πράττων] συντάσσεται μετὰ μετοχῆς κατηγορηματικῆς ως τὰ εὑρέσεως σημαντικά, πρόδ. «έξαν ἀλισκηται διὰ τὸ κέρδος τῶν νόμων καταρρογῶν» (Πλ. Νόμ. 754, ε'. πρόδ. καὶ Ποργ. 489, α'), πρόδ. «ἀλισκοται, κρατοῦνται, λαμβάνονται, φονεύονται» (‘Ισογ. ἐν λ.).

εἰ οὖν—ἀρίστε] ὅρα Ερμαν. εἰς Βίγερ. σελ. 747.

ἀσπάζομαι καὶ φιλῶ] κείνται

συνωνύμως, πρόδ. «ἀναγκάζεται δέ γε σῆμα διὰ νόσου ἵστρικὴν ἀσπάζεσθαι καὶ φιλεῖν» (Πλ. Λυσ. 217, 6'. πρόδ. καὶ Νόμ. 689, α'), πρόδ. «ἀσπάζεσθαι καὶ τὸ προσαγορεύειν, ὡς ἡμεῖς, καὶ τὸ γαίρειν τινὶ ἀπλῶς καὶ ἀγαπᾶν καὶ φιλοφρονεῖσθαι» (Σουΐδ. ἐν λ. σελ. 184, α'. Βεζκ. Αν. 453, 8).

πείσομαι δὲ μᾶλλον τῷ θεῷ ἢ ὑμῖν] πρόδ. «πειθαρχεῖν δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ ἀρθρώποις» (Πράξ. Αποστόλ. Ε', 29· πρόδ. καὶ δ', 19), πρόδ. καὶ Εὐτελ. Προπ. Εὐαγγ. ΗΓ', σελ. 662.

ἐμπτέω] = ἀναπνέω, ζῶ.

οὐ μὴ παίσομαι φιλοσοφῶν] διὰ τοῦ οὐ μὴ μετὰ μέλλοντος ὄριστικῆς σημαίνεται ἐντονωτέρα ἀρνησίς, ως «οἴον ἐγώ οὐδέρα μήποθ' εὑρήσω» (Πλάτ. Κρίτ. 44, 6') καὶ «οὐκέτι μὴ μνήσεται βασιλεὺς ἡμᾶς καταλαβεῖν» (Ξεν. Ἀν. Β', 6', 11). Όρα Γ. Ζηκ. Συντ. σελ. 190, σημ. 2. Υπάρχει δὲ καὶ γραφὴ «οὐ μὴ παίσωμαι», ἦν οἱ ἐκδόται προτυπῶσιν ως γραφὴν τῶν ἀρίστων γειρογράφων, ἃν καὶ ἀντίκειται εἰς τὸν Δαδεστανὸν κανόνα (ὅρα Γ. Ζηκ. Συντ. § 205, 4, σημ. Κυνν. Γραμμ. § 553, σημ. 5).

παρακελευόμενός τε καὶ ἐρδεικρύμενος] κατηγορηματικαὶ μετογιὰ. Κακῶς ὁ Wolf ἔρμηνε τὸ ἐρδεικρυσθαι διὰ τοῦ admonere (ἀναμιμνήσκειν), ἐν ᾧ εἶνε ἵστον τῷ demonstrare, πρόδ. «τῷ θεῷ βοηθῶν ἐρδεικρυμαὶ ὅτι οὐκ ἔστι τοφός» (σελ. 23, 6', ἔνθα ἰδέ). Εἶνε δὲ μέ-

σον δυναμικὸν καὶ συντάσσεται αἰτιατικῇ, ἡτις ἐνταῦθα εἶνε ὅλη πρότασις, «ὅτι — οὐκ αἰσχύνει» κτλ., καὶ δοτικῇ, ἡτις ἐνταῦθα εἶνε πρότασις ὅλη, «ὅτῳ ἂρ' ἀεὶ ἐρνυγχάρω ἐμῶν», διὸ δρεῖται νὰ μὴ γωρίζηται διὰ κόμματος = τῷ ἀεὶ ἐντυχάνοντι μοι ὑμῶν, τὸ δὲ ἀεὶ = ἐκάστοτε (ὅρα Γ. Ζηκ. Συν. § 381, 1).

λέγωρ οἵα περ εἴλωθα] λέγεται δηλ., ἡ δὲ μετογὴ τροπική. Ή φράσις αὕτη προσετέθη ἵνα δηλωθῇ ὅτι τὰ τοιαῦτα ἡσαν συνήθη τῷ Σωκράτει.

πόλεως τῆς μεγίστης] εἶνε διορισμὸς κατ' ἐπεξήγησιν τοῦ Αθηναϊκοῦ ὡς ἀνόμοιος κατὰ πτῶσιν ἀτετεθεὶς κατὰ τὸ νοούμενον = ἐξ Αθηνῶν ὄν, πόλεως κτλ. Αἱ 'Αθηναὶ δὲ καὶ ὑπὸ Ξενοφῶντος λέγονται πόλις μεγίστη (Ξεν. Λαζ. Ζ', γ', 19) καὶ πολυναρθρωποτάτη (Ξεν. Ελλ. Β', γ', 24· πρόδ. καὶ Θουκ. Β', 64, 3), διότι εἴχε πλείονας τῶν δεσμακιτηλίων οἰκιῶν (Ξεν. Απομ. Γ', Τ', 14. Οἰκ. η', 22).

καὶ εὐδοκιμωτάτης εἰς σοφίαν καὶ ισχὺν] εὐδόκιμος εἶνε ὁ ἀγαθοῦν δόξαν ἔχων. Τὸ δὲ ισχὺς ἐκληπτέον οὐχὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως τῆς πόλεως, εὑρισκομένης καθ' ὅν γρόνον ταῦτα λέγονται οὐχὶ ἐν ἀκμαῖς δυνάμεις, ἀλλ' ἐκληπτέον ἐπὶ τῆς ισχύος τοῦ πνεύματος, ως καὶ τὰ ἐπόμενα ἀρρογήσως καὶ ἀληθείας καὶ τῆς ψυχῆς, δύως ὡς βελτίστη ἔσται» δεικνύουσιν. Διὰ τὰς ἀρετὰς ταύτας καὶ ὁ Πινδαρός καλεῖ τας; 'Αθηναὶ «Ἐλλάδος ἔρεισμα» καὶ «δαιμόγοιος πτολειθρού» (Απόσπ. IV, 4), ὁ δὲ

Περικλῆς «τῆς Ἐλλάδος παιδευτικήν» (παρὰ Θουκ. Β', 41, 1), ὁ δὲ Πλάτων «πρωταρεῖον τῆς σοφίας» (Πρωταγ. 337, δ'), ὁ δὲ Διόδωρος «κοινὸν παιδευτήριον πᾶσιν ἀρθρωποις» (ΙΓ', 27, 1), ὁ δὲ Ηὔθιος «έστιαν καὶ πρωταρεῖον τῷ 'Ἐλλήνων' (παρ' Ἀθην. Ε', σελ. 187, δ'), ὁ δὲ Θουκύδης ἐν τῷ εἰς Εὐριπίδην ἐπιγράμματι «Ἐλλάδος Ἐλλάδα» ('Ανθολ. Παλ. Ζ', 45. 'Αθήν. Ε', σελ. 187, δ'). Ἡ δὲ εἰς σημάνει ἀναφοράν.

χρημάτων μὲν — γρονήσεως δὲ] ὅρα σελ. 28, ε'.

αἰσχύνει ἐπιμελούμενος] τὸ δεύτερον ἔνικὸν τῆς παθητ. φωνῆς τοῦ ἐνεστῶτος καθ' ὄριστικὴν παρ' Ἀττικοῖς γράφεται διὰ τοῦ ΕΙ. Τοῦτο δὲ μαρτυροῦσι 1) τὰ γειρόγραφα τοῦ Πλάτωνος (ὅρα Wohlrab Ηλιάτ. 'Απολ. σελ. 38 καὶ Κρίτων σελ. 157). 2) τὰ τῶν παλαιῶν γραμματικῶν διδάχματα (Εὐστάθ. εἰς Ἰλ. σ. 641, 8 κ. ἑ. εἰς 'Οδυσ. σ. 1723, 21. Μ. 'Ετυμ. σελ. 272. Γρηγορ. Κορίνθ. 118, § 55. Σχολ. Ἀριστοφ. Θεσμ. 141. Χοιροῦ. ἐν Βεζκ. 'Αν. σ. 1290. Σουΐδ. λ. ἀπτεσθαι σελ. 160, α' Βεζκ. Κυνν. Ξεν. 'Απομν. σ. 508—513. Cobet. Var. Lect. 39 κ. ἑ.). 3) μαρτύρια ἐπιγραφικά, ὡς γρανῆσι (C.I.A. III, 4337, 45 = C.I.G. 956), καλύπτει (Epigr. Kaibel 84, 1 τοῦ Δ'—Γ' αἰῶνος π. Χ.). Meisterhans σελ. 131, § 61, 4. Weckl. Cur. Epig. p. 32, 8. Τοιαῦτα δ' ἐν τῇ 'Απολογίᾳ είνε τὸ πουεῖ (24, δ'), γενέδει (26, α'),

ἀποχρίνει (27, γ'), αἰσχύνει (28, δ'. 29, δ'), ἀποθαρεῖ (28, γ' καὶ 29, γ'), ἐπιμελεῖ (29, ε'), φέτι (26, δ'), βούλει (27, δ'), ἔσει (37, ε'). Περὶ δὲ τῆς συντάξεως τοῦ αἰσχύνεοθαι ὅρα σελ. 22, 6'.

τῆς ψυχῆς] τὸ ἄρθρον ἔχει κτητικὴν σημασίαν (σελ. 30, δ').

ἀμφισθητῆ καὶ φῆ] σύνταξις κατὰ παράταξιν.

ἀργήσω αὐτὸν] = ἔάσω αὐτὸν ἀπιέναι,

ἀπειψι] μέλλων τοῦ ἀπέρχομαι.

ἔρησομαι καὶ ἐλέγχω] τὰ τρία ταῦτα ἥγματα δεικνύουσι τὴν μέθοδον τοῦ Σωκράτους (Cron).

φάραι δὲ] δηλ. κεκτηθοται.

τὰ π.λείστον ἄξια] δηλ. τὴν φρύνησιν, τὴν ἀλγήθειαν καὶ τὴν ψυχήν. 'Ο Hirschig μετὰ τὸ τὰ γράφει τὸ μέρ.

περὶ ἐλαχίστον ποιεῖται — περὶ π.λείστος] ὅρα σελ. 21, ε'.

τὰ φαν.λότερα] δηλ. τὰ γρήματα, τὴν δόξαν καὶ τιμήν.

Ταῦτα καὶ νεωτέρω — ποιήσω] τὸ ποιῶ πλὴν τῆς διπλῆς αἰτιατικῆς συντάσσεται καὶ αἰτιατικὴ πράγματος καὶ δοτικὴ γαριστικὴ, ὡς «πάντα ἐποίησαν τοῖς ἀποθαροῦσιν» (Ξεν. 'Αν. Δ', δ', 23. πρδλ. καὶ Γ', δ', 24). Κυνν. Γραμμ. § 411, σημ. 6.

μᾶλλον δὲ τοῖς ἀστοῖς, δισφ μον ἐγγυτέρῳ ἐστὲ γένει] πρδλ. «καὶ γαλεπώτεροι ἔσονται, δισφ νεώτεροι εἰσι» (σελ. 39, δ'. πρδλ. καὶ Γοργ. 458, α'). Λέγεται δὲ «ἐγγὺς εἰμί τυνος γέρει» καὶ «ἐγγὺς εἰμί τυρι γέρεους» καὶ «ἐγγὺς εἰμί τυρι γέ-

νει», ως «ὅς ἂν ἐγγύτατα Σωκράτους ἦ λόγῳ ὥσπερ γένει» (Πλ. Λάζ. 187, ε'. πρόδ. καὶ Σοφ. 264, ε'). Δημ. πρὸς Μακαρτ. 3) καὶ «καὶ γάρ μοι τυγχάνει ἐγγύτατα γένους ἄνω» (Πλ. Τιτ. Μ. 304, δ') καὶ «γένει οὖσα ἐγγύτατω Ἀγνίᾳ τῷ ἐξ Οἴου» (Δημ. πρὸς Μακαρτ. 3) καὶ «ὁ τῷ Ἀγνίᾳ γένει ὃν ἐγγύτατω» (αὐτόθ. 12) καὶ «γένει ἐγγύτατω ἦν Ἀγνίᾳ» (αὐτόθ. 32). Ο Engelhardt νομίζει ὅτι ὁ τρίτος τρόπος δὲν λέγεται, ἀλλὰ μόνον ὁ πρῶτος καὶ δεύτερος. «Ορα σελ. 25, γ'. 'Η δοτικὴ γένει = διὰ τῆς συγγενείας, τῆς καταγωγῆς.

ἐστε] δεύτερον πρόσωπον μεταγειρίζεται ὁ Σωκράτης, διότι συμπλητεῖται αὐτοῦ εἶνα οἱ πρὸς οὓς ταῦτα λέγει.

εὖ λοτε] ὅρα σελ. 20, δ'.

τὴν ἔμιήν τῷ θεῷ ὑπηρεσίαν] οὐσιαστικά τινα συντάσσονται ὅπως τὰ ἕγματα, πρόδ. «περὶ τὴν τοῦ θεοῦ δόσιν ἴμεῦ» (σελ. 30, δ') καὶ Εὐθ. φρ. σελ. 13, δ'. 14, δ'. Γ. Ζηκ. Συντ. § 93 καὶ ἐνταῦθ. σελ. 48, ε' καὶ «justitia est obtemperatio scriptis legibus» (Cicer. de leg. I, 45, 42).

πειθωρ] ἀποπειρατ. ἐνεστώς.

πρότερον] δηλ. ἡ τῆς ψυχῆς.

μηδὲ οὖτα σρόδρα, ὡς] δὲν εἶπε μήτε, διότι τοῦτο μὴ ἀποτελοῦν τρίτον μέρος συνάπτει τὸ πρότερον μετά τοῦ οὗτω σρόδρα (Γ. Ζηκ. Συντ. § 489, σημ. 4). Περὶ δὲ τοῦ οὗτος— ὡς = τόσον — ὅσον ὅρα σελ. 36, δ'.

τῆς ψυχῆς] μετὰ κτητικῆς σημασίας τὸ ἀρθρον = τῆς ἑαυτῶν ψυχῆς (πρόδ. σελ. 29, ε').

ὅτως ὡς ἀρίστη ἔσται] ὅτελειται τὰς λέξεις ταῦτας ὁ Hirschig (πρόδ. σελ. 29, ε').

ἐξ ἀρετῆς χρήματα] ὁ Heindorf εἰκάζει νὰ γραψῃ «<τὰ> χρήματα», ὅπερ φέρεται καὶ παρὰ Στοθ. 'Ανθ. Ε', 425. Τοιαῦτα τοῦ Σωκράτους διδάχματα φέρονται καὶ ἀλλαγῆσον παρὰ Πλάτωνι.

ταῦτ' ἄρ εἴνι βλαβερά] ὄμοιως σχεδόν περὶ τούτου εἴπε καὶ ὁ Ξενοφῶν (Ἐν Λπομ. Α', 6', 8) «πῶς ἂν οὖν ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ διαφθείροι τοὺς νέους, εἰ μὴ ἄρα καὶ τῆς ἀρετῆς ἐπιμίλεια διαφθορά ἔστιν?» (Forster). Περὶ δὲ τῆς συντάξεως πρόδ. σελ. 25, ε').

οὐδὲν λέγει] = τίποτε δὲν λέγει. 'Αντίοτον τούτου εἶνα τὸ λέγειν τι (Πλ. Κρίτ. 46, δ'). Γ. Ζηκ. Συντ. § 313. 'Απορεύγει νὰ εἴπῃ τὸ «ψεύδεται».

Πρὸς ταῦτα] «ἀναφέρεται εἰς τὸν ἐπόμενον τοῦ Σωκράτους λόγον, τὸ δὲ «φαίηται ἄρ» παρεντιθέμενον δὲν ισοῦται τῷ ἀπλῷ φημι, ἀλλ' ἀνταποκρίνεται τῷ προτέρῳ ἐκείνῳ «εἴποιμ' ἄρ ὅμιτον ἐγὼ κτλ.» (σελ. 29, δ'), τὸ δὲ πρὸς ταῦτα = κατὰ ταῦτα, συμφώνως τούτοις, ως μηρὸν πρόσθιν «εἴ μοι πρὸς ταῦτα εἴποιτε» (σελ. 29, γ')» (Engelh.). Καθ' ἡμᾶς δὲ τὸ «πρὸς ταῦτα» = ως τούτων οὕτως ἔχόντων, διὰ ταῦτα, δοειν (ὅρα Cobet Nov. Lect. σελ. 271—2. Herm. εἰς Βίγρ. σ. 864).

Γ. Ζηκ. Συντ. § 463, σημ.) καὶ ἀναφέρεται εἰς τὰ ἡγούμενα.

ἢ πειθεοθε ἢ — ἀφίετε] προσταχτικαὶ μετὰ τοῦ ἢ . . . ἢ τεθεῖσαι πρὸς δῆλωσιν ἀδιαφορίας ἐν τῇ ἐκλογῇ, ἀνθ' οὐ ἢ δημούδης μεταχειρίζεται τὸ θέλεις = θέλεις πεισθῆτε θέλεις μή, πρόλ. καὶ «ἢ γάθι ἢ μὴ ἢ ἔρωτῶ» (Πλάτ. Γοργ. 475, δ').

'Αρύτω] καὶ οὐχὶ Μελήτῳ, διότι πρὸς ὄφθαλμῶν ἔχει τὸν λόγον τοῦ 'Ανύτου εἰπόντος «ἐπειδὴ εἰσῆλθορ, οὐχ οἶόρ τε μὴ ἀποκτεῖναι με» (σ. 29, γ'), πρόλ. καὶ 29, γ'. 31, α'.

ώς ἐμοῦ οὐκ ἄρ ποιήσατος] οὕτως ἔγραψαμεν κατὰ Κόδητον (Nov. Lect. p. 694. Mnem. 1874 p. 248. 1875 p. 282) ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς χειρογράφοις «οὐκ ἄρ ποιήσοντος», διότι = ἔγω οὐκ ἂν ποιήσαιμι ἄλλα. 'Ορθὸν δὲ θὰ ἦτο ὅδε: «γράιηρ ἄρ . . . οὐκ ἄρ ποιῆσαι με ἄλλα». Νῦν δὲ τοῦ «γράιηρ ἄρ» παρενθεικῶς κειμένου τὸ γωρίον θὰ ἦτο ὅγιές, εἰ εἴχει ὅδε: <οὗτω τὴν γράμμην ἔχετε>, ὡς ἐμοῦ οὐκ ἄρ ποιήσατος ἄλλα», πρόλ. «ώς ἐμοῦ οὖτις ιόρτος ὅποι ἄρ καὶ ὑμεῖς οὗτω τὴν γράμμην ἔχετε» (Ξεν. 'Αν. Α', γ', 6) καὶ «ώς καὶ τῆς παιδεύσεως καὶ τῆς ἐπιμελείας δυραμένης τὴν ἡμετέραν γράμμην εὐεργετεῖν, οὗτω διάκεισο τὴν γράμμην» (Ισοκρ. 2, 12) καὶ Δημ. 14, 14. Ξεν. Παιδ. Α', Γ', 41. Β', γ', 15 = ἀφί<ετε, οὗτω τὴν γράμμην ἔχ>ετε, ὡς κτλ.

οὐδ' εἰ μέλλω πολλάκις τεθράραι] τὸ μέλλω συντάσσω. μετ' ἀπαρεμφάτου παρακειμένου μόνον τοῦ

τεθράραι (ὅρα Γ. Ζηκ. Συν. § 191), τὸ δὲ τεθράραι εἰναι νεκρόν. Μεταγειρίζεται δὲ παρακείμ. ἀντὶ τοῦ ἀποθρήσκειρ, πρόλ. «ἔγω μὲν γὰρ πολλάκις θέλω τεθράραιν (σελ. 41, α') καὶ «τεθράραι δὲ μυριάκις κρείτον ἢ κολακείρ τι ποιῆσαι Φιλίππω (Δημ. Φιλ. Γ', § 65). "Ορα Πλ. Κρίτ. 43, δ' καὶ Θωμ. Μαριστρ. 229, 1. Τὸ δὲ οὐδὲ = καὶ οὐ = καὶ εἰ μέλλω τεθνάναι, οὐκ ἀν ποιήσαιμι ἄλλα.

Κεφ. 13. *Μή θορυβεῖτε]* οἱ 'Αθηναῖοι δικασταὶ ἀπειρότ ὅντες τοιαύτης παρηρότας παρ' ἀπολογουμένων θορυβοῦσιν.

έμμειτατέμοι οἵ ἐδεήθηρ ὑμῶν] δηλ. ἔμμειται. Τὸ μὲν ἔμμένειρ τινὶ (τῇ πίστει, τοῖς ὄροις, ταῖς συνθήκαις, ταῖς σπονδαῖς, κτλ.) λέγεται ἐπ' ἀνθρώπων = διατηρεῖν πίστιν, μένειν πιστὸν ἐν τινι, τηρεῖν τὰ συμπεφωνημένα. Τὸ δὲ συμμένειρ λέγεται ἐπὶ πραγμάτων, ἀτινα εἶνε σταθερά καὶ διαρκοῦσιν, ὡς ἡ φυλία (Ξεν. 'Ελλ. Ζ', α', 2), ἡ μετάστασις (Θουκ. Δ', 74, 4), ἡ ὄμαιχμία (αὐτ. Α', 18, 3) συμμένειρ, αἱ σπονδαὶ συμμένονται (αὐτ. Β', 2, 4). ὅρα Cobet Nov. Lect. 317. Mnem. 1880 p. 72. 1884 p. 259. Τὸ δὲ μοι εἶνε δοτικὴ χαριστική, μὴ θορυβεῖρ—ἀκούειρ] κατ' ἐπεξήγησιν διορισμοῦ. Τὸ δ' ἀκούειρ ἀντιτίθεται τῷ θορυβεῖρ, διότι ὁ θορυβῶν δὲν ἀκούει.

καὶ γὰρ] ὁ καὶ συναπτέος τῷ ὀρήσεσθε, ὁ δὲ γὰρ αἰτιολογεῖ τὸ ἀκούειρ.

άκοντες] τροπική μετογή η ή
Σποθεική.

γάρ οὖτις] ὁ οὖτις = βεβαίως.

οὐλος ἐγώ λέγω] δηλ. εἰραι. 'Ο δὲ
Wekklein (Rh. M. 33, 2, 7.
307) μεταβάλλει εἰς τὸ «οὐλος ἀρ ἐγώ
λέγω» ἀναφερόμενον εἰς τὸ (ἐν σελ.
30, ε') «προσκείμενον — μύωπος»
(Cron). 'Ημεῖς δὲν βλέπομεν τὸν
λόγον καὶ τῆς μεταβολῆς καὶ τῆς
ἀνάγκης νῦν ἀναφέρηται τοῦτο εἰς τὰ
ἐπόμενα, ἐν ᾧ πρότερον εἶπεν «ἐγώ
οἴμαι οὐδέποτε πω ἵμερ μειζον ἀρα-
θὸν γενέσθαι ἐν τῇ πόλει η τὴν
ἔμηρ τῷ θεῷ ὑπηρεσίᾳ» (σ.30,α').

μειζῶ βλάψετε] σύστοιχον ἀντι-
κείμενον ἀντὶ τοῦ «μειζον βλάψας»
(ὅρα Γ. Ζηχ. Συντ. § 147), πρόλ.
καὶ επαντὰ ταῦτα ληποῦντες ἀπερ
έγώ ὑμᾶς ἐλύπουν» (σελ. 41, ε').

δύναιτο[δηλ. βλάψαι.

οὐ γάρ οἴμαι θειτὸν εἰραι] τοῦτο ἐπικινοῦσι πολλοὶ τῶν παλαιῶν
(Ἐπικτητ. Εγγειρ. 52. Αρριαν.
Διατρ. Α', 29. Θρασσέας Στοιχ.
παρὰ Διον. σελ. 696. Ηλουταρχ.
Περὶ Εὔθυμ. 17 σ. 475, ε'. Ωριγέν.
κατὰ Κέλσ. σελ. 383) (Forster),
πρόλ. καὶ Senec. de Constant.
c. 7. Maxim. Tyr. II, σελ. 24.
Όρα σελ. 21, 6'.

θειτὸν εἰραι ἀμείροι ἀρδρι —
βλάπτεοθαι] πρόλ. «μὴ καθαρῷ γάρ
καθαροῦ ἐφάπτεοθαι μὴ οὐ θειτὸν
η» (Πλ. Φαιδ. 67, 6'). Όμοίως συν-
τάσσεται δοτικῆ καὶ ἀπαρεμφ. τὸ
προσήκειται, πρόλ. «οὐδὲνι προσήκει
θάνατον θαρροῦντι μὴ οὐκ ἀνογήτως
θαρρεῖν» (Πλ. Φαιδ. 88, 6'), πρόλ.

καὶ ἐνταῦθι. σελ. 21, 6'). Όμαλώ-
τερον θά ἡτο τὸ «ἀμείροι ἀρδρα»
ώς ιποκείμενον.

ἀμείροι] ὅποι ἡθικὴν ἔποψιν.

ἀποκτείνει] οὐχὶ ιδίᾳ χειρὶ ὁ
κατήγορος ἀποκτείνει, ἀλλ' ἐνεργεῖ
πρὸς τοῦτο ἐμμέσως = ποιήσειν ὠστε
καταδικασθῆναι θανάτῳ. Περὶ δὲ τοῦ
ἔξελάσειερ ὅρα σελ. 37, δ'.

ἀτιμώσειερ] = ἀτιμον ποιήσειν,
πρόλ. τὰ παθητ. τούτων τῶν ἔργων
ἐν τῷ «η ἀποθαρότα η ἐκ-
πεσόντα η ἀτιμωθέντα καὶ τὴν οὐ-
σιαν ἀπαστρ ἀποβαλότα» (Πλάτ.
Πολ. 553, 6'). "Ατιμος δ' ἐλέγετο
οἱ ἀποθαλλον τὰ πολιτικὰ αὐτοῦ δι-
καιώματα. Οὗτως ἔγραψεν ὁ Ba-
stius (ad Longin. Rhetor. p.
190). Hermann, Elmsley (εἰς
Σοφ. Ατ. 1025) καὶ Κόδητος (Nov.
Lect. p. 751) ἀντὶ τοῦ ἀτιμάσειερ,
διπερ τηροῦσί τινες, διότι ὁ Λατῖνος
μεταφράστης Ficinus μετέφρασε
διὰ τοῦ «ignominia quadam af-
ficeret» = ἀτιμάκι περιβάλλειν, ἀτι-
μάζειν. "Οπερ οὐχὶ ὅρθιν, ὡς φαί-
νεται ἐκ τοῦ Στοι. Ανθολ. Ε', 126.

καὶ ἀ.λ.ος τίς πον] = καὶ ἄλλος
τις τυχόν (ἴσωσι).

ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον] δηλ. οἴμαι
μέρα κακὸν εἰραι.

ἀρδρα ἀδίκως ἐπιχειρεῖν ἀπο-
κτιννύται] εἰνε ἐπεξήγησις τοῦ «ποι-
εῖν ἢ οὐτος νενὶ ποιεῖ», ὃ δὲ Hir-
schig ἀντὶ τοῦ «ἐπιχειρεῖν» γράψει
«ἐπιχειρῶν».

πολλοῦ δέω] = πόρρω λίαν εἰρι
(Σουΐδ. σελ. 869, 6'), εἰνε δὲ προ-
σωπικόν, ὅταν τίθηται μετὰ τῆς γε-

νικῆς, πολλοῦ, μικροῦ, ὀλίγου, τοσούτου, τιρος, ἑρός, δυοῦ (Γ. Ζηχ. Συντ. 187, σημ.), εἶνε δὲ καὶ ἀπρόσωπον τὸ «πολλοῦ γε δεῖ» ή «πολλοῦ γε καὶ δεῖ» = οὐδὲ δῆλως (Σουΐδ. σελ. 478, 6'. 869, 6'. Σχολ. Ἀριστοφ. Ἀγ. 543), οὐδαμῶς (Ἡσύχ. ἐν τῇ φρ.). ὅρα καὶ Βέγερ. σελ. 468.

Ὥς τις ἄρα οἰνοτοῦ δηλ. ἀπολογεῖσθαι ἔμεινε ὑπὲρ ἐμαντοῦ.

μὴ τι ἐξαμάρτητε περὶ τὴν τοῦ θεοῦ δόσιν ἥμην] = (φοιούμενος) μὴ διαπράξῃστε ἀμάρτημά τι ὡς πρὸς τὴν πρὸς ὑμᾶς δόσιν τοῦ θεοῦ = μὴ παραγνωρίσῃστε διὰ τῆς καταδίκης ἐμοῦ τὴν πρὸς ὑμᾶς εὐεργεσίαν τοῦ θεοῦ. Τὸ θεοῦ εἶνε γενικὴ ἐξ ὑποκειμένου, τὸ δὲ δόσις συνετάγθη ὡς τὸ ἔχημα δοτικῆς (ὅρα σελ. 30, α') καὶ = δῶρον, πρᾶλ. Θεῶν εἰς ἀνθρώπους δόσις] (Πλάτ. Φιλη. 46, γ') καὶ τὸ ἐν τῇ Κ. Δ. «πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον ἀνθρώπου ἔστι καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φύτων» (Ιανώδ. Ἔπιστ. α', 17).

ἐμοῦ καταψήφισάμενοι] μετογὴ τροπικὴ (πρᾶλ. 38, δ').

ἀτεχνῶς] συναπτέον τῷ «προσκείμενον».

εἰ καὶ γελοιότερον εἰπεῖν] = ἂν καὶ τοῦτο εἶνε γελοιότερον νὰ εἴπω. Τὸ μὲν «εἰ καὶ» εἶνε ἐνδοτικόν, παραλείπεται δὲ τὸ «ἔστι», ὡς ἐν Γοργ. 486, γ' «εἰ τι καὶ ἀγροικότερον εἰρῆσθαι», πρᾶλ. καὶ τὸ ἐν Ἀπολ. σελ. 32, δ' «εἰ μὴ ἀγροικότερον [ἥτις] εἰπεῖν». Τὸ δὲ «γελοιότερον» ἔχει δεύτερον ὅρον τῆς

συγκρίσεως τὸ «τοῦ δέοντος».

προσκείμενορ τῇ πόλει ὑπὸ τοῦ θεοῦ] = προστεθειμένον, δεδομένον τῇ πόλει ὑπὸ τοῦ θεοῦ, πρᾶλ. τὸ ἐνεργητικόν ὡς πισθεῖν «ό θεός ἐμὲ τῇ πόλει προστεθεικέρα» καὶ «Τευερίς addida Juno» (Verg. Aen. VI, 90). Ο δὲ Hirschig, καθ' ὃν καὶ ὁ Cron, ὁ Stallbaum καὶ ὁ Wohlrab, δεῖλιζει ἄνευ λόγου τὸ «ὑπὸ τοῦ θεοῦ».

γερραιῳ] ἔχοντι γενναιότητα.

τωθεστέρῳ] = δυσκινητότερῳ ἐνεκα τοῦ μεγέθους, πρᾶλ. ὁ ωθέστερος, βραδύτερος] (Σουΐδ. ἐν λ. σ. 750, α').

ὑπὸ μύωπός τιρος] ὁ Forster μύωπα λέγει εἰδος ἐντόμου, ὑπὲρ κοινῶς λέγεται ταβαρος (Λατ. tabanus) καὶ στρέκας (οῖστρος), πρὸς ὃν παραβάλλει ἐκυτὸν ὁ Σωκράτης, διὸ καὶ λέγει γελοιαν τὴν παραβολήν. Τῇ γνώμῃ ταύτη ἀνολογουθεῖσιν ἄλλοι τε καὶ ὁ Stallbaum. Ο ἀργαῖος δὲ Λατίνος μεταφράστης Ficinus ἐρμηνεύει διὰ τοῦ calcar (κέντρον), δι' οὖν ὁ ἵππεὺς (ἥτοι ὁ Σωκράτης) κεντῶν τὸν ἵππον (ἥτοι τὴν πόλιν) διεγείρει αὐτόν, ἐν ᾧ τούναντίον ὁ ἵππος δὲν διεγείρεται ὑπὸ τοῦ οἰστρου, ἀλλὰ λίαν ταράττεται καὶ ἀνησυχεῖ. Τῇ γνώμῃ ταύτη ὁ Serranus, ὁ Wolf, ὁ Koenighoff (Crit. et Exeget. Muenster. 1850 p. 22 n. 6.), ὁ Wohlrab, ὁ Schleiermacher καὶ ἄλλοι συνεφώνησαν. Εν τῇ δευτέρᾳ ἐρμηνείᾳ δὲν ὑπάρχει γελοιότης, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ πρώτῃ ἐρμηνείᾳ, καθ' ḥην ἀρμόζει μᾶλλον τὸ προσκαθίζων,

νηπάρχει ἡ ἀτοπία ὅτι ὁ Σωκράτης παραβάλλει ἔσυτόν ἐντόμῳ στερουμένῳ λόγου καὶ νοῦ.

[τοιοῦτόν τινα] σχόλιον τοῦ «οὐορδῆ» ὄφειλον νῦν ὀδειλισθῆ.

ὅδι περιέχει καὶ αἰτίαν.

ἐγείρων] ἐν αὐτῷ κεῖται ἡ κυρία ἔννοια. Τὸ δὲ ἀντικείμ. ὑμᾶς διορίζεται διὰ τοῦ κατ' ἐπιμερισμὸν διορίσμου «έντα ἔκαστον».

ὁρειδίζων] = ἐπιπλήγτων (πρόδλ. ΙΙ, B, 254 κ. ἔ.), πρόδλ. «ἐάν δοκῶσι τι εἶναι μηδὲν ὄντες, ὁρειδίζετε αὐτοῖς» (σελ. 41, ε'). Αἱ δὲ μετογαῖαι αῦται ἔξαρτῶνται ἐκ τοῦ πανόμαιοῦ οὖσαι κατηγορηματικαῖ.

προσκαθίζων] αἰτιολογ. μετογὴ (Cron), κεῖται δὲ ἀμεταθ. = προσκαθήμενος, πλησίον καθήμενος (ὅρα Αἰσχύλ. 3, 167. Ψ. Πλάτ. Ερυξ. σελ. 397, δ').

ἔμεις δ' ἵσως τάχ' ἄρ] ὅρα σελ. 20, δ').

ἀγθόμενοι] αἰτιολ. μετογὴ.

ῶσπερ οἱ νυστάζοντες ἐγειρόμενοι] = ὕσπερ ἀγθονται οἱ νυστάζοντες, ὅταν ἐγείρωνται. Κατ' ἄλλους δὲ = ὕσπερ ἀγθονται οἱ ἐγειρόμενοι ὅταν νυστάζωσιν, πρόδλ. «Prodicus velut dormitantes eos excitari putabat» (Quintil. Instit. IV, 1, 73). Τὸ δὲ ἐγειρόμενοι παθ. διαθέσεως (πρόδλ. σελ. 30, ε').

χρονίσατες] γρονικὴ μετογὴ. Ήδύνατο νὰ εἴη καὶ «χρονίσατε με καὶ ἀποκτείνατε». Μετέγειρίσατο δὲ τὴν λέξιν ταύτην, διότι παρέβαλε τὴν πόλιν πρὸς ἴππον. Ιδίᾳ δὲ τὸ χρονίσειν λέγεται περὶ ζῴων, ἀτινα-

διὰ τῶν κεράτων πληγέτουσι, πρόδλ. M. Επεμ. σ. 541, 39 «κρούω κυρίως ἐπὶ τῶν κερατοφύρων κορούειν γάρ τὸ τοῖς κέρασι παίειν καὶ κατὰ συγκοπὴν κρούειν» (Elberl.). Τὸ κρούειν ἐνταῦθα κακῶς ἐρμηνεύεται ὑπό τινος διὰ τοῦ θαρατηρόφως πληγτειν, πληγόντειν, παραβάλλοντος πρὸς τὸ «κρουσθεῖς ὑπὸ σκορπίου» (Ἐρατοθ. Καταστερ. 32). 'Ο Hermann δὲ ἀντ' αὐτοῦ ἔγραψεν «ἀρούσαντες», δὲ καὶ ὁ Schmelerz δέγεται. 'Ο δὲ ἄρ τρις τίθεται (ὅρα σελ. 17, δ').

πιθόμενοι Ἀρέτω] οὕτως ἔγραψεν ἀντὶ τοῦ «πειθόμενοι», εἰνε δὲ μετογὴ τροπική. Περὶ συσσωρεύσεως μετογῶν ὅρα σελ. 26, ε'.

φαδίως] = ἀπερισκέπτως (Wolf. πρόδλ. σελ. 24, γ'), ἀνεύ λύπης, ἀνεύ τύψεως συνειδήσεως (Thurot).

εἰτα] πρόδλ. σ. 23, γ' = καὶ ἔπειτα.

ἐπιπλέμψει] τὸ ἥδη λέγεται ἰδίᾳ ἐπὶ θεῶν πεμπόντων ἀγαθὰ ἢ κακά, δις «πρὸιν ἀνάγκην τινὰ θεός ἐπιπλέμψῃ» (Πλ. Φαιδ. 62, γ') καὶ «δέη πολλὰ καὶ κινδύνους ὁ θεός ἐπιπλέμπει τοῖς ἀδικοῦσιν» (Διοσ. 6, 20). "Ορα καὶ Πλάτ. Κρίτ. σελ. 46, γ'.

τοιοῦτος, οἷος δεδόσθαι] ὅρα καὶ «ἔγω—καὶ τοιοῦτος, οἷος τῶν ἐμῶν μηδὲν ἄλλῳ πειθεσθαι ἢ τῷ λόγῳ» (Πλ. Κρίτ. 46, δ'). Τὸ δὲ οἷος = ὥστε (ὅρα Γ. Ζην. Σωτ. § 339), ως ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ τίθεται μετ' ἀπαρεμφάτου ἐνεργητικοῦ.

ἐτέθέρδε] = ἐκ τῶνδε, τὸ δὲ ἐτεθέρδε = ἐκ τούτων.

οὐ γάρ] ὁ γάρ = δηλαδή.

ἀρθρωπίνῳ ἔοικε] ἀνθρώπινον εἶνε τὸ ἐπιμελεῖσθαι τῶν οἰκείων μᾶλλον ἢ τῶν ἀλλοτρίων. Παρὰ τοὺς Ἀθηναῖς δὲ ἡ τῶν οἰκείων ἀμέλεια καὶ αἰσχρὰ ἐνομίζετο (Corn. Nep. Them. 4, 2. Aīd. Hes. Ἰστ. B', 12. κτλ.).

ἀρέχεσθαι τῷοι οἰκείων ἀγελον-
μέρων] τὸ ἀρέχομαι συντάσσεται μετοχῇ κατηγορηματικῇ συνήθως μὲν κατὰ γενεικήν πτῶσιν, σπανίως δὲ κατ' αἰτιατικήν, ως «ἀρέχεσθαι σον λέγοντος» (Πλ. Φιλ. 13, 6') καὶ «οὐκ ἀρέχεται τοῦ ἀλλα λέγοντος» (αὖτ. Πολ. 564, δ'. πρᾶλ. καὶ Εὐρ. Ἀνδρ. 340. Τριφ. 101. Πλ. Γοργ. 491, α') καὶ «οὐκ ἀρέχεται τίκτοντας ἀλλοντος» (Εὐρ. Ἀνδρ. 711) καὶ «τὴν αἵτῶν γάρ τοι ἀρέχεσθαι πορθουμένην» (Ισοορ. 4, 418· πρᾶλ., καὶ Ξεν. Ἀν. Z', ζ', 47). Λέγεται δ' ἡ μετοχῇ καὶ κατ' ὄνοματος. ἀνα-
φερομένη εἰς τὸ ὑποκείμενον, ως «οὐδέ τοι ἀρέχεται κακῶς πάσχοντα» (Εὐρ. Μῆδ. 38) καὶ «όρθωτές σε ἀτεκνόμεθα» (Ξεν. Ηπαδ. Ε', α', 26). Συντάσσεται δὲ καὶ ἀπαρεμφά-
τω, ὅτε = τοιλαῦ, ως «ἀτέσχοντο τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν γάρ την δέξα-
σθαι» (Ηροδ. Z', 139).

τὸ ἐμέτερον πράττειν] = ἐπιτελεῖν τὰς ὑμετέρας ὑποθέσεις, ἀτχολεῖσθαι περὶ τὰς ὑμετέρας ὑποθέσεις (πρᾶλ. Πλ. Γοργ. 522, γ').

προσιόντα — πείθοντα] μετοχαὶ ἔτεροι εἰδεῖς, διὸ καὶ ἀτύνδετοι πρὸς ἀλληλας· τούτων δὲ ἡ μὲν πρώτη εἶνε αἰτιολογική, ἡ δὲ δευτέρα τρο-
πική τῆς πρώτης, εἶνε δὲ καὶ ἀπο-

πειρατικός ἐνεστός τὸ πείθοντα.

καὶ εἰ μέρτοι τι] τὸ μέρτοι εἶνε ἀναγκαῖον = καὶ μέρτοι εἰ ἀπέλασύν τι, πρᾶλ. «εἰ μέρτοι τὸ οἰκείον τοῦ ὄμοιού διαφέρει, λέγομεν ἂν τι» (Πλ. Λυτ. 222, 6').

ἀπό τούτων ἀπέλανον] λέγεται ἀπολανόν τινός τι, ἀλλὰ καὶ ἀπο-
λανόν τι ἀπό τινος, ως «πόλις ἀ-
γαθὰ ἀπό τῆς ἐμετέρας σορίας ταντῆς ἀπολέλανκερ ὁ πατήρ» (Πλ. Εὔθ. 299, α') = εἰχον κέρδος τι (Ὧφέ-
λειαν) ἀπὸ τούτων τῶν συμβουλῶν.
Ἐννοεῖ δὲ ὡρέλειαν τὸν μισθόν,
ὅπερ διασαρηνίζει διὰ τοῦ «μισθὸν
λαμβάρων», ἀνθ' οὗ ἡδύνατο νὰ
εἴπῃ «καὶ ἀπολανώρ παρεκελευό-
μην» κατὰ τὸ «ἀνάγκην καὶ τοῖς δού-
λοις μεταδιδόνται, μεταδιδίντας γε
μέντοι πειρᾶσθαι δεῖ — βεβλίονας αὐ-
τῶν φαίνεσθαι» (Ξεν. Ηπαδ. Z', ε', 78), πρᾶλ. σελ. 32, ε'. 35, γ'.

εἶχον ἃρ τινα λόγον] = ἐποίουν
ἄν εὐλογόν τι, πρᾶλ. «τάχ' ἀν λό-
γον ἔχοντες βοηθοῦντες» (σ. 34, 6')
καὶ «τίνα ἀλλοι λόγοιον ἔχονται βοη-
θοῦντες ἐμοί;» (αὖτοῦ), καὶ «εἰ τις αν
οἱ κίνδυνοι τε καὶ πόνοι φέροντες εἰς
ὦρέλειαν, εἶχον ἃρ τινα λόγον» (Ψ. Πλ. Ἀλκιθ. B', 142, 6') καὶ Λυτ. 13, 90. Όμοιώς «τοῦτο ἔχει λόγον» (Πλ. Φαῖδ. 62, 6'. Κριτ. 109, 6'. Δημ. 20, 18) = εὐλογόν ἔστιν, οὐκ ἀν
ἀλόγως προσδοκῶτο· τὸ δὲ «τοῦτο
οὐκ ἔχει λόγον» = ἀλογόν ἔστιν (ὅρα
Cobet Mnemos. 1875 p. 201).

ταῦτα πάντα — κατηγοροῦντες]
δηλ. ἐμοῦν· διότι τὸ «κατηγορῶ σον
γενεικήν· κατηγορῶ δὲ τὸ δεικνύω σι-

τιατικῇ· «λαγώς κατηγορεῖ τὸν αὐτὸν γρωλεόν» (Σουΐδ. σ. 584, 6'), πρόλ. Ξεν. Παιδ. Α', δ', 3. Αἰδιαν. Ποικ. Ἰστ. Γ', ιθ'. Συντάσσεται δὲ τὸ κατηγορεῖν (τὸ κακῶς λέγειν τινὰ) αἰτιατικῇ, ὅταν εἶναι σύστοιχος, ἢ αἰτιατικῇ καὶ γενικῇ (πρόλ. Λυστ. 25, 5. Πλάτ. Γοργ. 482, γ'. Πολ. 605, γ'). Ἡ μετογὴ ἐνδοτική.

ἀραιοχύντως οὕτως] τὸ οὕτως πρὸς πλείονα ἔμφασιν ἐτέθη μετὰ τὸ ἐπίρρημα, ὃ διορίζει (πρόλ. Πλ. Θεατ. 177, δ').

τοῦτό γε—ἀπαραιοχύντησαι] σύστοιχον ἀντικείμ.=ταύτην τούλάγιστον τὴν ἀναισχυντίαν ἄγαν ἀναισχυντῆσαι. 'Ο Κόρητος; (Mnem. 1875 p.283) γράφει «ἐπαραιοχύντησαι»=τῇ δὲ λῃγῇ ἀναισχυντίᾳ καὶ τοῦτο προσθεῖναι. Τὸ ἀπαραιοχύντεῖν ἔχει καλῶς, ἡ δὲ ἀπὸ σημαίνει τὸ ἄγαν, πρόλ. ἀπανθαδίζομαι, ἀπομαρατρομαι, ἀποθανυάζω, ἀπερνθριῶ, πρόλ. «ἀπερνθριᾶσαι, ἀπαναισχυντῆσαι» (Σουΐδ. 135, 6') καὶ «οὗτος ἀπηραιοχύντειν» (Δημ. 29, 20) καὶ «Ἐάν ἀπαξ ἀπαραιοχύντησωσι» (Δημ. 54, 33). ὅρα καὶ Κόντ. Γλ. Παρ. σελ. 66

παρασχόμενοι μάρτυρα] ἐκ τοῦ ἀπαραιοχύντησαι ἔξαρτάται ἡ μετογὴ, τιθεμένη ὡς ἐν τῷ αἰσχύνεσθαι καὶ ἀραιοχύντεῖν (σελ. 28, 6'. 29, δ'. Κρίτ. 53, γ'), ἀλλ' οὕτως ὡς εἴην ἐπεξήγησις τοῦ τοῦτο (πρόλ. σελ. 30, ε') κατὰ τὸν Cron.

ώς ἐγώ ποτε κτλ.] ἔξαρτάται ἐκ τοῦ μάρτυρα παρασχόμενοι, πρόλ. καὶ μικρὸν ὅπισθεν «παρέχομαι

τὸν μάρτυρα ως ἀληθῆ λέγω». ἐπραξάμην] ὅρα σελ. 19, ε'.

τὸν μάρτυρα] =ό μάρτυς, δηλ. ἡ πενία, ὃν παρέχομαι, ἵνανδς μάρτυς ἔστιν. 'Ο Hirschig ὀθελίζει τὸ ἄρθρον.

Κεφ. 19. ὅτι συμβούλενό] εἶναι ὑποκείμ. τοῦ δόξειερ προσωπικῶς κειμένου.

καὶ πολυπραγμοῖ] τινὰ τῶν γειρογράφων ἔχουσι «καὶ πολυπραγμοῖων». 'Αντιτίθεται δὲ τὸ πολυπραγμοῖεν πρὸς τὸ «τὰ ἐμαντοῦ πράττω» (πρόλ. 33, α'. Πολ. 433, α').

ἀραβαῖτωρ εἰς τὸ πλῆθος] ως τὸ «ἀναβαῖτεν εἰπὶ δικαστήριον» (σελ. 17, δ') καὶ Λατιν. in contionem escendere» (Liv.V, 50, 8), πλῆθος δὲ=δημοκρατικὸν πλῆθος (σελ. 21, α'). 'Εννοεῖ δὲ ἐνταῦθα τὴν ἐκλησίαν τοῦ δημοσίου τὴν γενομένην ἐν τῇ Ηγουν. 'Η δὲ εἰς=ἐνώπιον, τὸ δὲ ἀραβαῖτειρ λέγεται εἰπὶ τῶν ἡγετώρων τῶν ἐπὶ τοῦ βήματος ἀγορευόντων.

τούτους αἰτιοῖ] δηλ. τοῦ μὴ τολμᾶν ἀναβαῖνειν.

θείορ τι καὶ δαιμόνιο] ὅρα Εισαγ. § 14—16.

ὅ δι] πρόλ. σελ. 28, α'.

ἐπικωμῳδῶν] τὸ «ἐπικωμῳδεῖν» εἶναι ὄμοι γελᾶν, καταγελᾶν, ως τὸ κωμῳδεῖν καὶ διακωμῳδεῖν τὸ αὐτὸς σημαίνοντα, ὅπερ τὸ διασύρει, διότι μάλιστα ἐν τῇ παλαιῇ κωμῳδίᾳ τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰ ἥθη τῶν ἀνθρώπων ἐπειτιδόντα, ως ὁ Fischer διδάσκει. Τὰ σκυρματα δὲ ταῦτα ἀναφέρονται εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς κατηγορίας, εἰς ὃ ὁ Μέλητος ἥλεγκε

τὸν Σωκράτην ὅτι νέα δαιμόνια διδάσκει· διότι ταῦτας τοῦ Σωκράτους τὰς θείας ἐμπνεύσεις οὕτω διέστρεφεν, ὥστε νὰ λέγῃ ὅτι νέα δαιμόνια διδάσκει, καὶ τοῦτο ὁ Σωκράτης παλεῖ ἐπικωμῳδεῖν» (Engelh.), πρὸθ. «κωμῳδεῖν, διακωμῳδεῖν, διασόρειν, σκώπτειν, χλευάζειν» (Πολὺδ. Θ', 148).

τοῦτ' ἔστιν = τοῦτο (δηλ. τὸ θεῖον τι καὶ δαιμόνιον), ἀρξάμενον ἐκ παιδός, ἐστὶ φωνὴ τις γιγνομένη ἐμοὶ, πρὸθ. «ὅτι μοι θεῖον τι καὶ δαιμόνιον γίγνεται» (μικρὸν πρόσθ.), τὸ δὲ γήγορμα = ἔργομαι, ἢ δὲ μετοχὴ γηγορμένη ἀναφορική.

ἀποτρέπει με τούτον] ὁ Λαυρεντ. καθοδὶς ἔχει: «τοῦτο», ὅπερ δέχεται ὁ Cron, ὁ Wohlrab καὶ ἄλλοι (ὅρα Keck. in Fleckeiseni annal. 1861 p. 409), ὅτε = ἀποτρέπει με πράττειν τοῦτο, ὃ ἂν μέλλω πράττειν. Ήρι δὲ τοῦ πράγματος ὅρα Εἰσαγωγ. § 14.

τοῦτ' ἔστιν ὅ μοι ἐραρτιοῦται] οὕτως ἐγγράψαμεν ἀντὶ τοῦ *τοῦτ' ἔστιν*. Τὸ μὲν τοῦτο εἶναι ὑποκείμενον, τὸ δὲ «ὅ μοι ἐραρτιοῦται κτλ.» κατηγορούμενον (πρὸθ. 26, γ'. 27, δ'. 28, α').

τὰ πολιτικὰ πράττειν] «τὰ πολιτικὰ πράττειν» (Πλ. Γοργ. 521, δ' κτλ.) = ἀσχολεῖσθαι περὶ τὰ τῆς πόλεως, περὶ τὰ κοινὰ πράγματα, πολιτεύεσθαι, ἀντὶ δὲ τούτου λέγεται τὸ «τὰ δημόσια πράττειν» (σελ. 32, ε'), οὗ ἀντίθετον τὸ «τὰ ἔμαυτοῦ πράττω» (πρὸθ. σελ. 33, α' καὶ Ψ. Πλάτ. Ἐπιστ. 358, α'), τὰ δὲ

πολιτικὰ ἀντίθενται εἰς τὰ οἰκεῖα, πρὸθ. «οἰκεῖων ἄμα καὶ πολιτικῶν ἐπιμέλεια» (Θουκ. Β', 40, 2). Μεχρόν δὲ πισθεν δέ λέγεται καὶ τὸ πληρέστερον «πράττειν τὰ πολιτικὰ πράγματα», πρὸθ. καὶ «πράξαντες τῶν πολιτικῶν πραγμάτων» (Πλ. Γοργ. 514, α'). Ορα καὶ Πλάτ. Κρίτ. σελ. 47, 6'.

παγκάλως = πάνυ καλῶς.

εἰ ἦρὼ [πάλαι] ἐπεχείρησα] ὁ Schanz καὶ ὁ Κόσητος (Var. Lect. p. 300. Nov. Lect. p. 214) ὀδειλίζουσι: τὸ πάλαι· διότι ὁ Σωκράτης καὶ πάλαι καὶ νῦν οὐδεμῶς ἡσγόληθη περὶ τὰ πολιτικά, ἐν ᾧ δεκτοῖς γενομένοις τοῦ ἐνταῦθα πάλαι ὑποδηλοῦται ὅτι κατὰ τοὺς πρὸ τῆς δικῆς γρόνους ἡσγόλειτο περὶ ταῦτα, ὅπερ ἄτοπον.

οὐτ' ἄρ—οὐτ' ἄρ] πρὸθ. «οὐτ' ἄρ ἐτέρῳ δοίᾳ οὐτ' ἄρ ἄλλον διδάξειε» (Πλ. Συμπ. 196, ε'. πρὸθ. καὶ Γοργ. 475, ε').

ἄγθεοθε λέγοτι τὰ. Ιηθῆ] ὅρα Γ. Ζητ. Συντ. § 238, 4 καὶ σημ. 1 καὶ 3.

οὐ—ἔστιν ὄστις] = οὐδείς.

σωθήσεται] = δυνήσεται σωθῆναι (Γ. Ζητ. Συντ. § 190, 4).

ἐραρτούμενος] ὑποθετικὴ μετογὴ = ἐάν ἐναντιώται καὶ δικωλύῃ.

διακωλύων] ἡ διὰ σημαίνει ἐπιτάσιν = ἐντόνως (ἰσχυρῶς) κωλύων.

τῷ ὄντι] καὶ τοῦτο καὶ τὸ γρησίως ἀντίτιθενται πρὸς τοὺς ἀγωνιζομένους ὑπὲρ τοῦ δικαίου προσποιητῶς.

καὶ εἰ μέλλει] = εἰπεὶ πάσης περι-

στάσεως ὄφειλει νὰ ἴδιωτεύῃ καὶ ἐπὶ ταύτης, ἐὰν μέλλῃ ὀλίγον γρόνον νὰ σωθῇ (Γ. Ζηκ. Συντ. § 576, σημ. 2. Βασιάδ. Δημ. σελ. 299. Λασπ. Π. Β' σελ. 669, § 39—43. Κυνν. Γρ. § 578).

δῆμουσιεύειν] = τὰ δημόσια πράττειν (πολιτεύεσθαι) καὶ ἀντιτίθεται τῷ ἴδιωτεύειν (τὰ αὐτοῦ πράττειν, μὴ πολιτεύεσθαι), πρᾶλ., καὶ τὸ «δημοσίᾳ—ἴδιᾳ» (σ. 31, γ').

Κεφ. 20. τούτων] = τῶν ἡγουμένων λόγων, εἶνε δὲ γενικὴ ἐξ ἀντικειμένου τοῦ τεκμήρια.

οὐδὲ λόγεν ἀλλ᾽—ἔργα] ἀντιτίθεται τὸ λόγος πρὸς τὸ ἔργον (Πλ. Δάζ. 488, δ'), πρᾶλ., καὶ «ἄπας λόγος, ἂν ἀπῇ τὰ πράγματα, μάταιός τι φαίνεται καὶ κενόν» (Δημ. 3, 12).

οὐδὲνες τιμῆτε] = ὅπερ πράγμα, δηλ. τὰ ἔργα.

τὰ ἐμοὶ ἔνυμεθηκότα] = ἡ ἐμοὶ ἔνυμδεθηκασιν.

οὐδὲν ἀρέτη] = οὐδὲνί ἂν, ὁ δὲ γνωρισμός καθίστησι ἐντονώτερον τὸ οὐδεῖς (πρᾶλ., Γοργ. 512, ε').

ἐπεικάθοιμι] ἀδρίστος 6' τοῦ ἐπείκω καὶ οὐχὶ ἐνεστώς, ὡς οἱ ἐρμηνευταὶ νομίζουσι, φέρεται δὲ μόνον οὗτος ὁ τύπος ἐνταῦθα καὶ Σοφ. Ηλ. 361 καὶ τὸ παρεικάθη (ἄπαξ. Ηλ. Σοφ. 254, δ'), τὰ δὲ ἄλλα ποιητικά. «Ορα Γ. Ζηκ. Λεξ. Τημ. σ. 422, δ'. Όμοιώς ὁ πάροχεις ἀδρίστος 6' ἐδιώκαθος (ὅρα αὐτόθ. σελ. 108, 6'). Όρα Κόσσητ. Nov. Lect. p. 495 καὶ ἐν Δογ. Ἐρμ. Κόντ. σελ. 205.

δείσας θάρατον] αἰτιολογ. μετογὴ τοῦ ἐπεικάθοιμι.

μὴ ὑπείκωτ] = εἰ μὴ ὑπείκοιμι, διὸ ἐτέθη καὶ τὸ μῆ.

ἄμ' ἄρ [ἀπολοίμην] πρᾶλ. «καὶ τρίσων ἄμα—ἔφη» (Πλ. Φαίδ. 60, 6'), πρᾶλ., καὶ Λαζ. σελ. 40, 6'. «Η ποινὸς φερομένη γραφὴ «ἄμα καὶ ἄμ' ἄρ ἀπολοίμην» μάτην κατ' ἀναλογίαν ἄλλων γωρίων (Ξεν. Ηαιδ. Γ', α', 27. Verg. Aen. XII, 758) καὶ τοῦ «ἄμ' ἔπος, ἄμ' ἔργον» ὑπό τινων ὑποστηρίζεται. "Αλλοι δὲ γράφουσι διαφόρως, ό μὲν Madvig (Adv. I, p. 368) «ἄρα καὶ ἄμ' ἄρ», ό δὲ Cambellius «ἄλλα καὶ ἄλλ' ἄρ», ό δὲ Cron «ἄμα ἄμ' ἄρ καί», ό δὲ Bezzelius «ἄμ' ἄρ», ό δὲ Ridellius «ἄμα κάρ», ό δὲ Schmidt «ἄμα καὶ θαμ' ἄρ», ό δὲ Liebhold «τάμα καὶ ἄμ' ἄρ».

φροτικὰ μὲρ καὶ δικαϊκά, ἀληθῆ δὲ] οἱ δικανικοὶ λόγοι καὶ καθόδου αἱ δημητροίαι ἐνορίζοντο μακροὶ καὶ ὡγληροὶ λόγοι, διότι ἡ σαν πλήρεις φράσεων κενῶν νοῦ καὶ μεστοὶ περισυντολογίας καὶ κόμπου, πρᾶλ. «σὺ γάρ τῷ ὅντι εἰς τοιαῦτα ἄγεις φροτικὰ καὶ δημητροικὰ φάσκων τὴν ἀληθείαν διώκειν» (Πλ. Γοργ 482, ε') καὶ «μακρὸν τὸ ἐνύπνιον καὶ δικαϊκόν» (Δουκιαν. Ἔνυπν. 17). Ο δέ Hermann γράφει «οὐδὲν δικαϊκά» νομίζων ὅτι τὸ «δικαιοτικά» δὲν ἀρμόζει, διότι ὁ Σωκράτης ἔλεγε «ἕέρως ἔξια τῆς ἀνθάδες λέξεως» (σελ. 47, δ'), ἀτινα δὲν φαίνονται ἀληθῆ.

ἐγώ γάρ] ὁ γάρ διεπαρχητικός.

ἴσοντα] = ἐγενόμην βουλευτής (πρᾶλ., Ξεν. Απομ. Α', α', 18).

ἡμῶν ἡ γραῦλη Ἀριογίς πρυτανεύοντα] τὸ κύριον δόνομα τίθεται ἀνευ ἄρθρου, ως «οἱ τοῦ σοῦ ἑταῖρου Ἀριστίππον πολίται Λαζαρῖδοι» (Πλ. Μένων 70, 6') καὶ «τῶν πολιτῶν Φλειασίων οὐδεὶς» (Πλ. Φαῖδ. 57, α') καὶ Συμπ. 172, α'. Παρμ. 126, α'. Ἄλλ' ὁ Hirschig καὶ ὁ Κόδητος (Var. Lect. p. 300) ὀδελίζουσι τὸ Ἀριογίς. Οἱ Ἀθηναῖοι δὲ ἐπὶ Κλεισθένους (τῷ 508-7 π.Χ.) ἀντὶ τῶν 4 φυλῶν διγρέθησαν εἰς 10 καὶ ἡ βουλὴ ἀπὸ 400 βουλευτῶν πατεστάθη εἰς 500 ('Αριστοτ. Λαθην. Πολ. ΚΑ', § 2-3), πρβλ. καὶ Ηολυδ. Η', 109—110 καὶ ἐνταῦθ. σελ. 25, α'. Ἡν δ' ὁ Σωκράτης τῶν δῆμων Ἀλωπεκῆθεν καὶ φυλῆς Ἀντιοχίδος.

ὅτε ὑμεῖς τοὺς δέκα στρατηγούς] ἔννοεῖ τὴν ἐν Ἀργινούσαις ναυμαχίᾳν γενομένην τῷ 406 π. Χ., καθ' ἥν οἱ Ἀθηναῖοι ἐνίκησαν τοὺς Λακεδαιμονίους (ὅρα Ξεν. Ἐλλ. Α', Τ', 29, κ. ἐ.), λέγει δὲ δέκα στρατηγοὺς διὰ τὸ στρογγύλον τοῦ ἀριθμοῦ, ως καὶ Διογένης ὁ Λαέρτιος (Β', 24) καὶ Αἰλιανὸς (Ποικ. Ιστ. Γ', 47), οὗτοι δὲ ἦσαν ὄντω, ὅν ὁ μὲν Ηρωτόμαχος καὶ Ἀριστογένης φοβηθέντες δὲν ἐπανήλθον εἰς Ἀθήνας, οἱ δὲ ἄλλοι ἔξ, Ηερικλῆς, Διομέδωρ, Ανοίας, Ἀριστοκράτης, Θράσιλλος καὶ Ἐφασιτίδης (Ξεν. Ἐλλ. Α', ζ', 1-2. Διόδωρ. ΗΓ', 101), ἐπανελθόντες ἐφονεύθησαν ἀδίκως. Λέγει δὲ ὁ Σωκράτης ὑμεῖς, διότι οἱ δικάζοντες δικασταὶ ἐλαχιστάνοντο ἐκ τοῦ λαοῦ τῶν Ἀθηναίων.

οὐκ ἀνελογισμένον] τὸ μέτ. ἀγαρεσθοῖται τινας λέγεται περὶ τῶν ὅσοι τοὺς νεκροὺς ἐκφέρουσιν ἵνα θάψωσιν.

τοὺς ἐκ τῆς τανυαχίας] βραχυλογικῶς εἰρημένον ἀντὶ τοῦ «τοὺς ἐν τῇ τανυαχίᾳ ἐκ τῆς τανυαχίας», πρβλ. «οὐκ ἀναιρεθέντες ἐκ τῆς θαλάσσης» (Πλ. Μενέξ. 243, γ').

ἀθρόοντς πρίνειν] οἱ στρατηγοὶ παρανάμως ἐκρήθησαν, διότι μιᾷ ψήφῳ καὶ οὐχὶ δίχα ἔκαστος ἐδικάσθησαν καὶ βραχέα ἔκαστος ἀπελογήσαντο, διότι οὐδόλως ἐπετράπη αὐτοῖς λόγος κατὰ τὸν νόμον (ὅρα Ξεν. Ἐλλ. Α', ζ', 5. 23, 34), ἀλλ' ἐφόνευσαν αὐτοὺς ἀκρίτους παρὰ τὸν νόμον (αὐτ. § 25).

ώς ἐν τῷ ὑστέρῳ γράφω — ἔδοξεν] δηλ. χρῆται αὐτοὺς παραρμιωτας, πρβλ. τὸ περὶ αὐτῶν «καὶ οὐ πολλῷ γράνω μετερον μετέμελε τοῖς Ἀθηναῖοις» (Ξεν. Ἐλλ. Α', ζ', 35).

ἔτηγ μόρος τῶν πρυτάνεων ἡγαρτιώθητ] πρβλ. «τῶν δὲ πρυτάνεων τινῶν οὐ φασκόντιν προθήσειν τὴν διαφήμισιν παρὰ τοὺς νόμους αὖθις Καλλίξενος ἀναβάς κατηγόρει αὐτῶν τὰ αὐτά. Οἱ δὲ ἔδόων καλεῖν τοὺς οὐ φάσκοντας. Οἱ δὲ πρυτάνεις φορηθέντες διμολόγουν πάντες προθήσειν πλὴν Σωκράτους τοῦ Σωφρονίσκου. Οὗτος δέ οὐκ ἔφη ἄλλ' ἢ κατὰ νόμον πάντα ποιήσειν» (Ξεν. Ἐλλ. Α', ζ', 14, πρβλ. καὶ Ξεν. Ἀπ. Α', α', 18. Δ', δ', 2).

[καὶ ἡγαρτία ἐψηρισάμην] ὠδέλισσεν ὁ Hermann καὶ ὁ Schanz, διότι ὁ Σωκράτης κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἦν ἐπιστάτης τῆς πρυτανευ-

ούσης Ἀντιοχίδος καὶ ὥφειλε μόνον νὰ ἐπιψήφιζῃ (πρὸλ. Πλάτ. Γοργ. 473, ε'), ἤτοι νὰ καλῇ τὸν λαόν ἐπὶ ψῆφον, ἀλλ᾽ οὐχὶ αὐτὸς νὰ ψηφίζηται, ὅπερ ἀνήκει τοῖς δικασταῖς, βουλευταῖς καὶ πολίταις.

ἐνδειχνέται με καὶ ἀπάρει] πρὸλ. «ἔρδειξις ἦν πρὸς τὸν ἄργοντα ὡμολογουμένου ἀδικημάτος μῆνυσις, οὐ κρίσεως ἀλλὰ τιμωρίας δεομένου. Ὁ δὲ ἔνδεικνύμενος ἐν γραμματείῳ πρὸς τὸν ἄργοντα τὴν ἔνδειξιν ἀποφέσει, ἵν' ὑπεύθυνος ἡ τῆς ψευδοῦς ἔνδειξεως. Καὶ αὕτη μὲν γίνεται περὶ τῶν οὐ παρόντων, η δὲ ἀπαγωγὴ, ὅταν τις ὃν ἔστιν ἔνδειξασθαι μὴ παρόντα, τοῦτον παρόντα ἐπ' αὐτοφώρῳ λαβῶν ἀπαγάγῃ. Ὁ δὲ κίνδυνος ἐν γιλίαις. Μάλιστα δὲ τοὺς ὁφελοῦντας τῷ δημοσίῳ ἔνεδεικνυσαν ἡ τοὺς κατιόντας ὅποι μὴ ἔξεστιν ἡ τοὺς ἀνδροφόρους» (Πολυδ. Η', 49—50) ἡ τοὺς προδότας τῆς πόλεως ἡ τοὺς ἐπὶ καταλύσει τοῦ δήμου συνιότας (Δημοσθ. 24, 144, 146). Ο αὐτὸς δὲ τύπος τῆς κατηγορίας ἔγινετο καὶ κατὰ τοῦ προέδρου τῆς βουλῆς, ὅτε ἤρετο νὰ διατάξῃ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ δήμου ἐν τινι ζητήματι. Ἡ δὲ ἀπαγωγὴ ἔγινετο πρὸς τοὺς ἔνδεκα (ὅρα Ἡσύχ. ἐν λ., Ἀρποκρ. ἐν λ. ἀπαγωγὴ καὶ ἔνδειξις καὶ Σουΐδ. ἐν λ. καὶ Βεζκ. Αν. 200, 25, 414, 19, 23 καὶ 187, 4 καὶ 250, 10), πρὸλ. καὶ «οὗτοί οὖσιν ἔνδειξις ἔστιν ἡ ἀπαγωγὴ, προσεγγραπτο ἐν τοῖς νόμοις «τὸν δὲ ἔνδειχθέντα ἡ ἀπαγωγὴ, προσεγγραπτο ἐν τοῖς νόμοις «τὸν δὲ ἔνδειχθέντα οἱ ἔνδεκα ἐτῷ ξέλῳ» (Δημοσθ. 24, 146). Ο κα-

τηγορούμενος δι' ἔνδειξεως, εἰ μὴ ὥριζεν ἐγγυητὰς αὐτοῦ, ἡδύνατο εὔθους νὰ βληθῇ εἰς τὸ δεσμωτήριον.

τῶν ἥρτόρων] οἱ ἥρτορες εἰ καὶ δὲν εἶχον ἀργῆν τινα, ὅμως διότι ἐγχρίζοντο τῷ λαῷ, εἶχον καὶ δύναμιν πολλὴν καὶ τὰ πάντα ἐτόλμων. Ὅρα Hermann Staatsalterth. 129, 6 καὶ ἀνωτ. σ.23,ε' (Stallb.). Τοιοῦτο δὲ ἦσαν ὁ Τιμοκράτης, Καλλίξερος, Λυκίσκος καὶ Θηραμένης, κτλ. (ὅρα Ξεν. Ἐλλ. Α', ζ', 3—35).

βοῶτων] πρὸλ. Ξεν. Ἐλλ. Α', ζ', 12 «τὸ δὲ πλῆθος ἔθνα δεινὸν εἴναι, εἰ μὴ τις ἔάσει τὸν δῆμον πράττειν, δὲν βούληται».

μεθ' ἕμδῳ γερέσθαι] τὸ «εἰμὲ μετά τιρος» (Ξεν. Ἐλλ. Ε', 6', 14) καὶ «εἰμὶ τῆς γράμμης τιρός» (Θουκ. Α', 113, 2. Γ', 70, 6. Ε', 46, 4) καὶ κατὰ συγγένευσιν τῶν δύο συντάξεων «εἰμὶ τῆς μετά τιρος γράμμη» (Ξεν. Ἐλλ. Β', 8, 36) εἶνε φράσεις ισοδύναμοι = εἰμὶ σύμφωνός τινι.

μὴ — βον.ενομέρεων] ὑποθετικὴ μετοχή, τὸ δὲ φρονθέρτα αἰτιολογ.

ἐπειδὴ δὲ διληροχία ἐγένετο] ὁ Heindorf ἔγραψεν ἀνευ λόγου «δὲ η διληροχία» διότι τὸ ἀρθρον δὲν εἶνε ἀναγκαῖον, ὅπως καὶ ἀντὶ τοῦ «δημοκρατομέρης τῆς πόλεως» ἡδύνατο νὰ εἴπῃ «δημοκρατίας οὔσης» ἀνευ ἀρθρου. Ἐγένετο δὲ η διληροχία ἐν Ἀθηναῖς μετὰ τὴν ἀλλωσιν τῆς πόλεως ὑπὸ τοῦ Λυσάνδρου κατὰ τὸ θέρος τοῦ 404 π. Χ. (Ξεν. Ἐλλ. Β', γ', 1—3. Ἀριστοτ.

Αθην. Πολ. ΛΔ', 3. Διαδωρ. ΙΔ', 3).

οἱ τριάκοντα] οἱ παλαιοὶ ἔλεγον οὐτῶς ἄνευ τοῦ τέραρροι, λέγονται δὲ τριάκοντα τέραρροι ἀπό τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ ἑζῆς ('Ρητορ. Β', 24, σελ. 4401, α').

πέμπτον αὐτὸν] δηλ. μετὰ τεσσάρων ἀλλιών, ὃν τὰ ὄνοματα ἀγνωστα πλὴν Μελήτου τινός ὅμωνύμου τοῦ κατηγόρου τοῦ Σωκράτους (ὅρα Εἰσαγ. § 6). Η δὲ ἀντων. αὐτόδε συνάπτεται οὗτῳ μετ' ἀριθμητικῶν τακτικῶν ἀπό τοῦ τρίτος καὶ ἑζῆς.

εἰς τὴν θόλον] «θόλος· οἶκος περιφερής, ἐνῷ οἱ πρυτάνεις συνεστιῶντο» (Τίμ. Σοφ. λ. Πλάτ. καὶ 'Ρουγκήν. αὐτόθ.), τοῦ βουλευτηρίου τῶν πεντακοσίων πλησίον (Παυσαν. Α', 5, 1), ἐκαλεῖτο δὲ καὶ σκιάς ('Αριμών. παρ' 'Αρποκρ. ἐν λ. Οδόλος καὶ Σουΐδ. λ. σκιάς), θηλυκῶς δὲ ἔλεγον τὴν θόλον (Ησύχ. λ. Οδόλος. Βεζζ. 'Ανεύδ. 264, 29. "Ορα καὶ Κόντ. ἐν 'Αθην. Τόρ. Δ', 1892 σελ. 413).

Λέοντα τὸν Σαλαμίνιον] οὗτος ἦν πλούσιος ἀνήρ (Διογ. Λαζερτ. Β', 24) καὶ εἰς τῶν 400 (Θουκ. Η', 73, 3), ἀνήρ δὲ ἵνανός καὶ οὐδόλως ἀδικῶν (Ξεν. 'Ελλ. Β', γ', 39), πρεσβ. καὶ Λυστ. 12, 52, 13, 44. Ξεν. 'Απ. Δ', δ', 3.

οἴα δῆ] τοιαῦτα γάρ (Cron), τὸ δὲ δῆ = ως γνωστόν, βεβαίως. Εἶνε πρότατις ἀναφορική αἰτιολογικ.

ώς πλείστους] ἵνα εὐκολώτερον μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς δημοκρατίας δοῦλο ἀμνηστία, διότι πλείστοι πολέται ἦσαν συνένοχοι.

ἀραπλῆσαι αἰτιῶν] πρεσβ. Λυστ. 12, 93. Ξεν. 'Απ. Δ', δ', 32. Εἶνε δὲ τὸ ἀραπλῆσαι = μολὼναι, περιπλέξαι εἰς ἐνογχήν, πρεσβ. «ἀράπλεως· ἀναπεπλησμένος. Χρητεῖ δὲ ἐπὶ τοῦ μεμολυσμένου» (Τίμ. Σοφ. λ. Πλ.), «ἀραπλῆσας ἀναπληρώσας· ὁ δὲ Πλάτων ἀντὶ τοῦ μολέντας» (Σουΐδ. σελ. 96, α'). ὅρα καὶ 'Ρουγκήν. λ. ἀνάπλεως).

ἐνεδειχάμην] ὁ Hirschig ἐπειδειχάμην (ὅρα σελ. 23, α').

εἰ μὴ ἀγροικότερον [ἢ] εἰπεῖν] ὁ Σωκράτης λέγει δὲ τὸ «ἀγροικότερον εἰπεῖν» εἶνε, ἐάν τις εἴπῃ δὲ οὐδόλως μέλει αὐτῷ τοῦ θανάτου, πρεσβ. καὶ «ῳδὲν Θούριε, εἰ μὴ ἀγροικότερον ἢ τὸ εἰπεῖν, εἰπον ἂν τοι εἰς τὴν κεφαλήν, δὲ τι μαθῶν ἐμοῦ καὶ τῶν ἀλλιών καταψύσθε τοιούτο πρᾶγμα» (Πλ. Εὔοσδ. 283, ε'), πρεσβ. καὶ σ. 30, ε'. Λέγεται δὲ τὸ «ἀγροικότερον εἰπεῖν» περὶ φράσεως οὐρεολικῆς καὶ βαναύσου, ἦν δὲ 'Αττικὴ λεπτότης δὲν ἐπιτρέπει = εἰ μὴ τοῦτο ἔστι ἀγροικότερον (τοῦ δέοντος) εἰπεῖν. Ωδελίσαμεν δὲ τὸ ἢ τὸ κατὰ τὸν Bekker καὶ Heindorf, διότι ἐνταῦθα εἶνε ἀναγκαῖος ὁ ἐνεστώς, οὐγι; δὲ δὲ παρατατικός.

οὐδὲ' ὄτιοῦν] οὐδὲ' ἐλάχιστον, οὐδόλως, πρεσβ. «οὐδὲ' ὄτιοῦν» οὐδὲ τὸ σύνολον» (Ησύχ.) καὶ «οὐδὲ διοικήσοντ' — τῶν Ἡρακλειδῶν οὐδὲ' ὄτιοῦν» ('Αριστοφ. Πλ. 385).

τοῦ δὲ — τούτου δὲ] ὅρα σελ. 28, ε'. 38, α'.

τὸ πᾶν] κεῖται ἐπιρρημ = καθόλου, ζλως, πρεσβ. «ψυγήν σώματος; εἶναι:

τὸ πᾶν διαφέρουσαν» (Ηλ. Νόμ. 959, α') (Ast), πρόδηλ. καὶ τὸ «πᾶν τούτων τούναντίον» (σελ. 25, 6').

ἐκείνη ἡ ἀρχὴ] δηλ. ἡ τῶν τριάκοντα.

οὕτως ἴσχυρὰ οὐσια] = εἰ καὶ ἦν. οἵστε ἀδικόν τι ἐργάσασθαι ὁ Κόρητος (Mnem. 1875 p. 283) ὅπελοῦσι τὰς λέξεις ταύτας. Καὶ ὁ Πλάτων δὲ (ἐν Ἐπιστ. Ζ', σ. 324, ε') καὶ ὁ Ξενοφῶν ('Ἀπομ. Δ', δ', 3) ἐπεινοῦσι τὴν γενναίωτητα τοῦ Σωκράτους περὶ τὴν διπόθεσιν Λέοντος τοῦ Σωλαμινίου.

καὶ ἥγανον Λέοντα] Θωμᾶς ὁ Μάριστρος (σελ. 25, 2) ἀνέγνω κακῶς «καὶ ἥγοτο Λέοντα».

ῷχορτο—ῷχόμην] ἡ ἐπανάληψις τοῦ αὐτοῦ ἥχματος ἐγένετο ἵνα δηλώσῃ τὴν ἀντίθεσιν τῆς διαφόρου πράξεως τῶν τεσσάρων ἐκείνων καὶ τοῦ Σωκράτους. Τὸ δὲ φῶτον ἀπιώτη = παρευθὺς ἀπῆχα (ὅρα Γ. Ζην. § 238, 2), πρόδηλ. «ῷχετο ἀπιώτη ἀντὶ τοῦ ἐς τοπίσω ἀπεγγρήσεις. Συνήθης ὁ πλεονασμὸς τοῖς Ἀττικοῖς» (Σουΐδ. σελ. 1157, 6').

διὰ ταῦτα] = διὰ τὴν ἀπειθείαν ταύτην.

ἡ ἀρχὴ διὰ ταχέων κατελέθη] ἡ ἀρχὴ τῶν τριάκοντα διήρκεσε μόνον ὄκτω μῆνας (Ξεν. 'Ἐλλ. Β', δ', 21) καταλυθεῖσα διὰ τοῦ Θρασυδόλου τῷ 403 π. Χ. Τὸ δὲ διὰ ταχέων = διὰ τάχους (πρόδηλ. Πλ. Πρωτ. 336, α'), ταχέως. 'Ἡ δὲ διὰ σημαίνει τρόπον (Γ. Ζην. Συντ. § 431, 6).

τοέτωρ ὑμῖν ἔσονται πολλοὶ μάρτυρες] τὸ τοέτωρ γένους οὐδετέρου. 'Αντὶ τοῦ ὑμῖν ὁ Hermann γράψει «ἄμεινον» κατὰ τὸ σελ. 17, γ' καὶ 19, δ' = πολλοὶ ὑμῶν (= ἔξι ὑμῶν), ὥπερ ἀποπονοῦ: διότι οἱ μάρτυρες οὐκ ἔσονται ἐκ τῶν δικαστῶν, ἀλλ᾽ ἐξ ἄλλων ἀνθρώπων ἔσονται τοις δικαστοῖς. Τὸ δὲ ἔσονται = δύνανται εἶναι (πρόδηλ. σελ. 31, ε') = καὶ τούτων ἔχετε πολλοὺς μάρτυρας.

Κεφ. 24. ὃ με οἰεσθε—διαγενέσθαι] ὃ ὁρα τοῦ πατέρος τῷ διαγενέσθαι = ἡρ' οὖν οἰεσθε ὅτι διεγενόμην ἂν, εἰ ἐπραττον τὰ δημόσια: Διὰ τῆς ἐρωτήσεως ταύτης περιμένεται ἀποφατικὴ ἀπόκρισις = οὐκ ἂν διεγενόμην, εἰ ἐπραττον (= εἰ ἔξικολούσθουν πράττων). Τὸ δὲ διαγενέσθαι = διατελέσαι ζῶντα (πρόδηλ. Αἰσχύλ. 1, 24).

καὶ πράττω] δηλ. τὰ δημόσια (σελ. 31, δ'), μετὰ ἥχμα τι ἐπαναλαμβάνεται· ή μετοχὴ αὐτοῦ (ὅρα σελ. 31, 6').

ἔβοήθουν τοῖς δικαίοις] γένους οὐδετέρου, πρόδηλ. «μετὰ τοῦ δικαίου — διακινδυνεύειν» (σελ. 32, γ').

ώσπερ χρή] δηλ. περὶ πλείστου τοῦτο ποιεῖσθαι με.

τοῦτο] δηλ. τὸ δίκαιον, τὴν δικαιοσύνην.

Πολλοῦ γε δεῖ] κεῖται ἀπροσώπως (ὅρα σελ. 30, δ'), φέρεται δὲ ἄνευ τοῦ καὶ καὶ ἐν σελ. 37, δ' καὶ 38, δ'. 'Ο Σωκράτης ἀποκρίνεται μόνος ἔσωτῷ (πρόδηλ. καὶ Πλ. Φαιδ. 80, γ' καὶ Φαιδρ. 228, α') = πολλοῦ γε δεῖ διαγενέσθαι με τοσάδε ἔτη-

οὐδὲ γὰρ ἦρ ἄλλος ἀρθρώπωρ οὐδεὶς] δηλ., διεγένετο, εἰ ἔπραττε τὰ δημόσια. 'Ο οὐδὲ εἶνε ἐπιδοτικός=οὐ μόνον ἐγώ, ἀλλὰ καὶ οὐδεὶς ἄλλος.

εἰς πού τι ἔπραξα] οὗτον τὸ περὶ τοὺς στρατηγοὺς τοὺς ἐν 'Αργινούσαις ναυμαχήσαντας (σελ. 32, 6').

οὐδεὶς πώποτε ἐν γραφήσας] κατ' ἐπεξήγησιν διορισμός τοῦ τουτοῦ καὶ τοῦ ὁ αὐτὸς οὗτος. Τό δὲ ἔνγραφεῖρ ἐνταῦθα = ἐπιτρέπειν (πρόλ. Πλ. Εὔθρ. 6, 6').

οὖς—έμοὶς μιθητάς εἴραι] αἰνίζεται τὸν Ἀλκεδίαδην καὶ Κριτίαν, διὰ τὴν κακίαν δὲ τούτων ἐψέγετο ὁ Σωκράτης (πρόλ. Ξεν. 'Απ. Α', 6', 12. Λιστ/ν. 1, 173).

ἔγὼ δὲ διδάσκαλος] πρὸ αὐτοῦ ἄνω στιγμῇ γραπτέα.

εἰ δέ τις ἔμοις λέγοντος] οὗτως ἐγράψαμεν κατὰ τινὰ κειρόγραφαντι τοῦ «τίς μου».

καὶ τὸ ἔμαυτοῦ πράττοντος] οὗτως ἐγράψαμεν κατὰ Κόδητον (Mnem. 1875 p. 283) ἀντὶ τοῦ «τὰ ἔμαντον». Διέτι τὸ μὲν «τὰ ἔμαυτοῦ πράττω» εἶνε ἀντίθετον πρὸς τὸ «τὰ τῆς πόλεως» ἢ «τὰ δημόσια πράττω» καὶ ισοῦται τῷ «περὶ τὰ οἰκεῖα ἀσχολοῦμαι» τὸ δὲ «τὸ ἔμαυτοῦ πράττω» = πράττω τὸ ἔργον μου, ἐπιτελῶ τὸ καθῆκόν μου (Κόδητ. αὐτόθ.), πρόλ. «ἡδιστόν ἐστιν ἐν τῷ βίῳ τὸ τὰ αὐτοῦ πράττειν» (Ψ. Πλάτ. Επιστ. σελ. 357, ε'). Πλάτ. Πολ. 370, α'. Ἡν δὲ τοῦτο τὸ ὑπότος 'Απόλλωνος διαταχθὲν αὐτῷ νὰ πράττῃ, τὸ ἔξεταζειν ἔσωτόν καὶ τοὺς πράττη, τὸ ἔξεταζειν ἔσωτόν καὶ προτρέπειν τοὺς πολίτας ἐπ' ἀρετὴν (σελ. 21, ε'. 23, α' κ. ἔ. 28, ε'. 29, δ'. 30, ε'. 33, γ'). Λί δὲ μετοχῇ χρονικαὶ καὶ παρατατ. γρόνου.

ἐπεθύμει ἀκούειν] οὗτως ἐγράψαμεν κατὰ Κόδητον (Mnem. 1875 p. 283) ἀντὶ τοῦ τῶν κειρογράφων «έπιθυμεῖ» καὶ «έπιθυμοῖ». Η δροῦτης τοῦ παρατατικοῦ φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ἐπομένου ἐγράφησα. 'Εκ δὲ τοῦ παρατατ. μεταβαίνει εἰς ἐνεστῶτα, διότι διατελεῖ ἔτι ποιῶν ταῦτα.

εἴτε τεώτερος εἴτε πρεσβύτερος] διορίζουσι τὸ ὑποκείμενον τίς.

οὐδεὶς—έγραφον=οὐδεὶς ἀπειπον (ἀπηγόρευσα) ἐκ φύσου, πρόλ. «μηδ φθόρει μοι ἀποκρίνασθαι τούτο» (Πλ. Γοργ. 489, α') καὶ εᾶς μὲν οὖν τυγχάνων ἀκηκοώς φθόρος οὐδεὶς λέγειν (Πλ. Φαίδ. 61, δ').

χρήματα μὲρ λαμβάρω] διὰ τούτων τῶν λέξεων φέγγει τοὺς σοφίστας φιλαργύρους ὄντας (σελ. 19, ε'—20, γ'). Ήπει δὲ τοῦ Σωκράτους μὴ λαμβάνοντος μισθὸν τῆς διδάσκαλίας ὅρα σελ. 19, δ'.

μὴ λαμβάρω δ' οὐ]=εὶ μὴ λαμβάνω δὲ χρήματα, οὐ διαλέγομαι.

ἀκούειν]=καὶ ἀκούειν διὸ ἂν λέγω, ἐάν τις βούληται ἀποκρινόμενος ἀκούειν, πρόλ. «ἀνεῖναι αὐτοὺς δ, τι βούλονται ποιεῖν» (Πλ. Λάζ. 179, α'=ἀνεῖναι αὐτοὺς ποιεῖν δ, τι βούλονται ποιεῖν) (Engelh.). 'Ο Σωκράτης μετεγειρόζετο τὸ διαλογικὸν εἰδος τῆς διδάσκαλίας, πρόλ. «τὸ

Σώκρατες, — ἀποκρίνου, ἐπειδὴ καὶ φέρονται εἰς τὸ προηγούμενον «ὤν
εἰλθας γρῆσθαι τῷ ἔρωτῶν τε καὶ ἀποκρίνεσθαι» (Πλ. Κρίτ. 50, γ'). Οὕτως ἐρμηνεύουσι τὸ γράφον οἱ πλειόνες τῶν ἐρμηνευτῶν. 'Ο δὲ Stallbaum οὐχὶ ὄρθως νομίζει τὸ «καὶ έάρ τις βούληται» ἵστον δοτικῇ (=παντὶ βούλομένῳ ἀκούειν) καὶ συνάπτει αὐτὸν ὡς τρίτον εἶδος ἀνθρώπων ταῖς δοτικαῖς «καὶ πλονοίῳ καὶ πέρητι», ἐν ᾧ διὰ τοῦ «έάρ τις βούληται» = ἔαν τις (τῶν πενήτων ἢ τῶν πλουσίων) βούληται οὐδόλως σημαίνεται τρίτον εἶδος. 'Ανωφελής καὶ οὐχὶ ὄρθη εἶναι καὶ ἡ τοῦ Goebel μεταβολὴ τοῦ «έρωτάν» εἰς τὸ «έρωτῶν, διτε = παρέχω ἐμαυτὸν ἔρωτῶν καὶ ἀποκρινόμενος (ἥτοι διαλεγόμενος) καὶ πένητι καὶ πλουσίῳ ἀκούειν ὃν λέγω· διότι καλύει τὴν τοιαύτην σύνδεσιν ἡ θέσις τοῦ ἀποκρινόμενος. 'Ο δὲ Ullrich (Anmerk. zu Plat. Men. krit. Alk. II, p. 9) ἔχων τὴν κοινὴν γραφὴν «καὶ έάρ τις βούληται ἀποκριτόμενος ἀκούει ὡν ἄρ λέγω», ἦν ἔχουσι καὶ πολλὰ τῶν γειρογράφων, ἐρμηνεύει ὅδε: καὶ ἔαν τις (πένης ἢ πλούσιος) βούληται (δηλ. ἀποκρινόμενος ἀκούει ὃν λέγω. 'Ημεῖς δὲ νόμιζομεν καλλιλιον νὰ γραφῃ «ἀκούειν ἀποκριτόμενος», τὸ δὲ ἀποκριτόμενος συναπτέον τῷ «λέγω».

ἀκούειν ὡν ἄρ λέγω] = ἀκούειν τούτων, ἡ ἀν λέγω = ἀκούειν τῶν ὑπ' ἔμοι λεγομένων, τῶν λόγων μου.

Kai τούτωρ—ών] νομίζονται γένους οὐδετέρου ὑπό τινων καὶ ἀν-

φέρονται εἰς τὸ προηγούμενον «ὤν ἄρ λέγω» (=τῶν λεγομένων ὅν' ἔμοι, τῶν διδασκαλιῶν μου) καὶ τὸ μὲν τούτωρ ὡς γενικὴ τῆς αἰτίας εἰς τὸ αἰτιαρ ὑπέχοιμι, τὸ δὲ ὡν ὡς γενικὴ διαιρετικὴ τοῦ «μηδέρ μάθημα». 'Ο δὲ Schleiermacher τὸ μὲν τούτωρ νομίζει γένους ἀρσενικοῦ ἔξαρτῶν ἐκ τοῦ τίτ, τὸ δὲ ὡν οὐδετέρου ἐκ τοῦ μάθημα ἔξαρτων. 'Ο δὲ Stallbaum τὸ τούτωρ νομίζει γένους ἀρσενικοῦ ἔξαρτῶν ἐκ τοῦ «τὴν αἰτιαρ ὑπέχοιμι» καὶ ὁ Goebel τὸ ὡν γένους ἀρσενικοῦ ἔξαρτῶν ἐκ τοῦ «μηδενί». 'Ημεῖς δεχόμεθα τὴν γνώμην τῶν δύο τελευταίων.

εἴτε τις χρηστὸς γίγνεται εἴτε μή] ταῦτα λέγει διὰ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, δι' οὓς καὶ κατηγορεῖτο, τὸν Ἀλκιδιάδην καὶ Κριτίαν.

τὴν αἰτιαρ ὑπέχοιμι] τὸ «ὑπέχειν αἰτιαρ τιρός» ('Αντιφῶν 5, 67. Ξεν. Παιδ. Γ', γ', 16) = κατηγορεῖσθαι ἐνεκά τινος. Εἶνε παθητ. τοῦ αἰτιώματος τιρα.

ὤν μήτε ὑπεσχόμην μηδερὶ μηδέρ μάθημα μήτε ἐδίδαξα] λέγει: ταῦτα κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς πολλὰς ὑποσχέσεις τῶν σοφιστῶν (πρθλ. Πλ. Ηρωτ. 319, α'). 'Εγει δὲ πλεοναστικὴν τὴν γρῆσιν τῶν ἀρνητικῶν λέξεων, ἀντὶ δὲ τοῦ οὐ μεταχειρίζεται τὸ μή, διότι εἶναι ὑποθετικὴ ἀναφορικὴ ἡ πρότασις καὶ γρησιμεύει οἵσιες ὡς ὑπόθεσις συγγρόνως καὶ τῆς ἀποδόσεως «οὐκέ ἄρ δικαίως τὴν αἰτιαρ ὑπέχοιμι».

μήτε ἐδίδαξα] δηλ. μηδέρα πώποτε μηδέρ μάθημα.

ιδίᾳ] ἀντιτίθεται ἐνταῦθα πρὸς τὸ κοινῇ, οὗ τινος ἡ ἔννοια ἐμπεριέχεται εἰς τὸ «καὶ οἱ ἄλλοι πάρτες». Ἀλλοτε δὲ ἀντιτίθεται πρὸς τὸ δημοσίᾳ (σελ. 31, γ' καὶ 33, α').

ὅτι μὴ καὶ οἱ ἄλλοι πάρτες] δηλ. ἔμφαθορ ἡ ἥκουσαρ. Τὸ δὲ ὅτι μὴ = εἰ τι μή.

Κεφ. 22. χαίρονται—διατρίβορτες] ὅρα σελ. 23, γ'.

ἀκηκόατε] ἐν νεφ. 10. Ὁ Hein-dorf γράφει: «διατρίβορτες, ἀκηκόατε».

ὅτι—χαίρονται] πρὸς αὐτοῦ γραπτέα ἐνω στιγμῇ, διότι δὲν ἔξερτάται ἐκ τοῦ εἰποτο, ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ «διὰ τὶ χαίρονται — διατρίβορτες», τὸ δὲ «ὅτι» = διότι. Τοιαῦται δὲ ἔξερτησεις (ἐκ πορρωτέρων) τοῦ ὅτι ὑπάρχουσα, καὶ ἄλλαι (πρᾶλ. Ηλ. Εὐθυφρ. 3, 6'. Πολ. 332, α'. 402, ε'. 410, δ'). Ορα Stallbaum ἐνταῦθα.

[ἀκούοντες] χαίρονται ἔξεταζομέροις τοῖς οἰομέροις] ἀνωτέρῳ (σ. 23, γ') εἶπε «χαίρονται ἀκούοντες ἔξεταζομέρω τῷρ ἀρθρώπωτο», ἐγτεῦθεν δὲ νομίζων ὅτι προσετέθη καὶ ἐνταῦθα τὸ «ἀκούοντες» ὀδέλισα αὐτὸ διότι τὸ χαίρειν δὲν δύναται νὰ συνταχθῇ μετὰ δύο κατηγορηματικῶν μετοχῶν, «ἀκούοντες» καὶ «ἔξεταζομέροις», πρᾶλ. καὶ «τῷ—πατήρ καὶ πότνια μήτηρ χαῖροι ροστήσαται» (Ομ. 'Οδ. Τ, 463) καὶ «χάρη δ' ἄρα οἱ προσιότιν» (Ομ. 'Ιλ. Ε', 682) = χαίρουσιν (εὐχαριστοῦνται) διὰ τοὺς οἰομέρους μὲν εἶναι σοφῶς, δηνας δ' οὐχὶ ὅτι ἔξεταζονται = εὐχαριστοῦνται διὰ τὴν ἔξετα-

σιν τῶν οἰομέρων μὲν εἶναι σοφῶν, δηντῶν δ' οὐ. Ὁ Hirschig μετέβαλε πάσας τὰς δοτικὰς εἰς γενικάς.

ἔστι γάρ οὐκ ἀηδέλ] σγῆμα λιτότητος = ἡδὺ (πρᾶλ. καὶ σελ. 41, 6'), δηλ. «τὸ ἔξεταζεσθαι τοὺς οἰομέρους μὲν εἴναι σοφούς, ὅπτας δ' οὐ». Δύναται δὲ νοηθῆ καὶ τὸ ἐνεργητ. «τὸ ἔξετάζειν (με) τοὺς οἰομέρους κτλ.», ὡς φάνεται μικρὸν δημιουροῦ: «τοῦτο — προστέτακται» (δηλ. τὸ ἔξεταζειν).

ώς ἐγώ φημι] πρᾶλ. σελ. 21, α' καὶ Λάζ. 193, ε'. Ἐννοεῖται τὸ «προστετάχθαι εἰμοὶ ἐπὸ τοῦ θεοῦ τοῦτο πράττειν». Εἰς τὰς παρενθετικὰς δὲ ἀναφορικὰς προτάσεις τίθενται πολλάκις καὶ αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι πρὸς ἔμφασιν, πρᾶλ. «εἴπερ δαιμόνια ήγοῦμαι, ώς σὺ φήσε» (σελ. 27, δ'). Εἶπε δὲ ταῦτα ἐν σελ. 28, ε' καὶ 30, α'.

ἐκ μαντείων καὶ ἐξ ἐρυπτίων καὶ πατὴτι τρόπῳ] συνέδεσεν ἀνόμοια γραμματικῆς, συγγενῆ δὲ κατ' ἔννοιαν ἀντὶ τοῦ «καὶ ἐκ πατὴτος τρόπου» = καὶ διὰ μαντείων καὶ δι' ὄντερων καὶ διὰ παντός τρόπου. Ἡ λέξις μαντεῖον ἐνταῦθα σημαίνει τὴν μαντείαν, ἀπόκρισιν μαντείου, γρηγορίον (πρᾶλ. Θουκ. Α', 25, 2. Β', 17, 4). Διὸ εἶνε περιττὸν νὰ γράψῃ «ἐκ μαντεῶν», ὡς τινες γράφουσιν.

ἐξ ἐρυπτίων] αἰνίτεται λίστως τὸ ἐνύπνιον, ὅπερ ἀναφέρεται ἐν Φαιδρῶν: (σ. 60, ε'): «πολλάκις μοι φοιτῶν τὸ αὐτὸ ἐνύπνιον ἐν τῷ παρελθόντι βίῳ ἄλλοτ' ἐν ἄλλῃ ὅψει φαινούμενον, τὰ αὐτὰ δὲ λέγον· ὡς Σώ-

χρατεῖ, ἔφη, μονοικὴν ποίει, καὶ ἐργάζοντα (Forster). Ήδες δ' εἰχεν ὁ Σωκράτης πρὸς τὰ ἐνύπνια φάνεται ἐκ τοῦ Κριτιώνος (σελ. 44, α').

πατέτι τρόπῳ] δηλ. οἰωνοῖς, θυσίαις, φάμαις, συμβόλοις (Ξεν. Ἀπ. Α', α', 3) (Fischer).

ῷ περ τίς ποτε] = δι' οὗ τρόπου καὶ ἄλλη τῆς ποτε θείᾳ θέλησις προσέταξεν ἀνθρώπῳ τινὶ καὶ ὅπιον πράττειν. "Ἄλλοτε εὐχόμεν τὴν γνώμην ὅτι ὡφεῖται νὰ γράψῃ «εἴπερ τίς ποτε», ήγα νῦν δὲν ἐπιδοκιμάζομεν.

καὶ ἄλλη θεῖα μοῖρα] ὡς καὶ = ὡς ἡ τῷ Σωκράτει προστάχασσα. Τὸ δὲ μοῖρα = βούλησις, πρόβλ. «θεῖον μοῖραν αὐτὸν σῆσαι λέγων οὐ κακῶς ἐρεῖς» (Πλ. Ηρόδ. 493, α').

καὶ ὅπιον] ὡς καὶ ἐπιδοτικός ἐκ τοῦ μεζονος εἰς τὸ ἔλασσον=καὶ ὡς τιθύποτε.

εὐέλεγχτα] καὶ γραφῇ «εὐέξελεγχτα» τῶν ὑποδεεστερών γειρογράφων. Εὐέλεγχτος δ' εἶναι ὁ δυνάμενος εὐκόλως νὰ ἐλεγγῇ θῆ ἢ ἐλέγγῃ-ται (ἀναιρήται, ἀνατεκνάζηται), ἐνταῦθα δὲ = ὁ εὐκόλως δυνάμενος νὰ ἀποδειγμῇ, εὐαπόδεικτος (πρόβλ. καὶ σελ. 22, α').

εἰ—διαφθείρω—χρῆμ] = εἰ ἀληθεῖς ἦν ὅτι—διαφθείρω,—ἔδει. Ταῦτα λέγει σγέδον καὶ ὁ Ισοράτης (Ἀντιδ. § 240—1).

εἴτε τινὲς — εἰ δὲ] μετὰ τὸ εἴτε ἐτέθη τὸ εἰ δέ, μεταδῆθεντος τοῦ λόγου εἰς ἀνεξάρτητον διὰ τὴν πολλὴν ἀπομάκρυνσιν ἔνεκα τῶν παρενθέσεων, πρόβλ. καὶ σελ. 40, γ' «καὶ εἴτε μηδεμίᾳ αἰσθησίᾳ ἐστιν — εἰ δ'

αὐτὸν ἀποδημῆσαι ἐστιν ὁ θάνατος». Ο δὲ Hirschig γράφει μετά τινος γειρογράφου «εἴπερ», ὁ δὲ Fischer «εἰ γε» ἀντὶ τοῦ «εἴτε». τέοις οὐσιῶν] = ὅτε ἥσαν νέοι.

ἄραβαιρτας] δηλ. εἰς τὸ δικαστήριον (πρόβλ. σελ. 17, δ').

κατηγορεῖν καὶ τιμωρεῖσθαι] ὁ Hermann διελέγει τὸ «καὶ τιμωρεῖσθαι» Τούναντίον δὲ ὁ Bekker, Stallbaum, Wohlrab καὶ πολλοὶ ἄλλοι τηροῦσι μὲν τὸ ἐνταῦθα τιμωρεῖσθαι, παραλείπουσι δὲ τὸ ἐπόμενον (πρόβλ. καὶ Wb. in Fleckeiseni annal. 1876 p. 122). 'Ἐννοητέον δὲ τὸ «έμε». .

καὶ ἄλλον [τοὺς] προσήκοντας] ὀδειλίσαμεν τὸ τούς, διότι μετὰ τοῦ ἀρθρου ὅφειλε νὰ εἶναι «καὶ ἄλλον τῶν προσηκόντων» πρόβλ. καὶ ἄλλον τῶν οἰκείων» (σελ. 34, γ') ἢ «καὶ <τοὺς> ἄλλον τὸν προσηκόντα». Τὸ δὲ προσήκων = συγγενής, πρόβλ. «Ησύχ.» «προσήκοντες», συγγενῆς (ἐν λ.). ὅρα σελ. 34, 6'.

νέπ' ἔμοι τι κακὸν ἐπεπόθεσαρ οἱ οἰκεῖοι] εἶναι παθητ. τοῦ κακοῦ τι ποιῶ τινα, πρόβλ. καὶ «κακόν τι ἐργάζομαι τινα» (σελ. 25, ε'). 'Ἐνταῦθα τὸ ἐνεργητ. = εἴπερ ἔγω τι κακὸν ἐπεποιήκειν αὐτῶν τοὺς οἰκείους.

μεμρῆσθαι] ἔξαρτάται ἐκ τοῦ χρῆμ. Σημαίνει δὲ τὸ ἐνταῦθα μεμρῆσθαι οὐχὶ τὸ μηνικακέν, ὡς τινες νομίζουσιν, ἀλλὰ τὸ μείσαν ποιεῖσθαι τοῦ κακοῦ, ὃ ἐποίησα ἔγω τοὺς οἰκείους αὐτῶν.

πάρεισιν—έργανθοῖ] ἔρματα στάσεως σημαντικὰ συντάσ. μετ' ἐπιρρ.

κινήσεως καὶ ἀντιστρόφως κινήσεως σημαντικὰ μετ' ἐπιφρ. στάσεως, ὅταν πρὸς τὴν στάσειν προσσημαίνηται καὶ ἡ κίνησις καὶ ἀντιστρόφως, πρόδλ. «οὐδεὶς ἐπιχωριάζει — 'Αθήναζε» (Πλάτ. Φαεύδ. 57, α') καὶ «ἐνταῦθα μὲν οὐκ ἔσται» ('Απολ. σελ. 36, γ'). Περὶ δὲ τοῦ ἑτανθοῦ ὄρα σ. 48, δ'.

[Κρίτωρ] ὁ γνωστός ἐκ τοῦ ὄμωνύμου διαλόγου τοῦ Πλάτωνος. Οὗτος κατὰ Σουΐδαν ἐδίδου τῷ Σωκράτει τὰ πρὸς γρείαν πάντα καὶ 'Απολογίαν Σωκράτους ἔγραψεν (σελ. 627, 6').

[ἡλικιώτης καὶ δημόσης] παρὰ τοῖς 'Αττικοῖς λέγεται ἀνευ τῆς σὸν προθέσεως τὸ δημόσης, ἡλικιώτης, πολίτης, στασιώτης καὶ φυλέτης, ἀλλ᾽ ὅμως συνέργηθος, συνθιασώτης, συμπότης (πρόδλ. Θ. Μάγιστρ. 96, 3. 292, 13. Φρύνιχ. 471), συμφοιτηής, συμμαθητής (Βενν. 'Ανεκδ. 64, 19 καὶ 116, 1).

[Κριτοβούλον] νίος τοῦ Κριτωρος, γνωστός ἐκ πολλῶν τοῦ Ξενοφῶντος χωρίων ('Απομ. Α', γ, 8—13, Β', Γ', 4—39. Συμπ. 6', 3—6. Οἰκον., ἔνθα εἶνε κύριον τοῦ διαλόγου πρόσωπον) καὶ τοῦ Πλάτωνος (Φαεύδ. 59, 6'. Εὔθεδ. 271, 6'. 306, δ').

[Ανσαρίας ὁ Σφήντιος] οὗτος ἀλλαγόθεν δὲν εἶνε γνωστός, ἵνα δὲ πατήρ Λισχίου τοῦ Σωκρατικοῦ, γράφαντος 7 διαλόγους περὶ φιλοσοφίας (Διογ. Λαζέρτ. Β', 60 κ. ἔ.), ὃν τρεῖς διεσώθησαν ἐκδοθέντες ὑπὸ Fischer. Σφηνττός δὲ εἶνε δῆμος τῆς 'Ακαμαντίδος φυλῆς (Σουΐδ. σελ. 998, 6' καὶ Ησύγ. λ. Σφήντιοι).

'Αρτιφῶν ὁ Κηφισιεὺς] οὗτος ἀλλαγόθεν δὲν εἶνε γνωστός, ὅφελει δὲ νὰ διακρίνηται 'Αντιφῶντος τοῦ Ραμουνούσιου τοῦ γνωστοῦ ἥρητορος (Θουκ. Η', 68. Πλάτ. Μενέξ. σ. 236, α'). Σουΐδ. 422, 6') καὶ τοῦ 'Αντιφῶντος τοῦ Πυριλάμπους (Πλάτ. Παρμ. 127, α'). Ή δὲ Κηφισία δῆμος τῆς 'Ερεχθίδος φυλῆς. Ὡν δὲ πατήρ τοῦ 'Επιγέρους, ὃ τινι παραπινεῖ δὲ Σωκράτης ἀμελοῦστι τοῦ σώματος (Ξεν. 'Απ. Γ', 16', 1), πρόδλ. καὶ Πλ. Φαεύδ. 59, 6'.

[ἄλλοι τοίνυν οὗτοι] μεταδοίνει ἐκ τῶν πατέρων ἐπὶ τοὺς ἀδελφούς. Τό δὲ τοίνυν = porro, praeterea (Engelh.)· πρόδλ. τὸν Stallbaum εἰς Πολ. Η', 564, ε'. Ο δὲ Heindorf εἰκάζει νὰ γραφῇ «ἄλλοι τε ἑτανθοῦ», ὃν κτλ.

ἐρ ταύτῃ τῇ διατριβῇ] εἶνε ἑηματικὸν οὐσιαστικὸν τοῦ διατρίbeir, πρόδλ. «μετ' ἐμοῦ γαίρουσι! τινες πολὺν γρόνον διατρίβοντες» (σ. 33, 6') = ἐν ταύτῃ τῇ ἀνατροφῇ μετ' ἐμοῦ.

[Νικόστρατος — Παραλος — Alar-

[τόδωρος]] ἀλλαγόθεν δὲν εἶνε γνωστοί. Θεοζοτίδον] ὁ Θεοζοτίδης δὲν εἶνε ἀλλαγόθεν γνωστός, ὃ δὲ τύπος φερόμενος καὶ παρὰ Δημοσθένει (κατὰ Μειδ. 59 καὶ C.I.A. II, 944, 1, 39) ἐγένετο ἐκ τοῦ Θεοσοτίδης κατὰ μεταβολὴν τοῦ σδ εἰς ζ (πρόδλ. Αθήναζε = 'Αθήνασδε, κτλ.), πρόδλ. καὶ Θεόζοτος (C.I.A. II, 467, 152, 11) = Θεόσδοτος.

[Θεόδοτος] οὗτος ἦν μαθητής τοῦ Σωκράτους, ἀποθανὼν δὲ δὲν ἡδύνατο νὰ παρακαλέσῃ τὸν ἀδελφὸν

Νικόστρατον νὰ μὴ κατηγορήσῃ τοῦ Σωκράτους μηδὲ κατ' αὐτοῦ μαρτυρήσῃ.

ἐκεῖνός γε] = ἐκεῖνος τούλαγχιστον, τὸ δὲ ἐκεῖνος περὶ ἀποθυνόντος.

καταδεηθείη] = δεηθεὶη καὶ τοῦ ἵνα μὴ γένηται τι (ὅρα σελ. 35, γ') = deprecari.

Θεάγης] μαθητὴς τοῦ Σωκράτους γνωστός ἐν τοῦ ὄμωνύμῳ διαλόγου τοῦ Ψ. Ηλάτωνος, ἐν ᾧ καὶ ὁ πατὴρ Δημόδοκος διαλέγεται τῷ Σωκράτει.

Ἄδειμαντος] ἀδελφὸς τοῦ Ηλάτωνος καὶ Γλαύκου, οἵτινες οἵοι τοῦ Ἀρίστωνος, μνημονεύεται δὲ καὶ ἐν ἀργ. τῆς Ηολιτείας (σελ. 327, γ') καὶ ἐν ἀργ. τοῦ Παρμενίδου (σελ. 426, α').

οὗτοι Ηλάτων] ἐντεῦθεν φαίνεται ὅτι ὁ Ηλάτων παρῆν ἐν τῇ ἀπολογίᾳ τοῦ Σωκράτους, ὅτε δὲ ὁ Σωκράτης ἔτελεύτη ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ πιῶν τὸ κάνειν, ὁ Ηλάτων ἀσθενῶν ἀπῆν (Φεδ. 59, ε').

Ἀπολλόδωρος] μαθητὴς τοῦ Σωκράτους ἐν Φεδίῳ λίγον ἀριστωμένος τῷ Σωκράτει, διὸ καὶ μαρτυκὸς ἐκαλεῖτο (πρὸ δὲ καὶ 38, 6'. Φεδ. 59, 6'. Ηρωτ. 310, α'. 328, 6'. Ξεν. Λπορ. Γ', ει', 17. Απολ. 28. Διογ. Λαζερτ. Β', ε', 16. Λίλιαν. Ήοιζ. Ιστ. Α', 16).

μάλιστα μὲρ—εἰ δὲ] συγγόνη εἶνε τὸ «μάλιστα μὲρ—εἰ δὲ» καὶ «εἰ δὲ μὴ» καὶ τὸ «μάλιστα μὲρ—δέ», δι' οὗ σημαντέται ὅτι «τὸ κάλλιστον ἔστι τοῦτο (πρὸ πάντων μέν, εὐγῆς μὲν ἔργον ἔστιν) — εἰ δὲ μή», πρὸ.

«μάλιστα μὲρ ὅπως μὴ ἐγγενήσεθον, ἂν δὲ ἐγγένησθον, δύνατος ὅτι τάχιστα — ἐκτετμήσεσθον» (Πλ. Πολ. 564, γ') καὶ «μάλιστα μέρ, εἰπη δύνατόν ἦν, ἔργῳ βελτίους αὐτοὺς ποιεῖν, εἰ δὲ τοῦτο μὴ ἐγγωρεῖ» (Πλ. Σοφ. 246, δ'). "Ορα Γ. Ζην. Συντ. § 395, 3. Κανν. Γραμ. § 577, 5.

Μελητορ μάρτυρα] τὸ ἔπης ἐγράψη (τὸν) Μελητον παρασχέσθαι ἐν τῷ ἔαυτοῦ λόγῳ τινὰ τούτων μάρτυρα.

εἰ δὲ τότε ἐπελαθετο] δηλ. Μέλητος παρασχέσθαι ἐν τῷ ἔαυτοῦ λόγῳ τινὰ τούτων μάρτυρα. Τὸ δὲ τότε = ὅτε ἔλεγε τὸν ἔαυτοῦ λόγον καὶ ἔμοις.

ἔγῳ παραχωρῶ] ἐννοεῖται ὡς ἀντικείμ. τὸ ἔμοιρον ὕδωρ. Τὸ δὲ ὕδωρ λαμβάνεται πολλάκις ὥντι τοῦ γρόνος, διάτι ὁ γρόνος τῶν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου γενομένων ἀγορεύσεων ἐμετρεῖτο διὰ τοῦ ἐν τῇ κλεψύδρᾳ θύσιος. "Οθεν συγνόν τὸ φέρ τῷ ἔμῷ ὕδατι εἰπάτω" (Δημ. 19, 57), «δειξάτω» (Δημ. 18, 139), «εἰλεγχάτω» (αὐτ. 50, 2) ἢ «έπι τοῦ ἔμῳ ὕδατος μαρτυρησάτω» (αὐτ. 57, 61) καὶ «ἄρ εγχωρῆ τὸ ὕδωρ» (αὐτ. 44, 45). Κακῶς ὁ λεξιογράφος Ραφε τὸ ἐνταῦθα παραχωρῶ ἐρμηνεύει διὰ τοῦ ἐπιτρέπεια, στέργω.

εἴ τι ἔχει τοιδύτορ] δηλ. λέγειν. τούτον] δηλ. τοῦ ἔχειν αὐτὸν τοιδύτον τι λέγειν.

πᾶτε τοντραρτίον] = δλως τούναντίον (ὅρα σελ. 25, 6').

πάττας κτλ.] ἐπεξήγησις τοῦ «πᾶτε τοντραρτίον».

τῷ—κακὰ ἔργαζομέρῳ] αἱ σύναρ-

θροι μετοχαὶ σημαίνουσιν εἰρωνεῖαν, πρὸς. «Μέλητος Ἰσαὼς πρώτον μὲν ἡμᾶς ἐκκαθαίρει τοὺς τῶν νέων τὰς βλάστας διαφθείροντας, ὡς φησι» (Πλ. Εὐθύν. 3, α').

Αὗτοι μὲν γὰρ ὁ γὰρ αἰτιολογεῖ οὐπονοούμενην πρότασιν τήνδε: «τοῦδε (τὸ εὑρήσειν πάντας ἔμοις ἐτοίκους βοηθεῖν) ἀποδείκνυσι τὸ ψεύδος τῶν ἐμῶν κατηγόρων».

τάχ' ἄρα λόγοι ἔχοντες βοηθοῦντες] ὅρα σελ. 31, 6' περὶ τοῦ λόγου ἔχειν, τὸ δὲ βοηθοῦντες = εἰ βοηθοῦσιν. Οἱ μαθηταὶ τοῦ Σωκράτους εἶχον λόγον νὰ βοηθῶσιν αὐτῷ, ἵνα μὴ φαίνωνται ὅτι εἴνει διεφθαρμένοι ἀκολουθήσαντες τοῖς παραγγέλμασιν ἀνθρώπους ἀτεθοῦς καὶ διεφθαρμένους.

οἱ τούτωρ προσήκορτες] κατ' ἐπεξῆγησιν διορισμός, τὸ δὲ προσήκων (συγγενῆς) συντάσσεται δοτικῆ, ἐνταῦθα δὲ ἀντὶ οὐσιαστικοῦ πείμενον συντάσσεται γενικῆ (ὅρα Schaeff. εἰς Κορίν. Γρηγ. σελ. 138—139, 217, 812. Λοδέαν. εἰς Αἴαντ. 358), πρὸς. «τῶν προσηκόντων τῷ τελευτήσαρτι» (Πλ. Νόμ. 868, 6'), ἀλλὰ καὶ «τοὺς προσήκορτας τοῦ τελευτήσαρτος» (αὐτό.) καὶ «βασιλέως προσήκορτές τινες» (Θουκ. Α', 128, 5), πρὸς. καὶ «οὐ μόνον οἱ προσήκορτες τούτῳ, ἀλλὰ καὶ οἱ προσήκορτες τούτου» (Θωμ. Μάγιστρο. σελ. 288, 3).

βοηθοῦντες ἔμοι] διότι βοηθοῦσιν ἔμοι.

ἀλλ' ἦ] πρὸς. σελ. 20, 6'.

ἔντισσας—ἀληθεύοντι] ὅρα σελ. 21, 6'. Τινὰ τῶν γειρογράφων ἔχου-

σιν ἀντὶ τοῦ «ἀληθεύοντι» τὸ «ἀληθῆ λεγοντι», ὅπερ φαίνεται σχόλιον ὄν.

Κεφ. 23. Εἰερ δῆ] διὰ τούτων (πρὸς. σ. 18, ε') μεταθαίνει εἰς τὸν ἐπιλογὸν, συγκλείσας τὴν ἀπολογίαν.

σχεδόν ἔστιν] καὶ τινὰ τῶν γειρογράφων «σχεδόν τι ἔστι». Ἡ ἀναφορικὴ πρότασις εἶνε κατηγορούμενην = τὰ δέ τοι ἔμοις δυνάμενα λεγθῆναι πρὸς ἀπολογίαν ἔστι σχεδὸν ταῦτα.

ἀραγμηθεῖς ἔαντοῦ] = εἰ ἀναγνηθεῖσίν ἔχουσι. Μεταξὺ τῶν δικαστῶν οὐαὶ πηδρογονούς βεβαίως καὶ τινες δικασθέντες μέν, ἀλλ' ἀθωθέντες, ἀφ' οὗ μετεγειρίσαντο δεήσεις καὶ ἴκεστας, ἀτινα ὁ Σ. περιφρονεῖ.

εἰ — ἐδεήθη — σπουδῶν] ὁ εἰ εἴνει οὐγὶ ὑποθετικός, ἀλλ' ἐρωτηματικός, ἔχειται δὲ ἐκ τοῦ ἀγρανακτήσαντο (ὅρα Γ. Ζητ. Συν. § 576, 2, σημ. 2).

ἐλάττω τοντονὶ τοῦ ἀγῶνος ἀγῶνα ἀγωνιζόμενος] ταῦτα λέγονται κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν μεγίστην τοῦ Σ. δίκην, ἐν τῇ προέκειτο περὶ ζωῆς καὶ θανάτου. Ἐνταῦθα δὲ διάρκει καὶ παρήγησις τριῶν ὄμοιχων λέξεων (ὅρα καὶ σελ. 34, γ' καὶ 39, 6') = δικαζόμενος δίκην ὀλιγώτερον ταύτης ἐπικίνδυνον.

ἰκέτευσε τοὺς δικαστὰς] ὁ νόμος ἀπηγόρευε τὰς ἴκεστας τὰς πρὸς τοὺς δικαστὰς καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα ἐπραττον ἐν Λαζήναις οἱ κατηγορούμενοι ἵνα κινήσωσι τὸν ἔλεον τῶν δικαστῶν (Ἀριστοτ. Πρητ. Α', 4 σ. 1354, α'. Αριστοφ. Σφ. 563—5. Πλ. 382—384. Δημ. 24, 99 καὶ 186. Ὁρος ηλιαστῶν Δημ. 24,

149). Λί τοιαῦται δ' ἵκεσθαι πολλάκις κατόρθουν νὰ ἀθρόωνται οἱ ἀδικοῦντες (Ψ. Ξεν. Ἀπολ. § 4). «Ο Σωκρ. δὲ οὐδὲν τῶν εἰωθέων ἐν τῷ δικαστηρίῳ ηθέλησε περὶ τοὺς νόμους νὰ ποιῆσῃ, ἀλλὰ προετίμησε μᾶλλον τοὺς νόμους ἐμμένων ν' ἀποθάνη ἢ παρανομῶν νὰ ζῇ» (Ξεν. Ἀπ. Δ', δ', 4 Cicer. de or. I, 54. Tusc. I, 29. Quint. IV, 1, 5).

παιδία τε αὐτοῦ] ὁ Heller «τὰ αὐτοῦ».

ἀραβιθατάμενος] ὅρα σελ. 18, δ'. *ἴτα ὅτι μάλιστα ἐλεηθείην*] ὁ Hirschig ὅδειλύει τὰς λέξεις ταύτας, πρᾶλ. δὲ Deuschle in Fleckiseni annal. 1860 p. 500.

ἔγὼ δὲ οὐδὲν ἄρα τούτων] τὸ ἄρα (=φυσικῷ τῷ λόγῳ, ὡς ὅπειλε νὰ προσδοκᾶται) σημαίνει πρᾶξιν περὶ προσδοκίαν συμβάσαν, πρᾶλ. «πολλὴ μεντάν με φιλοψυχίᾳ ἔχοι, εἰ οἵτις ἀλλόγιστος εἰμι—ἄλλοι δὲ ἄρα αὐτὰς οἴσουσι βραδίως» (σ. 37, γ'). Παραδείγματα τῆς σημασίας ταύτης συνέλεξεν ὁ Heindorf ἐν τῷ Φιλόνῳ (σελ. 68, α'), πρᾶλ. καὶ Ηλ. Κρήτ. 50, ε'. 46, δ'. 51, α'. Ηλ. 600, δ'. 445, α' (Stallb.).

καὶ ταῦτα κινδυνεύειν] = καὶ μάλιστα ἐν φιλίῳ. «Ο Σωκράτης ἤγωνίζετο τὸν περὶ ζωῆς ἢ θυνάτου κινδυνον.

ώς ἀρ δέξαιμι] διεργάζει τὸ «τὸν ἔσχατον κινδυνον» (πρᾶλ. 30, δ') = ὡς ἂν δέξαιμι κινδυνεύειν τὸν ἔσχατον κινδυνον, οὗτος δὲ δὲν ἐνομίζετο οὐδὲ τοὺς Σωκράτους κακούν (σ. 37, δ').

έρροήσας] = εἰ ἐννοήσειν. Διὰ τοῦ

«έρροήσας ταῦτα» ἐπανάλαμβάνει τὴν ἐννοίαν τοῦ «ἀραιμησθεῖς ἑαντοῦ».

αὐθαδέστεροι] μεθ' ὑπερφανίας (περιφούνησεως) μετέπονος τοῦ δέοντος καὶ μετ' ἀδιαφορίας προς ἀθέμασιν τοῦ ὑποδέκου καίπερ ὀθόφου, διότι δὲν ἔξηγήσατο τὴν ἐπιτίκειαν τῶν δικαστῶν.

αὐτοῖς τούτοις] οὐδετ. γένους = δι' αὐτὰ ταῦτα.

θεῖτο ἄρ—τὴν ψῆφον] = θεῖη ἄν τὴν ἑαυτοῦ ψῆφον, Φηρίσαιτο ἄν (πρᾶλ. Ηλ. Ηρωτ. 330, γ'. Νόρ. 674, α').

οὐδὲως] δηλ. αὐθαδέστερον καὶ μετ' ὄργης ψηφιζόμενος.

οὐδὲ μέτιῶ] = οὐ πιστεύω, οὐ παραδέχομαι (ὅρα σελ. 18, δ').

εἰ δ' οὖν] δηλ. τις ἐμῶν οὖτως ἔγει. Εἶναι ἐπανάληψις.

ἐπιεικῆ] = πρόστρυχ, κατάλληλα, δὲ Ραρό έρμηνει διὰ τοῦ μέτρα.

ἄρ μοι δοκῶ λέγειν λέγων] ὁ ἄρ ἀνήκει τῷ λέγειν = «δοκῶ μοι λέγειν ἀν ἐπιεικῆ» = «δοκῶ μοι δὲ τι λέγοιμι ἀν ἐπιεικῇ πρᾶσι τοῦτον, εἰ λέγοιμι δὲ τι πελά.». Εἶναι δὲ παράγγησις τὸ «λέγειν λέγων». «Τι πάρχει καὶ γραφὴ λέγειν λέγων»,

μέρι πον] = μὲν βεβαίως. Τότε ἀόριττον ποὺ συνήθως μὲν λέγεται ἐπὶ πραγμάτων ἀβεβαίων = νομίζω, ἄν μὴ ἀπατῶμει, τιθέται δὲ καὶ ἐπὶ πραγμάτων βεβαιοτάτων, πρᾶλ. «ταυτότημος; τέμνει πον τομεῖ καὶ σμιλή» (Ηλ. Αλκ. Α', 129, γ') καὶ «τηγάρ πον θετεραίη δεῖ με ἀποθηγεστιν» (Ηλ. Κρήτ. 44, α'). Buttman. Plat Dial. IV Meno etc.

p. 226. Ἀσωπ. Π. Β', σελ. 176, § 145. Βίγερ σελ. 446.

τοῦτο αὐτὸ τὸ τοῦ Ὁμήρου δηλ. ἐστίν, εἶνε δὲ τὸ (ἐν Ὁδυσ. Τ. 163) «οὐ γὰρ ἀπὸ δρυὸς ἐσσι παλαιράτον οὐδὲ ἀπὸ πέτρης» (πρᾶθ. καὶ Ἰλ. Χ, 126), ὥπερ εἶνε παροιμιῶδες (πρᾶθ. Ἡσιόδ. Θεογ. 35. Πλ. Φαιδρ. 275, 6'). Οἱ ἄνθρωποι τὸ παλαιὸν ἐνόμιζον δὲ τὸ ἀπὸ δρυῶν καὶ λιθῶν ἔγεννωντο. Ὁ Σωκράτης δὲ λέγει δὲ αὐτὸς δὲν ἔγεννηθη ἐκ τῶν πρώτων ἐκείνων στοιχείων, ἀλλ' ἐξ ἀνθρώπων, οὗ ἔνεκκ ἔχει καὶ συγγενεῖς. Οὐχὶ ἀλλως ἐκλήπτεον τὸ τοῦ Πλάτωνος γωρίον «ἢ οἵτινες ἐκ δρυὸς ποθεν ἢ ἐκ πέτρας τὰς πολιτείας γίγνεσθαι ἀλλ' οὐχὶ ἐκ τῶν ἡθῶν τῶν ἐν ταῖς πόλεσιν» (Πολ. σ. 544, 8'). Ἐν Ἀθηνᾷ (Τόμ. Ε', σ. 140—142) κακῶς ἔρμηνεται διὰ τοῦ «ἀπὸ δρυὸς ἐτράφη» διότι κατ' ἀρχαῖον σχολιαστὴν τοῦ Ὁμήρου «οἱ παλαιοὶ ὑπελαμβάνον τοὺς πρὸ ἔσωτῶν ἐκ δρυῶν καὶ πετρῶν γεγενῆσθαι διὰ τὸ τὰς τικτούσας εἰς τὰ στελέχη καὶ σπῆλαια ἐκτιθένται τὰ παιδία». Οἱ δὲ Κόρητος (Mnem. 1860 p. 359) ὀδελέπονται τὸ «ἄλλ' ἐξ ἀνθρώπων».

Ωστε καὶ οἰκεῖοι μοι εἰσὶ καὶ νιεῖς] οὐτως ἐγράψαμεν, ὑπαρκτικοῦ ὄντος τοῦ εἰσὶ καὶ οὐχὶ συνδετικοῦ, ἀντὶ τοῦ «μοι εἰσιν». Οἱ δὲ πρῶτος καὶ εἶνε ἐπιδοτικός = οὐ μόνος ἐγὼ εἰμι, ἀλλὰ καὶ οἰκεῖοι εἰσὶν ἐμοὶ. Οἱ δὲ δεύτεροι καὶ συνάπτει τῷ γενικῷ οἰκεῖοι τὸ μερικὸν νιεῖς, πρᾶθ. «πρὸς τοὺς Πελοποννησίους καὶ τοὺς ἀστυ-

γείτονας» (Θουκ. Α', 80, 3) καὶ «τῶν ἀνθρώπων καὶ Λακεδαιμονίων» (Θουκ. Ε', 112, 2). Ἀντιστρόφως δὲ ἀλλοτε διὰ τοῦ καὶ συνδέεται τὸ δόλον πρὸς τὸ μέρος, «τῷ Πάργῃ καὶ τοῖς Ἀθηναῖσι» (αὐτ. Γ', 33, 2). Τούτης τοις πάργης εἶναι τὸ πάργης πάργη, ἣν δέχεται ὁ Stallbaum καὶ ὁ Wohlhab.

νιεῖς—τρεῖς] οἱ τρεῖς οἵτινες τοῦ Σωκράτους εἶνε ὁ Λαμπροκλῆς, ὅστις ἐνταῦθα λεγόμενος μειράκιος (14—21 ἐτῶν σελ. 18, γ'), ἀλλαχοῦ δὲ (ἐν Φαίδων 116, 6') μέγαρος, εἶνε ὁ πρεσβύτερος τῶν ἀλλῶν, ὃν ἐλέγεται ὁ Σωκράτης ὡς γαλεπαίνοντα τῇ μητρὶ (Ξεν. Ἀπομ. Β', 6', 4—14), οἱ δὲ δύο ἀλλοι ἦσαν παιδία (1—7 ἐτῶν. Ηελοῦδ. Β', 4), ὁ Σωφρονίσκος καὶ ὁ Μενέξενος, οἵτινες ἀλλαχοῦ (ἐν Φαίδων 116, 6') λέγονται μικροὶ (πρᾶθ. καὶ Διογ. Λαζέρτ. Β', ε', 10). Τοὺς οἵτινες τούτους ὁ Σενέκας (Epist. 101) ὄντας ὄμοιοτέρους τῇ μητρὶ ἢ τῷ πατρὶ λέγει ἀπαιδεύτους.

ἄλλ' ὅμως οὐδέπερ — δεήσομαι] ἡ ἀρνητικὴ ἀντίκειται τῷ δεήσομαι, ἣν ὁ λέγων Θηρευεν ἐν τῷ «οὐδέπερ», φειλε δὲ νὰ εἴπῃ ἀκριβεστέρον ὡδεῖς· «ἄλλ' ὅμως οὐ δεήσομαι ἐμῶντά πουγηρίσασθαι ἀναβιβασάμενος δεῖρος τινα αντίων». Ηαραδείγματα τοιαῦτα συνέλεξεν ὁ Stallbaum ἐν τῷ Ηλ. Φιλήθῳ (σελ. 17, 6').

ἀποφηρίσασθαι] συντάξεσται γενικῇ ὡς τὰ γωριστικὴν ἔννοιαν ἔγοντα, ἀρισταμαῖ τιος, ἀπογρήψω τινὸς κιτ., καὶ εἶνε ἀντί-

θετον τοῦ καταψηφιζομαι τιρος, πρόδλ. «ξυμβουλεύω μὴ τούτων ἀποψηφισαμένοντος θυμῶν αὐτῶν καταψηφίσασθαι» (Λυστ. 12, 91 πρόδλ. καὶ 6, 37). Σημαίνει δὲ τὸ ἀναιρεῖσθαι τὴν κατά τινος ψῆφον (Βεκκ. 'Ανεκδ. 122, 26), ἀπολύματι τινα διὰ τῆς ψήφου μου, ἀθωῶ (πρόδλ. καὶ σελ. 39, ε').

οὐχ αὐθαδιζόμενος] αἰτιολογικὴ μετογὴ=οὐ ποιήσω τοῦτο αὐθαδιζόμενος. Τὸ βῆμα ἀποθετ. δὸν ἀπαντᾷ μόνον ἐνταῦθον παρὰ τοῖς 'Αττ. πεζολόγοις καὶ ἀπανθαδιζόμενος (σελ. 37, α'), ἄλλως δὲ ἀναπληροῦσθαι διὰ τῆς περιφράσεως «αὐθαδεῖα· χρῶμα» ('Ισονρ. 6, 98) καὶ «αὐθάδως πρόσ τινα ἔχω» (ἐντ. σ. 34, γ'). 'Αντὶ τοῦ αὐθαδίζεσθαι οἱ μεταγνέστεροι ἔλεγον ἀραιδείεσθαι (Φρύνηγ. σελ. 66 καὶ Λοδεῖκ. αὐτόδ.) καὶ αὐθαδιάζεσθαι (Θωμ. Μάργ. σελ. 25, 13)=ἀνατιθῶς προσφέρομαι, μετ' αὐθαδείας καὶ ὑπερηφανίας προσφέρομαι, αὐθάδως (αὐταρέσκως) ἔχω.

ἀτιμάζων]=περιφρονῶν (σ. 49, γ').
ἄλλ.—οὐ μοι δοκεῖ καλὸν] μετὰ τὰς προηγουμένας μετογάς, εἰ καὶ δῆψεις νὰ ἔξενεγύθῃ κατὰ μετογήν, ἐτέθη ἀνακολούθως δι' ἀνεξαρτήτου προτάσσεως.

θαρραλέως ἔχω πρός θύρατον] =θαρρῶ, οὐ φοβοῦμαι τὸν θάνατον, πρόδλ. «τὸ πρός τοὺς πολεμίους θαρραλέως ἔχειν παρῆν» (Ξεν. 'Αν. Β', Τ', 14).

ἄλλος λόγος]=ἄλλοι ζῆτημα (ἄσχετον πρός τὸ παρόν) εἶνε. 'Εννοητέον τὸ ἔστιν, οὗ ὑποκείμ. τὸ «εἰ θαρρα-

λέως ἔχω», πρόδλ. «εἰ μὲν γὰρ μηκρὰ ταῦτα ἔστιν ἡ μηδὲν θυμὸν αὐτῶν ἔμελεν, ἄλλος ἂν εἴη λόγος οὐτοῖς» (Δημ. 9, 16 πρόδλ. καὶ 13, 7 καὶ 18, 44)

πρόδε δ' οὐρ δόξαν] ἡ πρόδε σημαίνει ἀναφοράν, τὸ δὲ δόξαν=ὑπόληψίν.

καὶ ἐμοὶ—καλὸν εἴραι] τὸ ἔξηστον δοκεῖ μοι εἶναι καλὸν καὶ ἐμοὶ καὶ θυμῷ καὶ ὅλῃ τῇ πόλει ποιεῖν ἐμὲ οὐδὲν τούτων» =δοκεῖ μοι οὐχ ἀρμόζειν καὶ ἐμοὶ κτλ., πρόδλ. «οὔτ' ἐμοὶ τοῦτ' ἔστιν οὕτε σοι καλόν» (Σοφ. Φιλ. 1304), εἶνε δοτικαὶ κοινωνικαὶ τοῦ «καλὸν εἴραι»=ἀρμόζειν.

οὐδὲν ποιεῖν] εἶνε πλεονασμός ἀρνήσεως (πρόδλ. σ. 31, ε') ἀντὶ τοῦ «τούτων τι ποιεῖν».

τηλικόρδε ὄντα] κεῖται τὸ τηλικόρδε (ώς καὶ ἐν σελ. 37, δ') ἐπὶ μεγάλης ἡλικίας, ἐν ᾧ πρότερον (σελ. 25, δ') ἐπὶ σμικρᾶς. 'Η δὲ μετογὴ ὄντα καὶ ἔχοντα αἰτιολογικαῖ.

τοῦτο τὸ ὄντομα] =τὴν φήμην, τὸ σοφὸν εἶναι (πρόδλ. σελ. 23, α'). Μετριοφρονῶ δὲ ὁ Σωκρ. κολάζει τοῦτο διὰ τῶν ἐπομένων.

εἴτ' οὐρ—εἴτ' οὐρ] σελ. 27, γ'.
ἀληθὲς—ψεῦδος] μετεγγιρίσατο οὐσιαστικὸν ἀντὶ τοῦ ἐπιθέτου ψευδός, πρόδλ. «τὸ μέν τι αὐτῶν ἀληθές, τὸ δὲ ψεῦδος» (Πλ. Κρατ. 430, α') καὶ πέάν τε ψεῦδος ἐάν τε ἀληθές ἦν' (Εὐθύδ. 272, 6'). Θὰ διέφερε δὲ ἐν ἔλεγε «ψευδές», διότι τὸ κατηγορ. «ψευδές»=μέτοχον ψεῦδους, τὸ δὲ «ψεῦδος»=αὐτόγενη ψεῦδος ('Ασωπ. Π. Β', σελ. 15 § 9). 'Ο

Hirschig γράφει «εἴτε ψεῦδος» (ώς ἐν σελ. 27, γ').

ἄλλ' οὐρ δεδογμένορ γέ ἐστι] περὶ τοῦ «ἄλλ' οὐρ—γε» ὅρα σελ. 27, γ'. Τὸ δὲ δεδογμένορ ἐστὶ δέδοκται παραδεκτὸν νομίζεται, διαδεδομένη ὑπόληψις εἶνε.

τὸ Σωκράτη] ὁ Λαυρεντιακός καθοῖς μετὰ 14 ἄλλων γειρογύραφων ἔχουσι «τῷ Σωκράτει», ἦν γραφὴν δέχεται ὁ Wohlrab παραπέμπων εἰς Πλάτ. Κρήτ. 50, Ε' καὶ Bernhardy Synt. p. 94. Riddell. dig. of id. § 183. "Αλλὰ δὲ γειρογύραφα ἔχουσι «τὸν Σωκράτην καὶ ἄλλα «τῷ Σωκράτῃ».

διαφέρειν τινὶ τῷ πολλῷ ἀρθρώπωρ] τὸ τινὶ γένους οὐδέτερου. Οἱ Hirschig ὀδειλίζει τὸ «ἀρθρώπωρ». Κατὰ Κόδητον (Nov. Lect. p. 444—5) τὸ διαφέρω τινὸς δέχεται καὶ δοτικήν, ὅταν εἶνε μόνον οὐσιαστικόν, ὡς «ὑμῶν οἱ δοκοῦντες διαφέρειν εἴτε σοργίᾳ εἴτε ἀιδρείᾳ εἴτε ἄλλῃ ἡτιοῦρ ἀρετῇ» (σελ. 35, α'), αἰτιατικὴν δέ, ὅταν εἶνε μόνον ἐπιθέτον ἢ ἀντωνυμία, ὡς «οὗτοι γνωτικῶν οὐδὲρ διαφέρουσιν» (σελ. 35, 6'). Αὕτη εἶνε ἡ καθολικὴ γρῆσις, φέρεται δὲ καὶ ἡ δοτικὴ ἐξ ἐπιθέτων ἢ ἀντωνυμιῶν, ὡς «τούτῳ διαφέρω» (σελ. 29, 6'. πρβλ. καὶ Ξεν. Οἰζ. id', 10. Ηέρ. ζ', 3), τινὶ (Ξεν. Ηέρ. α', 7), ἢ τῷ (Πλάτ. Εἰδούρρ. 4, ε') ὅλῳ καὶ πατὶ (Πλ. Πολ. 469, γ'), κτλ. 'Αντὶ δὲ τῆς δοτικῆς οὐσιαστικοῦ τιθέται καὶ ἡ αἰτιατ. μετὰ τῆς εἰς, ὡς «οἱ διαφέροντες εἰς ἀρετὴν» (σελ. 35, α').

τοιοῦτοι] δεύτεροι καὶ ἵκετεύοντες τοὺς δικαστάζουσι.

αἰσχρόρ ἀτ εἴη] ὀδειλίζει τὰς λέξεις ὁ Κόδητος (Mnem. 1860 p. 359) εἴρακα] αὕτη εἶνε ἡ δρῦη γραφὴν, ἥτις κυρουδίται ὑπὸ τοῦ μέτρου (Άριστορ. Νεφ. 767. Ὁρν. 573. Θεσμ. 33. Ηλ. 98. 1045. Δαμόξ. παρ' Αθην. Α', σελ. 15, ε'). ὅρα καὶ Stahl Quaes Gr. 2 σελ. 59 Herwerd. Stud. ad Thucyd p. 120. Εννοητέον τὸ «ὅντας».

ὅταν κρίνωνται] = δικάζωνται. Ο δὲ Schmelzer μὴ στίζων πρό αὐτοῦ ἐκλαμψάνει = ἔρακα ὅταν τινὲς κρίνωνται.

δοκοῦτας μέρ τι εἴραι] = μέγατι, δηλ. πρὸ τῆς κρίσεως, πρβλ. «καὶ ἐάν δοκῶσι τι εἴραι μηδὲν ὅντες» (σελ. 41, ε'). Επεξηγησίς. Κανᾶς ὁ Stallbaum ἔρμηνει τὴν μετογὴν ἀναφορικῶς.

θαυμάσια] = παράδοξα (σελ. 40, α') Εννοητέον δὲ τὸ ἐν τῇ κρίσει αὐτῷ.

ώς δεινόρ τι οἰομέροντες πεισεσθαι] τὸ ὡς σημαίνει ὑποκειμ. αἰτιατοῦ διάτινον τοιμῆσοντες διεινόν τι θὰ πάθωσιν, εἴναι οὐ καποθάνωσιν. Συντομώτερον οὐ καὶ τὸ «ώς δεινόρ τι πεισομέροντες». Κανᾶς δὲ ὁ Heindorf συνάπτει τὸ ὡς τῷ δεινῷ μετὰ σημασίας πάντα.

ώσπερ ἀθαράτων ἐσομέρων] τίθεται γενικὴ ἀπόλυτος μετ' αἰτιατικὴν (πρβλ. Stallbaum ἐν Φιλή. 44, γ'), πρβλ. «ώσπερ ἔτερων τούτων κατηγόρων» (σ. 24, 6').

αἰσχύνην τῇ πόλει περιπέτειν] πρβλ. ψ. Δημ. 61, 1 «αἰσχύνην

μᾶλλον ἢ τιμὴν περιέπτοντα τούς τοὺς καὶ «ἀντὶ καλῆς αἰσχύρων (δόξης) τῇ πόλει περιάπτει» (Δημ. 20, 10).

Θωτ' ἄρ τινα καὶ τῶν ξένων ἐπολαθεῖν] = ὥστε τις καὶ τῶν ξένων ὑπολάθοι ἂν. Περὶ δὲ τοῦ ἐπολαθεῖν (= νομίσαι) ὅρα σελ. 20, γ'. Γ. Ζην. Συντ. § 556, 8. Οὐ δὲ καὶ ἐπιδοτικός. Σπανιώτερον δὲ τὸ ἐπολαμβάνω συντάσσεται τῷ ὅτι (Ηλ. Φα?δ. 87, γ').

οἱ διαφέροντες—εἰς ἀρετὴν] = ὅσοι τῶν Ἀθηναίων εἰσὶν ὑπέρτεροι τῶν ἄλλων εἰς ἀρετῆς λόγον. Ἡδύνατο νὰ εἴπῃ καὶ «ἀρετῇ» (πρόδ. 35, α').

τιμᾶσις] = ἀξιώμασι, πρόδ. «οὐδεὶς ἀπελήλαται νόμῳ τιμῶν καὶ ἀργῶν» (Ξεν. Παιδ. Α', 6', 15).

οὗτοι] ἀνανεοῦται δὲ αὐτοῦ τὸ προλεγόθεν ὑποκείμενον (πρόδ. σελ. 19, α').

γνωταιῶν οὐδὲν διαφέρουσι] πρόδ. «παίδων οὐδὲν διαφέροντες» (Ηλ. Κρίτ. σ. 49, 6'). Παραβάλλει δὲ αὐτοὺς πρὸς γυναικας διὰ τὴν δειλίαν αὐτῶν.

οὐτε ἡμᾶς] πρόδ. καὶ «οὐτε ἡμᾶς ἔθιζεν διπορκεῖν οὔτον ὁμᾶς ἔθιζεσθαι» (σελ. 35, γ'). Καὶ γραφή «οὐτε ἡμᾶς», ἣν κανῶς καὶ ὁ Morgensternus καὶ ὁ Hermann ἐπιδοκιμάζουσιν (ὅρα Stallbaum ἐνταῦθο).

καὶ ὄτιοντι εἴναι] ὁ καὶ εἶναι ἐπιδοτικός ἐν τοῦ μεῖζονος εἰς τὸ ἔλασσον = καὶ ὄτιδήποτε ἀρετῆς κεκτῆσθαι, πρόδ. «κανὸν ὄτιον ἦν» (Ηλ. Πολ. 422, ε') καὶ «τοὺς ὄπηον με-

τρίους» (αὐτ. 538, δ'). Ο Schanz κατ' εἰκασίαν τοῦ Heindorf γράψει «όπηοντι εἰ», δὲ Bekker «όπητιοντι εἰ».

ἐρδείκενεθαι] ὅρα σελ. 23, 6'.

τὰ ἐλειτὰ ταῦτα δράματα εἰσάγοντος] ταῦτα λέγονται ἐκ μεταρρύθμισες τῶν δραματικῶν ποιητῶν τῶν εἰσαγόντων εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ θεάτρου δράματα τὸν ἔλεον τῶν θεατῶν κινοῦντα, πρόδ. «ὅταν ἡ Θνέστας ἡ τινας Οἰδίποδας εἰσάγωσιν» (Ηλ. Νόμ. σελ. 838, γ') = τοῦ εἰσάγοντος εἰς τὸ δικαστήριον τὰς συγκινητικὰς ταύτας σκηνάς. Οἱ Ἀττικοὶ δὲ ἀντὶ τοῦ ἐλειτὰ ἔλεγον ἐλειτά, πρόδ. «ἐλειτόρι ἀντὶ τοῦ ἔλεεινόν. Εὔπολις Αἴξιν» (Βενν. Ἀνεκδ. 92, 9· πρόδ. καὶ Σοφ. Φιλ. 4130. Χοιροῦ. παρὰ τῷ Βενν. ἐν Ἀνεκδ. σ. 4368. Λορέκ. εἰς Φρύνιγ. σελ. 87. Κόσητ. εἰς Λυσί. p. VII).

κατάγελαστον] ἡ κατὰ ἔχει ἐπιτακτικὴν σημασίαν.

ἢ τοῦ—ἄγοντος] ὅτελλει τὰς λέξεις ὁ Κόσητος (Mnem. 1860 p. 359).

Κεφ. 24. Χωρίς δὲ τῆς δόξης] τὸ μὲν χωρίς ἔχει προσθετικὴν σημασίαν (πρόδ. Ηλ. Κρίτ. 44, 6') = πρὸς τῇ δόξῃ (Γ. Ζην. Συντ. § 469, 41, 2) τὸ δὲ δόξα = ἡ (κακὴ) γνώμη, ἣν εἴγεν ὁ Σωκράτης περὶ τοῦ ἐνίκητον γρωμένου παρακλήσειν, ὥν τὴν γοητίαν ἐνόρμιζεν αἰσχύρὸν πρᾶγμα.

δεῖσθαι] δηλ. τὸν ἀπολογούμενον ἢ τὸν κατηγορούμενον. Μετὰ τὸ δεῖσθαι δὲ τιθησι καὶ τὴν μετογὴν δεόμενον (πρόδ. σελ. 32, ε' καὶ 31, 6'), τροπικὴν οὖσαν.

ἀποφεύγειν] ἀπολύτως τιθέμενον (σ. 36, α') ή «ἀποφεύγειν τὴν δικηρίην» (σελ. 38, δ') = ἀθωοῦσθαι, πρᾶλ. καὶ τὸ ἐκφεύγειν (Ἀριστοφ. Σφ. 157).

διδάσκειν καὶ πείθειν] οὐχὶ διὰ παρακλήσεων ἀλλὰ διὰ διδασκαλίας δρεῖται νὰ πειθῇ. Μετεγενιρίσατο τὴν κατὰ παράταξιν σύνταξιν ἀντὶ τοῦ «διδάσκοντα πείθειν», πρᾶλ. καὶ Πλάτ. Κριτ. 48, ε'.

ἐπὶ τούτῳ] ή ἐπὶ σημαίνει σκοπόν, διασαφεῖται δὲ τοῦτο διὰ τοῦ «ἐπὶ τῷ καταχαρίζεσθαι», πρᾶλ. «μισθωθῆναι οὐκ ἐπὶ τούτῳ ἔφασκαν» (Ξεν. Ἀν. Α', γ', 3).

κάθηται] λέγεται περὶ τῆς θέσεως καὶ τοῦ προηρισμοῦ τοῦ δικαστοῦ ἐν τῷ δικαστηρίῳ (Ἀριστοφ. Νεφ. 208).

καταχαρίζεσθαι τὰ δίκαια] = παρεκβαίνοντα τὸ καθῆκον ἢ τὴν πίστιν ἀπονέμειν τὰ δίκαια πρὸς γάριν τυνός (πρᾶλ. καὶ Λυστ. 27, 14, Ἰσακρ. 8, 10, Πλάτ. Γοργ. 513, δ', κτλ.), πρᾶλ. «κατηγορήκαμεν ἡμεῖς οὐδὲν οὐδὲν καταχαρισάμενοι τῷ ποιῶν δικαίων» (Δείναρχ. κατὰ Δημ. 105), πρᾶλ. καὶ καταδέουμεν πιος (ἐντ. σελ. 33, ε') καὶ κατακατελῶ (Λυστ. Τ', 3) καὶ καταμελῶ (Ξεν. Ἀν. Ε', 1. Οἰζ. δ', 7), καταδωροδοκῶ (Λυστ. 27, 3), κατακερδαίρω (Ξεν. Οἰζ. δ', 7), καταβλακεύω τι (Ξεν. Ἀν. Ζ', Τ', 22), καταδειλῶ τι (αὐτόθ.), καταπροδίδωμι τι (Λυστ. 20, 6), καταρραφθημῶ τι (Ξεν. Ἐλλ. Τ', ε', 39), κτλ., ἐν οἷς ἡ κατὰ σημαίνει ἀμέλειαν τοῦ καθῆκοντος ἢ παράστασιν

τῆς πλατεῶς (Κόρητ. Νον. Lect. p. 574—5).

οὐχ χαριεῖσθαι] τὰ δρου σημαντικὰ συντάξσει. ἀπαρεμφ. σὺν τῷ μη, ὡς «δρμυματι — μηδέποτέ σοι ἔτερον λόγον μηδένα μηδενὸς ἐπιδείξειν» (Πλ. Φαιδρ. 236, ε'), ἐτέοη δὲ τὸ οὐδ, διότι τοῦτο ἀνήκει τῷ ὁμώμοντε, ἐπιτάξσεται δὲ μόνον γάριν τῆς ἀντιθέσεως, ὡς «ἄξιοιστες οὐκ ἔνυμαχεῖσιν ἀλλὰ ξυναδίκειν» (Θουκ. Α', 39, 2)=οὐκ ἄξιοιστες (ὅρα Ἀσωπ. Π. Β', σελ. 569, 48, α').

οὐδὲ ἂρ δοκῇ αντῷ] δηλ. χαριεῖσθαι.

δικάσσειν κατὰ τὸν τόμον] ὁ δρους τῶν ἡλικιστῶν διεσώθη παρὰ Δημοσθένει (24, 149—151). Αἱ λέξεις καται οὐκρισῶς δὲν περιέχονται ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ κατ' ἔννοιαν «ψηφιοῦμαι κατὰ τοὺς νόμους καὶ τὰ ψηφίσματα τοῦ δήμου καὶ τῆς βουλῆς τῶν πεντακοσίων». Ὁρα καὶ Πολυδ. Η', 122.

ἐπιορκεῖν] ἐν τῷ ἐπιορκος καὶ ἐπιορκεῖν ἡ ἐπὶ σημαίνει τὸ ἐναντίον (ὅρα Γ. Ζην. Συντ. § 448, 4), κακῶς δὲ παρὰ Βιγέριψ (σελ. 629, 6', 16) τὸ ἐπιορκεῖν ἐρμηνεύεται διὰ τοῦ saepius jurare. Ἐννοητέον τὸ ἐπιορκεῖν καὶ ἐν τῷ ἐθίζεσθαι (παθητ.). Περὶ δὲ τῆς κατ' ἀμφότερα τὰ πρόσωπα συντάξεως δρα σελ. 35, 6'.

μὴ οὖν ἀξιοῦτέ με—δεῖν] τὸ ἀξιοῦν ἐνταῦθα = νομίζειν, οἰεσθαι (ὅρα σελ. 22, δ' καὶ σημειώσ. ἐν σελ. 18, δ'), ο δ' Engelhard νομίζει ὅτι οτὸ δεῖν ἐνταῦθα πλεονάζει, διότι τὸ

άκιοντες σημαίνει τὸ ἀπαιτεῖν (postulare)».

[μήτε μήγοῦμαι καλὰ] τὸ μήτε κατὰ σγῆμα οὐπερβατὸν ἀνήκει οὐχὶ τῷ μήγοῦμαι, ἀλλὰ τῷ καλά. Ἐτέθη δὲ τὸ μὴ καὶ οὐχὶ τὸ οὐ ἔνεκα τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶναι, διότι, εἰ ἦν μόνον ἐν, θὰ ἤτοι «Ἄνηγρουμα μὴ εἶναι καλὰ» (πρᾶλ. καὶ σελ. 36, γ').

[μήτε δίκαια] τοῦτο λέγει διὰ τὴν παρεργάτην ἀγθυωπίνων νόμου.

[μήτε δικα] τοῦτο λέγει διὰ τὴν παρεργάτην θείων νόμων γενομένην διὰ τῆς ἐπιφρίτας.

ἄλλως τε μέρτοι νὴ Δία [πάρτως] καὶ τὸ «πάρτως» ὠδέλιστεν ὁ Schanz, ὁ δὲ Stallbaum τὸ «νὴ Δία πάρτως» παραπέμπων εἰς τὸ «ἄλλως τε μέρτοι καὶ κακῶς πεπραγότι» (Ἀριστοφ. Νερ. 1267) καὶ «ἄλλως τε πάρτως καὶ» (Αἰσχύλ. Ηρομ. 636. πρᾶλ. καὶ Ηέρ. 689. Εὑρεν. 726). Φαίνεται δὲ μᾶλλον ὅτι μόνον τὸ «πάρτως» προσῆλθεν ἐκ σηρολίου τοῦ «μέρτου» = καὶ μάλιστα ἀρ' οὖ βεβαίως μὰ τὸν Δία κατηγοροῦμαι: Ήπὸ τοῦ Μελήτου καὶ ἔνεκα ἀτεσθίας.

[γρενγορτα ἐπὸ Μελήτου] εἶνε ὁς παθητ. (=κατηγοροῦμαι): τοῦ ἔνεργ. διώκω (κατηγοροῦ). Ἀμφότεροι δὲ ὅτε φεύγων καὶ ὁ διώκον ἐν τῇ δικαστικῇ γλώσσῃ ἐλέγοντο ἀγωγιζόμενοι (ὅρα Γ. Ζηρ. Λεξ. σελ. 519, 6'). ὅρα σελ. 17, α'.

[Σαρῶς] = προφανῶς.

εἰ πείθομει ἔμδει] δηλ. καταχαρίζεσθαι μοι τὰ δίκαια. Εἶνε δὲ τὸ πείθω ἀντίθετον τοῦ βιάζουμαι τινα,

ποσθ. «πείθομει καὶ βιάζουμεος ἐπὶ τοῦτο» (Ηλ. Ποργ. 517, 6').

τῷ δεῖσθαι] = τῷ δεῖται (δοτ. ὄφγ.).

Θεοὺς ἢ διδάσκομει] ὁ ἢ ἐπανελήφθη (πρᾶλ. σελ. 17, δ').

πολλοῦ δέω οὖτως ἔχειν] οὗτος ἐγράψκεμν εκτὰ Κόδητον (Mnem. 1875 p. 284) ἀντὶ τοῦ «δεῖ». Τὸ δὲ «οὖτως ἔχειν» = θεοὺς οὓς νομίζειν. νομίζω τε] δηλ. θεούς.

ὡς οὐδεὶς τῶν ἐμῶν κατηγόρων] δηλ. νομίζει. "Ολη δ' ή πρότασις = πλειστὸν τῶν ἐμῶν κατηγόρων (πρᾶλ. σ. 28, ε' καὶ Γ. Ζηρ. Συντ. § 537).

καὶ ὑμῖν] ἐνταῦθα τελευτὴν ἡ ἀπολογία, μεθ' ἧν γίνεται ἡ ψηφοφορία τῶν δικαστῶν περὶ τῆς ἐνοχῆς ἢ μὴ τοῦ κατηγορουμένου. Ἐπειδὴ δὲ οἱ δικασταὶ προετίμησαν μετὰ τὴν κατὰ τοῦ Σωκράτους ψηφοφορίαν τὴν θυρότοῦ κατηγόρου προτοθείσαν ποιηῆν, τὸν θύνατον, ὁ Σωκράτης ἔχων τὸ δικαιωμα νὰ ἀντιπροτείνῃ καὶ αὐτὸς ποιηῆν ἔχυτος, διότι ὁ ἀγών ἦν τιμῆσε, ποιεῖται δεύτερον λόγον (κεφ. 25—28), δι' οὓς προτείνει τοῖς δικασταῖς γρηματικὴν ποιηῆν. Οἱ δικασταὶ δὲ ἀκούσαντες καὶ τὴν τοῦ κατηγορουμένου πρότασιν τῆς ποιηῆς, τὴν ἀντιτίμησιν, ἡδύναντο νὰ προσκρίνωσι τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην.

Κεφ. 23. Τὸ μὲρον μὴ ἀγαρακτεῖν — ἄλλα τέ μοι πολλά ἔνμεμβάλλεται] τὸ συμβάλλομαι συντάσσεται συνήθως δοτικῇ προσάσπου καὶ αἰτιατικῇ πράγματος ἢ δοτικῇ προσάσπου καὶ αἰτιατ. μετὰ τῆς εἰς (πρᾶ. Ξεν. Παιδ. Α', 6', 8), ἀλλὰ καὶ ἀπλῆ αἰτιατικῇ, ως «τὸ γάρ μηδὲ

άκοντά τινα ἔξαπατήσαι ή ψεύσασθαι—μέγα μέρος εἰς τοῦτο ἡ τῶν γηρημάτων κτῆσις συμβάλλεται» (Πλ. Πολ. 331, 6'). Ο Σωκράτης καὶ μετὰ τὴν καταδίκην τηρεῖ ἡρεμίαν πνεύματος.

Ἐπὶ τούτῳ τῷ γεγονότι] ὁ Baiter προτιμᾷ νὰ ἐλλείπωσιν αἱ λέξεις αὗται, ὁ δὲ Hirschig τὸ «ὅτι μου κατεψήγισασθε». *

ἄλλα τε—καὶ οὐκ ἀρέτιστο] βραχυλογικῶν εἰρημένον ἀντὶ τοῦ «καὶ τοῦτο ὅτι οὐκ ἀρέτιστο», ἐγένετο δ' ὁ λόγος ὡς ἀνέξαρτητος, πρόδη. «καὶ ωραλόγεις καθ' ἡμᾶς πολιτεύεσθαι, τά τε ἄλλα καὶ παιδας ἐν αὐτῇ ἐποιήσω» (Πλ. Κρίτ. 52, γ'. πρόδη. καὶ Συμπόσ. 220, α'). Τὸ δ' ἀρέτιστον» ἔχει παθητικὴν σημασίαν = οὐκ ἐλπιζόμενον, τὸ δ' «αὐτὸν ἀρέτιστον» = ἐλπιστόν, οὐκ ἀπροσδόκητον.

[τὸ γεγονός] τοῦτο] ὀρειχεῖ τὰς λέξεις ταύτας ὁ Κύρητος (Mnem. 1860 p. 360), ὁ δὲ Schanz ὀρειχεῖ μάρον τὸ «γεγονός».

ἄλλα πολὺ μᾶλλον] ὁ ἀλλὰ ἀντιθίθεται εἰς τὸν μέρη.

ἐκατέρων τῶν γῆρων] δηλ., τῶν καταδικαστικῶν καὶ ἀθωτικῶν.

οὗτοι παρ' ὀλίγοις ἔστεθαι] ἐποκείμενον εἶναι τὸ «ἐκατέρων τῶν γῆρων τὸν ἀριθμόν». Τὸ «παρ' ὀλίγοις εἴται» καὶ «παρὰ πολὺ εἴται» ἔνει πτώσεως ἴσους τῷ «ἔχειν ὄλιγην διαφοράν, ὄλιγον ἀπέγειν» καὶ «ἔχειν πολλὴν διαφοράν, πολὺ ἀπέγειν» (ὅρα Bly. σ. 646). Τὸ δὲ «οὗτοι» διορίζει τὸ «όλιγον» τὸ ἐν τῷ «παρ'

οὐλίγον», πρόδη. «πάντες ἐπὶ σμικροῖς» (σελ. 40, α'). Πληρηματῶς ὑπό τονος ἐννοεῖται ἐν τῷ «ἔσεσθαι» τὸ «κατεψήγισμένον» ἐκ τοῦ προηγουμένου «ὅτι μου κατεψήγισασθε», οὗ ἐνεκάκιον μετανοεῖται ὅτι ἐνόμιζον ὅτι μὲ τὸν ὄλιγας ψήφους οὐκαπεδικάσθημην, ἀλλὰ μὲ πολλάζουν διότι ὥρειτε τούλαχιστον νὰ ἔχει κατεψήγισμένος διὰ τὴν ταυτοπροσωπίαν.

ώς ἔστιν] τὸ «ώς ἔστιν» τιθεται καὶ ἐπὶ βεβαίων μετ' Ἀττικῆς κομψότητος, πρόδη. Jacobs ἐν Πλ. Λάζητι σελ. 188, ε' καὶ Ρουγκήν. εἰς Τίμ. σ. 281 καὶ Bly. σ. 247.

εἰ τριάκοντα μόραι μετέπεισον τῷ γῆρᾳ] οἱ διεκάσαντες τὴν παροῦσαν δίκην δικασταὶ ησαν 500, τούτων δὲ ἐψηφίσαντο κατὰ τοῦ Σωκράτους 281, ὑπὲρ αὐτοῦ δὲ 229, εἰς ταύτας δὲ εἰ προσετίθεντο 31 ψήφου, θεὶς ὁ Σωκράτης διὰ τὸ στρογγύλον τοῦ ἀριθμοῦ λέγει τριάκοντα, οὐαὶ ἀποτελεῖτο ισοψηφία ἐκ 250 ψήφων, ητις ἡμῶν τὸν κατηγορούμενον. Τὸ γηράσιον Διογένους τοῦ Λαερτίου (B', 41) «οὗτον κατεδικάσθη, διάκοσιαὶ ὄγδοοίκοντα μῆτρα πλειστοὶ γῆραις (δηλ., κατεδικάσθη) τῷ πατολυούσῶν» ἢ δὲν ἔχει διγιῶς καὶ ταῖς γραπτίσιν ὅδε: «οὗτον κατεδικάσθη διακοσίαις ὄγδοοίκοντα <μῆτραις, τριάκοντα> μαζὶ πλειστοὶ γῆραις (κατεδικάσθη) τῶν ἀπολυούσων», ἢ ὁ Λαερτίος παρενόησε τὰ πράγματα (πρόδ. B', 42). Τὸ δὲ μεταπέιπτειν = πλειστοὶ γῆραις εἰς τὴν τῶν ἀπολυούσων, εἶναι

δὲ παθητ. τοῦ μεταβάλλειν, πρόλ. «εἰ δὲ μία (ψῆφος) μόρον μετέπεσσεν» (Αἰσχύν. 3, 252). Τινὰ τῶν γειρογράφων καὶ ὁ Λατῖνος μεταφράστης Ficinus ἔχουσι πλημμελῆ γραφὴν «τρεῖς μόραι» (ὅρα Stallbaum ἐντ.).

ἀπεπερεύην ἀγοῦστως ἐγράψαμεν ἀντὶ τοῦ «ἀποπερεύην ἄρ», διέτι παρ' Ἀττικοῖς οὐδέποτε ἡ συλλαβικὴ αὔξησις τοῦ ὑπερσυντελίκου παραλείπεται (ὅρα Γ. Ζηκ. Διδ. Γρ. σελ. 6'. Ήρωδίαν. ἐν Hermann Emend p. 311, XXX. Meisterh. Gr. 2, p. 135, 6). Τὸ δὲ ἀποφεύγειν» (σελ. 35, γ') = ἀθωοῦσθαι, πρόλ. «ἀποφεύγω, ὅταν νικήσας ἀπολυθῷ τῆς κατηγορίας» (Θ. Μάγιστρ. σ. 381, 2) Ἀντίθετον δὲ τούτου εἶναι τὸ καταγγρώσομαι (Ἀνδοκ. 4, 8) καὶ ἀλίσκομαι (Ἀπολ. σελ. 38, δ'). Συντάσσεται δὲ καὶ αἰτιατ., οὐ μόνον ἀποφεύγω τὴν δίκην (σελ. 38, δ'), τὰς εὐθύνας (ΙΙλ. Νόμ. 946, δ') , ἀλλὰ καὶ Μέλητον (ἐνταῦθ.), = ἀπελλάσσομαι τυνος· ἔτι δὲ καὶ διπλῇ αἰτιατικῇ, ὡς «ἀπέδρυνον αἴτονς τὰς δίκας, ἃς μοι ἐνεκάλουν» (Δημ. 40, 49).

εἰ μὴ ἀρέθη Ἀρύτος καὶ Λέκωρ κατηγορήσοντες ἔμοι] τὸ δῆμα προετάγθη ἐνικόν, ἡ δὲ μετογὴ μετὰ τὰ ὑποκείμ. ἐτέθη κατὰ πληθυντ. ἀριθμόν, πρόλ. «δύναται δὲ διαφερόντως ὁ ἔνιος ἐκάστων δαιμόνων καὶ θεός τῷ ἔνιῳ ἐνεπόμενοι Διὸς» (ΙΙλ. Νόμ. 729, ε') καὶ «ἐπιτυγχάνει Μηλόβιος τε καὶ Μνησιθείδης ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου ἀπιόντες» (Λυστ.

κατ' Ἐραστο. 12) καὶ «τὰ ὅπλα θήσεσθαι ἔμελλεν ὁ Σίμων οὐδ' ἡ Βιάνωρ πολέται τετενημένος» (Δημ. κατ' Ἀριστοκρ. 12), κατλ. (Stallb.). Οὐ δὲ Κόρητος καὶ ὁ Hirschig γράφουσιν «ἀρέθησαρ».

«Ἄρντος καὶ Λέκωρ】 οὗτοι ἦσαν συνήγοροι μετὰ τὴν κατηγορίαν τοῦ Μελήτου καὶ αὐτοὶ κατὰ τοῦ Σωκράτους ἀγορεύσαντες. Τοῦτο δὲ δὲν ἐπετρέπετο μόνον εἰς τὸν κατήγορον, διέτι καὶ ὁ κατηγορούμενος ἤδηνατο νὰ προσκαλέσηται φίλους καὶ συνηγόρους, οἵτινες καὶ ὑπέρ αὐτοῦ μετ' αὐτὸν ἥγορευον. Οὕτως ἐμρηγευτέοις οἱ δεύτεροι καὶ τρίτοι λόγοι οἱ παρὰ ῥήτορεσιν ἀπαντῶντες (Engelh.).

κατ' ὅρ. λεγ. γυλιας δραγμάτας] = καὶ γιλιας ὅφλεν ἀν δοσαγμάτες. «Οσοι κατηγόρουν τινός, ἀλλὰ δὲν ἐλάμβανον τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων κατεδικάζοντο εἰς πρόστιμον 4000 δραγμῶν καὶ εἰς μερικὴν ἀτιμίαν (ὅρα Εἰσαγ. § 5). Τὸ ὅρλισκάντειρλέγεται ἐπὶ τῶν ἀλισκομένων ἐν τινὶ δίκῃ καὶ εἰς γρηγορικὴν ποιηὴν καταδικαζομένων, οὗτερον δὲ γενικῶς ἐπὶ τῶν καταδικαζομένων εἰς τι εἴτε ἐν δικαστηρίῳ εἴτε ἐν τῇ κοινῇ τῶν ἀνθρώπων γνώμῃ (ὅρα Γ. Ζηκ. Λεξ. σελ. 349—350). Οἱ Hirschig ὀθελλῆι τὸ «δραγμάτες—ψήφων».

οὐ μεταλαβὼν τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων) μετογὴ αἰτιολογικῆ, συντάσσεται δὲ αἰτιατικὴ ἐν τῇ φράσει ταύτῃ (ΙΙλάτ. Νόμ. 948, α'. Δημ. 21, 47 κατλ.) καὶ «οὐδέγας ψήφους μεταλαβὼν» (Δημ. 59, 10) καὶ «μεταλαμβάνοντις οἱ ἀνθρωποι

τούτων τῶν τῆς ἀρετῆς μορίων οἱ μὲν ἄλλοι, οἱ δὲ ἄλλοι» (Πλ. Ηρωτ. 329, 6'). Ό Μέλητος δὲ δὲν μετέλαβε τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, δηλ. 100 ἐκ τῶν 500 δικαστῶν, διότι καὶ οἱ τρεῖς ὥροι ἔλασσον 281 ψήφους.

Κεφ. 26. Τιμᾶται δ' οὐρ μοι ὁ ἀγῆρ θαράτον] τὸ μὲν ἐνεργητ. «τιμῶ τοι τυρος» λέγεται περὶ τῶν δικαστῶν ἢ τοῦ δικαστηρίου τοῦ ἐπιβάλλοντός τινι τοσοῦτον ἢ τοσοῦτον τίμημα, τὸ δὲ μέσον τιμῶμαί τιρι τυρος λέγεται περὶ τοῦ κατηγόρου, διτις τὸ ὑψ' ἔσυτον ἐπιβάλλομενον τῷ φεύγοντι τίμημα ζητεῖ νὰ ἐπικυρώσωσιν οἱ δικασταί, πρόλ. «ἴσως τὰρ ἄρ μοι τούτον τιμήσαιτε» (σελ. 37 γ') καὶ «τοσοῦτον βούλεσθέ μοι τιμῆσαι» (σελ. 38, 6'. πρόλ. καὶ Νόμ. 843, 6'. Δημ. 21, 47. κτλ.) καὶ αὐτὸν Μέλητος μοι τιμᾶται (σελ. 37, 6') καὶ «κατηγόρον τυχὼν πάνταν φράσεον καὶ μοχθηροῦ ἀποθάροις ἄρ, εἰ βούλοιτο θαράτον σοι τιμᾶσθαι» (ΙΙλ. Γοργ. 486, 6'). Τὸ δὲ τιμῶμα ἔμαντεψι τυρος (σελ. 37, 6'), ἄλλα καὶ ἄνευ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας τιμῶμαί τυρος (σελ. 36, δ'. ε'. 37, α'. δ'. γ'. 38, α'. δ'), καὶ ἀτιτιμῶμαί τυρος (σελ. 36, 6') καὶ ὑποτιμῶμαί (Ψ. Ξεν. Ἀπολ. 23) λέγεται περὶ τοῦ κατηγορούμενου, διτις προύβαλλεν ἄλλο τίμημα ἔσυτο ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ κατηγόρου προταθέντος. ὅρα Ἀσωπ. Η. Β'. σ. 268, § 32, δ'. 273, § 50—51. Εἰσ. Ἐλλ. Συντ. σ. 205, § 64. Κουν. Γραμ. § 448,

C. Γ. Ζηζ. Συντ. § 159, 4. Θωρ. Μάγ. σελ. 349—350. Γ. Ζηζ Λεξ. σελ. 486.

τιρος] ἀναπλήρου τιμῆς ἢ δίκης, ὡς ἐκ τοῦ ἐπομένου «τῆς ἀξίας» φαίνεται (Engelh.).

ἔμεν] δοτικὴ ἡμική, πρόλ. καὶ αὐτὸς οὗτος τ' ἔσει ἡμεῖρ ἐξελθὼν ζῆν» (σελ. 37, 6'). Υπὸ δὲ τοῦ Held ἐργατνύεται διὰ τοῦ «coram vobis—vobis jubentibus».

ἀτιτιμῆσωμαι] οὕτως ἐγράψαμεν κατὰ Hirschig ἀντὶ τῆς διὰ τοῦ Ο γραπτῆς.

ἢ δῆλοι] πρόλ. σελ. 26, 6'.

τῆς ἀξίας] ὅρα σελ. 36, 6'.

τι οὐρ ἀξίας] οὕτως ἐγράψαμεν κατὰ Κόθητον (Var. Lect. p. 300. Mnem. 1860 p. 360) ἀντὶ τοῦ «τι οὐρ; τι ἀξίας».

παθεῖν ἢ ἀποτίσαι] τὸ μὲν πρότον ἀναφέρεται εἰς τὴν σωματικὴν τιμωρίαν, τὸ δὲ δεύτερον εἰς τὴν γηραικικήν.

ὅτι μαθὼν ἐρ τῷ ρίῳ οὐδὲν ἴσσον κιαρ ἦγον] πλαγία ἐρωτηματικὴ πρότασις, ητις = δι (διότι) τί ἔμαυον καὶ οὐδὲν ἡσυγίαν ἦγον ἐν τῷ βίῳ = διὰ τί οὐδὲν ἡσυγίαν ἦ. ον. Διότι ἡ σημασία τῆς ἀπολύτου ἐρωτήσεως θευματισμὸν ἢ ἀγνοάντησιν σημανούσης «τί παθὼν» καὶ «τί μαθὼν» = διὰ τί, διὰ τίνα αἰτιαρ, πρός ἡ ἐν γένει ἰσοῦνται αἱ φράσεις, οὐ πάρεγι καὶ ἐν ταῖς φράσεσιν «ὅτι παθὼν» καὶ «ὅτι μαθὼν» = διὰ τί, διὰ τίνα αἰτιαρ. Προηγέλθε δὲ τούτῳ ἐκ τῆς αἰτιολ. σημασίας τῆς μετοχῆς. Περὶ δὲ τῶν φράσεων «τί (ἢ δ, τι) μαθὼν»

καὶ «τί (ἢ ὅ, τι) παθών» πολλὰ ἐλέγηθεσαν ὑπὸ τῶν φιλόλόγων, ὃν τινες (ώς ὁ Κόδητος, ὁ G. Hermann, ὅστις παρὰ Βιγέρῳ σελ. 758 μεταβάλλει καὶ τὸ ἐνταῦθα εἰς τὸ «ὅ, τι παθών», ὁ Brunkius καὶ ἄλλοι) δέχονται μόνον τὴν φράσιν «τί (ἢ ὅ, τι) παθών», εἰς ἣν καὶ μεταβάλλουσιν ὅπου ἂν εὑρώσῃ τὸ «τί (ἢ ὅ, τι) μαθών». Ἡμεῖς δεγχύμεθα, νῷς πολλοὶ ἄλλοι φιλόλογοι, ἀμφοτέρας τὰς φράσεις μετά τίνος διαφυρόδεις τὸ μὲν «τί παθών», ὅπερ ἀπαντᾷ τὸ πρῶτον περὶ 'Ομήρω (Ιλ. Α, 313. 'Οδ. Ω, 106), σημαίνει ἀκούσιόν τι ἡ τυγχρόν = τίνι παθήματι, ἐκ τίνος περιστάσεως ἡ ὑπὸ τίνος ἀναγκασθεῖς; τὸ δὲ «τί μαθών», ὅπερ φέρεται ἀπὸ τοῦ 'Αριστοφάνους καὶ ἔξης, σημαίνει ἀκούσιόν τι καὶ σκοπίμον = τί βουλόμενος ('Ησύχ., ἐν τῷ τί μαθών), τίνι λόγῳ, σκοπῷ, τίνᾳ γνώμῃ ἔχων ('Ηροδ. Γ', 119) τίνι λογισμῷ γράμμενος; 'Αμφότεραι δὲ αἱ φράσεις τίθενται πρὸς ἔλεγχον ἀπερισκέπτου καὶ ἀκαταγόητου πράξεως. 'Αναλογεῖ δὲ τὸ μὲν πρῶτον πρὸς τὸ δημόδεος «τί ἔταθες καὶ» καὶ «πῶς σον ἥλθε» ἢ «τί σον ἥλθε»; Τὸ δὲ δεύτερον πρὸς τὸ «μὲ τί γρῶσιν», «μὲ τί μναλά»; «τί σον ἥλθερ εἰς τὸν ροῦν»; "Ορα Wolf εἰς Δημοσθ. Λεπτ. § 127. G. Hermann. εἰς Βίγερ. σ. 758. Rost de formulis ὅ, τι παθῶν καὶ ὅτι μαθῶν ἐν τῷ Progr. Gotha 4847. Stallbaum ἐνταῦθα. 'Ασωπ. Η. Β', σελ. 810, § 42—45. Κυνην. Γραμμ. § 587, σημ. 6. 'Ενταῦθα = τί μου ἥλθεν εἰς

τὸν νοῦν καὶ δὲν ἡσύχαζον ἐν τῷ βίῳ μου. Περὶ ἄλλων γνωμῶν περὶ τοῦ παρόντος γωρίου ὅρα ἐν 'Ασωπ. Η. Β', σελ. 810, § 44 καὶ Wohlrab ἐνταῦθα. 'Απαράδεκτος εἶναι ἡ γνώμη τοῦ Rost (ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 9) νομίζοντος τὸ ὅ, τι νῷς ἵσον τῷ 'Ομηρ. ὅ (=ὅτι) καὶ τι = ὅ τι μαθῶν (ὅρα Γ. Ζηκ. Συντ. § 535). Τὸ δὲ «ἐρ τῷ βίῳ» συναπτέον τῷ «οὐχ ἡσυχίαν ἥγον», τὸ δὲ ἀρθρον ἔχει κτητικὴν σημασίαν = ἐν τῷ βίῳ μου.

ἄλλ' ἀμελήσας] ὁ ἄλλα εἰς τὸ αερταῦθα μὲν οὐχ ἥτα.

Ὥρ περ οἱ πολλοί] δηλ. ἐπιμελεῖσθαι, ἔνθα ἐννοεῖται ἕρμα ἐναντίον τοῦ ἀμελήσας (Γ. Ζηκ. Συντ. § 596, 3 καὶ Heindorf εἰς Πλάτ. Γρργ. 457, δ'), πρόδλ. καὶ σελ. 38 δ'. 'Ο δὲ Schanz εἰνάζει νὰ γραψῃ «Ὥρ περ <οὐχ> οἱ πολλοί» ἔνθα ἐννοητέον τὸ «ἀμελῶσμα».

δημητηριῶν] ὁ Fischer «δημιουργιῶν» οὐχὶ ὀρθῶς.

καὶ τῶν ἄλλων ἀρχῶν] ἡ ἀντωνυμία ἄλλος = πρὸς τούτους καὶ, πρό. «ἀπέθνησκον ὑπὸ λιμοῦ καὶ τῆς ἄλλης ἀργίας» (Πλ. Συμπ. 491, 6'), πρόδλ. καὶ Πλ. Φαΐδ. 410, ε'. Γοργ. 483, δ'. Γ. Ζηκ. Συντ. § 318, 2.

ξενωμοσῶν καὶ στάσεων] μηγμονεῖ ταύτας ὁ Σωκρ., διότι οὐδέποτε ἄλλοτε συνίσησαν συνωμοσίαι καὶ στάσεις τοσαῦται, ὅσαι ἐπὶ Σωκράτους. Τούτων δὲ οὐδενός ποτε ὁ Σωκρ. αἴτιος ἐγένετο (Ξεν 'Απ. Α', 6', 63). Τὰ ἀπὸ τοῦ «χρηματισμοῦ — γιγρομέρων» γαραχτηρίζουσι τοὺς πολιτικούς.

ηγησάμενος ἐμαντόρ — ἐπιεικέστεροι εἰραι] πρόδλ. «οἴνοι τοις αὐτῷ ἐπίστασθαι» (Πλ. Λάζ. 184, 6'). Ηδύνατο δὲ νὰ εἴπῃ καὶ «ήγησάμενος ἐπιεικέστερος εἶναι» (πρόδλ. Σεν. Ἀν. Ε', δ', 20) καὶ «ήγησάμενος ἐμὲ—εἶναι» (Πλάτ. Σοφιστ. 234, ε'). Ή μετοχὴ ἀτιολογικὴ τοῦ ἀμελήσας. Τό δὲ ἐπιεικέστεροι ἀντιτίθεται εἰς τὸ φαιδός (πρόδλ. σελ. 22, α') καὶ σημαίνει τὸν ἀγαθόν, δέκαιον κατὰ Stallbaum. Κατ' ἄλλους δὲ = μετριώτερον, ὑποδεέστερον, ἀνεπιτηδεύτερον. Οἱ δεύτεροι ὅροι τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται διὰ τοῦ ἦν φαστε σφόδραθα» (ὅρα Γ Ζην. Συντ. § 119) = σῶν εἶναι, σῶν ὅντα διάγειν.

εἰς ταῦτη iórtia] ὁ Cron (Bemerk p. 109) κακῶς, ώς ἐν τῷ ἔπομένων φαίνεται, γράφει «örtta» ἀντὶ τοῦ «iórtta». Τό δ' iérai εἰς τι = τρέπεσθαι (βαδίζειν) εἰς τι.

ἐρταῦθα μὲν οὐκ ἥα] τὸ ἐρταῦθα ἐπὶ κινήσεως, σπανιωτέρον τιθέμενον οὕτω, συγκίθως δ' ἐπὶ στάσεως, πρόδλ. «ἐπειπερ ἐρταῦθα ἐληλύθαιμεν» (Πλ. Πολ. 445, 6') καὶ «ἐπειδὴ ἐρταῦθα ἀναδεδήκαμεν τοὺς λόγου» (αὐτ. γ') «Ορα καὶ Πλ. Φιληρ. 57, α'. Μενέξ. 248, γ' καὶ Γοργ. 494, ε' καὶ Stallb. αὐτόθ. καὶ Γ. Ζην. Συντ. § 386, 2. Ηδύνατο νὰ εἴπῃ ἀντ' αὐτοῦ καὶ «εἰς ταῦτα μὲν οὐκ ἥα».

μήτε ἔμιτρ μήτε ἐμαντῷ] = οὗ ἐλθόντων ἔμελλον μὴ εἶναι ὅρελός τι μήτε διμήν μήτε ἐμακυτῷ. Διὰ τοῦτο ἐτέθη τὸ μήτε (ὅρα σελ. 35, γ').

εἰπὲ δὲ τὸ ἴδια ἔκαστον εὐεργετεῖν—ἐρταῦθα ἥα] πρόδλ. «οὐκ ἐπὶ τούτῳ κάθηται ὁ δικαστής, ἐπὶ τῷ κατακριτῇ θεῖται τὰ δίκαια, ἀλλ' ἐπὶ τῷ κρίνειν ταῦτα» (σελ. 35, γ'). Αντὶ τοῦ ἐρταῦθα ἡδύνατο νὰ εἴπῃ τὸ «ἐπὶ τοῦτο».

[iōr] ὅρελει: νὰ δεξιεύθῃ, ώς ὀδελίζει αὐτὸν ὁ Schanz (Stud. p. 35 πρόδλ. καὶ Sauppe Jen. Liter. 1875 p. 13) καὶ ὁ Wohlraab καὶ ἄλλοι, προηλθόει δὲ ἐκ τοῦ προηγουμένου ἀλθώρ. Οἱ δὲ Hermann ὀδελίζει κακῶς τὸ «έρταῦθα ἥα», ὅπερ οὐ εἴγε καλῶς, τηρουμένου καὶ τοῦ προτέρου «iōn», εἰς ἐγράφετο ἀντὶ τοῦ ἔπομένου «έπιχειρῶν» τὸ «έπιχειρῶν», ώς γράψει ὁ Prammer (Zeitschr. f. öster Gymnas. 1864 p. 470).

ώς ἔγω φημι] εἰς ἀναφορικὰς προτάσεις παρενθετικὰς τίθεται καὶ ἡ προσωπικὴ ἀντωνυμία (πρόδλ. σελ. 27, δ'). Εννοητέον δὲ τὸ «εὐεργετεῖν ἴδια ἔκαστον τὴν μεγίστην εὐεργεισταί».

μη—ἐπιμεληθείη] πρόδλ. σ. 30, α'. αετῆς τῆς πόλεως] = τῶν πολιτῶν, οἵτινες ἡ κυρία πόλις εἰσίν, πρόδλ. καὶ «τὸ παρασκευάζειν ὅπως ώς βέλτιστα εἴσονται τῶν πολιτῶν αἱ ψυχαὶ» (Πλ. Γοργ. σ. 503, α').

τῷρ τε ἄλλωρ] συνάπτεται τοῖς ἄλλοις διὰ τοῦ τε ώς καταφατικόν.

οὐτῶ [κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον] νομίζεται κοινῶς σχῆμα ἐκ παραλλήλου καὶ παραβάλλεται πρὸς τὸ αὖ — πάλιν. Ημεῖς δὲ νομίζοντες τὸ «κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον» συδίλιον

τοῦ οὗτο ἐγκλείσμεν αὐτὸν ἐν ἀγκύλαις, ὥσπερ καὶ ἄλλοι ἐποίησαν.

τι—παθεῖν] μετὰ τὴν παρέκκλασιν ἐπανέρχεται εἰς τὴν συνέχειαν τοῦ λόγου.

εἴλ γε δεῖ κατὰ τὴν ἀξίαν — τιμᾶσθαι] τοῦτο λέγεται περὶ τοῦ Σωκράτους = εἴλ γε δεῖ ἐμὲ τιμᾶσθαι (έμαυτῷ) τῆς ἀξίας (κατὰ τὴν ἀξίαν σελ. 36, 6'). Διὰ τοῦτο οὐχὶ ὅρθην γραφὴ χειρογράφων τινῶν «τιμᾶσθε», διότι ἐπὶ δικαστῶν λεγόμενον ὡφειλε νὰ ἦτο «τιμᾶτε».

καὶ ταῦτα γε] καὶ μάλιστά γε. ὅ, τι ἄρ πρέπει έμοι] δηλ. παθεῖν, τὸ δὲ πρέπειν = ἀρμόδειν.

πέρητι εὐεργέτη] ἀνδρὶ πένητι καὶ τούτῳ εὐεργέτῃ. 'Ο εὐεργέτης μάλιστα τῆς πατρίδος ἦν λίαν τιμητικὸν ἐπίθετον, παρέκειτο δ' αὐτῷ πολλάκις τὸ ὄνομα σωτῆρ.

ἄγειν σχολήν] ὅρα σελ. 23, γ'.

ἐπὶ τῇ ὁμετέρᾳ παρακελεύονται] τὸ ὁμετέρᾳ ισοῦται πρὸς γενικὴν ἐξ ἀντικειμένου.

οὐκ ἔσθ' ὅ, τι μᾶλλον — πρέπει οὕτως, ὡς] συνεχωνεύθησαν δύο συντάξεις εἰς μίαν: «μᾶλλον ἦ» καὶ «οὕτως ὡς». Χωρίον καταλληλότατον ὁ Forster προφέρει τὸ Πολιτ. σ. 526, γ' «οὐκ ἄρ πάδιως οὐδὲ πολλὰ ἄρ εὔφοις, ὡς τοῦτον καὶ μήτε σωμάτων ἐπιμελεῖσθαι μήτε Χρημάτων πρότερον μηδὲ οὕτω σφόδρα, ὡς τῆς ψυχῆς» (σελ. 30, α') πρᾶλ. καὶ Heusdejum spec. crit. p. 42. 'Ο δὲ Mudgius ὀδελλίζει τὸ «μᾶλλον», δὲ Liebhold θέλει νὰ μεταβοληθῇ εἰς τὸ «γε ἄλλο».

Ἴσως μᾶλλον γραπτέον ὡδε· «οὐκ ἔσθ' ὅ, τι μᾶλλον — πρέπει <οὐδὲ> οὕτως».

ἢ πρυταρείφ σιτεῖσθαι] πρᾶλ. «πρυταρεῖον καὶ ἔστια τῆς πόλεως, παρ' ἦ ἐσιτοῦντο οἱ τε κατὰ δημοσίαν πρεσβείαν ἤκοντες καὶ οἱ διὰ πρᾶξιν τινὰ σιτήσεως ἀξιωθέντες καὶ εἴ τις ἐκ τιμῆς ἀξιστος ἦν» (Πολυδ. Θ', 40) καὶ «πρυταρεῖον — παρὰ τοῖς Αθηναῖσι οἰκίσκος δημόσιος, ἔνθα ἐσιτοῦντο δημοσίᾳ οἱ τῆς τοιαύτης δωρεᾶς τυχεῖν ἐπὶ γάρ μεγάλοις κατορθώμασι τὴν τοιαύτην ἀπεδίδοσαν γάριν» (Σουΐδ. σελ. 903, α').

ἴπτωρ ἢ ἔντρωρίδι ἢ [ζεῦρει] ίπτπος μὲν εἶναι εἰς ἵππους διευθυνόμενος ὑπὸ ἵππεως καὶ καλούμενος κέλης καὶ ίππος κέλης, Λατιν. δὲ equus desultorius (Sueton. Caes. 39). ἔντρωρίς δὲ εἰνε ἄρμα συρόμενον ὑπὸ δύο ἵππων, πρᾶλ. «ἔντρωρίς ἄρμα <ἐκ δύο> ίππων ἐκευγμένον (Ἡσύχ. ἐν λ., πρᾶλ. καὶ λ. συντρωρίς καὶ Σουΐδ. σελ. 766, 6' καὶ 995 α'), ζεῦρος δὲ ἄρμα ἐκ τριῶν ἢ τεσσάρων ἵππων, πρᾶλ. «ζεῦρος πᾶν ἀν καλοίτο τὸ ἐκευγμένον, καὶ εἰ τριῶν ὑποζυγίων ἢ καὶ τεττάρων εἴη» (Πολυδ. I, 53) καὶ «ζεῦρος οὐ μόνον τὸ ἐκ δυεῖν ἐπὶ τῶν βοῶν ἢ ἵππων ἐκευγμένον ζεῦρος καλεῖται ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκ πλειόνων» (Βενζ. Ἀνεκδ. σ. 260, 29. πρᾶλ. καὶ Ἡσύχ. ἐν λ.).

rerikēnker 'Ολυμπίασι] πρᾶλ. Ισοκρ. 16, 25, λέγεται δὲ καὶ rixār

Ολύμπια (Θουκ. Α', 426, 5), πρθλ. καὶ τικᾶρ Παραθήραια (Πλ. "Ιων 530, 6'. ὄρα Γ. Ζηχ. Συντ. § 146). Οἱ Ὀλυμπιονίκαι δὲ μάχιστα ἐτύγχανον μεγάλων τιμῶν ἐν ταῖς πόλεσι καὶ μεταξὺ τῶν ἀειστῶν ἐν τῷ πρωτανείῳ κατελέγοντο, πρθλ. «μακαριστὸν βίον οἱ Ὀλυμπιονίκαι ζῶσι» (Πλ. Πολ. 465, δ'). Αἱ τιμαὶ δὲ αἱ παρεγόμεναι τοῖς ἐν δημοσίοις ἀγῶνις νικῶσιν ἡσαν τοσαῦται, ὥστε πολλοὶ τῶν σοφῶν διυτηρεστοῦντο ἐπὶ τῇ προτιμήσει τῶν σωματικῶν ἀγώνων παρὰ τοὺς πνευματικούς, ως ὁ Ἰσοκράτης (Πανηγ. § 1—2), ὁ Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος (παρ' Ἀθην. Γ', σελ. 413, Γ').

τροφῆς οὐδὲν δεῖται] διότι ἡν πλούσιος, μαρτύριον δὲ τοῦ πλούτου αὐτοῦ εἶνε οἱ τρεφόμενοι ἵπποι, δι' ὧν νικᾶ.

τῆς ἀξίας τιμᾶσθαι] πρθλ. καὶ σελ. 36, α'. Λέγεται δὲ τοῦτο καὶ «κατὰ τὴν ἀξίαν τιμᾶσθαι» (σελ. 36, δ'), εἶνε δὲ τὸ ἀξία ἐπιθετον, ἔλειπε δὲ τὸ τιμὴν ἡ δίκη = ποιηὴ η προσήκουσα, πρθλ. «προσάπτειν ἔκαστη τῶν ἀμφορητημάτων τὴν ἀξίαν (Πλ. Νόμ. 876, δ') καὶ «ἀποτελεῖν τὴν ἀξίαν δικαιον» (Λουκιαν. Νεκρ. Διάλ. 30, 4) καὶ «ἡν ἀδικῶν φανωμαὶ καὶ τοῦτο περὶ ἐμοῦ γνῷ τὸ δικαστήριον, οὐδέτο δηλαδὴ τὴν ἀξίαν» (αὐτ. Ἀλι. 8).

τοῖτον τιμῶμαι] = τίμημα ἐμκυτῷ ἐπιβάλλω τούτου, δηλ. τῆς ἐν πρωτανείῳ σιτήσεως, πρθλ. «ἐφ' οἷς ἔγωγε τῆς ἐρ πρωταρείῳ σιτήσεως, εἰ τὰ δίκαια ἐγίγνετο, ἐτιμησάμην

ἄρ ἐμαντῷ» (Λουκιαν. Ηρομ. § 4, τομ. Α'. σελ. 188). "Ορα καὶ Διογ. Λαερτ. Β', 42 καὶ Cicer. de orat. 1, 54, 232.

τῆς ἐρ πρωταρείῳ σιτήσεως] οὕτως ἐγράψαμεν ἀντὶ τοῦ ἀνάρθρου «ἐρ πρωταρείῳ σιτήσεως». Τὴν σύναρθρον γραφήν ἔχει καὶ τὸ ἀντίγραφον τῆς Στεφανεῖου ἐκδόσεως, τὰ δ' ἄλλα ἔχουσι τὴν ἀνευ ἀρθρου γραφήν. Οφείλει δὲ νὰ ἦ σύναρθρον, διότι εἶνε ὠρισμένον ἐκ τῆς πρόσθεν μνείας «ἐρ πρωταρείῳ σιτεῖσθαι» (σ. 36, δ').

Κεφ. 27. καὶ ταντὶ λέγων] μετοχὴ τροπικὴ η αἰτιολογική.

ῶσπερ περὶ τοῦ οἴκτον καὶ τῆς ἀρτιθολίσεως] δηλ. ἐδόκουν λέγειν. Μεταχειρίζεται δὲ ταῦτα σύναρθρα ὡς γνωστὰ ὅντα ἐκ τοῦ κεφ. 23. Τὸ δ' ἀρτιθόλησις (=ικετεία) λέγεται καὶ ἀρτιθολία (Θουκ. Ζ', 75, 4. Θωμ. Μάγιστρ. σ. 47, 14).

ἀπανθιζόμενος] ὄρα σελ. 34, ε'. Εἶνε ἐπεξήγησις τοῦ «παραπλησίων» (ὄρα Γ. Ζηχ. Συντ. § 359, σημ.). "Η δὲ ἀπὸ σημαίνει τὸ τελέως καὶ πατάπασι, πρθλ. καὶ ἀποτολμῶ, ἀποδειλῶ, ἀπαραιγνυτῶ, ἀπαραιδεύομαι (Κόντ. Γλ. Παρ. σελ. 66).

τὸ δὲ οὐκ ἔστι — τοιοῦτον, ἀλλὰ τούρδε μᾶλλον] τὸ «τὸ δὲ» ἐκλαμβάνουσι τινες ἐπιρρηματικῶς (ώς καὶ τὸ ἐν σελ. 38, α' καὶ 39, γ') κατὰ τὸ ἐν σελ. 23, α' = ἀλλ ὅμως. Καθ' ἡμᾶς δὲ κεῖται ἀντὶ ἀντωνυμίας δεικτικῆς = τοῦτο δὲ (ώς καὶ ἐν σελ. 38, α' καὶ 39, γ') πρθλ. «τὸ δ', οἵμαι,

οὐγί οὔτως ἔχει» (Πλάτ. Φαιδ. 87, γ') καὶ «τὸ δ' οὐ τοιοῦτον ἔστι»

(Δημ. 18, 140). «Ορα καὶ Ἀσωπ. Η. Β', 139, § 18. Κυνν. Γρ. § 459, c. Τὸ δὲ τοιοῦτον ἀναφέρεται εἰς τὰ ἡγούμενα, τὸ δὲ τοιόρδε εἰς τὰ ἐπόμενα = τοῦτο δὲ (τὸ λέγειν ταῦτι, δηλ. δεῖ με τιμῆσθαι τῆς ἐν πρυτανείᾳ σιτήσεως) οὐκ ἔστι τοιοῦτον (δηλ. ἀπαυθαδίζεσθαι, αὐθάδεια, ὑπερηφανία), ἀλλὰ μᾶλλον τοιόνδε (ῶς ἐν τοῖς ἔξης φαίνεται).

πέπεισμαι] ἀτύνδετον, διύτι εἴνει ἐπεξήγησις, συντάξεται δὲ ἀπαρεμφάτῳ (ὅρα Γ. Ζηκίδ. Συντ. § 217, σημ. 4).

ἐκώρ εἶναι] = ὅστον ἀπὸ τῆς ἐμῆς ἔξαρτάται θελήσεως. Διαφέρει δὲ τοῦ ἀπλοῦ ἐκώρ (σελ. 25, ε'). «Ορα Hermann ad Viger. σ. 886 καὶ Opusc. I, p. 227. Κανονικῶς δὲ τίθεται μετὰ προηγουμένην ἀρνησιν, σπανίως δὲ πρὸ ταύτης, ως ἐνταῦθα (ὅρα Φρύνικ. σελ. 273 καὶ Λοβέν. αὐτ.), τίθεται δὲ καὶ ἐν προτάξει θετικῆς ἡ ἐρωτηματικαῖς περιεγούσσαις ἔννοιαις ἀρνητικὴν (Θωμ. Μάγιστ. σ. 124, 12. Κυνν. Γραμ. § 473, σημ. 13). «Ορα καὶ Σχολ. Πλάτ. ΕΞΟύσφ. σελ. 15, γ'.

μηδέρα ἀρθρώπων] ἀνάρθρως η γενικὴ διαιρετική, ως καὶ ἀλλαχοῦ (σελ. 22, γ'. 25, ε').

ὑμᾶς τοῦτο οὐ πείθω] ὅρα Γ. Ζηκ. Συντ. 153, 4 καὶ πρό. σελ. 37, ε'.

ἀλλήλοις διειλέγμεθα] ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ δηλ.

ώσπερ] ὁ Fischer μετά τινων

γειρογράφων γράφει «ώσπερ» (δηλ. νόμος).

καὶ ἀλλοις ἀρθρώποις] δηλ. τοῖς Ακεδαιμονίοις, οἵτινες οὐδὲμας ἐσπεύδον περὶ ἀνδρός Σπαρτιάτου νὰ ἀποφασίσωσιν ἀνήκεστόν τι (ὅρα Θουκ. Α', 132, 9. Πλούσ. 'Αγησ. 32. 'Αποφθ. Λακων. σ. 217, α'-β').

μεγάλας διαβολὰς ἀπολένθεσθαι] μέσον = ἀπολύω τι ἐμαυτοῦ καὶ καθαρὸν οὕτως αὕτοῦ ἐμαυτὸν ἀποφράνω = ἀνασκευάζω τι κατ' ἐμαυτοῦ λεγόμενον ἢ περὶ ἐμαυτοῦ δοξαζόμενον ἢ ψευδές αὐτὸς ἀπολογούμενος ἔξελγχῳ (ὅρα Κόντ. ἐν 'Αθηνᾷ τόμ. Β', σελ. 272—275).

πεπεισμέρος] ἐπανέργεται εἰς αὐτὸν διὰ τὴν παρέκδισιν.

ώς ἄξιος εἴμι τον κακοῦ] ὁ Κό-
θητος (Var. Lect. p. 335) γράφει «ώς ἄξιος εἴηται τον κακοῦ».

καὶ τιμήσεσθαι] ἐκ τοῦ δέω
<μέλλειν>, τὸ δὲ «<μέλλειν>» ἀναγκαῖον εἴνει.

τί δείσας;] ἐννοεῖται τὸ «τοῦτο ποιήσω». 'Ο Schmelzer πρό αὐτοῦ γράφει ὑποστιγμήν.

ἢ μὴ σάθω] «ἢ φιλόμενον καὶ περισπώμενον — ἀντὶ ἀπορηματικοῦ τοῦ ἄρα» ('Ησύχ. ἐν λ.), προσήλθε δὲ τὸ ἐρωτηματικὸν ἢ ἐκ τοῦ βεβαιωτικοῦ (= ἀληθῶς).

οὐ Μέλητος μοι τιμᾶται, ὃ φημι] ἐνίστε συνάπτονται δύο ἀναφορικαὶ προτάξεις ἀνευ τοῦ καὶ εἰς τὸ αὐτὸν οὐσιαστικὸν ἀναφερόμενα, πρό. «καὶ τούτων δύο μέν, οἵτις πρώτοις ἡ κρίσις πρόειρος ἀρά, οὐ καὶ πλείστην αἰτίαν εἰχον Λισγίνης, Λαμπτρεὺς καὶ

Αγαστας Ἀχαρνεύς, ὥχοντο φεύγοντες ἐκ τοῦ στρατοπέδου (Πλουτ. Αριστεΐδ. ΙΓ', 3) πρᾶλ. καὶ Ἰλ. Ζ', 131—2.

ἀγαθόν—κακῶν] σελ. 29, α'.

ἀττὶ τούτον] ἡ ἀττὶ σημ. σύγχρονιν, πρᾶλ. «ἢν ἐλευθερίαν ἔλοιμην ἂν ἀρθ' ὡρ ἔχω πάντων» (Ξεν. Αν. Α', ζ', 3).

ἔλωμαι ὡρ εὐ οἰδ' ὅτι κακῶν ὄρτων] καὶ γραφὴ «ἔλωμαι τι ὡρ». Οἱ ἐρμηνευταὶ νομίζουσιν ὅτι ἐγένετο ἐκ τῆς συγχωνεύσεως δύο συντάξεων εἰς μίαν, δηλ. τοῦ «ἔλωμαι τι τούτων ἢ εὐ οἴδα ὅτι κακά ἔστιν» καὶ τοῦ «ἔλωμαι τι τῷρ, εὐ οἴδα, κακῶν ὄρτων». Παραπέμπουσι δὲ εἰς χωρία, ἀτινα διορθουσάται (Πλάτ. Γοργ. 481, δ'. Θουκ. Δ', 37, 1).

Ορα καὶ Hermann εἰς Βίγερ. σ. 755. Γρ. Κυνν. 548, 3. «Ισως γραπτέον «τῷρ εὐ οἰδ' ὅτι κακῶν ὄρτων», τὸ δ' «εὐ οἴδ' ὅτι ἐκληπτέον ἐπιρρηματικῶς ἀντὶ τοῦ βεβαίως, πρᾶλ. «καὶ πάντων οἰδ' ὅτι φησάντων γ' ἂν (Δημ. 9, 1). «Ορα Γ. Ζην. Συντ. § 554.

τοῦ τιμησάμενος;] οὐτως ἐγράψαμεν κατὰ Schanz καὶ Meiser (Mus. Rhein. 1868 p. 378) ἀντὶ τοῦ «τούτουν». Εννοεῖται δὲ τὸ «ἔλωμαι—κακῶν ὄρτων».

πότερον δεσμοῦ] τὰ δεσμὰ κατὰ τὸν Wohlrab φαίνεται ὅτι ἡσαν μεταξὺ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ποιῶν, ἂν καὶ ἀρνεῖται τοῦτο ὁ Schoemann (Griech Alterth. 1 ἑκδ. 2 p. 506) καὶ ὁ Hermann (Privatalterth. § 73, 31)· διότι ἀντὶ τῶν

δεσμῶν προετίμων τὴν φυγήν.

έρ δεσμωτηρίῳ] πρᾶλ. «εἰρχτῇ, ὃ καὶ δεσμωτήριον καὶ οὐκέπια καὶ γρογύρα, ὡς οἱ "Ιωνες ἔλεγον» (Πολυδ. Θ', 45· πρᾶλ. καὶ Η', 71), ἐλέγετο δὲ καὶ ἀραρκαῖον (Ἴσατ. ἀποσ. 41. Ξεν. Ἐλλ. Ε', δ', 8), ὅπερ ὑπὸ τῶν γραμματικῶν λέγεται τῶν Βοιωτῶν ἴδιον (Βενν. Ἀνεκδ. 202, 15. ὄρα καὶ Ἀρποκρ. ἐν λ., Ήσύχ. ἐν λ. καὶ Σουεδ. ἐν λ. καὶ ἐν λ. ἀράκαῖον), ὡς παρὰ Κυπρίοις ὁ κέραμος (Βενν. Αν. 202, 16. Ήσύχ. ἐν λ.) καὶ παρὰ Κορινθίοις τὸ κῶν (Στέφ. Βυζ. 402, 8 καὶ Ήσύχ. ἐν λ.). Μεταγενεστ. δ' ἐλέγετο τὸ κάρκαρον, πρὸς ὃ συγγενεύει τὸ Λατ. carcer καὶ τὸ Γερμ. Kerker.

δουλεύοντα] τροπικὴ μετοχή. Οἱ ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ἡσαν ἀλλήθως δουλοὶ καὶ ἀπέδειλον τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν.

τῇ ἀεὶ καθισταμένῃ ἀρχῇ] τὸ μὲν ἀεὶ = ἔκαστοτε· διότι οἱ ἐνδεκα ἄρχοντες οἱ προϊστάμενοι τοῦ δεσμωτηρίου ἡσαν ἐνιαυσίοι ἄρχοντες ἐκλεγόμενοι κλήρῳ εἰς ἐξ ἔκαστης φυλῆς, οἵς καὶ ὁ γραμματεὺς συνηριμεῖτο (Πολυδ. Η', 102. Βενν. Ἀνεκδ. 250, 4. Ἀριστοτ. Ἀθην. Πολ. 52, 1. Ήσύχ. ἐν λ. Σουεδ. σελ. 363, δ'), οἱ δ' ἐνδεκα ἐλέγοντο καὶ «οἱ ἄρχοντες» (σελ. 39, ε' καὶ Φαΐδ. 58, γ') καὶ «δεσμοφύλακες» (Σχολ. Ἀριστοφ. Σφην. 1108 καὶ Δημ. Ἀνδροτ. 26) καὶ «οἱ κύριοι» (Πλ. Κρίτ. 44, α').

τοῖς ἐνδεκα] ὠδῖσσες τὰς λέξεις

ό Heindorf καὶ ἄλλοι μετ' αὐτόν, ὃ δὲ Stallbaum νομίζει ἀναγκαῖας τὰς λεξίεις· διότι δηλοῦσι μᾶλλον δύχληράν καὶ μισθήην τὴν τοῦ τοιούτου βίου κατάστασιν, ἔπειρος ἡμεῖς δὲν βλέπομεν.

καὶ δεδέσθαι, ὡς ἄρ τέκτισο] ἐντεῦθεν καὶ ἔξ ἄλλων γηροίων (Δημοσ. Μειδ. 47. Τυμορ. 63. Σουεδ. λ. ὄφλησειν) φαίνεται ὅτι ὁ εἰς γρηματικὴν ζημίαν καταδικαζόμενος ἔφυλακῆστο, ἔως οὖς ἀποτίσῃ. 'Ηδύνατο δὲ νὰ ἀπαλλαχῇ τοῦ δεσμωτηρίου, εἰ μὴ τὸ δεσμωτήριον ἦν προστίμημα τῆς ποιηῆς αὐτοῦ, διὰ τῆς ἐγγυήσεως, δις φαίνεται ἐκ τῆς σελ. 38, 6' «τιμῶμαι οὐρ τοσούτον· ἐγρυνηταὶ δὲ ἴμερ ἔνορται τοῦ ἀργυρίου οὗτοι ἀξιόχρεω» (Engelh.). Τὸ δὲ δεδέσθαι = ἐν δεσμωτηρίῳ διατρίβειν.

στέπειν νυρδὴ ἔλεγον] δηλ. τι με δεῖ ζῆται ἐν δεσμωτηρίῳ. Τὸ «νυρδὴ» (ώς τὸ ἐπειδὴ / ἐκ τοῦ ἐπει / καὶ δὴ) ἐκ τοῦ νῦν καὶ δὴ γενόμενον συντάσσεται πάντοτε μετὰ παρωγημένου, οὐγὶ δὲ μετὰ μέλλοντος, πρᾶλ. Λουκιανὸν (Σολοκ. 9) «νυρδὴ γενήσομαι σοι διαλεγόμενος· εἴκει δὲ σολοκίσαι τὸ νυρδὴ γενήσομαι, σὺ δ' οὐκ ἔγνως». Σημαίνει δὲ τὸ ἕρτι, πρὸ μικροῦ, ὀλίγον ἔμπροσθεν, πρᾶλ. «ἄρτι, δὲ ἐστι πρὸ μικροῦ καὶ νυρδή», δὲ ἐστι ταῦτόν (Πολυδ. Α', 72, πρᾶλ. καὶ Σουεδ. 749, 6'). "Ορα Γ. Ζην. Συντ. § 381, 9. "Οτι δὲ πρέπει νὰ γράφηται ἐν μιχλέξει φαίνεται ἐκ τῆς ἀντιθέσεως «νυρδὴ μὲρ — νῦν δὲ» (Εὐριπ. Ιππολ. 233,

Πλάτ. Νόμ. 683, ε'. κτλ.). "Ορα Κόδητ. ἐν Δογ. Ερμ. Κόντ. τόμ. Α', σ. 495 καὶ ἐν Var. Lect. σελ. 233—234.

οὐ γάρ ἔστι μοι [χρήματα]] ὁ Hirschig ὀδειλίζει τὸ «χρήματα» διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ ἔννοια τῶν γρημάτων περιέχεται ἐν τῷ «ἀπόθετεκτισο» = δὲν ἔχω γρηματικοὺς πόρους 'Ο δὲ γάρ αἰτιολογεῖ τὸ «δεδέσθαι».

ἀλλὰ δὴ] = ἀλλ' ἵσως (πρᾶλ. Πλ. Κριτ. 48, α'. 54, α').

φυγῆς] ὁ θάνατος, τὰ δεσμά, ἡ γρηματικὴ ζημία καὶ ἡ φυγὴ ησαν ποιναὶ ἐπιβαλλόμεναι ἐγκλήματι μεγάλοις, πρᾶλ. καὶ «δεσμοὺς καὶ θανάτους καὶ χρημάτων ἀφαιρέσεις» (Πλ. Κριτ. 46, γ'). 'Ἐκ δὲ τοῦ «τούτον τιμήσατε» φαίνεται ὅτι οἱ δικασταὶ εἰχον τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλωσιν ἰδίαν τιμωρίαν.

ἀλόγιστος εἶην] τὸ «εἶην» κατὰ Κόδητον (Nov. Lect. p. 335) ἀντὶ τοῦ «εἴμιν».

ὦστε μὴ δύνασθαι] ὀδειλίζει τὸ «μὴ» ὁ Hottinger p. 7. Ηερὶ τοῦ «ὦστε μὴ» μετ' ἀπαρεμφάτου ἔξ διπολειτικῆς προτάσεως ἐξαρτωμένου πρᾶλ. καὶ σελ. 40, δ'.

πολίται μον] πρᾶλ. «πολίτης· ὁ γὰρ συμπολίτης οὐ δύκιμον, εἰ καὶ Εὐριπίδης αὐτῷ κέρχεται ἐν Ήρακλεῖδαις [826] τε καὶ Θησεῖ» (Πολυδ. Γ', 51). "Ορα καὶ σ. 33, ε'.

τὰς ἐμάς διατριβάς] = τὰς ἐμάς φιλοσοφικὰς μελέτας, πρᾶλ. «ἐπειδὴν εἰς τὰς διμετέρας διατριβάς ἔλθωσι καὶ τοὺς λόγους» (Πλ. Γοργ. 484, ε').

βαρύτεραι] τὰ ἐπίθετα ἐπέθησαν εἰς θηλυκὸν γένος, διότι πᾶσα καὶ δύναμις οὐάρχει ἐν τῷ «τὰς ἔμας διατριβάς» ώς παρατηρεῖ ὁ Cron.

ἐπιφθορώτεραι] τὸ ἐπίφθορος ἔχει παθῆται σημασίαν = ὁ φθονούμενος (πρόδλ. καὶ τὸ ἐπίφθορος). «Ορα Θωρ. Μάγιστρ. σ. 383, 10. Ἐνταῦθα = ἀπεγκήθης, μισητός, = ὅγληρότεραι καὶ μισητότεραι τοῦ δέοντος.

ζητεῖτε] = βούλεσθε (ὅρα Heusd. Spec Crit. p. 104).

ἄλλοι δὲ ἄρα] ὁ λόγος ἔξηνέγκθη μετ' ἀνακολουθίας, διότι δὲν ἔξαρταται ἐκ τοῦ διτι, ὡς ἔδει, ἀλλ' ἐπέθη δῶς ἀνεξάρτητος 'Ομαλώτερον θὰ ἦτο ὥδε: «οἱ δὲ ἄλλοι πολλῷ ἡττον αὐτὰς οἴσουσιν». Εἶνε λόγος εἰρωνικός, περὶ δὲ τοῦ ἄρα, ὅρα σ. 34, γ'.

πολλοῦ γε δεῖ] ὁ Σωκράτης ἀποκρίνεται αὐτὸς ἑαυτῷ, ὡς ἐν σελ. 32, ε'. πρόδλ. καὶ Φαιδρ. 228, α'. Φαιδ. 80, γ'.

Καλός] μετ' εἰρωνείας λέγεται, ως καὶ παρ' ἡμῖν τὸ ὠραιός πολλάκις.

ἔξελθότι] οἱ εἰς ἔξορίαν πορευόμενοι ἔλεγοντο ὅτι ἔξῆσαν τῆς 'Αττικῆς, οὐχὶ δὲ ἔφευγον (πρόδλ. σελ. 37, ε'. Κρίτ. 45, 6'. 54, γ'. κτλ.). Εἶνε γρονική μετοχή.

τηλικῷδε ἀρθρώπῳ] τὸ τηλικόδε δέπι μεγάλης ἡλικίας (ὅρα σελ. 25, δ'. 34, ε') = ἐπειδάν ἔξελθω τηλικόδε ἄνθρωπος, πρόδλ. καὶ «τηλικοίδε» [γέροντες] ἀρδεες—ἔλαθομεν ἡμᾶς αὐτοὺς παιδῶν οὐδὲν διαφέροντες» (Πλ. Κρίτ. 49, 6') καὶ «ἥξον ἡ μανθάνειν τηλικόρδε ἄρδρα» (Πλ. Ερεύ. 293, 6').

ἄλλητρ εἰς ἄλλης πόλιν ἀμειβομέρῳ] οὕτως ἐγράψαμεν κατὰ Κόδητον (Mnem. 1875 p. 284) ἀντὶ τοῦ «ἄλλητρ εἰς ἄλλης πόλεως», πρὸς ὁ παραθάλλεται τὸ «έξηκχονον εἰς τὴν ἐτέραν ἐκ τῆς ἐτέρας πόλεως» (Ξεν. 'Αναδ. Ε', δ', 31), ὃ δὲ Bekker κατά τι γειρόγραφον «ἄλλητρ εἰς ἄλλης πόλιν πόλεως» ἔγραψεν. Πρόδλ. «ὅταν τι χώραν ἐκ χώρας μεταβάλῃ» (Πλάτ. Θεατ. 181, γ') καὶ «πόλιν τε ἐκ πόλεως—ἀμειβοντα» (Σωφιστ. 224, 6'). Εἶνε δὲ αἱ μετοχαὶ «ἀμειβομέρῳ» (μετ. = μεταβαίνοντι) καὶ «έξελαντομέρῳ» τροπικαὶ τοῦ ζῆτος ἢ οὐαὶ τοῦ «οὐ βίος εἴη ἄν μοι», ἀν δέελισθη τὸ «ζῆτος», ως ποιεῖ ὁ Κόδητος (Mnem. 1875, p. 284), ὃ δὲ Hirschig γράψει «έλαντομέρῳ < πρὸς γῆς > γῆτος», πρόδλ. «γῆτος πρὸς γῆς έλαντομαῖ» (Αἰσχυλ. Προμ. 682 πρόδλ. καὶ Cicer. Attic. XIV, 10 καὶ Σουΐδ. ἐν τῷ «πρὸς γῆτος» καὶ «ἀλλ' ἔδει γῆτος πρὸς γῆς έλαντομαῖ» (Λουκιαν. 'Αλεξ. 46) καὶ τὸ ἐνεργητικὸν «διώκειν γῆτος πρὸς γῆς» Αριστοφ. Αγ. 235). Οἱ δὲ δεκτοὶ μενον τὸ «ζῆτος» νομίζουσιν αὐτὸν ἐπεξήγησιν τοῦ «καλός — ὁ βίος εἴη». Ισως ὁρθότερον εἶναι νὰ δέελισθη τὸ ἄρδρον δὲ καὶ τὸ ζῆτος νὰ ἢ οὐαὶ τοῦμενον, τὸ δὲ «καλός βίος» κατηγορούμενον

ῶσπερ ἐρθάδε] δηλ. ἀκροῶνται ἐμοῦ λέγοντος.

καὶ μέρ τούτον ἀπελαύνω — ἔξελῶσι] τὸ ἀπελαύνω τιτά διαφέρει τοῦ ἔξελαύνω τιτά· διότι τὸ μὲν

ἀπελαύνω τινά = ἀπομακρύνω τινά
ἀπ' ἐμαυτοῦ, τὸ δὲ ἔξελαύνω τινά
= ἔξω τῆς πόλεως διώκω, ἔξορκῶ,
πρδλ., καὶ ἀπελαύνοι τοὺς ἀνθρώ-
πους ἀφ' ἑαυτοῦ» (Ξεν. Ἀπ., Β',
Γ', 12) καὶ «ἔξελαύνουσιν ἐκ τῶν
πόλεων ὃν ἂν δοκῇ αὐτοῖς» (Πλ.
Γοργ. 466, δ'). Τὸ δὲ ἔξελῶσι
μέλλων, Ἐνταῦθα = ἐὰν κολύσω τού-
τους ἀκούειν τῶν ἐμδῶν λόγων.

οὗτοι—οἱ τούτωρ πατέρες τε καὶ
οἰκεῖοι] δηλ. ἔξελῶσιν λύει. Ταῦτα
δὲν εἶνε ἀντιφατικά πρὸς τὰ ἡγού-
μενα (σελ. 33, δ'—34, ε') «πάντας
ἔμοι βοηθεῖν ἔτοιμος τῷ διαφθεί-
ροτι, τῷ κακῷ ἐργαζομένῳ τὸν
οἰκείοντα αὐτῷ» ὡς ὁ Hertlein
(Fleckkeisen. Annal 1872 p. 808)
νομίζει· διάτι ἐν τῇ ὑποθετικῇ ταύτῃ
ἔξορκί ὁ Σωκράτης θὰ ἔφερε μεθ'
ἴαυτοῦ τὸ στίγμα διά της ἔξηλαθή τῆς
πόλεως αύτοῦ ὡς διαφύορεὺς τῶν
παιδῶν. «Ωφείλει δὲ ἔξελθόν της πό-
λεως νὰ ξῆ «ὑπερχόμενος πάντας
ἀνθρώπους καὶ δουλεύων» (Πλάτ.
Κρίτ. 53, ε'), διὰ τοῦτο δὲ ἀπε-
λαύνων τοὺς παιδαῖς θὰ ἔξηλαύνετο
αὐτός ἐπ' αὐτῶν πεισάντων τοὺς
προκρίτους, μὴ ἀπελαύνων δὲ αὐ-
τοὺς θὰ ἔξηλαύνετο ὑπὸ τῶν γονέων
καὶ οἰκείων φοβουμένων μὴ διαφθείρῃ
τοὺς παιδαῖς.

εἰαρ δὲ μὴ ἀπελαύνω] ὁ Hirschig ὄντειζει τὸ ἀπελαύνω.

δι' αὐτοὺς τούτους] ἔνεκα αὐτῶν
τῶν παιδῶν.

Κεφ. 28. σιγῶν καὶ ἡσυχίαν
ἄγων] τροπικαὶ μετοχαὶ τοῦ «ζῆρ». Ταῦτα ἀναφέρονται εἰς τὸ τέλος τοῦ

προηγουμένου κεφαλαίου, ἐν ᾧ λέγε-
ται ὅτι ὁ Σωκράτης διδάσκων τοὺς
νέοντας θὰ ἐκβάλληται τῶν πόλεων
ὑπὸ τῶν γονέων τῶν παιδῶν. Οὐ-
δένα δὲ τοιοῦτον κίνδυνον ἐν τῇ ἀλ-
λοδαπῇ θὰ διατρέγῃ, ἐὰν σιγᾶ. Τὸ
δὲ ἔξης: ἔξελθὼρ δ' ἡμῖν οὐχ οἶσ-
τ' ἔσει ζῆρ σιγῶν καὶ ἡσυχίαν
ἄγων; Περὶ τοῦ σιγῆρ ὄρα Γ. Ζηζ.
Λεξ. σελ. 429.

ἡσυχίαν ἄγων] τὸ μὲν ἡσυχίαν
ἔχειν=ἡσυχίειν, πρδλ. καὶ ἐλπι-
δας ἔχω=ἐλπίζω, τὸ δὲ ἡσυχίαν
ἄγειν (πρδλ. καὶ ἐσρτήν ἄγω)=ἀπο-
λαύω τῆς ἡσυχίας ἐν ἀναπαύσει (ὄρα
καὶ Βασιάδ. Δημ. Φιλ. σελ. 115).

ἡμῖν] δοτικὴ ἡθικὴ.

τοντὶ δὴ] τουτὶ βεβαίως. Εἶνε
δὲ ἀντικείμενον τοῦ πεῖσαι (πρδλ.
σελ. 37, α').

ώς εἰρωνευομέρῳ]=νομίζοντές με
εἰρωνεύεσθαι. Τὸ εἰρωνέομαι=γρο-
μαὶ εἰρωνείᾳ, εἰρωνεία δὲ «εἴστι λό-
γος ἐκ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον δη-
λῶν μετά τίνος ὑποκρίσεως (‘Ησύχ.
ἐν λ.) καὶ «εἰρών· ὁ ἀλλὰ μὲν φρο-
νῶν, ἀλλὰ δὲ λέγων» (‘Ησύχ. ἐν λ.).

καὶ τυγχάνει μέγιστος ἀγαθὸς
ὅρ] ὁ καὶ ἐπιδοτικὸς = οὐ μόνον κα-
θηκον τῷ ἀνθρώπῳ ἐστὶ τοῦτο, ἀλλὰ
καὶ μέγιστον ἀγαθόν.

οὐδὲ ἀνεκέταστος βίος οὐ βιωτὸς
ἀνθρώπῳ] ὁ Wolf ἐνόμισε ταῦτα
ὅτι ἐλέγχησαν παρενθετικῶς, ὅπερ ὁ
Engelhard δὲν ἀποδέχεται, νομί-
ζων ὅτι εἶνε δεύτερον μέλος συνα-
πόμενον πρὸς τὸ πρῶτον «οὖτι καὶ
τυγχάνει μέγιστον κτλ.», ὁ δὲ «δὲ»
εἶνε συμπλεκτικός = καὶ. Κατ' ἀλ-

λους ὁ δὲ = γάρ = ὁ δὲ μὴ ἔξητασμένος βίος οὐ βιωσίμος ἐστιν ἀνθρώπῳ (Ἔροδ. Γ', 109)= ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου τοῦ μὴ ἔξετάζοντος ἔσυτὸν οὐ δύναται νομίσθηναι βίος βιωτός, ητοι ἡδὺς καὶ τερπνός.

βίος βιωτός] οὗτος καλεῖται ὑπὸ Ἐγγίου (παρὰ Cicero. Lael. 6) «vita vitalis» (πρόδλ. καὶ Πλ. Κρίτ. 47, ε').

ταῦτα δ' ἔτι περὶ τῆς ἐπαναλήψεως τοῦ δὲ ἐν τῇ ἀποδύσει ὅρᾳ σ. 32, 6'.

τὰ δὲ] ὅρα σελ. 37, α'.

πείθειν δὲ οὐ φάδιον] καὶ γραφὴ «φάδιο», ἣν προτιμᾷ ὁ Wohlrab καὶ ἄλλοι.

καὶ ἐγὼ ἄμα — ἐμαυτῷ ἀξιοῦρ κακοῦ οὐδενὸς] ἐπανέργεται εἰς τὰ προηγούμενα (σελ. 37, 6') μετὰ τὴν παρέκδισιν. Τὸ δ' ἀξιοῦρ = νομίζειν (χρίνειν) ἀξιῶν (ὅρα σελ. 18, δ').

εἰ μὲν γάρ ἦρ μοι χρήματα] ὁ γάρ αἰτιολογεῖ τὴν ὑπονοούμενην πρότασιν «οὐδενὸς τοίνυν τιμῶμα ἐμαυτῷ», ητις συνάγεται ἐκ τῶν ἡγουμένων (37, 6'-γ').

ἔμελλον] = ἡδυνάμην (ὅρα Γ. Ζηκ. Συντ. § 192, 3).

οὐδὲν γάρ ἄρ ἐθλάθη] ἐννοητέα ἡ ὑπόθεσις «εἰ ληρημάτων ἐμαυτῷ ἐτιμησάμην». Περιεφρόνει δ' ὁ Σωκράτης τὰ χρήματα (σελ. 29, δ'. 30, 6'. 31, 6'. γ').

νῦν δὲ] = νῦν δ' οὐ δύναμαι γρημάτων τιμᾶσθαι· οὐ γάρ ἔστιν. Εἶνε δ' Ἑλλειψις ἐνταῦθα (πρόδλ. καὶ Πλ. Δάχ. 184, δ'. Παρμεν. 137, α' καὶ Hermann εἰς Βίγερ. 810).

εἰ μὴ ἄρα] = ἐκτὸς εἰς τισμῶς.

μιᾶς μιᾶς=100 δραχμ. παλαιῶν, 600 δὲ ἢ 800 σημερινῶν. Ή δὴ δὲ τοῦ Σωκράτους περιουσία ἀπετελεῖτο ἐκ 5 μνῶν (Ξεν. Οἰκ. 6', 3), δὲν ἡδύνατο δὲ νὰ προσφέρῃ πάντα ἀτε ἔχων οἰκογένειαν (ὅρα καὶ Διογ. Λαέρτ. Β', 41).

έγγυασθαι] ἐννοεῖται ἐκ τοῦ προηγουμένου κελεύοντος κατὰ ζεῦγμα τὸ φασίρ.

τιμῶμαι οὐδὲ τοσούτους] διαχόρως ταῦτα ἐπιθενταί ὑπὸ Ψ. Ξενοφ. Ἀπολ. § 23 καὶ Διογ. Λαέρτ. Β', 41. ἔγγυηται] πρό. «ἔγγυητης ὁ ἀναδεγόμενος δίκην» (Βεκκ. Ἀνεκδ. 244, 25 καὶ Μ. Ἐτυμ. ἐν λ.).

Κεφ. 29. Οὐ πολλοῦ γ' ἔτεκα χρόνον] ἐντεῦθεν ἀρχεται ὁ τρίτος τοῦ Σωκράτους λόγος, ὃν μετὰ τὴν εἰς θάνατον καταδίκην αὐτοῦ εἴπεν ἐν φρόνῳ οἱ ἀρχοτες ἀσχολίαρ ἥγον (σ. 39, ε'). Ἐν ἄλλαις περιστάσεσι τρίτος λόγος ἡ τοιούτος ἐπίλογος δὲν εὑρίσκεται, διότι ὀλίγοι δύνανται μετὰ τὴν καταδίκην αὐτῶν νὰ ἔχωσι τὴν ἀταραξίαν τῆς ψυχῆς τοῦ Σωκράτους, ὡστε νὰ ἀγορεύωσιν. Τὸ γωρίον = ἔνεκα ὀλίγου γρόνου, ὃς ὑπολείπεται μοι νὰ ζήσω (τοῦτο εἶνε τὸ κέρδος ὑμῶν), θὰ κατηγορηθεῖ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Καταδικάζοντές με εἰς θάνατον κερδάλνετε ὀλίγα ἔτη τοῦ βίου μου, ἀτινα ἀφιερεῖτε, τοῦτο δὲ ἡδύνατο νὰ συμβῇ αὐτόματον, εἰ περιεμένετε ὀλίγον γρόνον (σελ. 38, γ'), διότι γέροντι ἀνδρὶ ὀλίγος γρόνος ὑπολείπεται τοῦ βίου αὐτοῦ (Πλ. Κρίτ. 43, ε').

ὅρομα ἔξετε] τὸ ὅρομα ἀλλαγοῦ (σελ. 20, δ'. 23, α' καὶ 34, ε') ἀγαθὸν σημασίαν ἔχον ἐνταῦθα τιθέται ἐπὶ κακῆς (= ὄνειδος) καὶ τὸ «ὅρομα ἔξετε» = ὄνειδισθήσεις (Γ. Ζην. Λεξ., σελ. 338, α'), διὸ καὶ συντάσσεται ως τὰ παθητικὰ (ὅρα σελ. 17, α').

καὶ aitiae] δηλ. ἔξετε. Εἶνε δὲ ὡς παθητ. τοῦ ἐνεργ. aitiaeιαι τινα τὸ aitiae ἔχω ὑπό τινος (Θουκ. Γ', 43, 7. Γ', 46, 5. Ξεν. Ἀναβ. Ζ', Γ', 11, 45. ζ', 56. Παιδ. Ε', γ', 50. Απομ. Α', δ', 48. Δυκουργ. 53. 125) = κατηγορούμενοι ὑπό τινος. ἀπεκτόρατε] = ἔχετε καταδικάσῃ εἰς θάνατον (σελ. 29, γ').

εἰ καὶ μὴ εἰμι] καίπερ μὴ ὄντα (Γ. Ζην. Συντ. § 575, 1).

ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου] ἡ ἀπὸ σημαίνει τρόπον = αὐτομάτως (πρθλ. καὶ σελ. 41, δ'). λέγεται καὶ «ἐκ τοῦ αὐτομάτου» (Ψ. Πλάτ. «Οροι 411, δ'». Ἡδύνατο δ' ἐνταῦθα νὰ τεθῇ καὶ τὸ κατηγορούμενον «αὐτόματο» (ώς ἐν σελ. 23, γ').

τοῦτο] δηλ. τὸ ἐμὲ τεθράραι, ὑπερ καὶ οπάρχει ἐν τισι γειρογράφοις ἐκ σχολίου προελθόν.

τὴν ἡλικίαν ὅτι πόρρω ἥδη ἐστὶ τοῦ βίου] εἶνε πρόδηψις ἀντὶ τοῦ «ὅτι ἡ ἡλικία», τὸ δὲ ἀρθρον ἔχει κατητικὴν σημασίαν = τὴν ἔμμην ἡλικίαν. Τό δὲ «πόρρω τοῦ βίου» ὅν κατηγορούμενον σημαίνει προγώρησιν τῆς ἡλικίας εἰς μέγα γῆρας καὶ κατάστασιν τοῦ βίου ἐν καταλύσει σχεδόν ὄντος καὶ ἐγγὺς θανάτου. Τό πόρρω μετὰ γενικῆς ποτὲ μὲν σημαίνει τὸ ἀπέκειν τινός, ὡς «πόρρω

ὄντες τοῦ εἰδέρατο» (Πλάτ. Θεατ. 151, γ') καὶ «οὐδὲ πόρρω δοκοῦμέν μοι αἰτοῦ καθῆσθαι» (Ξεν. Ἀν. Α', γ', 12) καὶ «λίαν ἀπλῶς ἔχει καὶ πόρρω τῷ πραγμάτωρ ἐστίν» (Ισοχρ. 4, 16), κτλ., ὅτε εἶνε ἀντιθέτον τοῦ ἐγγύος, ποτὲ δὲ σημαίνει προγώρησιν τοῦ πράγματος τοῦ δηλουμένου διὰ τῆς γενικῆς εἰς μέγαν βαθυόν, ὡς «ἐκάθευδον μέχρι πόρρω τῆς ήμέρας» (Ξεν. Ἐλλ. Ζ', 6', 19) καὶ «τοὺς πόρρω ἀεὶ φιλοσοφίας ἐλαύνοντας» (Πλάτ. Γοργ. 486, α'). πρθλ. Κριτικ. 410, ε') καὶ «ἐὰν πόρρω τῆς ἡλικίας φιλοσοφῇ» (Πλ. Γοργ. 484, γ'). κτλ. ὅρα Ασωπ. Εἰσ. Συντ. σελ. 762, § 35. Περιόδ. Α' Συντ. ἔκδ. Γ' σελ. 128, § 20—21. Γ. Ζην. Συντ. § 388, 4.

Ἐν τῇ α' περιπτώσει ἡ γενικὴ εἶνε γωριστική, ἐν δὲ τῇ δ' διαιρετική. λέγω δὲ τοῦτο] δηλ. ὅτι ὅρομα ἔξετε καὶ aitiae ὑπὸ τῷ βούλομέρω τὴν πόλιν λοιδορεῖν.

καὶ τόδε] εἰς τὰ ἐπίμενα ἀναφέρεται.

ἀπορίᾳ λόγων] δι' Ἑλλειψιν λόγων, dicendi inscientia (Cicer. de orat. I, 54, 233).

ἔαλωκέται] = καταδεικνύσθαι. τοιούτων, οἷς ἦρ ἐμῆς ἔπεισα] αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι ὃς καὶ ὅστις τιθένται καὶ ἐπὶ ποιότητος, πρθ. εκαὶ τοιαῦτα σπεύδεις περὶ σεαυτὸν γενέσθαι, ἀπερ ἂν καὶ οἱ ἀρθροὶ σου σπεύσειαν» (Πλάτ. Κρίτ. 45, γ') καὶ «ὅταν τοιαῦτα λέγεις, ἀ οὐδεὶς ἂν φήσειεν ἀνθρώπων» (Πλ. Γοργ. 473, ε'), ὅρα Θεατ. 191, γ'. Τίπ.

42, α'. Γ. Ζητ. Συντ. § 336. ἀπαρτα ποιεῦν καὶ λέγειν] = δοκιμάζειν, ἐπιχειρεῖν πᾶν. Λέγεται δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπὶ κακοῦ. «Οὗτον «έάν τις τολμᾷ πᾶν ποιεῦν καὶ λέγειν» (σ. 39, α') καὶ «πάρτα ποιοῦσι καὶ λέγουσι φεύγοντες τὴν δίκην» (Πλάτ. Εὐθύφρ. 8, γ'), πρᾶλ. καὶ «ὅπως ἀποφεύξεται πᾶν ποιῶν θάνατον» (σελ. 39, α'). Εἰς τοιαῦτα μέτα ἀθέμιτα, ὃν ἐν καὶ ὁ δεκασμὸς τῶν δικαστῶν, κατέφυγεν ὁ «Ἀνυτός τῷ 409 π. Χ. δικαζόμενος ἐπὶ προδοσίᾳ τῆς πολέως (ὅρα Εἰσαγ. § 7).

Δώστε ἀποργυεῖν τὴν δίκην] τὸ δώστε μετὰ ἑρμάτα προσπαθεῖται σημαντικὰ ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ ὅπως μετὰ μέλλοντος, πρᾶλ. «πᾶν ποιεῖν δώστε ἀρετῆς καὶ φρονήσεως ἐν τῷ βίῳ μετασχεῖν» (Πλ. Φαιδρ. σ. 114, γ') καὶ «πάντα ποιοῦσιν ὅπως τοιοῦτος ἔσται» (Πλ. Φαιδρ. 252, ε'), πρᾶλ. καὶ σελ. 39, α' «Δώστε διαρεύγειν». «Ο δὲ Hirschig διέλιξε τὸ «τὴν δίκην» (ὅρα σελ. 36, α').

ἀπορίᾳ μὲν ἑάλωκα] ὁ Cron παραρρίλλει πρὸς τὸ Γοργ. 522, γ'. ἔνθα ὁ Σωκράτης περὶ ἑαυτοῦ, «εἰ δὲ κολακικῆς ῥήτορικῆς ἐνδείᾳ τελευτώην ἔγωγε, εὖ οἶδα ὅτι ῥάδιως ἴδοις ἂν με φέροντα τὸν θάνατον».

τολμηῖ] πρᾶλ. «έάν τις τολμᾷ πᾶν ποιεῖν καὶ λέγειν» (σελ. 39, α'). «Ἡ λέξις κεῖται ἐπὶ κακῆς ἐνοίας, ὡς καὶ τὸ Λατιν. audacia, ἀντὶ τοῦ ἀναίδεια, θρασύτης.

καὶ τοῦ μὴ ἔθέλειν λέγειν] οὕτως ἐγράψαμεν κατά τινα γειρόγραφα καὶ κατά τὸν Λατινὸν μεταφράστην

Ficinum «et quia talia apud vos dicere nolui», πρᾶλ. καὶ «ἡ ἀπορίᾳ τοῦ μὴ ἡσυχάζειν» (Θουκ. Β', 49, 6). Τὴν γραφὴν ταύτην ἀπεδέξατο καὶ ὁ Wohlrab, ὁ δὲ Stallbaum μετά τινων γειρόγραφων καὶ ἄλλοι ἔγρουσι «τοῦ ἔθέλειν λέγειν». «Ορα Σουΐδ. σελ. 359, 6' λ. ἐμποδών. Γ. Ζητ. Συντ. § 219.

θρησκευτός τέ μου] ἐπεξήγησες τοῦ οἴα, οὗ ἔνεκα ὅφειλε νὰ εἰπῃ «θρήνοντες καὶ ὀδυρμούντες», μετέβη δὲ ἐκ τοῦ πράγματος εἰς τὸ πρόσωπον.

καὶ ἀράκια ἐμαντοῦ] οὕτως ἐγράψαμεν ἀντὶ τοῦ «έμου» τοῦ τῶν γειρόγραφων.

ως ἐγώ φημι] δηλ. εἴραι ἀράκια ἐμαντοῦ ταῦτα.

οἴα δὴ] = οἴα ὡς γνωστόν.

καὶ εἴθισθε] περὶ τοῦ καὶ δρα τὸ «ἢ δὴ καὶ πιστεύων», (σελ. 19, α').

τότε] δηλ. πρὸ τῆς καταδίκης ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ.

οὐδὲρ ἀρελεύθερο] εἶνε πλεονασμὸς ἀργήσεως (πρᾶλ. 31, ε' καὶ 34, ε') ἀντὶ τοῦ «ἀρελεύθερό τι», ἀρελεύθερος δὲ λέγεται τὸ ἀνάξιον ἐλευθέρου ἀνδρός.

ἀπολογησαμένῳ] αἰτιολ. μετοχή. ἐκείνως] δηλ. ἀπολογησάμενος (τροπ. μετοχή), μεθ' ἡς συναπτέον τὸ ἐκείνως καὶ οὐχὶ μετὰ τοῦ «ζῆν». Διὰ τοῦ ἐπιφρ. Ὁδε καὶ οὕτως σημαίνεται ἀπολογία ἄνευ θρήνων καὶ ὀδυρμῶν γενομένη, ὡς ἐγένετο ἡ τοῦ Σωκράτους, διὰ δὲ τοῦ ἐκείνως σημαίνεται ἀπολογία μετὰ θρήνων καὶ ὀδυρμῶν, ὡς οἱ ἄλλοι πλὴν τοῦ Σω-

κράτους ἀπολογούμενοι: οὗτοι εἶχον καὶ «ἄθεοι μὴ οὐ τοῦτ' ἢ τὸ ἀγαθόν» (Πλ. Γοργ. 495, ε').

ἀποφεύκεται—θάρατο] τὸ ἀποφεύγειν θάρατο δὲν διαφέρει τοῦ «διαφεύγειν θάρατο» (39, α') καὶ τοῦ «ἐκφεύγειν θάρατο» (39 α' δις).

πᾶντα ποιῶν] τροπική μετοχὴ = πάσῃ μηχανῇ, παντὶ μέσῳ (38, δ').

ῥῆσις] ἔλλειπει ἐν τισι τῶν γειρογράφων, τὴν δὲ ἔλλειψιν αὐτοῦ ἐδέξαντο ὁ Wolf, ὁ Wohlhab, ὁ Schanz καὶ ἄλλοι. 'Εὰν δὲ νομίσωμεν αὐτὸν γνήσιον, ὁ δεύτερος ὄρος τῆς συγχρίσεως ὅφελει νὰ ἡ τὸ ἐναντίον «ἢ μαχόμενος καὶ ἀγνατόμενος».

καὶ ὅπλα ἀγριεῖς καὶ ἐφ' ἵκετειαν τραπόμενος] μετοχὴ ὑποθετικὴ = εἰ ἀρείη τε ὅπλα καὶ τράπαιοι ἐφ' ἵκετειαν. Κατ' ἄλλους δὲ εἶναι τροπικὴ μετοχὴ. Τὸ ὅπλα ἀγριέραι = ἥψασπιν γίγνεσθαι, τὸ δὲ τραπόμενος = τρέψας ἔστων.

τῶν διωκότων] γενικὴ ἐξ ἀντικειμένου τοῦ ἵκετειαν.

ὅστε διαφεύγειν] = ὅπως διαφεύγεται τις (ὄρα σελ. 38, δ'), περὶ δὲ τοῦ διαφεύγειν ὄρα σελ. 38, ε'.

τολμᾶ] = τὴν ἀναίδειαν ἔχει, οὐκ αἰσχύνεται, πρᾶλ. ἐτολμησας οὕτως αἰσχυρῶς ἐπιθυμεῖν ζῆν (Πλ. Κρίτ. 53, ε') καὶ «τις ἂν εὖ φρονῶν τοῦ σοῦ θιάσου τολμήσειεν εἶναι» (Ξεν. 'Απομ. Β', α', 31) Πλάτ. Φίληρ. 43, δ'.

μὴ οὐ τοῦτ' ἢ χαλεπόν] = ὅρατε ἢ σκοπεῖτε (ἢ τοιοῦτόν τι) μὴ οὐ τοῦτ' ἢ γαλεπόν, πρᾶλ. «μὴ οὐ δέῃ νπολογίζεσθαι» (Πλ. Κρίτ. 48, δ')

καὶ «ἄθεοι μὴ οὐ τοῦτ' ἢ τὸ ἀγαθόν» (Πλ. Γοργ. 495, ε').

θάρατο ἐκφυγεῖν] ὄρα σελ. 38, ε'. Εἶναι ἐπεξηγησίς τοῦ «τοῦτο».

ἄλλα ποιῶν] ἐννοητέον αὐθις τὸ «μή» = ἀλλὰ μὴ πολὺ γαλεπώτερον ἢ πονηρόν ἐκφυγεῖν.

θᾶττον γάρ θαράτον θεῖ] παρήγησις (ὄρα σελ. 22, ε': 34, γ'. δ').

Τύποντείρ. τοῦ θεῖ εἶναι τὸ ποτηρία (= κακία, δις μικρὸν ὅπισθεν 39, 6').

ἄτε βραδὸς ὥρ] ἀστείως ἔξακολουθεῖ τὴν ἀλληγορίαν. Υπαινίσσεται δὲ κατὰ Stallbaum τὸ 'Ομηρικὸν «οὐκ ἀρετῇ κακὰ ἔργα· κιγάρει τοι βραδὸς ὥκεν» (Οδ. Θ., 329).

Κατ' ἄλλους δὲ αἰνίζεται τὰς βραδεῖς Λιταῖς καὶ τὴν ταχεῖαν "Ατην" καὶ παραβάλλει ἑαυτὸν μὲν πρὸς τὰς εὔεργετικὰς ἐκείνας θεάς, τοὺς δὲ κατηγόρους πρὸς τὴν "Ατην, πρᾶλ. «ἢ δ' "Ατη σθεαρή τε καὶ ἀρτίπος, οὐτενα πάσας ποιῶντος ὑπεκπροθέει, γρθάρει δέ τε πᾶσαν ἐπ' αἰλαρ βλάπτοντος ἀνθρώπον» (ΙΙλ. Ι, 505—7).

βραδὸς καὶ πρεσβύτης] σχῆμα πρωτούστερον, ἐννοεῖ δὲ βραδύτητα ἐκ τῆς πρεσβυτικῆς ἡλικίας συμβαίνουσαν.

ἔδ. λωρ] = κατελήφθην (πρᾶλ. 29, γ'. Κρίτ. 43, γ').

δειροί] = ἀκμαῖοι. Κατὰ σχῆμα γειστὸν ἀντιτίθενται εἰς τὰ ἡγρούμενα, τὸ μὲν δειροὶ εἰς τὸ πρεσβύτης, τὸ δὲ ὀξεῖς εἰς τὸ βραδὸν. Λόγιός τις δὲ (en Jenaische allg. Litterat. 1817 p. 153) ἀντὶ τοῦ «δειροὶ» προτείνει νὰ γραφῇ τὸ «αἴσιοι».

έφ' ὑμῶν θαράτον δίκην ὁρῶν] τὸ ὄφλισκάρειν μεταπίπτον εἰς παθητ. ἔννοιαν συντάσσεται παθητικός (ὅρα σελ. 17, α'). Τό δὲ ἀντικείμενον ποικίλλει· διότι ὡς τοιοῦτον τίθεται αἰτιατική σηματίνουσα τὸ τίμημα, ὡς ἔμπλακ, ποιηή, ἢ τὸ εἶδος τοῦ τιμημάτος, τύλαρτα, δραχμὰς (σελ. 36, α'), θάρατον· ἢ τὸ εἶδος τῆς δίκης ἢ τὸ ἔγκλημα, δίκην, εὐθύνας, διαιταρ, ἀργίαρ, κλοπήν, φόρον, μοχθηρίαρ, ἀδικίαρ· ἢ τὸ ἔγκλημα καὶ τὸ τίμημα κατὰ γενικὴν μετὰ τῆς αἰτιατικῆς δίκην, δίκην αἰκίας, κλοπῆς, θαράτον· ἢ μετὰ μόνης γενικῆς τοῦ ἔγκλημάτος, ὄφλισκάνειν φόρον (Πλ. Νόμ. 874, 6'), τραύματος (αὐτ. 873, 6') καὶ τελευταῖον ἄνευ πτώσεώς τινος (ὅρα Βασιλ. Δημ. Φιλ. Α', σελ. 201). Κάπιστα τονίζεται ἡ μετογὴ αὐτῇ ὄφλων ἀντὶ τοῦ μόνου ὄφου τονισμοῦ ὄφλων (ὅρα Γ. Ζην. Λεξ. σελ. 349, 6') = καταδικασθεὶς οὐφ' θυμῷ εἰς θάνατον.

τῷ τιμήματι ἐμμέρω] = εἰμι ἔτοιμος νὰ ὑποστῶ τὴν ποιηήν (νὰ ἀποθάνω), ἢν ἐτιμήσατέ μοι. Τίμημα = πᾶσα ποιηή ωρισμένη, σωματική ἢ χρηματική, πρόβλ. «τὰ δὲ τιμήματα, ζημία, φυγή, ἀτιμία, θάνατος, δεσμός, στίγματα, στήλη» (Πολυδ. Η', 70). Ο Hirschig γράφει «ἐμμερῶ».

καὶ οὕτοι] = καὶ οὕτοι ὑποστήσονται τὴν ποιηήν, ἢν ἡ ἀληθεία καὶ ἡ δικαιοσύνη αὗτοῖς ἐπέδειλον, ἵνα φαῦλοι νομίζωνται καὶ ἀδίκοι (Held).

ταῦτα μέρη πον] ὁ Heller μεταβάλλει εἰς τὸ «μέρη οὖν». Ἐνίστε τὸ ἀδριστον ποὺ τίθεται μετὰ τοῦ ἵσως πρὸς πλειόνα ἔμφασιν (πρόβλ. σελ. 34, α').

οὕτω καὶ ἔδει σχεῖν] = οὕτω καὶ ἔδει ταῦτα συμβαίνειν, ὡς καὶ συνέ-
θησαν.

μετρίως ἔχειν] = ὄφθως καὶ εὐαρ-
μόστως τῷ λόγῳ (πρόβλ. Πλάτ. Κρί-
των. 46, γ'). Βουτιμαν. IV Διάλ.
Πλάτ. σελ. 220. Πλάτ. Φιλ. 87,
δ'. 96, δ'.

Κεφ. 30. Τὸ δὲ δὴ μετὰ τοῦτο] πρόβλ. καὶ Πλάτ. Εὔθυφρ. 12, δ'. Κρίτ. 49, ε'. Ἐνταῦθα = τὸ δὲ οὖν μετὰ τὴν καταδίκην μου ἐπακόλουθον. Εἶνε δὲ τοῦτο ἀντικείμενον τοῦ «χρησμωδῆσαι», οὐχὶ δὲ αἰτιατ. τῆς ἀνασφορᾶς, οὐδὲ ἐρμηνευτέον διὰ τοῦ «ἐρ τοῖς ἐπομέροις», ὡς ποι-
οῦσι τινες, πρόβλ. «τὸν πολλῶν, τὸ Σώκρατες, χρησμωδεῖς βίον» (Πλάτ. Πολιτ. 586, 6'. πρόβλ. καὶ Ψ. Ξεν. Ἀπολ. 30), σημαίνει δὲ μαντεύομαι (πρόβλ. 39, δ'. Πολυδ. Α', 17) τὸ χρησμωδεῖν ἐνταῦθα.

ἐρταῦθα] ἐν ταύτῃ τῇ στιγμῇ, ἐν τούτῳ τῷ γρόνῳ. Αντὶ δὲ τοῦ «γάρ είμι» ἐγράψαμεν «γάρ εἰμί», διότι ὑπαρκτικὸν τὸ εἴραι.

ἐρ φ μάλιστα ἄρθρωποι χρη-
σμωδοῦσιν] ἐγράψαμεν «ἄρθρωποι» (=οἱ ἄνθρωποι) ἀντὶ τοῦ «ἄρθρω-
ποι» (πρόβλ. 25, 6'). Περὶ δὲ τοῦ πράγματος πρόβλ. «Ἐστι δὲ δόγμα παλαιὸν ὡς ἀπαλαττομένη σώματος ἡ ψυχὴ καὶ θεῖα φύσει ἐγγίζουσα ἔχει
τι μαντικῆς» (Εὐστάθ. Πλ. ΙΙ, σελ.

4089, ἔνθα καὶ τὸ παρὸν γωρίον ἐπαινεῖ). "Ορα καὶ Πλάτ. Φαιδ. 84, ε'. Ξεν. Παιδ. Η', ζ', 21. Ἀπολ. 30. Cicер. de Divinit. I, 30. Ὁ "Ομηρος παρέχει ἡμῖν τὸ παράδειγμα τοῦ Πατρόκλου (Ιλ. ΙΙ, 852—854) καὶ τὸ τοῦ "Ἐκτορος (Ιλ. Χ, 358—360).

ὅταρ μέλλωσιν ἀποθαρεῖσθαι] δύσελ! Ζει τὰς λέξεις ταύτας ὁ Hirschig, ὅπερ καὶ ἡμεῖς ἀποδεχόμεθα ὡς σχόλιον.

φημι γάρ] ὁ γάρ διασαφητικός. *ἀπεκτόρατε]* καὶ ἐνταῦθα καὶ μετ' ὀλίγον τὸ ἀποκτείνειν = καταδικάζειν τὴν φύσιν εἰς θάνατον (σελ. 29, γ' καὶ 39, δ').

ἢ οἶστι ἐμὲ ἀπεκτόρατε] κατὰ σύμπτυχιν = ἢ οἶνι ἐμὲ ἐτιμωρήσασθε ἀποκτείναντες, πρθλ. «μυθικόν τινα ὑμνον προσεπαισαμεν—τὸν—”Ερωτα» (ΙΙλ. Φαιδρ. 26δ, γ' = παζούντες ἥσαμεν), πρθλ. καὶ σελ. 41, ε'. ὅρα καὶ Κυνν. Γραμ. § 411, 3, b. Γ. Ζηκ. Συντ. § 50, σημ.

τοῦτο εἰργάσασθέ με οἰόμενοι οὕτως ὁ Schanz καὶ Winckelmann, ὁ δὲ Wohlrab καὶ ἄλλοι «τοῦτο εἰργασθε οἰόμενοι». Ὁ δὲ Hermann «οἰόμενοι μέρον», ὁ καὶ ἄλλοι. Εἶναι δὲ τὸ «τοῦτο» = τὸ ἐμὲ ἀποκτεῖναι, τὸν ἔμὸν θάνατον.

τοῦ διδόραι ἐλεγχορ τοῦ βίον] = ἵνα μὴ ὁ βίος ὑμῶν ἐξετάζηται καὶ διὰ τοῦτο φέγγηται. Ηερὶ τῆς φράσεως «ἐλεγχορ διδόραι τινί» ὅρα Stallbaum ἐν Πλάτ. Γοργ. σελ. 474, ε' καὶ Φαιδρ. σελ. 273, γ'.

τὸ δέ] = τοῦτο δὲ (δηλ. ὁ ἐμὸς θά-

νατος). "Αλλοι δὲ ἐρμηνεύουσι διὰ τοῦ «ἄλλ' ὄμωσιν (ὅρα σελ. 23, α'). ὡς ἐγὼ φημι] δηλ. ἀποδῆσεσθαι τοῦτο πολὺ ἐναντίον.

πλείους] δηλ. ἐμοῦ.

νῦν κατεῖχον] = μέχρι τοῦτος ἐκώλυνον (ἐλέγχειν ὑμᾶς).

χαλεπώτεροι—οσφωτέροι] ὅρ. σελ. 30, α'. Ὁ δεύτερος ὅρος τῆς συγχρίσεως τῶν συγχριτικῶν εἶναι τὸ «έμοῦ».

μᾶλλον ἀγαρακτήσετε] ἢ νῦν.

ἀποκτείροντες] τροπικὴ μετοχή, κατὰ δὲ Stallbaum αἰτιολογική.

ἐπισχήσειν] = κωλύσειν (40, 6').

δυρατή—καλή] δὲν εἶναι δυρατή, διότι ἀναφύονται ἄλλοι ἐλέγχοντες αὐτούς, καλή δὲ δὲν εἶναι. διότι εἶναι συνδεδεμένη μετὰ φόνου. Τὸ δὲ πάρν έννοητέον καὶ ἐν τῷ καλῇ = οὗτος δυνατωτάτη οὗτος καλλιστη.

ἄλλ' ἐκείνη καὶ καλλιστη καὶ φόστη] τὰ ἐπιθετα ἐτέθησαν κατὰ γειαστὸν σχῆμα πρὸς τὰ ἡγούμενα «δυρατή» καὶ «καλή», μετεγειρίσατο δὲ τὸ «ἐκείνη», ἵνα δεῖξῃ ὅτι ἡ ἀπαλλαγὴ αὐτῇ ἡν μακρὰν τῶν καταδικασάντων αὐτὸν δικαστῶν.

μὴ τοὺς ἄλλους κολούειν] κατ' ἐπεξήγησιν διαρισμὸς τοῦ «ἐκείνη (ἢ διαλλαγή)» = πιεζεῖν, ἐνοχλεῖν, κωλύειν, πρθλ. • κολούει, — κωλύει, ἐμποδίζει, κολοσσοί» (Ησύχ. ἐν λ.). Ἐνταῦθα = μὴ τοὺς ἄλλους κολούειν (= κωλύειν) ὑνειδίζειν ὑμῖν ὅτι οὐκ ὄρθως ζῆτε. Τὸ κολούειν ἐκ τῶν Ἀττικῶν πεζολ. ἀπαντῷ μόνον παρὰ Θουκυδίη καὶ Πλάτωνι (ὅρα Γ. Ζηκ. Λεξ. σελ. 239, α').

δπως ἔσται] πρᾶλ. 29, δ' = αὐτὸς ὁ ἔαυτὸν παρασκευάζων.

ἀπαλλαττομαι] ὑπό τινων ἐννοεῖται ἐκ τοῦ ἡγουμένου «ὑμῖν» τὸ «ὑμῶν», ὅτε=καταλείπω διμᾶς, ἀπομακρύνομαι διμῶν (ώς ἀπὸ ὄχληρος τινος).

Κεφ. 31. ὑπὲρ — [πράγματος] ἡ ὑπὲρ σημαίνει ὑπεράσπισιν. 'Ο Σωκράτης προσπίξει τὸ γεγονός πρᾶγμα ὡς προσταχθὲν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ θεοῦ. 'Ο Hirschig ὀδειλίζει τὸ «πράγματος» (πρᾶλ. σελ. 40, 6'). *οἱ ἀρχοντες*=οἱ ἔνδεκα (σ. 37, γ'), οἵσι οἱ δικασταὶ παρέδιδον τοὺς καταδεδικασμένους.

ἀσχολιαρ ἄγονοι]=εἰςὶν ἀπηγολημένοι, κωλύονται (πρᾶλ. Πλάτ. Φαιδ. 66, δ'), ἀντίθετον δ' αὐτοῦ τὸ σχολιήρ ἄγω (σελ. 36, δ'). 'Ησχολόντο περὶ ἄλλα καὶ περὶ τὰς ἀναγκαῖας διαταγὰς πρὸς τοὺς ὑπηρέτας.

οἱ ἐλθόρτα] λέγεται κατ' εὐφημισμὸν τὸ οἱ ἀντὶ τοῦ «εἰς τὸ δεσμωτήριον», πρᾶλ. καὶ «ὑμεῖς δὲ λαδόντες καὶ ἀπαγαγόντες ὃ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε» (Ξεν. Ἑλλ. Β', γ', 55).

ἄλλα μοι—παραμείρατε] ὁ ἀλλὰ οὐχὶ σπανίως τίθεται πρὸ προστακτικῆς ἡ αὐθυποτ. διποτακτικῆς, δι' οὖς σημαίνεται προτροπή, πρᾶλ. «ἄλλ' ἐμοὶ πείθου καὶ μὴ ἄλλως ποίει» (Πλ. Κρίτ. 45, α'). Γ. Ζηκ. Συντ. § 508, 3. Τὸ δέ μοι εἰνέ δοτικὴ χριστική. Τὸ δὲ παραμέρω = μένω ἐν τῷ τόπῳ μου, οὐκ ἀπέρχομαι.

τεσσερος χρόνος] ἐπὶ σμικρότη-

τος τὸ τοσοῦτος (Γ. Ζηκ. Συντ. § 329). Φαίνεται δ' ὅτι ὑπαινίσσεται γρόνον τοσοῦτον, ὅσος ἐπιτρέπεται ἐκ τῆς ἀσχολίας τῶν ἀρχόντων, πρᾶ.

καὶ τὸ μετ' ὀλίγον «ἔως ἔξεστιν».

οὐδὲρ γάρ — ὑμῖν γάρ — ἐμοὶ γάρ — ὑμᾶς γάρ — ή γάρ] ἡ πενταπλὴ αὐτῇ ἐπανάληψις τοῦ γάρ εἶνε ἀπόδειξις ἡμελημένου λόγου, πρᾶλ. καὶ Δημ. Μειδ. (§ 89—90) σ. 543, ἔνθα ἐπτάκις ὁ ἀλλὰ ἐπαναλαμβάνεται, καὶ Horat. Sat. I, III, 32—33, ἔνθα ὁ at ἐπαναλαμβάνεται τρίς.

διαμυνθολογῆσαι] = διαλεγθῆναι, συνομιλῆσαι, πρᾶλ. «περὶ αὐτῶν τούτων βούλει διαμυνθολογῶμεν» (Πλ. Φαιδ. 70, 6'), πρᾶλ. καὶ Πλ. Νόμ. 632, ε'. Τὸ ἥπικα δὲ φέρεται μόνον παρὰ Πλάτωνι ἐκ τῶν Ἀττικῶν πεζολόγων, ἡρέστο δὲ ἀπὸ τοῦ Αἰσχύλου (Πέραμ. 888) τὸ πρῶτον «σοφός δὲς πρῶτος ἐν γνώμᾳ τόδ' ἔδιαττας καὶ γλώττα διεμυνθολόγησεν».

ἐπιδεῖξαι] ὄρα σελ. 24, γ'.

τι ποτέ νοεῖ]=τι ἀρά γε σημαίνει, πρᾶλ. «ὅτι μοι νοοίν τὸ ἥπικα» (Πλ. Εὔθεδ. 287, ε'. πρᾶλ. καὶ Πλ. Κρατ. 416, α' καὶ 418, δ') καὶ «τι καὶ νοεῖ τὸ ὄνομα» (Πλ. Κρατ. 407, ε').

ἐμοὶ γάρ] ὁ γάρ δικασφητικός. *ῷ ἀγδρες δικασται]* πρᾶλ. σελ. 47, α'.

ὑμᾶς δικαστὰς καλῶν] = εἰ καλοίην διμᾶς δικαστάς. Διὰ τούτου προσδέλλει ἐμμέσως τοὺς καταψηφισαμένους αὐτοῦ δικαστάς.

θαυμάσιόν τι] = παραδοξόν τι (πρᾶλ. 35, α'). Τὸ θαυμάσιον διπάρ-

γει ἐν τούτῳ, ὅτι τὸ δαιμόνιον πρότερον καὶ ἐν πάνυ σμικροῖς ἡναντίοῦτο τῷ Σωκράτει, νῦν δὲ καὶ περὶ θανάτου προκειμένου οὐδαμός ἡναντίοθη αὐτῷ.

ἡ εἰωθεῖά μοι μαρτική, ἡ τοῦ δαιμονίου] τὸ μοι εἶνε δοτικὴ κτητικὴ τοῦ «μαρτική». 'Ο Schleiermacher ὀδελέξει τὸ «ἡ τοῦ δαιμονίου», διότι ὁ Πλάτων τὸ πρᾶγμα αὐτὸν καλεῖ δαιμόνιον, ὅτε δὲ δηλοῖ αὐτὸν διὰ τίνος ὀνόματος, οἷον τὸ μαρτική, φωρή, σημεῖον, μεταχειρίζεται ἡ μάνον τὰ ὄντατα αὐτὰ ἢ προστιθησι τὸ «τοῦ Θεοῦ» μᾶλλον ἢ τὸ «τοῦ δαιμονίου». Τὴν γνώμην δὲ ταύτην οὐδόλως ἀποδέχεται ὁ Stallbaum, νόμιζων ὅτι προστέθη ἐπεξηγητικῶς τὸ «ἡ τοῦ δαιμονίου», διότι διὰ τοῦ «ἡ εἰωθεῖά μοι μαρτική» δὲν δηλοῦται ἀκριβῶς ποιά μαρτική ἔννοείται.

καὶ πάντα ἐπὶ σμικροῖς] ἀντὶ τοῦ «ἐπὶ πάντα σμικροῖς» = ἐπὶ σμικροτάτοις, πρᾶτος. «οὗτοι παρ' ὀλίγον» (σελ. 36, α') καὶ «πολὺ διὰ βραχυτέρων» (Πλ. Εὐθύν. 44, ε') καὶ «πάντα παρὰ πολλοῖς» (Πλ. Εὔδ. 305, γ').

καὶ ἐρτιονυμένη] δηλ. ἡ τοῦ θανάτου. Συγχάκις δὲ τίθεται οὕτως ἡ μετογὴ μετὰ προηγούμενον ἐπίθετον, ὡς «ἳν ἡ πάροδος στενὴ καὶ τὰ τείχη εἰς τὴν θάλασσαν καθήκοντα» (Ξεν. Αν.Α', δ', 4)=καθῆκεν.

εἴ τι μέλλοιμι μὴ ὄρθως πράξειν] τὸ μέλλω σημαίνει πρᾶξιν ἐξαρτωμένην ἐκ τῆς θελήσεως τοῦ θυμοκειμένου (=θέλω), πρᾶτος. «μέλλω

ἔμμας διδάξειν» (σελ. 21, ε'). Τοῦτο ἐν τῷ τέλει τοῦ κεφαλαίου (σελ. 40, γ') ἐκφέρεται διὰ τοῦ «εἰ μή τι ἔμελλον ἐγὼ ἀγαθὸς πράξειν», διότι εἶνε διάφορον κατ' ἔννοιαν, διότι τὸ «ἀγαθὸς τι πράττω» = εὗ πράττω (πρᾶτος. Αριστοφ. Βατρ. 302. Ξεν. Παιδ. Ε', α', 21. Αν. Γ', δ', 8).

ἄγε—εἴραι] τὸ ἄ εἶνε καὶ ὡς αἰτιατικὴ καὶ ὡς ὄνομαστικὴ τοῦ «ορμίζεται», πρᾶτος. τὸ «ταῦτα» ἐν τῷδε, «ταῦτα οὕτω λέγουσί τε καὶ ἔχει» (Πλ. Χαρμ. 456, γ'). Όμοιως δὲ ἡ αὐτὴ πτωδίαις τίθεται ὡς ἀντικείμ. τοῦ ἐνός ῥήματος καὶ ὡς ὑποκείμ. τοῦ ἑτέρου, ὡς «ἔδόκουν πάρτα ταῦτα πάσχειν τε καὶ γίγνεσθαι περὶ αὐτούς» (Πλ. Πολ. 414, δ').

οἰνθείη ἄν τις καὶ τομίζεται] συνώνυμα ῥήματα. Θέλει δὲ διὰ μὲν τοῦ πρώτου νὰ δηλώσῃ γνώμην μόνον ἐνός, διὰ δὲ τοῦ δευτέρου τὴν τῶν πολλῶν γνώμην = καὶ ἀληθῶς νομίζονται. Περὶ δὲ τῆς πλοκῆς παράθαλε τὸ «ἄπειρ ἂν καὶ οἱ ἐγθύροι σου σπεύσαιέ τε καὶ ἐσπευσαρ» (Πλάτ. Κρίτ. 45, γ').

ἔμοι δὲ οὔτε εἰδότι κτλ.] πρᾶτος. Cicero. de divin. I, 54, 124 «neque enim domo egredienti neque illud suggestum, in quo causam dixerat, adscendentis signum sibi ullum, quod consuesset, a deo quasi mali alicuius impendentis datum».

τὸ τοῦ θεοῦ σημεῖον] ὅρα Εἰσαγωγ. § 14.

ἐρτανθοῖ [ἐπὶ τὸ δικαστήριον]] τὸ «ἐπὶ τὸ δικαστήριον» ὡθεῖται ὡς

Hirschig προφανῶς σχόλιον ὄν.

μέλλοντι] χρόνου παρατατ. = ὅτε ἔμελλον ἐρεῖν τι. Ἡ πρώτη καὶ τρίτη ἔννοια ἐξηνέγηθη διὰ μετοχῆς «έξι-όρτιον» καὶ «μέλλοντι» χρονικῆς, η δὲ δευτέρα διὰ χρονικῆς προτάσεως, «ήρικα ἀρέβαιρον».

λέγοτα μεταξύ] τὸ μεταξὺ καὶ προτάσσεται τῆς χρονικῆς μετοχῆς καὶ ἐπιτάσσεται: = ἐν αὐτῷ τῷ γρόνῳ ἐν ᾧ ἔλεγον, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ λόγου, ἐν αὐτῷ τῷ λέγειν, πρόλ. «λέγοτος» σου μεταξὺ γέγονέ μοι ἡ φωνὴ ἡ τοῦ δαιμονίου» (Πλ. Θεάγ. 128, ε') καὶ «Θρασύμαχος πολλάκις καὶ διαλεγομέρων ἡμῶν μεταξὺ ὥρμα ἀντιλαμβάνεσθαι τοῦ λόγου» (Πλ. Πολιτ. 336, δ') καὶ «έξαναστάντες μεταξὺ δειπνοῦτες — ἐξείργον» Δημοσθ. 18, 169). "Ορα Βίγερ. σ. 418.

τῦν] τινὰ τῶν χειρογρ. «αὐτὸν» ἔχουσιν.

περὶ ταύτην τὴν πρᾶξιν] = εἰς ταύτης τῆς ὑποθέσεως λόγον. Ανίτιτται δὲ πᾶσαν τὴν δίκην καὶ τὴν ἀπολογίαν. Τινὰ τῶν χειρογράφων ἔχουσι «περὶ αὐτῆς».

κιρδυνεύειν γάρ μοι] πρόλ. καὶ Ξενοφῶντα «ἥδη μου ἐπιχειροῦντος φροντίσαι τῆς πρὸς τοὺς δικαστὰς ἀπολογίας ἡναντιώθη τὸ δαιμόνιον — τῷ θεῷ δοκεῖ βέλτιον εἶναι ἐμὲ τελευτῶν τὸν βίον ἥδη» ('Απομ. Δ', η', 5—6) καὶ «διὸς ἥδη ἐπιχειρήσαντός μου σκοπεῖν περὶ τῆς ἀπολογίας ἐναντιοῦται μοι τὸ δαιμόνιον — καὶ τῷ θεῷ δοκεῖ ἐμὲ βέλτιον εἶναι ἥδη τελευτῶν» (Ψ. Ξενοφ. 'Απολ. § 4—5). Τὸ «γάρ» εἶναι διασταχτικόν.

Τὸ δέ «μοι» συνάπτεται ὑπό τινων ἔμηνευτῶν πρὸς τὸ «τὸ ἔνυμεθεη-κός», ἡμεῖς δὲ νομίζοντες ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὥφειλε νὰ εἰπῃ «τὸ ἔνυμεθεηκός μοι τοῦτο», πρόλ. καὶ «τὸ νυνὶ μοι ἔνυμεθεηκός» (σελ. 40, α'), συνάπτομεν αὐτὸν μᾶλλον τῷ «γεροντερά». .

τὸ ἔνυμεθεηκός τοῦτο] πρόλ. καὶ τὸ «τοῦ γεροντός τοντονί [πράγματος]» (σελ. 39, ε') = τοῦτο, ὃ μοι ἔνυμεθεηκεν, ἀγαθόν (ἐπ' ἀγαθῷ) γέγονέ μοι.

οὐκ ἔσθ' ὅπως] = οὐδαμῶς (πρόλ. Γ. Ζητ. Συντ. § 337, σημ. 2).

ἡμεῖς—ὅσοι] ὁ Σωκράτης δὲν ἦτο ἐκ τῶν νομίζοντων κακὸν τὸν θάνατον, δι' ὃ ὥφειλε νὰ εἰπῃ «οὐκ ἔσθ' ὅπως ὁρθῶς ὑπολαμβάρονται ὅσοι οἴονται κακὸν εἶναι τὸ τεθρά-ραι». Εἰπε δὲ ὡς εἴπεν ἐπὶ τὸ μετριοφρονέστερον.

τεκμήριον τούτου] δηλ. τοῦ γεγονέναι ἀγαθὸν τὸ ἔνυμεθεηκός μοι τοῦτο.

οὐ γάρ ἔσθ' ὅπως οὐκ] = πάντως γάρ (πρόλ. σελ. 27, ε').

τὸ εἰωθός σημειεῖτον] ὅρα Εἰσαγ. § 14.

ἀγαθὸν πρᾶξιν] πρόλ. σελ. 40, α' καὶ Γ. Ζητ. Ηλάτ. Κρίτ. 45, δ'.

Κεφ. 32. 'Ἐννοήσωμεν δὲ καὶ τῇδε] ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ ἔξετά-ζεται ὁ θάνατος ὁποῖός τις εἴνε. Τοῦτο δὲ τὸ κεφάλαιον ὁ Κικέρων μετέφρασεν ὅλον (ἐν Tuscul. I, 41), ὃ δ' Εὔσεβιος (Εὐαγγ. Προπ. 13, 10) καὶ ὁ Στοσαῖος ('Ανθολ. 120, 29) ἀντέγραψεν τὸ πλεῖστον αὐτοῦ

μέρος, ὁ δὲ Θεοδώρητος (Θεραπευτ. 11, σελ. 428 Gaisf.) ἐπαινεῖ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ, εἰς τοῦτο δὲ καὶ ὁ Πλάτων ἀποδέπτει λέγων τὰ ἐν § 12-13 τοῦ Παραρμ. πρὸς Ἀπόλλωνιον (σελ. 107, δ'-108, ε'). Τότης = δῆς = ἡς σκεψθῶμεν καὶ κατὰ τόντας τὸν τρόπον ὅτι κτλ.

αὐτὸν δηλ. τὸ τεθνάναι.

δυοῦτρον γάρ θάτερον] ὁ γάρ διαταξητικὸς τοῦ τῆδε. Κακῶς ὁ Κινέρων νομίζει ὅτι ἐν τούτοις τοῦ Σωκράτους τοῖς λόγοις οὐ πάροιει εἰρωνεία (Tuscul. I, 42), ως ὁρθῶς παρετήρησεν ὁ Hermann (Platon. Philos. p. 684 κ. ἔ.). Τοιαύτας περὶ θανάτου γνώμας ἔμελλει καὶ ὁ Ξενοφῶν τῷ στόματι τοῦ Κύρου πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ (ἐν Ημ. II, 5, 19-20).

ἢ γάρ] ὁ γάρ διαταξητικός.

ἢ γάρ οἶον μηδὲν εἴται] ἢ γάρ τὸ τεθνάναι (ἔστιν) οἷον μηδὲν εἴναι. Τὸ «μηδὲν εἴται» εἶναι κατηγορούμενον, τὸ δὲ οἶον ἐπίρρο.=οἵονει ἀνυπαρξίᾳ, πρᾶλ. «οἶον ἀποδημῆσαι ἔστιν ὁ θάρατος» (σελ. 40, ε'=οἴονει ἀποδημία) καὶ «εἰ τε μηδεμία κινθησίς ἔστιν, ἀλλ' οἶον ὅπνος» (σελ. 40, γ'). Δὲν ἐπεδοκιμάζομεν τὴν γνώμην τοῦ Stallbaum καὶ ἄλλων νομιζόντων ὅτι τὸ οἶον=ῶστε (ῶστες ἐν σελ. 31, α') = τοιοῦτον τι ὕστε μηδὲν εἴναι: οὐδὲ τὴν σύνταξιν τοῦ Γάλλου Thurot: «ἢ γάρ τὸ τεθρεῶτα εἴται οἶον μηδὲν μηδὲ ἔχειν μηδεμίαν αἰσθησιν μηδερός». Αντὶ τοῦ «μηδὲν εἴται» παρ' Εὔσεβῳ (Εὐαγ. Προπαρ. 43, 10)

καὶ Θεοδωρήτῳ (Θεραπευτ. σ. 428) γράφεται «μηδέν τι εἴται», ὁ δὲ Heindorf γράφει μηδὲν ἔτι εἴται.

μηδ' αἰσθησιν—ἔχειν] ὁ ἐν τῷ μηδὲ καὶ εἴνε ἀκολουθίας σημαντικός = καὶ ἐπομένως.

ἢ κατὰ τὰ λεγόμενα] κατὰ τὴν κοινὴν τῶν ἀνθεώπων γνώμην περὶ τῶν νεκρῶν καὶ τῶν μετὰ θάνατον, πρᾶλ. «καὶ ἀληθῆ ἔστι τὰ λεγόμενα, ως ἄρα ἐκεὶ εἰσὶν ἀπαντες οἱ τεθνεῶτες» (σελ. 40, ε').

μεταβολή τις τυγχάνει οὖσα] ἡ μετογὴ ἀφωμοιώθη πρὸς τὸ κατηγορούμενον ἀντὶ τοῦ «ὅτι» (δηλ. τὸ τεθνάναι), πρᾶλ. «οὐδὲν» εἰ τυγχάνει (οὐ θάνατος) τῷ ἀνθεώπῳ πάντων μέριστον ὃν τῶν ἀγαθῶν» (σελ. 29, α').

μετοικίσις τῇ ψυχῇ] οὕτως ἔγραψεν κατὰ Κόδητον (Var. Lect. p. 300) ἀντὶ τοῦ διὰ τοῦ Η μετοικησίς διέτι: ἐνταῦθα εἴνε ἀνάγκη νὰ σημαίνηται τὸ μετοικίσεσθαι τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ ἐνταῦθα τόπου εἰς ἄλλον, ως δηλοῦται καὶ διὰ τοῦ «εἰ οἶον ἀποδημῆσαι ἔστιν ὁ θάρατος» (40, ε'), ὅπερ δὲν δύναται νὰ σημαίνῃ τὸ διὰ τοῦ Η, διέτι τὸ μετοικησίς=μετοικεῖν, εἴναι τινα μετοικον. Οὕτω διὰ τοῦ Ι ἔγραψεν ὁ αὐτός καὶ τὸ ἐν Φαίδωνι (σελ. 117, γ') «ἄλλ' εὐχεσθαι! γέ που τοῖς θεοῖς ἔξεστι τε καὶ γρή, τὴν μετοικίσιν τὴν ἐνθένθεν ἐκεῖσες εὔτυχη γενέσθαι». Τὸ «τῇ ψυχῇ» εἴνε δοτικὴ κτητική, τινὰ δὲ τῶν γειτονιγρ. ἔχουσι: «τῇ ψυχῇ».

[τοῦ τόπου τοῦ] ἐρθέρδε εἰς ἄλλον τόπον] ὠνειλίσαμεν τὸ «τοῦ τόπου τοῦ» κατὰ Hirschig καὶ Co-

bet (Var. Lect. 300), πρόλ. καὶ «εἰ δὲ αὐτὸν ἀποδημῆσαι ἔστιν οὐ θάνατος ἐρθέρδε εἰς ἄλλον τόπον» (σελ. 40, ε').

Kai εἰ γέ] οὕτως ἐγράψαμεν κατὰ τὸν Hermann, ἦν γραφὴν ἔχει καὶ ὁ Φ. καθόξι, τῶν ἀλλών ἐχόντων «καὶ εἴτε», καὶ οὐκαὶ εἴτε δῆ».

μηδεμία αἰσθησίς ἔστιν] δηλ. δὲ θάρατος, ἀλλ᾽ ἔστιν οἶνος. Τὴν δύμοιστητα τοῦ θανάτου πρὸς τὸν οἶνον παρετήρησαν οἱ παλαιοί (Ιλ. Ξ, 234. Π. 672. 682. Ὁδ. Ν, 80. Ξεν. Παιδ. Η', ζ', 24. Ηλουσταρχ. Ηραριμού. πρὸς Ἀπολλ. 12 σ. 107, δ'. Αἰλιαν. Π. Ιστ. Β', 35. Verg. Aen. VI, 278. Cicero. de Senect. 81. Horat. Od. 4, 28, 45. Catull. Carm. V, 5-6).

μηδὲ δ' ὅταρ μηδὲρ ὥρᾳ] = καὶ ὅνταρ μηδὲν μὴ δρᾶ. 'Ο καὶ εἰνε ἐπιδοτικός.

θαυμάσιον κέρδος] τὴν μὲν ἀναισθησίαν τὴν μετὰ θάνατον ὁ Σωκράτης νομίζει κέρδος (πρόλ. καὶ σ. 40, ε'), διότι γίνεται ἀπαλλαγὴ πάσῃς λύπης καὶ φροντίδος (Πλούτ. Ηραριμού. πρὸς Ἀπολλ. 15 σ. 109, ε'), τὴν δὲ ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς μεγιστον ἀγαθὸν (σελ. 40, ε').

ἄρ οἴμαι—οἴμαι ἄρ—ἄρ εὑρεῖν] δὲ ἄρ τρις τιθέμενος ἀνήκει τῷ εὑρεῖν (πρόλ. σελ. 47, δ'). Ἐπαναλαμβάνεται δὲ ὡς καὶ τὸ οἴμαι διὰ τὴν πολλὴν ἀπομάκρυνσιν.

ἐκλεκάμενορ δέοι] διὰ τὴν πολλὴν ἀπομάκρυνσιν ἐπανελήφθη διὰ τοῦ «δέοι σκεψάμενορ», ἔνθα δὲ Hein-dorf μετὰ τοῦ Εὔσεβίου γράφει «εἰ δέοι σκεψάμενορ» ἄνευ ἀνάγκης.

κατέδαρθεν] = κατεκοιμήθη (Συγ. 8). Παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις τὸ δαρθάρειν λέγεται ἀείποτε σύνθετον μετὰ τῆς κατὰ (Γ. Ζην. Δεξ. Ρημ. σελ. 89, 6').

ἀττιπαραθέντα] = ἀντιπαρασταλόντα (σελ. 41, 6'), συγκρίνατα.

μὴ δὲ ιδιώτην ἀλλὰ τὸν μέγαρο βασιλέα] = οὐ μόνον ιδιώτης τις ἀλλ᾽ ὁ μέγας βασιλεὺς οὐαὶ εὕρη ταύτας ὀλιγαρθρούμοις ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ἄλλας. Προσῆλθε δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ αὐτὴν εἴπω σι—ἀλλά». Εἶναι δὲ τὸ ιδιώτης = ἀπλοῦς πολίτης. Παρὰ τοῖς «Ελλησιν ὑπῆρχεν ἡ γνώμη δὲ οὐ βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἢν εὐδαιμονέστατος (πρόλ. Πλάτ. Γοργ. 470, ε'. Πλούτ. Παιδ. Αγ. 8, σ. 6, α').

εὐαριθμήτον] = ὀλίγας (Σουΐδ. ἐν λ. σελ. 433, α'. Πολυδ. Γ', 88), ἀντὶ δὲ τούτου οἱ μεταγεν. λέγουσιν εὐάριθμος, πρόλ. καὶ «populus numerabilis utpote parvus» (Horat. Art. Poet. 206).

αὐτὸν] εἰ καὶ παρεντίθενται τρεῖς λέξεις, ἀνήκει τῷ «τὸν μέγαρο βασιλέαν καὶ ἔχει οὐχὶ ἐπαναληπτικήν, ἀλλ᾽ ὀριστικὴν σημασίαν = ipsum, ἀλλ᾽ ὁ Hirschig διελέκτει τὴν λέξιν, διοτι καὶ ὁ Λατίνος μεταφράστης Ficinus παρέλιπε ταῦτην.

πρὸς τὰς—ρέκτας] ἡ πρὸς σημαίνει παραβολὴν (Γ. Ζην. Συντ. § 463, 7).

κέρδος ἔγωγε λέγω] δηλ. αὐτὸν (τὸν θάνατον), δὲ ἀντικείμενον, τὸ δὲ κέρδος κατηγορούμενον. Ἐπαναλαμβάνεται δὲ διὰ τούτων τὰ ἡγούμενα (σελ. 40, δ').

οὐδὲν πλειωρ] αἰτιατ. τῆς ἀναφορᾶς μετ' ἐπιφρ. σημασίας = οὐδόλως μακρότερος, πρθλ. καὶ «πολὺ πλειωρ ἐλπίς» (Πλ. Φαιδρ. 232, ε'), ὃ δὲ Fischer μετὰ τοῦ καθικοῦ Φ καὶ τοῦ Εὔτεβέου καὶ Στοθείου γράφει «οὐδὲν πλειον», ὅπερ δὲν φαίνεται προτιμότερον.

οὐτῷ δὴ] περιέχει διπόθεσιν = ἔξι τις βεβαῖως οὕτως ἔξετάζῃ, ὃ πᾶς γρόνος φαίνεται (=δοκεῖ) εἶναι οὐδὲν πλειων ἢ μία νύξ (ἐν ᾧ κατέδιχρον δοτε μηδ', ὅντας ἰδεῖν).

οἶορ ἀποδημῆσαι] ὅρα σελ. 40, γ'. καὶ ἀληθῆ] ὃ καὶ σημαίνει ἀκολουθίαν = καὶ ἐπομένως.

ώς ἄρα] = ὅτι δῆλα δή.

εἰς "Αἰδον]" Γ. Ζηκ. Συντ. § 424, σημ. 2.

τῶν γρασκότων δικαστῶν εἰται] ἀντιτίθενται οὗτοι πρὸς «τὸν ἀληθῶν δικαστάς» καὶ εἶνε οἱ καταψηφιστάμενοι αὐτοῦ δικασταῖ.

τὸν ἀληθῶν δικαστάς] πρθλ. εἰκεῖνός ἐστιν ὁ ἀληθῶν οὐραρός καὶ τὸ ἀληθῶν φῶς καὶ ἡ ὥρα ἀληθῶν γῆ» (Πλ. Φαιδ. 109, ε').

Μίνωας οἱ κατ' ἐπεξήγησιν οὗτοι διορισμοὶ ὥρειλον νὰ ὦσι κατ' αἰτιατικήν, ως διορίζοντες τὸ «τὸν ἀληθῶν δικαστάς», ἐτέθησαν δὲ κατ' ὄνοματα. ἀρμοιωθέντες πρὸς τὸ «οὕπερ». Ο Stallbaum μνημονεύει παραδείγματα τὸ «καὶ τότε —ἥμην ἔσται οὖς ἐπιθυμοῦμεν,—φρονήσεως» (Πλ. Φαιδ. 66, ε') καὶ «οὐδέν γε ἄλλο ἔστιν οὖς ἐρῶσιν ἄνθρωποι ἢ τοῦ ἀγαθοῦ» (Πλ. Συμπ. 206, α') καὶ «τί ποτε τὸ αἴτιον, ὅτι

οἱ παλαιοὶ ἐκεῖνοι, ὃν ὄντατα μεγάλα λέγεται ἐπὶ σοφίᾳ, Πιττακοῦ τε καὶ Blartoc, — φαίνονται ἀπεγκόμενοι τῶν πολιτικῶν πράξεων» (Πλ. Ἐππ. Μ. 281, γ'). Ὡν δὲ ὁ Μίνως μήδος τοῦ Διός καὶ τῆς Εὑρώπης, βασιλεὺς τῆς Κρήτης καὶ νομοθέτης καὶ δικαστής τῶν νεκρῶν ('Οδυσ. Α, 569, πρθλ. Πλ. Μίν. σ.319, 6').

Ραδάμαρθνος] τρεῖς ἡσαν οἱ δικασταῖ τοῦ ἄρδου καὶ τοὺς μὲν ἐκ τῆς Ἀσίας ὁ Ραδάμανθυς ἔκρινε, τοὺς δὲ ἐκ τῆς Εὐρώπης ὁ Λίακος, τῷ δὲ Μίνωφ εἰχον διθῆ τὰ πρωτεῖα ἵνα ἐπιδιαχρίνῃ, ὅτε οἱ ἄλλοι ἡπόρουν (Πλάτ. Γοργ. 524, α'). Ὡν δὲ ὁ Ραδάμανθυς μήδος τοῦ Διός καὶ ἀδελφὸς τοῦ Μίνωας, λέγεται δὲ διπὸ τοῦ Ομήρου ὅτι διέτριθεν ἐν τῷ Ἡλυστῷ πεδίῳ ('Οδ. Δ, 564), ἐπαινεῖται δὲ διὰ τὴν σωφροσύνην (Θεόγν. 711), τὴν δικαιοσύνην ('Ιερ. παρ' Αθην. σ. 603, δ') καὶ τὰς ἀγαθὰς ψεύνας (Πίνδαρ. Ηυθ. Β', 73).

Λίακος] ἦν μήδος τοῦ Διός καὶ τῆς Αιγαίης, Ἐλλήνων διστάτας (Πλουτάρχ. Θησ. 10) καὶ βασιλεὺς ἱρίστος βουλαῖς (Πίνδαρ. Νεμ. Η', 8) ἐν τῇ νήσῳ Αιγαίη.

Τριπτόλεμος] ἦν μήδος τοῦ Κελεοῦ βασιλέως τῆς Ἐλευσίνος καὶ τῆς Μετανείρας. Οὗτος ἦν δικαστής ἐν τῷ ἄρδη γωρίζων τοὺς μεμυημένους τῶν Ἐλευσίνων μυστηρίων ἀπὸ τῶν ἀμυήτων, ἐν γραπτοῖς δὲ ἀγγείοις, ἐν οἷς εἰκονίζονται σκηναὶ τοῦ καταγρούντος κάσμου, ὁ Τριπτόλεμος κάθηται παρὰ τῷ Λίακῳ καὶ τῷ Ραδάμανθῳ (ὅρα Acad. des In-

script. tom. XXI, μέρ. 2).

καὶ ἄλλοι] κατὰ Stallbaum τοῦτο φάνεται ὅτι ἀναφέρεται εἰς τὴν κοινὴν δοξασίαν ὅτι περὶ ὁ ἔκαστος ζῶν ἡ σχολεῖτο, περὶ τοῦτο καὶ ἀποθανόν κατεγίνετο. "Οὐεν ἀποδοτέον τοῦτο σοφοῖς νομοθέταις καὶ δικασταῖς καὶ ἐναρέτοις ἐπιφανέσιν.

ἢ αὐτὸν = ἦ προσέτι.

'Ορφεῖ—καὶ Μονσαίῳ] οὗτοι λέγονται Σελήνης τε καὶ Μονσῶν ἔκγοροι (Πλάτ. Πολ. 364, ε'), ἀποδίδονται δὲ τούτοις τελεταῖς τε καὶ χρησμωδίαις (Πλ. Πρωτ. 316, δ'. πρᾶλ., καὶ Ἡρόδ. Ζ', 6. Η', 96. Θ', 43) καὶ ποιήματά τινα, ἀτινα ἀρχαιώτερα τῶν τοῦ Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου νομίζονται.

ἐπὶ πόσῳ ἢ τις δέξαιτο ὑμῶν] οὕτως ἐγράψαμεν ἀντὶ τοῦ 'δέξαιτ' ἀνθρώπων», πρᾶλ. «ἐπὶ πόσῳ δ' ἢ τις, ὃ ἄγρες δικασταῖ, δέξαιτο ἔχετάσαιν» (σελ. 41, 6'), ἔνθα δὲν ἐπανελήφθη ὁ ἢ, εἰ καὶ παρενετέθη κλητικὴ καὶ ἀπεμακρύνθη μᾶλλον, πολλῷ δὲ μᾶλλον δὲν ἥθελε λεγθῆ «ἐπὶ πόσῳ ἢ τις δέξαιτ' ἢ ὑμῶν». Ή ἐπὶ μετὰ δοτικῆς σημαίνει τιμὴν καὶ ἀξίαν = ἀντὶ ('Αριστοφ. "Ορ. 154. Ξεν. Παιδ. Γ', α', 43).

'Ησιόδῳ καὶ Ὁμήρῳ] προτάσσει τὸν 'Ἡσιόδον νεώτερον ὅντα τοῦ Ὁμήρου καὶ γεννηθέντα ἐν 'Ασκρᾳ τῆς Βοιωτίας, ἔνθα ὁ πατὴρ αὐτοῦ μετώκησεν ἐκ τῆς ἐν τῇ Αἰολίδι Κύμης. Τούτου σφέζονται ποιήματα, ἡ θεογορία, τὰ 'Ἐργα καὶ αἱ 'Ημέραι καὶ ἡ 'Ασπις τοῦ 'Ηρακλέους. Τοῦ δὲ Ὁμήρου γνήσια ποιήματα

εἶνε ἡ 'Ιλιάς καὶ ἡ 'Οδύσσεια, οἷς δὲ 'Ομηρικοὶ 'Τυροι, τὰ 'Ομηρ. Ἑπιγράμματα καὶ ἡ Βατραχομονομαχία εἶνε μεταγενέστερα ποιήματα ἀποδούντα τῷ Ὁμήρῳ.

ἔργῳ μὲρ γάρ] ὁ γάρ=βεβαίως, ἀληθῶς.

πολλάκις ἐθέλω τεθράραι] πρᾶλ. σελ. 30, γ' καὶ «τεθνάναι γάρ μυριάκις κρείττον ἢ κολακεῖς τι ποιῆσαι Φιλίππων» (Δημ. Φιλ. Γ', § 65). Τινὰ τῶν γειρογράφων ἔχουσι θέλω, ὅπερ ὁ Wohlrab καὶ ἄλλοι ἐπιδοκιμάζουσιν.

ἐπει ἔμοιηρε καὶ αὐτῷ] τὸ μὲν ἐπει=ἔπειτα (πρᾶλ. σελ. 19, ε' καὶ 20, α'), δὲ δὲ καὶ ἐπιτείνει τὴν ἀντωνυμίαν «ἔμοι αὐτῷ» (πρᾶλ. σελ. 17, α'), ηὗταις ἀντιτίθεται: «ἄλλοιοι», οἵς ίσως δύναται: νὰ ἢ μηδόλως ἀξία λόγου αὔτῃ ἡ διατριβὴ δύον ἢ τῷ Σωκράτει (πρᾶλ. Πλάτ. Λάζ. 194, α')=καὶ ἔμοι ἐξαιρέτως.

Παλαμήδει] ἡν υἱὸς τοῦ Ναυπλίου. Βασιλέως τῆς Εὔβοιας. Οὗτος φθονηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὁδυσσέως καὶ συκοφαντηθεὶς ὡς προδότης τῶν 'Αχαιῶν εἰς τὸν Ηρίαμον καὶ τοὺς Τρώας ἐλθοισολγθῇ ὑπὸ τοῦ στρατοῦ (ὅρα Verg. Aen. II, 82 κ. ἔ. Ovid. Metam. XIII, 56 κ. ἔ. Γοργι. Λεοντ. 'Απολογ. ὑπὲρ Παλαμήδους. Φιλόστρ. 'Ηρωικ. σελ. 707 κ. ἔ.). 'Ο Σωκράτης παραμυθεῖται ἔσωτὸν διὰ τοῦ ἀδέκου θανάτου τοῦ Παλαμήδους (ἐν Ξεν. 'Απομ. Δ', 6', 3. 'Απολ. § 26).

Αἴλαρτι τῷ Τελαμῶνος] οὗτος ἡν δεύτερος μετὰ τὸν 'Αχιλλέα κατὰ

τὴν ἀνδρείαν, ἄλλα διότι δὲν ἀπεδόθησαν αὐτῷ τὰ ὅπλα τοῦ Ἀγιλλέως ἀλλ᾽ ἀδίκως τῷ Ὄδυσσει, παραφρονήσας ηὔτοκτόνησεν (πρὸ δὲ τοῦ Οδύσσεως, Λ. 541 κ. ἔ. Σοφοκλ. Αἴσαντι. Ovid. Met. XIII. Φιλόστρ. Ἡρωιν. σ. 707).

καὶ εἰ τις ἄλλος] ἄγνωστον εἶνε τίνα ὁ Σωκράτης ἔννοει. Κατὰ τὸν Elberling δύναται τις νὰ νομίσῃ ότι ἔννοειται ὁ Αἴσωπος ὁ μυθοποιός: διότι οὗτος σταλεῖς ὑπὸ Κροίσου τοῦ βασιλέως τῆς Λυδίας εἰς Δελφούς ἵνα θύση μεγαλοπρεπῶς καὶ διατείμῃ ἐκάστῳ τῶν Δελφῶν μνᾶς τέσσαρας, τὴν μὲν θυσίαν ἐποιήσατο, τὰ δὲ γράμματα ἀνέπεμψεν εἰς Σάρδεις δι᾽ ἔριν γενομένην οὕτοι δὲ κατηγορήσαντες αὐτὸν ἐπὶ ιεροσυλίᾳ ἐκρήμνισαν ἀπὸ τῆς Ταμπείας πέτρας (Πλουτάρχ. ΗΙΟ. σ. 556, Γ' κ. Ε.). ἢ οὐ πό τῶν Φαιδριάδων πετρῶν (Σουΐδ. ἐν λ. Αἴσωπος σ. 47, α'-δ'. Σχολ. Αἰσχύν. 2, 142).

ἀντιπαραβάλλοντι] πρὸ αὐτοῦ γραπτέον ἂντι στιγμήν, εἶνε δ' ἐπεξίγησις καὶ ἀνήκει τῷ «οὐκ ἄρ ἀηδῆς εἴη» δηλ. ἐμοί, περιέχει δὲ καὶ τὴν ὑπόθεσιν = εἰ ἀντιπαραβάλλομεν (=ἀντιπαρατίθενται πρὸ δὲ τοῦ Οδύσσεως, σ. 40, δ').

οὐκ ἄρ ἀηδῆς εἴη] δηλ. ἡ διατριβή. Λοῦτη εἶνε ἡ γραφὴ τῶν πλειόνων καὶ βελτιόνων γειρογράφων, τῶν ἄλλων ἐγόντων «ἀηδές». Εἶνε δὲ σγῆμα λιτότητος = ἥδεια ἂν εἴη ἡ διατριβή.

καὶ δὴ τὸ μέριστον] κατὰ παραθεσιν διορισμός εἰς ὅλην τὴν πρότασιν (Γ. Ζην. Συντ. § 354).

ἔξετάζοντα καὶ ἐρευνῶντα] τρο-

πικαὶ μετογχὶ = οὐκ ἂν ἀηδῆς διατριβὴ εἴη διάγειν ἐμὲ ἔξετάζοντα καὶ ἐρευνῶντα τοὺς ἐκεῖ, ὃσπερ τοὺς ἐνταῦθα ἔξετάζω καὶ ἐρευνῶ, τίς αὐτῶν κτλ. Εἶνε δὲ δρῆματα συνώνυμα, πολλῶν δὲ συνωνύμων γίνεται γρῆσις ἐν τῷ παρόντι λόγῳ, ως δέομαι καὶ παρίεμαι (σελ. 17, γ'), διδάσκω καὶ γράζω (σελ. 19, δ'), λαβεῖν καὶ μισθώσασθαι (20, α'), ἐκαλλυρόμην καὶ ἡθρυντόμην (20, γ'), φήμη καὶ λόγος (20, γ'), ἀποκρυψάμενος καὶ ἐποστειλάμενος (24, α'), εἰπὲ καὶ μήνυσον (24, δ'), ὠήθην καὶ ἴπελαβον (28, ε'), ἀσπάζομαι καὶ φιλῶ (29, δ'), ἐπιμελεῖσθαι καὶ φροτίζειν (29, ε'), δόξα καὶ τιμή (29, ε'), ἐδεήθη καὶ ικέτευσε (34, γ'), θηρυοῦστος καὶ ὀδυρομένον (38, δ'), οἰηθεία ἂν τις καὶ τομίζεται (40, α').

ὅσπερ τοὺς ἐρταῦθα] οἱ παλαιοὶ ἐνόμιζον ότι οἱ ἀποθανόντες ἔπρατον ἐν τῷ ἄδη ὅτι καὶ ζῶντες ἐπετήδευσον.

διάγειν] δηλ. τὸν βίον (ὅρα Πλ. Κρίτ. 43, 6').

ἐπὶ Τροίας] = κατὰ τῆς Τροίας.

τὸν ἀγαγόντα] δηλ. τὸν Ἀγαμέμνονα, ὃν δὲν ὄνομαζει ὡς παστριγωστον. Καὶ γραφὴ «ἄγοντα», ἦν ὁ Cron δέχεται.

τὴν πολλήν στρατιὰν] συνάρθρως ως γνωστήν.

Στονδρον] ἦν οὐδὲ τοῦ Αἰδίου, πατήρ τοῦ Γλαύκου καὶ σύζυγος τῆς Μερόπης, ὁρυτής τῆς Κορίνθου, πονηρότατος δὲ (Πλ. Ζ', 153). Οὗτος ἀπαρέσσας εἰς τοὺς θεοὺς ἐτιμωρήθη

ἐν "Ἄδου νὰ κυλήῃ εἰς ἀνωφερὲς μέρος πέτραν, ητις διαφεύγοντα τὰς γειρὰς αὐτοῦ κατεκυλίστο" (Οδ. Α., 593 κ. Ἑ. Ἀπολλόδ. Α', 0', 3).

Σίσυφος ἦ—ἄλλονς μυρίονς ἄρ τις εἶποι] οὕτω νομίζουμεν ὅτι ὀφείλει νὰ γραφῇ, ἄλλως δὲ ὀφεῖλει νὰ γραφῇ, ὡς ὁ Στέφανος εἰπάσσεν, «ἢ ἄλλονς μυρίονς, <οὖτ> ἄρ τις εἶποι». Οἱ ἐρμηνευταὶ νομίζουσιν ὅτι γίνεται μετάβασις εἰς ὄρθον λόγον καὶ παραπέμπουσιν εἰς τὸ Πλάτ. Φαιδ. 94, 6'. Σοφ. 226, 6'. Γοργ. 483, δ' καὶ Νόμ. 944, α'. Άλλὰ καὶ ταῦτα τὰ γωρία νῦν ἡ γράφονται ὅπως ἡμεῖς ἐγράψαμεν τὸ παρὸν ἡ παρεμβάλλεται· ή ἀναφορικὴ ἀντινομία.

ἀμήχαρος ἄρ εἴη εὐδαιμονίας] ἀντὶ τοῦ «ἀμήχαρος ἄρ εἴη εὐδαιμονία» (Γ. Ζητ. Συντ. § 70), πρᾶλ. «ἄτοπα αὐτῷ καταφαίνεται τῆς συμφοιολογίας» (Πλάτ. Θεολ. 175, α'). Σφάλλεται δ' ὁ Ast νομίζων τὸ εὐδαιμονίας γενικὴν τῆς ἀναφορᾶς καὶ ἐρμηνεύων διὰ τοῦ «immensum seu admirabile hoc esset respectu felicitatis». Ενταῦθα = τὸ διαλέγεσθαι μεσοῖς ἐκεῖ καὶ ξυγεῖναι καὶ ἔξεταζειν εἴη ἂν ἀμήχανον εὐδαιμονίας (= ἔξαιστα, ὑπερβολικὴ εὐδαιμονία).

πάτως οὐ δῆπον] δὲν εἶνε πλεονασμός, διότι = οὐδαμῶς βεβαίως, ἐξ ἀπαντοῦς βεβαίως (ὅρα καὶ Βίγερ. σελ. 449. Κυνν. Γρ. § 501, 4), «πάτως δῆπον» (σελ. 25, 6') = βεβαίότατα. Εἶνε δὲ ταῦτα εἰρωνεία τοῦ Σωκράτους. "Αλλοι δὲ γράφουσι: «πάτως δῆπον οὐ τούτον γε ἔνεκα».

τούτον γε ἔνεκα] τὸ ἔνεκα σημαίνει ἀναφορὰν (Γ. Ζητ. Συντ. § 469, 5, 3), δσον ἀφορᾶ, τὸ δὲ τοῦτο εἶνε τὸ διαλέγεσθαι, ἔνεκεν καὶ ἔξεταζειν, ἀπερ καὶ ἐνταῦθα ἐπιτηδεύων ὁ Σωκράτης φονεύεται.

τὰ τε ἄλλα—καὶ ἥδη] κακῶς ὁ Βίγερος (σελ. 75, 6') ἐρμηνεύει τὸ «τὰ τε ἄλλα» διὰ τοῦ «aliis de causis», διότι εἰ εἰγενοῦταις, ὡς ὄρθως παρατηρεῖ ὁ Hermann (αὐτόθ. σ. 721, 65), ἀλλ' = aliis in rebus», παραβάλλει δὲ πρὸς τὸ τοῦ Ἡροδότου (Θ', 25) «ο γάρ γάρος ἐφαίνετο πολλῷ ἐών ἐπιτηδεώτερός σφι ἐνστρατοπεδεύεσθαι ὁ Πλαταικός τοῦ Ἐρυθρίου τὰ τε ἄλλα καὶ εὐδρότερος» = καὶ ἐν ἄλλοις πράγμασι ἐπιτηδεύτερος πρὸς στρατοπέδευσιν ἐφαίνετο καὶ ἀφονώτερος εἰς δύωρ. Πρόσθες δὲ τούτοις ὅτι ἐνταῦθα συνάπτεται τὸ «τὰ τε ἄλλα» μετὰ προτάξεως (ὅρα καὶ Πλάτ. Κριτ. 52, γ').

ἀληθῆ ἔστιν] τὸ «ἔστιν» ὁσελίζει ὁ Schanz (Nov. Com. p. 161).

Κεφ. 33. καὶ ἐμᾶς] δηλ. ὡς ἐγώ εἰμι εὔελπις.

Ἄρδερες δικασταί] vos, judices, qui me absolvistis (Cicer. Tusc. 4, 41, 98).

καὶ ἔρ τι τοῦτο διαροεῖσθαι ἀληθές] παρὰ τοῖς παλαιοῖς πολλάκις εὑρηται ἡγωμένον τὸ εἰς τις, πρᾶλ. καὶ «έρι γε τῷ τρόπῳ» (Πλ. Φαίδρ. 242, 6'), οὕτω δὲ καὶ τὸ «εἰς οὐδεὶς» ἢ «έρ οὐδὲν» (Βίγερ. σ. 468, 6'. Γ. Ζητ. Θουκ. Β', 51, 2). Τὸ

δὲ «τοῦτο» εἶναι ἐπειγόντης. Οὕτω τιθέται καὶ «ἐν τῷ τελευταῖον» καὶ «ἐν τῷ ἔχατον» καὶ «ἐν τοῦτο», πρότι. «ἐν θαύμασσα τῶν πολλῶν—τοῦτο» (σελ. 47, α'). Τὸ δὲ διαροεῖσθαι = θυλαρχάνειν, νομίζειν, οὗ τὸ ἐν τῷ ἀντικείμ., τὸ δὲ ἀληθὲς κατηγορύμενον. 'Ο δὲ Stallbaum νομίζει τὸ μὲν τοῦτο ἀντικείμενον ἥ (ὧς αὐτὸς λέγει) θυλαρχάνειν (τοῦ ἐννοουμένου εἶναι), φέντι ἀποδίδοται τὸ «ἐν τῷ» = ως ἐν τῷ = ἔξαιρετως (eximie), καθ' ὃν τρόπον λέγεται καὶ μόρος, περὶ οὗ ὅρα εἰς Πλ. Συμπ. 215, γ'. 'Ο δὲ Hirschig ἄνευ ἀνάγκης γράφει «ἐν ἐτι τοῦτο».

οὔτε [ζῶτι οὔτε τελευτήσατι] = οὔτε ὅτε ζῇ οὔτε ἐπειδὴν τελευτήσῃ. Τοῦτο ἀναπτύσσεται καλλιον ἀλλαγῆσθαι «οὕτως θυλαρχήπτεον περὶ τοῦ δικαιού ἀνδρός, ἐάν τ' ἐν πενίᾳ γίγνηται ἐάν τ' ἐν νόσοις ἢ τινι ἀλλῳ τῶν δοκούντων κακῶν, ὡς τούτῳ ταῦτα εἰς ἀγαθόν τι τελευτήσει ζῶντι ἢ καὶ ἀποθανόντι. Οὐ γάρ δὴ οὐδόγε θεῶν ἀμελεῖται ὃς ἂν προθυμεῖσθαι ἐθέλῃ δίκαιος γίγνεσθαι καὶ ἐπιτηδεύων ἀρετὴν εἰς ὅσον δυνατὸν ἀνθρώπῳ δύοιούσθαι θεῷ» (Πλάτ. Πολ. σελ. 613, α'), πρότι. καὶ Λουκιαν. Φιλόσοφος. 29.

τὰ τούτων πράγματα] = αἱ θυλαρχεῖσι τούτου.

ἀπὸ τῶν αὐτομάτων] = ἀφ' ἔσυτῶν καὶ ἄνευ τῆς τῶν θεῶν θελήσεως (πρότι. σελ. 38, γ').

καὶ ἀπηλλάχθαι πραγμάτων] ὁ Σωκράτης νομίζει τὸν θάνατον αὗτοῦ ὡς ἐκ θείας βουλήσεως προελ-

θόντα καὶ ἀγαθόν. 'Ο καὶ εἶναι ἀκολουθίας σημαντικός = καὶ ἐπομένως, τὸ δὲ πραγμάτων = ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ἀτινα εἶναι πλήρη ἐνοχλήσεων καὶ φροντίδων, πρότι. καὶ «τελευτήσας πραγμάτων ἀπηλλάγη» (Πλάτ. Πολ. 406, ε').

βέλτιον] τίθεται ὡς τὸ ἀμεινον (Πλ. Κοιτ. 54, 6' καὶ Απολ. 19, α') = ὀψειλιμάτερον. 'Ως δεύτερος ὅρος συγχρίσεως εἶναι τὸ ἀντίθετον αἱ τὸ μὴ τεθράραι μηδὲ ἀπηλλάχθαι πραγμάτων».

Διὰ τοῦτο—τὸ σημεῖον] ὀθελίζει τὰς λέξεις ὁ Hirschig.

τοῖς καταγήγησαμένοις καὶ τοῖς κατηγόροις] σχῆμα πρωθύστερον, ὡς καὶ μικρὸν ὅπισθεν «κατεψήφιζοτο μον καὶ κατηγόροντα».

οὐ πάντα χαλεπάτιρω] τὸ «οὐ πάντα» ἐμρηνευτέον οὐχὶ διὰ τοῦ οὐδαμῶς (nullo pacto), ἀλλὰ διὰ τοῦ οὐ μᾶλα, οὐχὶ μεγάλως (non magnopere, non multum).

ταῦτη τῇ διαροίᾳ — ἀλλ᾽ οἰόμετροι βλάπτειν] συνάπτονται ἀνόρμοι: αἱ γραμματικῶς «τῇ διαροίᾳ» καὶ «οἰόμετροι», συγγενῆ δὲ κατ' ἔννοιαν, διότι εἶναι δοτικὴ ὄργανικὴ καὶ τροπικὴ μετογή. 'Ηδύνατο δὲ νὰ ἥ «οὐ τοῦ διανούμενοι, ὀψελεῖν με—, ἀλλ' οἰόμενοι βλάπτειν». Τὸ διάροια = σκοπός, σκέψις.

τοῦτο αὐτοῖς ἀξιον μέμφεσθαι] πρότι. «τοῦτο γέ μοι—μέμφει» (Πλ. Συμπ. 220, ε') καὶ «ἄ πρόσθεν τῷ Σάκῃ ἐμέμφετο» (Ξεν. Παιδ. Α', δ', 6) καὶ «οὗτος μεμφόμενος τοῖς Λιγυνήτησι προτέρην ἐωστοῦ ἐξέλα-

σιν ἐκ τῆς νήσου» (Ἡροδ. Τ', 88). Τὸ δὲ ἔξιον = δίκαιον, par est, πρᾶ. «Δέξιον οὖν ἔμοι συγγνώμην ἔχειν ἐστίν» (Πλ. Γοργ. 465, ε'). «Οὐ δὲ Heindorf νομίζει διτὶ ὄρεσμεν' ἀναγνωσθῆντανθ' ὁ αὐτοῖς».

[τοσδέ] ἐπὶ σμικρότητος.

[τιμωρήσασθε] μεταβάνει ἐκ τρίτου προσώπου εἰς δεύτερον.

ἄπερ ἐγὼ ὑμᾶς ἐλύποντι] πρᾶ. σελ. 39, γ'

ἢ ἀρετῆς] ὁ ἢ δὲν εἶνε διακευτικός, ὡς πρόσθιν, ἀλλὰ συγκριτικός.

Θεοπερ ἐγὼ ὑμῖν] δηλ. ὀρειδίζω.

Ὥν δεῖ δηλ. ἐπιμελεῖσθαι. 'Εννοεῖ δὲ τὴν ἐπιμέλειαν τῆς ἀρετῆς.

δίκαια πεπονθώς ἔσομαι ὑφ' ὑμῶν] = δικαίαν ἀνταπόδοσιν (δίκαιον μισθον) εἰληφθώς ἔσομαι παρ' ὑμῶν. (πρᾶ. σελ. 47, α').

αὐτός τε καὶ οἱ νιεῖς] πρᾶ. «οὐχὶ ἡμέτερος ἥσθα καὶ ἔκγονος καὶ δοῦλος αὐτός τε καὶ οἱ σοι πρόγοροι» (Πλάτ. Κρίτ. 50, ε') καὶ «οὗτος δὲ αὐτοὶ γέγονε τὴν ἀποπίαν ἀνθρώποις καὶ αὐτός καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ» (Πλ. Συμπ. 221, δ') καὶ Σοφ. Οἰδ. Κ. 461 καὶ 868.

'Αλλὰ γάρ] ταῦτα λέγει ὁ Σωκράτης, ἀφ' οὗ εἶδεν διτὶ τα πάντα ἡσαν ἐτοιμα ὅπως ἀπαγθῆ εἰς τὸ δεσμωτήριον. Πρᾶ. Cicer. Tusc. I, 41, 99 «sed tempus est iam hinc abire me, ut moriar, vos, ut vitam agatis. Utrum autem sit melius, dii immortales sciunt, hominem quidem scire arbitror neminem». 'Ομοίως καὶ ἐν Θεατ. 145, ε' «ῳρα

τοινούς εοι μὲν ἐπιδεινύναι, ἔμοι δὲ σκοπεῖσθαι (Stallb.).

ἔμοι μὲν ἀποθαρρυμένῳ] ὁ Σωκράτης δὲν ἔφονεύθη εὐθύς, διότι εἶχε στεφόην ἡ πρόμνη τοῦ πλοίου τοῦ κατ' ἔτος εἰς Δῆλον πεμπομένου τῇ προτεραίᾳ τῆς δίκης, ὥφειλε δὲ να θανατωθῇ μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ πλοίου (Πλ. Φαιδ. 58, α'-δ'. Ξεν. Απ. Δ', γ', 2. Σουΐδ. λ. Σωκράτης).

ἐπὶ ἀμεινορ πρᾶγμα] συνήθως λέγεται ἀνευ τῆς λέξεως πρᾶγμα καὶ μετὰ μόνου τοῦ ἐπιθέτου.

ἀδηλοι πατέτι πλήρει θεῷ] οὕτως ἔχουσι τὰ πλεῖστα γειρόγραφα ἀντὶ τοῦ πατέληρη θεῷ. Παρὰ τοις παλαιοῖς ἀντὶ τοῦ εἴ μη λέγεται τὸ «ἄλλη» η», πρᾶ. «τὴν δὲ γῆν τὴν ἐκ τῆς γεωργίας μὴ ἔξειναι ἔξαγειν μηδὲν ἀλλ' ἡ εἰς τὸ αὐτὸ γωρίον (C.I.A. II, 1055, 27 τῷ 345 π.Χ.) καὶ ἐνταῦθ. σελ. 20, δ'. Λέγεται δὲ καὶ τὸ «πατέληρει», πρᾶ. «καὶ συνετικεῖσθαι Καλλιδάμαντα μετὰ Πειραιών ἐν ἀπασι τοῖς ιεροῖς πλήρη εἰ που αὐτοῖς Ηεισατεύσιν νόμιμον ἐστιν εἰσιέναι, ἄλλωρ δὲ μή» (C.I.A. II, 589, 14 ς. ἐ τῷ δ'-γ' αἰών. π. X.) καὶ «πατέληρει τις κωμῳδοποιός τυγχάνει ὧν (Πλ. Απολ. 48, δ', ἔνθα τοῦ), οὔτερον δὲ καὶ κατ' ἔλλειψιν ἕρματος τὸ «πατέληρει εἴναι κατεῖται ἀντὶ τοῦ εἴμην» = ἀδηλον παντὶ πλήρη εἰ (δηλόν ἐστι) τῷ θεῷ, πρᾶ. «οὐ γάρ ἂν ἄλλωρ γ' ὑπακούσαιμεν τῶν νῦν μετεωροσοφιστῶν πλήρη εἰ Προδίκω» ('Αριστοφ. Νεφ. 360—361 = πλήρη εἰ ὑπακούσαιμεν Προδίκω). 'Αλλὰ καὶ τοῦτο καὶ ἄλλα γράφονται διὰ τοῦ η, «πατέληρη η» οὐχὶ ορθῶς, νας νομίζομεν.

ΠΙΝΑΞ

ἀδρέομαι σελ. 20, γ'
 ἀγαθὸς εἰρωνικῶς 24, 6'
 ἀγραικότερος 32, δ'
 ἀγὼν = δίκη 24, γ'
 Ἀδείμαρτος 34, α'
 ἀδικῶ ἀπολάτως 24, 6'
 δεῖ 25, γ'. δ'
 ἀεροβατῶ 19, γ'
 Ἀθῆραι πόλις μεγίστη καὶ ἐπανος
     αὐτῆς 20, δ'
Aīazōς 41, α'
Aīan-tόδωρος 33, ε'
Aīas ὁ Τελαμώνος 41, 6'
 αἱρίττομαι 21, 6'. 27, δ'
 αἴρω 28, α'
 αἱοθάρομαι ὡς παθ. σ. 17, α'. σύν-
     ταξὶς αὐτοῦ 22, γ'
 αἰσχύνητη περιάπτω τινὰ 35, α'
 αἰσχύνομαι σύνταξὶς αὐτοῦ 17, 6'.
     22, 6'
Aīswapōs 41, 6'
 αἰτιατικὴ ὡς ἀντικ. καὶ ὑποκείμ.
     συγγρόνως 40, α'
 αἰτίας ἔχω 38, γ'
 ἀκολασία 26, ε'
 ἀκόλαστος 26, ε'
 ἀκούετε δῆ 20, δ'
 ἀκροστατήσαν ἐν δικαστ. 25, α'
 ἀλίσκομαι σὺν μετογῇ 29, γ' καὶ =
     καταλαμβάνομαι 39, 6'
 ἀλλὰ σημ. προτροπὴν 39, ε'. ἀλλ'
     ἄρα 25, α'. ἀλλὰ γάρ 19, γ'. δ'.
     20, γ'. 26 α'. ἀλλ' ἢ 42. ἀλλ'
     οὐ = καὶ οὐ 23, γ'. 26, α'. 28, 6'.
     ἀλλ' οὐρ... γε 27, γ'. 34, ε'
 ἀλογοτ 18, γ'
 ἀλλος καὶ ἀλλος 27, 6'. ἀλλος
     λόγος 34, ε'. ἀλλο τι ἢ 24, γ'.
     ὅ ἀλλος = ποός τούτοις 36, 6'.
 ἀμεινορ 19, α'
 ἀμεινω τινὰ ποιῶ 24, δ'

Ἀμφίπολις 28, ε'
 ἀν δυνητ. ἐπανάληψ. 17, δ'. 31,
     α'. 35, δ'. 40, δ'. 41, α'. σημ.
     ἐπανάληψιν 22, 6'
 ἀραβατρο εἰς τὸ πλῆθος 31, γ'.
     17, δ'
 ἀραβιάζομαι μέσ. 18, δ'. 34, γ'-δ'.
 ἀραιενόμαι μεγ. 34, ε'
 ἀραιρῦμαι μέσ. 32, 6'
 ἀραιρῶ 21, α'
 ἀραιλαμβάνω 19, α'
 Ἀραξαγόρας 26, δ'
 ἀραιπειθω 18, δ'
 ἀραιπιμπλημι 32, γ'
 ἀραφέρω τι εἰς τινὰ 20, ε'
 ἀραφορικαὶ ἀντων. δύο ἀσύνδετοι 37,
     δ'. ἀναφορικαὶ προτάσσεις παρεν-
     θετικαὶ λαμδάνουσιν ὑποκείμ. προ-
     σωπ. ἀντων. 27, δ'. 33, γ'. 37, γ'
 ἀρδρες Ἀθηναῖοι 17, α'
 ἀρελεύθερος 38, ε'
 ἀρέλπιτος 36, α'
 ἀρερωτῶ 22, ε'
 ἀρέχομαι σὺν ἀπαρεμ. καὶ μετογ.
     31, 6'
 ἀρτὶ σημ. σύγκρισιν 37, 6'
 ἀρτύολλα } 37, α'
 ἀρτύολησις } 37, α'
 ἀρτυγραφή 27, γ'
 Ἀρτιοχίς 32, 6'
 ἀρτιπαρατίθημι 40, δ'
 ἀρτιτιμῷμαι τινος 36, 6'
 Ἀρτιφῶν 33, ε'
 ἀρτωμοσία 19, 6'. 24, 6'
 "Ἀρντος Εἰσαγ. § 7 καὶ σ. 23, ε'
 ἀξία (δηλ. τιμὴ ἢ δίκη ἐνν.) 36, α.
     δ'. 37, α'.
 ἀξιώματος 20, ε'. 38, γ'
 ἀξιῶ 18, δ'. 19, γ'. 33, δ'. 35, γ'.
     38, α'
 ἀπαγωγὴ 32, 6'

- ἀπαραιγνυτῶ 31, ε'
 ἀπαρέμπατοι ἐπεξῆγ. 48, α'
 ἀπανθαδίζομαι 37, α'
 ἀπειρος γραμμάτων 26, δ'
 ἀπελαύνω 37, δ'
 ἀπεχθάνομαι 21, δ'
 ἀπιστος 26, ε'
 ἀπιστῶ 29, γ'
 ἀπό δρυός καὶ ἀπό πέτρης 33, δ'.
 ἀπό ταῦτομάτων 38, γ'
 ἀποκρύπτω 22, δ'. ἀποκρύπτομαι
     24, α'
 ἀποκτείνω = καταδικάζω εἰς θάνα-
     τον 29, γ'. 39, γ'. δ'.
 ἀπολαύω 31, δ'
 Ἀπολλόδωρος 34, α'
 ἀπολέομαι τι 37, δ'
 ἀποπειρῶμαι 27, ε'
 ἀπορία λόγων 38, δ'
 ἀπορος ἐνεργ. καὶ παθ. 18, δ'.
 ἀποφεύγω 35, γ'. 36, α'. 38, δ'.
 ἀποφεύγω θάρατος 39, α'
 ἀποψήντοιμαι 34, δ'
 ἄρα = ἵσως (17, δ'), λοιπὸν (26, δ'),
     παρὰ προσδοκίαν (33, γ')
 Ἀργιτρονσῶν γανυαχία 32, δ'
 ἀρχόμενος 24, α'
 ἀρχοτες (αι) 37, γ'. 39, ε'
 ἀσπάζομαι 29, δ'
 ἀσχολία 23, δ'. ἀσχολιαρ ἄγω 39, ε'
 ἀτεχνῶς { 17, δ'
 ἀτεχνώς {
 ἀτιμος 30, δ'
 ἀτιμώ - ω 30, δ'
 ἀτυχία 25, α'
 ανθαδίζομαι 34, ε'
 ανθάδως ἔχω πρός τινα 34, γ'
 ανθις—αῖ 24, δ'. αῖ—πάλιν 27, δ'
 αντόματος 23, γ'
 αντὸς μετ' ἀριθμ. τακτ. 32, γ'
 αέτοσχεδιάζω 20, δ'
 αέτοσφρώω (ἐπι) 22, δ'
 ἀφίημι δύλα 39, α'
 ἀφίππος 25, δ'
 ἀγθομαι ἐπέρι τινος 23, ε'
 βελτιον 41, δ'
 βελτιώ τινα ποιω 24, δ'
 βίος βιωτὸς 38, α'
- βιάπτω 30, γ'
 βοηθῶ 23, δ'
 βούλομαι, βούλομην ἦρ 19, α' ἐ-
     βούλομην ἦρ 19, α'
 βούλευται 25, α'
 βούλη 32, ε'
 βούλειο ἀμεταθ. 32, δ'
 βοῶ 17, δ'
 γάρ διαταχητ. 20, δ'. ε'. 21, α'.
     δ'. 22, α'. δ'. 30, γ'. 31, δ'. 32,
     α'. 40, γ'. πεντάκις ἐπαναλαμ-
     βάνεται 39, ε'. γάρ δὴ 24, δ'
 γερικὴ διαιρετικὴ ἀνευ ἄρθρος 22,
     γ'. 25, ε. 37, α'
 γερραῖος 30, ε'
 γίγνομαι ἐτῶν, ἀλλὰ γέγορα ἔτη
     17, δ' καὶ = ἔργομαι 31, δ'
 Γοργίας 19, ε'
 γραφομαι τινα 19, δ'
 δαίμονες—δαιμόνια 27, γ'
 δ' αῦ 27, δ'
 δειρὸς 17, α' καὶ = ἀκραῖος 39, δ'
 δεσμὸς 37, δ'
 δεσμοφέλακες 37, γ'
 δεσμωτήριον πῶς ἄλλως ἐναλείπο-
     37, δ'
 δεῦρο εἰπὲ 24, γ'
 δέω καὶ προσωπ. 30, δ'
 Δῆλιον 28, ε'
 δημοσιεύω 32, α'
 δημιύτης 33, ε'
 δῆπον—γε 20, γ'
 διαβολὴ 19, α'
 διαγίγνομαι 32, ε'
 διακωλύω 31, ε'
 διαμνθολογῶ 39, ε'
 διάροια 41, δ'
 διαπνήθαρομαι 22, δ'
 διὰ ταχέων 32, ε'
 διατριβὴ 33, ε'. 37, γ',
 διατριβώ ἔτι τινι 29, γ'
 διαφέρω τινός τινι καὶ τινός τι 35,
     α'. δ'. καὶ διαφέρω τινός εἰς τι
     35, α'
 διαφεύγω θάρατος 39, α'
 διερωτῶ 22, δ'
 διθέραμbos 22, α'
 δίκαιος εἴμι 18, α'

- δίκαιοις 32, α'
δίκην ἐπιτίθημι τιρι 28, δ'. δίκην
λαμβάρω παρά τιρος 28, δ'
διόμυνμαι 27, γ'
δώκω δίκην 19, γ'
δοκῶ ἔμοι, δοκῶ μοι 18, α'. δοκεῖ
εἶναι (= εἴη ἀν) 19, ε'
δόξα 35, δ'
δόσις τιρι 30, δ'
δ' οὐν 17, α'
δοστυχία 25, α'
ἐγγρητής 38, ε'
ἐγγύς είμι τιρι γέρεις (γέρει) καὶ
—τιρος γέρει 30, α'
ἐγγυτάτω τιρός 25, γ'
ἐρείρουμαι παθ. 31, α'
ἐγκατέ 26, γ'. 27, ε'
ἐγκλημα 24, γ'
εἰσει 18, ε'
εἰκῆ 17, γ'
εἰμι μετά τιρος, εἰμὶ τῆς γνώμης
τιρός καὶ εἰμὶ τῆς μετά τιρος
γνώμης 32, γ'
εἰπερ 27, δ' εἰπερ που 21, γ'
εἰρωνεύομαι 38, α'
εἰς μετ' αἰτ. προσώπου 17, γ'
εἰσάγω εἰς τὸ δίκαιοτήριον 29, γ'.
24, δ'. 25, γ'
εἰσέρχομαι εἰς τὸ δίκαιοτήριον 29, γ'
είτα=καὶ είτα 23, γ'. εἰπὶ ἐρωτήσ. 28, δ'
εἵτ' οὐν—εἴτε 27, γ'
ἐκεῖ πλεονάζει 19, γ'
ἐκεῖνος περὶ νεκροῦ 33, ε'
ἐκφεύγω θάρατορ 39, α'
ἐκών εἴται 37, α'
ἐλειρός 35, δ'
ἐμμελής, -ῶς 20, γ'
ἐμμένω τιρι 30, γ'
ἐμπτέω 29, δ'
ἐρδείκενμι 32, δ'. ἐρδείκενμαι τι
23, δ'. 29, δ'
ἐρδείξις 32, δ'
ἐρδεκα (οἱ) 37, γ'
ἐρεκα ἐπὶ ἀναφορᾶς 41, γ'
ἐρεστῶς=μέλλων (17, γ'), ἀριστος
(21, α')
ἐρθονσιάζω | 22, γ'
ἐρθονσιῶ | 22, γ'
- ἐρθυμοῦμαι 21, ε' πρὸς ἐμαντὸν
21, δ'
ἐρ νῷ ἔχω 20, ε'. ἐρ δλίγῳ καὶ ἐρ
δλίγῳ χρόνῳ 22, δ'
ἐρταῦθα ἐπὶ προσώπων 22, ε'
ἐρταῦθι | 18, δ'
ἐρταῦθοι | 18, δ'
ἐρτεῦθεν 20, γ'. 21, δ'. 22, γ'. 23, γ'
ἐρόπτιον 33, γ'
ἐξαιροῦμαι τι 19, α'
ἐξελάνω 37, δ'
ἐξεργάζομαι 22, δ'
ἐξέρει 37, δ'
ἐνίκα 26, ε'
ἐφρακα 35, α'
ἐπαίνω 19, γ'
ἐπακολούθω 23, γ'
ἐπει = ἀν καὶ (19, ε'), καὶ ἐπειτα
(20, α')
ἐπειτα 20, γ'. 23, γ'
ἐπὶ σὺν δοτικῇ σημ. συμφωνίαι (29,
γ'), σκοπόν. (35, γ'), ἀντὶ (41, α')
Ἐπιγέρης 33, ε'
ἐπιδείκνυμι 22, α'. ἐπιδείκνυμαι
25, γ'
ἐπιδημῶ 20, α'
ἐπιεικής 22, α'. 33, δ'
ἐπιθέτα δέχονται σύστοιχον αἰτιατ.
20, δ'
ἐπικωμῳδῶ 31, δ')
ἐπιλαρθάρομαι ὡς παθ. 17, α'
ἐπιορκῶ 35, γ'
ἐπιρρήματα διορίζοντα ἐμπροθέτ.
διορ. τιθενται πρὸ τῆς προθέσ. 40, α'
ἐπιστάτης 20, α'
ἐπιφθορος 37, δ'
ἐπῶν ποίησις, 22, α'
ἐργάζομαι = ποιῶ 28, ε'
ἐργάμην 18, γ'
εῖν ἵσθι, ἵστε παρενθ. 20, δ'.
εῖν λέγω 24, ε'
εῖν τε καὶ καλῶς καὶ καλῶς τε καὶ
εῖν σ. 20, δ'
εναρθίμητος 40, ε'
εναρθίμος μτγ. 40, ε'
ενδόκιμος 29, δ'
ενέλεγκτος 22, α'. 33, γ'
Εὕηρος 20, α'

- εὐκαιρῶ 23, γ'
 εὐκτική μετά τοῦ ἣν ἀντὶ τῆς ὄριστ.
 23, δ'
 ἐφεξῆς 21, ε'
 ἔχω = λαμβάνω 19, α'. 20, δ'
 ζεῦγος 36, δ'
 ζῆτησις 29, γ'
 ἡ λυτικός (26, ε') καὶ = εἰ δὲ μὴ (20,
 ε'). ἢ τις ἡ οὐδεὶς 17, δ'. 23,
 α'. γ'. ἢ ὁ στέ σὺν ἀπαρεμ. 36, δ'
 ἢ 27, α'
 ηγοῦμαι θεοὺς (εἶναι) 18, γ'
 ἥδη, θέσις αὐτοῦ ἐν τῷ πλάνῳ χρό-
 ρος 18, γ'
 ἥλιασται 17, α'
 ἥλικώτης 33, ε'
 ἥλιος ἐλατρεύετο 26, δ'
 ἡ μῆν 22, α'
 ἥμιθεος 28, γ'
 Ἡσίοδος 41, α'
 ἥσυχιαρ ἄγω, ἔχω 38, α'
 ἥτοι—γε—ἢ 27, δ'
 θαρρατέως ἔχω πρός τι 34, ε'
 θαυμάσιος 26, γ'. 35, α'. 40, α'
 θεαγῆς 34, α'
 θεμις 21, δ'
 θεμιτὸν 30, δ'
 θεόδοτος 33, ε'
 θεοζοτίδης 33, ε'
 θεόμαρτις 22, γ'
 θόλος (ἥ) 32, γ'
 θορυβῶ 17, δ'
 ἴδια 33, ε'
 ἴδιωτης 40, δ'
 ἴτα = ἔνθα 17, γ'. ἴτα τι 26, γ'
 Ἰππιας 19, ε'
 ἵππικός 25, ε'
 ἵππος 36, δ'
 ἴσταμαι 28, ε'
 ἴσχες 29, δ'
 κάθημαι 35, γ'
 καθίημι τινά 21, α'
 κάθεδρος ποιῶ, ποιοῦμαι 21, α'
 καὶ ἐπιδοτικός 17, α'. 18, δ'. ἀκο-
 λουθ. σημαντ. 17, γ'. μετ' ἀνα-
 φορ. ἀντωνυμ. 19, δ'. συνάπτει
 ὅλον καὶ μέρος 34, δ' καὶ = μᾶλ-
 λον δὲ 23, α'
- καὶ δὴ καὶ 26, δ'
 καὶ τὸν 18, α'
 καὶ ταῦτα 26, ε'
 κακόρ τι πάσχω ἐπό τιρος 33, δ'.
 κακόρ τι ἐργάζομαι τιρα 25, ε'.
 κακόρ λαμβάνω ἐπό τιρος 25, ε'
 κακός 28, δ'
 Καλλίας 20, α'
 καλλιεπόδημαι 47, ε'
 καλλέργουμαι 20, γ'
 καλός τε καγαθός 20, ε'. 37, δ'
 κατὰ 17, ε'. κατὰ τὸν θεόν 22, α'.
 23, ε'. σὸν γενικῆ 23, δ'
 καταγέλαστος 35, δ'
 καταγιγγώσκω 25, α'
 κατάρω τιρα 21, α'
 καταδέομαι τιρος 33, ε'
 καταδέχομαι τιρα 21, α'
 κατασκεδάρνυμι 18, γ'
 καταχαρίζομαι τὰ δίκαια 35, γ'
 κατέρχομαι 21, α'
 κατηγορῶ 31, ε'
 Κηφισία 33, ε'
 κινδυνεύω = φαίνομαι 20, δ'
 κιλεύνδρα 19, α'
 κόλασις 26, α'
 κολούω 39, δ'
 κορωνίδες ρῆμες 28, δ'
 Κριτόθοντος 33, ε'
 Κρίτωρ 33, ε'
 κτῆσις 20, ε'
 κωμωδιοποίός 18, δ'
 κωμωδοποίός 18, δ'
 λαμβάνω 20, α'
 λέγω = ἔννοιω 21, δ. 28, δ' καὶ
 λέγω τιρά τιρι 23, α'
 λέξις = γλῶσσα, ὕφος 17, δ'
 λέωρ ὁ Σαλαμίνιος 32, γ'
 λογίζομαι πρός ἐμαντόν 21, δ'
 λόγος 20, γ'. λόγος τιρός 26, δ'.
 λόγος ἔχω 31, ε'
 Λέκωρ Εἰσαγ. § 8
 Λυσταρίας 33, ε'
 Λυστελέεια 22, ε'
 Λυστελής 22, ε'
 Λυστελῶ 22, ε'
 λύω τέλη 22, ε'
 μὰ Δία 26, δ'

μάλιστα μὲν—εἰ δὲ 34, α'
 μαρθάρω 26, γ'
 μαρτεῖον 21, γ'. 33, γ'
 μαρτεύομαι 21, α'
 μέγα λέγω 20, ε'. τὰ μεγάλα καὶ
     τὰ μείω καὶ τὰ μέγιστα = πολι-
     τικά 22, δ'
 μέγις βασιλεὺς 40, ε'
 μεῖων ἡ κατ' ἀρθρωπον 20, δ'
 μειράκιον 17, γ'. 18, γ'
 μέλει μοι τιος καὶ περὶ τιος 25, γ'
 Μέλητος καὶ οὐχὶ Μέλιτος 19, 6'.
 Εἰσαγ. § 6
 μέλιλω = δύναμαι (38, α'), θέλω
     (40, α')
 μέλιλωρ Χρόορος σημαίνει τὸ δύνα-
     θαι πράττειν τι 31, ε'. 32, ε'
 μέμφομαι τι τινι 41, ε'
 μέν—δε καὶ ἐν τῇ ἀπόδοσει 28, ε'.
     προτάσσεις συνδεόμεναι δι' αὐτῶν,
     ῶν ἡ συνέγεια ἐν τῇ δευτέρᾳ 28, ε'.
 μέντοι 26, ε'
 μεταλαμβάρω τι 36, 6'
 μεταξὺ σὸν μετοχῆ 40, 6'
 μεταπίπτω 36, α'
 μετοχῆ ἐκ τοῦ αὐτοῦ θέματος παρὰ
     τὸ ἔημα 19, 6'. τιθεται καθ' ἔη-
     ξιν πρὸς τὸ κατηγορ. 29, α'. 40,
     γ'. τιθεται μετὰ τοῦ ἥγματος ἀντὶ
     ἥγματος, διε τι προηγ. ἐπίθ. 40, α'
 μετρίως = ὄρθως 39, 6'
 μὴ σύνταξις 17, γ'. μὴ διε 40, δ'.
     μὴ οὐ σὸν διοτακτ. 39, α'
 μηδὲ = καὶ μὴ 20, ε'. μηδὲ διω-
     στιοῦται 17, 6'
 μητέω 24, δ'
 μηχανή 28, α'
 μιαρώτατός τις 23, δ'
 μικροῦ 17, α'
 μιμήσομαι ἀπαρεμφ. καὶ μετοχῆ
     διαφέρει 27, 6'
 Μίρως 41, α'
 μισθῶ,—οἴμαι 20, ε'
 μιᾶ 20, ε'. μιᾶ ἀργυρίον 38, 6'
 μιγματικός 21, 6'. 27, γ'
 μιῆρα 33, γ'
 Μονσαῖος 41, α'
 μιώψ 30, ε'

νέος = νεκυική ἡλικία 21, α'
 νεότης 26, ε'
 Νερέλαι Αριστοφάρον 18.δ'.19.γ'
 νὴ τὸν κύρα 21, ε'. νὴ τὴν Ἡραν 24, ε'
 Νικόστρατος 33, ε'
 νικῶ Ὄλευπτιαν, Ὄλευπτια 36.δ'
 νομίζω θεοὺς διάφορον τοὺς νομίζω
     εἶναι θεοὺς 18, γ'
 νόμος περὶ κατηγορ. 19, α'
 νεῦματι 27, δ'
 νυρδὴ 37, γ'
 νωθῆς 30, ε'
 ξένος 17, δ'
 ξένωσ 17, δ'
 ξύνωρις 36, δ'
     ο ἀληθῶς 41, α'
 δ δὲ πάτωταρ ἀλογώτατος διε 18.γ'
 δῆθε 21, ε'
 οἱ ἀμφὶ τινα 18, 6'
 οἱ ἐκ τῆς τανταχίας βραχυλογ. 32, δ'
 οἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ 25, α'
 οἱ κύριοι 37, γ'
 οἷμαι, ἐν αὐτῷ συμβάνει Ἑλλειψις
     25, ε'
 οἶος μεθ' θιερθετ. 23, α' καὶ = οἶστε
     34, α'
 οἱ ὄφειλοντες τῷ δημοσίῳ ἐφυλακί-
     ζοντο, εἰ μὴ εἴγον ἐγγυητας 37, γ'
 οἱ πολλοὶ = οἱ πλεῖους 18, 6'
 οἱ τριάκοντα 32, γ', οἱ γρόνος τῆς
     ἀργῆς αὐτῶν 32, ε'
 ὀλίγον 17, α', 22, 6' καὶ ὀλίγον
     δεῖται 17, α'. 22, α'
 Ὁμηρος 41, α'
 ὅμολογῶ ἀπαρεμφ. καὶ μετοχῆ συντ.
     17, 6'
 ὅμως δὲ δὴ 26, 6'
 ὄρινημι 27, γ'
 ὄρομα = λέξις (17, 6'. γ'), ὄνοματα
     (24, γ'), προσωνυμία (20, δ'),
     ὄνειδος (38, γ', 41, δ')
 ὀξύμωρον 24, γ'
 ὀρᾶς; 24, δ'
 ὀριστικὴ ἐν θιοθ. λόγω 17, 6'. τοῦ
     ε' ἐνικ. προσωπ. παθ. παρ' Ἀττ.
     διὰ τοῦ ει 29, δ'
 ὄρκος ἡλιαστῶν 35, γ'
 ὄρμω ἀμεταθ. 24, α'

- Ὁρφεὺς 41, α'
 ὥρχηστρα 26, ε'
 ὃς καὶ ὅστις ἐπὶ ποιότητος 38, δ'
 ὅτι μαθώτ, παθώτ 36, δ'
 οὐ μὴ σὸν μέλλ. ὅριστ. 29, δ'
 οὐδέ—οὐδὲ 26, δ'. ἐπίδοτ. = καὶ οὐκ
     17, γ'. 18, γ'. δ'. 19, ε'. 21, δ'.
     οὐδ' ὄπωσιοῦ 17, δ'. 26, ε'
 οὐδὲν ἀλλ' ἢ 20, δ'. οὐδὲν ἀλλο ἢ
     24, γ'
 οὐδὲν δειρὸν μὴ σὸν ὑποτ. 28, δ'
 οὐκ ἔμοις ὁ λόγος 20, ε'
 οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ 27, ε'. 40, γ'.
     οὐκ ἔστιν ὅστις 31, ε'
 οὐν=πάντως 17, δ'. 30, γ'
 οὐράνια 19, δ'
 οὐτε μέρα οὐτε συκῆρος 49, γ' οὐτ'
     ἄρ—οὐτ' ἄρ 31, ε'
 οὐτος· ὁ πληθ. ταῦτα ἀντὶ του ἐνι-
     κοῦ 19, δ'. τὸ οὐτος μετὰ περι-
     φρονήσ. 23, δ'
 οὐτῶν=τόσον (26, δ'), τιθεται μετὰ
     τὸ ἐπίρρ. 31, δ'
 δριτούρων 36, δ'. δριτούρων δι-
     κηρ ἵπο τιος 39, δ'
 παρκάλων 31, δ'
 παῖς 18, γ'
 πάλαι 18, δ'
 Παλαμῆδης 41, δ'
 πᾶν ποιῶ καὶ λέγω 38, δ'. 39, α'
 πᾶν τούρατιον 25, δ'. 34, α'
 πάντα σφόδρα 25, α'. 26, δ'
 παρὰ σὺν αἰτιατ. σύγχρισιν σημ. 28,
     γ'. δοτικῇ πράχματ. 28 δ'
 παρὰ μικρὸς 17, α'
 παρ' ὀλίγον 17, α'. παρ' ὀλίγον
     ἐστι τι 36, α'
 παρὰ πολὺ ἐστι τι 36, α'
 παράδειγμα ποιῶμαι τιρα 23, α'
 παραιτοῦμαι 27, δ'
 παραλαμβάρω 18, δ'
 Παραλος 33, ε'
 παραμέρω 39, ε'
 παρέχομαι μάρτυρας 19, γ'
 παρηγήσις 22, ε'. 34, γ'. δ'. 39, α'
 παρέμει 17, γ'
 πάσχω 17, α'
 πειθω ως 27, ε'. 35, δ'. πειθω
- τιρα τι 37, α'. πειθομαι τιρι τι
     25, ε'
 περια Σωκράτον 23, γ'
 περι σὺν γενικῇ ἀναφοράν 19, γ';
     περι πολλοῦ κτλ. ποιῶμαι 21, ε';
 περιγίρρουαι 22, γ'
 περιεργάζομαι 19, δ'
 περιπτός 20, γ'
 πιθαρός 17, α'
 πιστεύω 19, δ'
 πιλάρη 22, α'
 Πιλάτων 34, α'
 πιλέορ τι ποιῶ 49, α'
 πιλῆθος 21, α'. 31, γ'
 πιλημέλεια 22, δ'
 πιλήρ ει 42 καὶ πιλήρ ει μη 18, δ'
 πιλησιορ τιδός 25, δ'
 ποδαπός 20, δ'
 πόθεν 20, γ'
 ποιῶ περι ποιητοῦ 22, δ'.
 ποιῶ τιρι τι 30, α'
 πολιτης 37, γ'
 πολλοῦ γε δεῖ 32, ε'
 πολυπραγμονῶ 31, γ'
 πόρρω τιδός 38, γ'
 Ποτείδαια 28, ε'
 πότμος 28, γ'
 ποὺ 33, δ'
 πραγματα 41, δ'
 πραγματεύομαι 22, δ'
 πράττομαι χρήματα 19, ε'
 πρὸ σημ. σύγχρισιν 28, δ'. ὁ πρὸ
     τοῦ χρόνος 18, γ'
 Πρόδικος 19, ε'
 πρόληψις 21, ε'
 πρὸς αἰτιατ.=ἐνώπιον (18, δ'. 24,
     δ'). πρὸς ταῦτα 30, δ'
 προσήκω 33, δ'. 34, δ'
 προσκαθίζω 31, α'
 προσκείμενος παθ. 30, ε'
 προσποιῶμαι 23, δ'
 προσχρῶμαι 23, α'
 πρυτανεῖον 36, δ'
 Πρωταγόρας 19, ε'
 πώποτε 19, δ'
 Ραδάμαρθης 41, α'
 ραδίως (=ἀκρίτως) 24, γ'. 31, α'
 ρῆμα (=φράσις) 17, δ'

έργαστα ἐνεργ. συντάσσ. παθητ. 17,
α'. 25, ε' ἔργαστα στάσεως μετ'
ἐπιφρ. κινήσ. καὶ ἀντιστρ. 33, δ'.
έργαστα τίθενται μετὰ τὸ ἄλλα
17, γ'
όγητῷ 32, 6'
σελήνη ἔλατρεύετο 26, δ'
Σίσυφος 41, γ'
σκοπῶ πρὸς ἔμαντόν 21, δ'
σοφός 18, 6'
σπουδῆ 24, γ'
συγχωρῶ 33, α'
συμβάλλομαι 36, α'
συμφρενῶ 21, α'
συνεῖται 20, α'
συνεπισκοπῶ 27, α'
σύνοιδα ἔμαντῷ 21, 6'. 22, δ' καὶ
σύνοιδα τινι, διαφέρει τοῦ οίδα
21, 6'
συνοντία 20, α'
συντεταγμένως 23, ε'
συνώνυμα ἐν Ἀπολογίᾳ 41, 6'
Σφῆττος 33, ε'
σγῆμα ἐκ παραλλήλου 17, γ'
σχολὴ 23, γ'
τα τε ἄλλα—καὶ ἥδη 41, γ'
τὰ ὑπὸ γῆς 19, 6'
ταῦτα = διὰ ταῦτα 23, 6'
ταῦτη 22, δ'. 26, γ'
τελεντῶ 22, γ'
τελῶ 20, α'
τηλικόσδε 25, δ'. 34, ε'. 37, δ'
τηλικοῦτος 25, δ'
τὴν ἀρχὴν 29, γ'
τὶ ἄλλο ἡ 24, γ'
τὶ δῆτα 25, δ'
τιθημι—εμαι 27, γ' τιθημαι τὴν
ψῆφον 33, γ'
τὶ μαθὼρ, παθὼρ 36, 6'
τιμὴ (=ἀξίωμα) 35, 6'
τιμῆμα 39, δ'
τιμῶ τινι τινος 36, 6'. τιμῶμαι
μέσ. καὶ τιμῶμαι ἔμαντῷ 36, 6'
τιμωρῶ 28, γ'
τιμωρία 26, α'
τὸ δὲ ἐπίφρ. 23, α'
τὸ ἔμαντον πράττω διάσορον τοῦ
τὰ ἔμαντον πράττω 33, α'

τοίνυν μεταβ. 33, ε'
τοισθόδος τις 19, γ'
τόλμη ἐπὶ κακῆς σημ. 38, δ'
τολμῶ (=ἀναιδεύομαι) 39, α'
τὸν ἕπττω λόγον κρείττω ποιεῖν 18, 6'
τὸ πᾶν ἐπίφρ. 32, δ'
τὸ παράπαν 26, γ'
τὸ πρᾶγμα 20, γ'
τοσόνδε ἐπὶ σμικρ. 41, ε'
τοσοῦτος ἐπὶ σμικρότ. 39, ε'
τὸ τοῦ θεοῦ 21, ε'
τὸ ὑμέτερον πράττω 31, 6'
τονταρτίον 25, 6'
τραγῳδία 22, α'
τραγῳδοποιὸς 18, δ'
τράπεζαι 17, γ'
τρέπομαι 21, 6'
Τριττόλεμος 41, α'
τρόπος 18, α'
τῷ θεῷ φίλοιον 19, α'
τῷ σῷ λόγῳ 28, 6'
ὑδρίας 26, ε'
ὑδρίστης 26, ε'
ὑδωρ (=χρόνος) 34, α'
ὑπεικαθορ 32, α'
ὑπερσυντελικος ἐνεργ. ἐν τῷ πρώτῳ
προσώπῳ. παρ' Ἄττ. εἰς τὴν κατα-
λήγει 22, δ'
ὑπέλχω αἰτιαρ 33, 6'
ὑπηρεσία τινι 30, α'
ὑποκείμενορ ἀφομοιοῦται τῷ κατη-
γορ. 18, α'. 24, 6'
ὑπολαμβάνω 20, γ'. 35, α')
φεύγω δικηρ ἐπό τινος 19, γ' καὶ
φεύγω ὅπό τινος 35, δ'
φῆμην 18, γ'. 20, γ'
φθονῶ 33, α'
φιλοπατρία 24, 6'
φιλόπατρις 24, 6'
φιλόπολις 24, 6'
φορτικός 32, α'
φρόνιμος 22, α'
φροντίζω τι 18, 6'
φροντιστής 18, 6'
φύσις 22, γ'
φωνὴ (=διάλεκτος) 17, δ'
Χαιρεκράτης 21, α'
Χαιρεψῶ 20, ε'. 21, α'

χαιρω σὺν μετοχῇ 23, γ'
 χαλεπός 23, α'.
 χαριετίζομαι 24, γ'
 χειροτέχνης 22, γ'
 χρησμωδός 22, γ'
 χρησμωδῶ 39, γ'
 χρῶμαι ποιεῖ περιφρ. 18, δ'
 χωρίς προσθ. σημ. 35, δ'
 ψευδομαι τινος 22, δ'
 ὁ ἄριστε 27, δ'. 29, δ'. — ὁ Ἀθηναῖοι 17, α'. — ὁ ἄρδες 17, α'.
 ὁ ἄρδες Ἀθηναῖοι 17, α'. — ὁ ἄρδες δικασταὶ 17, α'. — ὁ γαθὲ 24, δ'. — ὁ πρὸς Διὸς 25, γ'. 26, ε'. — ὁ τᾶρ 25, γ'

ώδε πως 24, δ'.
 ώς 24, δ'. 29, α' καὶ ἐπιτάχ. μετὰ
 ἑηματ. 27, γ'. ώς οὐδεὶς 35, δ'.
 ώς ἀληθῶς 20, γ'
 ώς ἔστικεν 36, α'.
 ώς ἔπος εἰπεῖν καὶ ώς εἰπεῖν καὶ
 ώς εἰπεῖν ἔπος καὶ ώς εἰπεῖν
 λόγῳ 17, α'.
 ωσπερ 24, δ'. 35, α'. — ωσπερ ἀρ
 ει 23, δ'. 27, α'. δ'. — ωσπερ
 καὶ ἀλλος τις 28, ε'.
 ωστε σὺν ἀπαρεμφ.=δπως σὺν μέλλ.
 ὄριστ. 38, δ'. 39, α'. ωστε οὐ
 σὺν ἀπαρεμφ. 26, δ'
 ώς τι; 26, γ'

"Εγραφον ἐν Λαρίσῃ κατ' Πανουάριον τοῦ 1896"

Σπύρος Ι. Παπασπύρου
Ζωγράφος
Καθηγητής Εφαρμογών ΤΕΙ/ΗΠ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

~~PP~~

024000028406

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

